

VII
A,34099
g.

~~54~~
5, A.B.

34099, VII, A, g.

✓
Druge primorsko štetje 1-XXVIIII
napačito mozaiko. Spada K delu B
(Za št. 250)

4/2

34099, VII, A, 9

Spisak

Občan zemljiško gostrijskih zakonov

7
slovenskem jeziku.

Občan zemljiško
gostrijskih zakonov
slovenskem jeziku.

zakoni o javnih knjižnicah

in o

Predstava o zemljiških knjigah



LJUBLJANA 1908.

Trždo in nakupništvo družbe "Kupina" in "Ljubljana" v Ljubljani.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v
slovenskem jeziku.

NSN

V. ZVEZEK.

Zakoni o javnih knjigah.

NSN

PRVI DEL (A):

Predpisi o zemljiških knjigah.



V LJUBLJANI 1908.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“
. Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

Občni zemljiško- knjižni zakon

z dne 25. julija 1871. drž. zak. št. 95.

in

drugi zakoni, ukazi in razpisi, tikajoči se
avstrijskega prava o zemljiških knjigah, z
odločbami najvišega sodišča do najnovejše
dobe ter stvarnim kazalom v hrvatskem in
slovenskem jeziku

uredil

dr. Eduard Volčič,

c. k. dež. sod. svetnik v Rudolfovem.

§ § § §

I. natis.

§ § § § §



V LJUBLJANI 1908.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“
. Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

Predgovor.

Ko sem m. maja pret. leta v Slov. Pravniku napovedal končno ureditev tega zvezka, sem izjavil, naj bi se besedilo dotičnih slovenskih prevodov enotno spremenilo po sedaj veljavni pravniški terminologiji, prejšnji izrazi pa naj bi se poočitili samo pod črto. Takrat sem omenil, da se more pravilno tolmačenje zakonskih določil doseči tudi nasprotno, tako, da se stari prevodi, izvzemši pač pravopis, puste neizpremenjeni, in da se sedaj sprejeti izrazi denejo pod črto; pač pa sem izrekel, da naj bi se od starih izrazov zopet sprejeli v veljavo: z e m l j e k n j i ž n i mesto zemljiškoknjižni, predbeležba in zabeležba mesto predznamba in zaznamba, pozivajoč končno naše pravnike, naj o teh vprašanih objavijo svoje misli.

Na ta moj pravočasni poziv se ni odzval nihče, pač pa mi je na posebno pismeno vprašanje razjasnil moj dragi prijatelj visokošolski profesor K. Štrekelj, da oblike zemljeknjižen in njegove sestavljenke jezikovno niso upravičene in da je zemljeknjižen napačno ravno tako, kakor «jugoslovanski» mesto južnoslovanski.

Vsled tega strokovnjaškega mnenja mi pač ni kazalo oblike zemljeknjižen in njega sestavljenk zopet uvesti po vseh objavljenih zakonih, ni mi pa bilo teh izrazov vreči iz najboljših prevodov Franceta Levstika, ker z nekaterimi drugimi posebnostmi njegovega jezika značijo njegovó krepko, pa blagoglasno izrazitost. S tem sem se vrnil k svoji prejšnji

rabi, da vsaj v teh zakonih ostani besedilo prvotnega prevoda, sedanji izrazi pa, da naj se s pozvanicami navedo pod črto. Nasprotno sem v teh prevodih ravnal samo z istimi izrazi, ki se mi niso videli pravi, ali vsaj ne dovolj točni; toda tudi v teh primerih je prvotnega prevoda izraz pozvan pod črto, tako, da je vselej moč povzeti ves prvotni prevod. Obdržanemu izrazu zemljeknjižen se je po enkrat v vsakem §. pridejala zvezdica (*), v opominj, da je pravilen izraz **zemljiškoknjižen** in da se je stari izraz pridržal le v ohranitev Levstikovemu jeziku in slogu.

Z izdajo občnega zakona o zemljiških knjigah, navodila k temu zakonu in pa zakona o izpravi zemljiških knjig (I. II. in VI. poglavje v knjigi) imamo zopet pomenljiv dopolnek zbranih slovstvenih del Franceta Levstika; škoda v vsakem oziru, da se vsaj ti predpisi niso izdali v ročni izdaji že davno!

— V zgoraj navedeni priredbi se podajejo tudi prevodi vseh drugih v knjigi natisnenih predpisov in odločil ter sta se radi enotnosti dela od starih opuščenih izrazov dosledno sprejela zopet predbeležba in zabeležba, mesto predznamba in zaznamba, katera poslednja sta se obranila le v XIV. (XXI.) poglavju, zato, ker se ondi rabijo (sicer pravilni) izrazi, ki so ob vpisovanju v zemljiško knjigo sedaj dejanski v rabi.

Iz vsebine dela je razvideti, da je zbornik vseh predpisov o javnih knjigah in napravah, ki so s temi knjigami v zvezi. O dotičnih določilih izpred l. 1871. nimamo nikakih ali vsaj ne rabnih prevodov, moral sem jih torej napraviti sam. To velja posebno o zakonu od 6. febr. 1869. l. (poglavje VI.).

Tekst sem pojasneval s tem, da sem se po posebnih pozvanicah (pozvanih številkah) skliceval na istih ali drugih predpisov mesta, navedena pod tekstom; takošnih pojasnjevanj nima ta tvarina doslej niti v nobeni nemški

ročni izdaji. Razun tega so, kakor v prejšnjih zvezkih te zbirke, pod črto važna odločila najvišega sodišča. Kolikor je le-tih iz českega časopisa *Právník*, sem jih posnel po Jos. Dvořaka in dr. Jos. V. Bohuslava knjigi «*Obecný zákon knihovní*» Razun tega sem na mnogih krajih opozarjal na odgovarjajoče točke zakonitih predpisov za Trojedno kraljevino Hrvatsko (kratica **H.**).

Vso tvarino sem razdelil na dva, po poglavjih in straneh posebna dela, da ju bode do morebitne povsem druge izdaje lažje dopolnjevati s kakimi predpisi, ki utegnejo medtem iziti. Vsakemu delu sta pridejana posebna stvarna kazala po abecednem redu, v katerih so v hrvatskem jeziku tisti strokovni izrazi, ki se v slovenščini glase bistveno drugače; to bode koristno obema narodoma, dasi se namerava prvi del zbornika prirediti tudi na hrvatskem jeziku.

Zbornik je narasel preko prvotne namere posebno s sprejemom skoro popolnih agrarnih zakonov za Kranjsko in Koroško in pa novih predpisov o konverziji novčnih terjatev; toda misliti je, da bode ravno te predpise ob gotovem razvoju našega gospodarskega življenja poslej rabiti pogosteje kakor doslej. Razun tega so agrarni zakoni za Kranjško znameniti radi izbornega jezika. — Od predpisov o osnovi (napravi) novih zemljiških knjig bilo je postaviti najprvo one za Koroško, ker se besedilo najboljše vjema z občnim zakonom o zemljiški knjigi; kajti isti predpisi so bili sklenjeni tudi v državnem zboru ter je njih slovenski prevod boljši kakor so slovenski izvirniki za druge kronovine. Ti izvirniki so se v knjigi natisnili le v kolikor se stvarno razlikujejo od dotičnega prevoda za Koroško.

Pravopis sem pridržal tak, kakor je v IV. zvezku zbirke (Štrekelj—Levec); ostale so tudi z večine iste kratice, ker sem se prepričal, da z njimi lahko shajajo čisto priprosti

ljudje, ne samo pravniki. Ni mi ljubo, da je v knjigi preostalo še tiskovnih pogreškov, katerih glavni se navajajo nižje doli; po pravici se tu skoro brez izjeme lahko sklicujem na šegavo zlobnost tiskovnega škrata, ki je, po dvakratnem mojem popravku, črke pomešal tretjič, ko jih nisem mogel več popraviti; ni se mi torej v tem oziru izgovarjati na dejstvo, da sem knjigo priredil in tisek popravljal poleg svojih ne pičlih uradnih poslov brez vsega dopusta, ki ga ob sedanjih uradnih razmerah nisem niti skušal dobiti. — Toda takih pogreškov se povsem ne morejo iznebiti niti izvrstne nemške knjige; zato upam, da bode i ta dobro služila vsakomur, kedor jo bode v resnici rabil, ne pa odklanjal nezaupno.

Sklepajočemu mi je prijetna dolžnost, zahvaliti se vsem gospodom pomočnikom pri urejevanju knjige, posebno pa sodnemu pristavu g. J. Gregorcju, ki mi je več starejših predpisov poslovenil, oziroma priredil in zdatno pomogel pri tiskovni korekturi.

V Rudolfovem meseca marca 1908.

Dr. Ed. Volčič.

Kratice.

- ces. u. = cesarski ukaz.
 ces. pat. = cesarski patent.
 cp. = c. pr. r. = civ. pr. red.
 dež. = deželni zakonik.
 dvd. = dvorni dekret.
 dz. = drž. zak.
 dež. 15. = dež. zak. št. 15.
F. = Uradni obrazec. Številka poleg pomenja zaporedno štev. v uradni knjigi «Formularienbuch», v (—) dotično št. obrazca cp. oziroma ir.
 fin. min. u. = finančnega min. ukaz.
 gl. = glej.
H. = knjižni predpisi za Kraljev. Hrvatsko (Grunt. red od 15. dec. 1855.)
 instr. = instrukcija (navodilo k občenemu zemlj. zakonu).
Jk. = judikatna knjiga.
 jn. = jur. norma = jur. prav.
 kpr. = kaz. pravdni red.
 kz. = kazenski zak.
 n. = naredba.
 not. r. = notarski red.
 o. = odl. = odločba (odločilo.)
O. = originalni (Levstikov) prevod.
 od. = odstavek.
 odd. = oddelek.
 odr. = odredba.
 odz. = občni državlj. zak.
- op. = opomnja.
 or. = opravični red.
 Plr. = plenarna odločba.
 Plssr. = plenissimarna odločba.
 Prim. = primeri.
R. = repertorij odločil.
 r. = razsodba = razsodilo.
 rg. = razglas.
 rp. = razp. = razpis.
 s. = str. = stran.
 su. = zak. o uredbi sodišč.
 š. = številka.
T. = sedanja terminologija (Babnik — Kavčnik).
 t. = točka.
 t. z. = tega zakona.
 u. = ukaz just. ministristva.
 uk. = ukaznik just. ministristva.
 ufm. = ukaz fin. ministristva.
 z. = zak. = zakon.
 z. k. = zemlj. k. = zemljiška knjiga.
 zk. = zemljiškknjižen.
 zak. = zakonik.
 zjz. = zbirka just. zak.
 zvezdica (*) = Levstikov izraz.
 zz. = občni zemljiškknjižni zakon.
 žel. k. = železniška knjiga.
J. B. = Jurist. Blätter.
Not. Z. = Notariats-zeitung.
Z. f. Not = Zeitschrift für das Notariat.

Prč. = Pravnik češki.

Prs. = Pravnik slov.

Ref. = Reforma.

R. Z. = Richter Zeitung.

Z. B. = Zentral Blatt.

uzb. = uradna zbirka civilna.

Uzb. = starejša uradna zbirka civilna (do l. 1901.)

uzbk. = uradna zbirka kaz.

Zb. = zbornik odločb najv. sodišča: Glaser — Unger.

Številke v opomnjah pomenjajo iste §§ dotičnih za-

konov; rimske številke pa člene njih uvodnih zakonov; pri odločbah pomenja imenovalec drobca stran ali številko dotičnega časopisa.

Odločbe najv. sodišča pod črto v oklepih (—), so nasprotno načelom ondotnih odločeb brez oklepov.

Nekatere druge kratice se navajajo pri posameznih poglavjih (stvarnih kazalih) knjige.

Stran	Vrsta	Napačno	Prav	Stran	Vrsta	Napačno	Prav
68	25	177, ir	177. or.	121	4	pripisujejo	prepisujejo
69	27	na je zave-	da je zave-	123	3	primek	preimek
		zanec	zanec	24		op. 2. pri § 24.	op. 3. pri § 24.
72	8	ter § 54. c.	ter § 54, š.	30		124 in 127.	123 in 124
		i. ir.	1. ir.	34		U. 18. okt.	U. 28. okt.
73	1	prilagati lis-	prilagati tiste	124	5	s. 87.	s. 97.
		tine	listine	125	7	§§ 376, 359,	§§ 376, 356
	19	Okolnosti, da	Okolnosti, da	129	25	prepis	predpis
		listina,	je listina,	133	12	s, 74000.	s. 74600.
76	33	š. 3168,	š. 3268,	137	15	pravni	pravdni
80	20	številne	številke	138	26	§ 39. od. 2	§ 34. od. 2.
	22	s kastralno	s katastralno	145	18	ter-jatev	ter-jatve
	34	pravdni po-	pravni moči	149	38	(§ 7. od. 2. ju.)	(§ 7. od. 3. jn.)
		moči		150	24	pa ukazilu	po ukazilu
81	5	dz. 286,	dz. 285,	160	5	praz. mini-	prav. mini-
82	32	š. 1755. (Prim-	š. 1755. Zb.			strvstva	strstva
		pa	7857. (Prim.	18		ingrosaciji	ingrosacije
			pa	26		g) Iz. .	h) Iz. .
90	7	ker se tiče	kar se tiče	161	19	s spisom	s spisom
91	32	17. jan. 1879,	17. jun. 1879,	166	27	dz. 16.	dz. 116.
		š. 6912,	š. 6812,	167	6	12. maja	11. maja
94	19	š. 6740).	š. 9740).	7		29. od. 7. . . .	29. od. 1. z. . .
	36	o. in 2.	o. 1. in 2.	169	13	1997	1897
96	24	234. trg. z.	235. trg. z.	179	za	§ 11. manjka op.: 1) t. j. § 74.	zz. in §§ 13—15. z. 6. febr.
	25	čl. 143, 172. . .	čl. 144, 172. . .			1869, dz. 18	
	31	uk. 48.	uk. 49.	205	5	§§ 8—10.	§§ 8.—11.
97	9	. . . 1891. uk.)	. . . 1891. uk.	27		da-volucij-	de- volucij-
			11.)			skega	skega
99	33	. . . 1869, z. 18.	. . . 1869 dz. 18.	208	1	novi zem-	novih zem-
100	zadnja	pri § 43. 6.	pri § 3. z. 6.			ljiški	ljiških
		febr. 1869,	febr. 1869,	211		1864	1874
		oz. 18.	dz. 18.	242		1965	1875
101	18	1) § 89,	1) § 99,	246	28	opise,	vpise
103	8	. . . 1898, oz.	. . . 1898, dz.	247	25	od 19 maja	od 18. maja
		225.	225.	247	26	dež. s ka-	dež. 13., s ka-
104	5	6. Križem . . .	9. Križem . . .	250		terim	terim
	30	11. jan. 1872, .	12. jan. 1872,			7. dan spra-	7. dan junija
106	25	število	število			vila 1784	1874.
107	25	pridejanim	pridejani tem				
		tem spisom	spisom.				
108	2	kak pis,	tak vpis,				
115	11	Prim. § 7. od.	Prim. § 6. od.				
		2. . . .	2. . . .				

Vsebina.

	Stran
Stvarno kazalo k prvemu delu	XIV - XXVI
Zaznamek zak. predpisov v prvem delu XXVI-XXVIII	XXVI-XXVIII
I. Občni zakon o zemljiških knjigah	1—101
II. Navodilo (instrukcija) v izvršitev obč. zakona o zemljiški knjigi	102—134
III. Pristavek zak. določil:	
<i>a)</i> in <i>b)</i> iz sodn. pravilnika	135
<i>c)</i> iz uvodnega zakona k cp.	136
<i>d)</i> iz civilnopravnega reda (cp.)	137
<i>e)</i> iz uvodn. zak. k izvršil- nemu redu	137
<i>f)</i> iz izvršilnega reda (ir.)	138—149
<i>g)</i> iz opravnega reda (or.)	149—160
<i>h)</i> iz zakona o organizaciji sodišč (su.)	161
IV. 1. Zak. od 6. febr. 1869. dz. 18.	162—171
2. Zak. od 11. maja 1894. dz. 126.	171—181
V. Zakon o dovoljevanju poti za silo	181—191
VI. Zakon o izpravi javnih knjig (25. jul. 1871, dz. 96.)	191—207
VII. Predpisi o osnovi novih zemljiških knjig:	
1. Za vojvodino Koroško,	208—239
2. Za Goriško in Gradiško,	238—242
3. Za Istro,	242—244
4. Za Kranjsko,	245—248
5. Za Štajarsko,	248—250

Stvarno kazalo k prvemu delu zbornika o javnih knjigah.

Številke poleg besedi pomenjajo strani tega dela, gl. = glej, h. = hrvatski izraz.

- Administrativna** (politična) oblastva, gl. oddružitev zemljišč. — njih uprosbe podloga predznamb, 42.
- Advokati**, gl. odvetniki.
- Amortizovanje**, gl. umrtvilo, usmrtba.
- Anilin**, tinta, 28.
- Avstrijsko-ogrska banka**, gl. banka.
- Banka**, avstr.-ogrska, listine hipot. oddelka, 26.
- Baštinik**, h. gl. zapustnik.
- Belezniški spis**, gl. notarski s.
- Blagdan**, h. gl. praznik.
- Bremena**, predmet vpisa, 8. — stara, zglasitev, 199. — otvoritev posebnega lista, 201. — prenos, 217. — stvarna vknjižba, 11.
- Bremenski list**, 211, 230.
- Brisanje**, h., gl. izbris.
- Brzobjavne prošnje**, 71, 154.
- Cesija**, gl. prenos.
- Cest naprava**, oddružitev zemljišč v to, 171.
- Civilne pravde red**, ravnanje po njem, 46.
- Časne meje zz.**, 2.
- Činitbe**, h. gl. dolžnosti.
- Črnilo**, gl. tinta.
- Dajatve**, gl. dolžnosti.
- Davčna občina**, gl. katastrska o.
- Davčni uradi**, smejo vlagati z. prošnje, 69.
- Davki zastali**, gl. izkazi.
- Dedič**, vpis proti nevpisanemu, 22. — zavarovanje ded. upnikov, 24. — legitimacija za k. prošnje, 69.
- Delitev poslopij**, gl. poslopja, — nepremičnin, gl. oddelitev.
- Deponiranje**, gl. položitev.
- Deželna knjiga (deska)**, nje novi vložki, 209. — upravnooblastno dovoljenje k osnovi, 171, 209, — v izpravnem post., 202. — razkosavanje, 162, 171, 209. — pripis nedeželno-knjižnih nepremičnin, 209. — gl. glavna knjiga novih z. knjig.
- Deželni odbor in polit. dež. oblastvo**, pritrditev za osnovo in razkosanje deželno-knjižnih teles, gl. deželno-knjižni vložki.
- Dnevnik z. knjige**, 102, 105, — potrdilo o izvršenem vpisu, 121. — gl. zapisniki, rudeča tinta.
- Dohodni zaznamek**, pri knj. prošnjah, 152.
- Dolžnosti ponavljane**, izbris, 37.

- Dopolnilni zvezki** k glavni knjigi, 209, 231.
- Dopolnovanje** vložkov in posamnih listov, 231.
- Dostava**, h. gl. vročba.
- Dostavnice**, gl. vročilnice.
- Dovolitev** z prošnje, 79, 81, 82, — gl. administrativna oblastva, deželno-knjižni vložki.
- Dražba**, izvršbena, zaznamba, 64, — prostovoljna, zaznamba brez pomena, 65.
- Dražbeni narok**, zaznamba, 21, 142.
- Edikti** v izpravnem post., 193, 199, 202.
- Eksekucija**, gl. izvršba.
- Ekstrakti**, gl. izpiski.
- Erar**, zavarovanje njegovih terjatev, 36, 42.
- Evidenčni uradnik**, gl. merski u.
- Ferialne stvari**, gl. počitnice.
- Fevdna knjiga**, gl. deželna knjiga.
- Finančna prokuratura**, obvestitev, 94.
- Glavna knjiga**, sestava, 3. — moč vpisov, 5. — novih zemlj. knjig, 209.
- Glavni vložek**, 86, — vpis sprememb v njem, 89. — oznaka v z. knjigi, 112.
- Goriška in Gradiška**, osnova z. knjig, 238. — prenos zemljiške odveze, 240.
- Gruntovničar**, h. gl. vodja z. knjige.
- Gruntovnička stvarnost**, h. gl. zemljiškoknjižno telo.
- Gruntovnički zakon**, h. = zemljiškoknjižni z.
- Hektografirani spisi**, 28. — predlogi, 71.
- Hipotečna**, terjatev, gl. terjatev — tožba, zaznamba, 55.
- Hipotečne terjaive**, izvršba nanje, 12, 144, 157, — predznamba izbrisa ob položbi, 43, — predznamba prenosa, 50. — zaznamba vrstnega reda, 52. — amortizacija starih, 92. — opustitev prenašanja, 217.
- Hiše**, materielno deljene, gl. poslopja.
- Hišne služuosti**, gl. služnosti.
- Hrami**, gl. kleti.
- Imenovanje** vpisnih pravic, 113.
- Imovinska uprava**, zaznamba utesnila, 19, 52.
- Indices**, gl. iskalniki.
- Indikacijski načrtki**, gl. posnetki, naznanilni načrtki.
- Inozemstvo**, vročilnice, 123.
- Instrukcija** v izvršitev z. zakona, 102. — razteg na rudarske knjige, 134.
- Intabulacija**, gl. vpis.
- Interesi**, gl. obresti.
- Iskalniki**, 126, 212, 232.
- Istočasnost** prošnje, gl. vpisi.
- Istodobnost**, gl. istočasnost.
- Istra**, osnova z. knjige, 242.

- Izbris**, lastninske pravice, 4. — vložka, 3. — do-smrtnih pravic temeljem smrtne lista, 37. — za-znambe, 47, 49, 50, 51. — moč zaznambe, 51. postopek ob izvršitvi, 116. gl. vknjižba, predznamba, zaznamba spora.
- Izbrisna tožba**, zaznamba, 57. — postopek in vpliv, 59. — radi zastaranja ali priposestovanja, 64.
- Izkazi o zastalih davščinah**, temelj vknjižbam, 36, 43.
- Izločba z. spisov** ni dopustna, 159.
- Izpiski zemljiškoknjižni**, o vkupnih (simultannih) zastavah, 91. — dajanje, 129. — izdelanje, 133. — pridatki katastrskih podatkov, 132.
- Izpodbijanje**, knjižnih vpisov, 28, 57, 197.
- Izpodbojna tožba**, zaznamba, 20, 57.
- Izprava**, h. gl. listina.
- Izpravno postopanje** ob ustanovi, dopolnitvi itd. zemlj. in rudarskih knjig, 190. — pričetek ob osnovi zemlj. knjig, 232. — vpliv na troške, 196. — na izvršbo, 197. — vpliv opuščene napovedi, 193. — recurzi, gl. pravni pomočki.
- Izrok** gl. edikt.
- Izstrganje**, gl. radiranje.
- Izvirne listine**, gl. listine.
- Izvornik**, h. izvornik.
- Izvršba**, v zavarovanje s predznambo, 42 — nje omejitve, 139. — izvršitev po knj. sodišču, 135.
- Izvršbeno postopanje**, potreba listinskih prepisov 5.
- Izvrševanje vpisov**, 84, 111, — potrdilo 86, 118. — po drugem sodišču dovoljenega vpisa 79.
- Izvršilni spisi**, zveza s knj. prošnjami, 159. — — troški, zastavna pravica, 16.
- Izvršljivost**, zaznamba, 21, 139.
- Javna imovina** (imenje, dobro), ravnanje v iz-pravnem postop., 196. — ob. osnov. zemlj. knjig, 209.
- Javnost zemlj. knjige**, 7, 128. — načelo javnosti, 28, 57, 197.
- Johaniti**, gl. Maltezi.
- Justifikacija** gl. opravičba.
- Kamati**, h. gl. obresti.
- Kazenska ovadba**, zaznamba, 62.
- Kazni dohodarstvene**, njih zavarovanje, 2.
- Kataster**, soglasje z zemlj. knjigo, 210.
- Katastrska posest**, navedbe v njej; 220. — občina, nepremičnine v njej tvore glavno knjigo, 209. — mapa, preskrba za osnovo z. knjig, 212. — pri cestnih in vodenih stavbah, 173.
- Katastrske parcele**, nume-

Zakon o železniških
avstrijskih zakonov

1874. let. 70. čl. 1. odst. 1. točka a
slovenskem jeziku.

Zakon o javnih knjigah
1874. let. 70. čl. 1. odst. 1. točka a

Železniške in rudniške knjige ter razni pred-
pisi o javnih knjigah.



V LJUBLJANI 1908

Izdalo in založilo društvo "Trgovski list" v Ljubljani.
Tiskar: Tiskarna "Križanec" v Ljubljani.

Zbirka
avstrijskih zakonov

v
slovenskem jeziku.

N S N

V. ZVEZEK.

Zakoni o javnih knjigah.

N S N

DRUGI DEL (B):

Železniške in rudniške knjige ter razni pred-
pisi o javnih knjigah.



V LJUBLJANI 1908.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“.
. Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

Zakon o železniških knjigah

z dne 19. maja 1874. drž. zak. št. 70.

in

drugi zakoni, ukazi in razpisi, tikajoči se avstrijskega prava o rudniških knjigah ter napravah, ki so v zvezi z javnimi knjigami, z odločbami najvišega sodišča do najnovejše dobe ter stvarnim kazalom v hrvatskem in slovenskem jeziku

uredil

dr. Eduard Volčič,

c. k. dež. sod. svetnik v Rudolfovem.

§ 2 § 3

I. natis.

§ 5 § 6

V LJUBLJANI 1908.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“.
. Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

Zakon o železniških avstrijskih zakonov

z dne 19. maja 1874, drž. zak. št. 70.
slovenskem jeziku.

drugi zakon, ukazi in razpisi, tikajoči se
avstrijskega prava o tujinskih knjigah ter
napravah, ki so v zvezi s tujinimi knjigami,
odločbami najvišjega sodišča do najnovjše
dobe ter

Urednik si pridržuje vse pravice.

dr. Eduard Volčič

—————

L. 1874.

—————

v LUBLJANI 1908.

izdalo in založilo družbo „Tiskarna“ v Ljubljani.
Tiskarna „Slovenska tiskarna“ v Ljubljani.

Kratice.

- ces. u. = cesarski ukaz.
 ces. pat. = cesarski patent.
 cp. = c. pr. r. = civ. pr.
 red.
 dež. = deželni zakonik.
 dvd. = dvorni dekret.
 dz. = drž. zak.
 dež. 15. = dež. zak. št. 15.
 fin. min. u. = finančnega
 min. ukaz.
 gl. = glej.
 instr. = instrukcija (navo-
 dilo k občnemu zemlj.
 zakonu.
Jk. = judikatna knjiga.
 jn. = jur. norma = jur.
 prav.
 kpr. = kaz. pravdni red.
 kz. = kazenski zak.
 n. = naredba.
 not. r. = notarski red.
 o. = odl. = odločba (odlo-
 čilo.)
 od. = odstavek.
 odd. = oddelek.
 odr. = odredba.
 odz. = občni državlj. zak.
 op. = opomnja.
 or. = opravljeni red.
 Plr. = plenarna odločba.
 Plssr. = plenissimarna od-
 ločba.
 Prim. = primeri.
R. = repertorij odločil.
- r. = razsodba = razso-
 dilo.
 rg. = razglas.
 rp. = razp. = razpis.
 s. = str. = stran.
 su. = zak. o uredbi sodišč.
 š. = številka.
 T. = sedanja terminologija
 (Babnik — Kavčnik).
 t. = točka.
 t. z. = tega zakona.
 u. = ukaz just. ministrstva.
 uk. = ukaznik just. mini-
 strstva.
 ufm. = ukaz fin. mini-
 strstva.
 z. = zak. = zakon.
 z. k. = zemlj. k. = zem-
 ljiška knjiga.
 zk. = zemljiškoknjižen.
 zak. = zakonik.
 zjz. = zbirka just. zak.
 zz. = občni zemljiškoknjižni
 zakon.
 žel. k. = železniška knjiga.
 J. B. = Jurist. Blätter.
 Not. Z. = Notariats-zeitung.
 Z. f. Not = Zeitschrift für
 das Notariat.
 Prč. = Pravnik češki.
 Prs. = Pravnik slov.
 Ref. = Reforma.
 R. Z. = Richter Zeitung.
 Z. B. = Zentral Blatt.

Popravki.

Stran	Vrsta	Napačno	Prav	Stran	Vrsta	Napačno	Prav
4	2	vložkov	vložkov	134	22	po lit.	pod lit.
5	19	on,	oni,	136	33	še	še v dobi
6	1	železničnega	železničnega,	34	54	po v dobi	po —
	2	imovinskega	imovinskega,	165	1	§§ 59. — 58.	§§ 59. — 68.
23	1	dvršenem	dovršenem	167	1	§§ 59. — 71.	§§ 69. — 71.
	2	ko se v prvem	ko se vpisi v prvem	169	36	— denci.	— dencev.
	1			179	1	§§ 51. — 58.	§§ 97. — 104.
41	1	dz. 47.	dz. 87.	198	8	načelniki	načelniku
	1	k. § 12.	k § 13.	207	38	febr. 1600,	febr. 1900,
		Obrazec št. 8.	Obrazec št. 8.	209	1	dež. 17., — 24.	dež. 23., — 17.
		k § 14.	k § 24.	213	1	dz. 86.	dež. 2. l. 1887.
		(dz. 48.)	(dz. 49.)	222	10	prembami	premembami
63	1	upniku	upnika	245		dz. 28.	dež. 28.
64	28	je opisovati	je vpisovati	247		»	»
68	31	V reševanje...	§ 9. V reše-	249		»	»
105	3		vanje . . .	254	33	zvevi	zvezi
		dz. 144.	dz. III.	257	21	ukaza in	zakona in
106	3	vgotovili	vgotoviti	266	23	v Rudolfovem.	v Rudolfovem.]
107	28	a) Zakon	d) Zakon	267	11	izdanem	izdanega
114	1	Da so doseže	Da se doseže	26		c) O tem	O tem
116	3	25. jun.	20. jun.	268	7	glavarstvo v	glavarstvu v
121	nadpis	dz. 25.	dz. 52.	272	28	vkjižba	vknjižba
129		»	»	280	2	s 8 ⁰ / ₀ obretmi	z 8 ⁰ / ₀ obrestmi
131				281	14	30. aprila 1900.	30. aprila 1908.

Vsebina.

Stvarno kazalo - - - - -	X—XXII
Zaznamek zakonov, ukazov in razpisov	XXII—XXIII
I. (VIII.)* Železniške knjige.	
a) zakon od 19. maja 1874., dz. 70.	3—31
b) ukaz min. 31. maja 1874., dz. 87.	31—41
II. (IX.) 1. Iz občega rudniškega zakona. -	42—52
2. Min. ukaz 24. febr. 1850., dz. 73.	53—54
3. Razpis poljed. min. 12. sept. 1871.	54—56
III. (X.) Konverzija hipotečnih terjatev.	
Zak. od 22. febr. 1907., dz. 48. - -	56—63
IV. (XI.) Pristojbinske olajšave ob konver-	
ziji novčnih dolgov.	
a) Zak. 22. febr. 1907., dz. 49. - -	63—71
b) Ukaz. min. 25. febr. 1907., dz. 50.	71—83
V. (XII.) Predpisi o zastavnih listih.	
1. Zakon 24. aprila 1874., dz. 48. -	83—86
2. Zakon 24. aprila 1874., dz. 49. -	86—92
3. Zakon 5. decembra 1877., dz. 111.	92—97
VI. (XII.) Melioracijski zajmi.	
a) Zakon 6. junija 1896., dz. 144. -	97—105
b) Min. ukaz 20. aprila 1897., dz. 111.	106—109
VII. (XIV.) Olajšila ob vpisu ali izbrisu	
knj. pravic.	
a) Zak. 29. marca 1907., dz. 20. za	
zajme dežel itd. - - - - -	110—111
b) Zak. 16. jun. 1894., dz. 127. za	
posojila radi trtne uši. - - -	111—112
c) Zak. 31. marca 1875., dz. 52, o	
malih vknjiženih dolgeh. - - -	112—114
d) Zak. 28. marca 1875., dz. 37. o	
vpis. rodovinsko-uteznih pravicah.	114—115
VIII. (XV.) Radicirani obrti.	
Min. ukaz 31. okt. 1856., dz. 204.	116—118
IX. (XVI.) Predpisi o cerkvenih posestvih	
glede javnih knjig.	
a) Min. ukaz 20. jun. 1860., dz. 162.	119—122

*) Števila v oklepkih nadaljujejo red poglavij po prvem delu knjige.

	b) Min. ukaz 13. jun. 1858., dz. 95.	123—124
	c) Iz min. razgl. 15. dec. 1891., - -	124
X. (XVII.)	Delitev dedine pri srednjih kmetijah.	
	a) Zakon 1. aprila 1889., dz. 52. -	125—132
	b) Zakon 16. sept. 1903., za Koroško.	132—137
XI. (XVIII.)	Razdelba in uredba skupnih zemljišč.	
	A) Drž. zakon 7. junija 1883.	137—147
	B) Deželni zakoni.	
1.	Kranjsko. a) Zakon 26. okt. 1887.,	147—148
	b) Ukaz min. 30. julija	
	1888., dež. 17. - -	184—205
2.	Koroško. a) Zakon 5. jul. 1885.	205—213
	b) Min. uk. 18. dec. 1886.,	213—214
XII. (XIX.)	Komasacija zemljišč.	
	A) Državni zakon 7. jun. 1883.	214—233
	B) Deželni zakoni.	
1.	Kranjsko. a) Zakon 1. okt. 1900.,	233—249
	b) Min. ukaz 9. jul. 1903.	250—255
2.	Koroško. a) Zakon 21. febr. 1900.,	255—256
	b) Min. ukaz 11. jul. 1903.	256—257
XIII. (XX.)	Arondacija gozdnih mej.	
	a) Zakon 7. junija 1883., dz. 93. -	258—260
	b) Min. ukaz 5. jul. 1886., dz. 109.	261—264
XIV. (XXI.)	Zemljiškoknjižni predlogi, sklepi, vpisi.	265—281
XV. (XXII.)	Njih kolkovnina in vpisnina.	282—288
XVI. (XXIII.)	Različni predpisi za javne knjige in hipoteke.	
1.	Iz ces. ukaza 16. marca 1851.,	289—291
2.	Zakon 23. maja 1883., dz. 82. -	291—295
3.	Iz zakona 23. maja 1883., dz. 83.	295—308
4.	Iz uk. fin. min. 11. jun. 1883., dz. 91.	308—314
XVII. (XXIV.)	Dodatek k agrarnim zakonom.	315—316

Stvarno kazalo.

Mastne številke pomenjajo strani tega dela knjige; navadne številke [veljajo le za poglavje XI.—XIII. (XVIII.—XX.)] pomenjajo §§; r. = r. in u. dež. zak. (razdelbeni in uredbeni deželni zakon); r. u. = ukaz k dotičnemu r. in u. dež. zak.; zl. = zl. dež. zak. (zložbeni deželni zakon); zl. u. = ukaz k dotičnemu zl. zakonu; Kor. = za Koroško; Kr. = za Kranjsko; kjer ni teh dveh kratic, imajo predpisi obeh dežel iste §§; gl. = glej. h., = hrvatski izraz.

Advokati, gl. odvetniki.

Agrarna oblastva, r. Kor. 20.

Kr. 9; zl. 14.

Arondacija gozdnih zemljišč, drž. zak. pogl. XIII.

Beležniki, gl. notarji.

Biljegovina, h. = kolkovina.

Bremenski list, zeleznišk. vložka, 6.

Boniter, r. u. 24; zl. u. 23.

Bonitiranje, gl. cenitev.

Cenitev, deležnih pravic, r.

Kor. 65, 97, Kr. 73, 110;

r. u. Kor. 90, 166, 167,

176, Kr. 89, 164, 165,

173; — zemljišč, r. Kor.

65, 97, Kr. 73, 110, r. u.

Kor. 85—90, Kr. 83—89;

zl. 80.

Cerkvena posestva, otujitev in obrememba, 119.

Cerkvene občine, gl. občine

Cerkveno blago (imetje), za-

stopstvo, r. Kor. 44, Kr. 36; zl. 50.

Cestne parcele, ob križanju z železnicami, 33

Čestica, h. = parcela.

Črtež, gl. geometrični č.

Deležniki, gl. sodeležniki.

Delitev, sk. zemljišč, gl. razdelba parcel, gl. delitve; — jamskih mer, 46.

Delitve zemljiške, 291, 298.

Delna oddelila, r. u. Kr. 108, 125.

Delne zadolžnice, knjižno ravnanje s hipotečnimi pravicami, 86.

Dioba zajedničkih zemljišta, h. = razdelba skupnih z.

Denar, izravnave v njem, r.

Kor. 10, 30, 72, 73, 78,

80, 89, 100, 103; Kr. 4,

22, 83, 84, 89, 90, 113,

117; r. u. Kor. 105, 109,

120, 127, 144, 148, 162,

- 172, 174; Kr. 103, 107, 118, 125, 142, 146, 160, 169, 171, zl. 27, 29; zl. u. 116. — denarna zaloga, gl. zaloga. — den. kazni, gl. kazni.
- Dežela**, gl. zastopniki.
- Deželna komisija**, r. Kor. 20, 24, 25, 27, 52, 108; Kr. 9, 14, 15, 17, 49, 45; r. u. Kor. 28—37, 41, 135, 143, 153—155; Kr. 28—37, 41, 133, 141, 151—153. — zl. 14, 20, 23, 58, 62.
- Deželni odbor**, odposlanec, r. Kor. 56, 57, 100, 103; Kr. 61, 62, 113, 117; vpogled v račune, r. u. Kor. 156, Kr. 154; zl. 167.
- Dnevnik**, r. u. Kor. 12, 18; Kr. 13, 18. — ob pisanju žel. knjige, 38.
- Dogovori**, gl. poravnave.
- Dokazila**, njih prosta ocena, r. Kor. 22, Kr. 12, zl. 18; njih sprejemanje r. u. Kor. 59, Kr. 58; zl. u. 58.
- Dostava**, gl. vročitev.
- Drva** gl. les.
- Državna dobra**, gl. zastopniki.
- Duhovske skupščine**, gl. zastopniki.
- Edikt**, gl. razglas.
- Edikti**, pri odpretju začasnega železn. vložka, 9, 14, 21. — ob predevku vložka v drugo žel. knjigo, 24. — skupni ob izbrisu malih dolgov, 114.
- Eksekucija**, gl. izvršba.
- Evidenca**, gl. razvidnost.
- Evidenčni urad zemlj. katastra**, gl. zemljarinski kat.
- Finančna prokuratura**, obveščenje, 32.
- Fondi**, gl. zakladi.
- Funkcionarji**, gl. upravniki.
- Generalni spis**, gl. glavni sp.
- Geodeti**, gl. geometri.
- Geometri**, r. Kor. 56, 58, 103, Kr. 61, 63, 92; r. u. 14—19, 39, 40, Kor. 60, 69, 136, 144, 158, 164, Kr. 59, 68, 134, 142, 162.
- Geometrični črtež**, ob delitvi parcel, 291, 298, 310.
- Glasovanje** deželne in min. komisije, r. Kor. 27, Kr. 17. — zl. Kor. in Kr. 23.
- Glavni spis**, r. Kor. 112, 172, Kr. 110, 170.
- Globe**, gl. kazni.
- Gnojitveni stan**, cenitev, r. Kor. 65, 80, Kr. 76, 91; zl. Kor. 79, Kr. 82; r. u. Kor. 90, 120, Kr. 89, 118; zl. u. 94.
- Gozd**, uredba i. t. d. r. Kor. 81—82; Kr. 92—94. — delitev, r. Kr. 53.
- Gozdni predpisi**, pristojnost, r. Kor. 21, Kr. 11; osredki, gl. arondacija.
- Gospodarstveni načrt**, gl. načrt.
- Hipotekarne, pravice**, držeče se železnice, 25. — na delih železnice, 5. — izključene pri železn. vložku, 13. — terjatve, pri razdelbi skupn. zemljišč, 142. — pri zložbi 223.

Hišna potreba, gl. potreba.
Indibitni vpisi, 113.

Instrukcija, gl. navodilo.

Izboljšava tal, gl. melioracija.

Izbris, zabeležbe o razdelb. in uredb. postopanju, 315.

— kavcijske obveze pri zastavnih listih, 85, — zastavne pravice delnim zadolžnicam, 91. — železniškega vložka, 24. — vložka v rudniški knjigi, 52. — neveljavnih rodovinskouteznih pravic, 114.

Izjave, drugih upravičencev, r. Kor. 33, 36, Kr. 25, 28; r. u. Kor. 51, Kr. 50; zl. u. 50. preklic, r. Kor. 38, Kr. 30; zl. 44.

Izključitev oblastvenih oseb r. u. 38—41; zl. 37—40.

Izmera, gl. pogrešek.

Izostanje, opravičba, r. Kor. 51, Kr. 48; zl. Kor. in Kr. 61.

Izroki, gl. edikti.

Izvedenci, r. Kor. 48, 56, 58, 100, 103; Kr. 41, 61, 64, 66, 113, 116; r. u. 20—27, 39, Kor. 52, 60, 136, 144, 149; Kr. 51, 59, 134, 142, 147. — zl. 54, 70, 75, 77, 120.

Izvirna mapa, r. u. Kor. 84, Kr. 82; zl. u. 87, nje posnetek, r. u. Kor. 112, 172; Kr. 110, 170; zl. u. 118.

Izvršba, r. Kor. 39, 95, 106; Kr. 31, 108, 120; r. u. Kor. 67, Kr. 66. —

na imovinske predmete zastavnolistnih zavodov, 84. — v izterjanje zao-stalih melioracijskih rent, 102.

Jamske mere, predmet rudniške knjige, spojitev, 44, — delitev, 46.

Javni nameni, r. Kor. 79, Kr. 90; r. u. Kor. 101, Kr. 100. — zl. 92.

Jezik, gl. zapisnik.

Juristične osebe, gl. zastopniki.

Kataster, vpogled, 307. — priznanila sodiščem, 305, 310. — novo merjenje večih ozemlj. 297. — soglasje z zemlj. knjigo, 296, 312. — neizvršljivost soglasja, 306. — gl. delitve.

Katastrska mapa, izprava, 296, 303.

Katastrske, posestne pole, 311. — parcele, izvedba prememb, 303. — izkaz površinske mere, 307, gl. delitve.

Katastrsko oblastvo, ob ovedbi železniških zemljišč, 11.

Kazala, ki so vložiti v železn. vložek, *19. 32 — 34, 36.

Kazni, zapor redovne in denarne, r. Kor. 109, Kr. 18, 121; zl. Kr. 24. — zaradi ureditve zemljiško-knjižnega stana, 294.

Klasifikacija, r. u. Kor. 86—89, 166, 167, Kr. 85 — 88, Kr. 164, 165; zl.

- u. 90—95. — Klasif. register, r. u. Kor. 92, 169, Kr. 91, 167; zl. u. 96.
- Klasifikator**, r. u. 25; zl. u. 24.
- Klošter**, gl. samostan.
- Kmetije srednje**, predpisi o delitvi dedine, 125, na Koroškem, 132.
- Kolavdacija**, gl. potrdilni ogled.
- Kolkovnine** prostost, r. Kor. 96, Kr. 109.
- Komasacija**, gl. zložba.
- Komisar** krajni, postavitev, r. Kor. 23, 53, Kr. 13, 57; r. u. 5, Kor. 69, 164, Kr. 68, 162. — zl. 19, 66; zl. u. 5, 71. — početek uradovanja, r. Kor. 61, Kr. 60; zl. 69. — izključitev, r. u. 38, 40; zl. 37, 38. — plačilo r. Kor. 8, Kr. 111; zl. 115.
- Kongregacije**, gl. zastopniki.
- Konverzija** hipotečnih terjatev, postopanje, 56. — pristojbinske olajšave, 63.
- Kopije**, troški, r. Kor. 104, Kr. 118; r. u. Kor. 146, Kr. 144; zl. 125, zl. u. 157; mape, r. u. Kor. 130, 175, Kr. 128, 172; zl. u. 141.
- Koroško**, razdelba sk. zemljišč, 205. — zložba (komasacija), 255.
- Korporacije**, zastopniki, r. Kor. 44, Kr. 36, zl. 50.
- Kranjsko**, predpisi o razdelbi skupnih zemljišč, 147. — o zložbi, 233.
- Kridatarji**, gl. zastopniki.
- Kriepost** zakona, h. = moč z.
- Krivda**, troški radi nje, r. Kor. 104, Kr. 118; zl. 125.
- Kursi**, 49.
- Kultura**, gl. obdelovanje.
- Kupec** v izvršbi, vpis lastninske pravice, 295.
- Kurandi**, gl. zastopniki.
- Kurator**, gl. zastopnik.
- Kurator**, gl. skrbnik, gl. zastopnik
- Lastnina**, sporna, r. Kor. 21, 46, Kr. 10, 38; zl. 51.
- Lastninska** pravica, razdeljena, pri železniških vložkih, 6, 16. — pri kmetijah srednje velikosti, 125.
- Lastninski** list, železn. vložka, 6.
- Lastništvo**, gl. lastninska pravica.
- Les**, ocenitev, r. Kor. 80, Kr. 91; Kr. u. or. 120, Kr. 118; zl. Kor. 90, Kr. 93; raba, r. Kor. 64, Kr. 72; r. u. Kor. 79—81, 164, 165; Kr. 76—78, 162, 163.
- Ležni črtež**, gl. geometrični č.
- Lista udeležencev**, gl. imenik u.
- Listina**, r. Kor. 92; Kr. 103; r. u. Kor. 127, 128, 174; Kr. 125, 126, 171, zl. 109.
- Listinska** zbirka, železn. knjige, 38.
- Lokalni komisar** gl. komisar.

- Mapa**, originalna gl. izvorna m. zemljiškoknjižna, pri železniških zemljiščih, 35, — katastrska, gl. katastrska m.
- Meje**, njih obhod, r. Kor. 60. Kr. 68; r. u. 23.
- Mejniki**, troški, r. Kor. 104, Kr. 118; zl. 125.
- Melioracijski zajmi**, prednost, 98, 102. — izvršba, 102. — prostost pristojbin, 105.
- Mena**, radi arondacije gozdov, 258.
- Mera**, gl. pogrešek
- Merjenje**, večih ozemelj, 297. — ob zemljiških delitvah, pogoj opusta, 298. — na predlog zemlj. posestnika, 308.
- Merski**, uradnik, občasn pregled po njem, 302. — pogrešek, izprava, 303.
- Mierni urednik**, h. = merski uradnik.
- Ministrska komisija**, r. Kor. 20. nasl. Kr. 9. nasl. — zl. 14. nasl.
- Naert**, h. = črtež (geometrični).
- Načrt**, vsebina, r. Kor. 53, Kr. 57. — določitev, r. u. Kor. 72—83; Kr. 83—94. — razgrnitev, zakoličenje, pojasnitev, vgovori, r. Kor. 85, 87; Kr. 96, 98; r. u. Kor. 113, 116, 173; Kr. 111, 114, 170. — potrdilo, razglas, izvršitev, r. Kor. 84, 86, 87; Kr. 95, 97, 98; r. u. Kor. 116, 117, 173; Kr. 114, 115, 173. — zl. 104, 105; zl. u. 119—128.
- Nadarbine**, gl. zastopniki. — otujitev imetja, 119.
- Nagodbe**, gl. poravnave.
- Nasadi**, vcenitev, Kr. or. 80; Kr. 91; r. u. Kor. 120; Kr. 118. — zl. Kor. 90; Kr. 93.
- Navodilo k zz.**, uporaba na železniške knjige, 38.
- Nedoletni**, gl. zastopniki.
- Neznatne razlike**, gl. denar.
- Notarji**, sodni komisarji, vpogled v katastralne operate, 307.
- Novci**, gl. denar.
- Občina**, nje meje prememba, r. u. Kor. 101, 120, Kr. 100, 118; nje blago, delitev, r. Kor. 2, 6, Kr. 2; gl. zastopniki. — — evangelske cerkve, otujitev in obremenitev njenega imetja, 124.
- Obdelovanje**, r. 3; obdelovalna vrsta, r. u. Kor. 104, Kr. 102.
- Oblastva**, gl. agrarna oblastva, pristojnost.
- Obračunski dolgovi** pri železnicah, vrstni red, 26.
- Obratni troški**, železnic, 26.
- Obravnave**, gl. razprave.
- Obrti**, radicirani postopanje pri ugotavljanju stvarnega značaja, 116.
- Očevidnost katastra**, h. = razvidnost k.
- Oddelilo**, (oddelilno zemljišče), r. Kor. 7, 29, 30.

- 34, 72, 79, Kr. 21, 22, 26, 83, 90. — zl. Kor. 27, 82, Kr. 27, 85.
- Odkupna pravica države**, pri železnicah, 6.
- Odločitev zemljišča**, danega v hipoteko imetnikom delnih zadolžnic, 90.
- Odvetniki**, pooblaščenci stranek, troški, r. Kor. 104, Kr. 118; zl. Kor. in Kr. 125.
- Oklici**, gl. edikti.
- Okrožni rovi**, predmet rudniški knjigi, 44.
- Operacijsko ozemlje**, r. Kor. 127, Kr. 125, glej: meja, zemljiška knjiga.
- Opravitelji**, gl. upravniki.
- Orientancija**, gl. razgledbeni naris.
- Oskrbovanci**, gl. zastopniki.
- Oskrbovanje skupnih naprav**, r. u. Kor. 111, 127, 172, 174, Kr. 109, 125, 169, 171.
- Osredki**, predmet rudniški knjigi, 44.
- Ostalina**, vpisovanje ob pridobitvi nepremičnin iz nje, 293.
- Ozemlje**, določitev, r. u. Kor. 73, 164, Kr. 71, 162; zl. u. 75; naznanilo knjižnemu sodišču, r. u. Kor. 77, 164, Kr. 75, 162; zl. u. 76.
- Pametniki**, r. Kor. 48, Kr. 41; r. u. 137, 145, Kr. 135, 143; zl. u. 148, 156.
- Parcele**, gl. železniške p., cestne p.
- Parcijalne obligacije**, gl. zadolžnice delne.
- Paša**, r. Kor. 3, 64; Kr. 3, 72; r. u. Kor. 81, 164, 165; Kr. 78, 162, 163.
- Pavza mape**, gl. izvorna m.
- Phyloxera vastatrix**, gl. trtna uš.
- Pisni pogreški**, v katastru, 296, 303.
- Plačilni ukazi**, r. u. Kor. 163; Kr. 101.
- Poboljšanje tla h.**, gl. melioracije.
- Podpore**, r. Kor. 104, Kr. 118; zl. 125.
- Pogrešek v izmeri in računu**, r. Kor. 81, 90; Kr. 100, 101.
- Poljemerski uradnik**, gl. Pooblastilo, r. Kor. 47; Kr. 40; r. u. Kr. 53. — zl. 53. — gl. pooblaščenci. — ravnateljstva rudarske združbe je vpisati v rudniško knjigo, 49.
- Pooblaščenci**, r. Kor. 47, Kr. 40; r. u. Kor. 53, 54, Kr. 52, 53; troški r. Kor. 104, Kr. 118, r. u. Kor. 146, Kr. 144; zl. 53, 125.
- Poravnave**, privolitev, r. Kor. 36, 95, Kr. 28, 42, 108, zl. 43.
- Porez**, h. = davek.
- Porto**, gl. poštnina.
- Posest sporna**, r. Kor. 21, 46, Kr. 10, 38; zl. 31, 51, nje odkaz, r. u. Kor. 118, Kr. 116; zl. u. 126. — nje potreba, gl. potreba.

- Posnetek mape**, gl. kopia m.
- Postavitev v prejšnji stan**, r. Kor. 51, 84; Kr. 48, 95; r. u. Kor. 66; Kr. 65. — zl. 61. — nedopustna, 15.
- Poštnina**, prostost, r. u. 4. — zl. u. 4.
- Pota**, pristojnost, r. Kor. 21; Kr. 11. — zl. 15. — v oddelilnih zemljiščih, r. Kor. 104, 166; Kr. 102, 164. — zl. u. 105.
- Potnina**, r. Kor. 98; Kr. 111. —zl. 115.
- Potrdilni ogled**, r. u. Kor. 126, 174, Kr. 124, 171; zl. u. 137.
- Potreba posestvena in hišna**, r. Kor. 63, 64, 97, Kr. 71, 72, 110; r. u. Kor. 79—81, 164, 165; Kr. 76—81, 162, 163.
- Površinska mera**, izkazanje, 308.
- Pozivi**, gl. vabila.
- Pravica deležnika**, razglas, r. Kor. 62, Kr. 70; — do oddelila, r. Kor. 29, 30, Kr. 21, 22; zl. Kor. in Kr. 27, 28. — do povratnih odpravil, r. Kor. 31, Kr. 23. — vcenitev, r. Kor. 65, 97, Kr. 73, 110. — določitev, r. Kor. 63, 64, Kr. 71, 72; zl. Kor. 77, Kr. 80. — gl. služnost.
- Pravni pomočki**, ob snovanju železa. knjig, 23.
- Prebende**, gl. zastopniki.
- Predlog**, gl. provzročitev.
- Predlogi**, vzgledi njih, 265.
- Prednostne obveznice**, gl. prioritetne o.
- Predujmi** iz denarn. zaloga, r. Kor. 100, 103, 105; Kr. 113, 116, 117, 119; r. u. Kor. 144, 148, 149, 158; Kr. 142, 146, 147, 156. — zl. 120, 123.
- Pregled merskega uradnika**, 302.
- Pregledna mapa**, železn. vložkom, 8, 31.
- Prejemno potrdilo**, gl. vročitev.
- Preklic**, gl. izjava.
- Premičnine**, r. Kor. 4, Kr. 6, r. u. Kor. 73, 164, Kr. 71, 162.
- Preobračanje** hipotekarnih tražbina, h. gl. konverzija hip. terjatev.
- Priče**, r. Kor. 48; Kr. 41; r. u. Kor. 59, 137, 145; Kr. 58, 135, 143. — zl. 54.
- Prioritetne obligacije** (obveznice), zavarovanja pravic imetnikom, 27, 86.
- Pristojbine**, prostost, r. Kor. 94, 96, Kr. 107, 109. — glej troški. — — prostost, ob napravi železn. vložkov, 30. — ob izločitvi industrijskih podjetij iz rudniške knjige, 56. — ob uradoma izvršenih vpisih, 294. — ob melioracijskih zajmih, 105. — ob izbrisu malostnih dolgov, 112.
- Pristojnost**, oblastev, r. Kor. 20—24, 27, 28, 36, 50—

- 53, 107, 108; Kr. 9—12, 17, 18, 28, 44, 45, 47—49. — zl. 14—18. — za napravo in vodstvo železn. knjig, 7. — v melioracijskih stvarih, 105.
- Pritožbe**, sploh, r. Kor. 22, Kr. 12; zl. 18; r. u. Kor. 62, Kr. 61, zoper razveljavno načrta, r. Kor. 91, Kr. 102, zl. 107; register deležnih pravic, r. Kor. 70, Kr. 81, r. u. Kor. 95; Kr. 94, — troški, r. Kor. 102, Kr. 115; zl. 122. glej vgovor, pravni pomočki.
- Procesi**, gl. spori.
- Prodaja**, zemljišč, r. u. Kor. 101, 121, 148, 159, 172, 174; Kr. 100, 119, 146, 157, 169, 171. — zl. u. 103, 132.
- Prostori** za komisarja, r. Kor. 99, Kr. 112; zl. 117.
- Prošnja** gl. provzročitev, predlog.
- Provizorij**, r. Kor. 39, Kr. 31; r. u. Kor. 42—45, 83, 118, 124, 164, 174; Kr. 42—45, 81, 116, 122, 162, 171.
- Provokacija**, gl. provzročitev.
- Provzročitev**, kako se podaja, r. Kor. 12, 13, 16; Kr. 50—52; zl. 66.
- Prvenstvene zadužnice**, h. = prednostne zadolžnice.
- računi**, glej troški.
- Računski pogrešek**, r. Kor. 89, 90; Kr. 100, 101.
- Radicirani obrti**, gl. obrti.
- Razdelba**, r. Kor. 1—10; Kr. 1—8; ohranitev skupnosti, r. Kor. pri 16; Kr. 53, 82, r. u. 95; provokacija, r. Kor. 11—16, 54; Kr. 50—52.
- Razdelitveni projekt**, osnova, r. u. Kor. 103, 104, 116, 172; Kr. 102, 104, 169. — zl. u. 105.
- Razglas**, o uradovanju kr. komisarja, r. Kor. 55, Kr. 60; zl. 69. — o pravicah sodeležnikov, r. Kor. 62, Kr. 70. — o razpoložbi imenika neposr. udeležencev, r. Kor. 61, Kr. 69. — o registru deležnih pravic, r. Kor. 68, 69, Kr. 79, 80; o razgrnitvi načrta, r. Kor. 85, 87, Kr. 96, 98; zl. 99.
- Razglasi**, gl. edikti.
- Razgledbeni naris**, r. u. Kor. 127, Kr. 125; zl. u. 138.
- Razlike izmere in izračuna**, r. Kor. 97, Kr. 110; zl. 94.
- Razprave**, r. Kor. 42, 43, Kr. 34, 35; r. u. 54—58; glej imenik udeležencev, načrt, register del. pravic, listina. — zl. 48.
- Razsodbe**, moč (vpliv) r. Kor. 95, Kr. 108; r. u. Kor. 67, Kr. 66.
- Razveljavljenje načrta**, r. Kor. 91, Kr. 102, zl. 107.
- Razvidnost**, zemljarinskega katastra, 291, 295. — rudniških knjig, 53.

- Realna**, instanca. železnicam, 7. — — — bremenam, ravnanje ob zložbi, 221.
- Realni** značaj = stvarni značaj.
- Reces**, gl. listina.
- Redovi**, gl. zastopniki.
- Redovne** globe, gl. kazni.
- Register** deležnih pravic, r. Kor. 68—70; Kr. 79—82; r. u. Kor. 93, 94, 112, 170, 172, 176, Kr. 92, 93, 110, 168, 169, 173.
- Regulacija**, gl. uredba.
- Rekurzi**, gl. pravni pomočki.
- Revirni** rovi, gl. okrožni r.
- Revizija**, gl. pregled.
- Rodovinsko** — utezne pravice, izbris neveljavnih, 114.
- Rokovi**, pri ovedbi železn. zemljišč, 15, 23. — za ureditev zemljiškoknjižnega stanja, 294.
- Rudarske** družbe, vpis v rudn. knjigo, 50.
- Rudarstvo**, pravice vpis, 53. — izbris, 52, 54. — služnost, 51, 54.
- Rudnik**, opustitev, 51, 54. — z njim zedinjena zemljišča, 47.
- Rudniška** lastnina, deljivost, 44.
- Rudniške** knjige, vodstvo, 42. — predmet, 44. — njih razvidnost, 53. — soglasje s katastrom, 297.
- Sadno** drevje, r. Kor. 80, Kr. 91; r. u. Kor. 120, Kr. 118.
- Samostanska** posestva, otujitev in obrememba, 119, 123.
- Servituta**, gl. služnost.
- Singularisti**, r. Kr. 50, 51.
- Singularna** razdelba, r. Kr. 52.
- Situacijski** črtež, = geometrični č.
- Sjedinjenje** zemljišta, h. = zložba z.
- Skrbnik** skupen, imetnikom zastavnih listov, 84. — imetnikom delnih zadolžnic, 87.
- Skrbnik**, gl. zastopniki. — odsotnih, r. Kor. 45, Kr. 37; zl. 51.
- Skupne** naprave, r. Kor. 17, 72, nasl. 104; Kr. 8, 83, nasl. 118; zl. Kor. in Kr. 83, nasl.
- Skupno** uživanje, gl. uživanje sk.
- Slovenščina**, gl. zapisnik.
- Služnost**, Kor. 34, 72, 78; Kr. 26, 83, 89; r. u. 99, 107, 172; Kr. 98, 105, 169.
- Sodeležnik**, sploh, r. Kor. 5, 29—39, Kr. 20—31; — določitev, r. Kor. 61, 69; r. u. Kor. 77, 82, Kr. 75, 80; neposrednji, r. Kor. 5, 33—36, Kr. 20—31; posrednji, r. Kor. 5, 31, Kr. 20, 23; r. u. Kor. 78, 164, Kr. 79, 162.
- Solast**, na sestavinah železniškega vložka, 5, 16. — na rudnikih, 48.
- Špecialna** razdelba, gl. razdelba.

- Spolovine** (zemljišča), r. Kr. 51. — spolovinsko uživanje, gl. uživanje.
- Spori**, tekoči pred sodnikom, r. 10; Kr. 10, 43. — zl. 16. — stranek, r. Kor. 22, 107; Kr. 12, 44; zl. 57.
- Statut** oskrbovalni, r. u. Kor. 111, 172, Kr. 109, 169.
- Stavbe**, r. Kor. 21, Kr. 11.
- Stelje** raba, r. Kor. 3, 64; Kr. 3, 72.
- Srokovnjaki**, gl. izvedenci.
- Stroški**, gl. troški.
- Stvarni** značaj obrta, gl. obrti.
- Subvencije**, gl. podpore.
- Svedoki**, gl. priče.
- Šolska** občina evangelska, gl. občina.
- Šumsko** zemljište, h. = gozdno z.
- Tarifiranje**, r. Kr. 74; r. u. Kor. 89; Kr. 88; zl. Kor. 77; Kr. 80.
- Tehniško** osebje, gl. geometri.
- Terjatve**, r. Kor. 32, 35, 67, 72, 88, Kr. 27, 28, 78, 83, 99; r. u. Kor. 120, Kr. 118.
- Trava**, nje pridobivanje, r. 3, Kor. 64, Kr. 72; r. u. Kor. 76—81, 164, 165, Kr. 74—78, 162, 163.
- Troški**, r. Kor. 98—106; Kr. 111—120; r. u. Kor. 123, 134, 135—163, 175; Kr. 121, 132, 133—161, 172; zl. 115—128; zl. u. 146—177.
- Trtna** uš, zajmi s pristobj. olajšili, III.
- Učestnici**, h. = sodeležniki.
- Uložak** predbiežan, h. = začasni vložek. — osnivanje = osnutje.
- Upravniki**, imenovanje, r. u. Kor. 71, 164; Kr. 69, 162; zl. u. 70.
- Uradoma**, poslovanje, r. Kor. 50, 52; Kr. 47, 49; zl. 60, 62.
- Uredba**, r. Kor. 1—10, 16; Kr. 1—8, 56; r. u. Kr. 56, 173—176.
- Ustanove**, gl. zastopniki.
- Utok**, h. = vgovor.
- Užitne pravice**, pri uredbi, r. Kor. 30, Kr. 22.
- Uživanje** skupno, pojem, r. 2, 3; namen. r. Kor. 79, Kr. 90.
- Vabila**, r. Kor. 40; Kr. 32; r. u. Kor. 48; Kr. 47. — zl. 32.
- Varstvena** oblast, odobritev, r. Kor. 36, Kr. 28. — zl. 43.
- Vgovor**, proti ustavitvi melioracijskih del, 104. — zoper bremena čisti prenos železn. zemljišča, 17.
- Vgovori**, o imeniku udeležencev, r. Kor. 61, Kr. 69; r. u. 82, 164, Kr. 80, 162; — o načrtu, r. Kor. 85, 87, Kr. 96, 98; gl. razdelb. načrt. — o listini, r. Kor. 92, Kr. 103, r. u. Kor. 128, 174, Kr. 126, 171.

Višja moč, razveljava načrta, r. Kor. 91, Kr. 102; zl. 107.

Vknjižba, prenos pravice, r. Kor. 94, Kr. 107, r. u. Kor. 73, Kr. 71; pravice drugih oseb. r. Kor. 33, Kr. 25; zl. u. 30; dopustnost, odloki, r. u. 43—45; zl. u. 42—44.

Vodne zadruge, r. Kor. 77; Kr. 88; r. u. Kor. 111, 127, 172, 173; Kr. 109, 125, 169, 170.

Vodni odtok, gl. razdelitveni projekt.

Vodno pravo, pristojnost, r. Kor. 21, Kr. 11. — zl. 17.

Vpisi, v začasni železn. vložek. 10. — vzgledi. 275. — uradoma, 292.

Vpisnina, 282.

Vročitev, nje izkaz, r. Kor. 41, Kr. 33; r. u. Kor. 50, Kr. 49; zl. 47, zl. u. 49.

Vrstni red, terjatev proti železnicam, 25, — zastavnih pravic predstvenim obligacijam, 26. — melioracijskim zajmom, 98. — komasacijskim zajmom, 233.

Začasne odredbe, gl. provizorij.

Zadužnice dione, h., gl. delne zadolžnice.

Zagraje, r. Kor. 65, 80, Kr. 76, 91; r. u. Kor. 120, Kr. 118. — zl. Kor. 79, Kr. 82.

Zajmi, dežel. okrajev, itd., pristojbinske olajšave, 110.

Zakladi, r. Kor. 44, Kr. 36.

Zakoličenje, razdelb. načrta, Kor. 85, Kr. 96. — zložb. načrta, zl. 95 nastl.

Zakupno razmerje, ravnaje ob zložbah, 222.

Zaloga novčna, r. Kor. 101, Kr. 114; predujmi iz nje, r. Kor. 100, Kr. 113; zl. 120.

Založna pisma, h., gl. zastavni listi.

Zaokroženje, gl. arondacija.

Zapisnik, r. Kor. 49, Kr. 42; r. u. 36, 62, Kr. 36, 61. — zl. 55; zl. u. 35, 61.

Zapuščina, gl. ostalina.

Zastavna pravica, do železnice, 25. — za žel. predstvene obligacije, 27. — zastavnim listom, 83, 85. — delnim zadolžnicam, 89, nje izbris, 90. — melioracijskim terjativam, gl. melioracijski zajmi.

Zastavni listi, zaščita njih imetnikov, 83 — konverzija terjatev iz njih, gl. konverzija.

Zastopniki, udeležencev, r. Kor. 44, Kr. 36; zl. 50.

Zaznamba, izbrisa železniškega vložka, s. 24. — pri opustu rudnika, s. 52. — v postopanju radi priznanja stvarnega značaja (radiciranega) obrta, s. 117.

Združbe, gl. zastopniki.

Zemljarski kataster, razvidnost, r. u. Kor. 76, 130, 131, 133, 164, 175, Kr. 74, 128, 129, 131, 162, 172. — gl. kataster.

Zemljemerci, gl. geometri.

Zemljišča skupna, pojem, r. 2; prodaj r. Kor. 97, Kr. 110, r. u. Kor. 101, 121, 172, 174, Kr. 100, 119, 169, 171; izločitev, r. Kor. 54, Kr. 58, r. u. Kor. 73, 164, Kr. 71, 162; zasebna, r. Kor. 10, Kr. 4; zl. 7.

Zemljiška knjiga, nje prava (ureditev), r. Kor. 93, Kr. 105; r. u. Kor. 76, 129, 131, 132, 164, 175, Kr. 74, 127, 129, 130, 162, 172. — delitev, gl. delitve.

Zemljiškoknjižna prošnja, r. u. Kor. 75, 164, Kr. 73, 162; zl. u. 77. — mapa, gl. mapa.

Zemljiškoknjižni zakon, veljava za železniško knjigo, 7.

Zemljiškoknjižno sodišče, naznanilo operac. ozemlja, r. u. Kor. 74, 164, Kr. 72, 162; zl. u. 76. — stanje, ureditev uradoma, 293, 294.

Zglasilna pola (zg. list), o merskih pogreških, 304. — nje naprava, 308.

Zložba (komasacija) zemljišč

214. — gl. agrarna oblastva.

Zvedenci, gl. izvedenci.

Železnice, pristojnost, r. Kor. 21, Kr. 10; zl. 15; r. u. Kor. 98, 124, 126, 172, 174, Kr. 97, 122, 124, 169, 171. — tuje, naprava vložka, 4. — ki jih je staviti, osnova žel. knjig, 11. — po katerih se že vozi, 20. — realna instanca, 7. — moč zastavne pravice, 25. — nadziranje po vladi, 29.

Železniška zemljišča, 3. — posebne pravice na posameznih, 5. — ovedba, 11, 32. — nedopustnost stvarjati žel. vložke o njih, 18.

Železniške knjige, določila o njih, naprava, 3. — predmet, sestavina, 4. — postopanje pri napravi, 8. — roki, 15, 23. — pravni pomočki, 23. — pristojnost, 25. — soglasje s katastrom, 35, 36, 296. — hranitev spisov, 19. — pisanje, listinska zbirka, dnevnik, 38. razvid (evidenca), 37. — obrazci, 39.

Železniške parcele, njih nareja, 32. — definit. oznaka, 35. — — predstvene obligacije, zavarovanje posestn. pravic, 25, 86.

Železniški vložki, 4. — posestniki, 5. — sesta-

vina, 6. — začasni, 6, 7,
31. — utesnilne pravice
na njih, 5. — moč vpisa,
10. — izključena hipotek.

bremena, 12. — prenareja
začasnih v definitivno, 22,
36. — spreminjanje, 23,
37. — izbris, 24.

Zaznamek

v tem delu priobčenih, oziroma po vsebini
navedenih zakonov, ukazov in razpisov.
(Kratice «dež.» pomenja: deželni zakonik za Kranjsko,
(Kor.) poleg pa: deželni zakonik za Koroško; mastno
tiskane številke pomenjajo strani tega dela).

Leta 1850:

24. febr., u. dz. 73. 53. — 54.

1851:

16. marca, u. ces., dz. 67.
289. — 291.

1854:

23. maja, z., dz. 146. 42. — 52.
13. dec., u. prav. min. dz. 314.
49. — 50.

1856:

31. okt., u. min. za prav.
in trgov., dz. 204. 116. — 118.

1857:

1. okt., min. u dz. 184. — 45.
1858:

13. jun., u. min. za uk in
bog. in prav., dz., 95.
123. — 124.

1860:

20. jan., u. min. za uk in
bog. dz. 162, 119. — 122.

1871:

12. sept. Razp. polj. min.
š. 4556 54. — 56.

1874:

24. apr., z. dz. 48. 83. — 85.
> > > > 49, 86. — 92.

19. maja, z. dz. 70. 3 — 31.

31. maja, u. prav. min. dz.
87. 31. — 41.

1875:

28. marca, z. dz. 37 114. — 115.
31. marca, z. dz. 52 112. — 114.

1877:

5. dec., z. dz. 111. 92. — 97.

1883:

23. maja, z. dz. 82. 291. — 295.
> > > > 83. 295. — 308.

7. jun., z. dz. 92. 214. — 233.

> > > > 93. 258. — 260.

> > > > 94. 137. — 147.

11. jun., u. fin. min., dz. 91.
308. — 314.

1884:

3. sept. rp. prav. min. š.
14732. 307.

1885:

5. jul., z. dež. (Kor.) 23.
205. — 213.

1886:

5. jul., u. min., dz. 109.
261. — 264.

18. dec, u. dež. (Kor.)
213. — 214.

1887:

27. sept., u. uk. 31. . 305.

26. okt., z dež. 2 izl. 1888.
147.
- 1888:
30. jul., u dež. 17. 184.—205.
1889:
16. marca, u., uk. 13. 297.
1. apr., z. dz. 52 125.—132.
1890:
7. jul., u. min. prav. in fin.,
dz. 149. . . . 299.—301.
23. jul. u., uk. 55. . . 307.
1891:
15. dec., razgl. min. za uk
in bog. dz. 4. iz l. 1892.
124.
- 1892:
25. apr., u min., fin. š. 14219.,
307.
- 1894:
16. jun., z. dz. 127. . . 111.
3. sept., z. dež. 27. § 1—151.
§ 2—161
10. sept., z. dež. 28. § 3—166.
1896:
6. jun., z. dz. 144. 97.—105.
1897:
20. apr., u. min. dz. 144
106. — 109.
- 1898:
5. okt., rp. fin. min. š. 39201
307.
- 1899:
5. jan., u. fin. min. š. 56323
282.
- 1900:
21. febr., z. dež. (Kor.) 15.
255 — 256.
8. sept., rp. fin. min. š. 24784.
283.
1. okt., dež. 28. 233 — 249.
- 1901:
2. maja, rp. fin. min. š. 13043.
283.
11. maja, u., uk. 14. 294.
1903:
12. jan., rp. fin. min. š. 74600.
284.
9. jul., u. dež. 9.
250 — 255.
11. jul., u. dež. (Kor.) 31.
256 — 257.
16. sept., u. dež. (Kor.) 35.
132 — 137.
- 1904:
5. nov., rp. fin. min. š. 72391.
260.
- 1905:
17. jan., rp. prav. min š.
25790 293.
5. aprila, nar. dež. agr. ko-
mis. za Kranjsko, š. 133.
167.
19. apr., rp. fin. min. š.
26780 282.
- 1906:
16. febr., rp. fin. min. š.
88903. 283.
18. okt., rp. fin. min. š. 73094.
260.
24. sept., rp. fin. min. š. 5173.
284.
- 1907:
9. febr., u. min. prav. in
fin. dz. 29 . . . 301 — 302
22. febr., z. dz. 48. 56—63
22. febr., z. dz. 49. 63—71.
25. febr., u. min. za fin. in
prav. dz. 50. . . 71—83.
29. marca, z. dz. 20. 110—111.
29. maja, rp. min. fin. 285.

- racija, 223. — premembe, 224.
- Katastrski podatki**, v zk. izpiskih, 132.
- Katastrsko oblastvo**, obveščanje o lastninskih prenosih, 96. — občenje z njim, 227.
- Kavcijske hipoteke**, gl. kreditne h.
- Kleti**, vložki zanje, 202.
- Knjigovpisna stvar**, gl. zemljiškoknjižno telo.
- Kolektivne vroče**, 95.
- Kolki**, kedo jih razveljavlja, 103.
- Kolkovnina**, gl. pristojbina.
- Kongregacija**, gl. samostan.
- Konkurza pričetek**, zaznabma, 20. — pridobitev zemlj. pravic po pričetku, 25. — vpliv na zaznambo vrstnega reda, 54.
- Kopije**, gl. mape, naznanilni načrtki.
- Koroško**, osnova z. knjig, 208.
- Kranjsko**, osnova z. knjig, 245.
- Kreditne hipoteke**, 14.
- Kriepost**, h. gl. veljava.
- Kumulacija zahtevkov**, gl. združba z.
- Kuratela**, gl. skrbstvo.
- Lastnina**, vknjižba, 9. — predznamba, 50. — zdražitelja, 141, 144. — vpis utesnitve, 211.
- Lastninski list**, 211, 230.
- Legalizacija**, temelj vknjižbi, 30. — privatnih listin, 31. — inozemskih (tujih, listin), 34. — olajšave, 31. — delna odprava, 32.
- Legitimacija** k zk. prošnjam, 68, 69, 79.
- Letni prihodki**, gl. rente.
- Listine**, inozemske, 31, 137. — ogrske, gl. ogrska. — oslonitev nanje ob vpisovanju, 4. — temelj vknjižbi in predznambi, gl. vknjižba in predznamba. — javne in zasebne, 30. — izvirne, 73. — prelogi (prevodi), 74. — potrdilo na njih o izgotovljenem vpisu, 86, 118, 133.
- Listinska knjiga**, 5. — raba mesto glavne knjige, 117. — vpogled, 128. — zbirka, 5, 117.
- Listov števila**, 107.
- Lovska pravica**, 9.
- Lustracija**, 108.
- Malostne z. stvari**, gl. legalizacije odprava.
- Malteзов red**, 26.
- Mapa**, gl. zemljiškoknjižna in katastrska mapa.
- Menja zemljišč**, postopanje, 167. — potrdilo zaokroženja itd., 168.
- Nadležnost**, h. gl. pristojnost.
- Nadponudba**, zaznamba domika, 142.
- Nadsodišče**, gl. više dež. sodišče.
- Nadzor** o knjižnem vodstvu, 134.
- Nagodbe**, izvršilne, temelj vknjižbam, 36.
- Najemne pravice**, gl. rabo-

- kupne pr.
- Namestništvo**, gl. administrativne oblasti.
- Napisi**, gl. rubrike.
- Napoved** v izpravnem postopanju, 194.
- Naprava**, z. knjig, glavna osnova.
- Naputak**, h. gl. instrukcija.
- Navodilo**, v izvršitev z. zakona, gl. instrukcija.
- Nedelje**, vračunjenje v tek rokov, 70. — počitek ob njih, 129.
- Nedoletnost**, zaznamba, 19, 80.
- Nepokretnine**, h. gl. nepremičnine, zemljišča.
- Notarski spis**, vknjižba temeljem izvršilnega, 35.
- Numeriranje** knjižnih vložkov, 218.
- Obaviti** upis, h. gl. izvrševanje vpisa.
- Občine**, priskrba pri osnovi novih zemlj. knjig, 218.
- Oblika** prošenj 71.
- Obremembe** prepoved v izv. postop., 141.
- Obresti**, vknjižbo zastavne pravice 14, 17.
- Obveščanje**, gl. priznanilo.
- Oddelitev** zemljišč, 66, 162. — radi otvoritve novega vložka, politično dovoljenje 171, — radi cest in vodovodnih naprav 172 — gl. deželna knjiga.
- Oddružitev** gl. oddelitev.
- Odjelivanje** h. gl. oddelitev.
- Odločba** o prošnjah, 78.
- Odloki**, njih sestava, za-
znamba odvrnenih, 83
— odpravek in vročitev, 93, 121. — vpisovanje, 84. — podpis, 157. — reševanje, 78, 135. — priznanjanje (obveščanje), 94.
- Odlučivanje**, h. gl. odločba.
- Odošaji**, (osebni), h. gl. razmere o.
- Odpis** gl. oddelitev.
- Odpoved** hipotečne terjatve, zaznamba, 56.
- Odvetniki**, njih podpisa na rekurzih ni treba, 98.
- Odvračilo** prošnje, 81, 83.
- Oficialno** načelo, 68.
- Ogrska**, knjižnih listin zahtevek, 34, 73. — izvršitev ondi dovoljenih vpisov, 81.
- Oklic**, gl. edikt.
- Okrajna** sodišča, oblika prošnje, 71. — reševanje knj. prošenj, 135, 150, 157.
- Oporučnik**, h. gl. zapustnik.
- Opravdanje**, h. gl. opravičba
- Opravičba** predznambe, gl. predznamba.
- Opravilno** število v z. stvareh, 106.
- Originalia**, gl. listine.
- Osebne**, sposobnosti (zmožnosti) pri vpisu udeleženi, 80. — razmere, 19. — zaznamba, 52.
- Osnova**, novih z. knjig, za Koroško, 208, Goriško in Gradiško, 238, Istro, 242, Kranjsko, 245, Štajarsko, 248. — novih zemlj. in

- rudarskih knjig, gl. izpravno postopanje.
- Ostalina**, gl. zapuščina.
- Ovjerovljen**, h. = legaliziran.
- Ovršna dražba**, h. gl. izvršbena dr.
- Paginiranje** in **parafiranje** z. vložkov, 218.
- Parcele**, gl. katastrske p.
- Parnica**, h. gl. pravda.
- Pisarnica**, gl. sodna p.
- Pisarniški poslovi** v. z. stvarih, 122.
- Pisma**, gl. listine.
- Plačilna povelja** (nalogi), temelj vknjižbi, 36.
- Plačilo**, predčasno, obveznosti sprejetja radi bremena proste oddružitve zemljišč, 167, 178
- Plodine**, h. gl. užitki.
- Počitnice** sodne. ne vplivajo na zemlj. stvari, 78.
- Podnesak**, h. gl. vloga.
- Podzastavna pravica**, pridobitev, 12. — vpliv izbrisane hipotečne terjatve, 51.
- Podzastavni upnik**, gl. upnik.
- Pogreški**, gl. vpisi.
- Politična oblastva**, gl. administrativna o.
- Polnoletnost**, zaznamba o nje izrecilu, 19.
- Položitev**, gl. shranitev.
- Pomota**, pismena pri vpisovanju, 86.
- Pomotni vpisi**, gl. vpisi.
- Pooblaščenci**, vročevanje, 96. — gl. pooblastilo.
- Pooblastilo**, vknjižba, 30. — za z. prošnje, 68. — gl. pooblaščenci.
- Popis**, gl. spisek.
- Poročila** knjižn. urada, 127.
- Porok**, pravica k vpisu, 70.
- Posestne pole**, sestavljanje in popraviljanje, 216, 226. — uporaba za zemlj. vložke, 217, 231.
- Posestniki** nepremičnin, gl. spisek.
- Poslopja**, delitev po materialnih delih, 10.
- Poslovni čas**, 129. — o število, gl. opravilno š.
- Posnetki** naznanilnih načrtkov, priskrba, 220. — prememba, 222. — izprava, 227.
- Posojilo**, gl. zajem.
- Postavitev** v prejšnji stan (v poprejšnost), radi zamude roka, nedopustnost, 70, 166, 193.
- Postopanje** v z. stvarih, 67. — uradoma, 67. op. 3. — ob osnovi novih z. knjig, 212.
- Poštni tek**, vračunanje, 81, 166.
- Poti**, gl. ceste, zasilne poti.
- Potrdilo**, o izvršenem vpisu na izvorni listini, 86, 118, 133. — na odloku 118. — v dnevniku, 121. — iz knjižnih spisov, 134. — da se je dvignil vgovor proti oddelitvi zemljišč, 166.
- Poveritev**, gl. legalizacija.
- Povratnice**, gl. vročilnice.

Povratni vpliv zz., 2.

Površina, izkaz, 132.

Pozvalno postopanje ob oddelitvi zemljišč, 164. — proti pričetku ni dopusten rev. rekurz 165. — troški vgovora, 166. — rekurzni rok, 169.

Pravdni, spisi, zveza z zemlj. prošnjami, 159. — troški, gl. zastavna pravica.

Pravica do zemlj. prošnje, 69.

Pravice, stvarne (realne), predmet vpisu, 8. — pridobitev, prenos, utesnilo, razkrep, 4. — njih izsledovanje, 214. — knjižne, izvršba nanje, 147. — oznaka v odloku, 83. — vpis z zak. izrazi, 113. — uradoma vpisane, 68. — skupne, legitimacija k prošnji, 70.

Pravni naslov (podstava) pridobitvi ali izpremembi knjižnih pravic, 26, 38. — zastavni pravici, 40.

Pravni pomočki, v izpravnem postop., 191, 194, 198, 199, 205.

Pravo, nazadne kupnje, prekupa, h. gl. rešilnokupna, predkupna pravica.

Prazniki, vštetje v rokove, 70.

Predajne izprave, h. gl. prisojilne listine.

Predbeležba, gl. predznamba

Predevek, gl. prenos.

Predkupna pravica, predznamba, 40.

Predlogi, = prošnje.

Prednik, knjižni, 22. — neknjižni 69.

Predstvo, podelitev, 29.

Predznamba, 8. — dopustnost, 38. — temeljem administrativnih odredb in za terjatve erarja, 41. — za izvršbo v zavarovanje, 42. — zastavne pravice, 39. — obveznih (obligatoričnih) pravic, 40. izbrisa položenega dolga, 43. — opravičba, 43. — izbrisa, vnovična, 49. — ugotovitvena tožba proti vnovični, 50. — posledice, 43, 50, 51. — mesto za prošene vknjižbe, 72.

Pregledne pole za z. spise, 107.

Prejemnice, gl. vročilnice.

Prenos knjižnih pravic, 4. — hipotečne (zastavne) pravice, 12. — predznamba, 50. — zaznamba vrstnega redu, 52. — zemlj. tela v drug vložek, 211.

Prenotacija, gl. predznamba,

Preodkaz hipotečne terjatve in zaznamba preodkaza, 145. — mesto plačila, 146.

Prepisi listin, njih pridržek, 5. — dajanje iz spisov, 7, 129. — prinos, 75. — pregled in hramba, 119, 128. — navedba pol pri vidimiranju, 119. — vezanje, 106. — naročilo, 133. — oblika 120. — v izpravnem postopanju, 198.

- Prepoved** otujitve vsled pogodbe, 9. — oddaje v izvršbi 21, 141, 149.
- Prestave**, gl. prevodi.
- Presuda**, h. gl. razsodilo.
- Prevodi** (prelogi) listin, 74.
- Preživnina**, gl. vzdrževalni novci.
- Prigovor**, gl. vgovor.
- Priloge**, gl. prošnje.
- Prioriteta**, gl. vrstni red, predstvo.
- Pripis** dela z. telesa, 66, 83.
- Priposestovanje**, sporna zaznamba, 64.
- Prisilna**, dražba, zaznamba, 72. — uprava, 21, 139, 140. — osnova zastavne pravice, 138.
- Prisojilne** listine, vknjižba, 37.
- Pristojbina**, za nepredložene listinske prepise, 75. — naznanjanje za odmero, 75. — je ni pri naročilu izpiskov in prepisov, 134. — pri oddružitvi zemljišč, 163. — pri razlastitvi zemljišč, 179. — izpravnem postop., 206. — vknjižba nje zastankov, 36. — predznamba, 42.
- Pristojnost**, v. z. stvarih, 67. — v izpravnem postop., 196.
- Pritožbe**, gl. rekurzi.
- Priznanilo** rešitev, 94. — rekurza, 99. — katastralnemu oblastvu, 96.
- Prodaja**, gl. dražba.
- Propinacijske** pravice, 9.
- Protiobveze** pri vpisih, gl. omejitve.
- Prošnjih**, pravica (legitimacija) do njih, 68, 69. — oblika, potrebnosti, 71. odvrnitev, 81. združba, 72. — priloge, 73. — izgotovila in rubrike, 77. — dovolitev, 79, 81, 82. — primerjanje z. zemlj. stanjem, 108.
- Publiciteta**, gl. javnost.
- Rabokupne** pravice, 8. — vknjižba, 18. — predznamba, 40.
- Radiranje** pri vpisih ni dopustno, 85.
- Razlastitev**, zabeležba, 20. — za zasilne poti, 181.
- Razsodba**, gl. odločba.
- Razsodbe**, gl. sodbe.
- Razsodila**, podlaga vknjižbi, 36. — podlaga zaznambi, 41.
- Raztabulacija**, gl. izbris.
- Razvidnostni** uradnik, gl. merski u.
- Red** vrstni, gl. vrstni r.
- Redovna** števila vpisov, 115.
- Registratura** zemljiško-knjižna, 126, 159.
- Registri**, gl. iskalniki.
- Rekurzi**, 97. — podajanje, odvetniški podpis, rok, 98. — zaznamba, 100, — proti dvema enakima sklepmoma, 100, 166, 196. — v pozivnem postop., 169. — v oddelilnem postop. ob cestnih ali vodnostavb.

- napravah, 178. — v postop. zaradi zasilne poti, 186. — gl. pravni pomočki.
- Relacija**, gl. poročila.
- Rente**, zastavna pravica za stalim, 18.
- Rešilnokupna pravica**, predznamba, 40.
- Revizija**, proti dveh enakim razsodilom v opravičbeni pravdi, 48. — o izbrisni tožbi, 61.
- Revizijski rekurz**, gl. rekurz (proti 2 enakima sklepoma).
- Rok**, za opravičbeno tožbo, 46. — za izbrisno tožbo, 59. — v zemlj. postopanju, 70. — za vgovor proti oddelitvi zemljišč, 166. — v izpravnem postop. 193, 196, 199, 200, 205. — nedopustnost povrata v prejšnji stan in rekurz, glej ti dve pozvalnici.
- Rokovi**, njih podaljšanje, 70. — v izpravnem postopanju, 206.
- Rubrike**, zk. prošenj, 77.
- Rudniške knjige**, uporaba zz., 1. — navodila k zz., 134. — gl. izpravno postopanje.
- Rudeča tinta**, poraba v zemlj. stvareh, 116. — v dnevniku, 105.
- Samostan**, pobotnice, 79.
- Sekvestracija**, zaznamba, 21.
- Servitute**, gl. služnosti,
- Sestavina**, gl. zemljiška knjiga, zemljiškoknjižno telo.
- Seznam**, o naročevanih prepisih in izpiskih, 133. — zemlj. posestnikov 223. — zemljišč v drugih davč. občinah, 218, 229.
- Shranitev** (sodna), temelj zaznambi izbrisa, 43.
- Simultanne** hipoteke, gl. vkupne h.
- Skartiranje** gl. izločba.
- Sklepi**, gl. odloki.
- Skrbstvo**, zaznamba, 20. —
- Služnosti**, ravnanje pri poizvedbi, 214, 230. — vknjižba, 11. — za zasilne poti, 181.
- Sodbe**, pravomočne, temelj vknjižbi, 37. — nepravomočne temelj predznambi, 41.
- Sodna pisarna** v zemlj. stvareh, 122.
- Sodni**, dvori, gl. zborna sodišča.
- — pečat knjižnih uradov, 86.
- — dnevi, sprejemanje prošenj, 151.
- Solastnina**, stvarna pravica, 9. — vpis, 10.
- Sovloga**, 87. — označenje v zemlj. knjigi, 112.
- Spisi** v z. stvareh, sestava, 105, 125. — hramba, 125. — vpogled, 128. — ob osnovi zemlj. knjig, hranjenje, 218. — njih platnice, 126. — vničenje (izločba), 159.

- Spisovno znamenje**, 158.
Stavbena oblastva, gl. administrativna o.
Stavbene parcele, vpis v kazalo nepremičnin, 220.
Stečaj, h. gl. konkurz.
Stega, h. gl. utesnilo.
Stvarna bremena, gl. bremena.
Svetki, gl. prazniki.
Svinčnik, vpisovanje, 109, 112. — prejemno potrdilo na vročilnih listih, 124. — pri zapisih, 129.
Svojina, gl. lastnina.
Štajarsko, osnova z. knjig, 248.
Števila, gl. redovna št.
Tabularni odloki, gl. odloki.
Telegrafične prošnje, gl. brzojavne.
Telo zemljiškoknjižno, gl. zemlj. telo.
Tereti, h. gl. bremena.
Tinta, prepoved beležek iz z. knjige, 129. — gl. rudeča t. — tintni svinčnik je dovoljen za prejemna potrdila, 124.
Tožba, gl. zaznamba in predznamba — opravičbena, rok zanjo, predmet pravde, 46. — pri vkupnih (simultannih) zastavah, 91. — za nevaljavnost, 60.
Tražbina, h. gl. terjatev.
Ugotovilna tožba, v ubrannjenje vnovične zaznambe, 137.
Ugovor, gl. vgovor.
Uknjižba, h. gl. vknjižba.
Uložak, h. gl. vložek.
Umrtvilo, starih zast. terjatev, 92.
Upis, h. gl. vpis.
Upnik dedičev, pravica do zavarovanja, 23. — podzastavni, pravica do zglasil v izpravnem postopanju, 201.
Uporabna prava, h. gl. rabokup.
Uprava javna, gl. administr. oblastva.
Uradoma opravljeni vpisi, gl. vpisi.
Uravnava, z. knjig, gl. osnova.
Usmrtba, h. gl. amortizacija.
Ustanova, zemlj. knjig, gl. osnova.
Utok, h. gl. rekurz.
Užitki, pridobitev stvarnih pravic, 72.
Varstvo, zaznamba podaljšanja, 19, 52.
Vezanje, listinske zbirke, 106, — knjižnih vložkov, 218.
Vgovor, proti oddelitvi zemljišča, 166 — v izpravnem postop., 199.
Vidimiranje, gl. prepisi.
Više deželno sodišče, oblast spremeniti ur. poslovanje, 127.
Vjerovnik, h. gl. upnik.
Vknjižba, pojem, 8. — rabokupnih pravic, 18. — služnosti in stvarnih bremen, 11. — lastninske pravice, 10. — zastavne

- pravice, 12. — podloga, 25, 30.
- Vknjižbeni zahtevek** obsega oni o predznambi, 72; ne pa obratno, 82.
- Vkupne hipoteke** (zastave), pojem, 16. — predpisi o njih, 86. — zaznamba, naznanilo, vpisovanje, določitev glavnega vložka, 87. — vpisi izprememb, 89. — tožba za opravičbo, zemlj. izpiski, 91.
- Vlastelovnice**, h. — deželne knjige.
- Vlastnik**, h. gl. lastnik.
- Vlastništvo**, h. gl. lastniška pravica.
- Vloge**, gl. prošnje.
- Vložki** zemljiškoknjižni, njih obsežek in izbris, 3. — njih imenovanje, 72. novi, pri pričetku (otvoritvi), 117. — brez novega lastnika, 165. — dopolnitev popisanih, 231. sestava, 217. — glej: zemljiška knjiga.
- Vničenje**, gl. izločba.
- Vodja** zemljiškoknjižni, poročstvo za izpiske, 7. — objava vpisnega besedila, 109. — nadzor, 134.
- Vodne naprave**, oddružitev zemljišč radi njih, 171.
- Vpisi**, knjižni, vrste, 8. — moč, izpodbijanje, 28, 57, 197. — ad numerum, 29. — ob utesnilih in nasprotnih obvezljivostih, 82. — potrdilo o izgotovitvi, 86, 118, 133. — na vedba z redovnimi števili, 115. — pogreški, 86. — istočasnih vlog, 85, 111. — v novo osnovane knjige, moč, 193, 197. — prenos iz starih knjig v nove, 217, 228. — opust, pravne posledice 85. — uradoma, 68. — na več knjižnih teles v enem vložku, 212. — izvrševanje, 84, 111.
- Vpisnina** v kolkih, ravnanje z njo 103.
- Vpogled**, gl. zemljiška knjiga.
- Vpravdanje** (tek pravde), zaznamba, 57.
- Vrednota**, predpisi za z. stvari, 114.
- Vročba**, v z. stvareh, 93, 121.
- Vročilnice**, barva, za inozemstvo, 123. — shranjevanje, 107.
- Vrstni red**, knjižnih vpisov, 28, 108. — prošeni na sodnem dnevu 151. — zaznamba, 52, — vkupnih zastav, 91.
- Vzdrževalni novci**, zastavna pravica zaostalih, 18.
- Zabeležba**, gl. zaznamba.
- Zajedničke hipoteke**, h. gl. vkupne h.
- Zajem**, vrstni red zanj. 52.
- Zakupne pravice**, gl. rabokupne pr.
- Založno pravo**, h. gl. zastavna pravica.
- Zapisniki** o zemlj. prošnjah, 71. — vpis v dnevnik,

- 103, 105. — o poizvedbah za osnovo novih knjig, 225. — njih prepisi, 78.
- Zapustnik**, vpisi proti njemu, 22, 23.
- Zapuščina**, vpis zemljišča iz z., 23.
- Zasilna pot**, dovolitev, 182. — rekurz, knjižni vpis, 186. — prehod v last, 187. — raširba, 188. — odpad, troški, 189. — služnosti ob zasilni dražbi, 188.
- Zastarelost**, zaznamba spora, 64. — ne nastopa glede zahtevka o dovolitvi zasilne poti, 183.
- Zastavna pravica**, vknjižba, prenos (predevek), 12. — predmet, 16. — po ustavitvi dražb, postop., 14, 143. — za troške in obresti, 16, 17. — za rente in ponavljajoče se dajatve, 18. — pri izvrš. terjatvah, 14, 138. — predznamba, 39, 41. — za odškodnino pri zasilni poti, 188. — vtemeljitev, 83. — gl. skupna zastava.
- Zastavna tožba**, gl. hipotečna t.
- Zastopniki**, zakoniti, pravica do prošnje, 68. — nedošlih oseb pri snovanju z. knjig, 214.
- Zavračilo** gl. odvračilo.
- Zavrnitev** gl. odvračilo.
- Zaznamba**, 8, 19. — osebnih razmer, 19, 52. — nje predmet, 19. — konkurza, 20. — kuratele, 20. — v izpodbojnem sporu, 20. — tožeb o otujitvi, 20. — v oddelilnem postopanju, 164, 169. — napovedi vgovora v izpravnem postopanju, 195, 199. — vrstnega redu, 52. — vkupne zastave, 86. — istočasnih prošenj, 85. — drugih primerov in v izvrš. post. 21. — tožbe 55, 57, 63.
- Zastopništvo**, gl. odvetniki.
- Zaupanje** v javne knjige, gl. publiciteta.
- Zavarovanje**, izvršba s predznambo zastavne pravice, 41.
- Zaznamek**, gl. spisec.
- Zborna sodišča**, vlaganje prošenj, 71. — reševanje, 135, 149.
- Zdražitelj**, vpis lastninske pravice, 80, 144.
- Združba zahtevkov**, 72, 179.
- Zemljeknjižnik**, gl. vodja z. knjige.
- Zemljiška knjiga**, nje deli, 3. — javnost, 7. — nova, nje začetni dan, 192. — dovršitev in hranba, 218. — vpogledovanje, 128. — dopolnitev z vpisom novih zemljišč, 201. — paginiranje in vezanje, 218. — glej: osnova, predmet, izprava.
- Zemljiškoknjižni urad**, poročila, 127. — g. vodja zemljiške knjige.
- Zemljiškoknjižni zakon**,

- uporaba na rudarske knjige, 1. — navodilo, 102.
- Zemljiškoknjižno sodišče**, odločba o dovolitvi drugega sodišča, 80. — telo, enota, 3, 10. — oddružitve delov, 162. — brez premembe lastnika, 165. — ustanova, 210, 215.
- prenos v drug vložek, 212. — zložitev, 218. — gl. deželnoknjižno telo. — stanje, primerjanje prošnje z njim, 109.
- Zemljiškoodvezni kapitali**, njih zastavna pravica, 17. — v Primorju, 240.
- Zglasba**, gl. napoved.
- Znamenik**, gl. seznam.

Zaznamek

v tem delu priobčenih, oziroma po vsebini navedenih zakonov, ukazov in razpisov.

Mastno tiskane številke (koncem vsakega odstavka) pomenjajo strani prvega dela knjige; (Kr. = Kranjsko, Kor. = Koroško, Štaj. = Štajarsko, Gor. = Goriško).

- Leta 1853:**
5. jul., ces. pat. dz. 150. § 39., — 163.
- 1869:**
6. febr., z. dz. 18. — 162.-171.
- 1871:**
25. jul., z. dz. 76., § 1. 27.
25. jul., z. dz. 96. — 190.-207.
- 1872:**
12. jan., u. prav. min. dz. 5. — 102. — 134.
- 1874:**
25. marca, z. dež. 12. za Kr. 245. — 247.
25. marca, z. dež. 28. za Štaj. 248. — 250.
18. maja, u. prav. min. dež. 13. za Kr. 247. — 248.
18. maja, u. prav. min. dež. 33. za Štaj. 250.
2. jun., z. dz. 91. za Kor. 208. — 219.
10. jul., u. prav. min. dz. 103. — 219. — 237.
5. nov., z. dež. 2. za Gor. in Grad. — 238. — 239.
- 1875:**
11. marca, z. dz. 29. za Istro. — 242. — 244.
- 1876:**
3. dec., u. c. kr. preds. viš. dež. sod. v Trstu š. 2749. dež. 6. — 240. — 242.
- 1879:**

30. marca, z. dz. 50. §§ 1
— 3. 10.
1880:
4. maja, razp. prav. min. š.
6054, — 96.
1882:
3. jun., z. dz. 67, §§ 1. — 6.
31. — 32.
11. nov., u. min. za fin. in
prav. dz. 159. 75.
1884:
19. jan. razp. prav. min. š.
2105. 94.
1885:
31. marca, u. prav. min. š.
2168, uk. 31. — 77.
1886:
16. jan., u. prav. min. uk
5. 76.
1889:
9. jan., u. uk. 4. 202.—204.
1890:
5. jun., z. dz. 109. §§ 1. —
3. 32. — 33.
1891:
14. apr., z. Kor. dež. 14. 33.
18. apr., z. Štaj. dež. 29. 33.
1894:
11. maja, z. dz. 126. 171.-181.
13. okt., u. prav. min. š.
20724 uk. 36. 172.
1895:
1. avg., z. dz. 110 (uv. z.
k jn.):
čl. XVII. 135.
1. avg., z. dz. 111. (jn.) §§
5. od. 1., 7. od 3., 118.
119. in 121. 135.-136.
1. avg., z. dz. 112. (uv. z.
k. cp.)
čl. II. in VII. 136.
čl. XXXV. 78.
čl. XXXIX. in LII. . 137.
1. avg., z. dz. 113. (cp.):
§§ 292. in 293. od. 1.
137.
1896:
27. maja, z. dz. 78 (uv. z.
k ir.)
čl. XIII. . . . 94. in 137.
čl. XXVI. in XXVIII. 138.
27. maja, z. dz. 79. (ir.)
§§ 34. od. 2., 87., 88. 138.
§§ 89., 96., 98. . . . 139.
§§ 130., 134., 135. . 140.
§§ 139. od. 1., 148. od.
2., 156. od. 2., 158., 159.
š. 3. 141.
§§ 171. od. 3., 173., 183.
od. 3., 186. od. 3. 188.
od. 1., 199. od. 1. . 142
§§ 207, 208., 216. od. 2.
143.
§§ 218. od. 2., 220. od.
4., 228., 237. . . . 144.
§§ 239., 320., 321., 322.
145.
§§ 323., 324., 328. od. 1.
in 2., 350. 146
§§ 370., 371. . . . 147
§§ 372., 373., 374. . 148
§§ 375., 382. š. 6., 384.
149.
7. jul., z. dz. 140. 181. — 190.
7. jul., z. Kr. dež. 33 33.
27. nov., z. dz. 217. (su.).
§§ 54. od. 1., 81. od. 3.
in 4. 161.
1897:
30. jan., razp. prav. min. š.
1173. — 95.
5. maja, u. prav. min., dz.
112. (or.)

§ 10.	149.	od. 4., 275,	158.
§§ 19. š. 5., 21. š. 7.	150.	§ 296.	159.
§ 30.	151.	§ 309. od. 4., 311. od. 1.,	
§ 31.	122.	321., 350. od. 2., 363.	
§§ 40. od. 1., 41. od. 1.,		od. 3.	160.
42. od. 1., 57. od. 2.,		§ 406.	161.
61.	151.	18. sept., u prav. min. uk.	
§§ 66. od. 2., 69.	152.	36.	95.
§ 76.	153.	1898:	
§ 77.	104., in 105.	17. dec., u prav. min. dz.	
§ 81.	153.	225.	105. — 108.
§ 93.	111.	1899:	
§§ 97., 98.	154.	5. nov., u prav. min. š.	
§ 138	111.	24006 uk. 1899/363.	5.
§§ 157., 159., 168., 170.		8. dec., u prav. min. uk.	
	155.	55. — 114.	
§§ 171., 173.	156.	1900:	
§ 177.	157.	24. sept., u prav. min. uk. 38.	
§ 198. od. 1. in 2.	110.		173.
§§ 198. od. 3. in 4., 216.		9. okt., razp. preds. viš.	
	157.	dež. sod. na Dunaju,	
§§ 231. od. 1, 261. od. 1.		Präs. 9519	174.
in 2., 264. od. 3., 266.		1904:	
		27. sept., z. Gor. dež. 18. 33.	

I.

Občni zakon o zemljiških knjigah.

Zakon od 25. julija 1871, dz. 95.,

da se uvede občni zemljeknjižni* zakon.

(Uvodni zakon k občnemu zemljiškoknjižnemu zakonu.)

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I. Niže pridejani občni zemljeknjižni* zakon pride, ko mine šest mesecev od tistega dneva, katerega se razglasi¹⁾ ta zakon, v krepost vsem javnim knjigam (kakor so deželne in fevdne, zemljiške, mestne, rudarske knjige), katere se drže (pišejo, vodijo) o pridobitvi, utesnilu in razkrepu stvarnih pravic na tistih nepremičnih imovinah (nepremičninah), ki so v teh knjigah vpisane.

¹⁾ V XXXVII. kosu dz., izdanem 15. avg. 1871; u. prav. min. 7. febr. 1872, š. 1438, izjavlja, da je navedeni rok šteti po koledarju, da torej stopi ta zakon v moč 15. febr. 1872.

Člen II. Ako se vsled kakega deželnega zakona¹⁾ zemljiške ali rudarske knjige napravijo nove, tedaj moč občnega zemljeknjižnega* za-

kona vsaki novo napravljeni zemljiški ali rudarski knjigi nastopi tisti dan, katerega se začne držati.²⁾

¹⁾ Gl. dotične dež. zakone na drugem mestu te knjige.

²⁾ T.: voditi, pisati. — Prim. §§ 3. in 5. z. 25. jul. 1871, dz. 96.

Člen III. Tisto določilo občnega zemljeknjižnega* zakona, po katerem se vknjižba more na podlogi zasebnih (privatnih) listin opraviti samo tedaj, kadar so na njih podpisi sodno ali beležniški poverjeni,¹⁾ naj se ne razteza na listine, narejene pred veljavnostjo tega zemljeknjižnega zakona.

¹⁾ § 31. zz.

Člen IV. Tisti dan, katerega pride v moč občni zemljeknjižni* zakon, izgube krepost vsi zakoni in ukazi, kar se jih tiče kakih stvari tega zakona, kolikor jih on v red deva.

O rudarskih knjigah je poleg občnega zemljeknjižnega zakona tudi izpolnjevati dotične predpise¹⁾ občnega rudarskega zakona.

¹⁾ Gl. dot. predpise rud. z. 23. maja 1854, dz. 149.

Člen V. Ta zakon se izvršiti naroča pravosodnemu ministru, kateri naj razglasi ukaze, potrebne v izvršilo¹⁾ občnega zemljeknjižnega* zakona, in finančnemu ministru.

¹⁾ Navodilo pod II., drugi dotični predpisi v dodatkih knjige.

Čl. IV. 1. Ni se razveljavil dvd. 5. febr. 1839, zjz. 336., tikajoč se začasnega zavarovanja dohodarstvenih kazni. 3. jan. 1877, š. 15481, Zb. 6340; pač pa se je

2. dvd. 27. marca 1846, zjz. 951, al. 2, dovoljujoči knjižno zaznambo vseh izbrisnih tožeb brez ozira na tožbeni naslov. 2. marca 1875, š. 1739, Zb. 5645.

3. Prim. o. 1. pri § 40.

Občni zemljeknjižni* zakon.

Prvo poglavje.

O zemljiških knjigah sploh.

§ 1. Zemljiška knjiga (gruntne bukve)¹⁾ obsega glavno knjigo in listinsko zbirko ali listinsko knjigo.²⁾

¹⁾ Prim. §§ 2. in 6. t. z. in § 3. z. o žel. k.

²⁾ Vsled izreka prav. min. 11. aprila 1878, š. 3676, je zemljiškknjižna mapa del knjig.

§ 2. Glavna knjiga sestaje iz zemljeknjižnih* vložkov.¹⁾

Zemljeknjižni vložki so odločeni vpisovanju :

1. knjigovpisnih stvari²⁾ ter prememb na njih ;
2. stvarnih pravic, ki se tičejo knjigovpisnih stvari* in prememb na teh pravicah.

¹⁾ Gl. dež. z. o napr. z. k. in § 3. žel. k.

²⁾ T. prav: zemljiškknjižnih teles (gl. predgovor).

§ 3. Z vsako knjigovpisno stvarjo je delati kakor s celoto.¹⁾

Njen obsežek je moči premeniti samo s zemljeknjižnim* odpisom in pripisom posameznih nepremičnin ali njih delov.²⁾

Kadar so se odpisale vse nepremičnine, vpisane v kak zemljeknjižen vložek (§ 11.), ali kadar so prestale biti stvar zemljiške knjige, tedaj je vložek izbrisati.

¹⁾ § 5. in § 9., od. 1. žel. kn. — ²⁾ §§ 11. in 74. t. z.

§ 3. Prim. o. pri §§ 1. in 3. z. 6. febr. 1869, dz. 18. v tej knjigi.

§ 4. Pridobitev, predevek,¹⁾ utesnilo²⁾ in razkrep³⁾ zemljeknjižnih* pravic (§ 9) se more doseči samo z njihovim vpisom v glavno knjigo.⁴⁾

¹⁾ T. prenos. — ²⁾ T. omejitev (vsekakor bolje). —

³⁾ T. razveljavljenje. — ⁴⁾ Prim. §§ 431.—446., 451., 453., 454., 469., 481., 526. in 1446 odz.

§ 5. V glavno knjigo je vpisovati bistvena določila zemljeknjižnih* pravic.¹⁾ Ako se to ne da ob kratkem storiti, tedaj se je v glavni knjigi smeti na dotična tenko (določno) zazna-

§ 4. 1. Ako ni bila zastavna pravica za izčistilno (depuračno) dolžnost vknjižena na preostanek kupnine, tedaj ni proti poznejšemu pridobitelju kupninskega preostanka dovoljen vgovor, da se izčistilna dolžnost ni izpolnila, dasi je bilo iz kupnega dogovora, oziroma iz prepisa, vložena v listinski zbirki, razvidno, da se je bil ta kupniniski ostanek dal v zastavo zaradi izčistilne dolžnosti. 21. okt. 1887, 9231. Prč. 1889/771.

2. Vknjižba v glavno knjigo ima pravno moč, dasi ne soglaša z vsebino listine, ki jej je v podlago. Ni obveze, ki bi silila vpogled v listinsko zbirko. 28. jan. 1897, š 346, Zb. 15954.

3. Prim. o. 6. pri § 17.

§ 5. 1. Okolnost, da se pri vpisu preživitka sklicuje pomotno na napačni odstavek pogodbe, ne more biti upravičenemu na škodo; če bi bil pa v pogodbenem prepisu, vložnem v listinski zbirki, v odstavku določujočem preživitek izpuščen kak stavek, tedaj ne velja v njem pogojena pravica za vpisano. 21. jan. 1887, š. 15187, Prč. 1887/621.

2. Soprog, za katerega je temeljem ženitne pogodbe in v njej dogovorjeni skupnosti imetje vpisana solastninska pravica, ne more s svojo polovico svobodno razpolagati samo tedaj, kadar je v glavni knjigi določno označeno mesto pogodbe, kazoče na pravico drugega soproga. 7. sept. 1893, š. 8101, Uzb. 955; (18. okt. 1887, š. 8221, Uzb.302.)

menana mesta tistih listin, katere so vpisu podloga, osloniti s to veljavnostjo,²⁾ da se zaznamena mesta potem smatrajo tako, kakor da so vpisana v glavni knjigi.

¹⁾ Prim. §§ 98, 102 zz., 7, 9. inst. — ²⁾ T.: možjo.

§ 6. Pri zemljiški knjigi treba pridržati poverjen prepis vsake listine,¹⁾ na katere podlogi se naredi kak zemljeknjižen* vpis.²⁾

Z vlaganjem teh prepisov postaja listinska zbirka,³⁾ a s vpisovanjem teh listin v posebno knjigo, listinska knjiga.⁴⁾

¹⁾ Gl. § 74, od. 1. zz. in § 19, instr. — § 15. od. 2 z. 24. apr. 1874, dz. 49.

²⁾ Ukaz prav. min. 5. nov. 1899, š. 24006, uk. 1899/363: Po § 6. zz. je pri zemljiški knjigi treba pridržati poverjen prepis vsake listine, na katere podlagi se naredi kak zemljiškknjižen vpis. Listinska zbirka naj dopolnjuje vpis v glavni knjigi, ki mora imeti po § 5. občnega zemljiškknjižnega zakona le bistvene določbe knjižnih pravic, in naj dopušča vsaki čas vpogled v podlago vpisa. Za podlago vpisa je vpoštevati listino le tedaj, če tvori neposredno temelj, na kateri se je vpis zaprosil in dovolil, in če je knjižni vpis glavni predmet predloga. Nasprotno se vpis ne izvrši na podlagi listine v zmislu splošnega zemljiškknjižnega zakona, če se naslanja knjižni vpis le kot potrební sopojav na sodni sklep, ki se ne tiče v prvi vrsti zemljiškknjižnega čina, ali na kak izvršben dogodek. Kjer se knjižni vpis ne kaže za cilj (smoter) dovoljenja, temuč le kakor posledica ali izvršitev sklepa, ki služi kakemu drugemu namenu, ne tvori temelja zemljeknjižnemu vpisu listina, ki je bila podana dovoljujočemu sodišču, marveč temelji vpis v sodnem sklepu samem, kojega del je. Iz tega sklepa se v takih slučajih razvidi vse, kar je potrebno za razumevanje vpisa; kako morda zaželjeno dopolnitev ali pojasnitev knjižnega vpisa je dobiti tedaj iz spisov zemljiškknjižnega sodišča. Listina, ki je morda pridejana, nima samostojnega pomena za knjižni vpis. — Iz tega ozira ni potrebno donášati prepisa listine: pri dovolilu prisilne uprave in knjižni zaznambi prisilne

uprave (§§ 98. in 374. ir.), pri izbrisu te zaznambe (§ 129 ir.), pri dovolilu prisilne dražbe in zaznambi uvedbe dražbenega postopanja (§ 134 ir.), pri vpisu prepovedi oddaje ali obremenitve v slučajih §§ 148 in 384 ir. in pri izbrisu teh zaznamb (§ 188 ir.), pri zaznambi določitve dražbenega naroka (§ 173 ir.), domika (§§ 183 in 199 ir.) in odklonitve domika (§ 186 ir.) in pri podelitvi in odklonitvi sodne dovolitve na prevzetje v zmislu § 200, š. 1. ir. stavljenega predloga pri izbrisu knjižnih zaznamb, ki se nanašajo na ustavljeno dražbeno postopanje (§ 207 ir.), pri vknjižbi zahtevka na povrnitev v slučaju § 212. ir., pri zaznambi preodkaza v poteg knjižno zavarovane terjatve (§ 322. ir.) in pri knjižnem prenosu knjižno zavarovane terjatve, ki je bila mesto plačila preodkazana, kakor tudi pri izbrisu za zahtevajočega upnika po § 320., od. 1. ir. vpisane zastavne pravice (§ 324 ir.). — Konečno ni potreba donesti prepisov listin tudi pri vknjižbi lastninske pravice zdražitelja in pri izbrisu zaznambe dražbenega postopanja (§ 237 ir.), kakor tudi pri izbrisu na zdraženem zemljišču vpisanih bremen in pravic, ki jih zdražitelj ni prevzel (§ 237 ir.). Zlasti ni potreba donesti prepisov sklepa o domiku, sklepa o razdelitvi najboljšega ponudka, o pobotnicah upnikov i. dr. Tu nastane v prvi vrsti vprašanje, če so izpolnjeni dražbeni pogoji, kar je pa preiskovanje, ki se ne tiče obstoja predpogojev za dovolitev zemljiškoknjižne prošnje, temveč ki spada popolnoma v okvir izvršilnega prava. Gre se v prvi vrsti za zaključek (končanje) izvršilnega postopanja, kateremu so knjižni vpisi le gola izvodilna dejanja. Sicer stranke ne morejo nikakor popolnoma dobiti listinskih temeljev za take vpise, ker se strankam bistveni zvezni člen listinske vrste, dražbeni pogoji, ne izdajajo. Treba je torej vselej sodnih spisov, da se dožene zveza. Z ozirom na važnost dotičnih sklepov za zemljiškoknjižni promet, se priporoča v slučajih §§ 222 in 237 ir. donesti odpravek vpis dovoljujočega sklepa, če nastopa izvršilno sodišče obenem kot zemljiškoknjižno sodišče (§ 157 or.). — Nasprotno je donesti za listinsko zbirko: prepis izvršilnega naslova pri vknjižbi zastavne pravice za prisilno osnovo zastavne pravice (§ 88 ir.) in pri zaznambi izvršljivosti zastavne pravice (§ 89 ir.), dalje prepis izvršilnega naslova pri vknjižbi zastavne pravice za izvršljive terjatve v redu zaznambe dražbenega postopanja

(§ 208 ir.) in pri vknjižbi zastavne pravice za izvršljivo terjatev na knjižno zavarovano terjatev, oziroma pri knjižni zaznambi izvršljivosti (§ 320 ir.), kakor tudi pri predznambi zastavne pravice kot izvršilo v zavarovanje (§ 374 ir.), konečno prepis izvršilnega naslova in listin, ki so morda potrebne za dokaz prednikov v zmislu § 22. zz., pri knjižnih vpisih v svrhu izvršila zahtevka na dopustitev, prenos, omejitev ali razveljavljenje knjižne pravice (§ 350 ir.). — V teh slučajih se tiče v izvršilnem postopanju stavljeni predlog v prvi vrsti osnove kake knjižne pravice ali knjižnih učinkov obstoječe pravice. Namerava in doseže se knjižno zavarovanje ali izpeljava izvršljive pravice in s tem najbližje postavljen gospodarski smoter, prisilno uveljavljati pravico. Tudi v teh slučajih ni tredi donesti prepisov, če se že nahajajo v listinski zbirki (§ 19. u. just. min. z dne 12. jan. 1872, dz. 5), in se lahko pridrži mesto prepisa pod pogoji § 90 zz. tudi prvopis pri listinski zbirki.

³⁾ Prim. §§ 18—21.

⁴⁾ O. napačno: Ti tako vlagani prepisi so pisemska zbirka, a vpisujejo se v posebno knjigo, in ta je pisemska knjiga.

§ 7. Zemljiška knjiga¹⁾ je javna.

Zemljiško knjigo more v pričo zemlje-knjižnega* uradnika vsak pregledovati²⁾ in iz nje jemati prepise ali izpiske, katere naj zemlje-knjižnik (zemljeknjižni voditelj) daje ob svoji odgovornosti.³⁾

¹⁾ § 1. zz. — ²⁾ § 31. instr. in § 288, od. 2. or. —

³⁾ §§ 32—40 instr., § 288 od. 2. or. in § 56. od. 3. u. — Prim. § 170. H.

§ 6. 1. Vednost o kaki napaki izvzema vsako vero v javno knjigo. 4. febr. 1891, š. 1141, Prč. 1892/516.

2. Gl. o. 1) pri § 5.

§ 7. 1. Sodišče nima pravice, kogarsibodi izvzeti od vpogleda v zemljiško knjigo, v dotične registre in listinsko zbirko. 22. maja 1883, š. 6099, Not. 1883/145.

2. Vpis kupne pogodbe ne nadomešča obvestitve po § 1019. odz.; zemljiška knjiga je sicer javna, toda vpis v njo ni objavljenje. 25. jul. 1900, š. 10513, uzb. 299.

Drugo poglavje.

O zemljknižnih* vpisih.

Prvi oddelek.

O vpisih sploh.

1. Razne vrste vpisov.

§. 8. Zemljknižni vpisi so¹⁾ ali:

1. vknjižbe (brezuvetni pridobitki ali izbrisi pravic — intabulacije ali raztabulacije),²⁾ katere brez nobenega opravičevanja, ali

2. predbeležbe (uvetni pridobitki ali izbrisi pravic — prenotacije),³⁾ katere samo s tem uvetom, da se potlej opravičijo, dosežajo pridobitev, predevok, utesnilo ali prestanek⁴⁾ zemljknižnih pravic, ali

3. gole zabeležbe (adnotacije).⁵⁾

¹⁾ Prim. § 9., od. 2. in 3. instr. — ²⁾ §§ 431., 445., 451. in 481. odz. — ³⁾ §§ 438., 445., 453. in 481., odz. — T. predznanbe. — ⁴⁾ Gl. op. 1) — 3) § 4. zz. — ⁵⁾ T. zaznanbe.

2. Stvar, o kateri se vpisuje vknjižba ali predbeležba.

§. 9. V zemljiško knjigo se mogo vpisovati samo stvarne pravice¹⁾ in bremena,²⁾ potem rešilno-kupna in predkupna pravica (§§ 1070 in 1073. dz., ter tudi rabokupna pravica (§ 1095. dz.)³⁾.

§ 8. S knjižno zabeležbo ni moč pridobiti stvarnih pravic na neprimičninah in tudi ni moč s predbeležbo premeniti zastavne pravice za letno rento v zastavno pravico za terjatev, od katere so obresti enake oni renti. 12. okt. 1899, š. 14973, Prč. 1899/857.

¹⁾ Prim. §§ 308., 431., 451., 481 in 1236. odz. —
²⁾ § 12. zz. — ³⁾ §§ 19 in 37. zz.

Posebna določila, kar se tiče:

a) lastninske pravice; ¹⁾

§ 10. Solastnina takih nepremičnin, katere spadajo h kaki knjigovpisni stvari more se,

§ 9. 1. Solastnina na zemljiškoknjižnem telesu, združena z lastnino kakega drugega zemljiškoknjižnega telesa je stvarna pravica, ki je vpisati v imovinskem listu tega poslednjega zemljiškoknjižnega telesa. 4 apr. 1900, š. 4329, C. B. š. 687.

2. Ta pravica se more predejeti z ene nepremičnine na drugo, če se stem ne kratijo pravice drugih oseb (tabularnih upnikov) 15. dec. 1887. š. 10883, Zb. 11886; (28. okt. 1890, š. 12221, Zb. 13449, Uzb. 594.) 17. okt. 1890, š. 7356, Zb. 13347.

3. Zemljiškoknjižnemu vpisu morejo biti predmet samo take omejitve lastninske pravice, ki imajo same bistvo stvarnih pravic ali katerim zakon dovoljuje izrecno, da se jim da z vpisom absolutni vpliv, kakor so: predkupna, rešilno-kupna in rabokupna pravica. 17. febr. 1897, š. 1672, Zb. 15968.

4. Načelnega zadržka ni, da se po nagodbi ustanovljena lovska pravica, ki ni označena za neodkupno breme vpiše za služnost na služeeče zemljišče. 23. jun. 1885. š. 7283, Zb. 10623.

5. Prepoved otujitve vsled sklenjene pogodbe ima le svojstvo obligatorične obveze, ne spada torej med pravice ki se po po § 9. mogo vpisovati; njen knjižni vpis je torej brez moči. 28. febr. 1900, š. 1414, G. Z. 1901/47.

6. Predmet knjižnega vpisa ni obveza, da se bodeta pivo in žganje prejerala le od gotovega podjetnika (in ne od drugega) in na tej obvezi odgovarjajoča pravica. 25. febr. 1896, š. 563, J. k. 133., Z. B. 15724. Uzb. st. 57; vzlic temu obavljeni vpis ne vtemeljuje realnega bremena. 15. sept. 1896, š. 10512, Zb. 15821; 19. jul. 1899, š. 7490, uzb. 681.

7. Zakupna pogodba ni, pogodba sklenjena z lastnikom zemlje o pravici iskati in pridobivati zemeljsko smolo (nafto) in bituminozne mineralije. 24. aprila 1901, š. 16168 ex 1900, uzb 413.

ako posebni predpisi ne dovoljujejo izimka,²⁾ vpisovati samo po deležih, določenih v razmerju s celoto, na pr. s polovico, s tretjino.³⁾

¹⁾ O vpisih lastnine za c. k. erar (ne vojaški erar in enako) gl. obj. uk. 1901./240.

²⁾ Gl. § 6., od. 2. žel. k. ³⁾ Gl. op. 1) pri § 11 zz.

§ 11. Vpisi v pridobitev lastnine posameznih sestavnih delov¹⁾ knjigovpisne stvari mogo biti samo po določilih zakona od 6. februarja 1869, dz. 18., o ločitvi sestavnih delov knjigovpisne stvari.²⁾

¹⁾ Z. 30. marca 1879. dz. 50:

§ 1. Na materijalnih delih kakega poslopja, ki niso takšni, da bi jih bilo moči šteti za samostalne telesne stvari, kakor n. pr. na posameznih nadstropjih ali prostorih enega in istega poslopja, se ne more pridobiti samostalna lastninska pravica niti zategadelj izprositi vpis v zemljiško knjigo. — Koliko se na takih poslopja delih in prostorih dado izločljive in nadaljni prenos dopuščajoče pravice do porabe ali užitka osnovati in vpisati v zemljiško knjigo, to gre soditi po določilih občnega državlanskega zakonika in občnega zemljeknjiznega zakona.

§ 2. Tisti pravni razmeri, ki so bili, predno je prišel ta zakon v moč, osnovani po delitvah, katere niso v soglasju z določilom prvega odstavka, § 1., niso zadeti s tem določilom ter se smejo, če jim niso na poti že poprejšnje, posameznim okolišem izdane prepovedi delitve, še dalje vpisovati v zemljiško knjigo, ali po zemljiški knjigi prepisavati na druge. — Ali v bodočnost ni dopuščena nadaljna razdrobitev tako postavljenih delov.

§ 3. Ako se deli v § 2. omenjeni zedinijo, se ne bodo več mogli odločiti ali posebej obremeniti. — Izvršilu se smejo podvreči samo zedinjeni deleži, tudi če se gre za pravico pred zedinjenjem zadobljeno. — Vendar naj se,

§. 10. 1. Za lastnika neprimičnine morejo biti vpisani: narodna (ljudska) šola. 6. avgusta 1902, š. 10646, uzb. 616; še ne rojeno dete. 17. jul. 1903, š. 8658. Prč. 1903/531.

2. Gl. o. 1. pri § 35. zz.

kolikor je potrebno za razdelbo kupščine, posamezni deleži cenijo vsak posebej.

Prepovedi proti delitvam veljale so že prej za posamezne okraje, n. pr. za Česko, mesta Solnograd in Hallein.

Prim. tudi § 5. z. o napravi novih zemlj. knjig v Dalmaciji in Istri.

²⁾ Ta zakon kasneje v tej knjigi.

b) služnosti in stvarnih bremen;

§ 12. Ob služnostih in stvarnih bremenih je povedati, kar se najdoločneje more, vsebino in obsežek tiste pravice, katero je vpisati; novčne (denarne) vrednosti ni treba dostavljati.

Ako je služnosti utesniti v določne prostorove meje, naj se meje tenko zaznamenajo.

§ 12. 1. Na idealni del nepremičnin ni moč dovoliti vpisa služnosti; če se je pa to zgodilo, nima lastnik neobvezanega dela pravice k pritožbi. 16. jul. 1889, š. 8267. Prč. 1891/13.

2. Služnost je omejitev lastninske pravice, ki je obvezna za vsakega pridobitelja z njo obremenjega zemljišča, ter njenega pravnega svojstva ne preminja okolnost, da je vpisana v bremenskem stanu. 24. okt. 1883, š. 12370, Not. Z. 1885/257.

3. Reverz, s katerim se lastnik kakega zemljišča odreče do povračila za škodo po vodi in druge okvare po plovbi ali povodnji, je možno vknjižiti, le tedaj, ako se o njem navede najviša vsota, do katere sega zaveza v slučaju, ako se ne izpolni z odpovedjo prevzeta dolžnost (§ 14 zz.) Ako se v prošnji ne navedejo iste stvarne pravice in bremena, ki naj bi bile predmet vknjižbi, ji ni moč ugoditi. 27. jan. 1903, š. 1205. Prč. 1904/146.

4. Obveznosti, ki niso določene po številkah se tudi ne morejo vpisati kakor realno breme. 4. febr. 1874, š. 951, Zb. 5243.

5. Knjižno breme letne dajatve, določene po številkah, je vpisati v obliki zastavne pravice ne realnega bremena. 12. avg. 1884, š. 9103. Zb. 10129; 20. avg. 1884, š. 9452, Zb. 10136.

c) zastavne pravice;

§ 13. Zastavno pravico je moči vpisati ali na vso knjigovpisno stvar, ali, če je o njej lastnina vpisana več osebam, tedaj na delež vsakega solastnika,¹⁾ a nikakor ne na posamezne sestavne dele knjigovpisne stvari ali na posamezen del kakega deleža, kateremu solastniku pripisanega v zemljiški knjigi.

Predevek zastavne terjatve in pridobitev podzastavne pravice se dopušča o vsi terjatvi in tudi o njenem posameznem delu, določenem po razmerju ali s številko.²⁾

¹⁾ Prim. § 85, od. 3. zz.; §§ 87 in 88 ir.

²⁾ Določila o izvršbi na knjižno zavarovane terjatve glej pri §§ 320 — 324 ir. ter pri § 177 or. pod III. te knjige. F. 241 (175), 242 (176), 245 (179).

Predpise o obrambi pravic posestnikov zastavnih listov, ter o pridobitvi hipotečnih pravic za delne zadolžnice gl. v dodatkih; o konverziji hipot. terjatev gl. v dodatkih.

6. Vpis preživitka je dopusten, dasi ni navedene najviše zanj obvezne vsote. 3. avg. 1892. š. 9314, Zb. 14344.

7. Preživitek je realno breme, ki pasivno prehaja na vsakočasnega lastnika obremenjenega zemljišča. Novi pridobitelj zemljišča ni ustanovil personalnega razmerja dolga med sabo in upravičencem realnega bremena stem, da je prevzel realno breme v kupno pogodbo. 13. oktob. 1885. š. 10476. G. Z. 1888/28.

8. Služnosti se »morejo«, a ne »morajo« omejiti na posamično zemljišče (parcelo), katero bremeni dotična služnost. 28. febr. 1900, š. 2755. Prs. 1900/146.

9. Obveza gostilničarja, katero je prevzel zase in za pravne naslednike gostilnice, da bodo v tem gostilniškem obratu jemali pivo izključno iz določene pivarne, se omejuje le na pogodnike ter ni dopustno, da bi se taka obveza osnovala za realno breme. 30. avg. 1906, š. 7796. J. Bl. 1906./52.

10. Prim. o. 3. in 5. pri § 9.

§ 14. Zastavno pravico je moči vpisati samo o novčni vsoti, določeni s številko. Ob

§ 13. 1. Knjižni upnik, čegar zastavna pravica se drži zemljišča lastnega več solastnikom, sme plačilo cele svoje terjatve zahtevati tudi iz največjega ponudka od enega ideelnega deleža prodanega zemljišča. 16. maja 1905, š. 7574, uzb. 801, R. 186. — Prim. o 1, pri § 15.

2. Ako je v knjigi zabeležena fidejkomisarna substitucija, ni dovoliti vpisa zastavne pravice niti temeljem zadolžnice, izdane po lastniku nepremičnine niti vsled izvršbe ustanovljujoče osebno obvezo lastnika. 20. nov. 1889, š. 14381. Prč. 1891/589. — Dopusten pa je vpis zastavne pravice na fidejkomisarnih nepremičninah za terjatve dedičev. 24. marca 1891, š. 2532. Uzb. 631.

3. Izvržba se ne more vršiti z vknjižbo zastavne pravice na hipotečno terjatev, pri kateri je knjižno zabeležena razpoložna omejitev v korist drugi osebi. 18. apr. 1901, š. 5318, uzb. 423.

4. Na vknjižen preživitek se izvršba ne vrši s prisilno osnovo zastavne pravice (§ 88 ir.), pač pa s prisilno upravo. 3. okt. 1900, š. 12823, uzb. 302.

5. Rabokupne pravice niso predmet zastavni pravici, torej tudi ne predbeležbi zast. pravice. 10. marca 1885, š. 2666, Zb. 10468; (23. sept. 1896, š. 11077, Zb. 15857).

6. Predpis § 13. ne velja: pri vpisu v zmislu § 822 odz. 8. marca 1898, š. 2807, Zb. 51. — pri realizaciji zastavne pravice, dobljene na delež nepremičnine, tudi ako bi bil zavezanec medtem pridobil še druge deleže. 14. jun. 1898, š. 8197, Zb. 220.

7. Zakonita prednostna zastavna pravica, pripadajoča v zmislu § 76, z. od. 25. okt. 1896, dz. 220, pridobnini ali njej enako vrednim davščinam do kakega, če tudi primerno manjšega dela nepremičnine, pristojna do cele nepremičnine. 13. jun. 1906, š. 9912, uzb. 1017.

8. Upnik, ki priznava sam, da niti ni vpogledal mape, ki torej niti ni vedel za obseg zastavnine, ne more trditi, da je zastavno pravico dobil v dobri veri, da so dotični predmeti sestavina zastavljenih nepremičnin, da mu torej pripada zaščita publicae fidei. 26. jun. 1907, š. 7771: Prs. 1907/263. (Gl. dalje med o. pri § 11. z. 25. jul. 1871, dz. 96.).

kaki obrestni terjatvi je treba tudi vpisati, koliko bode obresti.¹⁾

Kadar je terjatve, katere utegnejo izvirati²⁾ iz danega kredita (doverja), iz prevzetega poposlovodstva ali iz jamčevanja (dobrostoynosti, garancije) ali iz odškodbe (odmene), zaščititi s zastavno pravico, tedaj je v listini, na katere podlagi se to dela, imenovati najvišo vsoto, do katere seza kredit ali jamčevanje.³⁾

Če ni te vsote v listini, naj se izreče v prošnji.

Ako se ob tem poslednjem slučaju čuti kedo, proti komur je vpis izprošen,⁴⁾ okrivice-nega zato, ker bi se za vpis bila imenovala prevelika vsota, more v pritožnem roku, kateri mu pristoja, zahtevati, da se vsota zmanjša, o čemer je sodišču, katero je dovolilo vpis, do-vprašati stranke, ter potem razsoditi in vsoto ustanoviti⁵⁾ po pravičnem blagorazumju.⁶⁾

¹⁾ Gl. § 63. š. 2. ir.; dalje op. 1 pri § 13. t. z. in § 208 ir. — F. 142 (110), 143 (111), 206 (153) in 207 (154). — ²⁾ T.: nastati. — ³⁾ §§ 171, od 3. in 224 ir. — ⁴⁾ T.: izveden.

⁵⁾ Gl. § 16, od. 2. instr: ter prim. § 23, od. 2. in § 24. od 1. instr.

⁶⁾ T.: izprevidu. — Gl. § 22. z. 7. jun. 1883. dz. 92 (komasacijski z.) in L 7. z. 7. jun. 1883 dz. 94 (razdelbeni z.).

§ 14. od. 1. 1. Zastavna pravica se sploh ne more vpisati za sodbeno naložene dajatve ali storitve, ki niso opraviti s plačilom v denarju. 17. aprila 1883, š. 3965, Zb. 9390.

2. Zastavopravno zavarovanje zakupodalca na zakupnikovem zemljišču je dopustno le o novčni vsoti, določeni s številko 7. aprila 1875, š. 3503, Zb. 5684.

3. Vknjižba zastavne pravice za določno dosmrtno rento je dopustna tudi brez navedbe pokritne glavnice ali najviše vsote. 1. avg. 1882, š. 8820, G. H. 1882/464.

§ 15. Zastavna pravica o isti terjatvi se nerazdeljena mora vpisati na dve ali na več

4. § 14. nikakor ne določa, da je zastavna pravica, vknjižena brez vpoštevanja predpisov tega paragrafa (na pr. nedostajanje po številki določene vsote) kar brez moči. 11. nov. 1879, š. 10349, Zb. 7645.

5. Prim. o. 2. pri § 17. in sploh pri § 36.

§ 14, od 2 — 4. — 6. Izimki § 14, al. 2. so taksativni. Določitev najviše vsote in nje knjižni vpis, da bi se s tem pridobila tudi starejšim kakor triletnim obrestnim zastankom do te najviše vsote enaka prioriteta z glavnico, je imeti proti predpisom §§ 14, 16 in 17 in za neupravičeni razsežaj v § 14. ustanovljeni izjemni osnovi zastavne pravice za še ne obstoječe terjatve. 3. febr. 1882, š. 1030, Zb. 8864. (3. januv. 1906 š. 20250 ex 1905. Prs. 1906/103 in o. 3 pri § 17.) Prim. o. 2. pri § 16.

7. Obresti, troški in drugi pripadki terjatev, ki so se v obsegu kreditne hipoteke napovedali k najvišemu ponudku, se smejo odkazati le v toliko, v kolikor so pokrita z najvišo vsoto kred. hipoteke. To velja o obrestih celo tedaj, ko bi bile izrecno poočitene pri kred. hipoteki. 3. apr. 1901, š. 4315, uzb. 418.

8. Temeljem administrativne razlastitne sodbe se ne more dovoliti vknjižbe zastavne pravice v zavarovanje odškodnine v približno najvišji vsoti. 6. jun. 1882. š. 6343. Zb. 9011.

9. Temeljem kazenskosočne sodbe in od kaznilnice izdanega izpiska troškov kaz. izvršbe je moč dovoliti zastavno pravico erarju na korist v izterjanje teh stroškov, dokler niso še zapali, le v neki najvišji vsoti. 26. avg. 1884. š. 9706, Zb. 10138. — Prim. o. 9 pri § 38.

10. Kreditna hipoteka ne vgasne že s plačilom terjatve, enake s številko določeni najvišji vsoti, temuč še le s pretekom časa, odpadom namena ali s liberatorno pogodbo. 31. okt. 1883, š. 9154, Zl. 9625.

11. Kadar se gre za zmanjšanje najviše vsote, vknjižene za kavcijsko hipoteko, pri čemer ima sodnik odločati po pravičnem izprevidu, ni treba strogih dokazov po sodnem redu. 18. jan. 1887, š. 517, Zb. 11406.

12. Prim. o. 3 pri § 12. odločbe pri § 38. sploh.

knjigovpisnih stvari ali zastavnih terjatev. (Vkupna zastava.)¹⁾

Upnik ima ob takih slučajih pravico zahtevati, da se plača vsa terjatev iz vsake posamezne zastavljenine.²⁾

¹⁾ §§ 106 — 114 zz.

²⁾ O ravnanju s terjatvami na skupnih zastavah gl. § 222 ir.; o vtesnitvi dotičnih izvršb § 96. ir. Prim. tudi op. 1 — 3. pri § 14 in z. 6. feb. 1869, dz. 18 v dod. — F. 150, 151.

§. 16. Zastavna pravica, dobljena kaki terjatvi, razteza se, ako ni posebnih določil, tudi na pravnne in izvršilne stroške.¹⁾

¹⁾ Ta določila so popolnjena z onim § 216, od. 2 ir. (gl. pod III.)

§ 15. 1. Ako se s hipotečno terjatvijo obremenjeno zemljišče deli ideelno, tedaj je vsak ideelni zemljiški delež obvezan za ves znesek dotične hipotečne terjatve. 4. febr. 1903, š. 1626, uzb., 15. marca 1905, š. 4004. J. Bl. 1907/13. Prim. o. 1 pri § 13.

§ 16. 1. Pravdnim troškom, provzročnim s sekvestracijo po § 16. ne pripada zastavna pravica, dobljena terjatvi. 25. jun. 1895, š. 7666, R. 160, Zb. 15519.

2. Vknjižba oziroma predbeležba najviše vsote za svoječasne pravnne in izvršilne stroške kake vpisane terjatve v smislu § 14. ni dopustna, ter pripada terjatvi dobljena zastavna pravica pravnim in izvršbenim troškom po zakonu (§ 16) brez ozira na to, da bi se njih višina določila po številki. 3. jun. 1896, š. 6525, Zb. 15799. — Prim. o. 6 in 7 pri § 14.

3. Določila §§ 1 in 2 dvd. 16. sept. 1825, zjz. 2832 in § 16 zz. se ne raztezajo na opominjal. troške za zastale davke, ki bi jih imela po nalogu okrajn. glavarstva izterjati občina in ki se pri davčnem uradu predpisujejo kakor zastale izvrš. pristojbine. 26. jan. 1881, š. 882. R. 104, Zb. 8272.

§. 17. Triletni dolgovi na obrestih, katere pristoje po kaki pogodbi ali po zakonu, imajo tako prednost, kakoršno glavnica (kapital).¹⁾

¹⁾ Gl. op. 1) in 3) pri § 16, dalje §§ 216. š. 2 in 217. š. 2. ir.

4. Razsodnina, tikač oča se uveljavljenja terjatve, spada k pravnim troškom, ima torej isti vrstni red, kakor glavnica. 17. jan. 1905, š. 605. G. H. 1905/22.

5. Pravdni in izvršilni stroški, nastali pri uveljavljenju realnega bremena, prevzetega brez zaračuna na največi ponudek, niso oddkazati iz razdelbene mase. 26. jan. 1905, š. 766. uzb. 862.

§ 17. 1. Zemljiškoodvezni kapital. Pri razdelitvi največega skupila izvršbeno prodane nepremičnine pristoja prednost pred vsemi iz zasebnih naslovov nastalimi hipotečnimi terjatvami vsem do dražbenega dne zastalim obrokom zemljiškoodvezne glavnice z dotičnimi 5⁰/₀ obrestmi in zamudnimi obrestmi, obrestim pa le za tri leta od dražbenega dne nazaj. 26. marca 1874, š. 1595, R. 70, Zb. 5309.

2. Ako je za obresti vknjižene glavnice vpisana izvršbena zastavna pravica, tedaj ni proti § 33. konk. r. in § 17. zz., da se pri razdelitvi največega skupila odkazejo tudi za več kakor 3 leta, od dražbenega dne nazaj, zastale obresti. 18. nov. 1879, š. 11398, J. k. 106, Zb. 7652. (19. jul. 1881, š. 8156, Zb. 8451.); — toda taki starejši obrestni zastanki se smejo iz največega skupila odkazati vselej le v vrstnem redu, v katerem se je bila pridobila zanje zastavna pravica, tudi ko bi bila leta zanje v knjižena ad numerum ali per juxta glavnice. 18. nov. 1879, š. 11398, J. k. 106, Zb. 7652; torej v istem redu z glavnico samo takrat, kader je izvršbena zastavna pravica za obresti vknjižena istočasno z glavnico. 30. marca 1887, š. 1350, Zb. 11519.

3. Ako obstoja kavcijska hipoteka v zavarovanje »vseh po zakonu ne ščitenih postranskih pristojobin« kake vknjižene terjatve, tedaj so iz največega skupila odkazati, v kolikor dosega kavcija, tudi dalje kakor tri leta od domika nazaj zastale obresti. 4. apr. 1905, š. 5572, uzb. 887. Slična odločba od 3. jan. 1906. pod š. 6. § 14.

§ 18. Tri leta¹⁾ na dolgu ostalim terjatvam letnih prihodkov, vzdrževalnih novcev in drugih plačil, katera se ponavljajo, pristojna taka prednost, kakoršna sami prejemski pravici.²⁾

¹⁾ O starejših zastankih gl. §§ 217. š. 2. in 219. ir.; o še ne dospelih § 372. ir.

²⁾ O terjatvah zak. prednosti gl. § 216. ir. Prim. tudi § 44. z. 7. jun. 1883, dz. 92., § 1. z. 6. jul. 1896, dz. 144 in § 21. z. 7. jul. 1896. dz. 140.

d) rabokupnih pravic.

§ 19. Ob v knjižbi ali predbeležbi rabokupnih pravic ni treba imenovati novčne vsote,

4. Tudi nepretrgano nadaljevanje izvršbe ne premenjuje določila § 17., po katerem imajo le triletni obrestni zastanki isto prednost kakor glavnica, 9. sept. 1880, š. 9678, Zb. 8086.

5. Upniku, kateremu vsled pretrganega zastaranja pristojajo obresti za dalje kakor 3 leta, so iz razdelbene mase v vrstnem redu glavnice odkazati vendar samo triletno obresti od domika nazaj. 24. febr. 1903, š. 2606, uzb. 668.

6. Pogojenim toda ne vknjiženim obrestim ne pristojajo za glavnico vpisana zastavna pravica. 23. sept. 1879, š. 10498, Zb. 8669 (16. maja 1889, š. 5496, Zb. 12560.)

7. Ob razdelbi relicitacijskega največjega skupilaje za odkazanje obresti odločilen dan relicitacije. 18. sept. 1883, š. 11059, Zb. 9569.

§ 18. Gl. o. 4, 5, 6 pri § 12. in 1. pri § 17.

§ 19. 1. Dopusten je vpis rabokupnih pravic na idealne deleže več solastnikom lastnega zemljišča. 6. jun. 1893, š. 6640, Zb. 14729.

2. Zakupna pravica se sme vpisati samo ako je njen predmet nepremična stvar, ne pa, če je pravica do preživitka ali užitka. 24. jul. 1900, š. 10364, Not. Z. s. 295.

3. Vpis zakupne pravice je dopusten na del zemlj. telesa, ki ni razviden v zemljiški knjigi. 9. dec. 1875, š. 13337, Zb. 5939.

4. Gl. o. 5, pri § 13.

da se zaščiti odmena¹⁾ za kako kvaro, ako²⁾ bi utegnila biti (§ 1121. odz.).

1) T.: odškodnina. 2) = ki.

3. Stvar¹⁾ o kateri se vpisuje zabeležba.

§ 20. Zemljeknjižne* zabeležbe mogo biti:

- a) da se z njimi poočitijo osebne razmere, zlasti utegnile imovinske uprave, s tem pravnim nasledkom, da, kedor koli si v dotičnem zemljeknjižnem vložku dobode vpis, ne more se izgovarjati, da mu te razmere niso bile znane; n. pr. zabeležba o nedoletnosti,²⁾ o skrbstvu (kuratorstvu)³⁾, o podaljšku očetovske ali varstvene (tutorske) oblasti,⁴⁾ o izrecilu polnoletnosti, a razglasu konkurza,⁵⁾ ali

§ 20. 1. Naštevanje § 20. ni imenovito (taksativno), vendar se ne more dovoliti zabeležbe, ki se ne da uvrstiti med primere, navedene v § 20., ker bi se ž njo niti ne poočitile osebne razmere v § 20., lit. a. označene baže, niti bi se ustanovile pravne posledice, ki so po civ. pravilnega reda ali zz. predpisih zvezane s zemljeknjižnimi zabeležbami. 29. febr. 1876, š. 20, Zb. 6051.

2. Zato zabeležba ni dopustna v poočitenje zgolj obligatoričnih razmer. 16. aprila 1884, š. 4384, Zb. 9991. N. pr. obveznih terjatev (zahtevkov) iz ženitnih pogodeb. 22. okt. 1889, š. 12163, Zb. 12992.

3. Niti o dogovorih med hipotečnimi upniki in dolžnikom, naj se uprava zastavljenega zemljišča izroči kakemu hipotečnemu upniku. 29. febr. 1876, š. 20, Zb. 6051;

4. o odstopu substitucijskih pravic. 10. jul. 1883, š. 8266, Links 258;

5. da spadajo stroji med pritikline. 2. marca 1880., š. 3292, Zb. 7881;

b) da se ustanove določni po civilnega pravnega redu ali tega zakona predpisi s ze-

6. da je kaka zastavnina za erar le drugotna, druga nepremičnina, pa da je zastavljena prvotno. 9. febr. 1886, š. 1154, Zb. 10922;

7. prošnje za izbris predbeležbe zastavne pravice. 30 jun. 1877, š. 1080, Zb. 6369;

8. da teče vodopravno postopanje v svrhu utemeljenja prisilne služnosti. 23. febr. 1898, š. 2323, Zb. 37;

9. da so kake nepremičnine odmenjene le v zdravilišča za zdravstvene svrhe. 24. marca 1885, š. 3253, Not. Z. 1885/256.

10. (Otvoritev konkurza). Zabeležba konk. otvoritve ne daje konk. upnikom prav nikakih knjižnih pravic. 7. dec. 1875, š. 13412. G. Z. 1877/5.

11. (Kuratele). Zabeležiti se sme okolnost, da teče postopanje, naj se lastnik zemljišča dene pod skrbstvo. 3. okt. 1882, š. 11602, Zb. 9118; ter taka zabeležba utemeljuje pomisleke o njegovi sposobnosti, k pravnemu razpolaganju (§ 94, š. 2.) 25. febr. 1896, š. 2178, Links 4618.

12. Po opravljeni zabeležbi, da se je dejalo koga pod skrbstvo, ni moč dovoliti vknjižbe temeljem pogodbe, sklenjene pred ukrenitvijo skrbstva. 28. febr. 1899, š. 3244. Zb. 532.

13. (Zabeležba izpodbojne tožbe) V nje doseg morajo biti podani pogoji kakega zavarovalnega pomočka. 28. nov. 1899, š. 17061, Zb. 772.

14. Zabeležba izpodbojne tožbe ne daje nikake materialne pravice temuč le posledico, da ima na tožbo izišla sodba polno moč tudi proti onim osebam, ki so knjižne pravice pridobile po dohodu prošnje za izvedbo zabeležbe. 6. dec. 1899, š. 17444, Zb. 785.

15. (Zabeležba razlastitve). Dopustna je zabeležba, da se je plačala izvensodno določena odškodba za razlaščenca zemljišča (§ 34. z. 18. febr. 1878, dz. 30.). 13. febr. 1900, š. 1488, C. B. s. 444.

16. O zabeležbi tožeb gl. o. pri §§ 59. in 61.; otujitve o. 2. pri 55; nedoletnosti o. 12, pri § 33.

17. Gl. o. 5. pri § 59.

mljeknjižnimi zabeležbami zvezani pravni nasledki,⁶⁾ n. pr. zabeležba o vrstnem redu,⁷⁾ o odkosavanju zemljišč,⁸⁾ o vku-pnih zastavah,⁹⁾ o odpovedi zastavne ter-jatve,¹⁰⁾ o začetni pravdi,¹¹⁾ o sekvestraciji,¹²⁾ o izvršilni (eksekutivni) dražbi.¹³⁾

¹⁾ T.: predmet. ²⁾ §§ 21, 152, 187 in 244 odz. ³⁾ §§ 21, 269, 270 in 273 odz. ⁴⁾ §§ 172 in 251 odz. § 52 zz. ⁵⁾ §§ 88 konk. r. ⁶⁾ T.: posledice. ⁷⁾ § 53. nasl. zz. ⁸⁾ T.: oddružitev, h. odcieplenje. — § 3. od. 3, § 13. od 2 in § 14. od. 4. z. 6. febr. 1869, dz. 18. in § 3. z. 11. maja 1894, dz. 126.⁹⁾ §§ 106 in 107 zz. ¹⁰⁾ § 59. zz. ¹¹⁾ T.: Tekoča pravda (vpravdanje); gl. §§ 34, 59, 61, 66, 69 in 70 zz. ¹²⁾ §§ 98. od. 1., 103. od. 2., 129. od. 4., 334. 374., od. 1 159, 199. od. 4. in 384 ir. in § 254. ces. pat. ¹³⁾ § 72. z., čl. XXVI., §§ 183. od. 3, in 199. od. 1. ir.

Primeri zemlj. zabeležeb se nahajajo tudi pri §§ 30, 48, 88, 89, 99, 100, 103, 109, 112, 120 in 133 zz. dalje v §§ 3 in 13 z. 6. febr. 1869, dz. 18., v § 3. z. 11. maja 1894, dz. 126., v §§ 8, 15 nasl. z. 25. jul. 1871, dz. 96; v § 1. z. 14. jul. 1888, dz. 88.; (nekateri teh zak. v dodatkih). Enako v §§ 20. in 34. razlastilnega z. 18. febr. 1878, dz. 30; v § 117. rudarskega z. in v min. u. 16. marca 1858, dz. 41; v § 46. izpodbojnega z. 16. marca 884, dz. 36. — Prim. min. u. 31. okt. 1856, dz. 2041, ter §§ 158. in 230. ces. pat. 9. avgusta 1854, dz. 208.

Zabeležbe po izvršilnem redu.

Izvršljivosti. §§ 88, 89, ir.; — Prisilne uprave. §§ 98. 103, ir. (F. 159.); §§ 158 in 199 ir.; F. 185 (138). — § 201. ir. F. 201. — Preodkaza. § 322, od. 1. ir. — Uvedbe dražbenega postopanja. §§ 134, od. 2. (239, š. 1.); 135, 139. ir. in 170. or. — Določitve dražbenega naroka. § 173, od. 1. ir. — Podelitve domika vsled nadpoudbne. § 199, od. 1. ir. — Prepovedi otujiti, obremeni ali zastaviti knjižno zavarovano terjatev. § 148, od. 2. ir. O nedopustnosti rekurza, gl. § 239, š. 8. ir.

Glede zabeležeb pri zavarovalnih pomočkih gl. §§ 382. š. 6. in 384, od. 2. in 3. ir.

4. Zemljeknjižni* prednik.

§. 21. Vpise je dovoliti samo proti onemu,¹⁾ kateri ob času prošnje za lastnika tiste nepremičnine ali pravice, ki se o njej vpisuje, v zemljiški knjigi ali stoji zaznamenan²⁾ ali se ob enem za takega lastnika vknjižuje ali predbeležuje. (§ 432. odz.)

¹⁾ Prim. § 432. odz. 34, od. 2. ir. in § 208. od. 1. in 2. ir.

²⁾ T.: vpisan (im Grundbuche erscheint).

§ 21. 1. dovoljenje za knjižnji vpis, ki ga je dal zapustnik, ni izvedljivo proti prepisanemu dediču, 9. aprila 1895, š. 4469, Not. Z. 1895/131.

2. Vendar se temeljem zadolžnice, izdane od zapustnika, v kateri se zastavlja dediču pripalo zemljišče, sme predbeležiti proti predpisanemu dediču zastavna pravica, ako se je dediču oporočno naložilo plačilo te terjatve in ako je v zapisniku zapuščinske razprave prevzel njeno plačilo. 12. dec. 1877, š. 14670, Zb., 6705.

3. Izvršbena vknjižba zastavne pravice za izterjanje imovinske pristojbine je po § 72. pristojb. z. in min. u. 13. dec. 1852, dz. 256, dopustna tudi proti nasledniku v posesti zemljišča ter ni treba, da bi se bilo plačilno povelje dostavilo tudi kasnejšemu in sedanjemu posestniku zemljišča. 27. aprila 1880, š. 4850, Zb. 7953; 10. avg. 1898, š. 10911, Zb. 277; (6. nov. 1900, š. 15000, Not. Z. 1900/55.

4. Pač pa so prošnje za izvršbo radi zastale prenosne pristojbine oblikovno upravititi proti osebi, ki je ob prepodaji vpisana za lastnika 4. dec. 1895, š. 14312, Zb. 15639.

5. Kedor si da izvršbeno zavarovati terjatev na nepremičnini, ki je sicer prepisana na dolžnika, o kateri pa ve, da jo je dolžnik prodal in prejel zanjo kupnino, ravna zvijačno in je dolžan dovoliti, da novi lastnik izbríše terjatev. 11. nov. 1903, š. 13261, Prč. 1904/8.

6. Prim. o. 2. pri § 24. in o. 2. pri § 60.

§ 22. Če se je kaka nepremičnina ali zemljeknjižna* pravica na več oseb zaporedoma predela brezknjižno (zunaj zemljiške knjige), more zadnji presnemnik,¹⁾ izkazavši svoje prednike, zahtevati, da se knjižni predevk stori naravnost na njegovo osebo.²⁾ Ako se je razdolžila zastavna terjatev, katera je brezknjižno prešla na koga drugega, more dolžnik zahtevati, da se terjatev izbriše, če tudi brezknjižni predevk ni poprej bil vpisan.

¹⁾ T.: prevzemnik (Übernehmer).

²⁾ Izvršba zahteve, ki meri na podelitev, prenos, omejitev ali razveljavo knjižne pravice, se zgodi z dotičnim knjižnim vpisom itd. gl. § 350 ir.

§ 23. Kadar se odda¹⁾ h kaki ostalini²⁾ spadajoča imovina ali zemljeknjižna* pravica, dovoliti je pridobitelju, da se njegova pravica vpiše naravnost po zapustniku.³⁾

¹⁾ T.: otuji (veraeussert).

²⁾ T.: zapuščini.

³⁾ Prim § 810, odz. in §§ 145, 178 ces. pat. 9. avg. 1854, dz. 208.

§ 24. Ali si upniki kakega dednika¹⁾ morejo dobiti varnost (zaščito)²⁾ o njemu pripadlih

§ 22. 1. Za knjižni prenos lastninske pravice do kakega zemljišča, došlega zaporedom na različne osebe, je treba listine s zakonitimi obličnostmi o pridobitnem poslu. 24. marca 1891, š. 2200, Zb. 13667.

2. Zahtevajoči upnik, sme v zmyslu § 350, od. 3. ir., ako dokaže, da je zavezanec pridobil to pravico, zahtevati ob enem z izvršbo knjižni vpis lastnine v korist zavezancu, pri nepremičninah ali njih deležih, pri katerih leta še ni za lastnika vknjižen ali predbeležen, tudi tedaj, kadar v dotičnem izvršenem naslovu samem ni izrečena pravica za obremembo zavezančevih nepremičnin ali njih deležev. 16. okt. 1901, š. 13619, uzb. 478.

nepremičninah ali zapustnikovih terjatvah, določa § 822. odz.³⁾)

¹⁾ T.: dediča.

²⁾ T.: zavarovanje. (Sicherstellung).

³⁾ § 822.: odz. Dedičevi upniki smejo sicer pripalo mu dediščino, tudi predno mu je prisojena, dajati v prepoved, zarubiti ali podvreči predznambi. Vendar se pa tako zavarovanje ne more dovoliti drugače, kakor z izrecnim pridržkom, da ne bode na kvar terjatvam, ki bi se prikazale pri razpravljanju zapuščine, in da bodi v moči še le od izvršene prisodbe dalje.

§ 24. 1. Upniki ne morejo pobijati razdedinjenja, kateremu nujni dedič ni prerekal. 15. maja 1902, š. 3901, uzb. 584.

2. Zavarovanje imovinskih pristojbin in posebno pristojbin o dediščinah in volilih ni omejeno s § 822. odz. 22. okt. 1888, š. 12441, Zb. 12407.

3. Izbris z omejitvijo § 822. vpisane zastavne pravice je izvesti, ako se dotično zemljišče ni prisodilo dolžniku ampak drugemu, na poslednjega prošnjo, kateri je priloženo prisojilo. 31. dec. 1879, š. 14305, Zb. 8718.

4. Zapuščinski skrbnik ni upravičen, da bi prosil za izbris po § 822. odz. dovoljene neopravičene predbeležbe zastavne pravice. 5. nov. 1874, š. 11738, Zb. 5530.

5. Po v korist dolžniku izvršenem prisojilu, v zmislu § 822. odz. izvedena predbeležba ne potrebuje nikake opravičbe več. 12. nov. 1875, š. 10857, Zb. 4771.

6. Pač pa se mora s pristavkom § 822. odz. opravljena predbeležba legata opravičiti kakor vsaka druga predbeležba. 21. nov. 1882, š. 12732. Not. Z. 1883/117.

7. Upnikom dediča se sme tudi, predno se mu je prisodila zapuščina, dovoliti izvršb. zastavna pravica na dohodke zapuščinskega predmeta v zmislu § 320. obč. sodn. reda s pridržki, navedenimi v § 822. odz. Ta izvršba pa ima vse utesnitve, ki jih podajajo veljavni zakoniti predpisi in svojstvo rečenega pridržka. Posebno ni čistih prihodkov takoj izročiti prosilecu zavarovanja, temuč položiti jih je pri sodišču. Plss. 3. jan. 1895, š. 14734 ex 1894. J. k. 128, Uzb. 1113.

8. Gl. o. 6 pri § 13.

§ 25. Ali je moči zemljeknjižne* pravice dobiti še po razglašenem konkurzu, določa konkurzni red.¹⁾

¹⁾ Gl. § 56, od. 3. zz. in § 12 konk. r.

5. Listine.

§ 26. Vknjižbe in predbeležbe se mogo dovoliti samo na podlogi takih listin, katere so izdelane v obliki, kakoršno zahteva predpis njih veljavnosti.^{1) 2)}

§ 25. 1. Zakonita zastavna pravica, ki je obstajala za kako pristojsbinsko terjatev že ob otvoritvi konkurza, se sme vknjižiti ali drugače uveljavljati tudi po otvoritvi konkurza (§ 12. š. 2. konk. r.) 28. okt. 1902, š. 14119, uzb. 639.

2. Knjižne prošnje, katerim bi se po §§ 11. in 12. konk. r. ugoditi ne smelo, se morajo odbiti tudi tedaj, ako se ob prepodaji knjižne prošnje konkurz še ni bil zabežil, pa izhaja iz obvestila konk. sodišča, s katerim se predlaga zabeležba konkurza, da se je konkurz otvoril pred podajo knjižnih prošenj. 15. apr. 1876, š. 2702, Zb. 6096; 3. okt. 1888, š. 11478, Not. Z. 1888/271.

3. Prim. o. 10. pri § 20, o. 2. pri § 97.

§ 26. 1. Za prenos lastninske pravice na drugega treba po §§ 431. in 434. odz. napravljene listini o pridobitnem poslu, ki jo podpišeta oba pogodnika, te listine ne more nadomestovati po lastniku samem izdana izjava da je zemljišče odstopil drugemu. 24. marca 1891, š. 2200, Uzb. 630.

2. Vknjižena listina, sklicujoča se na dogovorjeno vkupnost blaga, podaja zadostni pravni naslov predbeležbi po § 438. odz. 4. maja 1875, š. 4808, Zb. 5708.

3. Cesionarju ni treba sopodpisati cesijske listine. 17. aprila 1888. š. 4264, Zb. 12140.

4. Prim. o. 2. in 3. pri § 35 in o. 5. pri § 94.

5. (Neizbežnost notarskih listin). a) Kupne in menjalne pogodbe sprogov z drugimi osebami, ki namerjajo pridobitev solastnine na premičninah ali nepremičninah same ob sebi niso imeti za ženitne pogodbe. b) Kupne

Te listine treba da imajo veljavno pravno podstavo,³⁾ kadar se stvar suče o pridobitvi ali izpremembi stvarne pravice.

¹⁾ §§ 883 in 884 odz.

Glede podpisa pravnoobveznih listin po zastopih občin, okrajnih odborov, dežel, gl. dotične drž. in dež. zakone. Pri hranilnicah, posojilnicah in drugih denarnih zavodih veljajo dotična oblastveno potrjena pravila. Pri oddelku hipotečnega kredita Avstro-ogerske banke veljata § 36. z. 27. jun. 1878, dz. 67. in čl. 38 družbenih pravil, prenarejenih s čl. I. ces. u. 21. sept. 1899, dz. 176.

Dotična določila za viteški red Maltezo so urejena z. min. u. 24. jan. 1886, dz. 17.

Predpise o obremembi in otujitvi cerkvenega imetja gl. v dodatkih.

in prepodajne pogodbe med roditelji in otroci in pa osebami, ženečimi se z otroci, ter enake pogodbe zaročencev z drugimi osebami niso imeti za ženitne pogodbe že zato, ker je bilo sklepanje zakona povod pogodbi ali, ker je sklenitev zakona pogoj veljavnosti pogodbe. *c)* Kupne in menjalne pogodbe med zaročenci samimi niso imeti za ženitne pogodbe že zato, ker je sklepanje zakona povod pogodbi ali ker je sklenitev zakona pogoj pogodbeni veljavnosti. *d)* Ako je pa razvidno iz drugih pogodbenih določil ali iz drugih postranskih okoliščin, da so hoteli pogodniki zgoraj pod 1 — 3 označenih pogodb v resnici urediti pravno razmerje zakonskega blaga (imetja), tedaj je pravni posel presojeti po svojem pravem svojstvu (§§ 916 odz.) tudi vkolikor se tiče notarske pogodbene oblike. Pless. 10. jan. 1905, praes. 398 ex 1904, J. k. 166 uzb. 759.

6. Knjižni izbris zastavne pravice, vknjižene za terjatve katoliških cerkev, nadarbin in duhovskih zavodov, se sme temeljem izbrisnih izjav dovoliti le tedaj, če so izjave izgotovljene po predpisih zemljiškknjižnega zakona, ter ako izjavljajo po min. ukazih od 20. jun. 1860, dz. 162 in od 13. jul. 1860, dz. 175, pa bodi dotični denarni znesek kakoršenkoli, da se je zadostilo posebnim predpisom, veljajočim o otujitvi ali obremenitvi cerkvenega imetja. Pless. 14. marca 1905, praes. 144 ex 1904, J. k. 167, uzb. 788.

2). O neizbežni potrebi notarskih listin določa § 1. z. 25. jul. 1871. dz. 76:

§ 1. z. 25. jul. 1871. dz. 76: Niže navedene pogodbe in pravni posli ne veljajo, ako se o njih ne napravi beležniški zapis: a) ženitevske pogodbe; b) med poročenim možem in njegovo ženo sklenene pogodbe o kupu, meni, prihodkih in posojilih, ter izrecila o dolgu ženi od moža ali njemu od nje; c) potrdila o prejeti doti, tudi kadar se dajo drugim ljudem kakor pa soprogi; d) pogodbe o podaritvah brez resnične izročitve; e) o pravnih poslih med živimi ljudmi vsa pisma, katera delajo slepci ali katere glušči, ki čitati, ali nemi, ki pisati ne znajo, ako pravni posel napravljajo osebno.

Ta zakon je vstopil v veljavo; na Predarlskem in v Dalmaciji 1. jan. 1873, na Koroškem in Kranjskem 1. marca 1873, v Bukovini 1. okt. 1888, v Salzburgu 1. oktobra 1890, na Tirolskem sploh še ne, izvzemši okrožja sodn. dvora v Trientu in Roveredu; po vseh drugih deželah 1. nov. 1871.

Prav. min. je izreklo z rozp. 14. okt. 1874. š. 13773, da imajo sodišča dolžnost, vstaviti se odločno vsakemu, ki bi se hotel odtegnili določbam pozvanega zakona, da se tako pravočasno zaščitijo stranke, katerim te določbe niso znane, večkrat nepreračunljivih škod. Ravnotako bi se omajalo zaupanje v javne knjige, ako bi sodišča prenašala lastninsko pravico na podlagi oblikovno neveljavnih vpisov.

3) T.: pravni naslov.

§. 27. Listine, na katerih podlagi se vknjižuje,¹⁾ treba da so brez takih vidnih nedo-

§ 27. 1. Obličnosti listine so presojeti po dobi nje izgotovitve. Nedostatna navedba mesečnega dne ni ovira vknjižbi listine, sestavljene pred veljavnostjo zemlj. z. 2. nov 1881, š. 12392, Zb. 8541.

2. Temeljem listine, ki ne navaja, kje se je napravila dotična pogodba, ni opraviti niti vknjižbe niti predbeležbe v zemljiški knjigi. 24. marca 1896, š. 3563, Z. f. Not. 1896/139; 17. avg. 1899, š. 12400, Zb. 692.

3. Moteč nedostatek je prečrtanje prvotno vstavljene kupnine in nje vstavitev z drugo roko, 10. sept. 1900, š. 7991, Not. z. š. 311.

4. Prim. odločbe pri §§ 35. in 36.

statkov (pomanjkljivosti), kateri bi njih verjetnost slabili,²⁾ in če imajo po več pol, naj bodo tako sešite, da ni moči vanje podtekniti nobene pole.³⁾

Tudi osebe, katere so pravnega posla udeležene, naj bodo v njih tako zaznamene, da se ne dade zameniti z drugimi ljudmi,⁴⁾ potem tudi kraj, dan, mesec in leto, kjer in kadar se je listina izdala.

¹⁾ Bolje: napravljajo knjižni vpisi (Eintragung); vknjižuje pomenja bolj «Einverleibung» ne «Eintragung» (gl. § 8. š. 1. in 2.). — ²⁾ § 296. cp.

³⁾ V uradu ni rabiti, posebno ne za prepise knjižne zbirke: anilinsko tinto (u. prav. min. 56. aprila 1874. š. 5166.) hektografirane spise (u. prav. min. 9. jnn. 1882, š. 9121.) — ⁴⁾ § 435. odz., §§ 84. in 122. zz.

6. Moč vpisa.

§ 28. Ali se mogó ali ne izpodbijati pravice, katere si pridobodo kaki drugi ljudje, verujoči javnim knjigam, določajo §§ 63. itd.¹⁾

¹⁾ Prim. o. 5. pri § 21.

7. Vrstni red.

§ 29. Vrstni red vpisa teče po vložnem številu, katero na vlogo zapiše zemljeknjižno* oblastvo. (§§ 438., 440. odz.¹⁾)

§ 29. 1. § 29. velja tudi za zabeležbo izvršb. prodaje, ki ni opustiti, ker so se prodana zemljišča med tem morda predela na ime drugega. 27. jul. 1892, š. 8472, Zb. 1431.

2. Ako se kak vpis vsled knjigovodjine zmote izvrši še le kasneje, ko se je bil opravljen že potem zaprosen in dovoljen vpis, tedaj je sicer opustiti zabeležbo vrstnega reda, ki pripada zakasnelemu vpisu, pač pa sta poočititi vložni dan in vložna številka prošnje, na katero se je dovolil ta vpis. 18. dec. 1878, š. 13794, Zb. 7255.

V ravnem²⁾ vrstnem redu so si tisti vpisi, ki so se naredili vsled takih vlog, katere so bile ob enem podane (§ 103).

¹⁾ §§ 66, od. 2. or. 77. or. 61. or. 57, od. 2. or. § 10. u. prav. min. 17. dec. 1898, dz. 225. §§ 135, 208, od. 1., 104, od. 1., 218, od. 3., 320, od 3. ir.

²⁾ T.: v enakem.

§ 30. Zastavni upnik je upravičen, predstvo¹⁾ pred svojo zastavno terjatvo pritegniti²⁾ taki za-

3. Za vrstni red zastavnih pravic ni odločilna (v teku napravljanja zemlj. knjig očitno pomotno nastavljena) redovna številka zemlj. knjige, temuč dohodni dan zemlje-knjižne prošnje, 17. okt. 1882, š. 11294, Zb. 9131.

4. Vpis zastavne pravice v drugem kakor v vrstnem redu je izvesti le temeljem prednostne izjave; v drugih primerih je predpravica pred tekočim vrstnim redom uveljavljati še le pri razdelilvi največjega ponudka. 21. jan. 1898, š. 8512, Zb. 231.

5. Prim. o. pri § 56. in o. 1.—3. pri § 104.

§ 30. 1. Zabeležba prednostnega odstopa se sme dovoliti tudi temeljem nepoverjene listine, 18. nov. 1886, š. 13228, J. Z. 1887/51.

2. Prednostnega odstopa v korist drugi hipotečni terjatvi ne ovira okolnost, da je hipotečna terjatev obremenjena s podzastavno pravico, 17. febr. 1885, š. 1718, Z. f. Not. 1885/122. — Prednostni odstop je pa tedaj veljaven le glede še neobremenjenega dela prvotno upravičene terjatve. 21. jan. 1890, š. 490, Zb. 13112.

3. Prednostni odstop pred kreditno hipoteko pride v moč šele kadar se izkaže le-te obstoj v gotovem znesku. 14. maja 1889, š. 5493, Zb. 14053.

4. Prednost zastavne pravice, dana plačljivi terjatvi pred zastavno pravico, vknjiženo za doto, ne vpljiva na vmesne zastavne vpisnike. 24. majnika 1899, š. 7759, Prs. 1899/210.

5) a) določilo § 218, od. 2. ir. vsled splošnosti v njem postavljenega načela ne velja samo, ako sta pravici, ki se umakne in ki stopi naprej hipotečni terjatvi, temuč velja za vseh vrst pravice, uživajoče knjižni vrstni red.

stavni terjatvi, katera se je obenem ali pozneje vpisala. To se ne dotiče pravic in predstva ostalih upnikov.³⁾

1) T.: prednost. 2) T.: podeliti. 3) § 218, od. 2. ir.

Drugi oddelek.

O vknjižbi.

§ 31. Vknjižiti (§ 8, š. 1) se more samo na podlogi javnih¹⁾ ali takih zasebnih²⁾ listin, na katerih so podpisi sodno ali beležniški po-verjeni.³⁾

Na podlogi listin kakega pooblaščenca je vrhu tega moči vknjižbo proti pooblastitelju⁴⁾ dovoliti samo tedaj, kadar pooblastilo, katero je dal pooblastitelj, ali slove o določnem poslu ali ni bilo izdelano poprej nego v letu dni pred prošnjo⁵⁾ o vknjižbi.⁶⁾

b) Prednostni odstop ima moč tudi tedaj, kadar umaknjena pravica ni prenosna kakor so osebne služnosti in preživitki. — *c)* Kadar sta umaknjena in na nje mesto došla pravica v vrstnem redu neposredno druga za drugo, ima prednostni odstop vpliv, da nastane menjava vrstnih redov obeh postavkov. — *d)* Iste posledice nastopijo, ako so vmesni hipotekarji zase odstopili prednost pred njih zastavnimi pravicami prednost dobivšemu upravičencu. — *e)* kadar so med umaknjene pravice: prevžitka, službene pravice, pogojene in rokovne pravice in pa med pravico, ki je stopila na umaknjeno mesto vknjiženi drugi knjižni upravičenci, ki naprej stopivšemu niso dali prednosti, tedaj je prednost uživajoči poplačati iz največjega ponudka le v toliko in na tak način, v kolikor bi umaknjeni postavki prišel sam v poplačilo, ter so njemu iz založene glavnice odkazati posebno pri preživitku, ako niso podani pogoji pod *c)* in *d)*, le za preživitkove dajatve ovedene denarne odškodbe, ni mu pa odkazati založbene glavnice same. — *f)* Prednostni odstop je ob moč, ako se umaknjena terjatev izknjiži po vknjiženju prednostnega odstopa. — Plss. 12. jan. 1904, Praes. 98 ex 1902, J. k. 159, uzb. 655.

1) §§ 292 in 293 ter op. pri tem § in § 295 cp. v IV. zv. Pravn. zb. 2) §§ 294 cp. — Gl. Čl. III. in § 32. od. 3. zz. 3) Poverjati podpise sme vsako okrajno sodišče (§ 121. jn.). — Prav. min. je naročilo sodiščem, naj grejo strankam pri poverjanju na roko z razp. 15. febr. 1872, š. 1992; 15. maja 1873, š. 249; 8. febr. 1877, š. 1446; u. 24. maja 1897, uk. 17.; ter je opozorilo, naj odreko poveritev, ako zapazijo, da dotične stranke niso upravičene k sklepanju pravnih poslov (u. 28. jun. 1902, š. 13921, uk. 1902/192). — O posameznostih in obličnostih poverjanja govore: §§ 57, od. 3. in 239. or.; 55 in 79. not. r. § 285. ces. pat. 9. avg. 1854. dz. 208.

4) T.: pooblastilec. 5) T.: zaprosilom.

6) Olajšave poverjenja cz. njegova odprava
Zakon od 3. jun. 1882, dz. 67, z določili o nepotrebnosti poverjevanja nekih na podpisov zemljiškoknjižnih listinah in o polakšicah dokaza istovetnosti (istosti) kake osebe pri poverjevanju podpisov in drugih pismenih posvedočbah.

§ 1. Zakoniti potrebnosti sodnega ali notarskega overovljanja podpisov zasebnih listin (pisem) v dosego zemljiškoknjižnega vpisa je zadovoljeno, kadar je overovljena (poverjena) pristnost podpisa tiste osebe, pravica katere se ima utesniti, obremeniti, razveljaviti ali predjati na drugo osebo.

§ 2. Kadar je podpis izdatnika kake zasebne (privatne) listine sodno ali po notarju (beležniku) overovljen, ni za vpis v zemljiško knjigo potrebno, da bi jo podpisavala še dva svedoka, kakor se to ukazuje v §§ 434. in. 445 odz. v § 214 sodn. reda, § 182 zak. gal. sodn. reda, § 181 reda Regolamentoo giudiziario.

§ 3. Je li podpis na osebni listini pristen (pravoten), tega tedaj ni treba sodno ali po notarju overovljati, kadar ta listina na sebi nosi odobrujoče izrecilo oblastva državnega, deželnega ali okrajnega, katero je zvano, potegniti se za korist (interese) tega, čegar pravica se ima utesniti, obremeniti, razveljaviti ali na drugo osebo predejati.

§ 4. Kadar je k sodnemu overovljanju treba privzeti svedoke ali priče istovetnosti, mora tak svedok najmanj dvajset let svoje dobe imeti, popolnem vere vreden in

sodniku, katerega delo je, istovetnost kake osebe v čisto dajati, osebno znan biti. Ženska se sme jemati samo za drugo pričo istovetnosti. — Zgornja določila so mero-dajna tudi za presojevanje svojstva ali kakovosti tistih svedokov istovetnosti, katere prevzema notar hoteč napisati notarsko (beležniško) listino ali kako drugo pismeno posvedočbo. Osebe, ki pri njem služi, notar ne sme jemati za pričo istovetnosti. Kadar v napravo notarske listine ali druge posvedočbe privzeti drugi notar potrjuje istovetnost katere osebe, tedaj ni treba jemati svedokov istovetnosti.

5. Pri sodnih ali notarskih overovitvah in tako tudi pri drugih notarskih posvedočbah sme se privzemanje drugega svedoka istovetnosti tedaj opustiti, kadar tisti človek, čegar podpis je treba overoviti, pokaže izkaznice (izkazne papirje), kakor so: izpiski iz rojstvenih in poročnih matic, domovinski listi, popotni listi, službodajni dekreti, matičnovpisni listi, svedočbe o službi, uradna priznala in takš., imetje katerih govori za to, da je ta, ki je tako izkaznico prinesel, istoveten s človekom, za katerega je namenjena, ako ni nikakega pomišljaja zoper to mnenje. — Prineseno izkaznico treba je tako v zapisniku, ki se naredi o uradnem djanju, kakor tudi v posvedočbi po tanko oznameniti.

§ 6. Izvršitev te postave je naročena ministru pravosodja.

Slična določila so v zak za osnovo zemlj. knjig na Tirolskem, 17. marca 1897, dz. 77, (čl. X.) in na Predarlskem, 1. marca 1900, dr. 44 (čl. IV.).

Zakon z dne 5. junija 1890. l. dz. 109. o zemljiško-knjižnem vpisu na podstavi zasebnih listin v malostnih zemljiškoknjižnih stvareh.

§ 1. V malostnih zemljiškoknjižnih stvareh se zahtevek sodnega ali notarskega poverila o podpisih zasebne listine, katero je predpisano za zemljiškoknjižno vknjižbo, nadomesti s predpisom tega zakona ustrezajočim sopodpisom dveh vere vrednih mož kot prič, ako naj se vpis opravi v okolišu, odkazanem sodnem dvoru prve stopinje, v katerem se je napravila listina. Priči naj svojeročno pristavita podpis svojega imena in priimka, poved o svojem obrtu ali opravilu, svojem bivališču, svoji starosti in pa izrecilo, da osebno poznata tistega, čegar podpis potrjujeta za pravega.

Spredaj stoječa določila se ne uporabljajo:

1. o listinah deželnih desek;

2. o pooblastilih;

3. o listinah, v katerih ni določen znesek kake terjatve ali cena ali vrednost kake legovine ali kakega prava sploh, ali v katerih presega napovedana vsota brez obresti in postranskih pristojbin znesek 100 gl.

V zgorenjih mejah ustanavlja deželno zakonodajstvo, katere zemljiškoknjižne stvari je smatrati v zmislu tega zakona za malostne.

§ 2. Ta zakon zadobi v posameznih deželah moč ob enem z deželnim zakonom, s katerim se za dotično deželo ustanovi v § 1. omenjeno določilo.

§ 3. Izvršitev tega zakona se naroča pravosodnemu ministru.

K temu državnemu zakonu so se sklenili doslej le-ti deželni zakoni, vsi od 26. marca 1891, in sicer za: Avstrijo Dolenjo, razgl. 11. maja 1891, dež. 28. — Avstrijo Gor., razgl. 22. jun. 1891, dež. 15. — Češko, razgl. 18. aprila 1891, dež. 25. — Koroško, razgl. 14. aprila 1891, dež. 14. — Moravsko, razgl. 30. aprila 1891, dež. 31. — Šlezijo, razgl. 6. maja 1891, dež. 41. — Solnograško, razgl. 6. maja 1891, dež. 41. — Štajersko, razgl. 18. apr. 1891, dež. 29. V zmislu § 1. drž. zak. je po teh dež. zakonih knjižna stvar malostna, ako je vknjižbo opraviti temeljem listine, v kateri je znesek kake terjatve ali vrednost kake nepremičnine ali pravice naveden določno, ter v kateri navedena vsota brez obresti in postranskih pristojbin ne presega en sto goldinarjev. — Zakon za Gor. Avstrijo, Koroško, Šlezijo Solnograško, in Štajersko so stopili v moč z dnevom razglasitve.

Enako vsebino ima z. za Kranjsko, 7. jul. 1896, dež. 33. ki je stopil v moč 22. juli 1896. — Po z. za Galicijo 15. avg. 1895, dež. 62, (v moči od 20. sept. 1895), so knjižne stvari malostne le do vštetega zneska 50 gl.

§. 32. Zasebne listine, na katerih podlogi se vknjižuje, treba da imajo, kar ukazujeta §§. 26, 27, in vrhu tega tudi:

§ 32. 1. Brez privolitve hipotečnih upnikov se ne sme pri kakem zemljišču vknjižene zabeležbe realne pravice niti knjižno izbrisati, niti ob odločitvi kakega dela

- a) da na tanko zaznamenajo nepremičnino ali pravico, o kateri se vknjižba napravlja;¹⁾
 b) da v njih tisti, čegar pravica se utesnuje, obremenjava, razkrepa ali predeva na koga drugega, izrekoma govori,²⁾ da vknjižbo privoljuje.

To izrecilo se more tudi povedati v posebni listini ali v zemljeknjižni* prošnji. A treba je ob takih slučajih, da listina ali prošnja, kjer je to izrecilo, ima vse potrebnosti, katere se zahtevajo za vknjižbo.

V tujih državah izdelane listine treba da poveri avstr. poslaništvo ali konzulatsko oblastvo, ako ni v tej ali onej državi kakih zakonitih izimkov.³⁾

¹⁾ §§ 435. in 451. odz. — Bolje: se ima vknjižba izvršiti. — ²⁾ T.: izjavlja. ³⁾ Razp. prav. min. 6. avg. 1877, š. 10546 določa, da poverila avstrijskih notarjev o priloženih prevodih, vsled reciprocitete med deželami, zastopanimi v drž. zboru in deželami ogrske krone, pri ogrskih sodiščih ne potrebujejo nikakih nadaljnih poverjevanj, ravnotako ne kakor ne poverila ogrskih notarjev pri avstrijskih sodiščih. Ogrski notarji se morajo v poverilnem pristavku sklicevati na dovolilo kr. ogrskega prav. ministristva, da so upravičeni napravljati listine in prevode v dotičnem jeziku.

Drugi ogrski tolmači se morajo v svojem poverilu sklicevati na svojo pri dotičnem zbornem sodišču storjeno prisego.

Glede listin drugih držav. gl. op. pri § 293. cp. v IV. zv. Pravn. zb.

prenesti na odločeni del (odcepek). 7. febr. 1882, š. 984, Zb. 8866 in 23. apr. 1895, š. 4685, 15471;

2. h temu treba tudi, da privoli lastnik služečega zemljišča. 16. jul. 1895, š. 8325, Zb. 15534; 28. nov. 1899, Zb. 774.

3. Prim. o. pr. §§ 35, 36 in 112.

§. 33. Javne listine, na katerih podlogi se more vknjiževati, so:

- a) o pravnih poslih pri javnem oblastvu¹⁾ ali pri beležniku²⁾ v mejah njihovih uradnih oblasti izdelane listine, če imajo na sebi, kar ukazuje § 32;

§ 33. a) 1. Notarska listina s izvršilnim pristavkom je izvršljiva kakor izvršilna nagodba, napravljena pri sodišču; na take listine ni uporabljati § 33 a) temuč § 33 b). 7. sept. 1880, š. 10240, Zb. 8084.

§ 33. c) 2. V prošnji za vknjižbo izvršb. zastavne pravice o davčnih zastankih ni izkazati, da se je plačilno povelje vročilo plačilu zavezani stranki. Min. u. od 17. dec. 1852, dz. 256 velja le za pristojbine, ne pa tudi za davke. 13. jul. 1875, š. 7179, Zb. 5790; 12. febr. 1889, š. 83, Zb. 12588; 22. jun. 1897, š. 7459, Zb. 16063.

3. Izkaz zastankov, izdan po davčnem uradu je imeti tudi glede v njem zabeleženih troškov politične izvršbe za tako javno listino, temeljem katere je dovoliti vknjižbo izvršb. zastavne pravice. 13. dec. 1881, š. 14068, Zb. 9776.

4. Vknjižbe izvršb. zastavne pravice v izterjanje davčnih kazenskih zneskov ni moč dovoliti temeljem izkaza zastankov, ako ni dokazana pravomočnost kazenske odredbe. 25. sept. 1888, š. 11430, Zb. 12363; (11. aprila 1883, š. 4167, Zb. 6776).

5. Izkaz zastalih občinskih davščin je javna listina v zmislu § 33 c) 30. nov 1880, š. 13648, Not. Z. 1881/16.

6. Dopustna je izvršba zastavne pravice temeljem izkazov, kr. ogrskih davčnih uradov o zastalih prenosnih pristojbinah za tuzemska zemljišča. 11. avg. 1891, š. 9964, Not. Z. 1891/230.

7. Vknjižbe zastavne pravice o prenosni pristojbini z obrestmi ne zaustavi izkazanje, da se je podal deloma vspeli rekurz, ker je to vpoštevati še le ob realizaciji zastavne pravice. 20. febr. 1894, š. 1990, Zb. 15030.

8. Prim. o. 10. pri 38 c).

§ 33. d) 9. Temeljem prisojilne listine o zapuščini je dovoliti vknjižbo, čeprav ni v listini niti posebnega

- b) izvršilne nagodbe (poravnave), katere izdelajo sodišča²⁾ ali druga upravičena oblastva⁴⁾ ali osebe;⁵⁾
- c) plačilni nalogi o zakonitih pristojbinah in priplačilih⁶⁾ ter tudi izkazi o dolžnih davkih in javnih davščinah, kolikor so po sedanjih zakonih izvršilni;⁷⁾

pravnega naslova niti dovolitve za vknjižbo. 13. febr. 1883, š. 1634, Not. Z. 1883/137.

10. Za vknjižbo izvršb. zastavne pravice temeljem razsoda razsodnikov ni treba, da bi bil zapis razsodniške pogodbe poverjen sodno ali notarsko. 25. aprila 1883, š. 498, Zb. 9407.

11. Temeljem izkazov o zastankih pri zavarovalnicah zoper nezgode delavcev, okrajnih, obratnih, stavbenih in združnih bolniških blagajen, ter bratovskih skladnic se sme dovoliti sodna izvršba s pogojem, da se je pravomočnost in izvršljivost teh izkazov o zastankih potrdila po političnem oblastvu, v to pozvanem. Plss. 7. nov. 1899, š. 486. Praes. J. k. 144, uzb. 124.

12. Knjižna zabeležba nedoletnosti zemljiškega lastnika ne ovira vknjižbe izvršb. zastavne pravice temeljem kake sodbe. 13. aprila 1880, š. 4188, Zb. 7941.

13. Za izvršb. vknjižbo zastavne pravice denarni kazni, izrečeni po dohodarstvenem sodišču, treba dokazati pravomočnost razsodila. 10. jul. 1875, š. 7023, Zb. 4655. Dvd. 5. febr. 1839, zjz. 336. o začasnem zavarovanju dohodarstvenih kazni ni ob moč. 3. jan. 1877, š. 15481, Zb. 6340.

14. Dovoljena je vknjižba po namestniškem razpisu izdane opravičbe knjižne predbeležbe, povzročene z razsodilom rudarskega glavarstva. 31. dec. 1872, š. 13353 Z. f. V. 1873/13.

15. Za dovolitev prisilne dražbe ali prisilne uprave v izterjanje prevodilnih pristojbin je priložiti plačilno povelje, izkaz o vročitvi in potrdilo, da je plač. povelje pravokreпно. 12. jul. 1904, š. 10505, Prč. 1905/24.

16. Prim. o. 8. in 9. pri § 14 in o. 8. pri § 38.

d) druge listine, katere imajo svojstvo takega javnooblastvenega izreka, ki je sodno izvršilen. Sem spadajo posebno pravokrepna rzsodila,⁸⁾ sodno odobrene ali ustanovljene razdelitve kupščine⁹⁾ na dražbi izvršilno prodanih nepremičnin ali pravic, sodne prisojilne listine¹⁰⁾, listine o posestvih (dobrih)¹²⁾ na dražbi prodanih, prisojilne (prisodne) in potrdne listine¹¹⁾ razpravnih oblastev (§§. 177 in 178. patenta od 9. avgusta 1854, dz. 208.¹³⁾

¹⁾ § 292. cp. ²⁾ §§ 1., 2., 3., 54., 69. in 68 not r. ³⁾ § 1. š. 5., 7. in 11 ir. ⁴⁾ § 1 š. 15. ir. ⁵⁾ § 3. not. r. in § 1., š. 16. ir. ⁶⁾ T.: prispevkih. ⁷⁾ § 1., š. 13. ir. — Čl. III. ir. — O upravičenju c. kr. davčnih uradov k podajanju izvršb. prošenj za erar gl. min. u. 18. jan. 1898, dz. 28. ⁸⁾ § 436. odz. § 1, š. 1—14. in 16. ir. ⁹⁾ T.: kupnine. ¹⁰⁾ § 237., od. 3. ir. ¹¹⁾ T.: prisojilne listine. ¹²⁾ O. napačno: o blagu (Güter) na dražbi prodanih. ¹³⁾ Prim. tudi opomnje pri § 31.

§ 34. Če je izrekoma vpisana samo do smrti kakega človeka taka pravica,¹⁾ ki ne obseza ponavljajočih se dajatev (ponavljanih dolžnosti),²⁾ tedaj se vknjižba njenega izbrisa more dovoliti tudi samo na podlogi smrtnega lista ali smrtnega izrecila.³⁾

A o takih pravicah, ki obsezajo ponavljajoče se dajatve, moči je vknjižbo izbrisa na te listine podlogi dovoliti samo stoprv tedaj, ko mine tri leta po smrtnem dnevu, ako si dedič⁴⁾ ni izprosil zabeležbe o tem, da je pognana tožba na plačilo dolžnih zastankov.

§ 34. 1. Knjižno zavarovano pogrebščino je smeti izbrisati s smrtnim listom, dokazujočim, da je upravičenec umrl pred več ko 30 leti. 14. maja 1873, š. 4675, Zb. 4973.

¹⁾ §§ 529, 1393 in 1448 odz. ²⁾ Vstavljeno za «wiederkehrende Leistungen», o. prevod ima samo izraz, ki je sedaj v oklepih. ³⁾ Gl. § 16., od. 2. in § 23., od. 2. instr. ⁴⁾ O.: dednik.

Tretji oddelek.

O predbeležbi (prenotaciji).¹⁾

a) Kdaj se sme dovoliti.

§ 35. Če donesena listina nima vseh v §§. 31 — 33. ustanovljenih posebnih potrebosti za vknjižbo, a splošne potrebnosti (§§. 26, 27) za zemljeknjižni* vpis ima, tedaj se na njegovi podlogi more dovoliti predbeležba (§ 8, š. 2.).

¹⁾ Čl. XIII., š. 5. ir. — T.: predzamba. ²⁾ Prim. §§ 438, 453, 481 in 445 odz.

§ 35. 1. Predbeležbo zastavne pravice je moči temeljem zasebne listine, odgovarjajoče zahtevam §§ 26, 27 in 36 dovoliti tudi tedaj, kadar ta listina ne navaja natanko zemljišča, na katerem naj se opravi predbeležba. 26. nov. 1873, š. 11450, R. 64, Zb. 6007.

2. Predbeležba drugih stvarnih pravic razun zastavne pravice se sme obaviti temeljem zasebnih listin s zahtevki §§ 26 in 27, ne da bi trebalo izkazovati posebne pravnega naslova dotični stvarni pravici — kakor je odrejeno po § 36 pri predbeležbi zastavne pravice. — 4. nov. 1873, š. 10690, R. 61, Zb. 5120; tako posebno predbeležbo lastninske pravice temeljem punktacij, brez izrecne navedbe pravnega naslova k pridobitvi lastnine. 30. nov. 1892, š. 13892, J. B. 1893/71.

3. K predbeležbi treba le veljavnosti listine. 10. sept. 1895, š. 10897, Zb. 15768.

4. Predbeležbo je dovoliti, tudi ako bi ne bila izkazana «nujna potreba», pogojena z intabul. klavzulo. 3. okt. 1891, š. 12394, Prč. 1891/774.

5. Gl. o. 11. pri § 36.

§ 36. Predbeležba v pridobitev zastavne pravice se dopušča samo tedaj, kadar je terjatev

§ 36. 1. Zadostuje dolžnikova izjava, da jamči z vsem svojim imetjem, premičnim in nepremičnim. 31. marca 1875, š. 3287, Zb. 5677.

2. Predbeležbo zastavne pravice je izvesti temeljem zasebne listine le, ako se v njej daje zastavna pravica določenemu upniku zaradi določene terjatve ali dovoljenega kredita. 19. avg. 1873, š. 8248, G. H. 1874/5.

3. Temeljem menice, na kateri se daje upravičenje do zastavne pravice, se lahko predbeleži zastavna pravica. 4. aprila 1876, š. 3914, Zb. 6086, in dr. (9. avg. 1876, š. 8308, Zb. 7225 in dr.

4. Temeljem menic zastaranih in neprave oblike ni predbeležiti zastavne pravice. 6. maja 1879, š. 4998, Zb. 7447.

5. Na podstavi menice same ni dovoliti predbeležbe v zavarovanje dotične menične vsote. 9. avg. 1881, š. 9101, Zb. 8464.

6. Temeljem trgovinskoknjižnih izpiskov je predbeležbo zastavne pravice, tudi če je podan predpogoj § 21. uv. z. k trg. z., dovoliti le tedaj, kadar je dokazan pravni naslov zastavni pravici. 29. okt. 1872, 11121, R. 25. Zb. 4753.

7. Temeljem zapisnika, sprejetega s kakim zapuščinskim dolžnikom po beležniku kakor sodnem komisarju, v katerem dolžnik potrjuje obstoj dolga, ni moč predbeležiti zastavne pravice, ker ni izpričan pravni naslov k zastavni pravici. 10. aprila 1874, š. 2377, Zb. 5325.

8. Temeljem obrtniškega pooblastila, zagotavljajočega povračilo vseh izdatkov in plačilo zaslužka ni predbeležiti zastavne pravice. 25. jun. 1895, š. 7929, Zb. 15523.

9. Po splošnih, za listine vseh vrst veljavnih, zakonskih določilih je presojati dopustnost knjižnega vpisa na podstavi sodne nagodbe, kateri vpis se pa ni prosil po izvršenem potu. Izkazati je torej tudi pravni naslov zastavni pravici ne samo obstoj terjatve. 4. jun. 1873, š. 5494, Zb. 4994.

in tudi pravna podstava zastavni pravici z listinami dovolj potrjena.¹⁾

¹⁾ §§ 449, 451, 453, 1378 odz. § 1., š. 5., 7., in 11. ir. — Prim. § 87. H.

§ 37. predbeležba rešilno-kupne,¹⁾ predkupne,²⁾ in rabokupne³⁾ pravice se dopušča samo tedaj, kadar sta z listinami dovolj potrjeni obstoj⁴⁾ pravice in tudi dovolitev vpisa.

¹⁾ §§ 1068—1070. odz. in § 9. zz. ²⁾ § 1072 in nasl. odz. in § 9. zz. ³⁾ §§ 1090 in nasl. odz. ter § 9. zz.

⁴⁾ O.: stojnost.

10. S sodbo ali sodno nagodbo izrečena dolžnost k obročnim dajatvam prevžitka ne daje obenem naslova za upravičenje oziroma dolžnost k zavarovanju s hipoteko ali drugačno zastavo zaradi plačila v prihodnje zapalih obrokov. 28. jan. 1880, š. 649, R. 102, Zb. 7833. — Prim. sedaj § 372. ir.

11. Dopustna je predbeležba zastavne pravice ua drugem kakor po dolžniku v zastavo danem, pa ne njegovem, zemljišču, ker sme upnik v zmislu § 458 odz. zahtevati drugo primerno zastavo, kedar se ne da izvesti zastavna pravica na zemljišču, danem v zastavo. 11. sept. 1873, š. 8395, Zb. 5078.

12. Zadostno izkazilo je pismo (list), v katerem se ponuja zavarovanje kakega dolga. 18. marca 1874, š. 2577, Zb. 5303.

13. K predbeležbi volila v denarju ni treba posebe izkazovati pravnega naslova k zastavni pravici. 11. jul. 1876, š. 7906, Zb. 6201; toda poslednja volja mora biti veljavna brezdvomno. 20. nov. 1877, š. 13770, G. Z. 1878/98.

14. Zastavno pravico je predbeležiti na podlagi listinsko potrjene očetove obveze, da bode svojemu detetu, kadar bo potrebovalo, izplačal odločno vsoto v odpravo dedščine. 11. maja 1892, š. 5490, C. B. 1892/530.

15. Prim. o. 1. pri § 35 in 3. pri § 88.

§ 37. 1. Zakupni pogoji, v katerih si zakupovalec vpis zakupnih pravic pridržuje, nimajo izkazilu, zahtevanega v § 37 zz. — 7. dec. 1898, š. 16337, Zb. 403.

§ 38. Predbeležba se napravlja:

- a) na podlogi takih sodnih prvostopinskih ali višestopinskih razsodil, s katerimi se stvarna pravica sicer brezuvetno prisoja ali odsoja, a katera niso še dobila pravokrepnosti;

§ 38. a) 1. Izvršba v zavarovanje (§ 370. ir.) je dopustna temeljem razglašene, pa strankam še ne vročene sodbe 12. jun. 1900, š. 8288, uzb. 254.

2. Predbeležba po § 38. a) ni dovoliti temeljem še ne pravokrepnega razsodila upravnega oblastva. 23. febr. 1898, š. 2323, Zb. 47.

§ 38 b) 3. Izvršba v zavarovanje s predbeležbo se sme zahtevati tudi tedaj, kadar je za isto terjatev že vpisana pogodbeno zastavna pravica. 28. dec. 1894, š. 15348 Zb. 15345.

4. Takoj izvršljiva notarska listina, ki dopušča zastavno pravico, ne upravičuje dolžnika, da bi pred dospelostjo dolžne terjatve zahteval zavarovanje s predbeležbo zastavne pravice. 14. sept. 1886. š. 10790, Zb. 11163.

5. Prim. o. 4. pri. 41.

§ 38. c) 6. Prošnje erarja morajo vstrezati oblikovnim zahtevkom §§ 83. do vštetega 85 in 92. tudi kadar je doseči zemljiškoknjižne predbeležbe. 23. sept. 1884, š. 10946, Z. F. N. 1886/151.

7. Po dvd. 24. okt. 1806, zjz., 789, imajo upravna oblastva odrediti zavarovanje, ter sodišča prositi v izvršitev neposredno ali po finančni prokuraturi le pri takih terjativah, o katerih ni sodnega postopanja in o katerih imajo le politična oblastva preiskavo in odločbo. 24. jul. 1890, š. 8941. Zb. 13356; 23. jun. 1898, š. 8715, Zb. 237.

8. Temeljem davčnouradnih plačilnih povelj, katerih vročba ni izkazana, in moč dovoljiti vknjižbe, pač pa predbeležbo zastavne pravice v zavarovanje dotičnih pristojbin, 4. febr. 1873. š. 866, Zb. 4864.

9. Temeljem še ne pravomočnega računa o troških kaz. postopanja in kaz. izvršitve, izdanega po ravnateljstvu jetnišnice, je moč dovoliti samo predbeležbo izvršil, za-

- b) na podlogi sodnih naredeb, s katerimi se predbeležba dovoljuje kakor izvršba v zavarovanje;¹⁾²⁾
- c) na podlogi uprosbe javnih oblastev ob takih slučajih, ob katerih imajo po svojem področju pravico, uradoma narejati zastavno zavarovanje terjatvam državne bla-

stavne pravice v zavarovanje terjatvi erarja. 11. jan. 1888. š. 152, Zb. 11996. — Prim. o. 9. pri § 14.

10. Na prošnjo fin. prokurature, podane vsled naloga polit. deželnega oblastva za vknjižbo realnega bremena patronata, je dovoliti, ako nalog nima svojstva sodno izvršljivega izreka, vsaj predbeležbo. 10. okt. 1877, š. 11760, Zb. 6574.

11. V prid zahtevku deželnega zaklada, na povračilo oskrbovalnih troškov, ki je uveljavljati še pri sodišču, ni vpisovati predbeležbe zastavne pravice. 12. febr. 1895, š. 1628, Z. 15403.

12. Občina za svoje imetje in njega upravo ne spada k onim javnim oblastvom, na katerih uprosbo je kar uradoma dovoliti zavarovanje s predbeležbo zastavne pravice. 23. marca 1875, š. 3066, Zb. 5669.

13. Za uprosbo javnega oblastva v zmislu § 38 c) je imeti pisanje okrajnega zastopa, s katerim se občini veleva zavarovanje odškodnine, obstoječe iz uprave občinske imovine po prejšnjem občinskem prodstojniku, ter je temeljem takega pisma dovoliti predbeležbo. 9. sept. 1881, š. 10092, Zb. 8497.

14. Temeljem zaprosbe uradnika, postavljenega po nadzornem oblastvu v preiskavo društvene uprave, se sme dovoliti predbeležba zastavne pravice v zavarovanje odškodninskih zahtevkov vsled imovinske uprave proti odbornikom, ki so po društvenih pravilih odgovorni za to upravo. 26. avg 1873, š. 8533, Zb. 5060; (27. avg. 1873, š. 8382, Zb. 5062).

15. Dovoliti ni po § 38 c) predbeležbe zast. pravice odškodninskemu zahtevku gospodarskih okrajnih posojilnic proti njih članom ravnateljstva in nadzorništva. 9. sept. 1903, š. 12915, Prč. 1903/819.

gajnice³⁾ ali terjatvam tistih zalog ali zavodov, ki so pod državno, deželno ali občinsko upravo, ter tudi zahtevanim odškodovanjem iz uprave takih imovin, katere so pod sodno skrbjo.⁴⁾

¹⁾ O.: dovoljuje v zaščitno zvršilo. — ²⁾ Neizpremenjeni ostanejo: predpisi občega zemlj. zakona o zavarovanju pravic z zemljiško-knjižno predbeležbo. (Čl. XIII, š. ir.) Gl. §§ 370—377. ir. in § 25. z. 12. jul. 1872, dz. 112. ³⁾ O izvršb. zavarovanju iz odškodninskih sklepov, ki so jih izdali po upravnem potu uradi stalne vojske voj. mornarice in domobranstva gl. z. 6. jun. 1886 dz. 72. § 7 ⁴⁾ Prim. § 88. H.

§. 39. Ako se v sodno hrambo položi vsota zastavnega dolga, katerega upniku brani plačati kak izmed vzrokov, imenovanih v § 1425. dz., ali o katerem treba da upnik plačniku po § 1422. dz. stoprv svoje pravice odstopi, tedaj je donesti uradno listino o sodni shranitvi, in potem se napravi predbeležba zaradi izbrisa ali zaradi predevka dolžne terjatve na plačnika.

b) Nje opravičba.

§. 40. Z vsako predbeležbo se stvarna pravica pridobiva, predeva, utesnuje ali raz-

16. Zastopi evangelske cerkve ne spadajo glede izterjavanja naklad v bogoslužne svrhe k oblastvom, označenim v § 38. c). 12. nov. 1895, š. 13394. Zb. 16165.

17. Prim. o. 3. pri § 21., o. 13 pri § 33.

§ 39. 1. Predbeležbe izbrisa hipot. terjatve je dopustna tudi samo za delni znesek, položen v korist hipotečnemu upniku. 11. nov. 1884. š. 12721, Zb. 10549.

§ 40. 1. Določila zz. veljajo tudi v primerih, v katerih se je predbeležba izvela še za prej obstoječih zakonov, opravičevalna tožba pa podala še le potem ko je stopil zz. v moč. 27. aprila 1876, š. 10001, Zb. 6121; (22. sept. 1875. š. 10281, Zb. 5862.

krepa samo s tem uvetom (pogojem), da bode opravičena, ter edino v takem obsežaju, v kakoršnem se opraviči.¹⁾

¹⁾ §§ 438. in 453. odz. ter § 228. ir.

§ 41. Predbeležba se opravičuje:

- a) na podlogi za vknjižbo pripravnega izrecila od tistega, proti komur je predbeležba dobljena;
- b) ob slučajih § 38. z izkazom o nastopu izvršilnosti¹⁾ predbeleženega razsodila kakoga sodišča ali s pravokrepnim razso-

2. Predbeležba zast. pravice v zavarovanje dohodstvene denarne kazni po dvd. 24. okt. 1806, zjz. 789 ne potrebuje opravičbe. 21. avg. 1883, š. 9644, Zb. 10352.

3. Prim. o. 6. in 7. pri § 24.

§ 41. 1. a) Predbeležbo opravičujočo izrecilo da lahko tudi prejšnji zemljiški lastnik, proti komur se je bila predbeležba pridobila. 18. marca 1882, š. 3435, G. Z. 1883/171. Prim. o. pri § 42, o. 1. in 2. pri § 45.

§ 41. 2. b) Za opravičbo predbeležbi, dobljeno po § 38 b, sploh ni dati roka, ta se torej podaljšati ne more. 28. jan. 1890, š. 1007, Zb. 13131.

3. Opravičba predbeležbe zahtevka na preživitke pro futuro, dobljena v teku pravnih pomočkov, se ob razsoji izvršilnosti ne omejuje samo na do tedaj dospele obroke. 24. jun. 1875, š. 6577, Zb. 5403. — Gl. o. 10. pri § 36.

4. Temeljem meničnopravnega plačilnega naloga dobljena predbeležba zastavne pravice je izvršilni čin v zavarovanje, ter se pričeti izvršilni koraki smejo nadaljevati tudi proti novemu lastniku. 11. jan. 1876, š. 13685 in 13693, Zb. 5977, 5978.

5. Prim. o. 2. pri § 10, pri 40.

§ 41. c) 6. Okolnost, da ima v opravičevalni pravdi tožnik dokazati tudi pravost predbeležene terjatve, ne sili k ozki razlagi iz § 41, da se sme k priznanju opravičene predbeležbe pozvati le tisti, proti komur je bila predbeležba dovoljena. 28. nov. 1888, š. 13350, Zb. 12461.

dilom pristojnega oblastva, kateremu pristoji razsojati o obstoju zavarovane²⁾ terjatve.³⁾

c) vsled razsodila, katero je v pravdi pristojno⁴⁾ sodno oblastvo izreklo zoper tistega, proti komur je predbeležba dobljena.

¹⁾ O.: zvršnosti. ²⁾ O.: stojnosti zaščitine. ³⁾ Prim. §§ 128 in 221 ir. ⁴⁾ O.: nadstojno.

§ 42. Kadar je predbeležbo treba s pravdo¹⁾ opravičevati, tedaj naj prosnik predbeležbe pri pristojnem sodišču tožbo požene v 14. dneh od dneva, katerega je vročen odlok o predbeležbi.²⁾

7. Sodba, izrečena na opravičevalno tožbo, deluje tudi na pravnega naslednika, na katerega je med tem prešla s predbeležbo zastavne pravice opremljena hipotekna terjatev. 19. aprila. 1888, š. 4119, Zb. 12133. — Prim. o. 1. pri § 41, o. 2. pri § 42 in 1. pri § 45.

8. Temeljem menice dobljena predbeležba zastavne pravice v zmislu §§ 41 c) in 42 ni opravičena s plačilnim nalogom samim. 26. maja. 1875, š. 4399. J. k. 95, Zb. 5737.

9. Opravičba predbeležbe zastavne pravice, odrejene v zavarovanje varstvene odškodninske obveze, ni izvesti pravdnim potom, temuč z razsodilom, izrečenim po pristojnem varstvenem oblastvu, na podlagi poizvedeb, ki se imajo opraviti uradoma. V tem slučaju je pozovno postopanje izključeno. 4. jun. 1878, š. 5670, Zb. 7011.

10. Kazensko razsodilo proti stvarnemu zavezancu radi denarne kazni ni imeti za takoj pravokrepno, na njegovih nepremičninah dobljeno predbeležbo zastavne pravice za denarno kazen je opravičiti s pravdo. 17. aprila 1883, š. 4517, gl. 9292. Prim. o. 2. pri § 40.

§ 42. 1. Opravičba predbeležbene zastavne pravice se sme zahtevati proti prenotatu, tudi po tem, ko ni več hipotekni posestnik; proti njemu pa ni več podajati vknjiž-

V pravdi za opravičbo treba da tožnik dokaže pravdno podstavo v pridobitev iskane zemljeknjižne* pravice, da torej, kar se tiče predbeležene zastavne pravice, ne dokaže samo, da je terjatev resnična, nego tudi pravno podstavo v pridobitev zastavne pravice ter njen obsežaj.³⁾ Tožencu je svobodno, vse svoje ugovore zoper obstoj⁴⁾ zemljeknjižne pravice vložiti tudi tedaj, ako on na odlok, s katerim se je dovolila predbeležba, rekurza⁵⁾ ne bi bil podal ali ga podal brez uspeha.

1) § 41 c) zz. ter §§ 438 in 453 odz. 2) §§ 439 in 453 odz. 3) §§ 449 in 1368 odz. 4) O.: stojnost. 5) O.: pritožbe.

§ 43. Rok v katerem je tožbo za opravičbo pognati, bodi povedan v odloku o predbeležbi. Iz važnih vzrokov je moči ta rok podaljšati.

Prošnjo o roku je vpomagati k zemljeknjižnemu* sodišču ter z njo delati po redu civilne pravde.¹⁾

1) Določila o tem roku ni spremenil civ. pr. red. (čl. II. cp.)

bene prošnje. 11. jul. 1888, š. 7779, Zb. 12256, (13. jul. 1875, š. 7394, Zb. 5719.) Prim. o. 1. in 7. pri § 41 ter o. 1. pri § 45.

2. Tožba na plačilo predbeležene terjatve ob sebi ne vsebuje zahtevka za opravičbo predbeležbe 20. febr. 1894, š. 1898, Zb. 15025.

3. Prim. o. 2. pri § 41.

§ 43. 1 Prenotatu ima prosilec za predbeležbo v postopanju po § 43, oziroma § 45 zz. povrniti troške. Plss. 6. maja 1902, š. 12567 ex 1898, uzb. 607, R. Z. 1904/45.

§ 44. Če je tožba o obstoju predbeležene pravice že začeta, ko se vpolaga prošnja o predbeležbi, tedaj posebne tožbe za opravičbo ni treba, dokler se po določenih redu civilne pravde zahtevk sme tudi še raztegniti na opravičbo predbeležbe.¹⁾

¹⁾ Gl. § 235. cp.

§ 45. Ako se predbeležba ne opraviči, more tisti, proti komur se je dovolila,¹⁾ prositi, da se izbriše.

Kadar vidi zemljeknjižno* sodišče, da se je tožba za opravičbo pognala ob pravem času ali da opravičbi rok še ni dotekel tisti dan, ka-

§ 45. 1. ako je tožba za opravičbo podana proti prvotnemu prenotatu, ne more njegov namestnik v posesti prositi za izbris. 1. okt. 1878, š. 10996, Zb. 7159.

2. Za izbris predbeležene zastavne pravice zaradi neizvedene opravičbe more prositi tudi prenotatov posestni naslednik. 24. jun. 1873, š. 6254, Zb. 5015; 24. okt. 1882, š. 12249, Zb. 9141; (9. marca 1875, š. 2456, Zb. 5655). Prim. o. 1. in 7. pri § 41.

3. Razun v obeh primerih § 45, je o vsaki izbrisni prošnji, kadar se ni podala opravičba, odrediti narok. 9. aprila 1895, š. 4550, Zb. 15461.

4. Ni dopustno prošnje za izbris neopravičene predbeležbe zavrniti takoj, ker je knjižno zabeležena podana tožba radi predbeležene terjatve. 5. marca 1878, š. 2478, Zb. 6883.

5. Ako izostaneta obe stranki od naroka, odrejenega po § 45., ni takoj dovoliti izbrisa, temuč je strankam prepustiti, da narok povzameta. 4. aprila 1876, š. 8320, Zb. 6085.

6. Prošnja za podaljšanje roka, podana po preteku 14 dnevnega roka istega dne kakor izbrisna prošnja, toda pod kasnejšo vložno številko, vzdržuje rok za opravičbo predbeležene zastavne pravice. 4. nov. 1873, š. 10698, Zb. 5121.

terega se vpolaga izbrisna prošnja, naj odvrne izbrisno prošnjo. Če tega ne vidi, naj v kratki dobi postavi ročišče (tožen dan),²⁾ na katerem naj prosnik predbeležbe dokaže, da opravični rok še ni bil dotekel ali da se je bila tožba pognala ob pravem času; ako tega ne dokaže, naj se izbris predbeležbe dovoli.

Smatrati je, da se je tožba za opravičbo pognala ob pravem času, ako se požene, če tudi je njej odločeni rok že minul, vendar še predno se vpoloži izbrisna prošnja ali vendar istega dne z njo vred.

¹⁾ Prim. §§ 439 in 453 odz. ²⁾ T.: narok.

§ 46. Ako se predbeležba pripozna za opravičeno, tedaj je storjeno opravičbo na udeležencevo prošnjo v zemljiško knjigo vpisati po meri pravokrepnega razsodila.

7. § 45. od. 3. je uporabljati le v primerih, v katerih se ima opravičba predbeležene zastavne pravice opraviti z opravičbeno tožbo, ne pa pri zahtevku na razveljavo zavarovanja, izvedenega s predbeležbo. 10. nov. 1896, š. 13188, Zb. 15899.

8. Opravičevalni rok § 45. od. 3. ne velja več za terjatve, predbeležene na izvršilno prodanem posestvu (§ 228. ir.) 20. jun. 1900, š. 8779, Prs. 1900/223.

9. S sodbenim zavračilom opravičbe kake predbeležene zastavne pravice ne dobi prenotat izvršbene pravice za troške, tikajoče se izbrisne prošnje te predbeležbe. 21. sept. 1893, š. 10946, Zb. 14808.

10. Prim. o. 2. pri § 40., o. 9. pri § 41.

§ 46. 1. Tožnikova revizija proti dvema soglasnima sodbama, s katerima se je zavrnil njegov zahtevek v opravičevalni pravdi, ne zavira izbrisa predbeležbe v zmislu § 46., 12. sept. 1872, š. 9281, R. 20, Zb. 4703.

2. Izbris se sme dovoliti tudi temeljem sodbe, ki opravičevalno tožbo zavrača »za sedaj«. 9. jan. 1883, š. 156, Zb. 9251.

A če se predbeležba ne pripozna za opravičeno, tedaj jo je vsled udeleženceve prošnje izbrisati na podlogi pravokrepnega razsodila.¹⁾

¹⁾ § 47. zz.

§ 47. Če se je predbeležba izbrisala zato, ker se je tožniku predbeležena pravica dokončno odsodila,¹⁾ ali ker se je izreklo, da predbeležba ni opravičena,²⁾ ali ker se je nje brezuvetno odrekel tisti, kateri jo je bil pridobil, je ali uradoma odvrniti vsako poznejšo, na podlogi iste listine novič prošeno predbeležbo iste pravice,³⁾ ali če se to ni storilo ter se je novič napravila predbeležba, je takoj to predbeležbo zopet izbrisati, kadar nasprotnik že poprejšnji izbris naznani.

¹⁾ § 259, od. 2. cp. Prim. § 48. od. 2. zz.

²⁾ § 46. od. 2. zz.

³⁾ § 105. zz. § 16. instr.

§ 48. A kadar se predbeležba izbriše samo zato, ker se tožba za opravičbo ni podala ob pravem času,¹⁾ tedaj se more sicer prositi nove predbeležbe, katera vendar pride v svojo pravno moč stoprv od časa, katerega se vpoleži nova prošnja.

Tudi je lastnikū nepremičnine ali zemlje-knjižne* pravice svobodno, poprijeti se pozvalne pravde,²⁾ in ob ugodnem razsodilu s zabeležbo

3. Predbeležbe, opravljene za menično terjatev temeljem menice ne plačilnega naloga ni moč izbrisati s sodbo, menično tožbo zavračujočo. 19. sept. 1894, š. 8578, Zb. 5470.

4. Pač pa je moč izbrisati predbeležbo v zavarovanje opravljeno v teku menične pravde temeljem sodbe, razveljavljajoče plačilni nalog. 13. maja 1879, š. 5426, Zb. 7459.

tega razsodila v zemljiško knjigo ugniti³⁾ se novi dovolitvi predbeležbe.

¹⁾ § 45. zz.

²⁾ Sedaj: za ugotovitev nebitja pravice, ki je bila predbeležena. Čl. XXXIX. cp. ³⁾ = ogniti.

§ 49. Ako se je predbeležba lastninske pravice dobila proti njemu, kateri je vknjižen za lastnika kake nepremičnine, moči je sicer še dalje proti vknjiženemu ter tudi proti predbeležnemu lastniku dovoljevati vpise; a njih pravni obstoj visi od tega, ali se predbeležba lastninske pravice opraviči ali ne.

Kadar se predbeležba opraviči, uradoma je ob vpisu opravičbe ob enem izbrisati vse one vpise, kateri so bili proti vknjiženemu lastniku dovoljeni potem, ko je že bila vpoločena tista prošnja, vsled katere se je naredila predbeležba lastninske pravice.

A kadar se predbeležba lastninske pravice izbriše, uradoma je ob enem izbrisati vse vpise kar jih je bilo z ozirom na to predbeležbo.

Ta določila veljajo tudi tedaj, kadar se je proti imetelju zastavopravno zavarovane terjatve dobila predbeležba o te pravice predevku na kako drugo osebo.

§ 50. Če je izbris kake pravice bil samo predbeležen, moči je, kar se nje tiče, dalje sicer dovoljevati vpise, na pr. o podzastavnih

§ 49. Ako se dovoli izbris predbeležene terjatve, je ob enem tudi izbrisati medtem nanjo dovoljene vknjižbe ravnotako, kakor kadar se izbriše predbeležba lastninske pravice (§ 49 zz.) in kakor kadar se opraviči predbeležba izbriša. — 18. febr. 1874, š. 734. J. k. 87, Zb. 5272.

§ 50. 1. Prim. o. 1. pri § 49.

pravicah ali odstopih (cesijah)¹⁾; a pravni obstoj visi od tega, ali se predbeležba izbrisa opraviči ali ne.

Kadar se predbeležba opraviči, uradoma je ob vpisu opravičbe izbrisati ob enem vse one vpise, kateri so v tem času bili privoljeni o tej pravici, ki se je sedaj izbrisala.

¹⁾ §§ 442 in 1394. odz.

§ 51. Ako na kaki zastavni terjatvi¹⁾ tedaj, kadar se njenega izbrisa prosi, še leže podzastavne pravice,²⁾ smeti je izbris terjatve dovoliti samo stem dostavkom, da njegova pravna moč, kar se tiče podzastavnih pravic, nastopi stoprv tedaj, kadar se bodo te pravice izbrisa-
sale.³⁾

Vpisov na to zastavno terjatev ni smeti dalje dovoljevati, če se je izbris vknjižil;⁴⁾ a če se je izbris edino predbeležil, moči jih je narejati samo s pravno močjo § 50.

¹⁾ T.: Hipotečna terjatev. ²⁾ § 454. odz. ³⁾ Gl. § 8. 22. febr. 1907, dz. 48. — ⁴⁾ Sedaj velja § 324, od. 2. ir. Prim. F. 245 (179).

§ 51. 1. § 51. se tiče samo hipotečnih terjatev, ni torej analogno raztezati na druge knjižne pravice, obremenjene s zastavnimi pravicami. 1. jun. 1892, š. 6528, Zb. 14284.

2. Kadar se snideta prošnja za izbris hipotečne terjatve in pa za vknjižbo podzastavne pravice, tedaj sta dovoljiti oba, izbris pa le s pristavkom § 51. — 20. jul. 1892, š. 8408, Zb. 14325.

3. Tudi kadar je zahtevajoči upnik za svojo terjatev v dobri veri dobil zastavno pravico na izvršbeno vknjiženo terjatev, čeprav plačano, ne more izvršbe nadaljevati na tak način, da bi si dal terjatev preodkazati v plačilo. 26. jul. 1899, š. 10071, Prč. 1899/743.

4. Prim. o. 6. pri § 61.

Četrty oddelek:

O zabeležbi (adnotaciji).

I. Zabeležba osebnih razmer.

§ 52. Zabeležba¹⁾ o razmerah, omenjenih v § 20. a), ter tudi te zabeležbe izbris se zgodi vsled prošnje udeležencev, njihovih zakonitih zastopnikov ali takih sodišč, katerim to pristoji, na podlogi dokazonosnih listin.²⁾

¹⁾ T.: zaznamba. — ²⁾ §§ 26., od. 1 in 27. zz. ter §§ 202—294 in 296, dalje čl. VII, š. 1 in 2. cp. — Glasom objave v uk. 1906, s. 158 je viš. dež. sod. v Lvovu s privoljenjem prav. min. odredilo, da je zabeležba nedoletnosti v zemlj. knjigi izbrisati, čim postane upravičenec polnoleten; varstveno sodišče (§ 217. ces pat.) ima izdati dotični sklep, kateri ima izvršiti tudi eventuelno drugo knjižno sodišče.

2. Zabeležba vrstnega redu.

§ 53. Lastnik je upravičen, zemljeknjižno* zabeležbo zahtevati, da hoče svojo nepremičnino otujiti ali nanjo vzeti zajem, katerega vsoto je navesti,¹⁾ in to zategadelj, da se zemljeknjižni vrstni red od časa te prošnje dobode pravicam, ki se vsled teh opravil vpišejo.

Z enakim pravnim nasledkom more zastavni upnik zahtevati zabeležbo namerjavanega odstopa svoje terjatve ali njenega izbrisa.²⁾

A zabeležbe takih prošenj je moči samo tedaj dovoljevati, ako bi se po stanju zemljiške knjige smela pravica, o katere vpisu se stvar suče, vknjižiti, oziroma vpisana pravica, izbri-

§ 52. 1. Prim. o. 10.—12. pri § 20.

§ 53. 1. Prim. o. 2. pri § 55.

sati, ter ako bi podpis na prošnjah bil sodno ali beležniški poverjen.

¹⁾ O.: zaznameniti ²⁾ Prim. konverz. z. 22. febr. 1907, dz. 48.

§ 54. Smeti je dati samo en odpravek tistega odloka, s katerim se dovoljuje prošnja; zapisati je nanj potrdilo izvršene zabeležbe.¹⁾

¹⁾ §§ 16., od. 3., 23. od. 2. in 24. instr.

§ 55. Zabeležba vrstnega redu izgubi moč, kadar mine 60 dni potem, ko je bila dovoljena. To je v odlok zapisati in pristaviti koledarski dan, katerega bode konec roka.

§ 55. 1. a) V § 55. zz. veljavnosti zabeležbe vrstnega reda določeni šestdesetdnevni rok ni moč podaljšati. — b) Proti podaljšanju tega roka ima upnik, kateri je po izvedeni zabeležbi podaljšanja zadobil zastavno pravico na zemljišču, ki je prodati ali obremeniti, pravno pomoč rekurza. 5. febr. 1903, š. 1002, uzb. 659.

2. Ako se je zabeležba vrstnega reda za nameravano otujitev zadobila, vknjižba te otujitve pa se ni izvela v tem vrstem redu, ker se ni bil predložil odpravek zabeležbo dovoljujočega odloka, tedaj se sme tudi naknadno, toda le v šestdesetdnevnom roku § 55. zz. prositi zabeležbe reda v zabežženem vrstnem redu in izbrisa vknjižeb, izvršenih po zabeležbi vrstnega reda. 27. jun. 1905, š. 10484, uzb. 911.

3. Ako se je prisilna uprava nepremičnine dovolila in izvela v dobi med zabeležbo vrstnega reda hameravani otujitvi nepremičnine in dejansko v roku § 55. zz. sklenjene otujilne pogodbe, tedaj novi pridobitelj nepremičnine nima nikake pravice do doneskov, v tistem obdobju dozorelih in po prisilnem upravniku pobranih. 5. okt. 1905, š. 15429, uzb. 929.

§ 56. Prošnjo o kake pravice vpisu ali o izbrisu, kateremu je bil vrstni red zabeležen, treba vpолоžiti s pridanim odpravkom tistega odloka, ki zabeležbo dovoljuje, in to v roku ustanovljenem v § 55. Ako se vsled te prošnje dovoli vknjižba ali predbeležba, tedaj vpisu pristojna zabeleženi vrstni red. Izvršeni vpis je zabeležiti na odpravku prej omenjenem.¹⁾

Vpis o zabeleženem vrstnem redu se more dovoliti celo tedaj, kadar bi nepremičnina ali zastavna terjatev na koga družega predeta ali obremenjena bila stoprv po prošnji o zabeležbi vrstnega redu.²⁾

Ako lastnika nepremičnine ali zastavnega upnika zadene konkurz, predno se vpолоži vpisna prošnja, moči je vpis dovoliti samo tedaj, če je listina o tem poslu bila izdana že pred tistim dnevom, katerega se konkurz razglasi in če je dan njegove izdatbe dokazan s sodnim ali beležniškim poverilom.³⁾ Kadar listina nima vsega tega na sebi, naj se po konkurznega redu predpisih določi, ali je vpis dovoliti ali ne.⁴⁾

¹⁾ Gl. §§ 16, 23, 24. instr. ²⁾ Prim. § 208. od. 2. ir.

³⁾ Nespremenjeno po ir. (čl. XIII. ir.). ⁴⁾ § 25. zz. ter §§ 1—3., 11—13. konk. r.

§ 57. Ako se v zabeleženem vrstnem redu dovoli, vknjižiti otujbo nepremičnine ali od-

§ 56. 1. Medsebojni red na podlagi zabeležbe vrstnega redu zaporedoma vzetih in vknjiženih zajmov se določa v zmislu § 29. zz. 25. avg. 1880, š. 9361, Zb. 8073.

2. Gl. o. pri § 55.

§ 57. 1. Vpliv zabeležbe vrstnega reda je presojati, kar izhaja iz besedila § 57., po predmetu te zabeležbe;

stop ali izbris kake terjatve, tedaj je vsled prošnje tiste stranke, za katero se vknjižuje, ob enem ukazati izbris onih vpisov, ki so morebiti o tej nepremičnini ali terjatvi bili dovoljeni potem, ko se je vpoložila prošnja o zabeležbi.

§ 58. Če se vpisna prošnja ne vpoloži pred koncem ustanovljenega roka, ali če vsota, za katero je napravljena zabeležba vrstnega redú, do konca tega roka ne poide, tedaj je zabeležba brez moči, in uradoma naj se izbriše.¹⁾

Moči je, predno zakoniti rok mine, izbris zabeležbe dovoliti samo tedaj, kadar se vpoloži odpravek odloka o dovoljeni zabeležbi. Izbris je na tem odpravku zabeležiti.²⁾

¹⁾ Gl. §§ 16, 23 in 24. zz. ²⁾ Gl. § 29. instr.

3. Zabeležba odpovedi in zastavne tožbe.¹⁾

§ 59. Zabeležbo sodno ali beležniški do-svedočene odpovedi zastavne terjatve ter tudi zabeležbo zastavne tožbe naj zemljeknjižno* sodišče²⁾ dovoli vsled upnikove prošnje, ako je

zato more zabeležba vrstnega reda nameravani otujitvi kakega zemljišča, katera zabeležba očitno ne sme ovirati uresničenja hipotečnih pravic, vplivati le na one kasnejše vknjižbe, ki se tičejo v prodaj namenjenega zemljišča, vknjižbe, tikajoče se bremen držočih zemljišča, pa morajo biti proste vpliva one zabeležbe. 1. avg. 1888, š. 9208, Zb. 12296, Uzb. 370.

2. Gl. o. pri § 55.

§ 58. 1. Prim. o 1. pri 55.

§ 59. 1. Zabeležbo hipot. tožbe sme zahtevati le tožnik, ne toženec. 9. okt. 1894. š. 12224, Zb. 15221.

za lastnika zastavljene nepremičnine vpisan tisti, na katerega meri odpoved ali tožba, ter če je dokazano, da zastavna tožba teče.

Zabeležbo zastavne tožbe more tudi pravdno sodišče takoj dovoliti.

¹⁾ Ti predpisi zz. so ostali nespremenjeni (čl. XIII, š. 7 ir.)

²⁾ § 119 jn.: Sodna odpoved hipotečnih terjatev (§ 59. zz.) se opravi vselej pri zemljiškoknjižnem sodišču. —

Avstrijsko-ogrška banka podaja take odpovedi pri c. kr. deželnem sodišču na Dunaju (§ 34 pravil). — Prim. § 322, od. 2. ir.

2. Po § 59. treba dokazati, da tožba teče, ne samo, da je podana. 9. sept. 1893, š. 10405, Zb. 14800.

3. Dovoliti je na zahtevek upnika z nadzastavno pravico tudi zabeležbo sodno ali notarsko dosvedočene odpovedi postavka, vknjiženega nadzastavno na hipotečni terjatvi, kakor tudi zabeležbo tožbe na plačilo nadzastavno vknjiženega postavka, ako je oni, proti komur se glasi odpoved ali tožba, vknjižen lastnik zastavljene hipot. terjatve in ako je izkazano, da tožba teče. 24. febr. 1874, š. 1599 R. 68. Zb. 5281.

4. Dopustna je zabeležba tožbe v zemljiški knjigi vknjiženega solastnika kakega zemljišča proti drugemu solastniku na razdružbo lastninske skupnosti pri zemljišču in dovolitev njegove prodaje po sodni dražbi. 20. avg. 1872. š. 8683, R. 18, Zb. 4690.

5. Tako tudi v zmislu § 103. o. rud. z. podane tožbe na sodno vcenitev nepremičnin, razlaščenih v rudarske svrhe. 13. nov. 1900, š. 15373, Zb. 367.

Dopustna ni zabeležba tožbe:

6. na postavitev v prejšnji stan v končanje hipotečne tožbe. 14. jan. 1875, š. 9539, Zb. 5600.

7. na ustanovitev, da je hipot. terjatev pogojna. 18. dec. 1889, š. 10925, Zb. 13550;

8. na pripoznanje, da je terjatev, vknjižena brez navedbe denarne veljave plačna v kon. kovu in pa da so plačati triletne, zastale obresti. 23. jul. 1890, š. 8566, Zb. 13354.

§ 60. Taka zabeležba ima ta nasledek, da odpoved ali tožba svojo moč obrača tudi proti vsakemu poznejšemu lastniku zastave, ter posebno da se more zastavljena nepremičnina naravnost proti vsakemu njenemu lastniku v izvršbo vzeti na podlagi pravokrepnega razsodila, izrečenega o zabeleženi tožbi, ali na podlogi izvršilne nagodbe.¹⁾

¹⁾ Gl. § 34, od. 2. ir.

4. Izbrisne tožbe in zabeležbe spora.¹⁾

§. 61. Če kateri, ki se vidi, da je s kako vknjižbo²⁾ na svoji zemljeknjižni* pravici okvarjen, vknjižbo s pravdo pobija, rekoč, da je

— § 60. 1. Predpis § 72. ni izjema pravila § 60. Ako se je zabeležba hipotečne tožbe vknjižila še pred dražbo, je vknjižba izvršbene zastavne pravice za vloženo terjatev dopustna tudi po dražbi. 22. maja 1894, š. 6215, Zb. 15121.

2. Temeljem notarske listine, izvršilne v zmislu § 3. not. reda, je moč izvršbo prositi in dovoliti na zastavno zemljišče i proti osebnemu dolžniku i proti hipotečnemu dolžniku, ki je kasneje pridobil zastavno zemljišče. — V notarskem spisu ustanovljeno določilo, da je pogodba glede v njej pogojenih denarnih plačil izvršilna takoj, ima pomen tožbene zabeležbe, ako se je poprej vknjižila, dasi ne izvršilna, zastavna pravica, kar daje upniku po § 5. prav. min. u. od 19. sept. 1860, dz. 212, oziroma po § 60. zz. pravico, da postopa z izvršbo proti vsakemu lastniku zastavnega zemljišča. 24. okt. 1876, š. 12454 Zb. 6264; 12. jul. 1899, 10017 Zb. 674.

3. Gl. o. 5. pri § 59.

§ 61. Zemljiškoknjižne zabeležbe spora so dopustne samo v slučajih, navedenih v §§ 20, 59. — 71. taksativno. 4. febr. 1873, š. 1047, Zb. 4869; 15. okt. 1885, š. 11837, Zb. 10762. — (Teorija in praksa dopuščati take zabeležbe tudi v drugih primerih).

neveljavna, ter zahteva zemljeknjižno stanje, kakoršno je bilo poprej, mora zahtevati takega spora zabeležbo v zemljiško knjigo ali ob enem s tožbo vred ali pozneje. Zabeležba spora se mora prositi od pravnega ter tudi od zemljeknjižnega sodišča.

2. Zabeležba spora je izvršiti le na tožbo ter le o vknjiženem, ne pa tudi predbeležbenem postavku. 1. okt. 1884, š. 11170, Zb. 10197.

3. Pogoj vpisu te zabeležbe je le dejstvo, da se je na tožbo odredil narok in s tem pravda spravila v tek, ne pa je li dotični tožbeni sklep zakonit. 3. dec. 1873, š. 11620, Zb. 5158.

4. Zabeležba tožbe je dopustna tudi kadar se vknjižba ne izpodbija radi prvotne ničnosti tabularnega spisa, temuč radi kasnejšega odpada pravnega naslova, na katerem temelji. 28. dec. 1888, š. 14764, Zb. 12497 in dr.; (2. marca 1875, š. 1739, Zb. 5645);

5. posebno tožbe na izbris zastavne pravice ker se je dotična terjatev plačala ali položila pri sodišču. 20. avg. 1885, š. 5830, R. 128, Vb. 10666.

6. Ako se hipoteke drži nadzastavna pravica, tedaj je ob zabeležbi spora ugoditi izbrisnemu zahtevku s pogojem določil § 51. zz. 9. jun. 8191, š. 7045, Zb. 13810.

7. Zabeležba spora, dovoljena protizakonito, ne povzroča, da bi dotična sodba v smislu zemljiškoknjižnega zakona imela vzvratno moč od zabeležbe dalje. 7. maja 1889, š. 372, Zb. 12722.

8. a) knjižna zabeležba spora ima značaj začasne odredbe.

b) Troške toženčevga zahtevka na izbris knjižne zabeležbe pravokrepno zavrnene tožbe ima povrniti propali tožnik.

c) Tudi v tem slučaju velja že zapis troškov kakor predlog za njih prisajo. — 27. aprila 1905, š. 6916, uzb. 888.

9. Gl. odločbe pri § 127.

Ta zabeležba spora ima nasledek, da rabsodba o tej tožbi svojo polno moč obrača tudi zoper tiste osebe, katere so zemljeknjižne pravice dobile stoprv potem, ko je bila prošnja o zabeležbi spora že prišla zemljeknjižnemu sodišču v roke.²⁾

¹⁾ O.: prepirne zabeležbe. — Gl. čl. XIII, š. 7 ir. — Dalje gl. §§ 69 in 70. zz., ter § 46. izpodbojnega z. 16. marca 1884, dz. 36.

²⁾ Prim. § 45 zz. ³⁾ Gl. § 220. od. 4. ir.

§ 62. Ako je izbriso tožbo pognati zoper tiste osebe, katere so si pravice pridobile ali se osvobodile kakega bremena naravnost z vknjižbo, ki jo tožba zahteva izbrisati, ali ako se tožba opira na take razmere, ki so na ravnost med tožnikom in tožencem, tedaj se doba tožne pravice sodi po veljavnih določbah civilnega prava o zastarelosti.¹⁾

¹⁾ T.: zastaranje.

§ 63. A kdor vknjižbo, katere dovolitev mu je bila priznanjena po predpisih, hoče tudi zoper kake druge ljudi za neveljavno pobijati, naj v roku, kolikor bi mu ga pristojalo v re-

§ 62. 1. Triletni rok priposestovanja § 1467. odz. je ob enem rok zastarelosti; § 1467. odz. ni razveljavljen s § 62. zz. ter velja oni triletni zastarelostni rok i proti neposrednjemu pridobitelju knjižne pravice. 2. aprila 1902, š. 1247, Prč. 1902/317.

§ 63. 1. Šestdesetdnevni tožbeni rok pričjenja še le s pravokrepnostjo sporne vknjižbe, ako se je ob enem s sporno zabeležbo podal rekurz. 25. sept. 1895. š. 8851, Zb. 16165.

2. Rok tožbi na izbris vknjižnega spisa proti drugim ljudem, ki so si nanj pridobili drugih nadaljnih vpisov, pričjenja s prvim vpisom. 13. marca 1879, š. 704, Zb. 7674.

kurz¹⁾ proti dovolitvi te vknjižbe,²⁾ od zemljeknjižnega* sodišča prosi zabeležbe, da je ta vknjižba sporna³⁾ ter naj ali ob enem ali najpozneje v šestdesetih dnevih potem, ko mine rekurzni rok, res tožbo o izbrisu vpoloži zoper vse osebe, katere so si z izpodbijano vknjižbo pridobile zemljeknjižno pravico ali si nanjo izprosile drugih⁴⁾ vknjižeb ali predbeležeb.

Kadar ti rokovi minejo, tedaj je razsodbo, da se prepirna vknjižba izbríše zoper kake druge ljudi, kateri so si že pred sporno zabeležbo nanjo pridobili druge⁵⁾ zemljeknjižne pravice, moči samo tedaj izreči, ako niso bili blage vere,⁶⁾ da je veljavna⁷⁾

1) O.: pritožba. 2) § 127 zz. 3) O.: prepirna. 4) O.: poznejših (weiteren). 5) O.: poznejše. 6) T.: dobra vera. 7) §§ 28, 68. zz.

§ 64. Ako bi s kakoršnega koli vztoka tožniku ne bilo došlo s predpisi ukazano priznani o dovolitvi kake vknjižbe,¹⁾ o kateri on trdi, da je neveljavna, tedaj tožna pravica o njenem izbrisu zoper kake druge ljudi, ki so si nanjo blagoverno pridobili druge²⁾ zemljeknjižne* pravice, mine stoprv v treh letih od tistega časa, ko se je izpodbijana vknjižba prosila od zemljeknjižnega sodišča.³⁾

1) § 125 zz. 2) O.: poznejše. 3) Gl. z. 25. jul. 1871, dz. 96.

3. Določilo § 63. velja tudi pri izvršb. vknjižbah. 2. dec. 1879, š. 12018, Zb. 7674.

4. Po § 63. je dovoljena zabeležba namena, da se kasnøje poda tožba na razveljavo vknjižbe. 27. febr. 1894, š. 9421, L. 3674.

§ 65. Kadar tožnik sam odstopi od tožbe ali kadar ga pravokrepno razsodilo odvrne, ali kadar ob slučaju § 63. tožbe ni podal v zapovedanem roku, tedaj je vsled prošnje od one stranke ukazati, da se sporna zabeležba izbriše.

A če pravokrepna razsodba ali kaka nagodba izpodbijano vknjižbo ovrže vso ali nekoliko, tedaj je vsled tožnikove prošnje izbris sporne vknjižbe dovoliti tako in v takem razsežaju, kakor je rečeno v razsodbi ali v nagodbi, ter ob enem je ukazati, da se izbriše sporna zabeležba in vse tiste vknjižbe in predbeležbe, katere z ozirom na pravico, ki jo je izbrisati, bile so prošene stoprv po tistem času, ko je prošnja o sporni zabeležbi prišla zemljeknjižnemu* sodišču v roke.¹⁾

¹⁾ Prim. § 68.

§ 66. Kdor trdi, da se je kaka vknjižba izprosila vsled dejanja, prepovedanega po ka-

§ 65. 1. Vzlic predpisu § 505, zadnji stavek cp., po katerem revizijska pritožba zoper potrtilno sodbo druge stopinje nima zavirajoče moči ni temeljem take sodbe pred razsojo najvišega sodišča dovoliti izbrisa sporne zabeležbe. 28. avg. 1902, š. 12118; uzb. 626.

Enako za veljave prejšnjih pravnih z. 27. marca 1873, 2642, R. 44, Zb. 4915.

2. Vknjižba izbrisa kakega izbrisa je dopustna samo v slučajih §§ 61—65 in 133. zz. 4. jul. 1883, š. 7660, Zb. 9511.

3. Glede izbrisnih troškov, gl. o. 8. pri § 61.

§ 66. 1. V zabeležbo spora v zemljiški knjigi je tudi ob primeru § 66. upravičen le kdor je okrivljen z vknjižbo, pri kateri naj se opravi zabeležba. 13. avg. 1872, š. 8378. R. 16, Zb. 4685.

zenskih zakonih, ta more, da zoper poznejše vpise dobode pravno moč, zaznamenano v § 61, od zemljeknjižnega* sodišča prositi zabeležbe, da je vknjižba sporna, a prošnji naj priloži pristojnega oblastva¹⁾ potrdilo, da se je bilo njemu²⁾ kaznilno dejanje ovadilo.

A kadar bi se hotela s sporno zabeležbo ustanoviti moč, da se prisvojena pravica k izizrecilu neveljavnosti o kateri vknjižbi tudi zagotovi zoper kake druge ljudi, ki so si že pred sporno zabeležbo na-njo zemljeknjižnih pravic blagoverno pridobili, tedaj naj se prošnja o sporni zabeležbi zemljeknjižnemu sodišču poda v tistem roku, kateri bi stranki pristojal v rekurz proti privolitvi vknjižbe.³⁾

¹⁾ O.: nadstojnega sodišča. (kompetenten Behörde).

²⁾ O.: temu sodišču (bei derselben [scil. Behörde]).

³⁾ Prim. § 220, od. 4. ir.

§ 67. Če kazensko sodišče izreče, da je izbrisati vknjižbo s zemljeknjižnimi* pravicami vred, katere so bile morebiti dobljene pred zabeležbo, omenjeno v § 66, naj zemljeknjižno sodišče, ako okvarjena stranka o tem donese razsodbo s potrditvijo njene pravokrepnosti, ta izbris da izvršiti po določitih § 65. A če kazensko sodišče sicer izreče, da je toženec kriv, a ne, da bi se izvršil tak izbris, in okvarjeno stranko zaradi zahtevanega izbrisa vknjižbe napoti na civilno pravdo,¹⁾ tedaj ima stranka potem, ko se ta razsodba upravokrepi, šestdeset dni roka, da toži, naj se izbriše vknjižba in zgoraj imenovane zemljeknjižne pravice. Ako ta rok mine zastonj, ali ako kazensko sodišče ne izreče, da je toženec kriv, tedaj je

izbris sporne zabeležbe dovoliti vsled prošnje tistega, komur je kaj do tega, da vknjižba ostane.²⁾

¹⁾ § 366. kpr. ²⁾ § 68 zz.

§ 68. Če se izbris sporne zabeležbe zahteva zato, ker se tožba zaradi izbrisa ni pognala v rokih, ustanovljenih v §§ 63, 67, naj zemljeknjižno* sodišče, ako mu ni znano, da je stvar naopako (na robe), v kratki dobi postavi ročišče, ob katerem naj tisti, komur je bila prepirna zabeležba dovoljena, dokaže, da se je bila tožba pognala ob pravem času; a če tega ne more, dovoliti je, da se zabeležba izbríše.¹⁾

¹⁾ § 59.

§ 69. Kadar zemljeknjižni* lastnik ali upnik, na čegar nepremičnino ali terjatev je vknjižena kaka pravica,¹⁾ zaradi nje zastaranja²⁾ toži, da bi se izbrisala vsa ali samo nekoliko, tedaj je moči zabeležbo spora dovoliti.³⁾

¹⁾ § 118. zz. — ²⁾ O.: njene ostarelosti. — ³⁾ Prim. § 220, od. 4. ir.

§ 70. Dovoliti se sporna zabeležba more tudi tistemu, kedor si prisodbo stvarne pravice zahteva zato, ker bi si jo bil že priposestvoval¹⁾ (§ 1498. odz.)²⁾

²⁾ Prim. § 220, od. 4. ir. — ¹⁾ O.: priposedoval.

§ 70. Tožbo na priposestvovanje služnosti se sme zabeležiti; § 70. ne zahteva, da se ravna za, že vknjiženo stvarno pravico. 10. apr. 1894, š. 4141, Zb. 15087.

§ 71. A sporna zabeležba izbrisne tožbe zaradi zastarelости (§ 69.) ali tožbe o prisodbi stvarne pravice vsled priposestevanja (§ 70.) nima moči zoper kake druge ljudi, kateri, zemljiški knjigi verujoč, pridobili so si zemljiške vknjižbe ali predbeležbe pred tisto dobo, ko je prošnja o sporni zabeležbi prišla zemljeknjižnemu* sodišču v roke. Prisojena priposestovana pravica ima vrstni red pred vsemi vpisi, kar jih je bilo stoprv po sporni zabeležbi, in izbrisati je vse stoprv po sporni zabeležbi vpisane pravice, katere so si z njo v križ.

Sicer je delati po § 65. določilih.

5. Zabeležba izvršilne dražbe.

§ 72. Tisto sodišče, pri katerem se je doglala izvršilna dražba kake nepremičnine ali kake zastavne terjatve,¹⁾ naj uradoma ukaže, da se ta izvršitev zabeleži v zemljiško knjigo.²⁾

Ta zabeležba ima nasledek, da poznejši vpisi proti dosedanjemu lastniku dajo pravico samo ob tistem slučaju, ako bi se dražba izrekla za neveljavno.³⁾

Če izpodbijanja te dražbe ali ni bilo ali če se je dokončno odvrnilo, tedaj se vsled prošnje udeležencev izbrišejo vsi vpisi, kar jih je stoprv po zabeležbi izvršilne dražbe dovoljenih bilo proti dosedanjemu lastniku, ter tudi vpisi, kar bi jih morebiti poznejše bilo z ozirom na-nje.⁴⁾

§ 72. 1. Določila izvrš. reda o pridobitvi lastninske pravice na nepremičnini z domikom na prisilni dražbi (§§ 237, 156 ir.) in pa predpisi o knjižni zabeležbi takega domika (§ 183. ir, čl. XXVI. ir, § 72. zz.) ne veljajo za prostovoljne dražbe. 3. maja 1889, š. 4839, uzb. 137.

¹⁾ § 321. ir.: Knjižno zavarovane terjatve se ne smejo spravljati v denar s prodajo po javni dražbi. — ²⁾ Čl. XXVI. ir.: Določila § 72 zz. o zabeležbi izvršilne dražbe veljajo za zabeležbo podeljenega domika (§ 183 ir.). — §§ 183, od. 3.; 186, od. 3.; 199 ir. — ³⁾ §§ 156, 237 ir. — ⁴⁾ §§ 136. ir.; 170, 313. š. 8. or.

§ 73. Kedaj je treba, da zemljeknjižno* ali pravnomočno sodišče ob drugih slučajih ukaže zabeležbo, določa nekoliko ta zakon,¹⁾ nekoliko zakon od 6. februarja 1869, dz. 18,²⁾ a nekoliko red civilne pravde in konkurzni red.³⁾

¹⁾ §§ 20., 52—72. zz. — ²⁾ Gl. IV. v tej knjigi. — ³⁾ § 88. konk. r.

2. Davki in druge javne davščine, kakor tudi prenosne pristojbine imajo zakonsko zastavno pravico na zemljišču, od katerega so dajati, brez pomena je torej za to stvarno jamstvo, je li ob zaprosbi za vknjižbo take zastavne pravice lastninska pravica pri zemljišču, odgovornem za plačilo, vpisana še na izvršenca, proti kateremu je bila zdražbana, ali že na zdražitelja. 24. marca 1891, š. 3549, Zb. 13665 (23. jul. 1879, š. 8094, Zb. 7547).

3. Zabeležba izvrš. dražbe ne vtemeljuje stvarne pravice, ni torej dopustna vknjižba zastavne pravice proti zdražitelju, ki še ni vpisan za lastnika. 19. dec. 1882, š. 14608, Zb. 9816.

4. Knjižna zabeležba opravljene prostovoljne dražbe nima pravnega pomena ter ona ne ovira, da se proti dosedanjemu lastniku napravljajo nadaljne vknjižbe. 3. maja 1899, š. 4839, Zb. 602.

5. Prim. o. 1. pri § 29., o. 1. pri § 60.

6. Pri razdelbi največjega ponudka, dobljenega s prisilno dražbo nepremičnine se je ozirati tudi na po pravu veljavne premembe, dogodivše se v zemljiški knjigi po zabeležbi domika do razprave o razdelbi, 15. maja 1902, š. 6717, uzb. 560.

Peti oddelek.

O oddružitvi¹⁾ sestavnih delov kake knjigovpisne stvari.

§ 74. Odpis sestavnega dela kake knjigovpisne stvari ter njegov pripis k drugi knjigovpisni stvari ali začetek novega mu vložka je dovoliti samo tedaj, ako je tisti del, ki ga je ločiti natanko zaznamenan, če je treba tudi s črteži ali mapami, katerih posnetek naj se hrani v listinski zbirki, in ako listine, zahtevke z vzroki podstavlajoče, ugajajo potrebностям, predpisanim o vknjižbi lastninske pravice.²⁾

Ob oddruževanju samem se je držati §§ 13—15. v zakonu od 6. februarja 1869, dz. 18.³⁾

¹⁾ Gl. op. 8. pri § 20. ²⁾ Glede razdelb gozdov gl. § 21. gozdn. z. 3. dec. 1852, dz. 250 in § 31. ces. pat. 5. jul. 1853, dz. 130. Na ta določila opozarja prav. min. z u. 29. nov. 1903, uk. 1903/33. ³⁾ Gl. pozv. z. in z. 11. maja 1894, dz. 126 v tej knjigi. — Ondi in v kazalu so razvidna tudi določila, ki prenarejajo vsebino tega §. — Prim. § 134. H.

§ 74. 1. Knjižni odpis idealnih delov in njih pripis k drugemu zemljišču ni dopusten; pogodba nasprotne vsebine ni veljavna; upravičenost solastnikov do rekurza. 20. jan. 1903, š. 587. Prs. 1903/111.

Tretje poglavje.

O postopanju v zemljeknjižnih* stvareh.¹⁾

Prvi oddelek.

Splošna določila.

1. Pristojnost.²⁾

§ 75. Dovolitve kakega vpisa je razen slučajev, določenih v tem zakonu ter tudi v zakonih o sodnem postopanju,³⁾ prositi od tistega zemljeknjižnega sodišča, ki je pri njem vložek, v kateri treba da vpis pride.⁴⁾

¹⁾ Gl. § 88. od. 2. ir.

²⁾ Čl. XVII. jn. (gl. Pristavek III.) — Pristojnost za vodstvo (pisanje) zemljiških knjig določa § 118. jn.; za vodstvo z. knjig na Dunaju prav. min. u. 19. dec. 1882, dz. 225 in 26. okt. 1893, dz. 154, z. 21. dec. 1905, dz. 208 in min. u. 27. dec. 1905. dz. 210.

³⁾ §§ 59, 61, 108 in 111. zz.; § 13 z. 6. febr. 1869, dz. 18., §§ 177 in 246, pat. 9. avg. 1854, dz. 208.

⁴⁾ Gl. §§ 1, 4 in 88, 208 ir. F. 142 (110), 143 (111), 206 (153), 207 (154). Dalje gl. §§. 375, 237 ir. 173, 157 or.

§ 75. 1. Za dovolitev prisilne osnove zastavne pravice z vknjižbo zastavne pravice temeljem kazenske sodbe ni pristojno okrajno sodišče, v čegar okolišju ima zavezanec občeno predsodnost v spornih stvareh (§ 4, š. 6. ir.), temuč pristojno je tisto sodišče, pri katerem je vložek, v kateri naj vknjižba pride. (§ 88, š. 1. ir.) 10. jul. 1900, š. 9714, uzb. 279.

2. V dovolitev prisilne vknjižbe zastavne pravice temeljem notarskega spisa označenega v § 3. z. 25. jul. 1871. dz. 75 (not. red), na zemljišče katerega vložek je pri zbornem sodišču, je pristojno zborna sodišče, pri katerem je, dotični vložek (§ 88, š. 1. ir.), celo tedaj, kadar vložek ne spada v deželno knjigo ali v rudarsko ali v železniško knjigo. 9. okt. 1900, š. 13625, uzb. 313.

2. Načelo postopanja.

§ 76. Zemljeknjižno* sodišče, razen slučajev, določenih v tem zakonu,¹⁾ vpisov ne ukazuje uradoma, nego samo tedaj, kadar prošijo stranke ali oblastva.²⁾

§§ 47, 49, 50, 58, 65, 67, 72, 88, 89, 99 do 101, 106, 107, 109, 113, 129, 131 in 133 zz. Razun teh se odredjajo vpisi uradoma: *a)* po zemljiškoknjižnem oddelku v slučajih: §§ 3. 13 in 14, z. 6. febr. 1869 dz. 18; §§ 8. in 15. z. 25. jul. 1871, dz. 96; po §§ 7—9. (za Kranjsko 6—8) dež. zak. o napravi zemljiških knjig v dod.; v izpravnem postopanju pri vknjižbi zemljišč v zmislu predzadnj. od. min. u. 15. jan. 1904, š. 25007/3, uk. s. 45. *b)* po nespornem odd.: § 17. z. 7. jul. 1896, dz. 140. (z. o. potih za silo); § 34. od. 2. z. 18. febr. 1878, dr. 30. razlastilni zakon); § 2. z. 23. maja 1883, dz. 82 (vpis pravic z listinami ob prisojilu zapuščin); vsled različnih posebnih zakonov, tikajočih se stavb v Pragi in dr. *c)* po konkurznem odd.: razglasitev konkurza, § 88, konk. r. *d)* po odd., do voljujučem izvršbo ali začasno odredbo: §§ 98 in 374-134 in 383. ir.; 384, od. 2. ir. *e)* po izvršilnem oddelku, §§ 129, od. 4. in 130, od. 2. ir.; 173. od. 1. ir.; 158, 159. in 98. ir.; 159, š. 3. ir.; 148, od. 2. ir.: čl. XXVI. in §§ 183, od. 3., 199, od. 1. in 186, od. 3. ir.; 207. ir.; 324, ir. 177, ir.; 322, od. 1. ir.; 323, ir.

²⁾ Upravičujejo jih razni državni in deželni zakoni.

3. Pravica do prošnje.¹⁾

§ 77. Če se kedo s prošnjo oglasi v imenu koga družega, treba dokazati, da ima pravico, vpolagati zemljeknjižne* prošnje.

Splošno pooblastilo je dovolj v prošnjo zaradi vpisa v imenu tistega, komur je vpis na korist.²⁾

§ 77. 1. Prodajalec zemljišča je v zmislu §§ 21, 22 in 53. upravičen, izvršiti vknjižbo lastnine v korist pridobitelju. 10. sept. 1890, š. 7863, Zb. 13390.

Zakoniti ali sodno postavljeni zastopniki ne potrebujejo posebne pooblastitve, da vpis pravic dobodo osebam, katere zastopajo, ali izbris bremen z imovine, ki jim je v gospodarstvo izročena.³⁾

¹⁾ T.: zaprosbe.

²⁾ Prim. § 123, š. 4. zz.

³⁾ Gl. §§ 322., 328. ir. — Davčni uradi smejo vpoglagati prošnje v zavarovanje in izterjanje direktnih davkov, pristojbin in prvim sličnih javnih dajatev v krajih kjer ni fin. prokurate (u. min. prav. in. fin. 18. jan. 1898, dz. 28.); tudi za izbris rednih pristojbin (u. fin. min. 11. jul. 1878, š. 9318). Gl. tudi § 18. z. 30. jun. 1884, dz. 116. (o vodnih zadrugah). — Prim. § 119. H.

§ 78. Ako tisti, na katerega je zunaj zemljiške knjige prišla kaka nepremičnina ali zemljeknjižna* pravica, na to nepremičnino ali pravico drugemu pritegne¹⁾ tako pravico, ki

2. Hipotečni upnik ni upravičen, da bi brez pooblastila hipot. dolžnika prosil izbrisa zastavne pravice. 19. dec. 1883, š. 14269, Links, 277.

§ 78. 1. Zahtevajoči upnik more zaradi svoje izvršilne terjatve zahtevati v zmislu § 350, od. 3. ir. hkratu z izvržbo knjižni vpis lastnine zavezanceve na nepremičnine ali nepremičninske deleže, glede katerih zavezanec še ni vknjižen ali predbeležen kakor lastnik, ako se izkaže na je zavezanec pridobil te pravice, tudi takrat kadar v dodičnem izvršilnem naslovu ni izrečena pravica k obremembi zavezančevih nepremičnin ali nepremičninskih deležev. 16. okt. 1901, š. 13619, uzb. 478.

2. Izjeme v § 78. od pravila v § 77. ni raztezati na druge slučaje. 22. jun. 1875, š. 6734, Zb. 5769.

3. Hipotečni upnik je upravičen prositi opravičbe po kupcu hipotečnega zemljišča podane lastninske zabeležbe. 9. febr. 1897, š. 1256, Zb. 15960.

4. Prim. o. pri § 21.

spada v javne knjige, more ta zahtevati, da se vpišejo pravice njegovega prednjaka.²⁾

¹⁾ = podeli.

²⁾ T.: prednik. — Gl. §§ 328 in 350. ir.

§ 79. Tudi porok more v upnikovem imenu zahtevati vpis, ako se upnik ne poprime sebi odstopljene pravice v dosego zastavne pravice na nepremičnino ali na zemlje-knjižno* pravico svojega dolžnika.

§ 80. Vpisa vkupnih pravic, katere se ne dade razdeliti v razmerju k celoti, more vsak deležnik prositi sebi in v imenu ostalih deležnikov.¹⁾

¹⁾ Gl. § 97.

4. Rokovi.

§ 81. Rokovi, ki niso na kak koledarski¹⁾ dan ustanovljeni, pričenjajo se tisti dan, kateri je po vročitvi.

Ko se štejó, ni jim odjemati počitnih dni, nedelj ali praznikov, niti ne tistih dni, v katerih je na pošti bilo pismo,²⁾ ki ga je vpoločiti k zemljeknjižnemu* sodišču.

Podaljšati se ti rokovi ne dade, razen roka v opravičbo kake predbeležbe (§ 43.) in roka v donos izvirne listine (§ 88.) ali preloga. (§ 89.)

¹⁾ § 55. ²⁾ = spis.

§ 82. Ne dovoljuje se, stvari na poprejšnje stanje¹⁾ postavljati zaradi zamujenih rokov, določenih v tem zakonu.

¹⁾ T.: poprejšnji stan.

§ 81. 1. Gl. o. pri § 55.

Drugi oddelek.

O prošnjah.

1. Oblika prošnje.

§ 83. Zbornim sodiščem treba da se zemljeknjižne* prošnje pismeno vlagajo; samčnim¹⁾ sodiščem jih je moči tudi ustno zглаševati.

Kadar se prošnja ustno zglesi, naj se o njej zapisnik sestavi po predpisih, danih o vsebini pismenih prošenj, ter prosnika je napraviti, da postavi določen zahtevek.²⁾

¹⁾ T.: edinoosebim. ²⁾ O dopustnosti telegrafičnih prošenj gl. §§ 97 in 98. or. — Enostavne prošnje sme prejemati sodna pisarna (§ 321, š. 6. or.) — Pismene prošnje so pisati s tinto. (Razp. prav. min. 19. jun. 1902 š. 13285, uk. s. 156 in obj. prav. min. v uk. 1904. s. 103.)

2. Potrebnosti.

§ 84. V vsaki zemljeknjižni* prošnji je imenovati zemljeknjižno sodišče, h kateremu

§ 83. 1. S hektograфом napravljena zemljiškoknjižna prošnja je rešiti po svoji vsebini, stranki pa je veleti slično kakor v § 88, naj poda izvorno prošnjo izgotovljeno s predpisanim črnilom. 17. marca 1885, š. 3018, Zb. 10481.

§ 84. 1. Za dovoljenje zemljiškoknjižnega vpisa so odločilne le v § 94. navedene potrebnosti, v § 84. opisane navedbe tikajo se le obvestitve udeležencev (§§ 123, 125. zz.). 11. nov. 1873, 11074, Zb. 5135.

2. Pri prošnjah za vpis odstopa kake vknjižene terjatve ni zadosti razlog k zavrnitvi sicer pravilno po § 49. prirejene vloge, ako nedostaja v § 84. predpisane navedbe o imenu, stanu in prebivališču hipotečnega lastnika, ki je obvestiti v zmislu š. 3. § 123. 11. nov. 1873, š. 11072, R. 63, Zb. 5134.

3. Prim. o. 6. pri § 38.

jo je vpoločiti,¹⁾ dalje je povedati ime in priimek, stan in prebivališče prosnikovo ter tistih ljudi, katerim treba da se rešitev priznani,²⁾ in če so to vkupne osebe (skupščine itd.), tudi imena, katera jim pristojajo, in njihove zastopnike.

¹⁾ Gl. § 30. od. 1, 2, 4. or. ²⁾ §§ 122 in 123 zz. ter § 54. č. i. ir.

§ 85. Zemljeknjižni* vložki, v katere pride kak vpis, naj se imenujejo s tistim označilom, s katerim so v zemljiški knjigi.

V zahtevku je natanko povedati, kaj naj se vpiše v zemljiško knjigo.¹⁾

Zahtevok o vknjižbi molče obseza tudi zahtevok o predbeležbi, če prosnik izrekoma ne pove, da ne želi predbeležbe.²⁾ Ako si more ali hoče prosnik pridobiti stvarno pravico samo na užitke kake nepremičnine, naj to izrekoma pove.³⁾

¹⁾ § 54, š. 2. in 3. ir. ²⁾ § 96. od. 2. zz. — 320. od. 2. ir. — ³⁾ §§ 457 in 631 odz.; 243. in 244. pat. 9. avg. 1854, dz. 208. in § 218, od. 3. ir.

3. Združba¹⁾ zahtevkov.

§ 86. Več vpisov, katere z vzroki podstavlja ista listina, ter tudi ene pravice vpis v več zemljeknjižnih* vložkov²⁾ ali več pravic vpis v en zemljeknjižni vložek se utegne zahtevati samo z eno prošnjo.³⁾

¹⁾ T.: kumulacija, kopičenje; h. ujedinjivanje. — ²⁾ Gl. § 108. — ³⁾ Prim § 123. H.

§ 85. 1. Ako ni vstreči zahtevku za vknjižbo izvršb. zastavne pravice kaki terjatvi, je vendar dovoliti predbeležbo zastavne pravice kakor izvršbo v zavarovanje. 5. nov. 1895, š. 13239, Z. f. N. 1898, š. 130.

2. Gl. o. 1. pri 35 in o. 1. pri 94.

4. Priloge:

a) Izvirne listine.¹⁾

§ 87. Izvirne je prilagati listine, na katerih podlogi se vpis napravlja.

Kadar izvirna listina pri zemljeknjižnem* sodišču ali med uradnimi spisi leži ali se pri njem hrani, ali kadar hodi s kako vpoločeno a še nerešeno prošnjo, ted' j je dovolj donesti njen prepis ter povedati, kje je izvirna listina.

¹⁾ Gl. op. 2 pri § 6.

§ 88. Če izvirne listine ni moči takoj donesti, ker je pri kakem drugem oblastvu, povedati je to v prošnji ter prideti jej poverjen prepis.¹⁾

Ko bi se prošnja dovoliti ne mogla niti tedaj, kadar bi imela izvirno listino pri sebi, naj se takoj odvrne.

A kadar bi se prošnji s zgornjim uvetom moglo ugoditi, tedaj jo je v obrambo vrstnega redu dotične pravice v zemljiško knjigo

§ 87. 1. Okolnosti, da listina, na katere podlagi je izvesti vpis, bila pri zemljiškoknjižnem sodišču že ob kakem prejšnem vpisu, ne more prosilca oprostiti, da bi ne predložil izvirnika. 10. maja 1892, š. 5782, zb 14244 in dr.; (31. marca 1885, š. 3671. Zb. 10506 in dr.).

2. Temeljem sodno sklenjene nagodbe podani knjižni prošnji je pridejati izvirni intimat nagodbe. 23. nov. 1881, š. 12640, Zb. 8564.

§ 88. 1. Ob rešitvi prošnje kakega ogrskega sodišča za izvršitev dovoljene vknjižbe zastavne pravice temeljem izvršbenega naslova, ki ni priložen v izvirniku, je uporabljati § 88. od. 3 in 4. — 30. nov. 1897, š. 14405, Zb. 16150.

takoj zabeležiti z dostavkom: «dokler doide izvirna listina.»

Prosniku naj se ob enem primeren rok ustanovi v donos izvirne listine, ako je ni že uradoma poslali dolžno kako zemljeknjižno* sodišče, pri katerem je zdaj; ko zemljeknjižno sodišče izvirno listino potem pošlje ali ko se v postavljenem roku vpoloži, tedaj je prošnjo rešiti o sami stvari.

Če se izvirno listino v postavljenem ali zdaljšanem²⁾ roku ne vpoloži, mahoma je prošnjo odvrniti in zabeležbo uradoma izbrisati.³⁾

¹⁾ § 108. — ²⁾ § 81. od 2. ³⁾ § 29. instr.

b) Prelogi.¹⁾

§ 89. Kadar listine niso zdelane v takem jeziku, v kakoršnem se morejo vloge podajati zemljeknjižnemu* sodišču, treba je določiti prelog, polne vere vreden.²⁾

Če preloga ni ter se ne more iz prošnje videti, da jo je vsakakor odvrniti, tedaj je na obrambo vrstnega redu dotične pravice prošnjo zabeležiti v zemljiško knjigo z dostavkom: «dokler doide prelog.» Ob enem je prosniku postaviti primeren rok, da v njem prelog doda. Kadar se prelog v postavljenem ali zdaljšanem³⁾ roku vpoloži, potem je prošnjo rešiti o sami stvari; ako se prelog ne vpoloži, odvrniti jo je ter zabeležbo uradoma izbrisati.⁴⁾

¹⁾ T.: prevodi. — ²⁾ § 287 in nasl. ces. pat. 9. avg. 1854. š. 208 dz. ³⁾ § 81, od. 3. ⁴⁾ § 29. instr. — Prim. § 70. H.

c) Prepisi.

§ 90. Prepisi, ako so potrebni listinskim zbirkam (§ 6), prosti so koleka (štemplja). Če se ne dolože ali če niso za rabo¹⁾, tedaj je v listinski zbirki hraniti²⁾ izvirne listine ter priznati strankam, da jim je na izvoljo dano pozneje ven jih vzeti, ako potem prineso redno zdelane prepise. Nego ob tistih slučajih, ob katerih je prošnji, želeči vpisa pri več zemljeknjižnih* sodiščih, treba z izvirno listino vred hoditi od zemljeknjižnega do zemljeknjižnega sodišča, naj vsako zemljeknjižno sodišče, ako prepisov, potrebnih njihovi zemljiški knjigi, ni priloženih, ali ako niso za rabo, samo napravi take prepise ter od njih vzame dvojno pristojbino, kakor je ustanovljena poverjenim prepisom.³⁾

Zemljeknjižnik (voditelj zemljiške knjige) naj na vloženi ali tistih prepisih, ki so v listinsko knjigo vpisani, uradoma potrdi, da se ujemajo z izvirnimi listinami.

¹⁾ § 17. od. 3. instr. ²⁾ § 17. od 5. instr. ³⁾ Finančna oblastva I. stop. smejo odpustiti polovico pristojbine, ki je pobirati, kadar se ne doneso rabni prepisi knjižnih listin. (Razp. fin. min. 3. avg. 1894, š. 10214. v prilogi 8. fin. uk. pod š. 37.).

§ 91. Posebni predpisi določajo, kedaj je prepise donašati zato, da se odmerjajo pristojbine.¹⁾

¹⁾ Gl. § 17. od. 2. instr.

U. min. za fin. in prav. od 11. nov. 1882, dz. 159., o naznanjanju pristojbinam podvrženih pravnih poslov o zemljiškoknjižnih predmetih.

§ 1. Naznanilo o pravnem poslu ali opravi, sklenjenem glede kakega zemljiškoknjižnega predmeta šteje naj

se, da je o pravem času podano, kadar se prošnja za vpis v zemljiško knjigo, ki ga je na podlagi pravnega posla opraviti, pri pristojnem zemljiškoknjižnem sodišču poda, kakor ga pristojbinski zakon določa za rečeno naznanilo. § 2. Zemljiškoknjižni prošnji, ki se opira na listino o pravem v § 1. omenjenem poslu, treba je priložiti kolka prost prepisek te listine, da se pošlje oblastvu, pristojbino odmerjajočemu. — Vodja zemljiške knjige naj prepisek pogleda in če je soglasen z izvirnikom, naj ga uradoma potrdi. — Stranka lahko provzroči, da se ji od sodišča izda overovljen prepisek, ako vpoloži kolkovih znamek, kolikor jih je treba za overovljen prepis. — § 3. Prepisa v § 2. omenjenega ni treba predlagati ali sodno narejati, kadar stranka izkaže, da je pristojbini podvržen pravni posel bil že poprej naznanjen. — § 4. Ako stranka ni storila, kar je tu zgoraj ukazano, ali če prepis, ki ga je ona predložila, ni za nobeno rabo, tedaj je uradoma narediti overovljen prepis zemljiškoknjižne (tabularne) listine, ter od stranke izterjati dvakrat toliko pristojbine, kolikor je določeno za uradno overovljene prepise. — § 5. Zemljiškoknjižno sodišče naj priobči kolka prost izdatek odloka, kateri je izdan o prošnji v § 2. omenjeni, oblastvu pristojbine odmerjajočemu ter pridene prepis zemljiškoknjižne listine, a v slučaju § 3. naj na samem odloku pripomni, da je stranka pristojbini podvrženi pravni posel že naznanila in le-to izkazala.

Ukaz prav. min. z dne 16. jan. 1886, š. 5. uk. o postopku pri izterjevanju in zaračunanju pristojbin za sodno napravo listin, ki jih je pošiljati pristojbinskim uradom ali hraniti v sodni zbirki listin,

Z ozirom na ukaz pravosod. min. z dne 31. marca 1885, š. 3168, uk. 31., in na tam označen pouk o formalnem opravljanju in zaračunanju neposrednih pristojbin, ukazuje pravosodno min. v sporazumu s fin. min. tako:

Če je sodišču povodom izročitve kake zemljiškoknjižne prošnje ali povodom uradnega dejanja v zmislu § 2., z. 23. maja 1883, dz. 82, napraviti za pristojbinski urad v zmislu § 4. u. fin. in prav. min. z dne 11. nov. 1882, dz. 159., § 3. lit. d. ces. u. z dne 16. marca 1851, dz. 67 in ainea 3. opomba 4. k tarifni točki 45. pristoj-

binskega zakona, uradno poverjen prepis pravne listine, na katero se opira prošnja, ali na podlagi katere je izvršiti vpis uradoma, in če stranka ni prinesla za to potrebnih kolkovnih znamenek, mora sodišče v svrhu izterjanja dvojnega pristojbinskega zneska, ki je določen za uradno poverjene prepise, to okolnost naznaniti pristojbinskemu uradu v odloku o prošnji oziroma o uradnem vpisu.

Istotako morajo sodišča postopati, če je treba napraviti uradno poverjen prepis listine, ki tvori podlago za vpis, za sodno zbirko listin (§ 2. zgoraj omenjene zemljiškoknjižne novele z dne 23. maja 1883, dz. 82 in § 90 zz.).

Če se pokaže ta potreba, ko se veže zbirka listin (§ 20. izvrš. predpisa k zz.), tedaj je naznaniti to pristojbinskemu uradu v svrhu izterjanja navadne, za uradno poverjene prepise določene, pristojbine z dopisom.

Vedno je treba paziti, da izve pristojbinski urad, od katere stranke in za kako število pol je plačati pristojbino. Pristojbino predpiše pristojbinski urad stranki s plačilnim poveljem. — Zaračun izterjanih pristojbin je izvršiti v F-registru v predelu: «Stalne neposredne in kolkovne pristojbine».

V tem u. označen min u. z dne 31. marca 1885, uk. 31. določa:

Naznanilo pristojbinskemu uradu o podlagah pristojbinske odmere v obliki izvidov, predpisanih z u. 23. marca 1852, dz. 82 odpade. Sodišča pa morajo, kadar je treba obvestiti pristojbinski urad o kakem zemljiškoknjižnem uradnem dejanju, v tabularnem odloku pristojbinskemu uradu namenjenem, če mu ni pridejan poverjen prepis za vknjižbo izročene izvirne listine, vedno pripomniti, ako se je plačala pristojbina za izvirno listino v kolkih in v kolikem znesku. — Če pa je iz izvirne listine same spoznati, da se je za odmero pristojbine že naznanila, ali da se je pristojbina za njo že plačala, morajo sodišča naznaniti date pristojbinskega zaračuna in dotični odmerilni davčni ali dohodarstveni urad.

5. Izgotovila prošnje in rubrik.

§ 92. Zemljeknjižne* prošnje je vpolagati po enkrat¹⁾ spisane, ako ni kak izimek²⁾ zakonito ustanovljen.³⁾

Prošnjam je prilagati po toliko rubrik, po kolikor bode treba priznanil o rešitvi prošnje. A vendar če teh rubrik ni, to ne zadaje vzroka, da bi se prošnja odvrnila.⁴⁾

Na rubrikah je v bistvenih točkah povedati, kaj prošnja zahteva.

Namesto rubrik je moči polne prepise prošenj prilagati. Ob takem slučaju treba izreči, komu jih bode vročiti.

Ako se o prošnji zapisnik sestavi, naj sodišče napravi potrebne rubrike, ter zdela naj, če je tako prošeno, tudi polne prepise zapisnika v priznanilo udeležencem.

¹⁾ § 13. od. 1. z. 6. febr. 1869, dz. 18. — ²⁾ T.: izjema. — ³⁾ § 108. zz. ter § 14. od. 3. in § 13. od. 1 z. naved. v op. ¹⁾. — ⁴⁾ § 53. od. 2. ir.

Tretji oddelek.

O reševanju prošenj.¹⁾

1. Pretres in razsodba.

§ 93. Čas, kedaj katera prošnja pride zemljeknjižnemu* sodišču v roke, odločljiv je o tem, kako je to prošnjo soditi.²⁾

¹⁾ Čl. XXXV. cp.: Predpisi civ. pravnega reda o sodnih praznikih se ne uporabljajo na stvari kazensko-sodnega postopanja, na konkurzno postopanje in pa na reševanje stvari zemljiških knjig.

²⁾ §§ 29. in 110. zz. ter §§ 3. in 8. instr.

§ 93. 1. Po § 93. je odločilen čas, kateri knjižna prošnja dejansko pride knjižnemu sodišču. 2. okt. 1888, š. 11608, 12373.

2. Vknjiženja pravice služnosti, pravilno sicer dovoljenega, po pomoti pa ne vpisanega ob svojem času v zemljiško knjigo na breme služnega zemljišča, se ne sme več izvršiti zoper voljo novega lastnika istega zemljišča. 8. nov. 1898, š. 15151, Prs. 1898/339.

3. Gl. o 5. pri § 94.

§ 94. Zemljknjižno* sodišče naj prošnjo ter tudi njene priloge vzame na tenek pretres, in zemljknjižni vpis dovoliti sme samo tedaj,¹⁾

1. kadar iz zemljiške knjige, kar se tiče nepremičnine ali pravice, ni videti nikakoršne ovire prošnemu vpisu;²⁾

§ 94. 1. Ako je knjižni vložek prav označen, ne brani vpisa neprava označba vložek tvorečih parcel. 4. marca 1896, š. 2504, Zb. 15740.

2. Gl. o. 4. pri § 21.

3. Najemni dogovor o stanovanju v hiši, ki je v prisilni upravi, sklenjen brez dovoljenja prisilnega upravnika kar z lastnikom hiše in pa njega vpis v zemljiško knjigo, nista veljavna. 11. nov. 1905, š. 16887, Prč. 1906/58.

4. Na kupni pogodbi razvidna opomba, da so se kupne pravice sodno rubile, ne ovira kupeve pravice prositi za vknjižbo lastninske pravice, dasi je z isto opomnjo zvezana sodna razpoložilna prepoved za kupca. 14. jun. 1899, š. 9050, N. Zt. 1891/174.

5. Knjižna prošnja je presojati po času njene podaje k sodišču; ako je torej v tistem času ovira prosilčeve nedoletnosti že odstranjena, se prošnje ne more zavrniti, ker se je listina napravila še za nedoletnosti. 17. nov. 1891, š. 13749, Zb. 13984.

6. Izbrisni pobotnici, ki jo izda samostan, ni treba potrdila upravnega in nadstojnega cerkvenega oblastva, ter zadostuje, da knjižno sodišče deželni vladi naznani izbris kakor zmanjšanje redove lastnine v zmislu min. u, 13. jun. 1858, dz. 95. — 27. jan. 1880, š. 870, Zb. 7829.

7. Zdražitelj (ob enem hipot. upnik) nepremičnine je upravičen k prošnji za izbris na nepremičnini vpisanega bremena. 6. avg. 1885, š. 9189, Zb. 10658.

8. Gl. o. 11. pri § 20 in o. 12. pri § 33.

9. Knjižni sodnik nima presojati, kake posledice bi predložena listina lahko imela proti drugim osebam. 20. okt. 1887, š. 11874, Zb. 11795.

10. Vpisa ni dovoljti temeljem sklepanja, povzetega iz vsebine prošnji priložene listine. 21. sept. 1897, š. 11653, Zb. 16111; 27. sept. 1898, š. 10968, Zb. 214.

2. kadar, kar se tiče osebne sposobnosti (zmožnosti) oniĥ, ki so pri vpisu udeleženi, ni utrjenega pomisleka zaradi oblasti, razpolagati s stvarjo, katere se vpis tiče³⁾, ali zaradi prosilne pravice tistih, kateri vpisa iščejo;⁴⁾

3. kadar je videti, da vsebina doloĝenih listin dovolj podpira zahtevk, ter

4. kadar so listine vpoloĝene v tisti obliki, katere je treba v dovolitev kake vknjiĝbe, predbeleĝbe ali zabeleĝbe.⁵⁾

Ob zemljknjiĝnih vpisih, katerih ne dovoljuje⁶⁾ zemljknjiĝno sodišĉe nego katero drugo, naj zemljknjiĝno sodišĉe stori samo to, da odloĉi, ali se vpis z ozirom na zemljknjiĝno stanje sme dopustiti ali ne; odloĉba o ostalih potrebnostih pristoja sodišĉu, katero dovoljuje.⁷⁾

¹⁾ Gl. § 19., od. 2. š. 5. or. ²⁾ Prim. §§ 21—25. zz.

³⁾ § 20. zz. ⁴⁾ § 77 in nasl. zz.

⁵⁾ §§ 26., 27., 31—39., 52 zz. — Zavrnitev prošnj, ker kaka površina, ki je oddeliti, nima ulomne številne parcele, ni zakonita, ker je naloga knjiĝnega sodišĉa, da da morda potrebno oznaĉbo novi parceli s kastralno številko (ulomno številko) in da ji ugotovi trajno ozname-

11. V zastavodajni listini imajo biti natanko in doloĉno oznaĉene i osebe, katerim se zastavna pravica daje, i vsota za katero se jim dovoljuje. 29. jan. 1889, š. 1040, Zb. 12777.

12. Druge o. gl. pri §§ 26, 27, 31—33, 35, 36 in 38.

13. Knjiĝno sodišĉe, zaprošeno od izvrš. sodišĉa za opravo vknjiĝbe, le-te ne more odkloniti, ker ni doloĉenih potrebnih prevodov. 17. dec. 1889, š. 8806, Zb. 12899.

§ 14. Predpis zadnjega od. § 94. ima po naĉelih, obstojeĉih o medsobni pravdni pomoĉi z Ogrsko, in posebno pa prav. min. razp. 23. sept. 1862, š. 9627, veljati tudi za zemljiškknjiĝne vpise, dovoljene po k. ogrskih sodišĉih. 3. okt. 1882, š. 11602, Zb. 9118.

nilo. (Obj. uk. 1902, s. 159, o pripisu in odpisu deljenih parcel.)

⁶⁾ § 75. zz. in § 37., od. 2. jn.

⁷⁾ § 156, od. 2. ir. — § 157., od 1.; 168. or. — Od. 4. u. prav. min. 13. dec. 1897, dz. 286, o vpisih, dovoljenih po ogrskih (hrvatskih) sodiščih, gl. pri § 86. »Pravnikove« izdaje izvrš. r.

Predpise o cerkvenih zemljiščih gl. v II. delu knjige.

§ 95. O vsaki zemljeknjižni* prošnji naj zemljeknjižno sodišče¹⁾, razen slučajev določenih v §§ 45, 68 in 104. tega zakona, ter tudi v zakonu od 6. februarja 1869, dz. 18, ne vprašavši strank,²⁾ ter praviloma (§§ 88 in 89.) brez naprejšnjega odloka, odloči o stvari in v dotičnem odloku naj izrekoma pove, ali se prošnja dovoljuje ali odvrča.³⁾

Kadar zahtevka dovoliti sicer ni moči v polnem razsežaju, a dovoliti se ga mora vendar nekoliko, tedaj je ukazati vpis, kolikor je dopusten, in odvrniti je zahtevka tisti del, kateremu se ne more ugoditi.

Ako se prošnja odvrne cela ali nekoliko, povedati je v odloku vse vzroke, zakaj se ni mogla dovoliti.

¹⁾ Reševanje pri zbornih in okrajnih sodiščih: § 5, od. 1. in 3. ter § 7. od. 3. jn., § 10. od. 1—4., § 19, š. 5. in § 21. š. 7. or., § 198, od. 4. or. Gl. tudi prav. min. u. 4. jul. 1896, uk. 21., v katerem se zabičuje izpolnjevanje danih predpisov.

²⁾ § 3. z. o melioračnih zajmih 6. jul. 1896, dz. 144.

³⁾ Prim. § 47. od 1. zz.; §§ 3, 9 — 11. z. 6. febr. 1869, dz. 18., § 11, od. 2. z. 7. jun. 1883, dz. 92. in § 237 ir.

2. Posebna določila, kar se tiče:

a) dovolitve:

§ 96. Več ali kaj družega nego je prosila stranka, ne sme se dovoliti, ko bi vsled vpoloženih listin bila stranka tudi upravičena k razširnejšemu ali drugačnemu zahtevanju.

Če je bila prošena sama predbeležba, naj se vknjižba ne ukaže, ako bi se tudi smela dopustiti (§ 85.).

§ 97. Kadar se vidi iz kake listine, da je pridobitelju stvarne pravice bila vknjižba dovoljena, a da so mu tudi ob enem o razpolaganju s pridobljeno pravico bila naložena utesnila ali nasprotna obvezljivosti, o katerih je bila enodobna vknjižba izgovorjena tistim, ki imajo iz njih pravice, tedaj se ne sme vpisane pravice dovoliti, ako, kar se tiče izgovorjenih utesnil ali nasprotnih obvezljivosti, ni ob

§ 97. 1. Vknjižbe lastninske pravice temeljem prisojilne listine ni odvrniti zato, ker ima dedič obveze proti drugim osebam, katerih obvez enodobna vknjižba pa ni izgovorjena v prisojilni listini. 15. sept. 1881, š. 10450, N. Zt. 1882/139.

2. Na zemljišče, pridobljeno po kridatarju pred otvoritvijo konkurza, more se vknjižba zastavne pravice, ki je bila izgovorjena za enodobno v zmislu § 97. zz., opraviti tudi ob enem z vknjižbo lastninske pravice, zaproseno za to zemljišče v imenu kridatarja. 12. jun. 1897, š. 314, Zb. 15936.

3. Pravica enodobne vknjižbe zastavne pravice za obstanek kupnine in vknjižbo lastnine, katero je po § 97 zz. dovolil zemljiški lastnik, se ne sme krčiti s tem, da se v isti vrsti vknjiži zastavna pravica iz čisto druge listine za drugo osebo. 17. febr. 1880, š. 1755. (Prim. pa o. 30. sept. 1896, š. 11007, Zb. 15859).

enem prošnje o vknjižbi, ali vendar če listina ni taka, prošnje o predbeležbi.¹⁾

Prošnjo, da se ob enem vpišejo vzajemne pravice, more vpoložiti ali ta ali ona stranka.

¹⁾ Gl. § 3. prav. min. u. 6. jan. 1899, uk. š. 1. (za Tirolsko.).

§ 98. V odlokih, s katerimi se kak vpis dovoljuje, treba zaznamenati zemljeknjižne* vloške, ki nanje pride vpis; dalje je, napominjaje na listine,¹⁾ na katerih podlogi se dovoljuje, imenovati osebe, katerim, in stvari, na katere bode vpisati, a naposled je tudi pravice, kar se jih vpisuje,²⁾ poleg bistvenih določil³⁾ povedati z besedami, ki jih je postaviti v glavno knjigo (§ 5).⁴⁾

¹⁾ H temu spadajo tudi oglasilni listi zemljemerskega uradnika, zapisniki o zaslišanju strank itd. (Obj. prav. min. 4. jul. 1896, uk. š. 21.). ²⁾ Navedene v obj., pozvani v op. ¹⁾. ³⁾ § 88, od. 3. ir. ⁴⁾ § 102 zz. in § 7. od. 1. ter § 9. od. 2. instr. Gl. tudi § 17 od. 3. z. o potih za silo, 7. jul. 1896, dz. 140. in § 12. o delnih zadolžnicah 24. aprila 1874, dz. 49. — O vpisu pripisa parcel k obstoječim knjižnim telesom gl. okrožnico Lvovskega viš. dež. sodišča v uk. 1899/149.

b) odvrčila:

§ 99. Kadar se odvrča¹⁾ prošnja o vknjižbi ali predbeležbi, tedaj je odvrneno prošnjo zabeležiti v zemljiški knjigi.

Ta zabeležba se ne stori, ako nepremičnina ali pravica, na katero se išče vpisa:

- a) ni razvidna niti iz prošnje niti iz njenih prilog, ali ako ni vpisana v knjige zemljeknjižnega* sodišča,²⁾ ali

b) ako je vpisana drugi osebi a ne tej, proti kateri more po vsebini listine biti vknjižba ali zabeležba. ³⁾

Izvršeno zabeležbo je omeniti na odloku. ⁴⁾

1) §§ 101, 131 in 132 zz. ²⁾ § 3. od. 3. instr. ³⁾ § 6. od. 5. instr. ⁴⁾ § 16. od. 3. in § 23. od. 2. instr.

§ 100. Kadar vknjižno ali predbeležno prošnjo odvrne katero drugo sodišče a ne zemljeknjižno,* uradoma je zemljeknjižnega sodišča prositi, da odvrtačo zabeleži.

§ 101. Kadar zemljeknjižno* sodišče zve, da kak odlok, s katerim se je odvrnila vknjižba ali predbeležba, ima pravokrepnost, ker ni bilo nič rekurza, naj zabeležbo odvrnene prošnje uradoma izbriše ter udeležencem to priznani. ¹⁾

§ 131. zz. in § 29. instr.

Četrty oddelek.

O izvrševanju vpisov.

§ 102. Vpisovati je v zemljiško knjigo smeti samo vsled pismenega naročila od zemljeknjižnega* sodišča ter ne drugače nego po vsebini tega naročila. ¹⁾

Ako zemljeknjižno stanje pokaže, da se naročilo ne da izvršiti, tedaj je moči to naročilo popraviti samo z novim naročilom zemljeknjižnega sodišča.

¹⁾ Gl. §§ 4.—15. instr.

§ 102. 1. Pred obveščanjem strank sta dopustna preklic in izbris vpisa, dovoljenega vsled nepravne lustracije. 5. sept. 1894, š. 10737, Zb. 15215.

§ 103. Vsak vpis (§ 8.) treba da poleg povedbe, kake vrste je, tudi imenuje dan, mesec, leto, kedaj, in vpoložilno število, s katerim je zemljknižnemu* oblastvu v roke prišla prošnja, vsled katere se vpisuje.¹⁾

Ako zemljknižnemu sodišču ob enem doide več prošenj o isti knjigovpisni stvari, tedaj je vsakemu vsled njih storjenemu vpisu vpoložilna števila vseh tistih prošenj, kar jih je prišlo ob enem, zabeležiti z dostavkom, da so istega časa.²⁾

¹⁾ Prim. § 8. instr. ²⁾ § 29. od. 2. zz. in § 8. od. 2. instr.

§ 104. V zemljiški knjigi ni smeti nič izstrgati niti ne kako drugače kaj storiti, da se ne bi dalo čitati, kar je vpisano.

§ 104. 1. Zabeležiti je, da se v popravilo, pripetivše se pisalne pomote, pod tek. št. . . . v bremenskem listu navedena glavnica izpravlja. Pri tem je dalje navesti, da velja ta zabeležba za vpisano pod novo dnevniško št., da je pa stvar pravne poti, določiti vrstni red dotični zastavni pravici za glavnico in pripadke, ker velja tu le formalno izpraviti pri vpisovanju v zemlj. knjigo pripetivšo se pisalno pomoto v zmislu § 104. zz., pri čemer je vporabljeni predpise zz. in izvenprep. pat. 5. jun. 1904, š. 7563, R. Z. 1904/11.

2. Knjižno sod. je po zakonu dolžno, uradno izpraviti pri vpisovanju pripetivšo se pomoto, pa ne v prvotnem, temuč le v tekočem vrstnem redu. 10 jul. 1894, š. 9982, Z. f. N. 1894/246.

3. Viša sodna stopinja more izpravek odrediti le za one udeležence, ki so podali rekurz. 24. maja 1898, š. 7319, Zb. 193.

4. Prim. o. 3. pri § 29. o. 2. pri § 93. in o. 1. pri § 102.

Ako se ob vpisovanju pomota pripeti in zapazi že med vpisovanjem, popraviti jo je, ne iskaje naročila od zemljeknjižnega* sodišča.

Pomota, stoprv najdena po dovršenem vpisovanju, more se popraviti samo vsled naročila od zemljeknjižnega sodišča, katero naj, ako bi pomota utegnila imeti kak praven nasledek, udeležencev dovpraša.¹⁾

¹⁾ Gl. obj. prav. min. 26. okt. 1894, uk. 40.

§ 105. Na izvorno listino, vsled katere se je vpis dovršil, naj se postavi potrdilo, da je vpis izgotovljen.¹⁾

V tem potrdilu, kateremu je naudariti uradni pečat,²⁾ bodi povedana bistvena vsebina vpisa ter zaznamenano glavne knjige mesto, na katerem je vpis.

Če je bilo vpoloženih več izvirnih odpravkov katere listine, na vsak izmed njih je postaviti potrdilo.

Ako se vpis izgotovi vsled več listin, katere so med saboj v zveznosti, deti je potrdilo na vsako iz njih, napominjaje na ostale listine.

¹⁾ § 15. instr. ²⁾ Zemljiškoknjižni uradi smejo rabiti splošni uradni pečat, posebnega uradnega pečata ni treba (§ 37 instr.) [U. prav. min. 16. febr. 1872, š. 1880. in 21. febr. 1872, š. 2043.]

Peti oddelek.

O vkupnih zastavah.

1. Zaznamenilo glavnega vložka.

§ 106. Ob vkupnih zastavah (§ 15.), katere je narediti z vpisom na razne zemljeknjižne*

vložke, treba en vložek zaznamenati za glavni vložek, a ostale za sovložke. Če takega zaznamenila ni, smatra se, da je glavni vložek tisti, kateri je v prošnji imenovan prvi.

Kadar se prosi, da bi se na druge zemljeknjižne vložke raztegnila taka zastava, ki že velja eni terjatvi, tedaj je za glavni vložek smatrati tisti vložek, kateri je bil prvi obremenjen.¹⁾

Z glavnega vložka naj se na sovložke ter s vsakega sovložka na glavni vložek napomni s pristavkom.²⁾

¹⁾ Gl. op. pri § 15. ²⁾ § 20/b zz. — Prim. § 106. i nasl. H.

2. Naznanilo in vpisovanje vkupnih zastav.

§ 107. Ako upnik prosi, da bi se raztegnila zastavna pravica, zagotavljajoča njegovo terjatev, dolžan je naznaniti zastavo, katera je tej terjatvi že dana, da se vkupna zastavljenost zabeleži.

Kvara¹⁾ zaradi zamolčane že stoječe²⁾ zastave zadene upnika.

Ako bi se s kakoršnegakoli vzroka ne bila že storila zabeležba vkupne zastave, tedaj more zastavni dolžnik prositi, da se stori. Troške od tega treba da povrne upnik, če je o tem česa kriv.

Kadar kako zemljeknjižno* sodišče, dovoljujoč vknjižbo ali predbeležbo zastavne pravice kaki terjatvi, zapazi, da je zastavna pravica tej terjatvi že vpisana ali v njegove ali katerega drugega zemljeknjižnega sodišča knjige, naj uradoma skrbi, da se za glavni vložek smatra

tisti vložek, na katerem je zastavna pravica vpisana, ter da to priznani onim zemljeknižnim sodiščem, v katerih knjige je terjatev že postavljena³⁾)

1) T.: škoda. 2) T.: obstoječe. 3) T.: vpisana.

§ 108. Vkupne zastave vpisa pri več zemljeknižnih* sodiščih je moči, prilagaje izvirne listine ali poverjene prepise (§ 88.), ob istem času prositi od pozameznih zemljeknižnih sodišč ali zahtevati samo z eno prošnjo.

Kadar je prvo, povedati je vsaki prošnji glavni vložek in vse sovloške.

Kadar je drugo, vpoložiti je prošnjo k tistemu zemljeknižnemu sodišču, pri katerem naj bode glavni vložek, ter zaznamenati red v kakoršnjem je prošnjo v rešitev poslati ostalim zemljeknižnim sodiščem.

§ 109. Ako ima s prvotnim ali poznejšim vpisovanjem kake v kupne zastave opraviti več zemljeknižnih* sodišč, naj vsako iz njih, kar se tiče zastavnih stvari, katere so v njegovih knjigah, samostojno razsodi¹⁾) o vknjižbi ali predbeležbi zastavne pravice in razsodbo¹⁾) oznani zemljeknižnemu sodišču glavnega vložka.

Rekurz na vsak storjen odlok je vpoložiti k tistemu zemljeknižnemu sodišču, katero ga je izreklo.

Kadar se vsled rekurza razkrene²⁾) ali izbríše³⁾) vknjižba ali predbeležba, ki jo je bilo kako zemljeknižno sodišče dovolilo na sovložke, treba ta izbris priznaniti zemljeknižnemu sodišču glavnega vložka, da ga za beleži.

¹⁾ T.: odloči, odločbo. ²⁾ T.: razveljavi.

³⁾ Po nemškem izvirniku: razkrene in izbrise (aufgehoben und gelöscht).

§ 110. O vrstnem redu vkupne zastave ob vsaki posamezni zastavni stvari razločuje¹⁾ čas, kedaj prošnja zaradi dovolitve kakega vpisa v roke pride tistemu zemljeknjižnemu* sodišču, v katerega knjigah je vpis dodelan.

¹⁾ = odločuje.

3. V p i s i i z p r e m e m b n a g l a v n e m v l o ž k u.

§ 111. Vse zemljeknjižne* prošnje, kar se jih tiče take zastavne pravice, katera se več vložkov vkupno drži, vpolagati je k tistemu zemljeknjižnemu sodišču, pri katerem se piše glavni vložek, in presojati jih je po stanju tega vložka.¹⁾

Ako bi se bila prošnja vpoložila kakemu drugemu zemljeknjižnemu sodišču, naj jo vrne s tem napotilom, da se vpoloži zemljeknjižnemu sodišču glavnega vložka.²⁾

¹⁾ § 93 zz. ²⁾ §§ 95 in 114 zz.

§ 112. Vse izpremembe, kar jih bode na vkupni zastavni pravici s predevkom, utesnilom, obremenitvijo, izbriso ali kako drugače, treba vpišovati samo na glavni vložek. Tem vpisom se utegne v zemljiški knjigi odmeniti¹⁾ poseben list, o katerem naj se v glavnem vložku naredi napomnilo.

§ 112. 1. Temeljem pobotnice, potrjujoče plačilo terjatve in dovoljujoče izbris v glavnem vložku, se sme dovoliti izbris v sovložkih, 23. sept. 1870, š. 10434, Zb. 7581.

Vpis izprememb na glavnem vložku ima tako pravno moč, kakor bi že zdelan bil po vseh sedanjih ali še bodočih sovložkih; vendar ako se vkupne zastave izbriše nekoliko ali vsa, tedaj treba, kar se tiče vseh zastavnih stvari, to tudi zabeležiti na vse sovložke, ter izbris zastavne pravice, ker se tiče posameznih sovložkov, tudi na te posamezne.²⁾

¹⁾ = določiti.

²⁾ Gl. §§ 10, 13. od. 3. in 15. instr. § 171. or.

§ 113. Kadar se izbrisa zastavna pravica o zastavljenini,¹⁾ vpisani na glavni vložek, tedaj treba na glavnem vložku izbrisati tudi vse pozneje zdelane vpise ter predeti jih na kak istega zemljeknjižnega* sodišča sovložek, s katerim je potem tako delati, kakor z glavnim vložkom, ako vkupne zastave še ni konec.²⁾

Če v knjigah tega zemljeknjižnega sodišča ni nič sovložkov, naj to sodišče, ako nobena izrecila od zastavnega upnika ni, določi, kateri sovložek bode po sedaj za glavni vložek, in zemljeknjižnemu sodišču novega glavnega vložka naj uradoma pošlje poverjene prepise od tistih vpisov, ki so v glavni knjigi, in od listinskih prepisov, ki napominjajo nanje.

Prenaredbo sovložka v glavni vložek je oznaniti zemljeknjižnim sodiščem vseh sovložkov in uradoma zabeležiti na vse sovložke, kateri še ostanejo.

¹⁾ T.: zastavljeno zemljišče. ²⁾ § 13. od. 3. instr.

§ 113. 1. Delni izbris zastavne pravice, držeče se vkupno različnih zemljišč, pri glavnem vložku, ne upravičuje izpremembe glavnega vložka v sovložek. 17. avg. 1887, š. 9564, Zb. 11710.

§ 114. Zemljeknjižnemu* sodišču, h kateremu preide pisanje glavnega vložka, naj se pošlje tiste zemljeknjižne prošnje, kar jih že ni moči rešiti zato, ker se je zastavna pravica z glavnega vložka izbrisala, in to naj se priznani tudi prosnikom.

Vpoložilna števila zemljeknjižnega sodišča poprejšnjega glavnega vložka določajo vrstni red med temi prošnjami.¹⁾

¹⁾ Gl. § 29. zz. in op. pri njem.

4. Tožba za opravičbo.¹⁾

§ 115. Da se opraviči taka predbeležba zastavne pravice, katera pri raznih zemljeknjižnih* sodiščih eni terjatvi vkupno velja, treba samo ene tožbe za opravičbo.

Tožbo za opravičbo je pognati ali pri sodišču, pod katerim je zastavni dolžnik sploh,²⁾ ali pri katerem takem, ki je stvarno sodišče,³⁾ kar se tiče kake izmed zastavljenin, na katero je bila predbeležba dovoljena.⁴⁾

¹⁾ T.: opravičevalna tožba. ²⁾ Prav: pod katerim ima zastavni dolžnik občno podsodnost. ³⁾ Čl. XV. jn. ⁴⁾ § 95. jn.

5. Zemljeknjižni* izpiski.

§ 116. V zemljeknjižne izpiske o takih vložkih, kateri, kar se vkupne zastave tiče, veljajo za sovložke, postaviti je napomnilo o glavnem vložku s pristavkom, da so samo na glavnem vložku vpisane izpremembe, kar se

§ 115. 1. Pod občo podsodnostjo, navedeno v § 115. od 2., je razumeti tudi kavzalno sodišče ter se s tožbo na plačilo lahko zedini ob enem tožba za opravičbo predbeležbe. 17. jan. 1879, š. 6912, Zb. 7517.

jih je zgodilo na zastavni, vkupno vpisani pravici.¹⁾

¹⁾ § 37. od. 3. instr.

6. Prehodno določilo.

§ 117. Ako na kako vkupno zastavo, katera bi pred tega zakona veljavnostjo dovoljena bila na razne zemljeknjižne* vložke, pridejo poznejši vpisi, naj se v prošnji zaradi novega vpisa zaznamena tisti vložek, kateri bode veljal za glavni vložek.

Na ta vložek je predeti vse vpise, kolikor jih je po drugih vložkih o vkupni zastavi bilo potem, kar je bila osnovana. — Ta predevok je z oznamenilom glavnega vložka zabeležiti na ostalih vložkih, s katerimi bode potem delati kakor s sovloški.

Šesti oddelek.

O umrtvilu (amortizovanju) starih zastavnih terjatev.

§ 118. Kadar potem, kar je bila vknjižena kaka zastavna terjatev, in ako se nanjo oslanjajo poznejši vpisi, tudi po najzadnjem teh vpisov konči (vsaj) petdeseti let mine, ter če tistih, kateri se iz vpisov vidijo za upravičence, ali njih dednikov¹⁾ in nastopnikov²⁾ ni moči nikjer najti, in ako v tem času niso vzeli plačila niti iz glavnice niti iz obresti, niti ne kako drugače iskali pravice, tedaj more dolžnik³⁾ prositi zemljeknjižnega* sodišča, da priredi umrtvilo.⁴⁾

¹⁾ dedičev ²⁾ naslednikov. ³⁾ Čl. XXVII. ir. ⁴⁾ T.: amortizacija. — Gl. z. 31. maja 1875, dz. 52. o izbrisu malih vpisanih dolgov.

§ 119. V prošnji treba da prosnik pove vzroke, zakaj išče amortizovanja. Če se zemlje-knjižnemu * sodišču zdi, da je prošnji ugoditi, naj tiste, kateri si prisvajajo pravice do zastavne terjatve, z ediktom pozove, da jih zglasijo.

§ 120. V ediktu je na tanko zaznamenati vknjižbo z vsemi vpisi vred, kar se jih oslanja nanjo, ter v zglasbo prisvajanih pravic ustanoviti leto dni roka, dostavlja je poslednji koledarski dan, ki ga je približema ustanoviti z ozirom na prvo oznanilo edikta.

Edikt je nabiti na sodišče in trikrat natisniti v novinah, odmenjenih sodnim oznanilom. Zemlje-knjižnemu* sodišču se na izvoljo daje tudi ga natisniti v drugih tozemskih ali inostranskih¹⁾ novinah.

¹⁾ T.: inozemskih.

§ 121. Če kako prisvajano pravico kedo zglesi v ediktne roku, treba to priznati onemu, kedor išče umrtvila (amortizacije), in udeležencem je svobodno, s pravdo iskati razsodbe o prisvajani pravici.

A mine li ediktne rok zastonj, naj zemlje-knjižno sodišče vsled prosnikovega zahtevanja z odlokom privoli, da se umrtvi vknjižba in z njo vsi vpisi, kar se jih nje tiče, ter da se ob enem tudi vse to izbriše.

Sedmi oddelek.

O vročitvi.¹⁾

§ 122. Na vsakem odloku je zaznamenati osebe, katerim naj se vroči; tudi je povedati, komu je dati kako izvirno listino.²⁾

1) Neizpremenjeni ostanejo: predpisi o vročbi sodnih odlokov, s katerimi se dovoljujejo knjižni vpisi, če tudi se zgodi vročba med tekom izvršbe (Čl. XIII, š. 2. ir.).

2) Sodišča naj ne opuščajo ob izdaji zemljiškknjižnih in drugih rubričnih odlokov, posebno izvršenih in onih v razdelilnem postopanju najvišega ponudka, do c. kr. prokurature, ako dotični odlok ne izide na provzročilo le-te same, pristaviti potrebne podatke razvidne iz spisov, knjižnih izpiskov in lustracij, da more fin. prokuratura spoznati vzrok obvestitve in posebno upravni oddelek ali zaklad, katerega se tiče. Nasprotno daje c. kr. fin. min. c. k. fin. prokuratoram navodilo, naj se navadno služijo dotičnih upravnih oblastev za poizvedbo potrebnih podatkov iz zemljiške knjige, da s tem sodišča oproste nepotrebne dela (Razp. prav. min. 19. jan. 1884, š. 2105.).

Vzrok naj se označi na odloku samem, kar najkrajše s posebno opomnjo, n. pr.: c. kr. fin. prokuratura v . . . noe. (v imenu) davčnega erarja, noe. verskega zaklada itd. (Razp. prav. min. 11 maja 1898, š. 6740).

§ 123. Rešitve zemljeknjižnih* prošenj je razen prosnikom uradoma priznanjati še tudi tem ljudem:

1. Tistemu, na čegar lastnino se kaka zemljeknjižna pravica pridobode, ali čegar zemljeknjižne pravice se odstopajo, bremene, utesnavajo¹⁾ ali razkrepajo, ali proti komur se vpiše kaka zemljeknjižna zabeležba.²⁾

2. Kadar se dovoli izbrisati vpis cel ali samo nekoliko, vročiti je odlok tudi vsem tistim, katerim je na vpisani pravici pozneje kaj vknjiženo ali predbeleženo.

3. Tudi lastniku nepremičnine je vročiti odloke o taki vknjižbi ali predbeležbi, s katero se kakih drugih ljudi že vpisane pravice zastavljajo³⁾ ali odstopajo.⁴⁾

§ 123. 1. Prim. o. in 2. pri § 84 in 1. pri § 125.

4. Ako se vpis proti pooblastitelju dovoli vsled prošnje njegovega pooblaščenca, tedaj treba odlok vročiti pooblastitelju, razen če se pooblastitev dokaže s takim pooblastilom, katero ugaja zahtevanju § 31.⁵⁾

5. Vsak odpis ali pripis, kateri se kake nepremičnine tiče, naj se priznani tudi oblastvu, katero kataster piše.⁶⁾

¹⁾ § 3. z. 6. jul. 1896. dz. 144, zadnji stavek: O dovolitvi vknjižbe melioracijske rente je uradoma po predpisu § 124. zz. obvestiti tudi vse osebe, za katere se starejše stvarne pravice drže zemljišča, ki ga je zboljšati.

²⁾ Deželna vlada je obvestiti ob pridobitvah, premembah, obvezah nepremičnin pri duhovnih redih in kongregacijah. (§ 7. min. u. za uk i bog. 13. jun. 1858, dz. 95. — Glej tudi določila v. op. § 26.

Vkupna (kolektivna) vročba za rešitve več sodišč pri uradnih opravilih, ki so v zvezi. Prav. min. razp. 30. jan. 1874, š. 1173. Prav. min. soglaša z izrečenim mnenjem najvišjega sodišča glede vročevanja sklepov kakega zaprosenega knjižnega sodišča, da je zaproseno knjižno sodišče po predpisih zz. pozvano obvestiti udeležence in pa proseče sodišče o dovolitvi knjižnega vpisa, izrečenem po prosečem sodišču o odrejeni njegovi izvedbi i o zavračajočih odlokih, izišlih vsled zemljiškknjižnih zadržkov.

U. prav. min. 18. sept. 1897, uk. 36.: Kadar je v navedenih slučajih (ob zemljiškknjižni razdelbi nepremičnin, vpisu simultanih hipotek, pri izvršenih in zavarovalnih odredbah, ko je sodelovati dvem ali več sodiščem) kaki stranki istodobno vročiti več od različnih sodišč izdanih sklepov, ki so si v zvezi, tedaj nimajo v stvari prej uradujoča sodišča izgotavljati posebnih vročilnic — bodi vročevalni način kakoršenkoli — temuč ima samo vročevalno sodišče izgotoviti vročilnico, pri vročevanju s pošto, poštno povratnico, ki je pridejati poštni pošiljatvi, v kateri so razun odloka vročevalnega sodišča po datumu in poslovni številki navesti vseh drugih sodišč rešitve, ki jih je vročiti vkupno. — Pri vročevanju s pošto je na ovitku pošiljatve navesti samo ime pošiljajočega sodišča in njegovo poslovno

številko. Vročevalno sodišče ima po dohodu vročilnice (povratnega lista) takoj vsakemu soudeleženiemu sodišču poslati poverjen prepis o tem. — Gl. tudi § 159. or.

³⁾ Prim § 455. ⁴⁾ Gl. §§ 1395 in 1396. odz.

⁵⁾ Razp. prav. min. 4. maj. 1880, š. 6054.: Pooblastilo izdano od stranke, proti kateri se je izvela zemljiška vknjižba, spada k pooblastitvam, na katere je uporabljati določila § 123. š. 4. zz. tudi ako se pooblastilo omejuje na pravico sprejeti knjižni odlok, ter je to določilo uporabljati, bodisi, da se pooblaščenje nahaja v posebni listini, ali pa v kaki knjižni prošnji s tem, da se kar imenuje pooblaščenec za vročbo. U. prav. min. 23. okt. 1885, uk. 72. izvajajo, da zemljiškooknjižnih odlokov ni vročevati pooblaščenecem pooblastiteljev, proti katerim se je dovolil vpis, ako podpis na pooblastilu ni poverjen, ker je to proti §§ 124. š. 4. in 31. zz. — To velja tudi v slučaju da je pooblastitelj podpisal prošnjo sam in pooblaščenec le dal dovoljenje, da sprejme knjižni odlok. — Težkoče se lahko odpravijo s tem, da se morda v prošnji predlaga, naj se o rešitvi poleg pooblastitelja obvesti tudi pooblaščenec, kateremu naj se vrnejo tudi izvirne listine.

O vročbah javnim in komanditnim družbam gl. čl. 117, 167 in 196. trg. z.; obrtnim in gospodarskim zadrugam čl. 234. trg. z. in § 21. z. 9. aprila 1873, dz. 70; v slučaju likvidacije čl. 143, 172 in 244. trg. z. in § 50. om. združn. z. O vročbah v registru izbrisanim firmam, gl. u. trg. min. v uk. 1885. s. 76. O zastopanju po fin. prokuraturi in dot. vročbah gl. min. u. 9. sušca 1898, dz. 41 pri čl. IV. cp. Pravn. zb. IV. zv.

⁶⁾ O obveščanju katasterskih oblastev gl. uk. prav. min. 26. nov. 1886, uk. 48. — Z. o družbah z omejeno zavezo (6. marca 1906. dz. 58.) § 18/4.: Oddaja izjave ali vročba pozivnic in drugih dostavitev za družbo se izvrši s pravno močjo nasproti vsaki osebi, ki je upravičena podpisovati ali sopodpisovati.

§ 124. Ljudem, v § 123. od števil 1—4. znamenanim, naj se vroča po predpisih redu civilne pravde¹⁾ o vročevanju v lastne roke²⁾.

O opravljeni vročitvi je dati posebno sprejemnico.

Izvirne listine³⁾ ako se ni v prošnji zahtevalo kaj drugega, naj se vrnejo njemu, kdor jih je izročil.

Zemljeknjižnim* sodiščem je dolžnost čuti, da se hitro in prav vročajo odloki o zemljeknjižnih stvareh.

¹⁾ Prim. § 87—122 sp. v. IV. zv. Pravnikove Izbirke. — Prav. min. je sodišča opozorilo, naj točno pazijo na določila § 124. (U. 2. aprila 1891. uk.)

²⁾ Prim. §§ 24. in 25. od. 1. instr.; čl. XIII., š. 2. ir. po katerem ostanejo neizpremenjeni predpisi o vročbi sodnih odlokov, s katerimi se dovoljujejo knjižni vpisi, če tudi se zgodi vročba med tekom izvršbe.

³⁾ O.: izvirni spisi (Originalurkunden).

§ 125. Ako bi se kaka vročitev ne opravila ali ne opravila redno, to še ne bi dajalo pravice, izpodbijati veljavnost zemljeknjižnega* vpisa¹⁾ Tisti, kdor si iz zemljeknjižnega vpisa trdi pravice ali kako osvoboditev od obvezljivosti, ni dolžan dokazovati, da je vročitev opravljena.²⁾

¹⁾ § 64. zz. ²⁾ Gl. §§ 23. do 26. instr. — Prim. 141 H.

Osmi oddelek.

O rekurzu (pritožbi).

I. V polaganje pritožbe (rekurza.)

§ 126. Zemljeknjižni* odloki se ne smejo prenařajati vsled nobenega nasprotnega vgovar-

§ 125. 1. Vročba knjižnega odloka zapušćinskemu skrbniku je veljavna tudi po gotovem nastopu dedšćine ter dedić ne more zahtevati novićne vroćbe v svoje roke. 6. maja 1874, š. 3674, Zb. 5358.

§ 126. 1. Ako se je predal rekurz proti izvršbo dovolivšemu sklepu, ni treba podajati tudi pritožbe proti sklepu, s katerim se je stranka obvestila o izvršitvi izvršbe,

janja. Proti njim je svoboden samo pravni pomoček z rekurzom.

V rekurz niti novih navedkov ni smeti davati niti ne prilagati mu novih listin.

Rekurz je vedno podajati prvi stopinji. Zbornim sodiščem jih je samo pismeno vpilagati a edinoosebni¹⁾ sodiščem tudi ustno zglasovati na zapisnik.

Pisanim rekurzom naj se prilagajo rubrike, potrebne v priznanilo udeležencem.

Odvrniti je rekurz, kateri se naravnost vpoloži k drugi ali tretji stopinji.

Pritožbe o pomudah je moči podajati naravnost višim sodiščem.²⁾

¹⁾ O.: samičnim. ²⁾ Gl. § 239, š. 1. in 8. ir.

§ 127. Ob vročitvah znotraj okoliša višega deželnega sodišča je trideseti dni rekurznega roka, a zunaj njega šestdeseti (§ 81.)¹⁾.

razun ako ta sklep po svojem obsegu ne daje vzroka k samostalnemu pritožnemu sredstvu. Z odpadom prvega sklepa, zgubi tudi sklep o izvršitvi učinek in veljavo. 29. maja 1901, š. 7726, Prč. 1902/53.

2. Rekurzom v knjižnih stvareh ni treba odvetniškega podpisa. 16. marca 1898, š. 3724, Zb. 66.

§ 127. od. I. V § 127. določeni rok je uporabljati:

1. pri izpodbijanju sklepa o zaproseni zabeleži tožbe. 29. okt. 1895, š. 12844, Zb. 15607;

2. pri rekurzu proti odloku o izbrisu predbeležbe radi izostale opravičbe. 28. avg. 1878, š. 9334, Zb. 7123;

3. ako lastnik nepremičnine izpodbija vpis, opravljen vsled izvršbe na hipotečni terjatvi. 25. maja 1881, š. 5708, Zb. 8408.

4. pri izpodbijanju odloka o vknjižbi lastninske pravice temeljem prisojilne listine. 12. jan. 1897, š. 289, Zb. 15039.

Prepozne rekurze naj prva stopinja takoj odvrne, ako bi tudi v zemljiško knjigo vpisana zabeležba odvrtačljivega odloka ne bila še izbrisana²⁾).

¹⁾ 14 dni znaša rekurzni rok proti dovolitvi vknjižbe zastavne pravice za izvršljivo terjatev (§ 88, š. 2. ir.), proti dovolitvi knjižne zaznambe izvršljivosti (§ 89, od. 2. ir.) proti vknjižbi zastavne pravice v vrstnem redu zabeležbe v smislu § 208. ir. V stvareh, tikajočih se železniških knjig znaša rek. rok 14 dni (§ 43. z. 19. maja 1874 dz. 70.) — ²⁾ Prim. § 143. H.

§ 128. Ob pravem času podane rekurze je s pridetimi spisi, potrebnimi v njihovo razsodbo,¹⁾ vpomagati k drugi stopinji, da jih ona sama razsodi,¹⁾ ali, ako bi pritožba merila na kako rešitev druge stopinje, da jih odpravi k tretji stopinji.²⁾ To naj se priznani vsem tistim ljudem,

Rekurzni rok civ. pravd. reda, oz. izvršilnega in izvenspornega postop. velja:

5. proti odl. sodišča na predlog knjižne zabeležbe izpodbojne tožbe (§ 46. z. 16. marca 1884, dz. 36.). 30. nov. 1904, š. 17110, uzb. 851; 1. jun. 1898, š. 7570, Zb. 204;

6. v § 88, š. 2. ir. določeni rok porablja se analogno glede sklepov, o dovolitvi zabeležbe zastavne pravice kakor izvršbe v zavarovanje po § 374. ir. 23. aprila 1901, š. 5458, uzb. 405.

7. pri rekurzu proti zavrnitvi prošnje za knjižno zavarovanje alimentacijskih zneskov, določenih uradoma. 29. jan. 1879, š. 764, Zb. 7310.

Od. II. 8. Prepozni rekurzi v knjižnih stvareh niso dopustni, tudi ko bi se imenovali nulitetne (ničnostne) pritožbe. 11. sept. 1883, š. 10138, JB. 1884/495.

9. Gl. o. pri § 12. z. 6. febr. 1869, z. 18.

§ 128. 1. Pritožba proti sklepu, s katerim je bil zavrnjen predlog za dopolnitev zemljiške knjige, gre na pristojno zborni sodišče prve stopinje. 20. nov. 1900, š. 15506, Prč. 1903/774.

katerim je bil izpodbijani odlok vročen. Pritožniku ni treba priznanila.³⁾

¹⁾ T.: odločbo, odloči. — ²⁾ Gl. §§ 206. in 208. or. ter u. prav. min. 6. maja 1898, uk. 11. — ³⁾ Prim. § 126. od. 4. zz.

§ 129. Ako rekurz meri na dovolitev kake vknjižbe ali predbeležbe, zabeležiti ga je v zemljiško knjigo, in ta zabeležba naj se izbríše, če se rekurz odvrne.¹⁾

To zabeležbo ter tudi njen izbris je uradoma opraviti.

¹⁾ Prim. § 133. od. 2. zz.

§ 130. Če druga stopinja rekurz odvrne, ni svobodno še dalje se pritoževati, in kadar bi se to zgodilo, naj rekurz odvrne prva stopinja.

A kadar se rekurzu ugodi, moči je podati rekurz dalje k tretji stopinji, a paziti je ob tem na določila v §§. 126—129.

§ 130. 1. Izjema splošnega načela v § 130. velja le kadar se izredni revizijski rekurz tiče prošnje, s katero je ravnati po civ. pr. redu ali po kakem drugem specialnem zakonu. 13. febr. 1900, š. 1488. C. B. s. 444.

2. Proti enakim odločbam nižih sodišč, s katerimi se je odrekla knjižna zabeležba polit. sekvestracije, odrejene radi zastankov zemljiškega davka, je dovoljen izredni rekurz brez ozira na dolžni znesek. 16. marca 1897, š. 3037. Pril. uk. s. 94.

3. Izredni rev. rekurz v zemljiškoknjižnih stvareh je izključen tudi, ako je rešitev izdalo zapuščinsko oblastvo. 1. jun. 1887, š. 6265, Zb. 11616.

4. § 130. od. 1. ima v mislih dve enaki odločbi nižih sodišč, torej ni uporabljati, ako se rev. rekurz poda proti odreki višega sodišča, tikajoči se odpravka zemljiškoknjižnega izpiska. 7. maja 1873, s. 4389, Zb. 4992.

5. Gl. o. 3. pri § 43. 6. febr. 1869, oz. 18.

Rešitvi rekurza naj se pristavijo nagibi razsodbe,¹⁾ če je prenorejen odlok, na katerega je merila, ali če je potrjen iz bistveno drugačnih nagibov.

¹⁾ T.: odločbe.

2. Moč rekurzne rešitve.

§ 131. Ako se z odvrtačljivo rešitvijo katerega rekurza potrdi odvrtačilen odlok¹⁾, uradoma je ukazati, da se izbriše zabeležba odloka, vpisana v zemljiško knjigo, ter da se to priznani udeležencem.

¹⁾ Gl. § 99. od. 1. zz.

§ 132. A če v prvi stopinji odvrtno vknjižbo ali predbeležbo dovoli¹⁾ druga stopinja, treba to dovolitev vpisati v zemljiško knjigo. Moč tega vpisa je tako soditi, kakor bi se bil zdelal za vpologanja prve prošnje.

¹⁾ § 89, od. 1: zz.

§ 133. Ako izbris, katerega je bila prva stopinja dovolila, ovrže druga, na novo je napraviti izbrisano vknjižbo ali predbeležbo.

A če druga stopinja odvrne kako drugačno vknjižbo ali predbeležbo, katero je bila prva dovolila, treba je to naredbo zabeležiti v zemljiško knjigo, a vpisane pravice ni izbrisati, dokler ali razsodba¹⁾ pride od tretje stopinje ali rok mine pritožbi zoper naredbo druge. Kadar tretja stopinja potrdi odlok prve, izbrisati jo zabeležbo, vpisano zaradi pritožbe. Ako predrugačljivo razsodbo¹⁾ druge stopinje potrdi tretja, ali če ob pravem času ni pritožbe nanjo²⁾, izbrisati je vknjiženo ali predbeleženo pravico.³⁾

¹⁾ T.: odločba, odločbo.

²⁾ Gl. § 29. instr. ³⁾ Prim. § 109. od. 3. zz.

II.

Navodilo (instrukcija) v izvršitev občnega zakona o zemljiški knjigi.

Ukaz pravosodnega ministrstva od 12. januarja 1872, dz. 5.,

s katerim se razpisuje navodilo v izvršitev občnega zemljeknjižnega* zakona.

Na podlagi člena V. v zak. od 25. jul. 1871, dz. 95, razpisuje se v izvršitev občnega zemljeknjižnega zakona to navodilo:

Kako je pisati dnevnik.¹⁾

§ 1. Vse vloge, kar jih kako zemljeknjižno sodišče dobode govorečih o vpisih, katere je opraviti v zemljiških knjigah tega sodišča, ter vse posamezne spise, oslonjene na take vpise, kakoršni so na pr. uradni dopisi²⁾, rekurz, rešitve rekurzov, uradna poročila, treba po vpisu, izvršenem v vpoložilnem vpisniku³⁾, postavljati v dnevnik, ki naj ga drži zemljeknjižni urad.

Te vloge in spise je v to namero po vsakem zaključku vpoložilnega vpisnika, a ob nujnih slučajih takoj potem, kadar se zaznamenajo v vpoložilni vpisnik, oddati⁴⁾ zemljeknjižniku, to je tistemu uradniku, kateremu je izročeno držanje zemljiške knjige, in ako ima zemljeknjižni urad posebnega načelnika, oddati je temu.

Vloge in spisi naj se v dnevnik zapišejo takoj potem, ko se prevzemo.⁵⁾

¹⁾ Za vse v § 96. od. 1. or. navedene vloge (zapisnike) je voditi en sam dnevnik (§ 77. or.) Gl. op. ¹⁾ pri § 2. instr. Gl. § 76. or.

²⁾ § 231, od. 1. or. ³⁾ T.: vložni zapisnik. ⁴⁾ §§ 81. 126, od. 2., 69. or. — O kolekih donesenih za vpisnino tudi gl. § 9. u. 17. dec. 1898, oz. 225. pri § 2. instr. Za vpisnino donesene koleke ima razveljaviti vselej uradnik vložnega oddelka pri onem sodišču, kjer se poda dotična prošnja, tudi kadar je prošnjo odstopiti za vpis pristojnemu knjižnemu sodišču (U. 29. jul. 1899, uk. 31).

⁵⁾ Gl. tudi § 177. or.

§ 2. Dnevnik naj v posebnih predelkih ima te navedke:

1. Praesentatum, to je vpoložilno število z dnevom, katerega stvar pride zemljeknjižnemu sodišču v roke; vloge in spisi, ob enem oddani zemljeknjižnemu* uradu, naj se vpišejo po vrsti svojih vpoložilnih števil.¹⁾

2. Ime strankam in tisto stvar, o kateri govori vloga.

3. Tisto zemljeknjižno stvar, katere se tiče vloga.

4. Dan in ob kratkem zaznamenano vsebino sodne rešitve, na pr. dovoljeno, samo predbeleženo, odvrneno.

5. Knjigo, v katero je vpis opravljen, zaznamenano po zvezkih in listih ali straneh, oziroma enako zaznamenano zemljeknjižni izpisek, če ta nadomešča zemljiško knjigo.

6. Ljudi, katerim je kaj vročiti.

7. Dan, katerega je kaj bilo redno vročeno vsakemu izmed zgoraj imenovanih ljudi.²⁾

8. Povedane tiste slučaje, ob katerih je zemljkknjižnemu uradu treba uradoma čuti, kdaj rok mine, z dostavljenim koncem tega roka.³⁾

6. Križem zaznamena vpoložilna števila⁴⁾ tistih vlog in spisov, ki so med saboj v zveznosti zaradi tega, ker merijo na izvršitev istega zahtevka o kakem vpisu.⁵⁾

Načelniki sodišču morejo tudi druge, ne samo tukaj dnevniku odločene navedke dajati ali v dnevnik ali v posebna zaznamena⁶⁾ vpisovati, ako bi se zdelo potrebno zato, da bode bolj razvidno, kako v zemljkknjižnem uradu teko posli. V sodiščih, katera imajo mnogo dela, more se z enakega vzroka tudi ukazati, da posamezni navedki, katere bi po zgornjih določilih bilo postavljati v dnevnik, na pr. navedki o vročitvah, uradnih poročilih, ne pridejo v dnevnik nego v posebna zaznamena. Ta zaznamena je potem smatrati za celokupne dele dnevnika⁷⁾

¹⁾ Dnevnik o vlogah v stvareh zemljiških knjig je pisati po obrazcu š. 8, in to, če so porazdeljene stvari zemljiških knjig med več sodnikov, vkupe za vse sodnike. — V dnevnik je vpisati precej po njih napravi tudi tiste pri sodišču narejene zapisnike, v katerih se predlaga zemljiškknjižni vpis ali katerih rešitev utegne dati povod takemu vpisu. — Glede vravnave in vodstva dnevnika za zemljiškknjižne vloge ostanejo v veljavnosti predpisi u. min. 11. jan. 1872, dz. 5; vendar mora na mesto številke 1. v § 2. tega ukaza stopiti nastopno določilo:

„1. številko, ki jo dobi vloga v dnevniku, in dan njenega dohoda v vložnem oddelku zemljiškošnjižnega sodišča ali dan, katerega se je naredil zapisnik, v katerem se predlaga zemljiškknjižni vpis ali čegar rešitev utegne dati

povod takemu vpisu (vložno številko, prezentatum); številke morajo teči zaporedoma od 1. dne januarja do konca decembra vsakega leta; vsakega drobca, vsakega preskoka ali ponavljanja številke se je skrbno ogibati; vloge (zapisnike) je vpisovati po vrsti časa, ko dojdejo v vložni oddelek, in to vsako vlogo pod posebno številko v vrsti zaporedoma tekočih številke dnevnika; ob istem času v vložni oddelek došle vloge je prav tako vpisati vsako posebej pod posebno številko, in to ne glede na vloge, predane pri kakem sodnem dnevu, v poljubnem redu; tiste vloge pak, ki se tičejo iste nepremičnine ali iste knjižno vpisane pravice, je oznameniti v dnevniku z zaznamkom: «ob istem času s š.» kot vloge, ki so došle ob istem času.“

Dnevniško številko je v razločni pisavi ali z natiskom pečatila postaviti na vlogo pod zaznamek o dohodu. Predpisi ukaza prav. min. 24. novembra 1886. l. (uk. 48), po katerem je oznameniti zemljiškoknjižne stvari, ki jih je vpisati v opravljeni izkaz, v dnevniku z zaporedoma tekočimi številkami z rdečo tinto, ostanejo v moči s to premembo, da je to oznamenilo postaviti v prvi razpredel dnevnikov pod dnevniško številko. — Sprednja določila je uporabljati na vloge, katere se tičejo vodstva železniške knjige, s predrukačbami, ki se pokažejo iz § 31. v u. prav. min. 31. maja 1874, dz. 87.

Prav tako jih je v deželah, v katerih se pišejo ingrosacijske knjige, uporabljati zmisloma na vloge, ki dajejo povod kakim ingrosaciji. — Dnevnik za vloge v stvareh ingrosacijskih knjig je pisati po obrazcu š. 9. (§ 77. or.) Odstavek 1. in 2. tega § modifikujeta §§ 1. in 10. u. prav. min. 17. dec. 1898, dz. 225., kateri se glasi v celoti:

Dnevnik za vloge v stvareh zemljiške knjige.

§ 1. Za vse vloge (zapisnike), katerih predmet so vpisi v zemljiško knjigo, deželno knjigo in naftno knjigo sodišča, ali ki se nanašajo na take vpise, in pa za vse druge v § 76. od. 1 or. imenovane vloge (zapisnike) je pisati samo en dnevnik (§ 77 u. s.). — Kjer se je doslej poleg tega dnevnika pisal poseben dnevnik za stvari rud-

niške knjige, lahko ostane tako; sicer je vpisovati tudi vloge (zapisnike) v stvareh rudniške knjige v skupni dnevnik za vloge zemljiške knjige.

Spisovno znamenje in opravilno število v stvareh zemljiške knjige.

§ 2. Spisovno znamenje in opravilno število je delati za zemljiškooknjižne spise (zemljiška knjiga, deželna knjiga, rudniška, naftna, železniška knjiga) različno. — Za spisovno znamenje ostane v veljavi predpis § 264, od. 3 or., opraviino številko pa je sestaviti iz številke dnevnika in iz letnice (n. pr. 2546/99). V stvareh železniške knjige je postaviti pred opravilno število besedo «železniška knjiga» v okrajšani obliki (n. pr. žel. k. 106/99) in, kjer se piše posebni dnevnik za stvari rudniške knjige, pred spisi v stvareh rudniške knjige besedo «rudniška knjiga» v okrajšani obliki (n. pr. rudn. kn. 54/99).

§ 3. Vsaki spis, ki pride k zemljiškooknjižnim spisom (zemljiška knjiga, deželna knjiga, rudniška, naftna, železniška knjiga), je oznameniti z opravilnim številom (§ 266, od. 2 do 4 or.); spisovno znamenje pa je pristaviti zgolj vlogam, zapisnikom in drugim spisom, ki ostanejo pri spisih, izvzemši vročilnice in povratnice. Na izdatke sklepov, in pa na vročilnice in povratnice je postavljati samo opravilno število. — K istim zemljiškooknjižnim spisom pripadajoče spise je vzeti po redu dnevnikovih šlevil k spisom, tekoče redovne številke je postavljati samo na pregledni poli. — V dnevniku za zemljiškooknjižne vloge (stvari železniške knjige, rudniške knjige) je podčrtati oznamenilo vloge, po kateri se naredi spisovno znamenje (§§ 264. 275 u. s.).

Ločeno shranjevanje in vezanje prepisov zbirke listin.

§ 4. Za zbirko listin (§ 6. z. dne 25. jul. 1871. l. [dz. 95]) določene prepise in pa mesto njih pridržane izvirne listine je oznameniti z opravilnim številom vloge ali zapisnika (§ 2), kateremu pripadajo, jih shraniti urejene po redu opravljenih števil, ločene od drugih zemljiškooknjižnih spisov v trdih platnicah in vezati v primernih razdobjih v zmerno debelih knjigah. Določilo § 17, predzadnjega odstavka, u. prav. min. 12. jan. 1872. l. dz. 5, da morajo prepisi listin imeti na stranskem robu prazen prostor v širini, potrebni za vezanje, in pa določilo § 20, od. 2. istega ukaza stopita zopet v veljavo. — Da zbirka listin ne dobi

prevelikega obsega, naj skrbijo sodišča na primeren način za to, da se več zemljiškoknjižnih listin, pripadajočih k isti vlogi (zapisniku), ako moči prepiše na isto polo. Zavračati pa se vloge ne smejo radi kakega reda prepisov.

Ločeno shranjevanje vročilnic in povratnic.

§ 5. Vročilnice in povratnice, ki se nanašajo na zemljiškoknjižne spise, je shranjevati, urejene po vrsti opravičnih števil, po letnikih ali po oddelkih leta ločene od drugih zemljiškoknjižnih spisov, v trdih platnicah.

Zaznamovanje zemljiškoknjižnih spisov s števili listov.

§ 6. Zaznamovanje zemljiškoknjižnih spisov s tekočimi števili listov (§ 261, odstavek 2, u. s.) naj se opusti.

Pregledna pola za zemljiškoknjižne spise.

§ 7. Na pregledni poli za zemljiškoknjižne spise, katero je pisati po obrazcu opravičnega reda št. 58 (§ 275 u. s.) ni v tretjem razpredelu «kratka napoved vsebine» nič drugega vpisovati nego dnevnikovo število. Napoved števila lista v razpredelu 4 in pa napoved, kako se je rešilo, v razpredelu 5 naj izostane.

Kazalni listi v zemljiškoknjižnih spisih.

§ 8. Kazalnega lista ni treba vložiti po § 275, od. 2 or. če se opomni na pregledni poli zemljiškoknjižnih spisov, h katerim spisom se je dala vloga (zapisnik). — Pri vkupnih hipotekah ni v spisih postranske vloge niti kazalnega lista vložiti, niti v pregledni poli, pridejanim tem spisom, narediti opomnje v zmislu prvega odstavka.

Uporaba kolkovnih znamk, pridejanih za vpisnino.

§ 9. Dovoljuje se, da prilepi uradnik vložišča kolkovne znamke, pridejane v plačilo vpisnine, ali na ločenem listu papirja (§ 11. lit. g u. min. za fin. in prav. 28. dec. 1897. l. dz. 306, v izvršitev ces. u. 26. dec. 1897. [dz. 305] glede prenarredbe nekaterih zakonitih določil o sodnih pristojbinah) ali na vlogi (zapisniku) sami. — Glede kolkovnih znamk, ki so se tako uporabile in predpisu primerno razvredile, odpade v § 69 or. omenjeno potrdilo po pisarniškem uradniku zemljiškoknjižnega urada, in pa tudi znamenek v dnevniku za vloge zemljiške knjige in ingrosacijske knjige (Verfachsbuch).

**Ravnanje z zemljiškoknjižnimi predlogi, podanimi
ustno na sodišču.**

§ 10. Zapisnike, v katerih se predlaga zemljiškoknjižni vpis, ali kojih rešitev lahko provzroči kak vpis, je sestavljati na sodiščih navadno le v tistih opravičnih urah, v katerih je odprto vložišče. Ako se izvrši tak zapisnik v času, ko se je že zaprlo vložišče, poslati je zapisnik uradniku, kateremu je izročeno pisanje dnevnika za zemljiškoknjižne vloge, še-le tedaj, kadar se vložišče prihodnjič zopet odpre. Načelniki sodišč naj skrbijo za to, da se zapisniki, sestavljeni na sodišču, v katerih se predlaga zemljiškoknjižni vpis ali kojih rešitev lahko provzroči tak vpis, odneso ob enem z zemljiškoknjižnimi vlogami, ki so se oddale do izvršetka teh zapisnikov v vložišču, ali z zemljiškoknjižnimi zapisniki, ki so se sestavili o sodnih dneh, ter se izroče uradniku, kateremu je izročeno pisanje dnevnika.

Urejanje starih spisov po zemljiškoknjižnih vlogah.

§ 11. Določilo § 4. prav. min. 5. maja 1897. l. (dz. 113), da je tudi spise v zemljiškoknjižnih stvareh, nastale pred 1. jan. 1898. l., zložiti po predpisu § 275, or., izgubi svojo moč. V kolikor so se zemljiškoknjižni spisi, nastali pred 1. jan. 1898. l., uredili že po zemljiškoknjižnih vlogah, ostane tako.

Začetek veljave in prehodna določila.

§ 12. Ta ukaz stopi s 1. dnem jan. 1899. l. v veljavo. — Prepise listin ali izvirne listine, ki so se vzele med letom 1898. l. k zemljiškoknjižnim spisom, izločiti je zopet najpozneje do 1. aprila 1899. l. iz teh spisov, jih oskrbeti z dnevnikovo in letno številko vloge (zapisnika), kateri pripadajo, in shraniti, urejene po vrsti teh števil, po predpisu § 4.

²⁾ Prim. § 26. od 2. instr. ³⁾ Gl. § 29. instr. ⁴⁾ T.: vložna številka. ⁵⁾ Določila o spisovnem in opravičnem številu (§§ 264, od. 2. in 266 od. 4. prenařajata §§ 2. in 3. u. pod op. 1) tega §. ⁶⁾ T.: zapis. ⁷⁾ § 311 od. 1. or.

**Primerjanje s zemljeknjižnim
stanjem.**

§ 3. Ko se v dnevnik vpišejo navedki,¹⁾ zaznamenani v § 2 za š. 1, 2, 3, potem je ze-

mljeknjižno* vlogo primeriti zemljeknjižnemu stanju ter vpoložilno število s svinčkom poočiti na tistem mestu zemljiške knjige, kamor naj pride kak proščen vpis.)

A te poočitbe ni tedaj treba, kadar je na vrsti kaj takega, zaradi česar se po § 99. a) občnega zemljeknjižnega zakona ne zabeleži odvrnena prošnja.

Ako se vloga ne ujeme s zemljeknjižnim stanjem, ali ako v sebi nima vsega, na kar se je po zemljeknjižnem stanju ozirati ob rešitvi, naj zemljeknjižnik na te stvari sodnika pisмено upozori.

Če ni vzroka, da bi se taka opomnja delala, naj se to poočiti. Bodi si to ali ono, zemljeknjižnikova opomnja se more pisati na vlogo, kadar je ni treba strankam vračevati, ali na poseben list.

Potlej naj se zemljeknjižne vloge pristojnemu sodnemu uradniku v rešitev dade, kar se najhitreje morejo, in to najpozneje v 24 urah potem, kar so prišle k zemljeknjižnemu sodišču. Prestopiti se ta rok z dovolitvijo sodnega načelnika sme samo tedaj, ako je nenavadno mnogo dela, ali kadar je posel posebno težaven.

¹⁾ T.: podatki, ²⁾ Prim. § 6. od. 4. in 5. instr.

V p i s.

§ 4. Ako se je kak zemljeknjižen* vpis dovolil ter se je po pravici bati, da zemljeknjižnik utegne dvomiti, na katero mesto in s kakimi besedami je narediti vpis in njegovo potrdilo, to naj sodišče ob rešitvi vloge zemljeknjižnika¹⁾

napoti, kake besede naj ima vpis ali njegovo potrdilo in na katero mesto zemljiške knjige je deti vpis a na katero njegovo potrdilo.²⁾)

¹⁾ T.: vodja zemlj. knjige. ²⁾ Gl. op. 1) pri § 5.

§ 5. [Sodno rešene zemljeknižne* vloge in spise je potem, kadar osnutki (koncepti) odlokov pri zbornih sodiščih dobodo prvosednikov »e x p e d i a t u r«, a pri okrajnih sodiščih podpis okrajnega sodnika (§§ 206, 249 v sodnem navodilu od 3. maja 1853, dz. 81), na ravnost zemljeknižnemu uradu oddati, še predno se odpravijo sodni odloki.

Zemljeknižnemu uradu tako izročena sodna rešitev, s katero se je kak zemljeknižni vpis dovolil ali ukazal, naj mu velja za naročilo po zmislu § 102 v občnem zemljeknižnem zakonu. Druzega naročila o izvršitvi ni treba¹⁾).

Pred samim vpisovanjem je dnevnikove predelke tako napolniti, kakor ukazuje rešitev.

¹⁾ Sedaj velja: Sodniške sklepe, vsled katerih je opraviti zemljiškoknjižni vpis (zemljiškoknjižni odloki), je pred izdatbo predložiti v načrtu zastran vpisa v pregled uradniku, kateremu je poverjeno vodstvo zemljiške knjige (zemljiškoknjižnemu uradu). — Posebna ukazila oprave ni izrečiti v sodniškem sklepu, niti ga ni pristaviti ustno ali pismeno, ko se pošilja sklep; s predajo dovoljujočega sklepa voditelju zemljiške knjige (zemljiškoknjižnemu uradu) je zemljiškoknjižno sodišče dalo po § 102. občnega zemljiškoknjižnega zakona potrebni pismeni nalog. To ne zabranjuje, da nebi zemljiškoknjižno sodišče pristavilo kot dodatek k svojemu vpisnemu sklepu kakih poščilil za voditelja zemljiške knjige, v kolikor se je bati, da bi utegnil voditelj zemljiške knjige dvomiti, na katerem mestu in s katerimi besedami je opraviti vpis in njegovo potrditev; toda tudi če ni takih naredeb, je opraviti vpis, ne da bi se čakalo nadaljno pismeno ukazilo oprave, na pod-

stavi dovoljujočega sklepa. (§ 198, od. 1. in 2. or.) Gl. § 198, od. 4, or. v Pristavku. III.

Kadar se dado zemljiške knjige voditelju (zemljiško-knjižnemu uradu) ali drugemu oddelku ali nameščencu sodne pisarnice nalogi za vpise, predznambe ali druge zapise in se jim v ta namen predložijo dotični spisi (*Vid.* zemljiška knjiga; *Vid.* rubežni zapisnik; *Vid.* vročevalni organ itd.), tedaj mora pisarniški uradnik ali pisarniški podmočnik, kateri mora opraviti vpis, predznambo ali zapis, v potrdilo, da je pregledal spis in izpolnil nalog, pristaviti zaznamku o pregledu svoj podpis (imensko znamenje) in številko (tekočo, dnevniško številko itd.) vpisnika, knjige spiska ali predznamka, v katerem je opravil vpis. (§ 93. or.)

Knjižne zabeležbe začetega spora, n. p. zabeležbo hipotečne tožbe, izbrisne tožbe za priznavo stvarne pravice vsled priposestvanja itd. ki se dovole v kakem drugem oddelku (pravdnem oddelku) zemljiškoknjižnega sodišča je opraviti v zemljiški knjigi brez sklepanja ali brez odredbe voditelja zemljiškoknjižnega oddelka in to na podstavi sklepa, ki ga je predložiti v prvopisu (*Vid.* zemljiška knjiga). — Isto velja za izvršitev sklepov, s katerimi ukazuje izbris takih knjižnih zabeležkov oddelek zemljiškoknjižnega sodišča, ki se ne peča s stvarmi zemljiške knjige. (§ 138. or.)

§ 6. Vpisi, katere je opraviti, kakor veva sodna¹⁾ rešitev, naj se nemudoma zdelajo na tistem mestu, kamor kaže uredba tedaj rabljenih zemljiških knjig.²⁾

V tem se je držati po redu vpoložilnih števil.

Kadar se zapazi, da se katera izmed rešenih vlog tiče take knjigovpisne stvari, ki o njej še ni rešena katera enodobno ali poprej izročena vloga, naj se to sodišču naznani, ter z vpisovanjem naj se počaka do poznejšega ukaza.

Ob vpisovanju treba s svinčnikom prečrtati vpoložilno število, katero se je bilo s svinčnikom poočitalo po § 3 odstavku 1.

Tako naj se prečrta tudi tedaj, kadar je sodna rešitev taka, da ne bode vpisovanja. [§ 99 b) v občnem zemljeknjižnem* zakonu.]

¹⁾ Prav: sodniška (richterliche). ²⁾ Prim § 4. instr.

§ 7. Ob vpisih se je držati določil občnega zemljeknjižnega* zakona,¹⁾ ter zdelujejo naj se ob kratkem in tako, da se razločno čitajo.

Če ima v kakem sodišču izvrševanje več ljudij v rokah, tedaj bodi skrb, ogibati se, kar se največ more, da vpisi v isto knjigo a posebno na isti vložek ne bi kazali raznih rok.

¹⁾ Prim. § 98. in 102. od. 1. zz.

§ 8. Na čelo vsakega vpisa je postaviti praesentatum,¹⁾

Če je vpise zdelovati vsled enodobnih²⁾ vlog, katere se tičejo knjigovpisne stvari, naj praesentatum ima dostavek: «enodobno s», in ob vsakem vpisu vsled ene teh vlog je povedati vpoložilna števila enodobnih vlog.

Kadar je vložek treba zaznamenati za glavni vložek ali za sovložek, naj pri vpisu, kateri ima v sebi vknjižbo ali predbeležbo zastavne pravice, praesentatum k sebi dobode besedo «glavni vložek», oziroma «sovložek.»

¹⁾ O spisovnem znamenju gl. op. 1) pri § 2. instr.

²⁾ T.: istočasno, istodobno; h. podjedno.

§ 9. V vpis naj se ne jemlje nič, kar ne sme po občnem zemljeknjižnem* zakonu biti vsebina zemljeknjižnega vpisa. (§ 98. zz.)¹⁾

Sodišče, kadar določa vpisne besede, ne sme nikakor kreniti od zakonitih imen raznovrstnih vpisov in tistih pravic, katere je vpisati. (§§ 8, 9. zz.)²⁾

Zemljeknjižnika, kadar vpisuje, kar se tiče oznamenila ljudi, katerim, in stvari, na katere se vpisuje, in kar se tiče pravic, ki jih je vpisati, vežejo besede, rabljene v sodni rešitvi.

¹⁾ § 102, od. 1. zz. in § 7. od. 1. instr. ²⁾ § 98. zz.

§ 10. Števila, s katerimi se zaznamenava obsežaj take pravice, ki jo je na novo vpisati na pr. tri petine, štirje vagani, sto goldinarjev itd., treba pisati z besedami, ako se ne govori o drobiži, kakor so krajcarji, groši, centimes, soldi itd.

Če vpis napominja o kakem prejšnjem, v katerem taka števila stoje z besedami, to naj se zdaj pišejo s številkami.

Vsoto glavničnih (kapitalnih) terjatev, o katerih se zastavna pravica na vso knjigovpisno stvar ali na nekoliko njen del vknjižuje naravnost a ne s podzastavno pravico, treba, razun tistega navedka, ki naj se po odstavku 1. piše z besedami, tudi s številkami poočititi v predelku za to odločenem, ali če knjiga nima takega predelka, tedaj na desnem kraju knjige.¹⁾

Ako se izpremembam na vkupni zastavi poseben list odmeni po § 112. občnega zemljeknjižnega* zakona, treba tudi vsoto glavničnih terjatev, katerim se podzastavna pravica

dobiva na to vkupno zastavo, tako poočititi, kakor je rečeno v zgornjem odstavku.

¹⁾ U. prav. min. 8. dec. 1899, uk. 55 v izvršitev III. dela ces. u. 21. sept. 1899, dz. 176, o uvedbi kronске vrednosti kakor deželne vrednosti v zemljiškooknjižnem (ingrosacijskoknjižnem) poslovanju.

1. Od 1. januarja 1900 dalje izišli sodni sklepi in na njih podlagi vršeči se vpisi morajo, ako se listine, na katerih temelje, glase v avstrijski vrednoti, imeti dotične denarne zneske napisane drugzega poleg drugzega v avstrijski in kronski vrednosti (§ 7, od. 2. III. dela ces. u. 21. sept. 1899, dz. 176.). Pri zemljiškooknjižnem vpisovanju je ob takih primerih v zmyslu § 10, od. 1. u. prav. min. 11. jan. 1872, dz. 5., z besedami pisati le v avstrijski vrednoti izraženi znesek; v vrednostnem predelku (na desnem kraju knjige) je postaviti le znesek v kronski vrednoti.

2. Ako je knjižni vpis opraviti še le leta 1900 temeljem sklepa, gotovega že l. 1899, tedaj so vendar v listine in v sodnem sklepu v avstrijski vrednoti izraženi denarni zneski v zemljiško knjigo vpisati le v tej vrednoti.

3. Sedanji nadpis vrednostnega predelka s gold. in kr. je z rudečo tinto prečrtati na vsaki strani bremenskega lista (C), katera se bodo od 1. jan. 1900 dalje na novo uporabljala ter je nadomestiti z oznako **K** in **h** v isti tinti. — Ako je vpis v kronski vrednoti opraviti na strani, na kateri so že vpisi v avstrijski vrednoti, tedaj je v vrednostnem predelu prav očividno v rudeči tinti nadpisati **K** in **h** neposredno pod povprečno črto, zaključujočo zadnji vpis v avstrijski vrednoti (§11, od. 2. instr.). — I v tem slučaju i kadar se vrednostni predelek premeni na vrhu strani se sme uporabljati pečatilni tisek.

4. V knjižnih izpiskih in pa v predpisih in izpiskih iz listinske zbirke je denarni znesek pisati vselej v tist i vrednoti v kakoršni so v dotičnih knjižnih spisih, oz iroma listinah.

5. Navedene naredbe veljajo enako tudi za rudniške in železniške knjige in za knjige o nafti.

7. Statistične izkaze o obratu po zemljiških in ingrosacijskih knjigah (u. prav. min. 17. dec. 1894, uk. 42.) je od 1. jan. 1900 dalje pisati v kronski vrednoti.

§ 11. Vknjižbe, predbeležbe in zabeležbe vsakega razpola¹⁾ je narejati z vpisi, gredočimi drug za drugim.²⁾

Vsak vpis naj se tako zgotovi ter povprečna črta pod njim potegnena s črnilom, naj ga tako zaključi, da nič prostora ne ostane kakim dostavkom.³⁾

¹⁾ T.: vrste. ²⁾ Prim. § 7, od. 2. inst. ³⁾ Gl. t. 3. od. 2. u. natisnjenega pri § 10.

§ 12. Vpisi, izdelovani v takih knjigah, ki so iz zemljeknjižnih* vložkov, treba da na vsakem listu (Folium) teh vložkov (na pr. na lastninskem listu, bremenskem listu) dobodo redovna, aritmetično po vrsti idoča števila, katera, ako so redovna števila že prej bila rabljena, naj se privrste k tem prej rabljenim.

Kadar se več vknjižeb ali predbeležeb napravlja na podlagi istega odloka, naj vsak izmed teh vpisov dobode svoje posebno redovno število, tudi ako se izdelujejo vsi na enem listu.

Ako se ena pravica vpisuje več ljudem tedaj je upravičencem imena z dodanimi deleži, kakoršni jim pripadajo, staviti drugo pod drugim ter zaznamenati s pismeni (črkami), tekočimi po abecednem redu.

Če kateri vpis napominja o kakem poprejšnjem vpisu, izdelanem na istem zemljeknjižnem vložku, treba pred redovno število napomnjenega vpisa postaviti besedico «ab» ter

ga v obliki drobca deti pod redovno število novega vpisa, in ako napomnjeni vpis stoji na drugem listu (Folium) vložka, naj se dostavi oznamenilo tega vpisa.

Poznejših vpisov redovna števila, katera napominjajo o poprejšnjih vpisih, stoječih na istem vložku, naj se k tem poprejšnjim vpisom pristavijo s pismenom «v (vide)» pred saboj.

[V takih knjigah, ki niso iz zemljeknjižnih vložkov, treba vpisom, kar se jih tiče iste knjigovpisne stvari ter napominjajo drug o drugem, vzajemno zveznost poočititi s tem, da se na levem kraju knjige s pismenom «v (vide),» pred saboj pristavijo tisti različevalni navedki, pod katerimi se nahajajo oni vpisi, o katerih je napomniti.]¹⁾

¹⁾ Ta odstavek nima več pomena pri novih zemlj. knjigah.

§ 13. Ako se vknjižuje izbris kake vknjižbe ali predbeležbe ali izbrisuje kaka zabeležba, naj se pri izbrisanem vpisu z rudečilom podčrta tista beseda, katera kaže tega vpisa razpol (vknjižba, predbeležba). Kadar se vknjižuje samo nekoličen izbris kake vknjižbe ali predbeležbe, naj se pri nekolično-izbrisanem vpisu z rudečilom naredo točke (pike) pod tisto besedo, katera kaže razpol tega vpisa.

Taka znamenja se deno tudi pod ime upravičencu, kadar se vknjižuje ves ali nekoličen predevok njegove pravice.

Kadar kak glavni vložek ali sovložek vkupne zastave prestane biti za glavni ali za

sovložek, naj se z rudečilom podčrta beseda »glavni vložek« ali »sovložek«. ¹⁾)

Ako se kateri izmed naš omenjenih vpisov izbrisuje vsled pritožbe, naj se z rudečilom prečrta znamenje, narejeno z rudečilom (črta ali točke).

¹⁾ Prim. § 112, od. 2. zz. in § 15. od. 5. instr.

§ 14. [Sedanje¹⁾] naredbe o rabi listinskih knjig namesto glavnih knjig — če glavnih ni ali če niso tako napravljene, da bi se vanje vpisi mogli narejati s potrebnostmi, katere ukazuje občni zemljknižni* zakon — ter tudi o nezadostnih knjig nadomestitvi z zemljknižnimi izpiski ostanejo v moči, in držati se je torej zlasti tudi §§ 7 in 8. oziroma §§ 11.—15. v cesarskem ukazu od 16. marca 1851, dz. 67, po tistih deželah, katerim je bil ta cesarski ukaz razpisan.

Vpisi v listinske knjige, rabljene namesto glavnih knjig, oziroma vpisi v zemljknižne izpiske naj se tudi bodo napravljali po določilih §§ 102—105. v občnem zemljknižnem zakonu in §§ 7—13. v tem navodilu.] ²⁾)

¹⁾ = obstoječe. ²⁾ Pri novih zemlj. knjigah so ta določila brez pomena.

§ 15. Kadar se začenja pisati na nov zemljknižni* vložek, treba tako delati, kakor ustreza uredbi tiste knjige, katero bode novi vložek dopolnjeval.

Ako se po § 112. občnega zemljknižnega zakona poseben list odmeni vpisom izprememb na vkupni zastavi, treba ta list napraviti nov, če bremenski list nima dovolj prostora, in dati

mu iste predelke, kakoršne ima bremenski list.¹⁾

Če v knjigi ni posebnih predelkov vpisom bremen ali ne posebnih vložkov, treba listu odmenjenemu izpremembam na vkupni zastavi dati tri predelke, in to prvega za redovna števila, drugega za vpise, tretjega za vsote.

Vsakakor je listu, baš omenjenemu, dati oznamenilo, katero napominja o vkupne zastave vpisu na glavnem vložku.²⁾

Kadar vkupna zastava mine ali se na drug vložek predene vsebina izpremembnega lista, naj se to oznamenilo podčrta z rudečilom in vrhu tega je na izpremembnem listu zabeležiti, da se z rabe umiče.

¹⁾ Prim. tudi § 10. od. 4. instr. ²⁾ O.: glavni vložek.

P o t r d i l o v p i s a.

§ 16. Kadar je vpis dodelan, tedaj je po predpisih občnega zemljeknjižnega* zakona to potrditi na listini, katera je vpisu v podlogo.¹⁾ V tem potrdilu treba imenovati odlok, kateri vpis dovoljuje ali ukazuje, takisto tudi zemljiške knjige mesto, na katerem vpis stoji.

Kadar ni listine, na katero bi se naravnost opirala pravica do dovoljenega vpisa (na pr. § 14. v od. 4. § 34. zz.²⁾) naj se vpis potrdi na odpravljenem odloku, katerega je vročiti prosniku,

Ob teh ter tudi ob vseh drugih slučajih, ob katerih je potrdilo vpisa treba počititi na kakem odloku (n. pr. §§ 54, 58, 99. zz.), naj se vpis potrdi stoprv potem, ko so dodelani vsi odpravki.

¹⁾ Prim. § 105. zz. in § 39. instr. ²⁾ Prim. tudi od. 3. tega §. pa §§ 88, 89 in 101. zz. ter § 2. u. prav. min. 6. jan. 1899, uk. 1.

Pregled in hramba listinskih prepisov.

§ 17. Kadar se je vpis potrdil, naj se pregledajo prepisi, katere je določila stranka, in če se ujemajo z izvirnimi spisi, naj zemljeknjižnik* to potrdi na prepisih, napominjaje o izvornikih katere ima pred saboj.

Kar se tiče prepisov, doloženih zaradi odmerjavanja pristojbin, to naj se dela po predpisih sedaj veljavnih.

Ob pregledu takih prepisov, ki so odločeni v listinsko zbirko, ni izmetati¹⁾ vpoloženih posameznih prepisov, pomnoženih z mehničnimi pripomočki, niti ni grajati, če je na eno polo prepisanih več listin.²⁾

Prepisi naj bodo v obliki celih pol³⁾ navadne velikosti čisto pisani in tako, da se lahkočitajo, ter ob strani bodi tako širok prazen prostor, kolikor ga je treba za vezanje.⁴⁾

Ako je izvirna listina po § 90. občnega zemljeknjižnega zakona shraniti v listinski zbirki, naj zemljeknjižnik sodišče na to stvar upozori, če ni že sodni odlok izrekoma ukazal shraniti izvirno listino.

¹⁾ = zametati (beanständeren). — ²⁾ Gl. § 4. od. 2. u. 17. dec. 1898. dz. 225 pri § 2 instr. — ³⁾ Po § 328, or. ima biti velikost pol pole 34×21. — Prepisi za listinsko zbirko smejo biti tudi na polovici pole. (razp. prav. min. 20. okt. 1878 š. 14601.). ⁴⁾ Uradnik, ki vidimira prepise, ima navesti tudi število listinskih pol. (Uk. 1900, š. 61.)

§ 18. [Prepisi, odločeni v listinsko zbirko ter tudi na mesto njih pridržane izvirne listine naj se zaznamenajo z položilnimi števili tistih vlog, h katerim spadajo.

Prepise je ločene od vlog zbirati v trdooplatničene zvežnje¹⁾ takega obsežaja, kakoršnega ima nepredebil zvezek. Prepisi enega zvežnja naj imajo povrstne številke. Te številke je z oznamenilom zvežnja vred poočititi tudi na vloge, h katerim spadajo prepisi].²⁾

¹⁾ = fascikelne. ²⁾ Določila tega § prenarejajo § 275. od. 5. or. in § 4. u. 17. 1898, dz. 225. pri § 2. instr.

§ 19. Ako prepisa v listinsko zbirko zato ni treba dolagati, ker je dotične listine prepis že v tej zbirki¹⁾, tedaj je v zveženj listinske zbirke na tisto mesto, kamor bi prepis bilo vložiti, namesto njega deti list, tēr na tem listu in tudi na zemljeknjižni* vlogi zaznamenovati ono mesto listinske zbirke, kjer je prepis te listine.

¹⁾ Prim. § 6. zz.

§ 20. [Prepise listinskih zbirek je zvezovati po primernih razdobjih, in to vsak zveženj v svoj zvezek.]

Če je kaka stranka izvirno listino pustila za listinsko zbirko, a do tistega časa, ko se zvezuje zveženj, v katerega je listina vložena, ni je nadomestila z rabnim prepisom niti ne izrekla, da hoče, naj izvrna listina pride v zvezek, to je uradoma napraviti prepis in vzeti zanj pristojbino, ustanovljeno poverjenim prepisom, ter vložiti ga v dotični zveženj prepisov a izvirnik shraniti med spisi.¹⁾

¹⁾ Gl. v op. 2) § 18. pozvana določila.

§ 21. [V tistih zemljeknjižnih* sodiščih, v katerih so se do sedaj listine prepisovale v listinske, v to rabo odmenjene knjige, naj se tudi po sedaj tja pripisujejo po vladajočih ukazih in po določilih občnega zemljeknjižnega zakona.

Če stranke zategatelj, da bi se odprava pospešila, poleg izvirnih listin dolože tudi njih prepise, treba te prepise ako se pokaže, da so pravični, namesto izvirnika rabiti ob vpisovanju v listinsko knjigo a z odpravo ni čakati, da bi se poprej zvršil prepis v listinsko knjigo.

Prepise, ki jih dolože stranke in na katerih je potrdilo, da se ujemajo z izvirniki treba hraniti poleg prošenj.]¹⁾

¹⁾ Ta § je razveljavljen s § 275. od. 5. or.

Potrdilo o zvršitvi v dnevniku.

§ 22. Kadar so dovršeni vsi uradni posli, kar jih pristoja zemljeknjižniku*, naj on to dovršilo s svojim imenom in dnevom potrdi v dnevnikovem predelku, odločenem, da se vanj zaznamenava mesto vpisa.

Odpravek in vročitev odlokov¹⁾

§ 23. Vloge, rešene v zemljeknjižnem* uradu, naj se oddade v odpravišče²⁾ (Expedit), in sicer ako je bilo treba vpisa v zemljiško knjigo, ne poprej, nego je ta vpis v dnevniku potrjen (§ 22.), a razen tega slučaja ne poprej, nego so napolnjeni dnevnikovi predelki (§ 5.).

Če je potrdilo katerega vpisa treba priložiti k odpravku kakega odloka zemljeknjižnega

sodišča,³⁾ naj to zemljeknjižnik ima na razvidu in odpravišče naj na to stvar opozori, ako ni že ob sodni rešitvi o tem dobilo ukaza.

¹⁾ § 31. or. Oskrbovanje pisarniških opravil za sodnike, katerim je odkazano reševanje zemljeknjižnih stvari se sme združeno z oskrbovanjem vodstva zemljiških knjig ali ločeno od njega izročiti sodni pisarnici ali posebnemu pisarniškem oddelku. Prvo pa je dovoljeno samo tedaj, kadar niso enemu ali več z zemljiškoknjižnimi stvarmi se bavečim sodnikom prideljena nobena druga sodna opravila, za katera bi se morali pisati v pisarnici posebni vpisniki ali spiski. Da pripada zemljiškoknjižni sodnik ob enem h kakemu civilnemu ali kazenskemu senatu kot ud ali deluje kod odrejeni sodnik v stvareh civilne pravde, to zategatelj ne izključuje združbe pisarniških opravil in opravil, ki so v zvezi z vodstvom zemljiške knjige. — S pogojem, navedenim v prvem odstavku bodi ta združba zlasti pri sodiščih, kjer so posebni zemljiškoknjižni uradi. Ako bi pri sodiščih, za katera se sicer zdi združba vodstva zemljiških knjig in pisarniških opravil za zemljiškoknjižnega sodnika primerna, zemljiškoknjižni urad ali tamkaj postavljeni voditelji zemljiških knjig ne mogli zmagovati opravil, ki bi se nabirala vsled združbe, je poskrbeti s predkazom pisarniških pomočnikov za to, da se zemljiškoknjižni uradniki ne odtegnejo z drugimi pisarniški opravili vodstvu zemljiške knjige.

²⁾ T.; odpravništvo; h. ekspedit. ³⁾ § 16. od. 2. in 3. instr. Gl. tudi § 4. in 24. od. 1. instr.

§ 24. V odpravišču naj se preskrbi za odpravek sodnega odloka, in ko je zemljeknjižnik* pristavil potrdilo o vpisu, ako je bilo treba (§ 23.), naj se preskrbi tudi za vročitev.

Ob odpravku je delati po občnih predpisih, veljavnih sodnemu odpravišču.¹⁾

O vsakem odpravku je izdati posebno prejemnico, v katero je z razločnim pisanjem postaviti kraj, dan, mesec in leto z odlokovim vpoložilnim številom vred in z natančnim na-

znanilom tistih prilog, katere bode morebiti treba povračevati, ter tudi z natančnim nadpisom, v katerem bodi ime in primek, stan in prebivališče tistega človeka, komur se vroča.²⁾

Na vsako prejemnico je deti opomnilo, naj se prejem s svojeročnim podpisom potrdi na prejemnici.

Po navedenih določilih je treba, ako se vroča s pošto, tudi napraviti povratno prejemnico.

¹⁾ Gl. o čistopisih § 313. or. i o njih podpisovanju § 79. od. 1. in 2. su. § 191. or. ²⁾ Vroča se navadno s pošto (§ 88. cp. § 88. su. § 343. or. Izredno a) po sodnih slugah (§ 344. od 1. or) b) po občinskih organih (§ 344. od 3., 346. od. 1 in 2. or.). Ekspresno (§ 345. or.) — O zaprosbah § 346 or. — O vročevanju s pošto gl. razp. trg. min. 10. jun. 1902, k. š. 29087, uk. s. 218. in § 352, od 3. or.

§ 25. Vročitev je opraviti po določilih, veljavnih o vročitvi v lastne roke.¹⁾

Ob tej priliki naj se zahteva, da bode razločno zapisan kraj, dan, mesec in leto s podpisom prejemnega potrdila vred.²⁾

¹⁾ Gl. § 124. zz. in op. 2. pri § 24. instr. O vročbi v lastne roke §§ 106 in 107. cp.

²⁾ Za vročbe v lastne roke v zemlj. stvarih so prejemnice in povratnice iz rumenega papirja (§§ 350. in 363. or.); za vročbo v inozemstvu so prejemnice na modrem papirju po F. 75 a — U. 2. maja 1898 š. 10505; Po §§ 124 in 127. zz. je vročati v lastne roke le osebam, navedenim v § 123. š. 1—4. zz. Prosilcu se sme vročiti z nadomestno vročbo, ako se ni ob enem dovolil vpis proti njemu; ravnotako pooblaščenca, ako se odredi ob enem vročba pooblastniku v lastne roke (U. 18. okt. 1885, š. 18522, uk. 72.). Kadar torej ni vročati v lastne roke, so rabiti bele prejemnice. Eviden. katastr. uradom odlokov (§ 123. š. 5. zz.) ni vročati temuč le določiljati (§ 378.

or.). — Gl. tudi op. pri § 123. zz. Prejemno potrdilo ne sme biti pisano z navadnim svinčnikom, pač pa s tintnim svinčnikom (U. 9. jul. 1896. uk. 23.) O pristojbin prostih vročbah ob izpravi zemlj. kn. gl. obj. prav. min. uk. 1905, s. 87.

§ 26. Prejemnice, oziroma povratne prejemnice o tako opravljeni vročitvi, kakor je ukazano, naj se na ravnost dade v hrambo zemljknižnemu* uradu, ako imajo podpis tistega človeka, komur je bilo treba vročiti po sodnem odloku.¹⁾

Zemljknižnik naj potem, če nič nedostatkov (pomanjkljivosti) ne zapazi na prejemnicah, oziroma na povratnih prejemnicah, napolni v dnevniku predelek, odmenjen vročitvenemu dnev.²⁾

Take prejemnice, oziroma povratne prejemnice, katere se pokažejo nedostatne, treba, ako se najdeni nedostatki ne dade odpraviti po § 216. sodnega navodila od 3. maja 1853, dz. 81,³⁾ pred sodišče položiti zavite v polo, na kateri naj se nedostatki zabeležijo, a ni jih poprej oddajati zemljknižnemu uradu. Tako naj tudi zemljknižnik pred sodišče položi prejemnice ali povratne prejemnice, izročene zemljknižnemu uradu, če na njih zapazi nedostatke.

Ob takem slučaju naj zemljknižnik v dnevniku predelek, odmenjen vročitvenemu dnev, napolni stoprv potem, ko je sodišče ukazalo shraniti sprejemnico, najdeno, kakor zahtevajo predpisi.

Kadar se napolni v dnevniku predelek, odmenjen vročitvenemu dnev, naj se pristavi,

ako je treba, tisti dan, katerega kak rok mine in to v predelku, odločenem rokovom, nad katerimi je uradoma čuti.⁴⁾

¹⁾ Gl. § 27. od. 4. instr. ²⁾ § 2. od. 1. š. 7. in od. 2. instr.

³⁾ § 216. sodn. nav. iz l. 1853 je bil razveljavljen s čl. II. or. ter so na njegovo mesto stopili §§ 376, 359, 368 in 341. or. Gl. tudi § 5. u. 17. dec. 1898, dz. 225 pri § 2. instr.

⁴⁾ Prim. § 29. instr. — Po razp. prav. min. 22. febr. 1905, š. 4125/5 je trg. min. javilo da je imeti k sodnim sklepom pridejane prvotne prejemnice za poštno tiskopise, pri katerih ni dovoljeno karkoli črtati ali na njih drugačiti.

Hramba spisov.

§ 27. Po odpravi je spise, kar jih ostane sodišču v rokah, oddati zemljeknjižnemu* uradu v hrambo.

[Tako bodi tudi tedaj, kadar so ti spisi v zveznosti s tistimi, ki se hranijo v splošni registraturi. A ob takem slučaju treba na dotičnem mestu splošne registrature vložiti list z napomnilom o spisih, hranjenih v zemljeknjižnem uradu.

Spisi naj se v zemljeknjižnem uradu vrste po redu vpoložilnih številke ter hranijo pod trdimi platnicami v zvežnjih, na katerih so številke.

Tisti posamezni spisi, kar jih je v zveznosti s kako zemljeknjižno prošnjo, katera je že v hrambo spravljena — kakor so prejemnice, povratne prejemnice, dopisi drugih sodišč, recurzi, njih rešitve, poročila zemljeknjižnega urada — naj se vložijo ali v zemljeknjižno prošnjo ali v posebni zavitek.

Priložene spise treba poočiliti na zemlje-knjižni prošnji, oziroma na zavitku.]¹⁾

¹⁾ V oklepu navedena določila, posebno pa zadnjega in predzadnjega odstavka, so sedaj premenjena in sicer: glede sestavljanja spisov, ki je tvoriti po knjižnih vložkih (§ 81. od. 3, 4, su. in § 261., od. 1. or., dalje § 275, od. 1. or.); glede prejemnic in povratnih prejemnic (§ 5. u. 17. dec. 1898, dz. 225. pri § 2. instr.); glede hrambe listin po § 4. istega u.; glede spisnih platnic z razgl. 5. aprila 1898, š. 8161, uk. razgl. 1. njih preglednic § 7. u. 17. dec. 1898, pri § 2. instr.; glede zveznosti spravnimi ter izvršb. in drugimi spisi po § 275, od. 2. or. in § 8. od. 1. u. 17. dec. pri § 2. instr.; glede sestavljanja spisov pri skupnih vlogah po § 275, od. 4. or.; pri vkupnih vložkih § 8, od. 2. u. 17. dec. pri § 2. instr. — Glede registature in vničanja knjižnih spisov gl. § 291. in 296. š. 7. or.

Pisanje iskalnikov.

§ 28. To navodilo se ne tiče pisanja iskalnikov (Indices) k zemljiškim knjigam.¹⁾

¹⁾ Mimo realnih in osebnih registrov je voditi še: 1) dnevnik (§ 1. in 2. instr.), 2) spisek o naročenih in izdanih izpiskih iz zemljiške k. in prepisih listin (§ 40. instr. in § 406. š. 2. or. 3) predznamek o zk. vpisih, ki jih je povodom zapuščinske razprave opraviti uradoma [«evidenčni zaznamek I»], (z. 23. maja 1883, dz. 82, § 2., § 406, š. 4. or., § 5. u. 6. jan. 1899, uk. 1.; 4) zaznamek o listinah in prepisih listin, predloženih sodišču po § 2 z. 23. maja 1883, dz. 82.. 5) zaznamek o vpisih, ki se imajo izvesti po § 3. z 23. maja 1883, dz. 82. [«evidenčni zaznamek II»], (§ 406, š. 4. in § 15 pod 3) pozv. u. 6) spisek o opuščeni napravi sklada med zem. knjigo in katastrom (§ 406, š. 3. or.), ki mora biti spojen s zaznamkom pod 5); 7) predznamek o nariskih v mapi, ki jih oskrbuje zemljemerec (§ 406. š. 5. or. in § 25 pod 3) pov, u.; 8) statistični izkazi o tabelarnem prometu (§ 401, š. 6. or., u. 17. dec. 1894, uk. 42., razp. 8. dec. 1899, uk. 55., in 1900, š. 103.; 9) spisek terjatev, preodkazanih namesto plačila (§ 177. or.). — Z ozirom na določila § 31. or. ja mogoče tudi

voditi; 10) zbiralni zapisnik (§ 245. in 246. or., 11) zaznamek oddanih spisov (§ 284. or.); 12) uradni koledar (§§ 402—404. or. in. u. 14. marca 1899, uk. 11.). -- O določilu vrednote v izkazu o tabularnem prometu govori uk. 1900. š. 103.

Poročila zemljeknjižnega urada.

§ 29. Zemljeknjižnik* naj sodišču poroči, ako iz dnevnika ali iz pripomnil, spadajočih k njemu, zapazi, da je treba, naj sodišče uradoma o čem kaj ukaže.¹⁾

To je posebno storiti tedaj, kadar prejemnice o kaki vročitvi ni o pravem času; kadar se nenavadno dolgo pogrēša priobčila, ki se ga je nadejati od katerega sodišča; kadar je uradoma izbrisati kako zabeležbo odpisa (§ 14 v z. od 6. febr. 1869, dz. 18.), vrstnega redu (§ 58. zz.), odvrāčila (§ 101. zz.) ali zabeležbo, napravljeno do tedaj, dokler doide izvirna listina ali prelog (§§ 88, 89. zz.), ali kadar je izbris, zabeležen vsled drugostopinjske odločbe, uradoma vknjižiti zategatelj, ker ni bilo rekurza, in to zabeležbo izbrisati (§ 133. zz.).²⁾

¹⁾ § 2., od. 1., š. 8. in od. 2. ter § 26. od. 5. instr.

²⁾ §§ 170, 171 in 177. or.

Oblast viših deželnih sodišč, izpremeniti uradno poslovanje.

§ 30. Viša deželna sodišča se pooblašāajo, da v poslovanju, katero je tukaj devēno v red, smejo dopustiti naslednje izpremembe;

1. Kadar bi se zaradi razmer kakega kraja bilo bati, da bi se gotovemu in spešnemu poslovanju delala ovira, ako se izvrši določilo § 5. v odstavku 1. tega navodila, more se ukazati, da se rešene zemljeknjižne* vloge oddade

zemljeknjižnemu uradu stoprv tedaj, ko je odpravišče že dognalo odpravke odlokov in zdelalo prejemnice, oziroma povratne prejemnice. Ob takem slučaju naj zemljeknjižni urad, kadar opravi posle, kateri so se mu naročili, odpravke in listine, pridržavši posamezne spise, kar jih je shraniti v zemljeknjižnem uradu¹⁾ vrne odpravišču, da jih ono da vročiti.

2. Ob tistih slučajih, ob katerih so se listinski prepisi do zdaj shranjevali pri zemljeknjižnih vlogah, utegnejo se tako hraniti tudi po sedaj, ali, ako posel teče po določbi § 18. v tem navodilu, smejo prepisi ostati nezvezani, kolikor bi se namreč teh izimkov zdelo treba zaradi tega, ker se kakemu sodnemu okolišu predstavijo meje ali zaradi kakih drugih krajevnih razmer.

Vpogledavanje knjig in spisov v zemljeknjižnem uradu.

§ 31. V zemljiške knjige¹⁾, k njim spadajoče iskalnike²⁾, listinsko zbirko ali listinsko knjigo³⁾ more vsak vpogledovati v običajnih uradnih urah, katere je razglasiti nabite na zemljeknjižnem* uradu.⁴⁾

Vpogled v druge spise, hranjene v zemljeknjižnem uradu, razen zaznamenil o kakem bivšem glasovanju, naj se daje samo tistim ljudem, katerim je pravno kaj do vpogleda in kadar bi se o tem dvomilo naj odloči načelnik sodišču.

§ 31. 1. Gl. o. 1. pri § 7. zz.

Vpogledovati se sme samo pod nadzorom kakega uradnika, a strankam ni dovoljeno, navedkov, kar jih žele zvedeti, po knjigah ali spisih iskati brez uradnika, kateremu je nadzor izročen.⁵⁾

A kadar stranke česa povprašajo, povedo naj se jim vsa potrebna razbistrila in posebno tudi iz dnevnika tista objasnila, katerih jim je treba, da potem vpise prav umejo.

Kedor pregledujoč knjige ali spise hoče sebi kaj zapisati, ne sme pisati s črnilom⁶⁾

¹⁾ §§ 1. 2. in 5. zz. ²⁾ § 28. instr. ³⁾ § 6. zz. in § 18. instr. ⁴⁾ Poslovni čas sodišča znaša ob delavnikih 7 ur ob praznikih vsaj 4 ure (§ 40. od. 1. or.) — Ob nedeljah in na božični dan (25. dne dec.) počiva sodna služba (§ 43, od. 1. or.).

⁵⁾ Prav. min. je odobrilo odredbo predstava nekega viš. dež. sodišča o varovanju zemljiških knjig, ki posebno naroča, naj se na prvem listu vsakega zvezka navajajo strani knjige, na katerih so posamezni vložki, ali pa naj se, kar je pač bolje, v desnem dolnjem kotu vsakega lista s pečatom ali tinto poočiti številka dotičnega vložka. (Uk. 1900, s. 30.)

⁶⁾ t. j. tinto, čeprav je druge barve kakor črna. Ta prepis pa ne velja za uradnike (finančne), ki imajo podatke izpisovati uradoma.

D a j a n j e p r e p i s o v i n i z p i s k o v .¹⁾

§ 32. Vsak sme od zemljeknjižnega* urada zahtevati nepoverjene ali poverjene prepise ter tudi izpiske iz zemljiških knjig, iz listinske zbirke ali iz listinske knjige.²⁾

Prepisi iz drugih spisov, hranjenih v zemljeknjižnem uradu, razen zaznameni o bivšem glasovanju, naj se dajo samo tistim ljudem, katerim je pravno kaj do teh prepisov.³⁾

¹ Prim. § 288. od. 1. in 2. or. ter § 31. instr. —

²) O sodelovanju sodišč pri uradnih poizvedbah finančnih oblastev glede konverzije terjatev gl. razp. fin. min. 14. jun. 1900, š. 21781 v uk. s. 220. — ³) Prim. § 170. i nasl. H.

§ 33. Da je kako pisanje prepis, to naj se poočiti s takim nadpisom, da ga takoj vsak zapazi. Dajati se prepisi morejo ne samo iz knjig nego tudi iz spisov, in sicer v takem obsežaju, kakoršnega določi prosnik. V vsakem prepisu bodi tisto mesto knjige ali tisti spis, od koder se je prepisalo, na tanko zaznamenan z vsemi navedki vred, kar jih je treba, da se ono mesto ali on spis najde.

§ 34. Iz zemljiških knjig se izpiski dajo o zemljeknjižnem* stanju:

1. kake cele knjigovpisne stvari, ali
2. njenega nekolikega dela, ali
3. zastavne terjatve.

Ob prvem slučaju ie izpiske zaznamenovati, da so splošni, ob drugem in tretjem, da so posebni.

V splošnem izpisku naj bodo povedani vsi še veljavni vpisi, kar jih je v glavni knjigi, ali če glavne knjige ni, kar jih je v tisti, ki njo nadomešča, kolikor je teh vpisov takih, da kažejo:

1. vsebino in obsežaj ter tudi pravna svojstva knjigovpisne stvari;
2. sedanjega lastnika te stvari s kakimi utesnili o njenem razpolaganju;
3. vsa bremena, kar jih je na knjigovpisni stvari.

V posebnem izpisku naj poleg vpisov, naštetih za štewili 1 in 2, bodo izmed bremenskih

za številom 3. zaznamenovanih vpisov, samo tisti, kar se jih drži te stvari, o kateri se daje poseben izpisek.¹⁾

¹⁾ Pri skupnem izpisku več knjižnih teles (vložkov) je plačati v kolekih po 2 K od porabljenih pol papirja, ne pa od števila zemlj. teles. (U. 16. jan. 1874. dz. 3.)

§ 35. Vsak izpisek se more ali obširno ali ob kratkem izdelati.¹⁾

V obširen izpisek naj se zemljeknjižni* vpisi postavijo od besede do besede.

V kratkem izpisku, je kar se tiče vpisanih bremen, samo ob kratkem povedati vpisano stvarno pravico in tudi, kolikšno je breme, ako ni bilo prošeno, da se kateri posamezni vpisi povedo od besede do besede.

Že sam nadpis kratkega izpiska naj govori, da je izpisek kratek.

¹⁾ Polen ali sumaren izpisek.

§ 36. Vknjižbe in predbeležbe, katerim se je izbris bil vknjižil, ter tudi izbrisane zabeležbe, če jim pravokrepnost izbrisa ni brezdvomna, naj se z vpisom izbrisa vred povedo v izpisku.

A če je pravokrepnost izbrisa brezdvomna, tedaj je, ako proseča stranka ni zahtevala, da se obširno naštejejo vsi izbrisani vpisi, treba po redu, v kakoršnjem se vrste vpisi, na tisto mesto, kjer je izbrisani vpis, zapisati besedo »Izbrisano«, a na tisto mesto, kjer je vpis izbrisa, postaviti besedo »Izbris povrstne številke« in dodati napomnilo o vpisu, kateri se zaznamenava za izbrisanega.

§ 37. Z zemljiško knjigo naj vsak izpisek na tanko primeri zemljeknjižnik*, oziroma tisti

uradnik, kateremu je bilo naročeno, izpiske delati.

Ob enem je, pogledavši v dnevnik in v vpoložilni vpisnik, poiskati, če je do zadnjega zaključka vpoložilnega vpisnika sodišču v roke prišlo kaj nerešenih zemljeknjižnih vlog, ki se tičejo kake stvari izpiska, in tudi katere so te vloge.¹⁾

Na koncu izpiska je povedati število in vsebino teh nerešenih vlog, če se jih je kaj našlo; na tem mestu je tudi vtekniti v § 116. občnega zemljeknjižnega zakona zapovedano napomnilo o kakem glavnem vložku in o vpisih na njem, ter tudi, ako je treba, opomnjo, s § 27. v zakonu od 25. julija 1871, dz. 96. ukazano o uravnavanju zemljiških knjig.

Na izpisek naj se postavi dan, mesec in leto, kakor ustreza poslednjemu zaključku [vpoložilnega vpisnika],²⁾ in to, da je vse res tako, naj tist uradnik, kateri je primerjal z zemljiško knjigo, potrdi s svojim podpisom in s pečatom³⁾ zemljeknjižnega urada.⁴⁾

¹⁾ Gl. § 73. or. ²⁾ Sedaj : dnevnika za zemljiškoknjižne stvari. ³⁾ Sedaj; s s sodnim pečatom, (gl. § 216. od. 1. or. in op. 2. § 105. zz.). Gl. tudi § 4. u. 8 dec. 1899, uk. 55. pri § 10. instr. ⁴⁾ Ta predpis se ne raztega na proste (vidimirane) uradne prepise (razp. 27. jun. 1905, š. 13940, uk. 1905, s. 200.). — Sodišče na prošnjo stranke k naročenim izpiskom lahko od mapnega arhiva preskrbi podatke iz katastra (površina in čisti donesek) kar brez pristojbin, ako se da pripisek napraviti na zemljiškoknjižnem izpisku samem. To pa velja le o izpiskih iz operata za uravnavo zemljarine, ne pa iz operatov stalnega katastra. (U. prav. min. 30. okt. 1879, š. 16245 in u. fin. min. 17. okt. 1879, š. 14340.).

§ 38. Izpremembe, kar bi se jih zgodilo potem, ko je zemljeknjižni* izpisek že zdelan, utegnejo¹⁾ se mu dodati, kakor da so mu v nadaljevanje.

Če se ni zgodilo nič izprememb niti ne sodišču v roke prišlo zemljeknjižnih vlog, katere bi se oslanjale na vsebino izpiska, utegne se to na izpisku potrditi, ako zahteva kaka stranka.²⁾

¹⁾ smejo. ²⁾ Dopolnitve zahtevajo koleknino 2 K tudi ako so na že kolkovani poli prvotnega izpiska. (Razp. fin. min. 12. jan. 1903, š. 74000. uk. 1903. s. 25.)

§ 39. Ako ima katera listina na sebi izvirno potrdilo o kakem vpisu, treba tej listini, če zahteva njegov imetelj, dodati potrdilo o vseh poznejših vpisih, kar se jih tiče onega vpisa.

§ 40. O naročevanih prepisih in izpiskih naj se drži znamenik,¹⁾ v katerem bodi dan naročila, naročilna stranka, stvar naročila, dan oddatve, omenek oddanih in morebiti pridržanih kolečnih (štempeljskih) mark in prejemnikov podpis ali potrdilo odposlatve.

Naročilo more biti ustno ali pismeno ter nemudoma ga je vpisati v znamenik naročil. O naročilu, ako se zahteva, treba dati potrditev v kateri je tudi omeniti prevzete kolečne marke.

Naročila naj se zvršujejo po redu, v kakoršnem se zglasijo. Od tega redu se z dovolitvijo načelnika sodišču more odstopiti samo tedaj, ako bi velela javna korist ali velika nujnost. To dovolitev je v znameniku po-
očiti.

¹⁾ seznam (spisek), ki je voditi tudi sedaj (§ 406, od 2. or. in op. 1) pri § 28. instr. — Pismena naročila (tudi z dopisnico) za izpiske in prepise listin niso kolekovati, ako se vpišejo samo v spisek po § 406, od 2. or. (Razp, fin. min. 8. jan. 1900, š. 57951, v uk. 1900, s. 31).

D a j a n j e p o t r d i l.

§ 41. Potrdila o bitnosti, katere se s polno gotovostjo vidijo iz knjig in spisov, zaznamenovanih v § 31, naj zemljeknjižno* sodišče vsled prošnje daje tistim ljudem, kateri jih potrebujejo v svojih pravnih stvareh.

N a d z o r n a d z e m l j e k n j i ž n i k i .¹⁾

§ 42. Načelnik sodišču naj zdaj ter zdaj preiskuje, če uradovanje zemljeknjižnega* urada teče natanko in po predpisih ali ne. V to namero je pregledovati zlasti dnevnik, potlej tista posebna zaznamenila, katera so del dnevnika, in tudi znamenik, ki ga je držati o naročilu prepisov in izpiskov.

V takih sodiščih, kjer je zemljeknjižnemu uradu poseben načelnik, naj ta najprvo čuje nad delavnostjo zemljeknjižnega urada.

¹⁾ Predpis § 42. ostane veljaven po § 309, od 4. or. — Posle zemljiškoknjižnega vodstva oskrbuje sodna pisarna (§ 54. su.).

R a z t e z a n a r u d a r s k e k n j i g e.

§ 43. To navodilo naj se po svojem zmislu razteza tudi na rudarske knjige.

Z a č e t e k k r e p o s t i t e g a n a v o d i l a.

§ 44. To navodilo dobode krepost ob enem z občnim zemljeknjižnim* zakonom vred.

III.

Pristavek zak. določil, na prejšnjih straneh pozvanih, pa ne navedenih.

a) Iz uvodnega zak. k. sodn. pravilniku (z. 1. avg. 1895, dz. 110.)

Člen XVII. Pristojnost za dovoljevanje knjižnih vpisov na nepremičnine in pa za obavljanje vseh na javne knjige se nanašajočih uradnih opravil določuje občni zemljiškoknjižni zakon, v kolikor ni glede posameznih dejanj ali določenih vrst postopanja izjemnih predpisov. Posebni predpisi o vodstvu rudniških in železniških knjig in zlasti določila o pristojnosti, obsežena v njih, se ne izpreminjajo.

b) Iz sodn. pravilnika (z. 1. avg. 1895 dz. 111.)

§ 5. odst. 1—3. Pri okrajnih sodiščih izvršuje sodno oblast eden ali več posameznih uradnikov. — Ti so predstojnik okrajnega sodišča (okrajni sodnik) in tisti za opravljanje sodniške službe usposobljeni sodniški uradniki okrajnega sodišča, o katerih izreče predstojnik nadrejenega višega deželnega sodišča, da imajo oblast, pri tem okrajnem sodišču samostalno opravljati sodniško službo v državljanskih pravnih sporih ali v stvareh nesporne sodne oblasti. — Predstojnik nadrejenega višega deželnega sodišča sme določiti, da naj se posameznim sodniškim uradnikom okrajnega sodišča, kateri imajo oblast, samostalno opravljati sodniško službo, izroči izključno, samostalno oskrbovanje vseh opravil, katera so okrajnim sodiščem naložena glede izvršilnih (eksekucijskih) dejanj in pa v stvareh zemljiških knjig.

§ 7. odst. 3. Prošnje v stvareh amortizacije in zemljiških knjig in pa predloge za dovolitev eksekucije, ki se podajejo pri okrožnih ali deželnih sodiščih kakor prvi stopnji, smejo brez poprednjega posvetovanja v senatu reševati po predstojniku zbornega sodišča v to postavljeni člani tega sodišča kakor posamezni sodniki. Natančnejša navodila o tem je določiti z ukazom.

§ 118. Za vodstvo javnih knjig o nepremičninah, za katere veljajo predpisi občega zemljiškoknjižnega zakona, so pristojna: 1. glede tistih posestev, ki so bila dosedaj predmet deželnih ali fevdnih knjig, zborni sodišče prve stopinje v tistem kraju, kjer je deželna ali fevdna knjiga; 2. glede nepremičnin v okolici mest, v katerih ima sedež zborni sodišče prve stopinje, tamkajšno zborni sodišče prve stopinje; 3. glede vseh drugih nepremičnin okrajno sodišče, v katerega okolišu leže te nepremičnine povsem ali po glavnih delih.

Za vodstvo javnih knjig o nepremičninah, ki leže v občinskem ozemlju dunajskem, ostanejo v veljavnosti dosedanji predpisi, dokler se ne zaukaže drugače,

§ 119. Sodna odpoved hipotečnih terjatev (§ 59. zz.) se opravi vselej pri zemljiškoknjižnem sodišču.

§ 121. Poverjati podpise, potrjevati prepise in sodno zapisovati naredbe poslednje volje sme vsako okrajno sodišče.

c) Iz uv. zak. k civ. pravnemu redu (z 1. avg. 1895, dz. 112.).

Člen II. Kjer se v zakonih in ukazih, kateri se s tem, da zadobi civilni pravdni red moč, ne izpremenijo, ali pa v državno potrjenih pravilih posameznih družeb, zavodov in društev kaže na pravno postopanje v spornih stvareh, ali kjer je, dasi z omejitvami in izpremembami predpisano, uporabljati predpise sodnih redov, redne pismene ali ustne pravde, določila zakona o sumarnem ali o malotnem (bagatelnem) postopanju, stopijo na mesto omenjenih določil predpisi prvega do petega dela civilnega pravnega reda, in to tako, da je

1. uporabljati po različnosti pristojnega sodišča v civilnem pravnem redu za postopanje pred zbornimi sodišči ali za postopanje pred okrajnimi sodišči ustanovljene predpise in da je

2. tam, kjer pride postopanje pred okrajnimi sodišči po zmislu civ. pravn. reda na mesto malotnega postopanja, uporabljati mimo tega posebna določila §§ 449. do 453. cp.

Člen VII. Neizpremenjeni ostanejo predpisi državljanskega prava:

1. S katerimi se izrekajo določene listine za javne ali se enačijo javnim tuzemskim listinam; . . .

Čl. XXXIX. V primeru § 48., od. 2. zz. sme lastnik nepremičnine ali knjižne pravice tožiti za ugotovitev nebitja pravice, ki je bila predznamovana, in ako doseže ugodno razsodbo, z zaznambo te razsodbe v zemljiški knjigi ubraniti, da se predznamba ne dovoli vnovič.

Člen LII. Zakoniti ali po sodniku določeni roki za podajo tožbe, tako zlasti za tožbo zavoljo motenja posesti in za tožbo, da se opraviči predznamba v zemljiški knjigi ali začasno zavarovalno sredstvo, ali za vložbo vgovorov zoper plačilni ali zavarovalni nalog, zoper odpoved zakupne ali najemne pogodbe ali zoper nalog, da naj se preda ali prevzame zakupna ali najemna stvar, se s tem, da stopi v veljavnost civilni pravni red, glede teka in trajanja ne spreminjajo.

d) Iz civilnopravnega reda (z. 1. avg. 1895. dz. 113.).

§ 292. Listine, ki jih je v ozemlju, za katero ima veljavnost ta zakon, naredilo javno oblastvo v mejah svojih uradnih oblasti ali ki jih je naredila oseba, kateri gre javno zaupanje, v odkazanem ji področju v predpisani obliki (javne listine), dokazujejo popolnoma, kar v njih oblastvo uradno ukazuje ali izjavlja ali kar v njih oblastvo ali posvedočujoča oseba izpričuje. Isto velja o listinah, ki so jih naredili sicer zunaj ozemlja, za katero ima veljavnost ta zakon, a vendar v mejah svojih uradnih oblasti taki javni organi, ki so pod oblastvom, kateri ima sedež v ozemlju, za katero velja ta zakon. — Dokazati nepravnost izpričanega dejstva ali pa nepravo posvedočbo, je dopustno.

§ 293. od. 1. Enako dokazno moč imajo tudi druge listine, katere so s posebnimi zakonitimi predpisi proglašene za javne listine.

e) Iz uvodnega zakona k izvršilnemu redu, (z. 27. maja 1896, dz. 78.).

Člen. XIII. Neizpremenjeni ostanejo:

1. predpisi § 47. v zakonu z dne 19. maja 1874. l. (dz. 70.) o napravi železniških knjig, o moči hipotečnih pravic, danih na železnico in o knjižnem zavarovanju zastavnih pravic posestnikov železniških prednostnih založnic;

5. predpisi občega zemljiškoknjižnega zakona o zavarovanju pravic in zahtev z zemljiškoknjižno predznambo;

6. predpisi dvornega dekreta z dne 5. nov 1819. l. (zjz. 1621) o zastavnem popisu s sabo prinešenih premičnin v zavarovanje najemnine in zakupnine;

7. predpisi občega zemljiškoknjižnega zakona o pogojih in učinkih zaznambe odpovedi hipotečne terjatve, zaznambe hipotečne tožbe, zaznambe spora in pa predpisi o pristojnosti za dovršitev teh zaznamb;

8. predpisi zakona z dne 16. marca 1884. l. (dz. 36) o knjižni zaznambi izpodbijalne tožbe;

Člen XXVI. Določila § 72. občega zemljiškoknjižnega zakona o zaznambi izvršilne dražbe veljajo za zaznambo podeljenega domika (§ 183. ir.).

Člen XXVIII. Vsak upnik za katerega izvršljivo terjatev je osnovana na nepremičnini zastavna pravica, ali zaradi katerega terjatve se godi izvršba na nepremičnine, sme glede poprednjih hipotečnih terjatev drugih uveljavljati po pravdni poti ali z uvedbo amortizacijskega postopanja pravico do izbrisa hipotečne terjatve, pristojecho lastniku nepremičnine vsled plačila ali drugih razlogov. To pa ne velja za posamezna plačila na odbitek pri terjatvah, ki jih je povrniti v letninah. — Upnik, ki se poganja s tožbo za izbrisno pravico, pristojecho lastniku, mora temu naznaniti spor pri sodišču; sklep o uvedbi amortizacijskega postopanja je vročiti tudi lastniku.

f.) Iz izvršilnega reda (z. 27. maja 1896, dz. 79.).

§ 39. od. 2. Izvršba na nepremičninah, začeta ob času, ko je še živel zavezanec, se sme, ne da bi se postavil poprej začasen zapuščinski zastopnik, nadaljevati tedaj, kadar se je knjižna zaznamba, potrebna za uvedbo prisilne uprave ali prisilne dražbe, opravila še pred smrtjo zavezančevu.

§ 87. V korist izvršljivi denarni terjatvi se sme po predlogu zahtevajočega upnika ustanoviti zastavna pravica na nepremičnini zavezančevi ali na nepremičninskem deležu njegovem.

§ 88. Če je nepremičnina vpisana v javni knjigi, se ustanavlja zastavna pravica s knjižnim vpisom zastavne pravice. — Za dovolitev in opravilo vknjižbe veljajo določila obč. zemlj. z. z dne 25. julija 1871. l. (dz. 95), in to tako, da je:

1. pristojbino za dovolitev vknjižbe po različnosti izvršilnega naslova eno v § 4., š. 1 do 4, oznamenjenih

sodišč, v kolikor je pa predlogu v podstavo kak drugi izvršilni naslov, tisto sodišče, pri katerem se hrani vložek, v katerega je opraviti vknjižbo;

2. da znaša rok za vložbo rekurzov štirinajst dni. — Pri knjižnem vpisu zastavne pravice je oznameniti terjatev, za katero se vpisuje zastavna pravica, kot izvršljivo. Ta vknjižba ima to moč, da se sme zavoljo izvršljive terjatve seči z izvršbo na nepremičnino ali nepremičninski delež naravnost zoper vsakega, kateri ju pridobi pozneje.

§ 89. Kadar je postala izvršljiva taka terjatev, za katero je bila vknjižena zastavna pravica že na podstavi podelitve pred nastopom izvršljivosti, tedaj je dovoliti po predlogu zahtevajočega upnika knjižno zaznambo izvršljivosti. — O dovolitvi in opravi zaznambe veljajo določila obč. zemlj. z. dne 25. julija 1871. l. (dz. 95.) z razločki, navedenimi v § 88. S to zaznambo zadobi terjatev neposredno izvršljivost zoper vsakega, kateri pridobi nepremičnino ali nepremičninski delež pozneje.

(F. 144 [112], 145 [113].)

§ 96. Kadar je zahtevajoči upnik po prisilni ustanovitvi zastavne pravice ali skupaj z drugimi zastavnimi pravicami, ki jih je pridobil za izvršljivo terjatev na nepremičninah že prej (§ 89.), dosegel večo varnost, kakor jo zahteva zakon za naložbo sirotinskih denarjev, tedaj sme izvršilno sodišče po zavezančevem predlogu ukazati razveljavo prisilno ustanovljene zastavne pravice, ali nje omejitev, zlasti tudi omejitev zastavne pravice držече se za izvršljivo terjatev več nepremičnin ali nepremičninskih deležev, na eno ali na posamezne teh nepremičnin, ako še zadostuje sicer dana varnost predpisom o naložbi sirotinskih denarjev. Pri ti omejitvi ostanejo vsekakor v moči prvotno pogodbene zastavne pravice. Zavezanec mora dokazati okolnosti, na katere se opira njegov predlog. Sklep se sme izvršiti še le, ko zadobi pravnomočnost.

§ 98. Pri nepremičninah, vpisanih v javni knjigi, mora sodišče, katero dovoli prisilno upravo, tisto sodišče, pri katerem je vložek o nepremičnini, zaprositi uradoma, da naj pri dotični nepremičnini knjižno zaznamo prisilno upravo v bremenskem listu, ako pa je knjižno oblastvo ono samo,

mora zaukazati to zaznambo uradoma. V zaznambi je povedati ime zahtevajočega upnika in izvršljivo terjatev.

Taka zaznamba ima ta posledek, da se sme dovoljena prisilna uprava izpeljati zoper vsakega, ki pridobi nepremičnino pozneje. Z odredbo knjižne zaznambe je hkratu zaprositi izvršilno sodišče, da naj opravi prisilno upravo.

(F. 152—156 [115—119])

§ 130. O ustavitvi prisilne uprave je obvestiti upravnika, zavezanca, zahtevajočega upnika, finančno prokuraturo (§ 99.) in solastnike nepremičnine, ko bi bili kateri. — Ko zadobi sklep o ustavitvi pravno moč, dobi zavezanec zopet pravico, gospodariti z nepremičnino, rabiti jo, pobirati doneske in razpolagati ž njimi. Izvršilno sodišče mora odrediti uradoma knjižni izbris zaznamka o prisilni upravi in ukazati upravniku, da naj izroči nepremičnino zavezancu ter obvesti o tem tiste osebe, ki so bile po § 110. pozvane, dajati plačila upravniku, in da naj poda končni račun. Ostanek, ki bi se pokazal iz končnega računa, je nazaj dati zavezancu.

§ 134. Pri nepremičninah, katere niso vpisane v javni knjigi, mora izvršilno sodišče, brž ko dovoli dražbo ali se zaprosi za opravilo dovoljene dražbe, ukazati uradoma zastavni popis nepremičnine (§ 90. nadd.) v korist izvršljivi terjatvi zahtevajočega upnika. Dovoljeno dražbo je zaznamiti v zapisniku o opravljenem zastavnem popisu. — Pri nepremičninah, vpisanih v javni knjigi, mora sodišče, katero dovoli dražbo tisto sodišče, pri katerem je vložek o nepremičnini, uradoma zaprositi, da naj pri dotični nepremičnini knjižno zaznami dražbo (zaznamba uvedbe dražbenega postopanja), ako pa je ono samo knjižno oblastvo, mora ukazati to zaznambo uradoma. V zaznambi je povedati ime zahtevajočega upnika in izvršljivo terjatev.

Če se dražbeno postopanje po stanu javne knjige ne da opraviti, mora ravnati izvršilno sodišče po predpisih § 101.

(F. 168—171 [127—130].)

§ 135. Zaznamba uvedbe dražbenega postopanja ima ta posledek, da se sme dovoljena dražba izvršiti zoper vsakega, kateri pridobi nepremičnino pozneje in da

ima upnik, kateremu na korist se opravi zaznamba glede na poplačilo svoje izvršljive terjatve in pripadkov iz dražbenega izkupila prednost pred vsemi osebami, katere pridobe knjižne pravice na nepremičnini ali dosežejo dražbo te nepremičnine še le pozneje. Za prednost pravice zahtevajočega upnika do poplačila je merodajen čas, v katerem je došlo zaprosilo za opravo zaznambe pri knjižnem oblastvu, ali če je bilo knjižno oblastvo samo poklicano dovoliti dražbo, čas, v katerem se je podal predlog za dražbo (§ 29. obč. zemlj. zak.)

§ 139. od. 1. Po knjižni zaznambi uvedbe dražbenega postopanja se ne sme več, dokler traja to postopanje uvesti v korist nadaljnim izvršljivim terjatvam posebno dražbeno postopanje glede iste nepremičnine. Pri nepremičninah, katere niso vpisane v javni knjigi, odloča čas zastavnega popisa ali zaznambe dražbenega dovolila na zapisniku o poprednjem zastavnem popisu (§ 138., od. 2. — (F. 176.)

§ 148. od. 2. V kolikor se je najboljšemu ponudniku po § 147., od. 3., odpustila oprava varščine, mu je precej po končani dražbi prepovedati oddajo, obremembo ali zastavitev knjižno zavarovane terjatve in je zaznamiti to prepoved uradoma v javni knjigi pri dotični terjatvi. Vpisi, ki se dosežejo zoper njega po ti zaznambi, ne morejo zabraniti da bi se ne uporabila terjatev v poplačilo vseh zahtev, ki nastanejo iz dražbe zoper najboljšega ponudnika. — (F. 194. [146]).

§ 156. od. 2. Nepremičnina in pa prodana pritiklina se preda zdražitelju in njegova lastninska pravica se vpiše še le po izpolnitvi vseh dražbenih pogojev. Nepremičnino je predati po določenih § 349.

§ 158. Dokler se še ni po dražbi prodana nepremičnina predala zdražitelju, sme zahtevajoči upnik in vsak na nepremičnini zastavnopravno zavarovani upnik staviti pri izvršilnem sodišču predlog, da naj se zaukaže začasna uprava na dražbi prodane nepremičnine. — Uvedbo take uprave sme predlagati zdražitelj pri dražbenem naroku ali pozneje, v kolikor ne odlašja, izpolniti dražbene pogoje.

§ 159. š. 3. uprava neha s pravomočno ustavitvijo dražbenega postopanja ali s predajo nepremičnine zdražitelju (§ 156. od. 2.); kadar odredi izvršilno sodišče pre-

dajo nepremičnine zdražitelju, mora ukazati, kar je potrebno po § 130.;

§ 171. od. 3. Ako je zastavna pravica vpisana na terjatve, ki morejo nastati iz danega kredita, iz prevzetega opravljanja poslov ali iz naslova jamstva ali povračila škode, je mimo tega pozvati upnika, da naj najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe napove, do katerega zneska so mu nastale na podstavi dotičnega pravnega razmerja določene terjatve proti zavezancu.

§ 173. Izvršilno sodišče mora odrediti uradoma, da se določeni dražbeni narok zaznami v javni knjigi pri nepremičnini, katero je prodati na dražbi. — Osebam, katerim v korist se je pred to zaznambo zaprosila vknjižba stvarnih pravic in bremen ali predkupne pravice, je vročiti ako jim še ni bila naznanjena dražba, izdatek dražbenega oklica (§ 171., od. 2. in 3.) — (F, 189. [141]).

§ 183. od. 3. Podelitev domika je razglasiti v osmih dneh po dražbenem naroku z nabitkom na sodni tabli ter jo zaznamiti v javni knjigi (§ 72. obč. zemlj. zak.)- V razglasilu o podelitvi domika je dati na znanje visokost doseženega največjega ponudka, rok, v katerem se smejo podati nadponudbe, in najmanjši znesek dopustne nadponudbe. — (F. 194 [146]).

§ 186. od. 3. Odreko domika je zaznamiti v javni knjigi. Taka zaznamba ima ta posledek, da se tedaj, kadar bi se razveljavil sklep na viši stopinji, nanašajo pravni nasledki zaznambe o dražbi (§ 72. obč. zemlj. zak.) nazaj na čas, ko se je zaznamila odreka domika. — (F. 196 [148])

§ 188. od. 1. Ko zadobi sklep, s katerim se odreka domik, pravnomočnost, je vrniti najboljšemu ponudniku na njegovo zaprosbo varščino, ki jo je dal, ali v primeru § 148., od. 2., razveljaviti zoper najboljšega ponudnika izdano prepoved ter izbrisati knjižno zaznambo.

§ 199. od. 1. Ko zadobi sodni sprejem nadponudbe pravno moč, izgubi prejšnja dražba veljavnost. Sodišče mora uradoma razveljaviti prejšnji domik nadponudniku. Ta sklep je v osmih dneh po pravnomočnem sprejemu nadponudbe vročiti v pismenem izdatku (§ 183., od. 2.) nadponudniku, čegar ponudba je bila sprejeta, zavezancu, zahtevajočemu upniku in prejšnjemu zdražitelju. V istem roku je razglasiti podelitev domika z nabitkom na sodni

tabli in jo je zaznamiti v javni knjigi; ta zaznamba ima isto pravno moč, kakor zaznamba dražbe (§ 72. obč. zemlj. zak.). Zoper sklep, s katerim se podeli domik, ni več dopustna nadaljna nadponudba. — (F. 200.)

§ 207. Po preteku štirinajstih dni, odkar se je pravnomočno ustavilo dražbeno postopanje, mora izvršilno sodišče naročiti uradoma izbris vseh tega dražbenega postopanja se tikajočih knjižnih zaznamb. — O pravnomočni ustavitvi je obvestiti tudi upravnika nepremičnine, postavljenega po §§ 158. ali 199. — Kadar se ustavi dražbeno postopanje samo glede enega ali nekaterih upnikov, pa se hkratu nadaljuje v korist drugim upnikom, tedaj je izbrisati samo tiste knjižne zaznamke, ki so vpisani v korist upniku, ki se izloči iz dražbenega postopanja,

§ 208. V roku, omenjenem v § 207., od. 1., smejo vsi upniki, katerim na korist se je v javni knjigi zaznamila uvedba dražbenega postopanja (§ 134.), staviti pri izvršilnem sodišču predlog, da naj se v vrstnem redu te zaznambe vknjiži za njih izvršljive terjatve zastavna pravica na nepremičnini, ki se je podvrgla izvršbi. — Za dovolitev in opravo te vknjižbe veljajo določila občnega zemlj. zakona z dne 25. julija 1871. l. (dz. 95) z razločkom, predpisanim v § 88., š. 2, tega zakona. Taki vknjižbi zastavne pravice ni na poti, da je med tem zavezanec nepremičnino odtujil ali obremenil. Nasproti ni ugoditi po odstavku 1. stavljenu predlogu, ako se je ustavilo dražbeno postopanje zovoljo tega, ker je izvršilno postopanje v korist dotični terjatvi sploh nedopustno, ker se je izvršilni naslov pravnomočno razveljavil ali se je o njem izreklo, da nima moči, ali ker se je zahteva, katero je izvršiti, poravnala ali pa pravnomočno odsodila upniku.

§ 216. od. 2. Sodno določeni pravdni in izvršilni stroški, ki so nastali po uveljavljenju kake v š. 2 do 4 navedene zahteve, in ne dlje kakor tri leta pred dnevom podeljenega domika zastale, po pogodbi ali po zakonu pristoječe obresti, rente, prežiyvine in druge ponavljajoče se dajatve imajo isto prednost, kakor glavnica ali pravice do prejemkov. Enaka prednost kakor glavnici pristoji tudi zahtevam iz pogodbe, sklenjene za primer, da se vrne pred časom knjižno zavarovana terjatev. Kadar je

razdelbna masa nezadostna za vse to, tedaj je poravnati te pripadke pred glavnico.

§ 218. od. 2. S knjižno vpisanim odstopom prednosti stopi hipotečna terjatev, kateri se odstopi prednost na mesto hipotečne terjatve, ki se ji je umaknila. Ako je terjatev, ki je stopila na višo stopinjo, večja kakor terjatev, ki se je umaknila, ima ona, če niso dogovorile stranke nič drugega, tudi na prvotnem mestu prednost pred terjatvo, ki se je umaknila.

§ 220. od. 4. S terjatvami, glede katerih je vpisana v javni knjigi zaznamba začetega spora ali zaznamba tožbe za izbris, je ravnati kakor s terjatvami z razveznim pogojem.

§ 228. Na knjižne predznambe se je ozirati samo tedaj, kadar se najpozneje pri zadnjem razdelbnem naroku dokaže, da je postopanje za opravičbo predznambe že začeto, ali kadar še ni ob tem času pretekkel rok za uvedbo tega postopanja.

§ 237. Za vknjižbo z domikom pridobljene lastninske pravice na dražboma prodani nepremičnini, za prenos knjižnih pravic, združenih z lastnino na nepremičnini in za izbris zaznamka o dražbi, podeljenega domika in vseh drugih dražbenega postopanja se tikajočih knjižnih zaznamkov sme zdražitelj, še preden je rešena razdelitev izkupila, zaprositi pri izvršilnem sodišču, če dokaže, da je izpolnil o pravem času in redno vse dražbene pogoje. — Sodišče sme, če se mu zdi to potrebno za pojasnitev in zlasti za dopolnitev predloženih dokazov, preden privoli v zaprosilo, zaslišati zahtevajočega upnika in na nepremičnini stvarno upravičene osebe ali nekatere izmed njih; ta zaslišba se opravi na stroške zdražiteljeve. Ako je v obrambo pravic imenovanih oseb primernejše, sme sodišče namesto njih zaslišbe odrediti, da se obvestijo o privolitvi v zaprosilo. Ko privoli sodišče v zaprosilo, mora hkratu odrediti, kar je potrebno za opravo knjižnih vpisov. — Izbris bremen in pravic, vpisanih na dražboma prodani nepremičnini in ne prevzetih po zdražitelju, sme dovoliti izvršilno sodišče še le po pravomočnosti razdelbenega sklepa po predlogu zdražiteljevem; s tem predlogom se sme združiti v prvem odstavku oznamenjena za-
prosa.

§ 239. Rekurza se poprijeti ni dopuščeno zoper sklepe, skaterimi se:

1. obveščajo rešilnokupni upravičenci in zastavni upniki o dovolitvi dražbe (§ 133., zadnji odstavek) ali se odreja knjižna zaznamba uvedbe dražbenega postopanja;

8. odreja zavoljo pravnomočne ustavitve ali zavoljo dovršitve dražbenega postopanja izbris knjižnih zaznamkov, ki se tičejo tega postopanja.

§ 320. Kadar se seže z izvršbo na terjatve, za katere je na nepremičnini ali nepremičninskem deležu vpisana knjižno zastavna pravica, tedaj je za njih rubež potreben vpis zastavne pravice v javni knjigi. Ako je v korist terjatvi, katero je izvršiti, vpisana na podstavi prejšnje podelitve zastavna pravica na knjižno zavarovani terjatvi, zadostuje za rubež knjižna zaznamba izvršljivosti. — Predlog za dovolitev rubeža knjižno zavarovane terjatev obsega tudi predlog za dovolitev knjižnega vpisa zastavne pravice; sodišče, katero dovoli rubež, mora odrediti, kar je potrebno za opravo tega vpisa, ob enem z dovolitvijo rubeža. Pri vpisu te zastavne pravice je povedati, da ga dovoljuje sodišče zastran izvršbe izvršljive denarne terjatve. — Kadar doseže več upnikov rubež iste knjižno zavarovane terjatve, tedaj se uporabljajo glede vrstnega reda zastavnih pravic določila občega zemljiško-knjižnega zakona. Ob enem z dovolitvijo vpisa zastavne pravice ali zaznambe izvršljivosti mora izdati sodišče za zavezanca in pa njegovega dolžnika prepovedi navedene v § 294.. — F. 142 [276].

§ 321. Knjižno zavarovane terjatve se ne smejo spravljati v denar s prodajo po javni dražbi.

§ 322. Preodkaz knjižno zavarovane terjatve v poteg je zaznamiti uradoma v javni knjigi. — Mimo pravic, navedenih v § 308., ima zahtevajoči upnik v tem primeru tudi pravico, da si izprosi knjižno zaznambo odpovedi in hipotečne tožbe ter odda v imenu zavezančevem vse izjave ki so potrebne za knjižni izbris zastavne pravice, vpisane za preodkazano terjatev. Te izbrisne izjave potrebujejo, da so veljavne, odobrila izvršilnega sodišča. — (F. 243 [177], 244. [178]).

§ 323. Kadar se zahtevajoči upnik odpove pravic, pridobljenih s preodkazom v poteg, tedaj je izbrisati za-znamek o preodkazu uradoma.

§ 324. Ako se preodkaže knjižno zavarovana terjatev namesto plačila, je na podstavi pravnomočnega sodnega preodkaza in po njegovem zmislu pravice zavezančeve uradoma knjižno prenesti na zahtevajočega upnika. — Ob enem s tem prenosom je odrediti knjižni izbris zastavne pravice, vpisane za zahtevajočega upnika po § 320. od. 1. Pravna moč tega izbriša se razteza tudi na podzastavne pravice, vknjižene med tem na zastavno pravico zahtevajočega upnika; te je prenesti na hipotečno terjatev, ki jo je pridobil zahtevajoči upnik s preodkazom na mesto plačila.

§ 328. od. 1. in 2. Ob preodkazu zavezančeve zahteve, katera meri na dajatev nepremične stvari, mora dolžnikov dolžnik, ko je nastopila dospelost zahteve, izročiti to stvar upravniku, katerega postavi po predlogu zahtevajočega upnika sodišče. Ako stvar ni v okolišu izvršilnega sodišča, imenuje upravnika po zaprosilu izvršilnega sodišča tisto okrajno sodišče, v katerega okolišu je stvar. — Zastran poplačila svoje izvršljive denarne terjatve mora zahtevajoči upnik seči z izvršbo na stvar, izročeno upravniku, s prisilno upravo ali s prisilno dražbo po predpisih, izdanih za izvršbo na nepremično imovino, pa ne da bi bil pri prisilni dražbi potreben knjižni vpis zavezanca; ako doseže zahtevajoči upnik prisilno upravo sme tako on, kakor tudi upravnik zaprositi za knjižni vpis lastninske pravice zavezančeve. Za dovolitev in opravo te izvršbe je pristojno tisto okrajno sodišče, v katerega okolišu je stvar.

§ 350. Izvršba zahteve ki meri na podelitev, prenos, omejitev ali razveljavo knjižne pravice, se zgodi z dotičnim knjižnim vpisom. — Zahtevajoči upnik sme na podstavi izvršilnega naslova zahtevati, da naj ga vpiše sodišče kot lastnika prisojene mu nepremičnine ali nepremičninskega deleža ali da naj knjižno prenese na njegovo osebo prisojeno mu knjižno pravico, dasi zavezanec še ni do tega časa vpisan kot lastnik nepremičnine ali knjižne pravice. Izvršilna prošnja mora v tem primeru imeti izkaz prednikov, potreben po § 22. občega zemljiško-

knjižnega zakona. — Kadar je opraviti po izvršilnem naslovu vpise na nepremičnine ali na nepremičninske deleže zavezančeve, glede katerih še ni zavezanec vpisan ali predznamovan kot lastnik ali kadar je po vpisu obremeniti pravice zavezančeve, ki še niso zanj vpisane ali predznamovane, tedaj sme zahtevajoči upnik, ako dokaže, da je zavezanec pridobil te pravice, zahtevati hkratu z izvršbo knjižni vpis lastnine ali dotične knjižne pravice v korist zavezancu. — Za dovolitev izvršbe pristojno sodišče odredi kar je potrebno za opravo predlaganih vpisov. — Po predpisih občega zemljiškknjižnega zakona zastran takih vpisov potrebne izjave zavezančeve se namoestijo z izrekom sodišča, dovoljujočega izvršbo.

Kadar je s knjižno osnovo pravice tudi predati nepremičnino zahtevajočemu upniku ali vpeljati ga v posest pravice, tedaj je ravnati hkratu po § 349. — Ista določila veljajo, ako meri zahtevajočega upnika zahteva na podelitev, prenos, omejitev ali razveljavo pravice do dobivanja zemeljskih smol in rudnin, ki so uporabne, ker imajo v sebi zemeljsko smolo (§ 2. z. 11. maja 1884. l. dz. 71.).

§ 370, V zavarovanje denarnih terjatev se sme na podstavi za ta čas še ne izvršljivih odredob, ki so jih izdala civilna sodišča tuzemstva v nespornih pravnih stvareh, in pa na podstavi končnih sodeb civilnih sodišč tuzemstva že pred nastopom njih pravnomočnosti ali pred iztekom za opravo določenega roka dovoliti po predlogu oprava izvršilnih dejanj, ako se verojetno izkaže sodišču, da bi se brez teh ovrla ali znatno obtežila izterjava sodno priznane denarne terjatve ali da bi se morala zastran nje izterjave izvršiti sodba v inozemstvu.

§ 371. Tudi brez takega potrdila je dovoliti po predlogu opravo izvršilnih dejanj v zavarovanje denarnih terjatev:

1. na podstavi končnih sodeb prve stopinje, izdanih vsled pripoznave (§ 395. civ. pr. reda), ako se je oglasil zoper te sodbe priziv;

2. na podstavi plačilnih nalogov (plačilnih povelj), navedenih v § 1., š. 2, ako so se oglasili zoper nje vgovori;

3. na podstavi pogojnih plačilnih povelj, izdanih v opominjalnem postopanju, ako je zaprosil dolžnik za postavitev v prejšni stan zastran oglasitve upora;

4. na podstavi kazenskosednih razsodil o zasebno-pravnih zahtevah, ako se je dovolila obnova kazenskega postopanja.

§ 372. V zavarovanje zahtev do podelitve prehrane je po predlogu dovoliti opravo izvršilnih dejanj, ako se je moralo postopati zoper zavezanca (§ 4., š. 6.) že enkrat z izvršbo zastran izterjave zapalnih obrokov za prehrano. Varščina se sme dati vsakokrat samo za znesek obrokov za prehrano, ki dospo za plačilo v enem letu.

§ 373. Pri zajamčeni vzajemnosti (§ 79.) se sme dovoliti oprava izvršilnih dejanj v zavarovanje denarnih terjatev na podstavi še ne pravnomočnih ali še ne nepogojno izvršljivih civilnosodnih končnih sodeb in plačilnih povelj, katere so se izdale v deželi ogrske krone, ako:

1. zaprosi za to pravdno sodišče ali sodišče, ki je izdalo plačilno povelje;

2. potrdi to sodišče, da bi se brez teh izvršilnih dejanj ovrla ali znatno obtežila izterjava prisojene denarne terjatve, in

3. ni nobenega v § 81., š. 2 do 4, navedenih vzrokov za odreko izvršbe.

§ 374. V zavarovanje denarnih terjatev se sme dovoliti samo rubež reči premične imovine, knjižna predznamba zastavne pravice na nepremičninah ali njih se držečih pravicah, prisilna uprava ali, če se je zarubila terjatev zavezančeva in bi se spravila z zakasnitvijo nje uveljave v nevarnost njena izterljivost ali bi bila združena z njo izguba regresnih pravic do drugih oseb, predkaz zarubljene terjatve v poteg. — V kolikor se zdi v priskrbo zadostnega zavarovanja potrebno, se sme dovoliti več teh izvršilnih dejanj hkratu. — Zneske, kateri pripadajo pri prisilni upravi na terjatev, ki jo je zavarovati, ali kateri dohajajo po potegu zarubljene terjatve, je obdržati v sodni hrambi tako dolgo, dokler ni nastopila izvršljivost terjatve ali posameznih odplačil za prehrano, ali dokler se niso razveljavila izvršilna dejanja, dovoljena zastran zavarovanja.

§ 375. Za dovolitev izvršilnih dejanj je pristojno v primeru §§ 370., 371., š. 1 in 2, in 372, pravno sodišče prve stopinje ali sodišče, pri katerem je tekla pravna stvar nesporne sodne oblasti na prvi stopinji, v primeru § 371., 3, okrajno sodišče, katero je izdalo pogojno plačilno povelje, v primeru § 371., š. 4, okrajno sodišče, označeno v § 4., š. 6, naposled v primeru § 373. zborni sodišče prve stopinje, v katerega okolišu je to okrajno sodišče. — V dovolilnem sklepu je povedati znesek, ki ga je zavarovati s pripadki vred in, omenivši okolnost, od katere je odvisen nastop izvršljivosti zahteve, dobo, za katero se daje zavarovanje. — (F. 261 [180], 262 [181].)

§ 382. š. 6. Zavarovalni pomočki, ki jih sme po predlogu zaukazati sodišče po kakovosti namena, katerega je doseči v posameznem primeru, so zlasti ti-le: . . .

6. sodna prepoved otujitve, obremenitve ali zastave nepremičnin ali pravic, ki so vpisane v javni knjigi in katerih se dotika po stranki v nevarnosti zatrjevana ali nji že priznana zahteva;

§ 384. Kadar se je naložila nasprotniku stranke v nevarnosti oprava ali opustitev določenih dejanj in prememb, tedaj je za izvršitev teh sodnih odredb uporabljati primerno predpise §§. 353. do 358. — Prepoved otujitve, obremenitve ali zastave nepremičnin in knjižnih pravic je zaznamiti uradoma v javni knjigi, v kateri je vpisana nepremičnina ali dotična pravica. — Z vpisi, ki se opravljajo po izvršitvi te zaznambe na podstavi prostovoljne odredbe, opravljene zoper prepoved po nasprotniku stranke v nevarnosti, se doseže nasproti ti pravica samo tedaj, kadar se pravnomočno zavrne njena zahteva, ki jo je zglasila na nepremičnino ali na knjižno pravico. — (F. 271, 272).

g) Iz pravičnega (poslovnega) reda, (ukaz prav. min. 5. maja 1897, dz. 112.).

§ 10. Pooblastilo, izvrševati v stvareh amortizacije in zemljiških knjig (stvareh zemljiške knjige, deželne knjige, rudniške knjige, naftne knjige, železniške knjige) sodno oblast samostalno in odločati o predlogih za dovolitev izvršbe (§ 7., od. 2. jn.) se sme dati samo svetovalcem in tistim svetovalstvenim tajnikom, katerim je izročena za izvrševanje sodne oblasti pri tem zbornem sodišču glasovalna pravica; pooblastilo se sme odvzeti vsaki čas.

Predsednik zbornega sodišča mora vsako leto pooblastitev s povedbo opravnega področja, katerega se tiče, naznati predsedniku višega deželnega sodišča, kateri sme, če se mu to zdi potrebno, ukazati, da naj se odvzame pooblastilo ali izpremeni kaj v odkazanem opravnem področju. — Sprednja določila veljajo tudi glede sodne oblasti v stvareh ingrosacijske knjige. — Oblasti, rešiti prošnje v stvareh amortizacije, zemljiške knjige in ingrosacijske knjige in pa predloge za dovolitev izvršbe pri zbornih sodiščih brez senatovega sklepanja, se je posluževati kakor v to, da se razbremenijo glasovalno pravico imajoči udje zbornega sodišča, tako tudi v to, da se olajša sestava senatov, kolikor moči pogostoma. — Pooblastilo se sme dati tudi s to omejitvijo, da je vse ali določene skupine načrtanih rešil ali samo rešila merodajne kakovosti pokazati pred izdatbo predsedniku. Kadar ima predsednik v posameznem primeru pomiselke zoper način rešitve, tedaj je sklepati o rešilu v odseku. V odsek je privzeti sodniškega uradnika, kateremu je bila naročena rešitev, in pa kolikor moči člane zbornega sodišča, ki so pooblašteni, izvrševati za stvari enake vrste sodno oblast samostalno. Isto omejitev sme zaukazati tudi predsednik višega deželnega sodišča. Kadar se ne zdi več utemeljena, jo je odpraviti; ako se je omejitev izrekla pa ukazilu predsednika višega deželnega sodišča, se sme razveljaviti samo ž njegovo privolitvijo. — Če se postavijo posamezni sodniki za rešitev plačilnih in zavarovalnih nalogov po meničnem pravu (§ 7. od. 4. jn.), je ravnati po določilih prvega odstavka.

§ 19. š. 5. tudi pri stvareh zemljiških knjig in ingrosacijskih knjig je, kolikor moči, opustiti porazdelbo med več sodnikov; kadar pa je opraviti porazdelbo, tedaj se ona opravi po krajno omejenih ozemljih (občinah); agrarske operacije in opravila, da se doseže sklad med zemljiško knjigo in katastrom, se prištevajo k stvarjem zemljiških knjig in so obsežene v njih porazdelbi.

§ 21. š. 7. zastran porazdelbe stvari zemljiških knjig (stvari zemljiške knjige, deželne knjige, rudarske knjige, naftne knjige in železniške knjige) in stvari ingrosacijske knjige, drugih stvari nesporne sodne oblasti in stvari pravne pomoči veljajo ista načela kakor za po-

razdelbo teh istih stvari pri okrajnih sodiščih (§ 19., š. 5 do 8).

§ 30. Številko sodnega oddelka, v katerega spada kaka vloga, je povedati ali na nadpisu (rubru) pod oznamenilom sodišča ali pa na prvi strani besedila (teksta) v napisu, kot pristavek k nazivalu sodišča. — Odvetnike in beležnike morajo predsedniki viših deželnih sodišč po odvetniških in beležniških zbornicah pozvati, da naj v vlogah, ki jih podado oni, postavijo tako, kakor je zgoraj povedano, na videž številko pristojnega sodnega oddelka, v kolikor jim je znana. — V vlogah, s katerimi se prične nova pravna stvar, je povedati številko senata na podstavi objavljenega pregleda o porazdelbi opravil. Zemljiško-knjižne vloge je mimo tega oznameniti kot take očitvidno na nadpisu.

§ 40. od 1. Opravilni čas sodišča znaša ob delavnikih 7 ur, ob praznikih vsaj 4 ure.

§ 41. od 1. Nujna opravila v neprevidenih primerih je rešiti tudi zunaj ustanovljenih opravilnih ur. Osebe, ki morajo biti v to pripravljene, določi, ustanovivši meno med razpoložnim osebjem, sodni predstojnik naprej.

§ 42. od 1. Izvzemši prostore, v katerih je zemljiška knjiga in pa trgovinski in združni vpisnik, morajo biti uradni prostori sodne pisarnice ali posameznih pisarniških oddelkov med določenimi opravilnimi urami, izvzemši nujne primere, za občinstvo zaprti.

§ 57. od 2. Potemtakem se smejo na sodnih dnevih tožbe, zasebne zatožbe, naznanila, prošnje, predlogi in druge izjave, katerih ustno podajo dovoljuje zakon, dati na zapisnik, pismene vloge vsake vrste, razun tistih, s katerimi je položiti denar ali denarno vrednost, pa vročiti sodniku. Za oddajo izjav, za predajo pravnih spisov ali za druge vloge ustanovljeni rokovi so se držali, ako se pred pretekom roka dá pri sodnem dnevu izjava na zapisnik ali preda vloga sodniku. Za vrstni red v stvareh zemljiških knjig in ingrosacijskih knjig pa je odločilen samo vpis pri sodnem dnevu predanih prošenj ali v zapisnik vzprejetih predlogov v dnevnik za vloge zemljiških knjig ali ingrosacijskih knjig (§ 61., od 3.).

§ 61. Med sodnim dnevom narejane zapisnike in sodniku vročene vloge je vpisati, s povedbo imena strank

in stvari, po vrsti časa, pod zaporedoma tekočimi številkami v spisek in jih s tem spiskom izročiti nemudoma po vrnitvi k okrajnemu sodišču tisti osebi, katera mora sprejemati okrajnemu sodišču dohajajoče vloge, da se nadalje pravilno obravnajo, kakor je predpisano. Ob istem času predane vloge v stvareh zemljiške knjige, ki se tičejo iste nepremičnine ali iste knjižno vpisane pravice, je vsprejeti s pristavkom «Ob istem času s št. . . .» — Te spiske je hraniti urejene po krajih sodnega dneva in datumu in jih položiti k predsedništvenim spisom. — Vpise v dnevnik za vloge v stvareh zemljiške knjige ali ingrosacijske knjige in v vpisnike, ki se pišejo pri sodiščih, je opraviti po vrsti predloženih spiskov, oziraje se na istočasnost, zaznamovano v njih. — Pri poveritvah in drugih rešitvah, ki se odpravijo takoj pri sodnem dnevu, se godi to pod številko pri sodnem dnevu pisanega spiska, n. p.: «Sodni dan v I., 23. februarja 1898, št. 15».

§ 66. od. 2. Pri nujnih stvareh, pri vseh vlogah v stvareh zemljiške knjige in pri vlogah, ki naj med drugim sprožijo tudi zemljiškoknjižno uradno dejanje (§ 76.), je povedati v zaznamku o dohodu uro dohoda (Došlo dne 17. oktobra 1898. l., ob 10 uri.). Kadar dojde več vlog, ki se tičejo nepremičnine ali iste knjižno vpisane pravice, ob istem času v vložni oddelek, tedaj je pri zaznamku o dohodu vsake teh vlog kratko zavriniti na druge ob istem času došle vloge (n. p.: «Ob istem času z vlogo stranke A zastran vpisa zastavne pravice za gl. 1000»).

§ 69. Kadar so priložene kaki vlogi kolkovne znamke v uporabo pri izdaji sodnih rešil ali pri nareji prepisov ali izpiskov iz zemljiških knjig, ingrosacijskih knjig, trgovinskih vpisnikov itd. ali denarni zneski v nabavo kolkovnih znamek za take izdatke, vpisnine i. k. e., tedaj mora uradnik vložnega oddelka na vlogi pod zaznamkom o dohodu zabeležiti v gotovini ali v kolkovnih znamkah došli znesek s pristavkom svojega imenskega znamenja. — Denarne zneske ali kolkovne znamke, ki dojdejo z vlogami, katerih namen so zemljiškoknjižni vpisi ali nareja prepisov ali izpiskov iz zemljiških knjig, ali katere se tičejo stvari ingrosacijskih knjig, je poslati pisarniškemuradniku zemljiškoknjižnega urada (voditelju zemljiške knjige, voditelju ingrosacijske knjige), ki piše dnevnik. On mora, in to, ako se zahteva, precej ob prejemu vpričo tistega, ki prinese

vlogo (uradnika vložnega zapisnika, sluge), posvedočiti na ti, da je prevzel došli denar ali kolkovni znesek («1 gl. 50 kr. v kolkih prejel. 24/10 98») in tega zaznamovati še tudi v razpredelu za opomnje v dnevniku za vloge v stvareh zemljiških knjig ali ingrosacijskih knjig,

§ 76. Vloge, katerih predmet so vpisi v zemljiške knjige, (zemljiško knjigo, deželno knjigo, rudniško knjigo, naftno knjigo, železniško knjigo) sodišča ali katere se tičejo takih vpisov (prave prošnje v stvareh zemljiške knjige, uradni dopisi, recurzi, rekurzna rešila, uradna poročila, hipotečne, izpodbijalne in druge tožbe, katerih knjižna zaznamba se zahteva), in pa vse vloge, ki se tičejo izvršbe na nepremičnine, vpisane v kaki zemljiški knjigi sodišča, ali na knjižno zavarovane terjatve ali pa začasnih odredob glede takih nepremičnin ali terjatve, se morajo iz vložnega oddelka poslati uradniku, poverjenemu za vodstvo dnevnika o vlogah v stvareh zemljiških knjig (voditelju zemljiške knjige), ako pa ima zemljiškoknjižni urad posebnega predstojnika, temu. — Vloge o katerih ne odloča zemljiškoknjižni sodnik, se morajo po vpisu v dnevnik in po primerjavi s stanjem zemljišne knjige vrniti vložnemu oddelku in ta jih mora na to odnesti brez odloga oddelku, ki je poklican v njih obdelavo. Kadar se je pri kaki v prvem odstavku imenovanih vlog izpregledal vpis v dnevnik, tedaj jo je, precej ko se razodene ta pogrešek, predložiti nemudoma in brez posredovanja vložnega oddelka voditelju zemljiške knjige ali predstojniku zemljiškoknjižnega urada, da jo vpiše v dnevnik in primerja s stanjem zemljiške knjige. — Vloge, ki so došle po pomoti k voditelju zemljiške knjige ali predstojniku zemljiškoknjižnega urada, je poslati brez vpisa v dnevnik nemudoma vložnemu oddelku ali, če je za obdelavo vloge poklicani oddelek znan, naravnost temu zadnjemu.

§ 77. Gl. pri § 2. instr. (II.)

§ 81. Po ukazilu pravosodnega ministra mora število vlog, odnesenih iz vložnega oddelka, tista oseba, katera jih prevzame, potrditi vsakokrat v prevzemni knjigi s povedbo dneva in ure, kedaj jih je prevzela. V občenju med vložnim oddelkom in med oddelkom ali uradniki, ki morajo oskrbovati vodstvo zemljiških knjig, je pisati po ukazilu prav. ministra prevzemno knjigo po obrazcu š. 12., v katero se vpišejo na kratko iz vložnega

oddelka poslane vloge po dnevni in uri dohoda, potem stranke in predmet, in pa se posvedoči kaka vrnitev v vložni oddelek s pristavkom datuma po podpisu prevzemajočih oseb.

§ 93. Gl. pri § 5. instr. (II.)

§ 97. Pismene vloge na sodišče, ki se opravijo po telegrafu (§ 89. su.), se morajo v obliki sicer predpisani za nje, ponoviti s pravnim spisom, kadar so manjkale depeši (brzjavki) bistvene zakonite potrebnosti pravnega spisa. Potrebnost podpisa stranke ali odvetnika se sme izpolniti s poznejšo kratko pismeno izjavo, da se stranka sklada z vsebino depeše ali da jo odvetnik zastopa in potrebnost priložbe listin s tem, da se pozneje vpošljejo listine in potrebovani prepisi. — Kadar je predati pravdni spis v več izvodih, tedaj je poslati te sodišču dodatno, ako ne obsega že depeša prošnje, da naj se napravijo na stroške stranke prepisi telegrafske vloge; v založbo teh stroškov previdoma potrebovani denarni znesek se mora v kolikor ne gre za sodišču znane stranke ali odvetnike, nakazati proti zaračunu ali položiti po odrejenju v sodni pisarnici. — Pravdni spis in pa vsa navedena dodatna priobčila pošiljke in položki se morajo predati najpozneje v treh dneh po preteku roka, ki je ustanovljen za dotično pismeno vlogo, če pa ni takega roka, v treh dneh po dohodu depeše. V ta rok je vračunati tudi dneve poštnega hoda pravnih spisov, priobčil ali pošiljek. Če se zamudi rok treh dni, se ni več nadalje ozirati na depešo. — Sklepi, kateri se tičejo pravic drugih oseb (na primer dovolitev zemljiškooknjižnega vpisa, razglasitve konkurza itd.), se smejo izreči še le, ko dojde pravdni spis, ali v odstavku 1. omenjene pismene izjave.

§ 98. Predpisi § 97. se ne uporabljajo, ako stanuje stranka ali njen zato pravno stvar postavljeni pooblaščenec v kraju sodišča, pri katerem je predati vlogo, v njegovem okolišu ali v okolišu temu sodišču nadrejenega zbornega sodišča prve stopinje. Pismene vloge na sodišče, ki se opravijo po telegrafu, se morajo v tem primeru še pred pretekom roka, ustanovljenega za podajo vloge, ponoviti v obliki, za nje sicer predpisani, ker se sicer sodišče ne sme ozirati na depešo in mora šteti vlogo za prepozno podano.

§ 157. Kadar dovoli prisilno osnovo zastavne pravice s knjižnim vpisom ali s predznambo (§ 374. ir.) zastavne pravice ali z zaznambo izvršljivosti kako drugo sodišče kakor sodišče knjižnega vložka, tedaj je zaprositi za opravo vpisa naravnost tisto zborna sodišče ali okrajno sodišče, pri katerem je vložek o dotični nepremičnini. —

Izvršilne vpise zastavne pravice ali predznambo izvršljivosti, prisilne uprave, uvedbe dražbenega postopanja in druge knjižne vpise in zaznambe izvršilnega postopanja, ki se dovole ali ukažejo v drugem oddelku zemljiško-knjižnega sodišča, je opraviti v zemljiški knjigi brez odredbe voditelja zemljiškooknjižnega oddelka, in to na podstavi sklepa, ki ga je predložiti v prvopisu. (*Vid.* zemljiška knjiga.) Kjer se pišejo ingrosacijske knjige, je izročiti voditelju ingrosacijske knjige v isti namen izdatek sklepa, katerega je ingrosovati. — Ta določila veljajo tudi za izvršitev sklepov, s katerimi se zastavna pravica, pridobljena za izvršljivo terjatev na nepremičnini, izbríše, prenese, razveljavi ali omeji, ali s katerimi ukaže izbris knjižnih zaznamkov, ki se tičejo izvršilnega postopanja oddelk zemljiškooknjižnega sodišča, ki se ne bavi s stvarmi zemljiške knjige.

§ 159. Sodišče katero se zaprosi za vpis knjižnega zaznamka, ki se tiče pri drugem sodišču tekočega izvršilnega postopanja (zaznamba prisilne uprave, uvedbe izvršilnega postopanja itd.), mora nemudoma naznati izvršilnemu sodišču opravo zaznambe. — Priobčilo opravi z vodstvom zemljiške knjige poverjeni uradnik (zemljiškooknjižno urad) brez nadaljnega sodnega naloga.

§ 168. Kadar mora knjižno oblastvo naznati izvršilnem sodišču, da je prisilna uprava ali dražba nepremičnine, po stanju javne knjige neizpeljiva (§§ 101, 136. ir.), tedaj je dati to naznanilo s kratkim priobčilom na spisih, ki se vračajo.

§ 170. Kadar se mora opraviti pri sodišču dražbeno postopanje o nepremičnini, katere knjižni vložek je pri drugem sodišču, tedaj mora sodišče knjižnega vložka, precej ko je zaproseno za zaznambo uvedbe dražbenega postopanja in se mu da na znanje datum izpiska knjige, ki leži pred izvršilnim sodiščem uradoma dajati temu priobčila, oznamenjena v § 136., od. 2. in 3. ir. To je opustiti samo, kadar sta izvršilno sodišče in zborna sodišče,

pri katerem se piše javna knjiga o nepremičnini, v istem posloplju. — Priobčila o stanju zemljiške knjige in novih knjižnih vpisih, ki se morajo dajati po § 136. ir. in po določilih sprednjega odstavka, mora opravljati z vodstvom zemljiške knjige poverjeni uradnik (zemljejknjižni urad) brez nadaljnega sodnega naloga.

§ 171. Kadar je prodati na dražbi nepremičnino, ki jamči za hkratno hipoteko kot postranski vložek, in ni priložen predlogu za dovolitev prisilne dražbe uradni izpisek iz javne knjige o nepremičnini, katera jamči kot glavni vložek, tedaj mora izvršilno sodišče naložiti zahtevajočemu upniku precej po dohodu zaprosila za opravo izvršbe, da naj v določenem roku predloži tak izpisek iz knjige. Iz izpiska iz knjige mora biti razvidno tudi zadnje knjižno stanje glavnega vložka. Ko preteče rok brez uspeha, je oskrbeti izpisek iz knjige na stroške zahtevajočega upnika po sodni pisarnici (pisarniškem oddelku) izvršilnega sodišča (313., š. 8). — Kadar je bil predlogu za dražbo priložen izpisek iz knjige o glavnem vložku, ali kadar donese zahtevajoči upnik ta izpisek iz knjige, preden je bil v to pozvan, tedaj je naznaniti njegov datum nemudoma sodišču glavnega vložka. — Sicer je uporabljati predpise § 136. ir. in določila sprednjega paragrafa tega pravnega reda zmisloma na dražbo postranskih vložkov.

§ 173. Predlog za knjižni vpis z domikom pridobljene lastninske pravice, za prenos z lastnino na nepremičnini združenih knjižnih pravic in za izbris knjižnih zaznamkov, ki se tičejo dražbenega postopanja, sme zdražitelj, ako dokaže, da je o pravem času in redno izpolnil vse dražbene pogoje (§ 237., odd. 1. ir.), podati hkratu s predlogom za uvedbo razdelbe izkupila ali pa staviti ustno pri razpravi o razdelbi izkupila; v tem zadnjem primeru je vzprejeti predlog v zapisnik o naroku. Ako ne zahteva zdražitelj na dražbi prodane nepremičnine izrecno nič drugega, se sme v obeh primerih zaslišba zahtevajočega upnika ali na nepremičnini stvarne pravice imajočih oseb (§ 237., od. 2. ir.) združiti z razpravo o razdelbi izkupila. Vpis lastninske pravice zdražiteljeve in drugi knjižni vpisi, ki jih zahteva ob enem, se smejo opraviti že pred pravnomočnostjo razdelbnega sklepa, ako se

izpodbija sodniški sklep samo glede razdelbe izkupila in glede izbrisa po zdražitelju prevzetih bremen in pravic.

§ 177. Predlog za preodkaz knjižno zavarovane terjatve je vpisati v dnevniku za vloge v stvareh zemljiške knjige ali ingrosacijske knjige. — Kakor če dovoli sodišče vsled združbe obeh predlogov hkratu rubež knjižno zavarovane terjatve in njen preodkaz namesto plačila, tako tudi, če se na podstavi prej pridobljenih zastavnih pravic želi in dovoli preodkaz namesto plačila posebe (§§ 303., od. 2., 320. in 324. ir.), je pokazati sklep v pregled z vodstvom zemljiške knjige poverjenemu uradniku (zemljiškoknjižnemu uradu) (*Vid.* zemljiška knjiga). Kjer se pišejo ingrosacijske knjige, je izročiti izdatek sklepa voditelju ingrosacijske knjige. — Voditelj zemljiške knjige mora vsaki dovoljeni preodkaz namesto plačila predznamovati v spisku, pozvedeti potem datum vročbe sklepa udeležencem in paziti na nastop pravomočnosti. Po pravomočnosti preodkaza mora voditelj zemljiške knjige predložiti brez nadaljnega naloga sodniku načrt sklepa, s katerim se dovoli knjižni prenos preodkazane terjatve na zahtevajočega upnika in izbris zastavne pravice, vpisane za tega po § 320., od. 1. ir. in kakih vpisanih podzastavnih pravic.

§ 198. od. 1. in 2. pri § 5. instr.; od. 3. in 4.: Glede ingrosacij ostanejo v veljavnosti dosedanja predpisi. — Sklep, s katerim se dovoljuje zemljiškoknjižni vpis ali ingrosacija, mora podpisati samo sodnik, kateri je sklenil rešitev. To velja tudi za rešitve pri zbornem sodišču prve stopinje stavljenih predlogov v stvareh zemljiške ali ingrosacijske knjige, ako opravi to rešitev ud zbornega sodišča prve stopinje. Pri nareji sodniškega rešila se je ozirati na predpise § 182., od 2.

§ 216. Sodni pečat je udariti na: izdatke (čiste prepise) sodeb, plačilnih nalogov, poravnjav in izvršilnih dovolil, izdatke oklicev in odobrilnih pristavkov v stvareh varstva, skrbstva in fidejkomisov, uradna spričevala in poverila vštvevši izdatke, izpiske in prepise iz sodnih spisov (§ 56., od. 3. su.), nadalje proteste, zemljiškoknjižne in hranilne izpiske in vsa pisanja z unanjimi oblastvi ali oblastvenimi organi. — Za sodne izročilne naloge je uporabljati posebne sodne pečate, ki morajo biti v obliki in barvi različni od vseh drugih pečatov, kar jih uporablja sodišče.

§ 231. od. 1. V vpisnik *Hc* se ne smejo vzprejemati zaprosila za opravo knjižnih vpisov (§ 37. jn.); ona spadajo k dnevniku za vloge v stvareh zemljiške knjige ali ingrosacijske knjige. Zaposila za vročbe je vpisati v vpisnik *Hc* samo tedaj, kadar je mimo vročbe opraviti še drugo uradno dejanje, n. pr. predložbo spisa pravosodnemu ministrstvu zastran preloge i. e.; sicer je ravnati s takimi stvarmi po predpisu § 377. Zaposila za opravo realnih dejanj, ki niso v zvezi s knjižnimi vpisi (§ 117. jn.), spadajo pak v vpisnik *Hc*. Istotako je v stvareh izbranih sodišč stavljena zaprosila za opravo sodniških dejanj (§ 589. cp. in člen XXII. uv. zakona k cp.) in pa zaprosila pridobniskih komisij in cenilnih komisij za zaslišbo strank in izvedencev vzprejemati v te vpisnike.

§ 261. od. 1. in 2. Vsi spisi (vloge, zapisniki in drugi zapiski, odločila, vročilnice itd.), ki se tičejo iste pravne stvari ali v stvareh zemljiške knjige istega vložka, se morajo združiti pod istim vkupnim oznamenilom (spisi [akti], spisovno znamenje).

[Spisi se opremljajo z zaporedoma tekočimi listnimi številkami.] Ako obsegajo več kakor 250 listov, je napraviti navadno nov zvezek.

§ 264. od. 3. Spisovno znamenje za zemljiškknjižne spise (deželna knjiga, rudniška knjiga, naftna knjiga, železniška knjiga) se nareja z oznamenilom vložka, katerega se tičejo vpisi (na primer 56 zk. Grafenberg; 24 žel. k.), spisovno znamenje za ingrosacijske stvari s številko dnevnika in z letnico, na primer 51/98.

§ 266. od. 4. Kjer je v vpisnikih, zaznamkih ali izkazih, kateri se ne izpreminjajo s tem opravnim redom, povedati po sedaj veljajočih predpisih številko vložnega vpisnika ali vložno številko, bo povedati v bodoče opravilno številko po zmislu zgoranjega določila.

§ 275. Za vsaki zemljiškknjižni vložek (deželna knjiga, rudniška knjiga, naftna knjiga, železniška knjiga) je napraviti posebne spise. Za spise v stvareh zemljiške knjige je uporabljati spisovne platnice. Vse istega zemljiškknjižnega vložka se tikajoče vloge, listine, prepise in

261. od. 2. Predpis v oklepah [] odpade vsled § 6. u. 16. dec. 1898, pri § 2. inst.

drugačne spise je vzeti k istim spisom. Za vsaki zemljiškoknjižni vložek je vpisati preglednico po obrazcu št. 58. — Kadar je vzeti spise, ki se tičejo zemljiškoknjižnih vpisov, zavoljo njih zveze z drugimi pravnimi stvarmi k pravnim ali izvršilnim spisom ali k drugim spisom in ni že tako priložen k zemljiškoknjižnim spisom prepis spisa ali izdatek sklepa, tedaj je vložiti na dotičnem mestu zemljiškoknjižnih spisov list in na tem postaviti na videž predmet spisa in hkratu oznamenilo spisov, h katerim se je dejal spis. Vročilnice, ki se tičejo takih spisov, je predložiti, preden se denejo k spisom, uradniku, ki piše dnevnik za zemljiškoknjižne vloge, da jih vpiše v ta dnevnik. — Poverjene prepise listin, na katerih podstavi se opravi knjižni vpis, je dejati v zemljiškoknjižne spise k prošnjam za vpis, pridržanim pri sodišču, katerih priloge so one listine (§ 81., od. 3. su.); na stranskem robu teh prepisov ni treba puščati praznega prostora. — Kadar se opravijo pri istem sodišču vsled iste vloge ali na podstavi iste listine vpisi v različne zemljiškoknjižne vložke, ne da bi se uporabljali predpisi o hkratnih hipotekah, je vzeti vlogo ali prepis listin. Pri hkratnih hipotekah je vzeti vlogo ali poverjeni prepis listine k spisom po sodniku oznamenjenega zemljiškoknjižnega vložka, v spisih drugih zemljiškoknjižnih vložkov pak je na mestu, na katerem bi bilo vložiti vlogo ali prepis listin, vložiti list in na njem oznameniti zemljiškoknjižni vložek, čegar spisi obsegajo vlogo ali prepis listin. Pri hkratnih htpotekah je vzeti vlogo ali poverjeni prepis listine k spisom glavne vloge. — Določila §§ 18. od. 2., 20. in 21. v ukazu pravosodnega ministra z dne 12. januarja 1872. l. (dz. 5) se razveljavljajo. — Spise v stvareh ingrosacijske knjige je hraniti kakor dosedej.

§ 296. Od izločbe so izključeni:

7. zemljiške knjige, deželne knjige in vse druge javne knjige, vštevši ingrosacijske knjige, spisi o napravi javnih knjig, dnevniki za zemljiškoknjižne vloge (vloge o stvareh deželne knjige, rudniške knjige, naftne knjige, železnične knjige) in vloge o stvareh ingrosacijske knjige, vsi vodstva zemljiških in drugih javnih knjig se tikajoči spisi, vštevši načrte zemljiškoknjižnih odlokov (odlokov v stvareh deželne knjige, rudniške knjige, naftne knjige, železnične knjige), toda brez spisov o zemljiškoknjižnih predznambah

pristojbin, ki so se zopet izbrisale, naposled spisi o uredbi služnosti in odvezi zemljišč.

§ 309. od. 4. Glede nadziranja voditeljev zemljiške knjige ostanejo mimo tega v veljavnosti predpisi § 42. v ukazu praz. ministvstva z dne 12. jan. 1872. I. (dz. 5.)

§ 311. od 1. Sodni predstojnik sme po potrebi ukazati, da se mu predlože od časa do časa izkazi zastankov glede določenih vpisnikov in spiskov, zlasti glede dnevnika zemljiškoknjižnih vlog.

§ 321. V kolikor je dopuščeno, v posameznem primeru podati jih ustno, se smejo v pravnih stvareh nesporne sodne oblasti jemati v sodni pisarnici (pisarniškem oddelku) na zapisnik :

6. predlogi za dovolitev zemljiškoknjižnih vpisov priproste vrste, zlasti predlogi za vpis lastnine ali zastavne pravice, ako niso združeni s predlogi in izjavami, katere mora po zakonitem predpisu sprejemati sodnik sam, in predlogi za dovolitev ingrosaciji;

7. prošnje za podaljšavo roka za uredbo stanja zemljiške knjige (§ 3. z. z dne 23. maja 1883. I. (dz. 82).

§ 350. od. 2. Za vročbe po pošti je uporabljati povratnice po obrazcu št. 66 (na belem papirju) in št. 67 (na modrem ali rumenem papirju). Prve so za vročbe, ki jih ni treba opraviti v roke adresatu samemu, povratnice po obrazcu št. 67 na modrem papirju pa so določene za vročbe v roke adresatu samemu (tožbe in vse druge opravilne kose, ki jih je vročiti po predpisih, izdanih za tožbe) in iste povratnice na rumenem papirju za vročbe v stvareh zemljiške knjige in ingrosacijske knjige.

§ 363., od. 3. Za vročanje po sodnih slugah in organih občine ali graščinskega ozemlja je uporabljati vročilnice po obrazcu št. 74 (na belem papirju) in št. 75 (na modrem ali rumenem papirju). Prve so za vročbe, katerih ni opraviti v roke adresatu samemu, vročilnice po obrazcu št. 75 na modrem papirju so določene za vročbe v roke odresatu samemu in iste vročilnice na rumenem papirju za vročbe v stvareh zemljiške knjige in ingrosacijske knjige (§ 350.). Za priobčila in pozive, ki jih je po §§ 103. in 106. cp. dati osebam, katerim je kaj vročiti, se rabijo obrazci št. 76 do 78.

§ 406. Mimo vpisnikov, knjig, zaznamkov in spisikov, navedenih v tem pravilnem redu, se morajo pisati po sodiščih v državljanskih pravnih stvareh in v stvareh prvosodne uprave še ti-le spiski in zaznamki:

A. pri vseh sodiščih, pri katerih so opravila dotične vrste navadna :

1. spisek cenilcev, stalno zapriseženih izvedencev in tolmačev, všteti izvedence za primere razlastitve za železnice (§ 24. z. 18. febr. 1878 l. (dz. 30.)

2. spisek o naročenih in izdanih izpiskih iz zemljiške knjige in prepisih listin (§ 40. min. u. z dne 12. jan. 1872. l. (dz. 5.)

3. spisek o opuščenih napravah sklada med zemljiško knjigo in katastrom (točka 3. u. z dne 2. jul. 1889. l., uk. š. 35.).

4. predznamek o zemljiškoknjižnih vpisih, ki jih je po povodu zapuščinske obravnave opraviti uradoma (§§ 2. in 3. z. z dne 23. maja 1883. l. dz. 82); ta predznamek je kolikor moči združiti s spisom, navedenim v št. 3, in pisati ga mora kakor tega zadnjega voditelj zemljiške knjige (zemljiškoknjižni urad).

5. predznamek o nariskih v mapi, ki jih oskrbuje zemljemerec (prav. min. uk. z dne 13. jun. 1894., uk. 22.).

6. vpisniki k ingrosacijski knjigi in zbrane hipotečne potrdilnice.

g) Iz zakona od 27. nov., 1896, dz. 217, [zakon o organizaciji sodišč (su.)].

54., od. 1. Oskrbovanje vodstva zemljiške knjige in vseh ž njim združenih opravil, katera mora opravljati po veljajočih predpisih voditelj zemljiške knjige ali zemljiškoknjižni urad, se odkazuje sodni pisarnici. Kjer so posebni zemljiškoknjižni uradi, so ti samostalen oddelek sodne pisarnice.

§ 81., od. 3. in 4. V zemljiškoknjižnih stvareh je sestaviti spise po zemljiškoknjižnih vložkih. Predpisati se sme, da je dati poverjene predpise listin, na katerih podstavi se je opravil knjižni vpis, k prošnjam za vpis, pridržanim pri sodišču, katerim so bile priložene one listine. Vse istega zemljiškoknjižnega vložka se tikajoče vloge, listine, prepise in drugačne spise je privzeti k tem istim

spisom. — Rok, do katerega je ob pričetku veljavnosti tega zakona že napravljene spise v zemljiškoknjižnih stvareh urediti po zemljiškoknjižnih vložkih, se ustanovi s posebno naredbo pravosodnega ministra.

IV.

Predpisi o postopanju ob zemljiško- knjižni razdelbi in oddružitvi zemljišč.

1. Zakon od 6. februarja 1869, dz. 18., o pravicah in postopanju pri zemljiškoknjižni razdelbi kake nepremičnine.

S pritrdilom obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

§ 1. Ob oddelitvi (odcepljenju oddružitvi) kakega dela od zemljišča, vpisanega v javnih

§ 1. Deželnoknjižno telo more več solastnikov razdeliti v več delov in iz njega napraviti več deželnoknjižnih teles le po določilih zakona od 6. febr. 1869, dz. 18. — 18. febr. 1874, 1553, Zb. 5275.

2. Lastninsko pravico cenjene in izdražbane sestavine kakemu zemljišču je moč za zdražitelja vpisati le s postopanjem, izvedenem v zmislu zakona od 6. febr. 1869, dr. 18. — 30. jun. 1874, š. 6888, Zb. 5777.

3. Postopanje, predpisano z zak. 6. febr. 1869, dz. 18., uporabljati je le, kadar je ozemlje, za katero se hoče otvoriti nov knjižni vložek sestavina v javni knjigi že vpisanega zemljišča. 27. jan. 1875, š. 701, Zb. 6736.

knjigah ni treba takrat prejšnjega obveščanja in dovoljenja oseb, za katere so na zemljišču vpisane stvarne pravice, kadar se za oddelilo (oddružni kos) otvori nov knjižni vložek, v kateri se vpišejo vse na zemljišču vpisane pravice, in sicer zastavne pravice kakor vkupne zastave.

Ti vpisi so pristojbin prosti.

O izdelani oddelitvi in otvoritvi novega vložka je obvestiti vse udeležence.¹⁾

¹ Vsled razbremenbe in ureditve zemljišč v javnih knjigah potrebne odpise in pripise je izvesti uradoma in brez zaslišanja hipotečnih upnikov, kateri nimajo prigovora proti razbremenilnim in urejevalnim odredbam (§ 39. ces. pat. 5. jul. 1853, dz. 150.)

4. Zahtevek za oddelitev kakega dela od zemljišča vpisanega v javnih knjigah, za odpis kakega kosa od knjižnega vložka in otvoritev novega knjižnega vložka ni moč podati na rednem pravnem potu s tožbo, temuč le s prošnjo. 8. jan. 1878, š. 13802. Zb. 6780.

5. Zemljiškknjižno telo je obremenjeno z nanj vpisano in natanko označeno služnostjo le v toliko, v kolikor se razteza ta služnost. Oddeline (odcepki, oddružni kosi), ki leže izven tega vpliva, so proste služnosti, katere knjižni vpis tudi nima pravnega naslova glede omenjenih oddelin ter je zato izbrisati. 3. jan, 1889, š. 15017. Zb. 12537; (1. febr. 1899, š. 1425, Z. f. N. 1901/100).

6. Oddelitev ozemlja od nepremičnine, na katero so vpisani za solastnike vsakočasni lastniki več drugih nepremičnin, ni možna, ako tega ne privolijo hipotečni upniki vseh zadnje omenjenih nepremičnin. 4. aprila 1900, š. 4329, Z. f. N. s. 167.

7. Prim. o. 1. in 2 pri § 32. zz. in o. 1. pri § 16, t. z. —

§ 2. Razun v slučaju, navedenem v § 1., je oddelitev kakega dela od zemljišča, vpisane v javnih knjigah, brez izkazane izrecne privolitve v § 1. označenih oseb, dopustna le na podlogi pozvalnega postopanja, izvedenega v zmislu naslednjih paragrafov.¹⁾

¹⁾ Prim. § 13. od 3. z. 24. aprila 1874, dz. 49.

§ 3. V početek tega postopanja ima posestnik zemljišča, od katerega hoče del odcepiti, priznati to namero po knjižnem oblastvu osebam, za katere so na zemljišču vpisane stvarne pravice, s pozivom, naj kak vgovor proti oddelitvi prijavijo pri tem oblastvu v roku, ki je ustanoviti po danih razmerah, tako gotovo, kakor bi sicer veljalo, da pozvanec dovoljuje oddeljenje in da se svoji pravici glede oddelilnega kosa odpoveduje tisti čas, ko se izgotovi knjižni odpis.¹⁾

Oblastvo ne sme za prijavo vgovora nikedar določiti roka izpod trideset dni.

Prošnjo za oddelitev je zabeležiti v javni knjigi pri zemljišču, pri katerem je oddelitev izvesti. Posledica te zabeležbe je, da kasneje vknjižbe kake stvarne pravice ne morejo oddelitve zabraniti.²⁾

§ 2. 1. Proti volji solastnika ni moč knjižno razdeliti skupnega zemljiškoknjižnega telesa. 24. jul. 1878, š. 4062, Z. f. N. 1879/3.

2. Prim. o. 1. pri § 16.

§ 3. 1. Solastnik zemljišča ni upravičen proti solastniku neznanega bivališča početi pozivno postopanje. 7. maja 1884, š. 10588, Links 4. zv. 244. — Prim. o. 1. pri § 2.

2. Po §§ 2. in 3. je izključen na odcepljeno zemljišče prenos zastavnih pravic, radi katerih se ni podal vgovor. 27. nov. 1877, š. 13765, Zb. 6671.

¹⁾ Prav. min. je v uk. 1889, s. 214, prijavilo razp. viš. dež. sodišča v Brnu od 15. okt. 1889, š. 6313, o dopustnosti knjižnega odpisa posameznih sestavin kakega zemljiškoknjižnega telesa z namenom, da se otvori nov zemljejknjižni vložek in nanj vpiše lastninska pravica do sedanjega lastnika.

Ta razpis dopušča take odpise samo: 1. ako otvoritev novega vložka ukazujejo veljavni zakonski predpisi, n. pr. ob premembi lastninskega razmerja ali zastavno-pravne obremenbe, ko bi se te premembe sicer ne dale izvršiti (§§ 10, 11 in 13. zz.); 2. ako to opravičuje lastnikova gospodarska korist; n. pr. ob stavbi novih hiš ali ob parcelaciji ozemlja v stavbene svrhe; 3. ako so od knjižnega telesa odpisati v zmislu § 33 z. od. 2. jun. 1874, dz. 97 pripisane, v drugi davčni občini ležeče sestavine.

²⁾ O otvoritvi novih vložkov za železniška zemljišča gl. prav. min. u. 9. jun. 1900, š. 4541.

§ 4. V prošnji, na katero izide poziv, je označiti oddelino natanko, ako treba s črteži ali mapami.¹⁾

§ 4. 1. Vročba oddelilne prošnje pozvancem po § 4. pozv. z. se sme zgoditi tudi z napisi; le-ti pa morajo imeti bistvene znake, posebno parcelne številke in površino oddeline. 25. febr. 1883, š. 93. J. k. 80, Zb. 4884.

2. Kadar se po zakonu od. 6. febr. 1869, dz. 18. prosi otvoritve novega knjižnega vložka za del v javnih knjigah vpisanega zemljišča ali pa njegovega pripisa k drugemu knjižnemu vložku, tedaj k izpričevalu, potrebnem za ugodno rešitev prošnje, da oddelilni kos pripada k osnovnemu zemljišču, kar ni razvidno niti iz javne knjige niti ustanovljeno z listinami polne dokazne moči, zadoštuje prepodaja uradno potrjenega katastrskega izpiska o tem pripadanju in pa potrdilo občinskega urada v kate-rega okraju leži osnovno zemljišče, da se oddelilni kos tedaj obdeluje in obdačuje skupno z osnovnim zemljiščem. Plss. 21. febr. 1871, k š. 456, J. k. 70. prijavljen z razp. prav. min. 16. aprila 1871, š. 3003.)

3. Protí pričetku pozvalnega postopanja radi oddelitve kakega kosa od zemljišča ni dopusten reviz. rekurz po § 130. zz. 5. nov. 1870, š. 12139, Zb. 7640.

Vročbo prošnje vsakemu pozvancu je opraviti po zakonih veljavnih za vročevanje tožeb²⁾)

¹⁾ Gl. § 1. z. 23. maja 1883, dz. 82. ²⁾ Gl. § 106, cp., § 124 zz. in § 25. instr.

§ 5. Rok vgovoru se prične dne po vročbi poziva, teče brez presledka in brez odšteti dni poštnega teka ter se ne more podaljšati.

Proti zamudi tega roka ni postavitve v prejšnji stan.

§ 6. Pozvanec ima vgovor povedati pri knjižnem oblastvu, in sicer pismeno ali ustno; vgovoru ni treba navajati nihakih vzrokov.

Vgovor je priznani uradoma tistemu, ki je provzročil poziv.

Ako se vgovor ni dvignil v zanj določenem roku, tedaj naj knjižno oblastvo na zahtevanje izgotovi potrdilo te okolnosti z navedbo pozvancev, ki niso dvignili vgovora.

Pristojbina za to potrdilo je kakor uradnim spričevalom določena v tarifnem stavku 116 Aaa zakona od 13. decembra 1862.

§ 7. Pravočasno podani vgovor ovira namerjano oddelitev. Ovira se lahko odpravi s plačilom dolga (§ 8.) ali s sodnim razsodilom, ki proglašča vgovor za neveljaven (§§ 9—12.).¹⁾

¹⁾ Prim. z. 11. maja 1874, dz. 16.

§ 8. Upniki, ki so vgovarjali, morajo, ako je njih terjatev vpisana z glavnico v določnem

§ 6. 1. Vgovarjajočemu tabularnemu upniku ne pripada povračilo vgovornih stroškov. 31. okt. 1888, š. 12833, Zb. 12427; 20. nov. 1888, š. 13364, Prč. 1889/268. — Prim. o. 2. pri § 9.

znesku, plačilo vzprejeti tudi tedaj, če še ni dotekel plačnostni čas njih terjatve; vendar jim ostane osebna pravica do zadostila za voljo škode, ki jih je morda zadela vsled pre-
zgodnega plačila.¹⁾

¹⁾ Prim. § 8. od. 2. z. 12. maja 1874, dz. 126. in § 29. od. z. 19. maja 1874, dz. 70.

§ 9. Ako kak upnik vgovarja proti menjavanju zemljišč, ki so namenjena kmetovalskemu obdelovanju, tedaj sme knjižno oblastvo vgovor z rzsodilom razveljaviti, ako bi se posestva menjalcev mogla z meno zaokrožiti ali bolje obdelovati, ter ako se v obeh slučajih po določilih § 1374. odz. z meno ne kaže v opaznosti varnost terjatve, radi katere se je dvignil vgovor.

Na pristojnost knjižnega oblastva k temu rzsodilu ne vpliva, je-li terjatev v skrbi kakega javnega oblastva (fevdnega, fidejkomisnega, substitucijskega, zakladnega, ustanovnega, varstvenega, kuratorskega ali sicer skrbstvenega) ter je-li terjatev namenjena v kako določno svrho, na pr. kavcijo.

§ 10. V prošnji za rzsodilo, označeno v § 9., se je moči izkazati, da so se z meno

§ 9. 1. Rzsodilo v zmyslu § 9. t. z. je dopustno le ob menjavanju, 18. marca 1873, š. 2534, Zb. 4908.

2. Vgovor v oddelilnem postopanju po §§ 9 — 12. t. z., ki ga knjižno oblastvo ni spoznalo za upravičenega, nalaga dolžnost v povračilo troškov, ker se postopa sicer uradoma pa ob`enem kontradiktorno; glede povračila troškov v tem postopanju je torej zmysloma uporabljati določila civ. pravnega reda. 13. aprila 1887, š. 4070, Zb. 11538. — Prim. o. 1. pri § 6.

zemljišča zaokročila, ali s katastrsko mapo ali, ako je ni, z uradnim spričevalom občinskega predstojnika tiste občine, v čegar okolišu leže zemljišča, ali na drug verojeten način. Pota in potoki ne pretrgavajo zveze med zemljišči.

Dokaz dejstva, da more zamenjavanje zemljišč provzročiti boljše gospodarjenje, je dovesti z odločilom tistih organov, katere deželni zakoni določajo v to razsojo in odločbo.¹⁾

¹⁾ Dotični zakoni so za: Dalmacijo, 10. jul. 1898. dež. 23; Goriško in Gradiško, 5. aprila 1870. dež. 24., Istro, 5. aprila 1870. dež. 25., Koroško, 5. aprila 1870. dež. 23., Kranjsko, 15. maja 1872. dež. 17. Štajersko, 23. marca 1873. dež. 22; Avstrijo nad Anižo. 5. aprila 1870. dež. 17., Avstrijo pod A. 5. aprila 1870. dz. 32. Bukovino, 5. aprila 1870. dež. 19., Češko, 5. aprila 1870. dež. 33., Galicijo, 5. apr. 1870. dež. 36., Moravsko, 5. aprila 1870. dež. 27., Predarlško. 31. marca 1900. dež. 26., Solnograško, 5. aprila 1870. dež. 20., Šlezijo, 5. aprila 1870. dež. 22. — Glasom vseh teh zakonov, razun onega za Trst, so razsojevalni organi politična okrajna oblastva v katerih so zamenjevalna posestva. Ako so posestva v dveh ali več polit. okrajih, tedaj se sme prošnja podati v kateremkoli teh okrajev. Dalje določujejo vsi ti zakoni, razun onega za Češko, da, kadar se nahajajo sestavine kakega menjevalnega posestva v dveh ali več polit. okrajih, je pristojno tisto polit. oblastvo, v katerega okolišu se nahaja domačija, ako je pa ni, glavni del posestva.

V Trstu je v to pristojen mestni magistrat.

Glej tudi zakone o domačijah srednje velikosti, za Koroško 16. sept. 1903. dež. 33. za Tirolsko, 12. jun. 1900. dež. 47; dalje drž. komasacijski z. 7. jun. 1883, dz. 92, in dotične deželne zakone.

§ 11. O prošnji (§ 10.) naj knjižno oblastvo k naroku pozove tiste, ki so bili podali vgovore, s svarilom, da bi se o prošnji razsodilo tudi, ko bi oni izostali od naroka. — Prošnja je vročiti vsakemu pozvancu po zakonih,

veljavnih za vročevanje tožeb¹⁾). Pozvanci smejo k naroku poslati svoje izjave pismeno.

¹⁾ Prim. § 106. in nasl. cp.

§ 12. Knjižno oblastvo naj razsodi o prošnji po preteku naroka z odlokom ter naj uradoma preišče, kolikor ta presoja ni odkazana drugim organom (§ 10, od. 2.), ako obstoje v § 9. označeni zahtevki, ter naj v to svrhu, ako je treba, odredi poizvedbe in cenitve.

Za to razsodilo je taka pristojbina, kakor za razsodilo o pozvalnih tožbah (tarifna stavka 103 Aa zakona 13. dec. 1862¹⁾).

¹⁾ Velja še, (§ 3. ces. u. 26. dec. 1997, dz. 305.).

§ 13. Odpis kakega kosa od knjižnega vložka in njega pripis k drugemu vložku ali otvoritev novega vložka zanj je zaprositi v eni sami prošnji.¹⁾

Kadar so odredbe o tem izvršiti v knjigah dveh knjižnih oblastev, tedaj je prošnjo podati pri tistem, pri katerem je izvesti odpis. Ako le-to nima pomiselka proti dovoljenju, naj v knjigi zabeleži odpis in vpošlje prošnjo zaradi dovolitve in izvedbe pripisa ali otvoritve novega vložka drugemu knjižnemu oblastvu z opomnjo, da proti odpisu ni zadržka.

Zabeležba odpisa ima tak učinek, da dohode vsak kasnejši vpis na zemljišče, kolikor

§ 12. 1. Rekurzni rok. je računati po § 126. zz. 21. okt. 1880. š. 10925, Zb. 8147.

§ 13. 1. Ako je kaka nepremičnina pripisati k fidejkomisnemu posestvu, tedaj mora dogovor potrditi fidejkomisni urad (§§ 627. 633. in 634 odz.) 21. avg. 1888, š. 9866, Uzb. 380; 9. okt. 1901, š. 13600, Prč. 1902/727.

se tiče oddelila (oddelilnega kosa), moč le za slučaj, da se njegov vpis v drug vložek ne dovoli.

¹⁾ Prim. § 92. od. 1. in 74. zz.

§ 14. Drugemu knjižnemu oblastvu je, ako tudi nima pomiselka, izvršiti pripis ali otvoritev novega vložka ter o tem obvestiti prvo knjižno oblastvo, katero ima takoj izvesti zabeleženi odpis z navedbo knjige in vložka, v kateri se je bila odpisana sestavina vpisala in to priznati udeležencem.¹⁾

Kadar se pa pripis ali otvoritev novega vložka ne dovoli, tedaj je prvemu zemljiško-knjižnemu oblastvu dati vednost in navesti mu je razloge zavrnitve. Le-to ima obvestiti o tem prosilca in naznaniti mu razloge zavrnitve, s pripomnjo, da se bode zabeležba odpisa izbrisala po pravokrepnosti zavračujočega odloka.

Kadar sta se opravila odpis in pripis, je prošnjo s prilogami hraniti pri tistem knjižnem oblastvu, pri katerem sta se izvela pripis ali pa otvoritev novega vložka.

Na enak način je ravnati tudi pri odpisu ali pripisu parcel vsled mene. Udeleženci podajo prošnjo lahko pri kateremkoli izmed obeh knjižnih oblastev.

¹⁾ Pri teh vpisih je navesti listina, ki jim je v podlago, ne pa sklep, ker je po § 103. zz. in § 8. instr. v početku postaviti praesentatum. (Obj. uk. 1899., s 149.)

§ 15. Z izvršenim odpisom prestane, razun v slučaju § 1., glede odpisanega kosa moč vseh na zemljišču stoječih vpisov. —

S pripisom dobe polno moč tudi glede pripisanega kosa vsi vpisi, stoječi na zemljišču, h kateremu se je napravil pripis.

§ 16. Ta zakon ne preminja sedaj veljavnih določil o potrebi politične dovolitve za razdelitev zemlje in za menjavanje zemljišč, posebno z ozirom na to, da veljajo ali za dominikalne (deželno- ali fevdnoknjižne) ali pa rustikalne (mestno- in zemljiškknjižne).

§ 17. Izvršitev tega zakona se naroča mojim ministrom za notranje stvari, pravosodje in finance.

2. Zakon z dne 11. maja 1894. l., dz. 126.,

o zemljiškknjižni oddružitvi¹⁾ zemljišč za namene javnih cest ali poti, nadalje za namene kake v javni koristi pričete naprave za napeljevanje ali odvrčanje kake vode.

S prtrdilom obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Kadar se prosi zemljiškknjižne oddružitve kakega zemljišča, katero se je uporabilo ali

¹⁾ h. odjeljivanju.

§. 16. 1. Deželna vlada in dež. odbor imata posredovati, ako se prosi otvoritve novega deželnoknjižnega vložka za oddelilni kos iz kakega deželnoknjižnega vložka ali zemljišče, ki naj se iz druge zemljiške knjige prenese v deželno. Stranka se ima o soglašanju (konzensu) deželne vlade izkazati sodišču že ob podaji dotične knjižne prošnje. 11. dec. 1883, š. 468, J. k. 113 (Nasprotno o. upr. sod. 24. aprila 1884, š. 881, Budw. 2102; 21. sept. 1894, š. 3484, Budw. 8046.).

- a) za napravo, preložbo ali razširbo in za vzdrževanje kake javne ceste ali javne poti, ali pa
- b) za kako v javni koristi pričeto napravo za napeljevanje ali odvracanje kake vode (namakalno, razmakalno, vodovodno napravo, branilno ali vredbeno stavbo, zajezbo huddournikov), vštrevši tudi za to potrebne posebne nasipne naprave (postavim gonila in jezila),

od kakega s stvarnimi pravicami obremenjenega zemljiškoknjižnega telesa, tedaj je v prošnji poleg predpisanega natančnega oznamenila oddružnega kosa povedati tudi njegovo prejšnjo obdelavno vrsto in njegovo površino, ter je predložiti listine, ki služijo v dokazilo pridobitve oddružnega kosa, z dotičnimi ležnimi črti vred, in pa uradno potrdilo, da se je oddružni kos uporabil za zgoraj povedani namen.

Dajati to potrdilo, ki se izdaje kolka prosto, poklicano je glede naprav poti pristojno politično okrajno, oziroma samoupravno oblastvo, glede naprav vodnih staveb pak po vodnopravnih zakonih v vodnopravnih stvareh sploh pristojno politično okrajno oblastvo.

Prošnje more predati lastnik zemljišča ali pa pridobitelj oddruženega zemljišča.²⁾

²⁾ Prav. min. je z u. 13. okt. 1894., š. 20724, u. k. 36. prijavilo rg. fin. min. 22. jul. 1894, š. 32043., s katerim so se organom razvidnostnega katastra dala navodila za uprostitvev in pospešenje njih poslovanja ob prilikah, v katerih je uporabljati pozv. zakon. — Vsled teh navodil mnogokrat zaprosilom za knjižno oddružitvev dotičnih zemljišč ne bode prilagati razdelbenega načrta v zmislu § 1. zadnji odst. z. 23. maja 1883, dz. 82. — Za take

oddružitve zemljišč naj se zmislooma uporabljajo odredbe §§ 45 in 46. z. 23. maja 1883, dz. 83. in izvrš. u. 11, jun. 1883, dz. 91. o začasni izvedbi prememb. Knjižnemu sodišču je začasno izvedbo prijaviti z zglasilno polo, v kateri bodi tudi navedeno začasno parcelno oznamenilo cestne, oz. vodne naprave, ne da bi se priložil kak obris. Dokončno (definitivno) je premembo v zemljarinskem katastru izvesti potem, ko so cestne oz. vodne naprave (stavbe) gotove v eni kat. občini, in sicer na podlogi situacijskega načrta, ki je razvidnostnemu uradniku došel z zemljiškoknjižnim odlokom, ako še ni teh pomagal, pa na podlagi podatkov merjenja, ki je ima izgotoviti razvidnostni uradnik sam. Po navodilih fin. min. mora razvidnostni uradnik mersko delo izgotoviti kar najhitreje ter ima potem knjižnemu sodišču s predpisano zglasilno polo predložiti natančno kopijo o dotičnem vrisu v kat. mapo, kadar tega vrisa še ni, pa površno napravljen obris. Za vsako katastrsko občino je napraviti posebna zglasilna pola z dotičnim delom obrisa. — Kadar se prememba tiče tudi v deželni knjigi, (deski) vpisanih nepremičnin in če je pridejati kopija kat. mape, tedaj jih je pridejati po dvoje, da knjižno sodišče eno odstopi oblastvu deželne knjige v zmislu u. prav. min. 27. sept. 1887, uk. 31. t. 5, al. 5. — Po navedenem bode knjižnim sodiščem ob rešitvi oddružne zaprosbe redkokedaj dajati parcelam začasne oznake po pomagalih, ki so jim pri roki. Kadar se to primeri, pa ima cestna oz. vodna naprava, ako ni iz več predmetov (v kat. občini), dobiti samo eno parcelno oznako, in sicer pri novih predmetih številko, ki pride po zadnji parcelni številki tiste kat. občine.

U. prav. min. 24. sept. 1900, uk. 38. priobčuje razp. fin. min. od 12. sept. 1900, š. 29552, s katerim je to odredilo, da je v vseh primerih zglasilnim polam o premembah, provzročenih s cestnimi in vodnimi stavbami, priložiti natančen posnetek (kopijo) v katastrsko mapo vrisanih prememb, ter da so v zglasilnih polah poočiliti površinske mere posameznih parcel po starem in novem stanju. — Zglasilni poli je pridejati po nekem pridejanem vzorcu napravljeni izpisek iz izračunskega zapisnika (Berechnungsprotokoll), ki ga sodišče nima vračati, iz katerega pa se dajo posneti k dotičnim cestnim, ozir. vodnim napravam privzeti deli parcel. — Take zglasilne

pole so prepodati koncem tistega meseca, katerega se je dovršil površinski račun. — To pa se ima zgoditi početkom pisarniškega dela, vršечеge se po razmerjenju. — Konečno so se razvidnostni uradniki in arhivi za kat. mape opozorili na določbe t. 2. razp. fin. min. od 14. jan. 1893, š. 40497 iz 1892, vsled katerega je zemljemerske črteže o posameznih parcelah ali zemljiščih izročiti najkasneje v šestih tednih po naročilnem dnevu. —

Fin. min. je z razp. 2. nov. 1900, š. 63824. vsem fin. dež. oblastvom naročilo, da imajo razvidnostni funkcionarji svoje sodiščem pred 12. sept. 1900 o takih napravah prepodane zglasilne pole na zaprosbo sodišč dopolniti v zmislu gorenjega razpisa. (Obj. v uk. 1900, s. 268.)

Predsedstvo viš. dež. sodišča na Dunaju je o tem izdalo razpis 9. okt. 1900, Praes. 9519, (Obj. v uk. 1900, s. 255.) z le-to vsebino: Ker je odslej vsaki zglasilni poli razvidnostnega uradnika priložiti natančen posnetek narisa v kat. mapi, ni stranki nič več vpomagati razdelbenega črteža. Stranka se v prošnji za oddružitev lahko sklicuje na zglasilni poli priloženi črtež, ki je potem vpoložiti v listinsko zbirko. — Vsakako pa je predložiti še posnetek ležnega črteža, ki je v zmislu § 16. z. 11. maja 1894, dz. 126. razpoložiti pri občinskem uradu tiste občine, kjer leže oddružni kosi, katerega posnetka ne more nadomestiti posnetek, pridejan zglasilni poli k sodišču podani, ker je ta posnetek vložiti v listinsko zbirko. — Omenjeni posnetek ležnega črteža se lahko proti predpisani malenkostni pristojbini naroči pri razvidnostnem zemljemercu ali arhivu kat. map. — Daljna uprostitev je možna tudi s tem, da se za vse oddružne kose napravi ena sama pridobitna listina v tabularni obliki, vsled katere v njej navedeni zemljiški lastniki dotične zemljiške kose izročajo pridobiteljem ter jim dovoljujejo odpis in vknjižbo lastninske pravice. Dotične zemljiške kose je v pridobitni listini lahko natanko navesti, ker se razdelbeni črtež in izpisek iz izračunskega zapisnika nahajata pri sodišču. — Pridobitne listine niso kolka proste. — Na nagodbene zapisnike, ki so se pred sodiščem napisali morda vsled vabila po § 433. cp., sta nalepiti zapisniški in nagodbeni kolek. — Seveda morajo biti pridobitne listine napravljene po določilih zemlj. zakona. (§ 26., 27.,

31. in 74.); imeti morajo torej veljaven pravni naslov. Za soprogo ne more podpisavati soproga, ki se ne izkaže z njenim pooblastilom. — Ni dopustno zmislooma uporabljati predzadnji odstavek u. prav. min. 26. okt. 1894, uk. 40., ker se v tem odstavku povdarja, da se ondu podpisano postopanje omejuje izključno na primere, ki se tičejo ob napravi zemljiške knjige dogodivše se napake. — Zaradi olajšave legaliziranja podpisov na listinah se opozarja na zak. 5. jun. 1890, dz. 109. in dotične dež. zakone. — Po § 83, zz. je pri okrajnih sodiščih moč knjižne prošnje podajati tudi ustno. Glasom § 32. od. 2. zz. se izjave za odločitev lahko oddajajo na dotični zapisnik tako, da ni pomisleka, da se morebitni nedostatki pridobitne listine odpravijo z izjavo v zapisniku. — Glede označenja oddelilnih kosov po parcelah se razpis sklicuje na konec gorenjega min. u. 24. sept. 1900, uk. 38., ter dostavlja, da seve javnega dobra ni jemati v kaki zemljiškoknjižni vložek, temuč le v imenik, ki je pisati po § 33. z. 2. jun. 1874, dz. 88, 89 in 90.

Knjižnim sodiščem, bavečim se z zakonom 11. maja 1894., se torej priporoča to - le postopanje: 1. Prijava o začasni (provizorni) izvedbi prememb po od. 4. u. 13. okt. 1894, uk. 36. je le zato, da knjižno sodišče vzame razvidnostni slučaj v pregled. V tej prijavi torej ni odrediti zaslišanja stranke. — 2. Ako dospe zglasilna pola o končni izvedbi, pa jej ni pridejan niti natančen posnetek predočbe v kat. mapi, niti izpisek iz izračunskega zapisnika, tedaj je oblastvo o razvidnosti katastra prositi, da v zmislu rozp. fin. min. 12. sept. 1900, š. 29552, dopošlje manjkajoče priloge. — 3. Ko dospe v zmislu pozvanega rozp. fin. min. opravljena zglasilna pola, je po § 3. z. 23. maja 1883. dz. 82. o roku, potrebnem za ureditev zemljiške knjige, zaslišati zastopnike uprave za cestno oz. vodno napravo, ne pa posamezne zemljiške posestnike, ki so odstopili zemljišča za naprave. — 4. Ob tem zasliševalnem naroku so omenjeni zastopniki, ako niso prava vešči, poučiti o določbah z. 11. maja 1894, in izrecno o tem, da se smejo v prošnji za oddružbo, ki se na zahtevanje lahko poda na zapisnik, sklicevati na razdelbeni črtež, ležeč pri sodišču ter, da jim je na voljo, da posnetek ležnega črteža, ki je po § 15. izložiti v občji vpogled pri občinskem uradu, naroče proti plačilu določne pristojbine

ali pri razvidnostnem uradniku ali pri arhivu kat. map. — Le-tim je dalje povedati, da je k izdanju po § 1. od. 2. potrebnega uradnega potrdila glede naprav poti pristojno polit. okrajno oziroma samoupravno oblastvo, glede naprav vodnih staveb pa dotično politično okrajno oblastvo. Ob tej priliki je posebno dati primerno ustno napotilo, kako naj bi se v dotičnem slučaju brez posebnih težav preskrbele potrebne pridobitne listine. — 5. Ko se je bila pismeno ali ustno podala zaprosba za oddružitvev in ko so se bili odpravili kaki povoljno rešitev ovirajoči nedostatki, je po pozvanem zakonu dalje uradovati kar najhitreje. 6. Ako bi se vzlic odredbam u. prav. min. 24. sept. 1900, glede ležnega črteža in njegovih posnetkov pokazale kake zapreke, jih je po predstojnem predsedstvu deželnega (okrožnega) sodišča prijaviti predsedstvu viš. dež. sodišča.

§ 2. V zaslišbo oseb, za katere so stvarne pravice vpisane na zemljiškoknjižnem telesu (tabularne upnike), naj sodišče, ako se mu zdi, da je prošnji sicer ugoditi, namesto pozivnega postopanja, vravnanege v zakonu z dné 6. febr. 1869. 1. (dz. 18.), začne v nastopnih paragrafih predpisano postopanje.

§ 3. Prošnja za oddružitvev je najprej zabeležiti pri zemljiškoknjižnem telesu, od katerega naj se oddružitvev izvrši. Ta zabeležek ima to moč, da kesnejši vpisi knjižne pravice ne morejo oddružitvev zaprečiti. Ob enem je zaukazati narok pri sodišču v sprejem kakih vgovorov tabularnih upnikov proti oddružitvi.

§ 4. O naroku (§ 3.) obvesti sodišče prosilca, lastnika dotičnega zemljiškoknjižnega telesa in vse tabularne upnike¹⁾ z odlokom, v katerem naj jim dá natančno na znanje predmet zelene oddružitvev. To obvestilo naj se dá s pristavkom, da je moči v prošnjo s prilogami vred pogledati pri sodišču, in da morajo ta-

bularni upniki, ki mislijo, da vrednost oddružnega kosa presega znesek petdeset goldinarjev ali da se z oddružitvo pripravlja v nevarnost njih knjižna pravica, pri naroku vgovarjati proti namerjani oddružitvi, ker bi se sicer mislilo, da privoljujejo v oddružitev, potem da se sicer tabularnim upnikom ne jemlje pravica, svoj vgovor doposlati k naroku pismeno, in pa da je pri vgovarjanju povedati, ali se vgovarja zastran vrednostnega zneska oddružnega kosa, presegajočega petdeset goldinarjev, ali pa, ker se v nevarnost spravlja knjižna pravica.

Postavitev v poprejšnji stan se ne vrši proti izostanku od naroka, oziroma proti zamudi roka za vgovor.

¹⁾ Prim. § 2. t. z. in § 3. z. 6. febr. 1869, dz. 18.

§ 5. Glede navedenih vgovorov¹⁾ naj sodišče o vseh dotičnih razmerah pozveduje uradoma in zlasti naj si izprosi in rabi izpiske iz izdelka zemljarinskega katastra o površini in čistem donosu, potem zakupne in kupne pogodbe in enaka pomagala.

O važnejših korakih, ki se v tem oziru nameravajo, zlasti pak o takih, ki vtegnejo provzročiti kaj stroškov, naj sodišče obvesti prosilca.

Kot vrednost oddružnega kosa je vzeti v račun vsoto, povedano v pridobilni listini, vsakakor pak tisti znesek, ki se pokaže, če se v podstavo vzame davčni razmnožnik, predpisan zastran odmere pristojbin za ovedbo vrednosti zemljarini zavezanih nepremičnin.

¹⁾ Prim. § 17, od 1. t. z.

§ 6. Vgovor tabularnega upnika ne ovira dovolila zaprosene oddružitve, če se je sodišče, skrbno pretehtavši posledek v §. 5. omenjenih ovedeb, prepričalo o tem, da vrednost oddružnega kosa ne presega zneska petdesetih goldinarjev in da iz oddružitve dotičnemu tabularnemu upniku očitno ne preti nobena škoda z ozirom na vrednost ostalega zemljiškknjižnega telesa, katera se pokaže po dovršeni oddružitvi in v poštev jemajoč njene posledke, in pa z ozirom na stalež knjižnih bremen.

Sodišče razsoja z odlokom, ali in v koliko so vgovori po zmyslu spredaj stoječega odstavka vtemeljeni ali ne.

§ 7. Vgovor, kateri se spozna za vtemeljenega, ovira namerjano oddružitev.¹⁾ Ako se vgovor spozna za nevtemeljenega, ne jemlje se nanj ozir, rešujoč prošnjo za oddružitev (§ 11.).

¹⁾ Gl. § 17. od. 2. t. z.

§ 8. Vgovor se more spraviti ob moč tudi s plačilom dolga.

Upniki, ki so vgovarjali, morajo, če je njih terjatev vpisana z glavnico, zneskoma določeno, plačilo vzprejeti tudi tedaj, če še ni dotekel čas njih terjatve; vendar se jim pridržuje osebna pravica do zadostila zavoljo škode, ki jih je morda zadela vsled prezgodnega plačila.

§ 9. Po §. 6. tega zakona izrečeno razsodilo je vročiti prosilcu, lastniku dotičnega zemljiškknjižnega telesa in tabularnim upnikom, ki so vgovarjali.

§ 10. Rzsodila o vgovoru je po rekurzu moči izpodbijati v 14 dneh po vročbi.

Proti razsodilu druge stopinje ni dovoljen nadaljen pravni lek.

Rekurze, ki po določilu spredaj stoječega odstavka niso pripustni, naj sodišče prve stopinje zavrne takoj.

§ 11. Ko razsodilo zadobi pravno moč (§. 6.) ali če sploh ni bilo vgovora, opravi naj sodišče rešilo prošnje za oddružitve po veljavajočih predpisih¹⁾ in pazi na posledke uvodnega postopanja.

§ 12. V postopanju po §. 1., 5., 6., drugem odstavku, 9. in 10. tega zakona potrebne vloge in njih priloge, zapisniki, razsodila in izdatki se oproščujejo kolka.

§ 13. Določila tega zakona naj se zmislooma uporabljajo tudi o prošnjah, katerih predmet je več zemljiških oddružitvev, in to z izpremembami in dopolnili, ustanovljenimi v nastopnih paragrafih 14. do 17.

§ 14. Več zemljiških oddružitvev, ki spadajo k isti napravi poti (§. 1. a), oziroma k isti napravi vodne stavbe (§. 1. b) ter se tičejo v isti katastralni občini ležečih oddružnih kosov, more se pri pristojnem zemljiškoknjižnem sodišču prositi z eno samo prošnjo celo tedaj, kadar se pridobitev teh oddružnih kosov vtemeljuje z različnimi listinami.¹⁾

¹⁾ Prim. § 86. zz.

§ 15. S prošnjo za oddružitvev (§. 13. in 14.) je tedaj, kadar posamezni oddružni kosi sestojijo iz delov parcel, razen geometričnih narisov, potrebnih po §. 1. zakona z dne

23. maja 1883. l. (dz. 82.), donesti tudi še nadaljen potrjen kolka prost posnetek ležnega črteža, kateri je bil ob razglasilu, omenjenem v nastopnem paragrafu, izložen v občini vpogled pri županstvu tiste občine, v katere mejah leže oddružni kosi.

§ 16. Tabularni upniki naj se o naroku zastran kakih vgovorov (§. 3. in 4.) obvestijo z oklicem, katerega je nabiti na uradni tabli sodišča, potem v občini, v kateri leže oddružni kosi, in pa v sosednih občinah, in po okolnostih razglasiti tako, kakor je sicer v kraju navada.

Ta razglasila naj se v slučaju, omenjenem v §. 15., opravijo s pristavkom, da je moči v posnetek ležnega črteža razen pri sodišču pogledati tudi pri županstvu tistih občin, v kateri leže oddružni kosi.

§ 17. O tem, ali vrednost posameznih oddružnih kosov presega znesek petdesetih goldinarjev, naj sodišče uradoma pozveduje in odločuje tudi tedaj, kadar v tem oziru ni bilo vgovora.¹⁾

Kadar sodišče najde, da vrednost oddružnega kosa presega znesek petdesetih goldinarjev, tedaj dotično razsodilo prav tako kakor vgovor, ki je bil spoznan za vtemeljenega, ovira namerjano oddružitev tega oddružnega kosa (§. 7.). Tako razsodilo je vročiti prosilcu in pa lastniku dotičnega zemljiškognjižnega telesa.

¹⁾ Gl. §. 5. od. 1. t. z.

§ 18. Kolikor se po ovedbah, ki jih je opravljati po §. 5., in pa po razglasilih in

ovedbah v zmislu §. 16. in 17. nabero kaki stroški, bole naj ti prosilca.

§ 19. Izvršitev tega zakona se naroča Mojim ministrom za pravosodje, notranje stvari, poljedelstvo in finance.

V.

Zakon z dne 7. julija 1896. l.

dz. 140.. o dovoljevanju poti za silo (zasilnih poti).*)

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Za nepremičnino, katera nima za redno obdelavo in rabo potrebne potne zveze z javnim potnim omrežjem, bodi si da sploh ni nobene potne zveze ali pa da je le nezadostna, more lastnik tedaj, kadar za to, da bi se v okom prišlo potrebi poti, ne nastopijo pogoji razlastitve ali brezplačne dovolitve po § 365. občega držav-

*) Na Hrvatskem urejuje to stvar «Zakon o nužnim prolazima» od 6. aprila 1906.

§ 1. Tudi za hišo, postavljeno na delu njive, kateri bi po tem zakonu šla pot za silo, se sme zahtevati taka pot. 10. jan. 1905., š. 19273., Prč. 1905/444.

2. Take potrebe pa nima zemljišče, ki meji naravnost na javno pot, čeprav ga od njega loči jarek ali nasip, tako, da je njegova raba težja, ali spojena z večjo izgubo časa in večjim trudom, kakor bi bilo to pri potu, ki naj bi se odkazal. 28. dec. 1897, š. 15338., Prč. 1898/199.

3. Prošnja o dovolitvi poti za silo ni zavrniti samo zato, ker bi ta pot omogočila dobivanje apnenega kamenja, ilovice itd., ker ta zakon tudi namerava, da bi posestnik zemljišča svoje podjetje napravil za obdelavo pripravnejše, sposobnejše in boljše. 17. nov. 1896, š. 13373.; Prč. 1897/411

4. Pot za silo se more dovoliti tudi za gozdno parcelo, katera se pa z dovoljenjem političnega oblastva rabi le za kamnolom, in sicer dokler bode ta raba trajala. 15. febr. 1898. š. 2145, Zb. 28.

ljanskega zakonika ali po drugih za to danih zakonih, zahtevati po meri tega zakona sodno dovolitev zasilne poti prek tujih nepremičnin.

Za uporabo tega zakona se z izrazom «potna zveza» razumeva potna naprava (delana pot) in pa brez kake potne naprave izvrševana pravica do steze.

Za gozdna zemljišča se zasilna pot po tem zakonu ne dovoljuje.¹⁾

¹⁾ Glej gozdni zakon, § 24. in nasl. 3. dec. 1852., dz. 250.

§ 2. Dovolitev zasilne poti ni dopuščeno zahtevati tedaj, kadar korist zasilne poti ne presega vse škode, katera ž njo nastane nepremičninam,¹⁾ ki jih je obremeniti, in pa kadar je nedostatek potne zveze izvajati iz očitvidne neskrbnosti zemljiškega lastnika, pokazane po pričetku veljavnosti tega zakona.

Da bi se dosegla krajša kakor že obstoječa potna zveza, za to se zasilna pot ne dovoljuje.

¹⁾ Primeri § 4. tega zakona.

§ 3. Zasilna pot obstoji v služnosti steze, gonj ali kolovoza ali v razširbi takih že obstoječih pravic do poti; zlasti se sme kot zasilna pot dovoliti tudi skupna poraba obstoječe zasebne poti¹⁾ ali naprava delane poti prek tujega zemljišča.¹⁾

¹⁾ § 6. t. z. — ²⁾ § 4. odst. 1., zadnji stavek in § 7. t. z.

§ 4. Za vrsto, obseg in mer zasilne poti in za podrobnejše obličnosti,¹⁾ kako jo je rabiti, je merodajna potrebsčina nepremičnine, ki je v stiski. Ob enem pak se je ozirati na to, da se z ene strani tuje nepremičnine kolikor moči malo obremenijo in se njih lastnik kolikor moči malo nadleguje, z druge strani pa da se pot potrebujočemu lastniku napravijo kolikor moči majhni stroški; zlasti je kolikor moči omejiti primere, v katerih se dovoli potna naprava.²⁾

Zasilna pot se sme dovoliti samo v toliko, da se ž njo ne onemogoči ali znatno oškoduje pravilna obdelava ali raba nepremičnine, katero je obremeniti.

Izključena je dovolitev zasilne poti skozi poslopja, zaprta dvorišča in pri hišah za stanovanje, da se zabrani pristop tujim osebam, skozi vrte s plotom ograjene,³⁾ dalje prek takih zemljišč, ki iz javnih ozirov ne dopuščajo, da bi se rabila za zasilno pot.⁴⁾

1) Bolje: pogoje (Modalitäten), obličnosti je «Formalitäten».
 2) §§ 3. in 7. t. z. — 3) Po nemškem izvorniku se ima glasiti od besede «dvorišča» dalje: in skozi vrte, ležeče poleg hiš za stanovanja, ki so, da se zabrani pristop tujim osebam, ograjeni s plotom.

4) § 9., odst. 4. t. z.

§ 5. Zasilno pot potrebujoči zemljiški lastnik mora za vso škodo, katera se z dovolitvijo zasilne poti morda napravi ž njo obremenjenim nepremičninam, dati primerno odškodbo v nekem glavničnem znesku.

To odškodbo zahtevati pristoji lastniku obremenjene nepremičnine neposredno proti pot potrebujočemu lastniku. Drugi, ki imajo pravico do te nepremičnine (upravičenci za užitek, zakupniki itd.), so s svojimi zahtevki odškodbe, v kolikor ne gre za stvarne pravice, v katerih zadostilo služi odškodna glavnic (§ 22.), navezani na njenega lastnika; določevaje odškodbo se je ozirati tudi na tiste škodnosti, katere z dovolitvo zasilne poti zadenejo te upravičence.

§ 6. Kadar se dovoli skupna poraba tuje zasebne poti, tedaj je v odškodninski znesek všteti s tem provzročene večje stroške za vzdrževanje poti.

§ 7. Ako gre narediti potno napravo, sme lastnik nepremičnine, katero je obremeniti, zahtevati, da pot potrebujoči lastnik v svojo last prevzame za zasilno pot potrebovani svet. V takem primeru se je ob določevanju odkupne cene ozirati ne samo na vrednost odstopljenega sveta, ampak tudi na znižbo vrednosti, katera zadene dotičnemu lastniku ostajajoči del njegovega posestva, zlasti pa tudi na kake večje po odstopu provzročene težave v obdelovanju ostalega posestva.

§ 8. Zahtevek, da se dovoli zasilna pot, ne zastara.

§ 9. Obravnava o zahtevku, da se dovoli zasilna pot, se vrši na prošnjo lastnika nepremičnine, katera je v stiski.

V obravnavo je poklicano okrajno sodišče (tudi za mesto delegovano okrajno sodišče), v katerega okolišu se nahaja nepremičnina, ki je v stiski.

Pri tem se uporabljajo načela postopanja v nespornih stvareh, v kolikor ni v tem zakonu ukazano kaj drugega.

Glede prašanja, ali in v koliko stoje javni oziri na poti, da bi se neko določeno zemljišče rabilo za zasilno

pot (§ 4., odstavek 3.), si mora sodišče v vsakem takem primeru izprostiti izjavo pristojnega upravnega oblastva ter jo ob razsojanju poštovati za obvezno.¹⁾

¹⁾ §§ 10., odst. 2., 11., odst. 2., in 16., odst. 6. t. z.

§ 10. V prošnji je zahtevano zasilno pot oznameniti s povedbo njene vrste in meri, navedši katastralne številke in obdelavne vrste dotičnih nepremičnin in pristavivši ime, stan in stanovališče njih lastnikov, ter je razložiti vzroke sprožene zahteve. Ako so nepremičnine predmet zemljiške knjige, je navesti tudi vložke zemljiške knjige.

Prošnjo je podati v toliko izvodih, da bo moči vsakemu lastniku nepremičnin, ki jih je obremeniti, dostaviti en izvod in en izvod pridržati na sodišču; vrhu tega je priložiti kolka prost izvod, ki se dostavi političnemu okrajnemu oblastvu.

Za več sosednjih nepremičnin, katere imajo vse enako potrebo zasilne poti, je moči zahtevati dovolitev zasilne poti z eno samo prošnjo.

§ 11. O prošnji se mora sodišče najprej iz javnih knjig prepričati, da so v prošnji obseženi podatki glede lastninskih razmer v poštevh prihajajočih nepremičnin resnični, in ako ni vpeljavi postopanja nič na poti, razpisati narok za obravnavo, povabivši vse stranke. Lastniki nepremičnin, katere je obremeniti, se povabijo po predpisih, ki so merodajni za vročbo v lastne roke.¹⁾

Razpis naroka je zastran javnih ozirov, ki bi morda prihajali v poštevh (§. 4., odstavek 3.), dati na znanje tudi političnemu okrajnemu oblastvu. Če to ni samo v dotičnem primeru poklicano, braniti javno korist, mora ono nemudoma poslati primerno poročilo pristojnemu upravnemu oblastvu.

¹⁾ §§ 106.—108. cp.

§ 12. Sodišče mora vse za prašanje o potrebnosti zasilne poti in njene oblike in pa za določbo odškodbe merodajne razmere ovedeti, privzemši dva veččaka, praviloma na mestu samem.

V popolnoma preprostih primerih se more oprava krajne ovedbe opustiti.

V ovedbo se smejo privzeti tudi take nepremičnine, katerih potrebujoči lastnik ni zahteval v svoji prošnji, ako

se njih poraba pokaže potrebna, da se zasilna pot vravna najprimerneje. V tem primeru se morajo tudi lastniki dotičnih nepremičnin privzeti k obravnavi.

§ 13. Za veščake je uporabljati kraj poznajoče može, ki so izvedeni v gospodarskih, v poštevh prihajajočih razmerah. Njih imena je ob povabilu na obravnavo dati strankam na znanje.

Stranke morejo do pričetka obravnave izjaviti kake vgovore glede sposobnosti ali nepristranosti veščakov. Na te vgovore se je sodniku ozirati, ako se mu zde osnovani. Namesto izločenega veščaka je brez odloga privzeti drugega veščaka.

§ 14. Veščake je pred pričetkom ovedovanja zapriseči, ako se stranke ne odreko zaprisežbi.

Oni morajo, natančno preskusivši, kako je stvar, oddati svoje mnenje o zasilni poti, ki jo je dovoliti, in o odškodbi, katero bo dati.

Vsak veščak je dolžan, povedati dejanske pogoje in druge podstave, na katerih sloni njegovo mnenje.

§ 15. Sodišče mora z ozirom na posledke obravnave, ne rušeč določila §. 9., odstavka 4., o dovolitvi zasilne poti in o odškodbi, ki jo bo dati, odločiti po svobodni prepričanosti, ne vežoč se na dokazna pravila, toda v obrazložbi odločbe mora razložiti okolnosti, ki so bile merodajne za njegovo prepričanost.

Ob enem je odločiti o založbi stroškov postopanja (§. 25.).

Dovoljeno zasilno pot je popisati kar se da natančno, ako treba, oziraje se na ležni načrt (črtež), ki ga je napraviti.

Ako se zasilna pot razteza črez več parcel, katere so last raznih oseb, oziroma katere spadajo k raznim, zemljiškoknjižnim telesom, je odškodbo določiti posebej za vsakega lastnika, oziroma za vsako skupino dotičnih parcel, katere je ločiti po zemljiškoknjižnih telesih.

Rok za plačilo odškodninskega zneska znaša štiri tedne potem, ko odločba zadobi pravno moč. Na prošnjo dolžnika pa mu more sodišče proti temu, da v tem času obrestuje odškodninski znesek, določiti tudi daljši rok, in to do treh let potem, ko odločba zadobi pravno moč.¹⁾

Odločbo je strankam vročiti po predpisih, ki veljajo o vročbi v lastne roke.

¹⁾ § 17., odst. 1. t. z.

§ 16. Odločba sodišča se more izpodbijati samo s pravnim pomočkom rekurza.

Rok rekurzu znaša 14 dni.

Rekurz je podati v toliko izvodih, da bo moči en izvod pridržati na sodišču in po en izvod vročiti tistim nasprotnikom pritožnikovim, katerih koristi se pritožba tiče. Tem zadnjim je дано na voljo, v 14 dneh predati svoje mnenje¹⁾ o rekurzu.

Ko dojdejo ta mnenja, oziroma ko brez vspeha preteče za to določeni rok štirinajstih dni, je spise uradoma predložiti sodišču druge stopinje.

Spredaj stoječa določila veljajo tudi tedaj, kadar se izpodbija odločba sodišča na drugi stopinji.

Ako v primeru rekurza gre za odločbo prašanja, ali in v koliko so javni oziri na poti, da bi se neko določeno zemljišče rabilo za zasilno pot (§. 4., odstavek 3.), veljaj na drugi in tretji stopinji za merodajno izjava pristojnega višega upravnega oblastva, od katerega jo je izprositi.

V kolikor je sodna odločba osnovana na izjavi pristojnega ministerstva o onem prašanju, ni rekurz proti nji dovoljen.

Nastopiti redno pravdno pot zastran obveljave zahtevkov, o katerih je razločati s postopanjem, po tem zakonu vravnanim, ni dopuščeno.

¹⁾ = izjavo (Äußerung)

§ 17. Ako se s pravnomočno odločbo dovoli zasilna pot proti odškodbi, mora sodišče po preteku štirih tednov potem, ko nastopi pravna moč, na podstavi odločbe uradoma odrediti, da se zasilna pot po predpisih o zemljiški knjigi vpiše v zemljiško knjigo, ter ob enem tudi ukazati vknjižbo zastavne pravice za priznani odškodninski znesek

§ 16. 1. Proti soglasnim odločbam nižih sodišč je dovoljen rekurz le ob pogojih § 16. ces. pat. od 9. avg. 1854, dz. 208. — 8. jan. 1902, š. 18022/1, Prč. 1902/51.

2. Pritožba ni dovoljena proti odločbi rekurzneга sodišča, s katerim se je v sami stvari razveljavila odločba prvega sodišča in odredila dopolnitev postopanja. 28. febr. 1901, š. 2248., uzb 391.

z obrestimi na nepremičnini, upravičeni do zasilne poti, in, ako bi ta v času, ko se opravlja vknjiževanje, bila združena z drugimi nepremičninami v eno zemljiškoknjižno telo, na vsem tem zemljiškoknjižnem telesu. Pri tem je znesek, ki se vpiše, izrecno oznameniti za odškodninski znesek, določen vsled sodne dovolitve zasilne poti, in nepremičnino, za katero je bil določen, je navesti s katastersko številko in zemljiškoknjižnim vložkom.

Ako nepremičnina, upravičena do zasilne poti, ni vzprejeta v zemljiško knjigo, je v obveljavo zastavne pravice za odškodninski znesek z obrestimi vred uradoma opraviti zastavni popis nepremičnine.

Ako se pak sodišču v omenjenem roku štirih tednov dokaže, da se je med tem časom plačal, oziroma sodno položil odškodninski znesek z obrestimi vred (§. 22.), odpade v prvem in drugem odstavku tega paragrafa ukazano zavarovanje odškodbe. V takem primeru mora zemljiškoknjižni odlok, s katerim se ukazuje vpis zasilne poti, obsegati vzklic na dokazano plačilo, oziroma na sodno položbo odškodninskega zneska in obresti.

Ako se je s pravnomočno odločbo zasilna pot dovolila, odškodba za njo pa ni bila priznana, je precej, ko odločba zadobi pravno moč, odrediti v prvem odstavku tega paragrafa ukazano vknjižbo zasilne poti.

§ 18. Ako bi sodišče izvedelo za kako premembo v osebi lastnika, katera je nastala pri dotičnih nepremičninah po pričetku postopanja zastran dovolitve zasilne poti, se mora ono na te premembe ozirati, da novi lastniki stopijo v nadaljnem postopanju na mesto svojih pravnih prednikov.

V vsakem primeru je z sodno odločbo provzročeno pravno stanje, če bi po pričetku postopanja nastopile premembe v lastništvu, obvezno tudi za pravne naslednike v odločbi imenovanih strank, in to celo tedaj, kadar so ti lastnino pridobili po sodni dražbi. Potemtakem ni v § 17. predpisanim uradnim dejanjem na poti kaka med tem časom nastala mena v lastništvu dotičnih nepremičnin. Kedor si je vendar katero teh nepremičnin pred sodnim obvestilom o vknjižbi, oziroma o rubežu nepremičnin, ne vede za postopanje, pričeto zastran zasilne poti, pridobil po pogodbi, tak ima pravico, odstopiti od pogodbe, a to mora drugi stranki pogodnici izjaviti v roku, ki mu je dovoljen za rekurz proti dotičnemu sodnemu odloku.

§ 19. Kjer še imajo knjige pokladnice, se glede zabeležbe sodne odločbe, ki jo je vložiti, zmislooma uporabljajo določila §§ 17. in 18.

§ 20. Služnosti zasilnih poti je tedaj, kadar se služno zemljišče siloma (s prisilno dražbo) proda, vzdržati kot breme tega zemljišča ter novemu pridobitelju odkazati, ne da bi se zaračunile na kupnino.

§ 21. Z zastavno pravico zavarovanemu odškodninskemu znesku gre za cesarskimi davki in drugimi javnimi davščinami prednost pred vsemi drugimi, zastavnega predmeta se držečimi terjatvami.

§ 22. Odškodnino je tudi mimo primerov, označenih v § 1425. obč. drž. zak., dati s sodnim položkom pri stvarni instanciji, ako so na nepremičnini, obremenjeni z zasilno potjo, osnovane stvarne pravice tretjih oseb.

Potrebnost sodnega položka odpade pak tedaj, kadar in v kolikor te stvarne pravice navzlic zmanjšani vrednosti dotične nepremičnine, provzročeni z dovolitvijo zasilne poti, ostanejo zunaj nevarnosti tako, da hipoteke ohranijo § 1374. obč. drž. zak. vstrežajočo vrednost, druge pravice se pak glede njih varnosti očitvidno ne morejo pripraviti v nevarnost.

V pisanje javnih knjig poklicano sodišče sme na prošnjo lastnika nepremičnine dati o obstoju potrebne varnosti potrdilo na podstavi svoje prepričanosti, s preiskavo dobljene.

Položeni odškodninski znesek je porabiti v plačilo zahtevkov stvarnih upravičencev (odstavek 1.), zmislooma uporabljaje določilo o razdelitvi kupnine, dosežene na prisilni dražbi, razen če bi se upniki odrekli taki porabi; v tem zadnjem primeru je položeni odškodninski znesek ali njegov po upnikih ne zahtevani delni znesek izročiti upravičenemu lastniku nepremičnine.

§ 23. Ako se je za kako nepremičnino dovolila zasilna pot na podstavi tega zakona, se sme kasneje razširba obstoječe zasilne poti ali dovolitev nove zasilne poti po tem zakonu samo v toliko, v kolikor so se dotične dejanske razmere med tem časom premenile v važnem oziru,

§ 24. Ako bi se na podstavi tega zakona dovoljena služnost zasilne poti kasneje dala pogrešati, mora sodišče na prošnjo te ali druge stranke po preskušnji, kako je stvar, o tem izdati odločbo, in skrbno se oziraje na vse merodajne okoliščine, po pravici določiti, ali naj lastniku gospodujočega zemljišča lastnik služnega zemljišča povrne neki del o svojem času plačanega odškodninskega zneska in v kateri višini. V takih primerih se zmislooma uporabljajo določila, izdana za postopanje zastran dovolitve zasilne poti.

Prav tako je na prošnjo lastnika s služnostjo zasilne poti obremenjene nepremičnine ravnati tedaj, kadar naj se ta nepremičnina z zidanjem, premembo obdelave in enako premeni tako, da se nadaljni obstoj služnosti po zmislu odstavka 2. in 3. v § 4. vzvodi za nepripusten. Služnost zasilne poti je odpraviti, ako se verjetno dokaže namerjana prememba nepremičnine, in odpravo služnosti je navezati na primerne opreznosti zastran resnične oprave dotičnih prememb.

Namesto odpravljene služnosti zasilne poti je na zahtevo pot potrebujočega lastnika ob enem določiti novo zasilno pot.

§ 25. Stroške s tem zakonom vravnanega postopanja mora zalagati zasilno pot potrebujoči zemljiški lastnik, ako

§ 25. 1. Prosilec je dolžan povrniti troške nasprotnika, prisedšega k naroku, potrebnem po § 11. t. z., ne pa zastopniških troškov odvetnika, ker posredovanje odvetnika ni potrebno. Ako se nasprotnik pritoži, ker se mu troški niso prisodili, tekaj mu gre tudi nagrada pritožbenih troškov, ako je imela pritožba uspeh. 17. okt. 1899, š. 14799., Prč. 1900/86; 7. avg. 1900, š. 11066, Prč. 1900/733; 20. okt. 1903, š. 14357, Prč. 1905/26.

2. K troškom postopanja, ki jih ima po § 25. z. 7. jul. 1896, dz. 140. trpeti zasilno pot potrebujoči zemljiški lastnik, spadajo tudi intervencijski in zastopniški troški lastnika, katerega zemljišče je obremeniti, in sicer na prvi in na prizivni stopinji, vendar samo kolikor so bili ti in posebno troški zastopanja po pravnih zastopnikih potrebni v primerno pravno obrambo in kolikor jih ni povzročil neupravičeni nastop nasprotnika zasilno pot potrebujočega. Plss. 13. maja 1902, k š. 12380 ex 1900, uzb. 608.

postopanje ni bilo provzročeno po neopravičenem uporu kake nasprotne stranke.

Kaki stroški, ki se nabere s posredovanjem upravnih oblasti zastran obrambe javnih ozirov (§ 4., odstavek 3.), ne bolé zemljiškega lastnika.

V primerih kasnejše odprave služnosti zasilne poti, omenjenih v § 24., mora sodišče z ozirom na korist, katera vsaki stranki nastane po posledku postopanja, po pravici odločiti o plačilu stroškov po strankah.

§ 26. V kolikor bi po tem zakonu izdanim pravno-močnim odločbam bilo treba prisilne izvršitve, je moči na njih podstavi opraviti eksekucijo po predpisih postopanja v spornih stvareh.

§ 27. Sodno položena odškodnina je oproščena plačila hranilne pristojbine.

§ 28. Ta zakon stopi v veljavnost z dnem, katerega se razglasi.

Izvršiti ga je naročeno Mojim ministrom za pravosodje, notranje stvari in finance.

VI.

Zakon od 25. julija 1871, dz. 96.,

kako je postopati, da se zemljiške ali rudniške knjige izpravljajo¹⁾, kadar se ustanavljajo, dopolnjujejo, v drugo napravljajo ali predrugačajo.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. S tem zakonom v red dejano postopanje, skaterim se izpravljajo zemljiške knjige velja tedaj:

§ 1. 1. Ako je zemljiško knjigo dopolniti z vpisom nepremičnine, katere ni še v nobenih zemljiških knjigah,

- a) kadar se vsled kakega deželnega zakona novič ustanavljajo zemljiške knjige ali že ustanovljene tako predrugačajo, da bi ta predrugačba sezala v posestne²⁾ in lastninske³⁾ razmere ali v stanje bremen;⁴⁾
- b) kadar je kako zemljiško knjigo dopolniti z vpisom take nepremičnine, katere ni še v nobenih zemljiških knjigah vpisane;⁵⁾
- c) kadar je kako celo zemljiško knjigo ali samo nekoliko te knjige v drugo napraviti zato, ker se je izgubila ali že ni za rabo cela ali nekoliko te zemljiške knjige.⁶⁾

¹⁾ O.: rudarskih knjig uravnájo. ²⁾ O.: vlastniške.

³⁾ O.: svojinske. ⁴⁾ §§ 3. do 19. in 22. ⁵⁾ § 20. ⁶⁾ § 21.

§ 2. Ukazati to postopanje pristoji višemu deželnemu sodišču, a izvesti¹⁾ ga je tistemu sodišču, katero zemljiško knjigo drži.

¹⁾ O.: zvršiti.

tedaj je postopanje v zmislu § 1. b), katero ima po § 2. tega zakona ukazati više dež. sodišče, pričeti že po izgotovljenem vpisu dotične nepremičnine, vpis pa ima na prvi stopinji napraviti realno oblastvo. Realno oblastvo ima torej spise in obenem načrt o dotičnem knjižnem vložku predložiti šele, ko se je bil že dovolil vpis. 4. aprila 1872, š. 3326, Zb. 4556; 26. jun. 1872, š. 6499, Zb. 4644.

2. Predpisi veljavni pri osnovi (ustanovljanju) novih zemljiških knjig so uporabni tudi ob dopolnjevanju zemlj. knjig. 20. jul. 1875, š. 7958, Zb. 5799.

§ 2. 1. Uvedbenih odlokov (v zmislu § 2.) ni imeti za tabularne odloke, torej jih ni izpodbijati z rekurzom. 27. dec. 1874, š. 11239, Z. f. N. 1875/18.

2. Proti odloku po § 2. t. z. sta dovoljena opozoritev in rekurz po § 9. ces. pat. 9. avg. 1854, dz. 208. 15. jan. 1873, š. 263, Z. f. N. 1873/43. — Prim. o. pri § 7., 1. in 2. pri § 13., 1. pri § 15. Glej tudi o. 1. pri § 1.

1. Kadar se nove zemljiške knjige ustanavljajo.

§ 3. Kadar se vsemu okolišu kakega sodišča dodela črtež¹⁾ novih zemljiških knjig, osnovanih po splošnega zemljeknjižnega* zakona in deželnih zakonov predpisih, treba da više deželno sodišče postavi dan, katerega je začeti s tem črtežem tako delati, kakor z zemljiško knjigo (pričetni dan nove zemljiške knjige), ter da ob enem sproži postopanje, da se knjiga izpravi (uravna).

Moči je te naredbe tudi napraviti že tedaj, kadar je črtež dovršen samo enemu delu sodnega okoliša.

¹⁾ T.: načrt.

§ 4. Javne knjige, če morebiti so, treba na pričetni dan nove zemljiške knjige toliko skleniti in z rabe umekniti, kolikor nova zemljiška knjiga stopa v njih mesto.

A take prošnje o kakem vpisu v poprejšnje javne knjige, katere doidó pred začetnim dnevom nove zemljiške knjige, a ta dan še niso rešene, treba rešiti po predpisih, veljavnih onim knjigam, ter dovoljene vpise je opraviti v knjige, katerim se raba ustavlja.

§ 5. S prvim ediktom je oznaniti začetek postopanja in dan, katerega bode z zemljeknjižnim* črtežem delati, kakor z novo zemljiško knjigo.¹⁾

V tem ediktu se pove ozemlje, kateremu se je napravil zemljeknjižni črtež, ter imenujejo sodni okraj ali davčne občine in zaznamena kraj, kjer je nova zemljiška knjiga vsakemu na

videž odprta; tudi bodi v njem nauk, da je od tega dneva nove lastninske, zastavne in druge zemljeknjižne pravice na nepremičnine, vpisane v zemljiško knjigo, moči samo z vpisom v novo zemljiško knjigo pridobivati, utesnjavati, na druge predevati ali razkrepati.

¹⁾ § 23.

§ 6. Vrhu tega naj se v ediktu pozove k zglasbam,¹⁾ imenovanim v § 7, ter označi²⁾ sodišče, h kateremu je vpolagati zglasbe, ki naj se jim s povedanim zadnjim koledarskim dnevom ustanovi rok, katerega ne sme biti izpod leta dni a ne nad leto in šest mesecev. Ob enem naj se za pravni nasledek zamujenega roka označi izguba pravice, potegniti se za iskovino³⁾, katero bi zglasiti bilo proti tistim drugim ljudem, ki si zemljeknjižne* pravice blagoverno⁴⁾ pridobodo na podlogi vpisov, v novi zemljiški knjigi stoječih ter ne izpodbijanih.⁵⁾

Postavljanja v poprejšnjost⁶⁾ proti zamujenemu ediktneemu roku ni, ter ne dovoljuje se,

§ 6. 1. Opuščena napoved kake pravice provzroča izgubo upravičenja, potegniti se za iskovine, le proti drugim osebam, ki so knjižne pravice pridobile v dobri veri, ne pa med prvotnimi udeleženci. 24. sept. 1885. š. 9570 Z. 10709, 9. maja 1888, š. 2859, Zb. 12181; (26. maja 1880. š. 4323, Zb. 8750).

2. Izpodbijanje vpisa nove zemljiške knjige v ediktneem roku učinkuje tudi proti drugim osebam, ki so temeljem tega vpisa pridobile knjižne pravice. 29. aprila 1890, š. 3893 Zb. 13261.

3. Koledarski dan, ustanovljen v ediktu za napovedi pri napravi zemljiške knjige, je zadnji rok. 1. aprila 1884. š. 3580, Zb. 9665; 22. marca 1887, š. 3346, Zb. 11513.

4. Prim. o. pri § 11.

omenjeni rok podaljševati posameznim strankam. Ta določila je v ediktu povedati.

¹⁾ T.: napoved. ²⁾ O.: zaznameni. ³⁾ = Ansprüche, T.: pravico. ⁴⁾ T.: v dobri veri. ⁵⁾ Gl. u. 6. aprila 1885, uk. 26. pri § 23. ⁶⁾ T.: v poprejšni stan.

§ 7. V zglazbo¹⁾ je pozvati:

a vse ljudi, kateri na podlogi kake pravice, dobljene pred začetnim dnevom nove zemljiške knjige, iščejo, da bi se v njej predrugačili vpisi, tikajoči se lastninskih ali posestnih razmer, naj ta predrugačba zahteva, da se odpiše, pripiše ali prepíše ali se popravi oznamenilo nepremičnin ali sestava knjigovpisnih stvari, ali naj česa družega hoče;²⁾

b vse ljudi, kateri so si že pred nove zemljiške knjige začetnim dnevom do nepremičnin, v njej vpisanih, ali do njihovih delov pridobili zastavne, služnostne ali druge pravice, sposobne za knjižen vpis, ako bi te pravice bilo tako vpisati, kakor da spadajo k starim bremenom, ter ako niso v novo zemljiško knjigo bile vpisane že ob njeni ustanovitvi.³⁾

Če je pravica, katero treba zglasiti, očitna iz kake javne knjige, ki se zdaju miče z rabe,

§ 7. 1. Ni dopustna napoved starih bremen k bremenskem listu knjižnega vložka nepremičnine, tvoreče že prej zemljiškoknjižno telo, ako napovedano breme ni bilo vpisano že v stari zemljiški knjigi. 10. okt. 1883, š. 10819, Zb. 9593.

2. Rekurzi niso dopustni proti odlokom, s katerimi se je dovolil zemljiškoknjižni vpis po § 7, napovedane pravice. 22. aprila 1879, š. 3313. Zb. 7429. — Prim. o. 1. pri § 2., 1. in 2. pri § 13, o. 1. pri § 14. in 1. pri § 15.

ali iz kake sodne rešitve, ali če kakih stranek prošnja, tikajoča se te pravice, pri sodišču teče, vse to nič ne izpreminja dolžne zglasitve, in to je v ediktu izrekoma oznaniti.

1) T.: napoved. 2) § 8. in nasl. 3) § 12. in nasl.

§ 8. Vsako zglasbo kakih prisvajanih pravic,¹⁾ v §. 7 za lit. a) omenjenih, treba takoj v zemljiško knjigo zabeležiti, da bode v razvidnosti.²⁾

Ob enem tudi, ako se ne dokaže, da o stvari, katera je zglašena, pravda teče, treba o njej uradoma ukazati razpravo s tistimi ljudmi, na katere zglas meri, ter tudi z onimi, o katerih zemljiška knjiga vrhu tega kaže, da so je pravno udeleženi.

1) Prevod ima pred »pravic« še pridevnik »prisvajanih«; nemški izvirnik ima samo «Ansprüche»; 2) Zadnjega stavka ni v prevodu, nemški izvirnik: ist — durch eine Anmerkung in Evidenz zu bringen.

§ 9. Če se udeleženci ne zedinijo ob tej razpravi, kateri je, ako se potrebno zdi, na samem mestu poiskati ovedkov¹⁾ in dovprašil²⁾, da se z njimi stvar objasni, tedaj je tiste, ki

§ 8 1. Vsaka nad prvim ediktним rokom opravljena napoved kake pravice je vpisati v novo zemljiško knjigo ter je obenem odrediti narok za sprejem kakega vgovora in je potem postopati po § 15., ako ni bila napoved rešena že pred pretekom drugega ediktnega roka. 20. aprila 1881, š. 3438, Zb. 8363.

2. V zmislu § 8. pri osnovi nove zemljiške knjige v izpravnem postopanju opravljena zabeležba pravice, napovedane po § 7. tega zakona, ne ovira, da bi se dalje ne zabeležila po § 9. pozv. zakona podana reklamacijska tožba, ako njen zahtevek presega prej napovedanega. Ta zabeležba tožbe je v zmislu § 61. zz. -- 21. sept. 1886. š. 11002, zz. 11174.

iščejo predružačbe kakega vpisa, napotiti na pravdo, in v to jim odločiti primeren rok kateri se sme samo z važnih vzrokov podaljšati³⁾.

Ako se udeleženci zedinijo o predružačbi v zemljiški knjigi, naj se predružačba izvrši.⁴⁾

¹⁾ T.: poizvedeb. ²⁾ T.: zaslišeb. ³⁾ § 26. ⁴⁾ § 11. od. 1.

§ 10. Kadar se zamudi rok za pravdni začetek ali se pognana tožba dokončno odvrne, izbrisati je zabeležbo zglasitve.

§ 9. 1. O zahtevku stranke, stavljenem v izpravnem postopanju, da je predmet, o katerem se je pri osnovanju nove zemljiške knjige ravnalo kakor z javno imovino, njena lastnina, imajo sodišča odločevati tudi tedaj, kadar je pristojno upravno oblastvo izreklo, da je javna imovina. 13. jun. 1889, š. 6881, Zb. 12785.

2. Proti napotitvi na pravdo po § 9. je dovoljen rekurz, v kar znaša rok 14 dni (§ 11. ces. pat. 9. avg. 1854, dz. 208.) — 11. jan. 1881, š. 15070, Zb. 8246.

3. O prošnjah za podaljšanje roka po § 9. je ravnati po določenih civ. pravdn. reda. 30. okt. 1894, š. 12925, Zb. 15270 (31. jul. 1888, š. 9129, Zb. 12289); proti enako glasečima se odločiloma, s katerima se je dovolil rok po § 9., torej ni izrednega revizijskega rekurza. 16. sept. 1885, š. 10939, Zb. 10698.

4. Tudi po preteku roka podane rekurze je vpoštevati, ako iz odloka, proti kateremu je rekurz, niti nihče drugi ni zadobil pravic; niti jih ni po vsebini odloka zadobiti mogel. 6. marca 1883, š. 2222, Zb. 9331.

5. § 130. zz. nima uporabe pri izrednih reviz. rekurzih v izpravnem postopanju pri osnovi novih zemlj. knjig, ter je o njih dopustnosti soditi po § 16. ces. pat. od 9. avg. 1854, dz. 208. — 21. jan. 1880, š. 14476. R. 101. Zb. 7818.

§ 10. 1. V postopanju za osnovo in izpravo zemljiških knjig ni obsoditi propale stranke v povračilo nasprotnikovih stroškov, niti ako se je razpravljalo kontradiktorično. 20. jun. 1882, š. 6928, Zb. 9796.

2. Isto velja o rekurznih stroških, ker je postopanje imeti za nesporno. 27. maja 1884, š. 6033, Zb. 11925.

Izbris se ukaže vsled prošnje kakega udeleženca potem, ko se dovpraša nasprotna stranka.

§ 11. Vpis, izvršen vsled zedimbe med udeleženci¹⁾, ima kreposti²⁾ zemljknižnega* vpisa.

Enako krepost imajo tudi ob pričetku nove zemljiške knjige že stoječi vpisi, ako se v ediktnem roku ne zglesi nič iskanja kakih njim nasprotnih pravic, ali kadar se zamudi rok, pobijati jih s pravdo, ali kadar se pognana tožba dokončno odvrne.

¹⁾ § 9. od. 2. ²⁾ T.: učinek (Wirkung), h. valjanost.

3. Začeto postopanje za izpravo zemlj. knjige ne zavira teka izvršbe. 16. nov. 1876, š. 13176, Zb. 6288.

§ 11. 1. Vpis, ki ima po § 11. učinek knjižnega vpisa, se sme izpodbijati le iz takih razlogov, iz katerih se smejo knjižni vpisi izpodbijati splošno. 2. okt. 1894, š. 11238, Zb. 15238.

2. Izpodbijanje je iz razlogov materijalnega prava mogoče proti dobrovernim drugim osebam v treh letih, proti drugačnim v dobi zastaranja, določeni po državljanskem pravu. 19. jun. 1890, š. 6355, Zb. 13324.

3. Določila § 11. zak. 25. jul. 1871, dz. 96., §§ 1467. in 1500. odz. zahtevajo, da imej zemljiškknjižni lastnik dobro vero, ozir. zaupanje v pravost knjižnega vpisa. Po § 63. zz. in § 1467, odz. je mogla pravica onega, ki ob napravi zemljiške knjige ni priglasil svoje lastninske pravice, oziroma, ki se ni upri vpisu, ugasniti le nasproti tistemu, ki je bil v dobri veri ob pridobitvi svoje knjižne pravice. — Uporna tožba je dopustna tudi pri neprimičinah (§§ 37. in 170. š. 5. ir.) — Upnik, ki niti ni pogledal v zemljiškknjižno mapo, ki torej ni niti poznal obsega zastavnine, ne more zahtevati, da naj ima varstvo publicae fidei, češ, da je zastavno pravico pridobil v dobri veri, da so kaki prostori sestavina zastavljenega zemljišča. 26. jun. 1907, š. 7761, Prs. 1907/263.

4. Prim. o. 1. in 2. pri § 6.

§ 12. V zglasbi kake izmed iskovin, omenjenih v § 7 za lit *b*), treba pravico z vrstnim redom, kateri se jej zahteva, in knjigovpisne stvari, na katere bodi vpis, natanko določiti in tudi povedati oznamenilo, kakoršno dobodo v novi zemljiški knjigi.

V zglasbo je vrhu tega postaviti, na kaj se opira zglašena pravica in vrstni red, kateri se jej zahteva; listine, kar jih je o tej stvari, vpoložiti je s zglasbo vred, ali o njih povedati, kje so vpisane ali kje se hranijo.¹⁾

¹⁾ § 25.

§ 13. Bremenilne pravice, zglašene po določitih § 12, treba z dostavljenim vrstnim redom, kateri se jim zahteva, pri dotični knjigovpisni stvari postaviti z napisom: «stara bremena.»

§ 14. Kadar zglasbi bremenilnih pravic mine rok, ustanovljen s prvim ediktom, naj razpiše viš. deželno sodišče drugi edikt.

§ 12. 1. Pri napovedbah v izpravnem postopanju ni treba predložiti listin. 12. nov. 1879. š. 10643, Zb. 7646.

2. Pri napovedbi starih bremen po § 12. ni predlagati listinskih prepisov. 16. avg. 1887, š. 9045, R. 137, Zb. 11706.

§ 13. 1. Proti odreki vpisa po § 13. je dovoljen rekurz, 11. sept. 1880. š. 10713, Zb. 8103.

2. Proti vpisu, odrejenem po § 13. ni rekurza. 13. aprila 1880. š. 4212, Zb. 6942;

3. Prim o. 2. pri § 7, o. 1. pri § 14. in o. 1. pri § 15.

§ 14. 1. Knjižnim vpisom po določitih zak. od. 25. jul. 1871, dz. 96 se ni moč upirati z rekurzom temuč samo z vgovorom, podanem v tem postopanju. 1. sept. 1903, š. 12617, Prč. 1903/743.

Drugi edikt treba da tudi po zmislu § 5. zaznamena ozemlje, kar ga nova zemljiška knjiga obseza in kateremu se je vsled prvega edikta vpis starih bremen izprosil ali dopolnil, ter da vse tiste ljudi, ki menijo, da so v svojih pravicah okvarjeni s kakim vpisom ali njegovim zemljeknjižnim* vrstnim redom, pozove, naj svoj vgovor zglasijo v roku, katerega je v ediktu ustanoviti, ker sicer bi vpisi dobili krepost zemljeknjižnih vpisov.¹⁾

Roka ne sme biti izpod šest mesecev a ne nad leto dni, ter njegov zadnji koledarski dan je v ediktu povedati.²⁾

Kar § 6. v odstavku 2. veleva, to se razteza tudi na ta edikt.

¹⁾ § 17. od. 2. ²⁾ § 24.

§ 15. Vsak vgovor, zglašen zoper vpis kake bremenilne pravice ali zoper njen vrstni red, naj se zabeleži takoj pri njej.¹⁾

2. Vgovor, naveden v § 14. je mogoč le proti vpisu bremenilne pravice ali nje vrstnega reda, izvedenem vsled napovedi po § 7, lit. b) in § 12., nikakor pa proti vpisu lastninske pravice za prosilca glede nepremičnine, ki doslej ni bila vpisana v nobeni javni knjigi. 4. avg. 1874, š. 7595, Zb. 5432.

3. Prim. o. pri § 13.

§ 15. 1. O vgovorih proti obremenilni pravici ni odločevati v rekurznem potu. 24. dec. 1879, š. 13205, GH. 1880/25. Prim. o. 2. pri § 7., 1. in 2. pri § 13., 1. pri § 14.

2. O vpisu starega bremena, opravljenega po § 15, na služečem zemljeknjižnem telesu je obvestiti le-tega knjižnega lastnika. 17. nov. 1881, š. 11749, Z. f. N. 1883/277.

3. Vsled vgovora ni na pravdo nakazati posestnik v izpraynem postopanju napovedane in vpisane služnosti; temuč onega, ki je podal vgovor. 12. sept. 1890, š. 10517, Zb. 13402.

Ob enem je tudi, ako se ne dokaže, da o stvari vgovora teče pravda, treba o njej uradoma napraviti razpravo s tistimi ljudmi, na katere vgovor meri, ter tudi z onimi, o katerih zemljiška knjiga vrhu tega kaže, da se jih on pravno tiče.

Ako se udeleženci ne zedinijo ob tej razpravi, naj sodišče določi, katere izmed tistih strank, ki so si njih iskovine v križ, kakor je pokazala razprava, naj poženo pravdo²⁾, ter naj jim v to namero ustanovi rok, štet od tistega časa, kadar pravokrepnost dobode sodni odlok, kateri to veleva, in rok je samo z važnih vzrokov podaljšati.

Če se udeleženci zedinijo o predrugačbi v zemljiški knjigi, naj se predrugačba izvrši.³⁾

¹⁾ § 25. ²⁾ § 26. ³⁾ § 17. od. 1.

§ 16. Kadar kaka stranka zamudi rok, ustanovljen zato, da bi pognala pravdo, ali kadar izgubi samo pravdo, tedaj, ako se je z vgovorom bil oglasil nje nasprotnik, treba vpis, kakor se je izpodbijal ali sam vpis ali njegov vrstni red, izbrisati ali popraviti po meri vgovora vsled zamude trdno veljavnega, ali po meri dokončne pravnice razsodbe; a če je bila ona sama zglasila vgovor, izbrisati je za- beležbo vgovora.

Vse to je ukazati vsled prošnje kakega udeleženca potem, ko se dovpraša nasprotna stranka.

§ 17. Vpis, izvršen vsled zedimbe med udeleženci¹⁾, ima kreposti zemljejknjižnega* vpisa.

Enako krepost imajo tudi v starem bremenstvu²⁾ ob pričetku nove zemljiške knjige stoječi ali vsled kakega zglasa napravljeni vpisi, ako se v ediktne roku proti njim ne gane nič vgovora, ali ako se je ob vgovoru na pravdo napolnil vgovornik, ter če je potem zamudil rok, ustanovljen začetku pravde, ali vsled dokončne razsodbe izgubil samo pravdo.³⁾

¹⁾ § 15. od. 4. ²⁾ T.: bremenski stan (Lastenstand), h. terovnica, teretovnica. ⁴⁾ § 14. od. 2.

§ 18. Više deželno sodišče more, kolikor je treba, da se polajša razvidnost zemljeknjižnega* stanja, po dognanih razpravah, zaznamenovanih v § 15, ukazati, da se stara bremena na nov list predeno takisto drugo za drugim, kakoršen je njih vrstni red.

Vpisovanju starih bremen prvotno rabljeni list naj se po izvršenem predevku z rabe umakne.

§ 19. Podzastavni upnik je upravičen do tistih dejanj, ki jih je treba v dokaz takih pravic ali vgovorov, ki pristojijo glavnemu upniku, in to ob istem času ter vse tako, kakor glavni upnik.
2. Kadar je zemljiško knjigo dopolniti.

§ 20. Ako je zemljiško knjigo dopolniti z vpisom take nepremičnine, katere ni še v nobeni zemljiški knjigi vpisane, tedaj je uravnavanje zemljiške knjige po določilih tega zakona uradoma ukazati s to izpremembo, da treba v

§ 20. 1. Pod novič vpisano nepremičnino § 20., ki se radi postopanja sklicuje na prejšnja določila zakona, je v zmislu §§ 3. in 4. razumeti samo izvršeni vpis v načrtu novega knjižnega vložka. 4. febr. 1873. š. 925, Zb. 4866.

razpisanih ediktih na tanko označiti novič vpisano nepremičnino, in da se do na tri mesece more zmanjšati ediktni rok, naj se on postavlja po §. 6. ali po §. 14.

A če je novič v zemljiško knjigo vpisana nepremičnina bila javno imenje,¹⁾ ter če obče znane ali s listinami verjetno dokazane razmere devajo na videž, da kaki drugi ljudje nimajo nič stvarnih pravic do nje, more više deželno sodišče ukreniti, da ni treba uravnovalnega postopka.²⁾ V tem sklepu naj ob enem više deželno sodišče tudi postavi dan, katerega izvršena dopolnitev dobode krepost zemljeknjižnega* vpisa.

¹⁾ T.: imovina. — ²⁾ U. 9. jan 1889, uk. 4.: Da se ob dopolnitvi zemljiških knjig, z vpisom nepremičnin, katerih ni vpisanih še v nobeni zemljiški knjigi, doseže enotno postopanje in zmanjšajo troški, določa prav. ministrtvo za zemljiških knjig dopolnitev, pri kateri so, kakor izrekoma ukazujejo v posameznih deželah veljavni zakoni za osnovo zemljiških knjig, zmisloma uporabljati predpisi

2. V pričetek izpravnega postopanja po § 20. zadostuje potrdilo občinskega urada, da ima prosilec dotično parcelo v zadnji dejanski posesti. 22. sept. 1875, š. 10282, Zb. 5863.

3. Izpravno postopanje je uporabljati, ne da bi se razločevalo, je li so nepremičnine, ki so pripisati, prej spadale k nepremičninam, vpisanim v zemljiški knjigi ali v deželni deski (knjigi). 3. jan. 1872, š. 15320, Zb. 4423; 27. jan. 1875, š. 701, Zb. 6736.

4. Dovoljena je naprava knjižnega vložka za kleti in vinske prostore pod parcelo, ki ni v nobenem zemljiško-knjižnem vložku, ker se smejo take kleti in prostori po dvpd. 2. jul. 1832 (zjz. 151. ex. 1832.) pridobivati in graditi, in ker določila §§ 3. in 11. zz. niso uporabljati v tem slučaju, ko se ravna o dopolnitvi zemljiške knjige z vpisom še v nobeni zemlj. knjigi vpisanih nepremičnin, ne pa o osnovi nove zemljiške knjige. 12. dec. 1877, š. 14664. Zb. 6704.

o osnovi novih zemljiških knjig, naslednje predružačbe predpisov za osnovo zemljiških knjig, kakor jih zahteva prostejši osnutek zemljeknjizne dopolnitve:

1. Za uvedbo postopanja ni potreba posebnih imenikov nepremičnin, ki jih je v zemljiško knjigo na novo vpisati, in njih posestnikov, kakor tudi ne kopij katastralnih map, marveč zadostuje natančno označenje teh nepremičnin, zlasti pri delih parcel njih geometrični naris po situacijskem črtazu, ki je določen za zbirko listin in napravljen v zmislu §. 1. zakona od 23. maja 1883, dz. 82. in min. ukaza od 1. junija 1883, dz. 86., kolikor je tak črtaz pri delitvah zemljišč sploh predpisan.

2. Poizvedbe o posestnih in drugih tozadevnih razmerah se morajo vršiti navadno pri sodišču, s tem, da se povabijo osebno vsi znani interesi in sodne priče. — Uvrščenje oklica o poizvedbah, ki se imajo vršiti, v deželni časopis se lahko opusti, razun če bi ne bilo to z ozirom na posebne okolnosti umestno. — Pri poizvedbah se mora sodišče ozirati posebno na one razprave, ki so se vršile o zemljiščih, katera je vpisati, morda, povodom osnove novih zemljiških knjig, in, ako so bila ta zemljišča javno dobro, po zaslišanju z njih upravo poverjenega organa, po okolnostih tudi višega nadzorovalnega oblastva ali pa na sicer pripraven način, pojasniti v zmislu drugega odstavka § 20. zak. od 25. julija 1871., dz. 96., če imajo drugi ljudje stvarne pravice na zemljiščih ali ne.

3. Poizvedovalni izdelek je položiti na splošni vpogled pri občinskem predstojniku one občine, v katere ozemlju leže zemljišča, ki jih je vpisati. — Uvrščenje oklica o roku za vgovore in za morebitna nadaljna poizvedo-

5. Parcele, označene doslej za javno imovino, ni moč vpisati v zemljiško knjigo brez postopanja, določenega v § 20. — 7. dec. 1898, š. 16354, Zb. 823. Gl. o. pri § 9.

6. Postopanje za dopolnitev zemljiške knjige se vrši uradoma, zato si ima realna instance sama priskrbeti pomagala (obrise), ki so potrebna. 28. jul. 1897. š. 9015. Links 5050.

7. Gl. o. 1. pri § 1.

vanja v deželni časopis, se lahko opusti, razun, če bi ne bilo to z ozirom na posebne okolnosti umestno; vendar je z vso vnemo skrbeti, da se objavi ta kakor tudi pod š. 2. imenovani oklic na vsak sicer umestnim spoznan način v vseh udeleženi in sosednih občinah.

4. Po izvršitvi poizvedovanj se mora zemljiško-knjižni vložek takoj vpisati in obenem s predložitvijo poizvedovalnega izdelka predložiti pristojnemu predsedniku sodnega dvora prve stopinje da ga pregleda.

5. Ko je predsednik sodnega dvora poizvedovalni izdelek pregledal in morda naše pogreške odstranil, ga mora predložiti višemu deželnemu sodišču v pristojno poslovanje v zmislu § 20. zakona od 25. julija 1871. dz. 96. o izpravljalnem postopanju.

Višemu deželnemu sodišču bo z ozirom na odredbe pod š. 2. v spisih dovolj podloge, da bo moglo presoditi, če naj v zmislu drugega odstavka § 20. imenovanega zakona izpravljalno postopanje izostane ali ne, v katerem oziru mora sicer zemljiškknjižno sodišče pri predložitvi izdelka (točka 4.) izreči svoje mnenje.

6. Ko dospejo spisi od višega dež. sodišča nazaj k zemljiškknjižnemu sodišču, je izvršiti morda potrebno popravo zemljiškknjižne mape, če se ni izvršila že pri poizvedbah, ki so omenjene pod točko 2., kakor tudi izpravljanje imenikov in registrov.

3. Kadar se zemljiška knjiga v drugo napravlja.

§ 21. Kadar je celo ali nekoliko zemljiške knjige v drugo napraviti¹⁾ zato, ker se je izgubilo ali že ni za rabo cela ali nekoliko te knjige, uradoma je ukazati v tem zakonu zapovedano postopanje v zemljiške knjige drugo napravo²⁾ po njeni vsebini, kakor jo je treba zopet napraviti. Ob tem se do na tri mesece more zmanjšati ediktni rok, naj se on postavlja po § 6. ali po § 14.

¹⁾ T.: obnoviti. ²⁾ T.: obnovo.

4. Kadar se zemljiška knjiga predružača.

§ 22. Ako se z deželnim zakonodavstvom ukaže taka splošna ali nekolična predružača zemljiških knjig, da seza v posestne in lastninske razmere, držati se je zmisla §§ 1—7. lit. a) in §§ 8—10. v tem zakonu.

Če se ta predružača tiče tudi bremen, delati je še vrhu tega po § 7. lit. b) in po §§ 12—19. v tem zakonu.

5. Splošna določila.

§ 23. Edikte, katere je po tega zakona predpisu razpisovati, treba z deželnimi, sodnim oznanilom¹⁾ odločenimi novinami po trikrat priobčati v primernih presledkih ter tudi z oznanili po občinah, koder leže nepremičnine, katerih se tiče uradovanje, kakoršno bode v to namero.

Razen oznanila ediktov treba tudi, kolikor se more, skrbeti še drugače, da se stranke primerno pouče o važnosti postopka, kateri bode po tem zakonu, ter še posebno skrbeti, da se varstvena in skrbstvena oblastva opomnijo, naj pazijo braniti pravic nedoletnim ali takim ljudem, ki so pod skrbnikom.²⁾

¹⁾ T.: razglasom. ²⁾ U. 6. aprila 1885, uk. 26. izvaja, da stranke pogosto opuščajo napoved v zmislu § 7. tega zakona, vsled česar treba potem poslovati po § 3. z. 23. maja 1883, dz. 82., pri čemer pa so ovire napravi davolucijskega reda. Zato se sodiščem toplo naroča, naj stranko pouče v zmislu § 20. tega zakona.

§ 24. Noben pravni pomoček ne more izpodbijati ustanovljenih ediktneih rokov, katere odmerja više deželno sodišče.

Potlejšen podaljšek ediktnega, po tem zakonu razpisanega¹⁾ roka more, ako splošni vzroki zahtevajo, po nasvetu višega deželnega sodišča in dovprašavši deželni odbor, dovoliti pravosodni minister, katerega ob tem ne veže meja, postavljena v §§ 6. in 14.

¹⁾ O.: oznanjenega, nemški izv.: ausgeschriebenem.

§ 25. Uradoma je odvrniti zglasbe ali vgovore, kateri doïdo, ko že mine ediktni rok, njim odločen v podajanje.

§ 26. Ako ob postopanju, ki se godi po tem zakonu, stranka dobode napotilo, pognati pravdo, treba po splošnih določilih o nadstojnem sodišču¹⁾ ustanoviti pristojnost o tej pravdi.

¹⁾ T.: podsodnost (Gerichtsstand).

§ 27. Kadar se zemljeknjižen* izpisek o kaki nepremičnini ali o stvarni na njej ležeči pravici izda ob takem času, ob katerem, kar se te nepremičnine tiče, ni še dognano tisto uradoma zapovedano postopanje, ki se z njim zemljiška knjiga uravnava, tedaj je treba to v zemljeknjižnem izpisku povedati.¹⁾

¹⁾ § 37. od. 2. instr.

§ 28. Uradni posli ob ustanovitvi, dopolnitvi, drugi napravi in predrugačbi zemljiških knjig so prosti koleka (štemplja) in pristojbin.

Ta svoboda se razteza na vse zapisnike, odpravke, vloge in priloge, a samo toliko, kolikor so ta pisma odločena, da se z njimi dožene postopanje, v red spravljeno s tem zakonom, ter semkaj ne spadajo pravdne razprave.¹⁾

¹⁾ U. 26. nov. 1887, uk. 39. izvaja, da se opisana prostost ne razteza na one izprave zemljiških knjig, kolikor so dopustne brez škode pridobljenim pravicam drugih oseb, ki jih stranke zaprosajo po izpravnem postopanju. Fin. min. pa je z razp. 18. nov. 1887, š. 33722. dovolilo, da smejo stranke, kadar se ravna za odpravo kake napake, pripetivše se ob osnovanju zemljiške knjige, koleke k prošnji in prilogam plačati naknadno pri davčnem uradu. Sodišče ima to zaprosilo za davčni urad dejati v obvestilni odlok. Ta ugodnost se je podaljšala zadnjič z. u. 10. dec. 1891, uk. 44.

§ 29. Ta zakon se po svojem zmislu razteza tudi na rudarske¹⁾ knjige, a držati se je ob tem določil splošnega rudarskega zakona.

¹⁾ T. prav: rudniške.

§ 30. Ta zakon pride v moč tisti dan, katerega se razglasi.¹⁾

¹⁾ Se je zgodilo 15. avg. 1871 v XXXVII kosu dz.

§ 31. Izvršiti se ta zakon naroča pravosodnemu ministru, kateri naj razglasi izvršilne¹⁾ ukaze, v to namero potrebne, in finančnemu ministru.²⁾

¹⁾ T.: izvršitvene ukaze. — ²⁾ Prav. min. je izreklo v razp. 4. okt. 1871, š. 11200., da ni povoda k temu zakonu dajati izvršitvenega ukaza, kajti dotična določila so stopila v veljavo z razglasom (§ 30.) in so uporabljati vselej kolikor ni treba posebnega deželnega zakona (§ 1 a). Pri dopolnitvi zemlj. knjig doslej predpisano postopanje pa se je v zmislu § 9. zz. spremenilo le ondi, kjer zakon to določa. Osnova zemljiškknjižnih vložkov in, kar ni urejenega z novim zakonom, ostane prejšno, dokler se ne premeni z deželnim zakonodavstvom. — Enako se je izreklo z razp. 19. dec. 1871, š. 14224, 14340., povdarjajoč, da je §§ 1. in 3. tega zakona osnova nove zemlj. knjige in zahtevke dopolniti jo dvoje vrst poslovanja, namreč osnovanje vložka in ukaz izpravnega postopanja. Poslovanje prve vrste ni predmet tega zakona, ono druge vrste pa je stopilo po § 30. takoj v veljavo, ter je uporabljati vselej kadar so izpolnjeni v § 1. navedeni pogoji.

VII.

Predpisi o osnovi novi zemljiških knjig in njih notranji uredbi v okolišu viših deželnih sodišč Gradec in Trst.

1. Za vojvodino Koroško.

a) Zakon od 2. junija 1874. (dz. 91.), veljaven za vojvodino Koroško,

o napravi novih zemljiških knjig in njih notranji uredbi, katero določiti je deželni zbor vojvodine Koroške na podlogi § 12, od. 2, osnovnega zakona od 21. dec. 1867, (dz. 141) prepustil državnemu zakonodavstvu.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

1. Splošna določila.

§ 1. V vojvodini Koroški se imajo napraviti nove zemljiške knjige.

§ 1. ¹⁾O nedopustni otvoritvi novih zemljiškoknj. vložkov železničnim zemljiščem gl. razp. prav. min. 9. jun. 1900, š. 4541, uk. 1900/164.

§ 2. Ako nastane pri snovanju nove zemlj. knjige dvom, je li kako vodovje javno ali zasebno, naj sodnik ukrene vse potrebno v razjasnitev stvari, posebno opozori pristojna upravna oblastva, da pravočasno zastopajo javno korist, kakor je njih naloga, potem pa naj sodnik po teh poizvedbah sklene samostojno, je li dotično vodno parcelo vpisati v kak zemljiškoknjižni vložek ali sprejeti v kazalo, določeno v razvidnost v zemlj. knjige ne vpisanih parcel. O. 6. maja 1884, š. 18; J. k. 115, Zb. 10023. —

Napravljajo se zemljiške knjige službeno ali uradoma.

§ 2. V zemljiške knjige se imajo vpisovati vse nepremične stvari in vse nepremičnim stvarjem enake pravice.

Izvzete so pa tiste nepremičnine, katere so javna imovina, in take, ki so predmet železniške¹⁾ ali rudarske knjige.

2. Notranja uredba zemljiških knjig.

A. Glavna knjiga.

§ 3. Zemljiškoknjižni vložki, kateri obsegajo deželno-knjižne (gosposke)¹⁾ nepremičnine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo.

Pri napravljanju zemljiških knjig šteti je za deželno-knjižne tiste nepremičnine, katere so v deželno knjigo vpisane ta čas, ko začne veljati ta zakon.

Vendar se smejo pri snovanju novih zemljiških knjig, ako zahtevajo posestniki zemljiškoknjižnih teles (knjigovpisnih stvari), vpisanih v deželno knjigo, ta zemljiškoknjižna telesa s privolitvijo deželne vlade in deželnega odbora predejati v zemljiške knjige tistih katastralnih občin, v katerih leže ta zemljiškoknjižna telesa.

Zemljišča vpisana v zemljiško knjigo, katera se piše o nepremičninah nedeželnoknjižnih, smejo se po tem, ko bodo napravljene nove zemljiške knjige, samo pod tem uvetom pripisati deželnoknjižni nepremičnini, če se je katero zemljišče ob enem ali že poprej od deželnoknjižne nepremičnine odpisalo in če se od zemljišča, katero se hoče pripisati, ne daje znatno večji davek nego od odpisanega. Predno dovoli ta pripis, naj Celovško deželno sodišče dobode mnenje deželne vlade in deželnega odbora.

Kar se tiče nedeželno-knjižnih nepremičnin, naj zemljiškoknjižni vložki, kateri obsegajo nepremičnine ene katasterske občine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo.

Za večje mestne občine sme se, ako tako zahteva preglednost, napraviti več krajema omejenih delov, za katere se napravi po ena glavna knjiga.

Ako je treba, naj se naredo dopolnilni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo eden.

§ 3.¹⁾ T.: Landtafel — deželna deska.

a) Obseg zemljiškoknjižnega vložka.

§ 4. Zemljiškoknjižni vložek sme splošno obsegati samo eno knjigovpisno stvar ali sočnost (telo).¹⁾

Izjemno sme se v zemljiških knjigah, katere obsegajo nedeželno-knjižne nepokretnine, več knjigovpisnih teles majhne vrednosti enega ter istega lastnika vpisati v en vložek, kadar se ni bati, da bi se iz tega porodil nered zemljiškoknjižnega stanja.²⁾

§ 5. Vsaka nepremičnina, katera je fizično skupaj držeča se celota, sme za sebe biti samostojno zemljiškoknjižno telo.

Več nepremičnin enega in istega lastnika se more zložiti v eno zemljiškoknjižno telo le takrat, ako na teh nepremičninah ni različnih bremen in tudi ni o utesnitvi lastninskega prava nobene različnosti, ali če se pri zložitvi obenem odpravijo njej nasprotne ovire.¹⁾

b) Listi zemljiškoknjižnega vložka.

§ 6. Vsak zemljiškoknjižni vložek sestoji iz imovinskega ali popisnega lista, lastninskega lista in bremenskega lista.

§ 7. Imovinski list ima navajati vse dele, iz katerih sestoji zemljiškoknjižno telo, in tiste stvarne pravice, katere so zvezane z lastnino celega zemljiškoknjižnega tela ali kakega njegovega dela.

Zaznamba¹⁾ delov kakega zemljiškoknjižnega tela se mora vjemati z zaznambo v katastru in v katasterski mapi.

§ 4. ¹⁾ T.: zemljeknjižno telo. ²⁾ O.: kazanja (Grundbuchstand)

§ 5. ¹⁾ Gl. §§ 22. od. 2. in. 23. t. z.

§ 7. ¹⁾ Bolje: oznamenilo, oznaka. — ²⁾ = nazivalo, preimek. ³⁾ §§ 359, 618 in nasl. odz.

Katasterska mapa je bistvena sestavina zemlj. knjige in daje polen dokaz za obseg v imovinskem listu vpisanih zemljišč. 19. dec. 1888, š. 12157, Zb. 12489; 20. dec. 1893, š. 14740, Zb. 14958; ako ni utemeljenih pomislekov, da mapa ni napravljena po dejanskih in pravnih razmerah. 30. maja 1895, š. 6381, Zb. 15503. Prim. o. 3. pri § 11. z. 25. jun. 1871., dz. 96. Prim. o. pri § 9. zz.

V napisu imovinskega lista se ima navajati dose-
danje sploh znano ime²⁾ zemljiškoknjižnega tela, ako
ga ima.

V tem napisu se ima tudi poočititi, ako je zemljiško-
knjižno telo v kateri razmeri, ki je različna od popolne
lastnine.³⁾

§ 8. Vsaka sprememba (v zapopadku) imovinskega
lista, katera je nastala po vpisu, v kakem drugem listu,
se mora službeno napraviti razvidna v imovinskem listu.

Ako se zemljiška služnost vpiše v vložku služne
(podložne) imovine,¹⁾ mora se ta služnost, kakor tudi vsaka
prememba v vpisu ob enem z vpisom službeno napraviti
razvidna v imovinskem listu gospodujoče imovine.¹⁾

§ 9. Lastninski list ima navajati lastninske pravice,
kakor tudi tiste utesnitve, katerim je podvržen lastnik za
svojo osebo z ozirom na prosto razpolaganje s premo-
ženjem.¹⁾

Razun tega se imajo razvidne storiti v lastninskem
listu utesnitve, katere se morajo v bremenski list vpiso-
vati, in katere zadevajo vsakega lastnika zastran ravnanja
s celim zemljiškoknjižnim telom ali z kakim mu delom.²⁾

§ 10. Bremenski list ima navajati vse stvarne pravice,
katere obremenavajo nepremičnino, kakor tudi na teh
pravicah dobljene pravice, potem rešilno-kupne, predkupne
in rabo-kupne pravice in take utesnitve v razpolaganju s
celim zemljiškoknjižnim telom ali z enim mu delom, ka-
terim je podvržen vsak lastnik obremenjene imovine.¹⁾

§ 11. Ako je v enem ter istem vložku zapopadeno
več zemljiškoknjižnih teles, imajo se vpisovati vsa na imo-
vinskem listu vsako za sebe na posebnem mestu, na obeh
drugih listih pak za vsa zemljiškoknjižna telesa po vrsti.

§ 8. ¹⁾ = nepremičnine, zemljišča.

§ 9. ¹⁾ Prim § 20. a) zz. — ²⁾ Fidejkomisne stvari
§ 618. odz. ter §§ 230. in 174., š. 3. pat. 9. avg. 1854.
dz. 208. — Fidejkomisarične substitucije naj bi se vpiso-
vale samo v list B. (Uk. 1904/167.). — Gl. F. 194, 196, 200,
271 in 172.

§ 10. ¹⁾ § 9. zz. §§ 359. in 618. odz. §§ 174. in
230. ces. pat. 9. avg. 1854, dz. 208. — Glej F. 152 — 154.,
156., 159 in 201; 185; 168. — 171; 189; 271 in 272.

Vsako tako zemljiškoknjižno telo mora se na imovinskem listu oznamenovati posebe s povrstnimi številkami, in na to oznamenovanje ima se pokazovati pri vseh vpisih istega zemljiškoknjižnega telesa na lastninskem in bremenskem listu; pri tem pokazovanju imajo se oznamujoče številke v celoti tudi pisati s črkami.

Ako se zemljiškoknjižno telo, katero je v enem ter istem vložku z drugimi napomenjeno, prenese v drug kašen vložek, ima se ta prenos izpeljati z vsemi vpisi tikajočimi se tega zemljiškoknjižnega telesa.

c) Iskalniki (registri)¹⁾

§ 12. Za vsako glavno knjigo se pišejo iskalniki¹⁾ o zemljiškoknjižnih telih, v knjigi zapopadenih; potem o parcelnih številkah, kakor tudi o osebah, za katere in zoper katere so se naredili vpisi.²⁾

B. Zbirka listin.

§ 13. Zbirka listin¹⁾ se napravlja za vse glavne knjige enega sodišča skupaj.

Za glavno knjigo pa, katera obsega deželnoknjižno nepremičnine, napravlja se posebna zbirka listin.

3. Kako je postopati, kadar se napravljajo zemljiške knjige.

a) Organi.

§ 14. Napravljajo se zemljiške knjige neposredno pod nadzorom predsednika deželnega sodišča ali pod nadzorom sodniških uradnikov, katere je predsednik postavil, po okrajnih sodnikih — predstojniki mestno-delegiranih sodišč niso izključeni — ali po njih namestnikih.¹⁾

Za namestnike se smejo rabiti samo taki sodniški uradniki, kateri so izprašani za sodniško službo.

Ako bi se bilo bati zaradi opravičnih ali službenih razmer kakega okrajnega sodišča, da bi se zemljiške knjige ne mogle po okrajnem sodniku napraviti ugodno ali ne v primerni dobi, sme predsednik deželnega višega sodišča to nalogo izročiti, dokler je treba, drugemu, za sodniško službo

§ 12. ¹⁾ T.: vpisniki, kazala. ²⁾ Realni registri naj se paginirajo. (Uk. 1904/89).

§ 13. ¹⁾ O.: pisem.

§ 14. ¹⁾ Gl. op. pri § 37. t. z.

izprašanemu uradniku, kateri se je okrajnemu sodišču odkazal za začasno službovanje.

Tako isto more predsednik Celovškega deželnega sodišča po svojem sprevidu enemu ali več sodniškim uradnikom služočim pri tem sodnem dvoru naročiti, da naj napravijo namesto predstojnika mestno-delegiranemu okrajnemu sodišču zemljiško knjigo za mesto Celovško.

Sodniški uradniki, katerim se je na ta način naročilo napravljati zemljiške knjige, imajo samostalno izvrševati opravila, katera so po tem zakonu odkazana okrajnim sodiščem in okrajnim sodnikom.

§ 15. Pri obravnavah s strankami naj si sodniški uradnik, kateri poizvedbe vodi, privzame priseženega zapisovalca.

b) Pripravljalne naredbе.

§ 16. V pripravo poizvedeb, katere se imajo vršiti za vsako katastersko občino posebej, mora se na podlogi katastra napraviti kar mogoče popolno kazalo vseh v katasterski občini ležečih nepremičnin in njih posestnikov, ter se mora priskrbiti posnetek katasterske mape.

Ako se nahajajo v katasterski občini deželno-knjižne nepremičnine, je o teh napraviti posebno kazalo, ter se morajo vrh tega priskrbiti posnetki tistih listov katasterske mape, kateri obsegajo te nepremičnine.

§ 17. Poizvedbe se imajo vršiti v srenji, h kateri spada katasterska občina, in ako treba, tudi na mestu, da se zve, kako da je.

Za začetek teh poizvedeb je postaviti dan in ga naznaniti po oznanilu, za katero je vsaj 14 dni poprej ukazati, da se dene v deželni uradni časnik in se razglasi v vseh dotičnih in sosednih občinah. Oznanilo mora imeti opombo, da smejo priti vse osebe, katerim je iz pravnih zadev mar, da se poizvedo posestne razmere, in da smejo povedati to, kar je pripravno za pojasnjenje in varovanje njih pravic.

§ 18. Vse znane posestnike tistih, v katasterski občini nahajajočih se nepremičnin, zarad katerih je treba posebno stanje poizvedeti, je povabiti posebno, da pridejo, in pozvati, da naj seboj prineso listine, ki se tičejo njih posestnih razmer.

Pozivajo se posestniki, kateri bivajo v tisti srenji, kjer se poizveduje, po županih.

Zunaj te srenje bivajočim posestnikom mora sodniški uradnik, kateri poizvedbe vodi, poslati pismene pozive.

§ 19. Ako je vabiti posestnike, ki niso samovlastni in katerih zakoniti zastopniki niso znani, kakor tudi tiste, katerih bivališče ni znano, in kateri niso postavili nobenega pooblaščenca, naj jim okrajno sodišče (§ 14) postavi zastopnika obravnavam, vršечim se o napravi zemljiških knjig.

Ako katera pozvanih oseb ne pride, tedaj mora, ako to zahteva napredovanje poizvedeb, sodniški uradnik, kateri poizvedbe vodi, postaviti zanj ob njenem trošku (nepristranskega) zastopnika.

§ 20. K poizvedbam je privzeti za sodniški prič vsakikrat dva zaupnika, izvoljena zato po občinskem zastopu.

c) Kaj in kako se poizveduje.

§ 21. Poizvedbam je predmet:

1. Preiskušati, ali so kazala nepremičnin in katasterskih map prav in popolnoma narejena, in popraviti kazala in mapne posnetke, ako bi bilo to treba; tudi se ima po potrebi privzeti prisežen izvedenec;

2. preiskovati, katere zemljiške parcele naj same za se narejajo eno samostalno zemljiškoknjižno telo, in katere zemljiške parcele naj se zložijo, da narede eno zemljiškoknjižno telo;

3. poizvedeti pravice, katere so zvezane s posestjo nepremičnin, ter poljske in hišne služnosti (servitute), katere se njih drže.

§ 22. Kar se tiče tistih nepremičnin, katere so že vknjižene, to se je le takrat lotiti izsledovanja v § 21, š. 3. imenovanih pravic in služnosti, če še niso vknjižene in

§ 21. Gl. razgl. 9. marca 1896, š. 4758, uk, s. 57. Obseg nedvomno s posestjo kakega zemljišča zvezane ribiške pravice ima ustanoviti sodišče, katero edino ima storiti sklepe, podane iz teh poizvedeb. O. 6. jun. 1889, š. 6735, Zb. 12782.

§ 22. Ob osnovi zemljiške knjige se smejo priglašati tudi nevpisana bremena vknjiženega zemljišča. O. 16. dec. 1884, š. 14226, Zb. 10305.

samo na toliko, kolikor je zarad teh pravic ali služnosti med strankami popolno soglasje.

Z obzirom na tiste nepremičnine, katere niso vpisane v nobeni zemljiški knjigi, je poizvedovanje raztegniti tudi na izsledbo lastninskih pravic in utesnitev, katerim so podvrženi lastniki zarad svoje razpoložne (gospodarstvene) oblasti.

Nikakor se ni spuščati v izsledovanje drugih stvarnih pravic, katere niso zaznamovane v § 21, š. 3. torej posebno ne v izsledovanje zastavnih pravic.

To izsledovanje je pridržano, kolikor ne gre za zemljiškoknjižne pravice, katere se morajo po §. 32 tega zakona prenesti v nove zemljiške knjige, postopanju, ki se ima vpeljati po zakonu od 25. julija 1871 (dz. 96).

§ 23. Ko se ustanavljajo zemljiškoknjižna tela (§ 21, š. 2), tedaj je pri tistih nepremičninah, katere so bile do sedaj vpisane v zemljiško knjigo, za podlago vzeti posestni stan, ki se vjema s to knjigo.

Nepremičnine, katere niso bile vpisane v zemljiških knjigah, morajo se, ako so enega in istega posestnika in če ta ne terja ustanavljanja posebnih zemljiškoknjižnih tel, zložiti v eno zemljiškoknjižno telo, ako te zložitve nebranijo zakonite ovire (§ 5). Ali je katera ovira, ali ne, to je poizvedovati kar moči na najzanesljiviši način: da se popraša posestnik, da se pregledajo sodna pisma, ali po kateri drugi pripravi poti.

§ 24. Če se pokaže, da leže deli zemljiškoknjižnega tela v drugi katasterski občini, mora se izslediti, katere v tej občini ležeče zemljiške parcele je imeti za spadajoče k onemu zemljiškoknjižnemu telu.

Zarad deželno-knjižnih nepremičnin je pa zadosti, da se izsledi, kje se nahajajo ostali deli takega deželno-knjižnega tela.

§ 25. Ako se to, kar stranke trdijo in terjajo, ne more prepričevalno dokazati, ali če se temu vgovarja, tedaj je izslediti poslednjo dejansko posest, in izid te preiskave je vzeti za podlago pri vseh poznejših uradnih opravilih.

§ 23. Zložitev več vložkov se sme opraviti z uradnim poročilom t. j. pristojbin prosto, ako pri neobremenjenih ali enako obremenjenih vložkih pritrdijo udeleženci, ker ni iz zasebne koristi temuč iz narodnogospodarske in uradne svrhe. (Obj. uk. 1903, š. 43.)

§ 26. Izid poizvedovanja z vsem tem, kar so bistvenega izrekle stranke, vpisati je v zapisnik.

Zapisnik podpisujejo sodne osebe in zaupni možje občine.

Izjave posamnih strank morajo vrh tega podpisati te stranke; ako se kedo podpisati neče, vpiše se to v zapisnik in tudi vzrok, zakaj se ni hotel podpisati.

O poizvedbah, katere se tičejo deželno-knjižnih nepremičnin, piše se poseben zapisnik.

d) Sestavljanje in popravljanje posetnih pol.

§ 27. Ko so končane poizvedbe, za eno katastrsko občino, sestaviti je posestne pole.

Za vsakega samoposestnika, kakor tudi za vsako skupščino sopesestnikov je narediti po eno ali več posetnih pol, v katere se morajo vpisati vse nepremičnine, urejene po zemljiškknjižnih telih, katere posedujejo taisti posestniki ali taista skupščina sopesestnikov, v katastrski občini, in vanjo vzeti vse posledke v §§ 21, 22. imenovanih poizvedeb, tikajoče se teh nepremičnin.

Ako se nahajajo deli zemljiškknjižnega tela v drugi katastrski občini, je to zapisati v posetni poli.

§ 28. Posestne pole se imajo s popravljenimi kazali nepremičnin, s posnetki katastrskih map in z zapisniki vred, ki so se pisali o poizvedbah, izložiti najmanj 14 dni v občni pregled pri občinskem uradu, ali na drugem mestu, katero določa vodja sodnih poizvedeb.

Ob enem ima vodja poizvedeb določiti dan, katerega se bodo pričele dalje poizvedbe, ako bi se vgovarjalo zoper pravost posetnih pol.

Ta dan se naznani po oznanilu, katero naj se da v deželni uradni časopis, ter naj se razglasi v vseh udeleženi in sosednih občinah.

§ 29. Vgovore zoper pravost kake posetne pole je moči ustno ali pismeno vložiti pri okrajnem sodišču kakor tudi na dan, omenjen v § 28. pri vodji poizvedeb.

Ako se opirajo ti vgovori na taka dejstva, katera pri poprejšnjih poizvedbah niso bila znana, tedaj je vse poskrbeti, kar je treba, da se razjasni stvarni položaj.

Ako se pokaže, da je vgovor utrjen, mora se primerno popraviti posestna pola.

c) Sestava zemljiškooknjižnih vložkov.

§ 30. Ko so končane obravnave vzrokovane po vgovorih zoper posestne pole, je spise predložiti predsedniku deželnega sodišče Celovškega v preskušnjo, ali se je postopalo pri poizvedovanju po zakonih.

Ako se zapazijo pomanjkljivosti, morajo se odpraviti po pripravnih odredbah, in če je treba, naj se napravijo nove poizvedbe.

Spise, ki se vidijo v redu, ali ki so izpravljeni, poslati je potem sodišču, katero ima voditi zemljiško knjigo, da sestavi zemljiškooknjižne vložke.

Zemljiškooknjižni vložek o kakem deželno-knjižnem telu, katerega deli se nahajajo v več ko eni katasterski občini, sestaviti je še le tedaj, ko dojdejo vse posestne pole, katere obsegajo dele tega deželno-knjižnega tela.

§ 31. Zemljiškooknjižne vložke je napravljati po določbah tega zakona, ter je vanje prenesti zapopadek posestnih pol.

Moči je pa posestne pole, katere so sestavljene v obliki zemljiškooknjižnih vložkov, rabiti za vložke, ako se vjemajo vpisi z določbami o zapopadku listov zemljiškooknjižnega vložka,

Z enakimi pogoji morejo tudi zemljiškooknjižni izpiski, kateri nadomeščajo glavne knjige, ali njih deli nadomestovati zemljiškooknjižne vložke, katere je na novo sestaviti, ali pa teh vložkov posamne liste,

§ 32. V zemljiškooknjižne vložke tistih nepremičnin, katere so bile dozdej vpisane v zemljiški knjigi, morajo se prenesti zemljiškooknjižni vpisi tikajoči se teh nepremičnin, kateri po svojem predmetu soglašajo z občnim zemljiškooknjižnim zakonom. Prenašanje že izbranih vpisov je pa opustiti.

Ako se je našla na kaki nepremičnini služnost v slučaju, o katerem govori § 22, v odstavku 1, vpisati jo je za bremen, katera se uradoma vpisavajo.

Tako isto je opustiti prenašanje starih privatnih terjatev, pri katerih nastopijo pogoji vmrtvenja (amortizovanja), ako dolžnik za časa prosi, da se terjatve ne prenesejo.

§ 33. Vložek za nedeželno-zemljiškoknjižna tela katerih deli leže v več katasterskih občinah, vpisati je v zemljiško knjigo tiste katasterske občine, v kateri se nahaja glavni del; v dvomu odločuje izjava posestnika.

V tem zmislu je ravnati, ako se potem, ko so se že napravile zemljiške knjige, učini, da se zloži več zemljiškoknjižnih tel v eno.

Taka zložitev, naj se že razteza čez enega ali več sodnih okrajev, se pa ne sme izvršiti pred pretekom obroka določenega po zakonu od 25. julija 1871, (dz. 96) za napoved obremenilnih pravic.

O vseh, v kaki katasterski občini nahajajočih se nepremičninah, ki spadajo k zemljiškoknjižnim telom, ki niso v zemljiški knjigi te občine, ali se po § 2. tega zakona ne jemlje v zemljiško knjigo, sestaviti je kazalo in dejati v zemljiško knjigo. V tem kazalu je zaznamovati glede nepremičnin, vpisanih v kako javno knjigo, tište podatke, po katerih jo bode moči najti.

§ 34. Kadar so končane obravnave, katere je vpotiti po zakonu od 25. julija 1871 (dz. 96), in se je, kakor je to morebiti ukazalo više deželno sodišče, na podlogi § 18. onega zakona zvršil prenos starih bremen, tedaj se morajo zemljiškoknjižni vložki, katere je zložiti v eno glavno knjigo, preskrbeti z zaporednimi številkami, kolikor se ni to že storilo, in se imajo po primernem številu zvezati. Vsak zvezek je zaznamovati z zaporednimi številkami, ter mora sodni predstojnik zapisati število strani na prvem listu, podpisati se in uradni pečat zraven pritisniti.

f) Kako se hranijo spisi o napravljanju.

§ 35. Dovršene zemljiške knjige in spisi o napravljanju zemljiških knjig se hranijo pri tistih sodiščih, ki imajo te knjige voditi.

4. O tem, kar imajo občine priskrbeti.

§ 36. Občine imajo priskrbeti pisarniške prostore za uradne obravnave, jih vzdrževati v dostojnem stanu, ter skrbeti, ako je treba, za kurjavo in pomoč pri uradnem delovanju.

5. Kako postopati, kadar se zemljiške knjige dopolnujejo ali v drugo napravljajo.

§ 37. Določbe o postopanju pri napravljanju zemljiških knjig je tudi tedaj v tem zmislu rabiti, kadar je pozneje zemljiško knjigo po vpisu kake nepremičnine, katera še ni vpisana v nobeni zemljiški knjigi, dopolniti, ali kadar je celo glavno knjigo ali nekoliko te knjige zopet napraviti zato, ker se je izgubila, ali ni za rabo.¹⁾

6. Kedar pride ta zakon v moč in kedo ga izvršujei

§ 38. Ta zakon pride v moč tistega dne, katerega se razglasi,²⁾

§ 39. Izvršiti ta zakon naroča se pravosodnemu ministru, kateri ima v ta namen izdati potrebne izvršilne naredbe.

b) Ukaz pravosodnega ministrstva od 10. julija 1874, (dz. 103.),

veljaven za Avstrijo pod Anizo, Avstrijo nad Anizo, Salburško Koroško, Moravsko, Sleško Gornje in Dolnje, s katerim se za gori imenovane dežele vsled § 39. zakonov od 2. junija 1874 (dz. 88—91, 97, 98), potem na podlagi člena V. uvodnega zakona k občnemu zemljiškoknjižnemu zakonu od 25. julija 1871. (dz. 95) in § 31. zakona od 25. julija 1871. (dz. 96) razglašajo izvršilne določbe o tem, kako se imajo napravljati, popravljati in voditi zemljiške knjige.

Pripravljalne naravnave.

§ 1. Predsednikom sodišč prve stopinje, ki imajo nadzor nad napravljanjem zemljiških knjig, urediti je, po

§ 37. ¹⁾ O vpisovanju nepremičnin gl. razp. 15. jan. š. 25007/3, uk. 1904, s. 45.

§ 38. ²⁾ 24. jun. 1874.

dovprašbi okrajnih sodišč, kedaj naj se prično in kako zaporedoma vrše dela o napravi zemljiških knjig.

To delovanje se v posamnih občinah ne more poprej začeti, dokler z ozirom na te občine ni dovršeno popraviljanje katastra, kakor to veleva zakon od 24. maja 1869. (dz. 88).

§ 2. Pri razsodbi, kako se imajo dela zaporedoma vršiti v tistih občinah, v katerih je popraviljanje katastra že dovršeno, naj se pomisli na eni strani na delavne moči, s katerimi je moči razpolagati, na drugi strani pa na potreščine preveda (prometa).

Kolikor je mogoče, prizadevati si je, da se dela za napravo zemljiških knjig začno brž ko je mogoče po tem, ko se je kataster popravil, posebno v tistih katasterskih občinah, v katerih je posestni stan podvržen pogostnim premembam.

O dvombi je prednost dati tistim občinam, v katerih bode previdoma moči dela hitreje dovršiti.

§ 3. Sodniški uradnik, kateremu se je naročilo, za kako občino zemljiško knjigo napravljati, naj da najprej narediti posnetke naznanilnih načrtkov, izpustivši imena posestnikov v njih navedena. Te načrte je rabiti namesto katasterskih map.

Potem je pripraviti vse drugo gradivo, katero se mora snemati iz katastra ali iz zemljiških knjig.

Pri tem se je ogibati obširnega prepisovanja, če ga je mogoče nadomestiti po okrajšanih prijavih.

§ 4. V kazalo (spisek) nepremičnin, katero je napraviti po obrazcu I. imajo se najpoprej vpisati stavbene parcele, potem druge zemljišne parcele po delih (partih) uvrščene v aritmetičnem povrstnem redu, napolnjujoč obe prvi rubriki, z oznamenili, katera so navedena v pregledanem (revidiranem) katastru.

Vrh tega se morajo v zapisu, narejenem po obrazcu II. poočititi številke katasterskih parcel, katere so za vsakega posameznega posestnika vpisane v revidiranem katastru.

Abecedno kazalo posestnikov je napraviti po obrazcu III. in je prvo rubriko napolniti,

§ 5. Razun gradiva v § 3. imenovanega imajo se nabirati po pripravnem potu vse druge date (reči), katere se rabiti morejo pri lokalnih poizvedbah.

Pri tem naj se posebno porabijo sodni spisi, če je to doseči brez obširnega izsledovanja.

§ 6. Kadar so priprave dospele že tako daleč, da se more približno določiti doba začetku napravljanja zemljiške knjige, treba je z občinskim predstojnikom (županom) se dogovoriti in dati mu potrebne naloge, da se naravna vse tako, da bode moči dovršiti vsa dela, ki se tičejo napravljanja, brez zapreke in brez pomenljivega nadlegovanja ljudi v gospodarstvenem delovanju.

Občinam in posamnim strankam, ki žele delovanje pospešiti, sme se na voljo dati, da same preskrbe potrebne pisarske moči.

§ 7. Županu se morajo dati potrebni zaukazi, da on povabi zemljiške posestnike bivajoče v občini.

Ta povabila se smejo tudi ustno dati.

Dalje se morajo napraviti primerne poizvedbe, da bode moči v pravem času narediti sodna povabila in postaviti zastopnike, katere postavlja okrajno sodišče.

Tek poizvedovanja.

§ 8. Poizvedovanja naj se najprej začno s tistimi posestniki, kateri so v pripravljenem kazalu vpisani.

Pri tem se je držati abecedne vrste, ako ne priporočajo oziri na primernost¹⁾ drugačnega ravnanja.

§ 9. Obravnavo ali razpravo, katera se je pognala s posamnim posestnikom, raztegniti je praviloma brez prenehljaja čez vse nepremičnine, katerim je on samolastnik ali solastnik. Ako je nepremičnina v razmerju solasti, morajo se solastniki poklicati ter je z njimi dognati obravnavo o nepremičninah, stoječih v solasti.

§ 10. O začetku vsake obravnave je posestniku najprej v katastru mu vpisano posestvo naznaniti s pomočjo pripravljenih zapisov in naznanilnih načrtkov.

Na mestu naj se napravi ogled, nakoliko to zahteva odvrnitev kake dvombe in posebno dokaz istosti nepremičnine.

§ 8. ¹⁾ = svrho (Zweckmässigkeit).

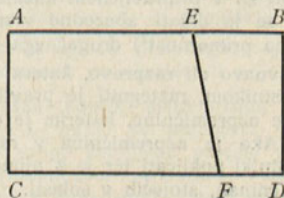
§ 11. Ako kateri posestnik povdarja, da ima parcele, katere v revidiranem katastru še niso vpisane na njegovo ime, ali če se pokaže, da so parcele, katere so na njega vpisane, posest drugega, tedaj je dotične stranke poklicati, če je to potrebno v doizvedbo razmerov.

Vsakakor so pa take preuredbe v razvid postaviti zaradi poznejšega razpravljanja z udeleženci.

§ 12. Ako se iz poizvedeb kaže, da je kaka katastrska parcela svojo, v naznanilnem načrtku popisano podobo premenila ali po razdelitvi ali iz drugih vzrokov, tedaj se mora — ako ni moči zdajšnje podobe izmeriti po izvedencu k temu poklicanem, ali ako se taka izmera ne more nadomestiti z že narejenim črtežem, — ta prememba, katera je postala, odkar se je bil naredil naznanilni načrtek, tako popisati, da jo je izvedencu mogoče, razvidno storiti v načrtku (§ 26).

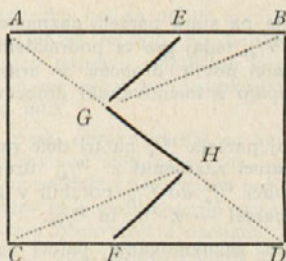
V namen temu popisovanju se posebno priporoča, da se nova omejitve parcele tako določuje, da se razdaljava končnih pik ravne črte ali več ravnih črt, iz katerih sestojta nova meja, naznani z dveh v naznanilnem načrtku vidljivih pik.

Ako se je n. pr. parcela A, B, C, D



razdelila po črti E, F na dve novi parceli, zadostuje k temu, da bode moči to novo črto na mapi zarisati, že to, da se določi razdaljava ali odstoj pike E od A in B in pike F od C in D .

Ako bi pa bilo to mejno črto razvezati na več ravnih črt, kakor n. pr. na črte $E G; G H$ in $H F$,



morala bi se razen pik *E* in *F* tudi pika *G* določiti s tem, da se izmerite črti *A G* in *B G*, potem določiti pika *H* s tem, da se izmerite črti *C H* in *D H*.

V popisu je navajati določbe dolgosti na podlogi mer, katere so dotičniki sami naredili ali za prave pripoznali, ter se smejo napraviti te mere z mersko verigo.

Popisu je pridejati pojasnilni načrtek, v katerem se morajo poočititi številke mejnih parcel.

§ 13. Ako se kaže, da je kaka parcela, katera je vpisana v katastru, popolnoma zginila po kakem natornem prigodku, ali če se najde kaka parcela, katera se ni bila v katastru vpisala, ali če se kaže, da so vsled razdelitve postale nove parcele, ali da ni resnično, kar v katastru stoji, o popisnih številkah poslopij in o obdelovalnem načinu ostalih zemljišč, tedaj je te preuredbe poočititi v kazalu nepremičnin.

§ 14. Na novo najdenim parcelam je dati številko, katera v aritmetičnem povrstnem redu pride po poslednji številki katastra.

Če se je po razdelitvah pomnožilo število parcel, tedaj je nove parcele zaznamiti s števili v dробcih. Ako je bila stara parcela, katera se je razdelila, zaznamovana s celim številom, tedaj se vzame to število za števnik drobca, ter se mora z njo zaznamiti vsaka po razdelitvi na novo napravljena parcela; imenovalniki tega drobca se določujejo pri 1 začenshi v aritmetičnem povrstnem redu. Ako bi se torej n. pr. parcela, ki je zaznamovana s številko 50, razdelila na tri dele, tedaj se morajo nove parcele zaznamiti tako: $\frac{50}{1}$, $\frac{50}{2}$ in $\frac{50}{3}$.

Ako je bila pa stara parcela zaznamenovana z drob-
cem, n. pr. z $\frac{10}{4}$, tedaj gre ta podrazdelitev tako dalje,
da se imenovalniki novih drobcev v aritmetičnem povr-
stnem redu sklepajo z imenovalniki drobcev, kateri stoje
v katastru.

Če je tedaj parcela $\frac{10}{4}$ na tri dele razdeljena, mora
se ena novih parcel zaznamiti z $\frac{10}{4}$, drugi dve pa —
kadar so se drobcu $\frac{10}{5}$ do $\frac{10}{8}$ porabili v katastru za oz-
nambo drugih parcel — z $\frac{10}{9}$ in $\frac{10}{10}$.

Kar se tiče zaznamovanja parcel po obdelovalnih
vrstah, ako bi to potrebno bilo, rabiti je imenovanje (ter-
minologijo), kakor je predpisano po § 16. zakona od 24.
maja 1869, (dz. 88).¹⁾

§ 15. Vsa po lokalnih poizvedbah na novo narejena
oznamenila parcel s števili ali po naznami obdelovalnih
vrst imajo kot začasna veljati dotle, dokler se ne spravijo
v soglasje s katastrom, ter se morajo vpisati v kazalo ne-
premičnin med oklepki. Ta zaznamek z oklepki naj se ob-
drži vselej, kadar se pozneje rabi tako začasno zazna-
movanje.¹⁾

§ 16. Premembe, katere so se po lokalnih poizved-
bah opazile glede na število in podobo katasterskih parcel
potem popis teh prememb (§ 12.), ki zadostuje za po-
pravljanje naznanilnih načrtov, dalje vse z ozirom na za-
znamovanje parcel narejene preuredbe (§§ 14, 15.) imajo
se v razvid postaviti tako, da je vse to pripravno za po-
ročilo oblastvu, kateremu je poverjena izprava katastra.

§ 17. Potem ko se je ustanovilo število, lega in
oznamenilo parcel, katere so v posesti kake stranke, bode
poizvedbe raztegniti na druge, za naredbo zemljiške knjige
potrebne podatke (reči) (§§ 21, 22 zakona od 2. junija
1874. dz. 91).

Kar se tiče predmetov teh poizvedeb, držati se je
pri vseh obravnavah istega povrstnega reda, ako razlogi
primernosti ne priporočajo drugačnega ravnanja.

§ 14. ¹⁾ Kako je ravnati s prekritimi deli vodovja
v zemljarinskem katastru in v zemlj. knjigi določa u. 12.
jun. 1902, uk. 26.

§ 15. ¹⁾ §§ 27. 34 in 35. t. ukaza.

§ 18. Poizvedbe naj se vodijo na svojem namenu primeren način, ter se morajo pri tem pred očmi imeti določbe zakonov o napravi zemljiških knjig od 2. junija 1874 (dz. 91.) in pa občni zemljiškoknjžni zakon od 25. julija 1871. (dz. 95.)

§ 19. Po vsaki obravnavi naj se vsi postavki, katere je po tej obravnavi šteti za rešene, vpišejo v kazalo nepremičnin in posestnikov; ob enem naj se pa, ako bi treba bilo, dopolni in popravi kazalo posestnikov.

Po dokončani obravnavi z osebami vpisanimi v kazalu posestnikov, je razpravljati o tistih nepremičninah, katere kakor se iz njih kazala vidi, še niso rešene.

Zapisovanje (protokoliranje).

§ 20. Kadar se zapisuje, kar so na dan spravile poizvedbe, moči je pokazovati na gradivo, katero se je nabralo pri pripravljalnih delih, n. pr. sklicevaje se na zapis v § 4. od. 2. tega ukaza naveden, ali na posestno polo, ki se je pripravila pred začetkom naprav (§ 22), ter ni treba ponavljati v njih zapopadenih dat, ako se je pri poizvedbah dokazalo, da so te date v redu in popolne. Če se tako pokazovanje nanaša na druge spise, storiti je to tako, da je istost mesta, na katero se je pokazalo, zanesljiva in se to mesto lahko najde.

Vsakakor se pa morajo v protokolu prav v kratkem zaznamiti podloge, na katere se opirajo pri poizvedbah iznajdene lastninske pravice, utesnitve v razpolaganju, potem s kako nepremičnino zvezane pravice in zemljiške služnosti, kar se mora vse vpisati v zemljiško knjigo, dalje podloge na katere se opira naprava zemljiškoknjžnega tela. Po enakem se imajo navajati vse bistvene privolilne izjave ali izrecila strank.

Če so se bile napravile natančne dejanske poizvedbe, naj se pri zapisovanju njih izhoda tudi navajajo podloge, na katere se opira ta izhod.

Ako stranke razločno zahtevajo, da se posamna izrecila, ki imajo pravni pomen, zapišejo na zapisnik, se jim to ne more zabraniti.

§ 21. Zapisovanje se more vršiti ali na posamnih polah, katere se odločijo za vsako obravnavo posebej in po končani obravnavi sešijejo, ali na zaporednem dalje tekočem obravnavnem zapisniku. Tudi v poslednjem slučaju

je, kar je mogoče, za to skrbeti, da se obravnave, katere so med seboj v zvezi, ne ločijo druga od druge v zapisniku, tudi ne, ko bi se pretrgati moralo njih vpisovanje.

Strankam je podpisati se pod vsako obravnavo, katera se njih tiče.

Ako je zapisnik jako obširen, morajo se zaznamovati strani s številkami, ter narediti iskalnik (regiŝter), da se laŝje najdejo posamne obravnave.

• Sestavljanje posestnih pol.

§ 22. Posestne pole se imajo medtem, ko trajajo lokalne poizvedbe, pripravljati, če se da to izvesti brez zakasnenja teh poizvedeb.

To pripravljanje se utegne zgoditi ŝe ob času uvodnih del za naredbo zemljiŝke knjige z ozirom na tista zemlje-knjiŝna tela, o katerih se more za verovno vzeti, da podatki, katere je povzemati iz katastra in javnih listin, pri poizvedbah ne bodo potrebovali niti popravka, niti dopolnitve.

Posestne pole, katere se niso sestavile ŝe pred končanimi poizvedbami, sestaviti je na sedeŝu okrajnega sodiŝča, ki je pristojno za poizvedbe.

§ 23. Posestne pole naj se narede v obliki zemljiŝko-knjiŝnih vložkov, če se more za verljivo vzeti, da se pred odprtjem zemljiŝke knjige ne bode izpodbijalo to, kar je vpisati.

Razen tega slučaja je na vrhu prve strani zapisati ime posestnikovo s podatki vred, ki se nanaŝajo na njegovo osebo; za drugo vpisovanje je pa rabiti obrazec, ki je predpisan za imovinski list.

Vpise v posestne pole je zaklepati z prečno črto, katera se potegne čez celo stran.

§ 24. Posestne pole, če sestojе iz več listov, morajo se seŝiti tako, da ni nobene nevarnosti, da bi se raztrgale po pogostni rabi.

Iste se morajo zaznamovati s številkami, in njih ŝtevilke se imajo poočiliti v kazalu nepremičnin in posestnikov.

§ 25. Pogled v posestne pole, katere je skrbno hraniti v zvezkih srednje velikosti, kakor tudi v druge spise tikajoče se naprave zemljiŝkih knjig, sme se dopustiti samo pod nadzorom za to postavljenih oseb.

Izprava (popravljanje) načrtka.

§ 26. Predno se posestne pole razpolože v splošni pregled, mora se kak potreben popravek naznanilnega načrtka, če je v to treba strokovne znanosti, izvesti pod sodniškim nadzorom po priseženem geometru (zemljemercu), ali če bi takega ne bilo dobiti, po kakem drugem izvedencu.

Kadar se popravlja naznanilni načrtek, morajo se črte, katere je popraviti, in parcelne številke, katere je izbrisati, prekrizati z majhnimi prečnimi črtami. nove črte, kakor tudi nove številke zemljišnih parcel morajo se vrisati z rdečo tinto, nove številke stavbenih parcel pa s črno.

Ako bi po tem vrisu razločnost prišla v nevarnost, mora se dotični del načrtka ponoviti v prilično povečani meri na praznem prostoru načrtkovega lista ali na posebnem listu; pri tem je razločno zapisati, kako je lega te parcele proti mejnim parcelam.

Na tistem mestu načrtka, katero je potrebno poprave, zapisati je, kako se je mera zveksala.

Občenje s katastrskim oblastvom.

§ 27. Ko so se končale vse lokalne poizvedbe, naj se vse zapažene premene, katere se tičejo katastrskih podatkov, naznanijo oblastvu, ki mu je izročeno popravljjanje katastra (§ 16), in ob enem je to oblastvo povprašati, ali se more ostati pri začasnih oznamenilih, kakor so se bila izbrala vsled lokalnih poizvedeb.

Ako pride od tega oblastva priyolilen izrek, naj se prečrtajo oklepi, pridejani začasnim oznamenilom.

Če je pa po naznanilu tega oblastva potrebno, ta začasna oznamenila popraviti, more se to narediti tako, da se doseže soglasje z katastrom.

Ali napredovanje drugih del, potrebnih za napravo zemljiške knjige, ne sme se zadrževati z dopisovanjem o tem, kaka oznamenila da naj se kje izbero.

Sestavljanje zemljiškknjižnih vložkov.

§ 28. Za sestavljanje zemljiškknjižnih vložkov je rabiti liste iz prav trpežnega papirja, ki imajo natiskane rubrike; te liste je dobiti po zaukazih, katere dādo predsedniki sodnih dvorov prve stopinje.

Vsak list in vsaka stran, ki je odmenjena za imovinski list, lastninski list ali bremenski list, zaznamuje se v prvem slučaju s pismenko *A*, v drugem slučaju s pismenko *B* in v tretjem s pismenko *C*.

Imovinski ali popisni list.

§ 29. Imovinski list sestoji iz dveh razdelkov.

Prvi razdelek ima obsezati nadpis in dele zemljiškoknjižnih tel.

V drugem razdelku se zapišejo pravice, zvezane z zemljiškoknjižnim telom in zemljišne služnosti, pristoječe gospodujoči nepremičnini, ter se mora vse vpisati, kar je določeno za imovinski list. Kadar je v enem imovinskem listu vpisanih po več zemljiškoknjižnih tel, naj se ta razdelek piše brez ločitve za vsa ta zemljiškoknjižna tela.

Oba razdelka imovinskega lista utegneta, če je treba, biti na odločenih listih, ali na obeh straneh enega in istega lista, ali na eni in isti strani.

§ 30. Kadar je v enem imovinskem listu vpisavati samo eno zemljiškoknjižno telo, naj se uporablja obrazec IV, kadar je pa vpisavati po več zemljiškoknjižnih tel, obrazec V.

V poslednjem slučaju naj se pred vsako zemljiškoknjižno telo sredi lista poleg nadpisnega imena ali namesto njega z arabskimi številkami zapiše število, katero bode zemljiškoknjižno telo imelo v tem vložku.

Če se katero teh zemljiškoknjižnih tel pozneje vpiše v drug vložek, poočiti je to število v novem vložku med oklepki in število prejšnjega vložka spodaj zapisati v podobni drobca.

Med posameznimi zemljiškoknjižnimi teli je puščati primerno praznine za poznejše pripise.

§ 31. Vsako katastersko parcelo je praviloma vpisati v prvi razdelek imovinskega lista kot posebni postavek.

Če je pa več katasterskih parcel skupej v eni fizični celoti, n. pr. v kaki njivi, gozdu, travniku, hiši, dvorišču in vrtu, imajo se iste vpisati za en sam postavek, in parcelna števila se postavijo v rubriki za nje odločeni drugo zraven drugega.

§ 32. Ako leže deli enega zemljiškoknjižnega tela v več katasterskih občinah, naj se deli, ločeni po občinah

navedejo v prvem razdelku imovinskega lista. Tekoča števila parcel se imajo za vsako občino od kraja začetni. Pred naštevno parcelnih števil se mora postaviti ime dotične občine in sodnega okraja.

Imenovanje sodnega okraja odpade pri tistih občinah, katere leže v okoliših okrajnega sodišča, pri katerem se vodi zemljiška knjiga. Po navedbi parcel, spadajočih k eni katasterski občini, naj se pusti primerno praznega prostora za poznejše pripisovanje.

§ 33. Kazalo nepremičnin, katere spadajo k zemljiško-knjižnim telom, ki so vpisane v drugi zemljiški knjigi, in katero kazalo se mora vložiti v zemljiško knjigo, (§ 33. zakona od 2. junija 1874, dz. 91) naj se sestavi po obrazcu VI.

Ako je vložiti v zemljiško knjigo več takih kazal, zaznamujejo se z rimskimi števiki.

§ 34. Ako je potem, ko se zemljiška knjiga odpre vsled kakega zemljiškoknjižnega uradovanja potrebno, da se prenaredi kako parcelno število ali kako drugo označilo parcel ali da se mapa popravi, tedaj je glede na začasna označila, na izsledbo stanovitega označila, na popravljanje map in na občenje z oblastvom, pod katerim kataster stoji, postopati po §§ 14, 15, 26, 27. tega ukaza.

§ 35. Prenaredbe v podatkih, katere obseza rubrika, določena za označilo parcel (hišna številka, obdelovalna vrsta), je službeno poočiti na podlogi naznanila za to poklicanega oblastva, tudi potem, ko se je zemljiška knjiga odprla, v imovinskem listu in če je treba, tudi v mapi.

To isto velja za prenarodbe, katere so se storile v katastru o parcelnih številih, če se te prenarodbe v zemljiški knjigi dajo tako izvesti, da jih knjižni stan ne ovira. Za tak ovirek se mora imeti, če so se parcelna števila v katastru predručala zaradi kake razdelitve, katera še ni dovršena v zemljiški knjigi in če se obsežek na novo narejenih parcel ne sklada z mejami kakega zemljišča, katero je v imovinskem listu zapisano kot samostalen postavek.

Ako se taka prenarodba v zemljiški knjigi ne da izvesti, mora se naznanilo, ki ga je dalo katastersko oblastvo o prenarodbi mape, hraniti pri zemljiškoknjižnem uradu tako dolgo, da nastopijo uveti ali pogoji, pod katerimi je moči prenarodbo v zemljiški knjigi poočiti.

§ 36. Ako se nahaja pri zemljiškoknjižnem sodišču naznanilo, da se je v katastru učinila kaka zemljišna razdelitev, se sme stranka, katera pozneje prosi za tej razdelitvi prilično zemljiškoknjižno pripisovanje in odpisovanje, nanašati na podatke, kareri so navedeni v onem naznanilu za oznamenilo ločenega kosa, ter stranki v tem slučaju ni treba prinašati posebnega črteža o delitvi.

Lastninski list.

§ 37. Lastninski list je sestaviti po obrazcu VII.

V tistih slučajih, ko sta oba razdelka imovinskega lista zapisana na eni in isti strani enega lista, utegne se lastninski list zapisati na drugo stran tega lista.

Bremenski list.

§ 38. Bremenski list je urediti po obrazcu VIII.

Isti mora obsegati najmanj dve strani.

§ 39. Ako se je pri lokalnih poizvedbah izsledilo, da obstoji kaka zemljiška služnost, držéča se zemljiškoknjižnega tela, katero dozdej še ni bilo vknjiženo (v zemljiški knjigi vpisano), mora se pred bremenskim listom vložiti list, ki ima rubrike bremenskega lista, z nadpisom »stara bremena« (§ 49) in vanj zapisati služnost.

§ 40. Če je zemljiškoknjižno telo, glede katerega se je pri lokalnih poizvedbah na novo izsledila kaka zemljiška služnost, že vknjiženo, tedaj se mora ta služnost vpisati v navadni bremenski list.

Služnost naj se vpiše za bremeni uradoma predevanimi in še le tedaj, ko se odpira zemljiška knjiga, ter se mora dotle v razvidu imeti v posebnem, za to odločenem zapisku.

Prenašanje ali predevanje zemljiškoknjižnih vpisov.

§ 41. Vpisi, kateri se službeno prenašajo iz zemljiške knjige v novo sestavljene zemljiškoknjižne vložke, morajo se zaznamiti z redovnimi številkami v aritmetičnem povrstnem redu, držéč se predpisov zemljiškoknjižnega navodila od 12. januarja 1872, (dz. 5).

To prenašanje naj obseza vse za to pripravne vpise, storjene predno so se sklenili dotični zemljiškoknjižni vložki zemljiške knjige, katero je popolnoma ali deloma dejati iz rabe.

Dopolnovanje vložkov in posamnih listov.

§ 42. Kadar se izmerja prostor za vsakterega teh treh listov enega zemljiškoknjižnega vložka, mora se na to ozir imeti, da se bode s tem prostorom shajalo dalje časa.

Ako je prostor enega lista napolnjen še predno se zvežejo zemljiškoknjižni vložki, naj se pridenejo vložku novi listi v potrebnem številu.

Po tem ko so se zvezali zemljiškoknjižni vložki, utegne se nadaljevanje enega lista odpreti na praznem prostoru drugega lista taistega vložka. Če so pa listi enega vložka napolnjeni do celega, naj se nadaljevanje vložka, ako bi se prigodilo novo vpisovanje, odpre v dopolnitvenem zvezku.

Ta podaljšek, za katerega se imajo rubrike za posamne liste pripraviti po obrazcih temu ukazu pridejanih, določen je za vse nadaljnje vpise, ki se tičejo taistega vložka.

Da se prvotni (izvirni) vložek stika s svojim podaljškom, to naj se razvidno stori po vzajemnem vzklicanju.

Zunanje potrebščine zemljiškoknjižnih vložkov.

§ 43. Posestne pole, katere so sestavljene v obliki zemljiškoknjižnih vložkov, smejo se obdržati pri napravi zemljiškoknjižnih vložkov samo takrat, če nimajo nobenih popravkov na sebi.

Število, katero ima posestna pola, naj se prečrta, kadar se pola obdrži.

§ 44. Vpisi, ki so se pri sestavljanju kakega zemljiškoknjižnega vložka naredili na vsaki strani lista, naj se sklepajo (završujejo) s prečno črto, katera se potegne po celi širini pole.

Listi k enemu zemljiškoknjižnemu vložku spadajoči, morajo se, če ne sestoje samo iz ene pole, tako sešiti, da ni nobene nevarnosti, da bi se raztrgali po pogostni rabi.

§ 45. Zemljiškoknjižni vložki se imajo zaznamovati s številkami v aritmetičnem povrstnem redu in hraniti v povezkih srednje velikosti. Številke zemljiškoknjižnih vložkov, hranjenih v enem povezku, naj se zapišejo na platnici.

Skrbeti je za to, da se zemljiškoknjižni vložki, ki se v enem povezku hranijo, ne raznašajo pri rabi.

Iskalniki (regištri).

§ 46. Stvarne in osebne iskalnike je, — ako se kazala nepremičnin in posestnikov ne morejo v ta namen dalje rabiti, — napravljati po obrazcih za ta kazala predpisanih, ispuščaje rubriko odločeno za število posestnih pol.

Vsegdar se mora skrb imeti, da se iskalniki preskrbe s podrazdelki, kateri polajšavajo pregled, in da se v njih pusti toliko praznega prostora, kolikor ga bode previdoma trebalo za dalje časa, da se vanj vpisujejo dopolnitve.

Dopolnitve in popravke v registre je storiti takoj po zemljiškoknjižnih vpisih, kateri so registrom v podlago.

Kako je postopati pri popravljanju.

§ 47. Brž, ko je mogoče po tem, ko so se v kaki katasterski občini dokončali zemljiškoknjižni vložki, naj se uravna njih popravljanje (izprava).

Ako posebni razmeri ne priporočajo drugače postopati, naj se ta postopek začne izstodobno za vse občine, v katerih so se vršile lokalne poizvedbe v istem času.

Ako se nahaja v kaki katasterski občini katero deželno-knjižno, zemljiškoknjižno telo, tedaj naj se deželno-knjižni vložek, ki se je za isto telo odprl, — ako ni moral nedopolnjen ostati zarad delov ležečih v drugih občinah, — ob enem z zemljiško knjigo one katasterske občine vred podvrže popravi.

Ako pa zemljiška knjiga katasterske občine obseza zemljiškoknjižno telo, katerega deli se nahajajo v drugi občini, tedaj se mora zemljiškoknjižni vložek, kateri ima v sebi to zemljiškoknjižno telo, vselej dopolniti, predno se začne popravljalni postopek.

§ 48. Oglasitve, katere se nanašajo na posestne ali lastninske razmere [§ 7 a) zakona od 25. julija 1871 dz. 96], naj se v razvid postavijo v tistem listu, v katerem se je moralo izvršiti zahtevanju prilično vpisovanje. Na istem listu je tudi tako zglasitev izbrisati.

§ 49. Za zglasitve, ki se nanašajo na obremenjenje kakega zemljiškoknjižnega tela, katero še ni bilo vknjiženo [§ 7 b) zakon od 25. julija 1871, dz. št. 96], ima se, — ako se to ni že storilo pri sestavljanju zemljiškoknjižnega vložka — odpreti poseben list z nadpisom «stara bre-

mena», kakor je rečeno v § 39. tega ukaza. V ta list se mora vpisati vse, kar se nanaša na napovedana stara bremena.

§ 50. Oglasitve, katere se tičejo prenašanja ali predevanja bremenskega stanja v kaki zemljiški knjigi zapopadenega, — kar je službeno ali uradoma opraviti, — naj se poočitijo v navadnem bremenskem listu.

§ 51. Oglasitve in ž njimi se tikajoče obravnave se morajo v razvidu imeti v kazalu, katero je pisati posebej od dnevnika.

Razvid o napredovanju del.

§ 52. Predsedniki sodnih dvorov prve stopinje naj poročajo vsako letno četrt o teku del za napravo zemljiških knjih, a zemljeknjižna sodišča so dolžna vsakega pol leta poročati o teku in uspehu popravljalnega postopka.

Ta poročila je predlagati ministrstvu za pravosodje po deželnem višem sodišču.

§ 53. Ta ukaz pride v moč tisti dan, ko se razglasi.¹⁾

§ 53. ¹⁾ 23. junija 1874.

Obrazec I. k § 4.
Kazalo nepremičnin*)

v katasterski občini :

Katastersko št.	Oznamenilo parcele hiš. š., obdelovalna vrsta	Štev. posestne pole	št. zemljiško-knjiž. vložka	Opomnja

*) Ako se kazalo za stvarni iskalnik dalje rabi (§ 46), tedaj je preurediti nadpis ter zapisati: »Stvarni iskalnik k zemljiški knjigi katasterske občine«

Obrazec II. k § 4.
Z a p i s

o katasterski posesti posamnih posestnikov v katasterski občini :

Ime in druga znamenja pripravnica za oznamenilo posestnika	Katasterske številke	Opomnja

Obrazec III. k § 4.
K a z a l o*)

posestnikov v katasterski občini :

Ime in druga znamenja primerna v oznamenilo osebe	Št. posestne pole	Število zemlj. knjiž. vložka	Opomnja

*) Ako je kazalo za osebni iskalnik ali imenik dalje rabiti (§ 46), tedaj je preurediti nadpis ter zapisati: »Osebni iskalnik k zemljiški knjigi katasterske občine«

Obrazec IV. k § 30.

A.

Število zemljiškoknjižnega vložka**)
(Nadpis.)***

Katasterska občina*)

Tek št.	Kat. štev.	Oznamenilo parcele (hiš. št. obdelovalna vrsta)	Tek št.	Kat. štev.	Oznamenilo parcele (hiš. št. obdelovalna vrsta)

*) V deželno-knjižnem vložku se mora vrh katasterske občine zapisati tudi sodni okraj.

***) Ako se obrazec rabi kot posestna pola, naj se mu število postavi pod mesto, ki je določeno za število zemljiškoknjižnega vložka a pred-nj je zapisati črke Št. P. (Število posestne pole).

****) Za staro zaznambo zemljiške knjige. (U. za Kranjsko in Štajersko).

Tek. štev.	V p i s o v a n j e

Obrazec V. k § 30.

(Za Kranjsko ni tega obrazca)

A.

Število zemljiškoknjižnega vložka: Katastrska občina:

Kat. št.	Oznamenilo parcele (hiš. št. obdelovalna vrsta)	Kat. št.	Oznamenilo parcele (hiš. št., obdelovalna vrsta)

Obrazec VI. k § 33.

(Za Kranjsko obr. V. k. § 32.)

Število kazala: Katastrska občina:

spadajoče k zemljiškoknjižnemu telu :

v zemljiškoknjižnem vložku :

katastrske občine :

sodnega okraja :

Tek. št.	Kat. št.	Oznamenilo parcele (hiš. št., obdelovalna vrsta)	Tek. št.	Kat. št.	Oznamenilo parcele (hiš. št., obdelovalna vrsta)

Obrazec VII. k § 37.
 (Za Kranjsko obr. VI. k § 36.
 B.

Tekoče št.	V p i s o v a n j e

Obrazec VIII. k § 38.
 (Za Kranjsko obr. VII. k § 37.
 C.

Tek. št.	V p i s o v a n j e	gl.	kr.

2. Goriška in Gradiška.

a) Zakon od 5. novembra 1874, (dež. 2.)
zadevajoč napravo zemljiških knjig v pokneženi grofiji Goriški in Gradiški in njih
notranjo uredbo.

S privolitvijo deželnega zbora poknežene grofije Goriške in Gradiške ukazujem tako-le:

1. Splošne določbe.

§ 1. V pokneženi grofiji Goriški in Gradiški se imajo napraviti zemljiške knjige.

Naprava se izvrši uradno in ima obsegati vse dele te dežele brez razločka, ali so sedaj vpisane v goriško deželno knjigo, v posebne zemljiške knjige, ali v notifike, ali niso še vpisane v nobeno javno knjigo.

§ 2. V zemljiške knjige se imajo sprejeti vse med mejami poknežene grofije Goriške in Gradiške ležeče nepremakljive in vse pravice prištete nepremakljivim rečem. Izključeno je javno blago in one nepremakljive, katere imajo biti predmet kake železniške ali rudarske knjige.

2. Notranja uredba zemljiških knjig.

A) Glavna knjiga.

§ 3. Zemljiškoknjižni vložki, ki obsegajo nepremakljive ene katastralne občine, imajo biti skupaj ena glavna knjiga.

Ako razvidnost terja, sme se za bolj velike mestne občine napraviti več krajema omejenih oddelkov, za katere se napravi po ena glavna knjiga. Kadar treba, se napravijo dokladni zvezki in sicer za vsako glavno knjigo posebej.

§ 4. Vsak zemljiškoknjižni vložek ima praviloma obsegati eno zemljiškoknjižno stvar (telo). Vendar se sme več zemljiškoknjižnih stvari istega lastnika vpisati v en vložek, če se ni bati, da nastane iz tega kaka zmešnjava v zemljiški knjigi.

§§ 5. do 13. so enaki §§ 5. do 13. istega zakona za Koroško, samo da pri § 13. ni drugega odstavka.

3. Ravnanje pri napravi zemljiških knjig.

a) Opravljajoče osebe (organi).

§ 14. Pod nadzorom predsednika okrožnega sodišča v Gorici, oziroma deželnega sodišča v Trstu ali sodnih

uradnikov od nju za to postavljenih imajo zemljiške knjige napravljati okrajni sodniki, ne izvzemši načelnika mestno-odrejenega okrajnega sodišča v Gorici, ali njih namestniki. Kot namestniki okrajnih sodnikov se smejo postaviti samo taki sodni uradniki, ki so za sodništvo potrjeni. Če je glede na opravilske ali službene razmere kakega okrajnega sodišča prevideti, da ne bo mogel okrajni sodnik naprave zemljiških knjig redno ali v primernem času izvršiti, sme predsednik nadsodišča to opravilo, za kolikor časa treba, zaupati drugemu za sodništvo potrjenemu sodnemu uradniku, ki se okrajnemu sodišču začasno pridruži.

Prav tako sme predsednik okrožnega sodišča v Gorici, ako za dobro spozna, namesto načelnika mestno-odrejenega okrajnega sodišča, zaupati napravo zemljiških knjig za mesto Goriško enemu ali več sodnim uradnikom okrožnega sodišča.

Sodni uradniki, katerim je na ta način naložena naprava zemljiških knjig, imajo opravila, ki jih ta zakon odkazuje okrajnim sodnikom in okrajnim sodiščem, opravljati samostalno.

§§ 15. do 29. so enaki §§ 15. do 29. istega zakona za Koroško s premembo, da pri §§ 16., 24., in 26. ni zadnjega odstavka.

§ 30. Potem, ko se končajo obravnave, ki so jih vzročili vgovori zoper posestne pole, predložijo se spisi predsedniku sodnega dvora prve stopinje, da pregleda, ali se je pri poizvedovanju zakonito ravnalo ali ne. Če se pokažejo pomanjkljivosti, ima se naročiti, da se po primerni poti odstranijo, in če treba, vpotijo nove poizvedbe.

Iz spisov, ki so se našli prav narejeni, ali so bili popravljeni, sestavijo se zemljiškoknjižni vložki. Zemljiškoknjižni vložki za nepremakljine zdaj vpisane v goriški deželni knjigi se sestavijo pri okrožnem sodišču v Gorici, za ostale nepremakljine pa pri sodišču, kateremu je izročeno vodstvo zemljiške knjige.

§§ 31. do 39. so enaki dotičnim §§ zakona za Koroško, samo da § 31. nima 3. odstavka.

Ta zakon je bil razglašen 23. januarja 1875. 1.

b) Ukaz prav. ministrstva od 26. febr.
1875. (dež. 9.)

s katerim se razglašajo izvršitvene določbe k gornjemu zakonu, je popolno enak dotičnemu ukazu za Koroško, s premembo, da se v §§ 17, 18. in 33. poziva gorenji zakon, ter da v § 47. ni tretjega odstavka, govorečega o deželnoknjižnih vložkih.

Ta ukaz se je razglasil 26. aprila 1875. 1.

c) Ukaz c. k. prvosedstva višega de-
želnega sodišča v Trstu, dne 3. dec.
1876, š. 2749, dež. 6.

sodiščem poknežene grofije goriške in gra-
diščanske, potem mejne grofije Istre, ki imajo
napraviti nove zemljiške knjige, glede iz-
brisavanja ali neprenašbe vknjiženih zem-
ljiških bremen, ali zemljiško odveznih istin.

S predpisi o izvrševanju zemljiške odveze se je za-
kazalo, da se imajo odpravljena zemljiška bremena v
javnih knjigah uradoma izbrisati, in na mesto teh spadajoče
odškodnine tudi uradoma vknjižiti — Raba teh določil se
je v največ kronovinah po ukaznem potu opustila, ker se
je spoznalo, da so pravni nasledki zemljiške odveze ne-
odvisni od izvršitve knjižnih uradnih opravil. — Glede
odškodnih terjatev po § 22. zakona od 4. marcija 1849,
dz. 152 in po ukazu od 29. septembra 1852 dz. 198 ni
dvombe, da imajo te terjatve zakonito hipotekno prednost
pred vsemi knjižno zagotovljenimi terjatvami in da zanje
ni treba knjižnega zagotovljenja. Enako ni dvombe, da so
odpravljena zemljiška bremena nehala, vse enako, ali so se
v javnih knjigah izbrisala, ali ne. Tu gre prav za razmere,
ki spadajo v okrog javnega prava, in katere niso predmet
javnih knjig. — Knjižna uradna opravila zarad zemljiške
odveze se morejo tedaj le v ta namen opravljati, da se
knjižno stanje v soglasje spravi z razmerami, ki so nastale
po zemljiški odvezi. — Da se ta namen doseže, zdelo se
je treba čakati do časa, ko se napravijo nove zemljiške
knjige zarad tega, ker izvršitev tega dela dade gosposkam

veliko opravkov. — Ta čas je zdaj prišel, in zdaj gre za to, da se potrebne vpeljave store, da se po zemljiški odvezi odpravljena bremena ne bodo prenašala več v nove zemljiške knjige, in da ne bodo več dalje trajale tiste nenakosti, ki so nastale iz tega, da so se poprej imenovana knjižna uradna opravila tu pa tam izvršila, tu pa tam pa opustila zaradi nastopivše ustavitve. — Da se o tej zadevi za sodišča, kakor tudi za druga zadevajoča oblastva opravila kolikor mogoče polajšajo, ukazujem vsled razpisa vis. c. k. prav. ministerstva od 2. marcija t. l. št. 2636 po dogovoru s prvostvom deželnega namestništva in deželnima odboroma v Gorici in Poreču tako le :

1. Takoj, ko začne priprave katero okrajno sodišče poknežene grofije goriške in gradiščanske, ali katero sodišče mejne grofije Istre za nove zemljiške knjige katere katasterske občine v okraju, mora to poročiti predstoječemu sodnemu prvostojništvu, kateremu je voditi dela pri napravljanju zemljiških knjig.

2. Okrajna sodišča, pri katerih so uže zemljiške knjige, imajo poizvedeti iz lastnih zemljiških knjig, oziroma iz deželne knjige v Ljubljani, ali in na dobro katerih upravičencev v tej katasterski občini so vknjižena zemljiška bremena, kakor tudi, ali so na posestva te katasterske občine istine zemljiške odveze zavarovane. Podatek te poizvedbe mora se naznaniti predstoječemu sodnemu prvostvu s poročilom omenjenim pod 1.

3. Ako gre za katastrsko občino, ki spada pod deželno knjigo v Gorici, vpelje prvostvo sodišča poizvedbe k 2 po okrožnem sodišču v Gorici.

4. Sodna prvostva bodo dobljena poročila o pričetku del za napravo zemljiških knjig v kateri katastrski občini naznanjevala c. k. deželnemu namestništvu in zadevajočemu deželnemu odboru in pristavljala, in sicer za deželno namestništvo, ali in katera zemljiška bremena so vknjižena na posestva katastrske občine, in za deželni odbor, ali in katere istine zemljiške odveze so zavarovane na posestva katasterske občine.

5. Od c. k. deželnega namestništva, oziroma deželnega odbora bode odvisno, ali se imajo izbrisati vknjižena zemljiška bremena in istine zemljiške odveze, ali pa se ima opustiti le prenos teh zemljiških bremen in istin zemljiške odveze v nove zemljiške knjige.

6. Če se prosi za izbrisanje, imajo to okrožno sodišče v Gorici, oziroma okrajna sodišča, pri katerih so že zdaj zemljiške knjige, samo na zaprošnjo c. k. deželnega namestništva ali deželnega odbora izvršiti in vzlasti za izbrisanje zemljiških bremen ne zahtevati naznanila posameznih, za vsako zemljišče posebe napravljenih razsodeb zemljiške odveze, ampak zadovoljiti se jim je s skupno predloženimi izreki zemljiške odveze, in enako tudi glede izbrisanja istin zemljiške odveze zadostiti se, da se jim poda za posestva, ležeča v eni katastrski občini, le ena vso katastrsko občino zadevajoča prošnja.

7. Ako bi se pa za boljše zdelo, da se brez poprejšnjega izbrisanja vknjižena zemljiška bremena, ali istine zemljiške odveze ne prenesejo v nove zemljiške knjige, tedaj je zadosti, ako glede zemljiških bremen c. k. deželno namestništvo, in glede istin zemljiške odveze deželni odbor okrožnemu sodišču v Gorici, oziroma okrajnim sodiščem, pri katerih so že zdaj zemljiške knjige, naznani, katera zemljiška bremena, oziroma istine zemljiške odveze niso predmet zemljiške knjige, in tedaj bodo imela okrožno sodišče oziroma okrajna sodišča dolžnost, opuščati prenos zadevajočih vpisov v nove zemljiške knjige po enakih določbah kakor v primerljajih, v katerih se ima opuščati prenos.

3. Istra.

a) **Zakon od 11. marcija 1965, (dz. 29.)**

veljaven za mejno grofijo Istrsko,

o napravi novih zemljiških knjig in njih notranji uredbi, katero določiti je deželni zbor mejne grofije istrske na podlogi § 12, odstavka 2, osnovnega zakona od 21. dec. 1867 (dz. 141) prepustil državnemu zakonodavstvu.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

1. Splošna določila.

§ 1. V mejni grofiji isterski se imajo napraviti nove zemljiške knjige.

Napravijo se zemljiške knjige službeno ali uradoma in to za vse deželne predele, vse eno, ali se jim zdaj pišejo zemljiške knjige ali notifike, ali pa ne pišejo celo nikake javne knjige.

§ 2. V zemljiške knjige se imajo vpisovati vsa znotraj mej isterske mejne grofije ležeča nepremična posestva in vse nepremičninam enake pravice.

Izvzete so pa tiste nepremičnine, katere so javna imovina, in take, ki so predmet železniške ali rudarske knjige.

2. Notranja uredba zemljiških knjig.

A. Glavna knjiga.

§ 3. Zemljiškoknjižni vložki, kateri obsegajo nepremična posestva ene katastralne občine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo.

Za večje mestne občine sme se, ako tako zahteva preglednost, napraviti več krajema omejenih delov, za katere se napravi po ena glavna knjiga.

Ako je treba, naj se naredo dopolnilni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo eden.

a) Obseg zemljiškoknjižnega vložka.

§ 4. Zemljiškoknjižni vložek sme splošno obsegati samo eno knjigovpisno stvar ali sočnost (telo).

Sme se vendar več knjigovpisnih teles enega ter istega lastnika vpisati v en vložek, kadar se ni bati da bi se iz tega porodil nered zemljiškoknjižnega kazanja.

§ 5. Vsaka nepremičnina, katera je fizično skupaj držeča se celota, sme za sebe biti samostojno zemljiškoknjižno telo.

Ukazoma se določi, če bode smeti zastran posameznih hišnih deležev odpreti poseben lastninski in bremenski list.

Več nepremičnin enega in istega lastnika se more zložiti v eno zemljiškoknjižno telo le takrat, ako na teh nepremičninah ni različnih bremen in tudi ni o utesnitvi lastninskega prava nobene različnosti, ali če se pri zložitvi ob enem odpravijo nji nasprotne ovire.

§§ 6—13. so enaki §§ 6—13. z. za Koroško; 2. odstavek § 13. manjka. § 14. se glasi kakor isti § z. za Koroško s premembo v uvodu: Napravljajo se

zemljiške knjige neposredno pod nadzorom predsednikov Tržaškega deželnega in Rovinjskega okrožnega sodišča, ali .

Dalje v odstavku 3.:

Tako isto more predsednik Rovinjskega okrožnega sodišča po svojem sprevidu enemu ali več sodniškim uradnikom služečim pri tem sodnem dvoru naročiti, da naj napravijo namesto mestno-delegiranega okrajnega sodnika zemljiško knjigo za mesto Rovinj.

Daljnji §§ se glase kakor v zakonu za Koroško s premembami:

pri § 16. ni 2. odstavka; koncem § 18. je pristavek: ter skrbeti za to, da se jim za časa vroče; v 1. odst. § 22. je za besedami «katere so že vknjižene» vstavljeno: — v javni za zemljiško knjigo veljajoči knjigi, — ter v 2. odst. stoji mesto «v nobeni zemljiški knjigi»: v nobeni taki knjigi; v § 23. stoji v 1. odst. mesto «vpisane v zemljiško knjigo», — vpisane v javno za zemljiško knjigo — in v 2. mesto «vpisane v zemljiških knjigah»: — vpisane v tako knjigo —; § 24. nima 2. odst., § 26. pa ne 4.; v § 28. stoji 20 ne pa 14 dni; v § 30. odst. 1. stoji mesto «predsednika dež. sodišča Celovškega»: — predsednika sodnega dvora prve stopinje, v čegar okraju leži tista katastrska občina o kateri se je poizvedovalo, — ter 4. odstavka ni; pri § 31. ni 3. odstavka; v § 32. odst. 1. stoji mesto «v zemljiški knjigi» — v javni knjigi, veljajoči za zemljiško knjigo — ter v odst. 3. je med «(amortizovanje)» in «ako dolžnik» vstavljeno —: pa se izdanje amortizacijskega edikta ni izprosilo —.

Ta zakon se je razglasil 27. dan marca 1875. l.

b) Ukaz prav. ministrstva od 16. marca 1875, dz. 30,

ki se je razglasil 27. marca 1875., soglaša z onim za Goriško in Gradiško samo, da se mesto izraza »zemljiške knjige«, kakor v zakonu, rabi: «javne knjige, ki jih je šteti za zemljiške knjige».

c) Ukaz predsestva c. kr. viš. dež. sodišča v Trstu od 3. dec. 1876, š. 2749, dež. 6/1877

je natisnjen na s. 240.—242.

4. Kranjsko.

a) Zakon od 25. marca 1874, dež. 12. o napravi novih zemljiških knjig v vojvodstvu Kranjskem in o notranji uredbi teh knjig.

S privolitvijo deželnega zbora vojvodstva Kranjskega ukazujem tako:

§ 1. V vojvodstvu Kranjskem se imajo na novo napraviti zemljiške knjige, kolikor obstoječe ne zadostujejo zahtevam tega zakona.

Napravljajo se zemljiške knjige službeno.

§ 2. V zemljiške knjige se imajo vpisovati vse nepremične reči in vse nepremičnim rečem enake pravice (§ 298. odz).

Izvzete so pa tiste nepremičnine, katere so:

1. javna imovina (§ 287. odz).

2. v posesti kakega železniškega podjetja ter se rabijo za železniški obrat;

3. predmet rudarske knjige.

2. Notranja uredba zemljiških knjig.

A. Glavna knjiga.

§ 3. Zemljiškoknjižni vložki, ki obsegajo deželno-knjižne (gosposke), v vojvodstvu Kranjskem ležeče nepremičnine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo.

Kar se tiče nedeželno-knjižnih nepremičnin, naj zemljiškoknjižni vložki, kateri obsegajo nepremičnine ene katastrske občine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo.

Ako je treba, naj se naredo dopolnilni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo eden.

§§ 4. do 9. soglašajo s §§ 5. do 10. z. za Koroško z razlikami:

§ 4. ima 3. odstavek: Vsak zemljiškoknjižni vložek obsega samo eno zemljiškoknjižno telo; § 6. odst. 3. ima pristavek: oziroma njegovih delov, kakor tudi kateri obče znani priimek.

§§ 10. do 14. so enaki §§ 12. do 26. z. za Koroško z razlikami: v § 12. odst. 1. stoji mesto «predsednika dež. sodišča»: — predsednikov sodišč prve stopinje, odstavek 4. pa se glasi: «Tako isto more predsednik sodišča prve stopnje po svojem sprevidu enemu ali več sodniškim uradnikom

naročiti, da naj napravijo namesto mestno-delegiranega krajnega sodnika zemljiško knjigo za mesto, v katerem ima sodišče svoj sedež.»

Dolnji §§ se glase kakor v zak. za Koroško s premembami: § 16. Ima dostavek: in skrbeti za to, da se jim dostavijo v pravem času in zanesljivo; v § 17. odst; 1. ni pozvan noben §. ter v 2. odstavku je izpuščeno »ob njenem trošku«; § 19. š. 1. sklepa z besedo «zemljemerec«, mesto izvedenec; v § 20. od 2. in 3. je pozvana § 19. š. 3, v od. 4. pa je pozvan § 30.; v § 21. od 1. je pozvan § 19. od 2., v od. 2 pa § 4.

Sestavljanje in popravljanje posestnih pol.

§ 25. Ko so končane poizvedbe, za eno katastrsko občino, je sestaviti posestne pole.

Za vsakega samoposestnika, kakor tudi za vsako skupščino sopoestnikov je narediti posebna posestna pola. V vsako posestno polo se morajo vpisati vse nepremičnine, urejene po zemljiškoknjižnih telih, katere posedujejo taisti posestniki ali taista skupščina sopoestnikov v katastrski občini, in vanjo vzeti vsi posledki v §§ 19., 20 imenovanih poizvedeb, tikajoči se teh nepremičnin.

Ako se nahajajo deli zemljiškoknjižnega tela v drugi katastrski občini, je to zapisati v posestni poli.

§§ 26. do 29. so enaki §§ 28. do 31. z. za Koroško z razlikami: v § 26. so izpuščene besede: najmanj 14 dni; v § 27. je pozvan § 26; § 28. od 1. se glasi:

Ko so končane obravnave vzrokovane po vgovorih zoper posestne pole, je opise, tikajoče se deželno-knjižnih nepremičnin, predložiti predsedniku deželnega sodišča v Ljubljani, vse druge spise pa predsedniku sodišča prve stopinje, v čegar okraju leži tista katastrska občina, o kateri se je poizvedevalo, v preskušnjo, ali se je postopalo pri poizvedovanju po zakonu.

§ 30. V zemljiškoknjižne vložke tistih nepremičnin, katere so bile dozdej vpisane v zemljiški knjigi, se morajo prenesti zemljiškoknjižni vpisi tikajoči se teh nepremičnin, ki se po svojem predmetu vjemajo s splošnim (občnim) zemljiškoknjižnim zakonom. Prenašanje že izbranih vpisov je pa opustiti.

Tako isto je opustiti prenašanje vseh privatnih terjatev, pri katerih nastopijo pogoji vmrtvenja (amortizovanja),

ako dolžnik v obroku, ki se mu ima odločiti na najmanj 14 dni, prosi, da se terjatve ne prenesejo.

§ 31. Vložek za nedeželno-zemljiškknjižna tela, katerih deli leže v več katastrskih občinah, je vpisati v zemljiško knjigo tiste katastrske občine, v kateri se nahaja glavni del; in ako bi bil o tem dvom, je odločilna izjava posestnika.

O vseh, v kaki katastrski občini nahajajočih se nepremičninah, ki spadajo k zemljiškknjižnim telom, katera niso zapopadena v zemljiški knjigi te občine, je sestaviti kazalo in to položiti v zemljiško knjigo. V tem kazalu je zaznamovati zemljiškknjižne vložke, h katerim spadajo one nepremičnine.

V tem zmislu je ravnati, ako se potem, ko so se že napravile zemljiške knjige, učini, da se zloži več zemljiškknjižnih tel v eno.

Taka zložitev, naj se že razteza čez enega ali več sodnijskih okrajev, se pa ne sme izvršiti pred pretekom obroka določenega po zakonu od 25. julija 1871 dz. 96. za napoved obremenilnih pravic.

§§ 32—37. se glase kakor §§ 34—39. z. za Koroško z razliko, da v začetku § 33. ni besed: «Dovršene zemljiške knjige in».

Zakon se je razglasil 7. maja 1874.

b) Ukaz prav. ministrstva od 19. maja 1874. dež., s katerim se dajo izvršilne naredbe k gornjemu zakonu.

§§ 1. do 29. tega ukaza se glase kakor §§ 1 do 29. ukaza za Koroško z razlikami: V § 6. od 1. so izpuščene besede: in dati mu potrebne naloge. V §§ 17. in 18. je pozvan gorenji zakon in sicer v § 17, §§ 18 in 19. V § 29. se 1. od. glasi: Imovinski list sestoji iz dveh razdelkov in se ima vrediti po obrazcu IV.; v 3. od. ni drugega stavka: Kadar je . . .

§§ 30—40 so enaki §§ 31—41. ukaza za Koroško z razlikami: V § 32. sta pozvana § 31. gornjega zak. in obrazec V, v § 36. je pozvan obrazec VI, v § 37. pa obrazec VII. V § 39. so od 1. pristavljene besede: po vseh drugih, tega zemljiškknjižnega tela se držčeh bremenih, katera bremena se imajo prenašati službeno.

§ 41. Tiste stranke, katere bi po okolišinah knjižnega stanu utegnile na podlagi § 30. dež. zak. od 25. marca 1874. dež. 12. terjati, da se kaka privatna terjatev, ki se da umrtviti (amortizovati), ne prenese v zemljiškoknjižni vložek, ki se ima na novo sestaviti, naj se opomnijo na to zakonsko določbo, ker se lokalne poizvedbe večinijo, v namen narejanja zemljiške knjige, in naj se ob enem pouče o pogojih umrtvenja (amortizovanja), kateri pogoji so ustanovljeni v § 118. obč. zemljiškoknjižnega zakona.

Da je gori imenovana terjatev dopušena, naj se tudi v ediktu, ki se bo po § 26. dež. zak. od 25. marca 1874. dež. 12 razglasil, na znanje da s tem pristavkom, da se zemljiškoknjižni vložki, o katerih se utegne taka terjatva storiti, ne bodo sestavljali predno, da preteče 14 dni po razglašenju edikta v uradnem deželnem časopisu.

Prošnje, katere dojdejo sicer po tem, ko je ta obrok pretekel, pa vendar še prej, ko se je sestavil dotičnizemljiškoknjižni vložek, naj se še imajo za v pravem času došle.

§§ 42—53. tega ukaza soglašajo s §§ 42—53. ukaza za Koroško, stem, da je v § 49. pozvan § 38.

Ta ukaz se je razglasil 18. julija 1874.

5. Štajarsko.

a) Zakon od 25. sušca 1874, (dež. 28.)

o novi napravi in notranji uredbi zemljiških knjig v vojvodstvu štajarskem.

Privolivši deželni zbor Mojega vojvodstva štajarskega zaukazujem tako:

1. Zadržaj zemljiške knjige.

§ 1. Po vojvodstvu štajarskem naj se napravljene zemljiške knjige preuredijo, na koliko se ne vjemajo z nazočim zakonom.

Zemljiške knjige imajo se napraviti uradoma.

2. Notrajna naprava zemljiških knjig.

A. Glavna knjiga.

§ 2. je enak § 2. tega zakona za Koroško.

§ 3. Zemljiškoknjižni vložki, obsegajoči nepremičnine deželne knjige, narejajo skupej eno glavno knjigo.

Pri napravljanju zemljiških knjig imajo se one nepremičnine držati za predmete deželoknjižne, katere so denes zapisane v štajarski deželni knjigi.

Glede nepremičnin, nedeželoknjižnih napravljajo zemljiškoknjižni vložki skupaj eno glavno knjigo, kateri obsegajo nepremičnine ene katastralne občine.

Za vse mestne občine sme se, ako tako zahteva preglednost, napraviti več po kraju razdeljenih delov, za katere se napravi po ena glavna knjiga.

Ako treba, naj se napravijo dopolnitni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo posebe.

a) Zadržaj zemljiškega vložka.

§ 4. Zemljiški vložek sme splošno obsegati samo en knjigovpisen predmet (telo).

Izjemno sme se v zemljiških knjigah, katere obsegajo deželoknjižne nepokretnine, več knjigovpisnih predmetov (teles) majhne vrednosti, enega ter istega lastnika, ako on privoli, vpisati v en vložek, ako se ni bati, da bi se iz tega porodil nered zemljoknjižnega zadržaja.

§§ 5—39. soglašajo s §§ 5—39 zakona za Koroško, z naslednjimi razlikami:

§ 7. ima pristavek: Konečno se ima na tem listu izreči, ali je to zemljiškoknjižno telo v stari zemljiški knjigi in s katerim znakom.

V § 8. zadnjem stavku ni za besedama «ob enem» besed — z vpisom.

§ 12. se glasi: Za vsako glavno knjigo se ima voditi kazalnik (iskalnik) o osebah in stvareh.

§ 14. je enak § 14. zakona za Kranjsko.

V § 17. ni oznanilnega roka 14 dni; v § 19. ni pozvan § 14.

V § 21. š. 1. ni dostavka: tudi se ima po potrebi privzeti prisežen izvedenec.

V § 27. od. 2. stoji: Za vsakega samoposestnika kakor tudi za skupino sopoestnikov se ima napraviti poseben posesten list. V vsakem posestnem listu se imajo vpisati vse. . .

V § 28. ni besed: najmanj 14 dni.

§ 30. od 1. se glasi: «Zvršivši razpravljanje, iztekajoče iz prigovorov zoper posestne pole se imajo predložiti spisi, kateri se dotikajo nepremičnin deželne knjige,

predsedniku deželnega sodišča v Gradcu, vsi ostali spisi pak predsedniku zbornega sodišča prve stopinje, v čegar obsegu leži katastralna občina, o kateri so poizvedbe, za točni pregled, ali se je pri poizvedbah postopalo zakonito.

V § 32. ni določil 2. odstavka.

§ 33. je enak § 31. zakona za Kranjsko.

Ta zakon se je razglasil 25. dan aprila 1874.

b) Ukaz prav. ministrstva od 18. majnika 1874, (dež. 33.).

s katerim se dajo izvršilna navodila k gornjemu zakonu.

Ta ukaz se glasi kakor izvršilni ukaz za Koroško z razlikami:

§ 6. je enak § 6. ukaza za Kranjsko.

V § 16. sta pozvana §§ 13, 14.

V §§ 17, 18, in 33. je pozvan gorenji zakon.

V § 46. od. 1. je pristavek: V osebni kazalnik (iskalnik) se imajo zapisati imena onih, za koje in proti kojim se je vpisovalo v zemljiško knjigo. — Ni pa tu določil 3. odstavka ukaza za Koroško.

Ta ukaz se je razglasil 7. dan spravila 1784.

I. (VIII)
Zbirniška knjiga.

B.

Drugi del zbornika o javnih knjigah.

I. (VIII)*.

Železniške knjige.

a) Zakon od 19. maja 1874. dz. 70.;
o napravi železniških¹⁾, knjig o moči
hipotekarnih pravic držečih se želez-
nice in o knjižnem zavarovanju za-
stavnih pravic imetnikom železniških
prioritet (predstvenih obligacij.)

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora
ukazujem tako :

I. O napravi železniških knjig.

1. Splošna določila.

§ 1. Za železnice, ki služijo javnemu ob-
čenju²⁾ in za katerih izdelovanje je dopuščena
razlastilna pravica, napravljati je železniške
knjige.

¹⁾ Slovenski prevod v drž. zakoniku rabi skozi pri-
devnik »železnocestni«. ²⁾ = prometno.

§ 2. V železniško knjigo je vpisovati vsa
železnici v kretnjo¹⁾ služeča zemljišča (želez-
niška zemljišča), katera ima železniško po-
djetje v posedu (posesti).

¹⁾ Bolje : obrat.

* Števila v oklepkih so računana od početka zbornika.

§ 3. Železniška knjiga sestoji iz železniških vložkov in listinske zbirke.

§ 4. Za vsako železnico, oziroma za vsak nje del, kateri upnikom (vezovnikom, kreditorjem) nasproti velja za celoto, narediti je po en vložek.

Pri železnicah, ki prestopajo ozemlje, za katero velja ta zakon, in pri tujih železnicah katere z nekim kosom svoje proge segajo v to ozemlje, odpreti je po en vložek tistemu delu, kateri leži na tem ozemlju.

§ 5. Železnico v enem vložku obseženo čislati je za eno knjižno ednico ali ednost.

Ta ednica obsega tudi vse v posedu podjetja, bivajoče gradivo (materijal) katero je

1. namenjeno za napravo ali vzdržbo železnice, ako je že prineseno na kraj kamor dosega železnica, ali

2. katero spada k železniškemu obratu, in sicer od tega gradiva

a) tisto, ki je z železnico za trdno spojeno, po tem tudi

b) tisto, ki je določeno, da se stanovitno rabi na samem mestu, in

c) vse drugo k vožni ali drugače k železničnemu obratu spadajoče gradivo.

Glede tujih železnic, katere z nekim delom svoje proge segajo na ozemlje, kjer velja ta zakon, pod 2 c) omenjenega obratnega blaga (gradiva) ni šteti h knjižni ednici, razen ko bi v dogovoru sklenjenem z dotično vlado bilo drugače ustanovljeno.

§ 6. Na delih železnice za eno knjižno ednico štete ne morejo se pridobivati hipotekarne pravice.

Nasproti pa to, da se katera železnica šteje za knjižno zajednico, še ne brani, da bi zastran posameznih delov te železnice bila last razdeljena ali veljala solast, ali da bi na posameznih delih železnice kot stvarne pravice veljale druge pravice, ki izvrševanje lastninske pravice utesnujejo, kakor so zemljiške služnosti, rabokupne pravice.

Takisto tudi odtod, da se železnica šteje za knjižno ednico, ne izvira, da bi odkupna ali pripadna pravica države ne smela utesnjena biti na predmete tej pravici z zakonom ali pogodbo podvržene.

§ 7. Pri napravi železniškega vložka sme kakor posestnik železnice ta vložek zavzema-joče pridobiti knjižne pravice samo on, kateri je dosegel koncesijo za to železnico.

Ako posest pozneje prejde na drugega, sme železnico, če se ne opusti (§ 45.), knjižno pridobiti samo tisti, kateremu je koncesija za to železnico podeljena ali kateremu je trgovinsko¹⁾ ministrstvo zagotovilo, da se mu podeli koncesija.

¹⁾ Sedaj železniško.

§ 8. 1. Na vpise v železniško knjigo ni uporabljati § 9. zz., po katerem so v zemlj. knjigo vpisovati samo stvarne pravice in bremena, potem rešilno-kupna in predkupna pravica.

2. Vrstni red zastavnih pravic je ustanoviti izrecno vzlic določilu § 48, ali 2. z. o. napravi železniških knjig 9. dec. 1874, š. 13002, Zb. 5558.

§ 8. Železniški vložek sestojata iz železničnega imovinskega lastninskega in bremenskega lista.

Železnični imovinski list mora v napisu naznanjati ime in gled ali mer železne ceste ter razpada na dva razdelka. V prvem razdelku je navesti posamezna železnična zemljišča, s tistimi vred, glede katerih je last razdeljena ali velja solastništvo, v drugem razdelku pa tiste s posedom železnice ali posameznih železničnih zemljišč zvezane stvarne pravice, katere ima podjetje na tujih zemljiščih.

Lastninski list obsegaj firmo in sedež podjetja in pravice pristoječe mu na celo knjižno ednico, tako tudi utesnila teh pravic, kamor spada zlasti državna odkupna ali pripadna pravica.

Bremenski list razpada na dva razdelka. V prvi razdelek je vpisavati bremena (obtežbe) ki se tičejo cele knjižne ednice, v drugi pa tista bremena, ki zadevajo posamezna železnična zemljišča, po tem pravice do teh zemljišč drugim osebam pristoječe iz razdeljenega lastništva ali solastništva (§ 6. odstavek 2.).

Dokler niso najdena vsa železniška zemljišča, ki so skupna knjižna ednica, ter povedana v prvem razdelku železniškega imovinskega lista, šteje se vložek da je začasen, ter se mora razločno počititi, da je takov.

§ 9. Od tistega dne, ko je odprt vložek, da si začasen, šteti je v zmislu občnega zemljiškoknjižnega zakona knjižno ednico, kateri je vložek napravljen, za eno knjigovpisno stvar (zemljiškoknjižno telo), vložek pa za zemljiškoknjižni vložek.

Ako v pričujočem zakonu ni drugače določeno, veljajo za uvete, izvršitev in nasledke vpisov v železniško knjigo in tako tudi za dotične odpise in pripise določila občnih zemljiško-knjižnih zakonov.

§ 10. Oblast, železniško knjigo osnovati in pisati imajo:

1. Za železnice, ki ne prestopajo deželne meje, sodni dvor prve stopinje, kateri je v mestu, kjer ima politično deželno oblastvo svoj sedež.

2. Za železnice, ki so narejene skozi več dežel, tisti sodni dvor prve stopinje, kateri je v mestu političnega deželnega oblastva ene ali druge teh dežel, pri katerem podjetje za odprtje vložka prosi.

Ako železnice enega podjetja razpadajo na več knjižnih ednic, ki bi jih po zgornjih določilih bilo vpisati v železniške knjige različnih sodnih dvorov, tedaj določi trgovinsko¹⁾ ministstvo, poslušavši podjetje, izmed teh sodnih dvorov tistega, pri katerem je vložke za vse knjižne ednice tega podjetja napraviti in pisati.

§ 11. Sodni dvor, pri katerem se napravi železniški vložek, pristojen je od dne, katerega je odprt začasen vložek, kot stvarno sodišče (realna instancija) v vseh tistih rečeh, ki se nanašajo na ednico, za katero se je naredil vložek, kakor na eno celoto.

Zastran tistih reči, ki se nanašajo samo na posamezna železnična zemljišča, začenja se pristojnost tega sodnega dvora kot stvarnega

¹⁾ Sedaj: železniško.

sodišča še le z dnem, katerega se železnična zemljišča sprejmejo v železniški vložek.¹⁾

¹⁾ Prim. čl. XVII, uv. zak. k sodu pravilniku.

2. Posebna določila.

A. Naprava začasnega vložka.

§ 12. Za železnice, po katerih se že vozi, ko začne veljati ta zakon, ali katerim je o tej dobi mer vsaj že toliko določena, da je moči presoditi, katerih okrajnih sodišč okoliše utegne železnica zadevati, in pri katerem sodnem dvoru je napraviti vložek, naj podjetje v treh mesecih¹⁾ po omenjeni dobi pri tem sodnem dvoru poprosi, da se odpre začasen vložek.

Za železnice, katerim se mer še le pozneje tako določi, naj podjetje to prošnjo v treh mesecih po določeni železnični meri poda pristojnemu sodnemu dvoru.

¹⁾ Gl. § 42. t. z.

§ 13. Prošnji za odprtje začasnega vložka je priložiti:

1. Potrdilo trgovinskega¹⁾ ministrstva ali potrdilo podeljeno po naročilu tega ministrstva o tem, v katero mer drži železnica, in o pristojnosti po le-tem ravnajoči se (§ 10) in pa, da ima železnica po § 1. biti predmet železniške knjige.

2. Pregledno mapo, ki železnično progo pred oči postavlja in iz katere se razvidijo po železnici zadeti okoliši okrajnih sodišč, s kazalom teh sodišč.

3. Tiste listine, ki so potrebne, da se more presoditi sestava knjižne ednice in pra-

vice pristoječe podjetju glede na to knjižno ednico (dopustno pismo, pravila itd.).

Od listin, omenjenih pod številom 3. predložiti je izvirnike in proste prepise (odtiske).

¹⁾ Sedaj železniškega.

§ 14. Ako sodni dvor spozna, da je pristojen, ter najde da je prošnja v redu, ali če se kake morebiti zapažene napake popravijo, to naj sodni dvor napravi začasen vložek.

Pri tem je na mesto prvega razdelka imovinskega lista vložiti prineseno potrdilo o železnični meri in pa pregledno mapo, ter je v lastninskem listu vpisati pravice, pristoječe podjetju na celoto narediti se imajoče knjižne ednice s utesnitvami vred, ki so razvidne iz predloženih listin.

Prinesene proste prepise, katerih soglasnost z izvirniki naj se uradoma potrdi, hraniti je v listinski zbirki.

§ 15. Dan, katerega se odpre začasen vložek, dati je uradoma na znanje podjetju in pa tistim okrajnim, tudi mestno-delegiranim¹⁾ okrajnim sodiščem, katerih okolišev se bode železnica dotikala, in razglasiti po izroku (ediktu), ki naj se nabije na sodilnice in enkrat natisne v uradnim oglasom namenjeni časnik dežele, oziroma dežel, katerih se železnica dotika.

¹⁾ Prim. § 1. in 2. su.

§ 16. Kadar odprti začasni vložek velja železnici, ki je bila dopuščena predno je prišel v moč ta zakon, pozvati je v izroku tiste, katerim pristojna celo knjižno ednico obremenja-

joča pravica, in za katere ni že poskrbljeno s tem, kar veleva § 49., naj zglase svoje iskovine.

Z ozirom na ta poziv in na postopek, ki pride za njim, uporabljati je zmiseloma določila obsežena v zakonu od 25. julija 1871 (dz. 96) o ustanovitvi bremenskega stanja s to spremeno, dá v ediktu postavljeni roki zneso samo po tri mesece, in da je za razglasitev teh ediktov dovolj, če se nabijejo v sodilnici in pa še enkrat uvrstijo v deželni časnik, namenjen uradnim razglasom.

§ 17. Vpis stvarne (realne) pravice v začasen vložek razteza svojo moč na ves obseg knjižne ednice.

Ta moč se glede posameznega železničnega zemljišča, ki ga je sprejeti v vložek, začanja s tistim časom, ko je podjetje pridobilo zemljišče, če tudi še ni izprosilo potrebnega knjižnega odpisa.

Vpis v začasen vložek nima vpliva na pridobitev in obstanek tistih pravic, katerim je veljati na železničnem zemljišču še dalje po tem ko se je ono v železniški vložek sprejelo.

Tudi ostajajo tiste že o času pridobitve obstoječe ali pozneje rodeče se pravice na železničnem zemljišču, katerih odpravo je izprositi še predno se zemljišče sprejme v železniški vložek, dotle neizpremenjene, dokler se ne odpravijo.

§ 16. 1. Izpodbijanje pravilnega vpisa v bremenski list je izvesti samo v izpravnem postopanju. 13. jul. 1875, š. 7026, Zb. 5789.

B. Ovedba¹⁾ železniških zemljišč.

§ 18. Podjetje naj pri pristojnih okrajnih sodiščih prosi, da dado vedeti železniška zemljišča in da ovedena ta zemljišča sprejmejo v zemljiški vložek.

Dolžnost železniška zemljišča ovedovati imajo tista, tudi mestno-delegirana²⁾ okrajna sodišča, v katerih okolišu leže ta zemljišča.

Podjetje nosi troške za uradna dejanja sodišč in upravnih oblastev, ki jih treba k temu, da se najdejo železniška zemljišča.³⁾

¹⁾ O.: poizvedba ²⁾ Gl. op. pri § 15. ³⁾ Gl. obj. v uk. 1902, s. 112. —

a) Za železnice ali kose železnic, po katerih se še ne vozi.

§ 19. V oziru na železnice ali železnične kose (proge), po katerih se še ne vozi, podati je prošnjo za poizvedbe, omenjene v § 18, v treh mesecih¹⁾ po dovršenem odkupovanju zemljišč v dotičnem okrajnosodnem okolišu, a če bi ta čas, ko je ta zakon začel veljati, v enem okolišu okrajnega sodišča

§ 18. V postopanje za ovedbo železniških zemljišč je privzeti samo taka zemljišča, ki so po § 2. vpisati v železniško knjigo. Z drugimi zemljišči, ki jih je žel. podjetje pridobilo iz kakoršnega bodi naslova, je ravnati po obč. zemlj. zak. 21. maja 1889, š. 5186. Z. f. V. 1890, s. 50.

§ 19. O tem, ali more žel. podjetje pridobiti tudi dele zemljišč, vpisanih v kazalu javne imovine, namreč cest, potov, rek in potokov, ki križajo železnično progo in kjer ti deli leže v mejah proge, ter ako je moč te dele vpisati v žel. knjigo kakor sestavino žel. telesa, prim. obj. min 20. okt. 1895, š. 22004. (Uk. 1895, s. 188.)

odkupovanje zemljišč že bilo dognano, v šestih mesecih po tem času.

Prošnji je priložiti:

1. Po katasterskih občinah v red dejana kazala pridobljenih zemljišč z navedbo njih katasterskega imena (oznamenila) in prednikov v posestvu, po tem kazala stvarnih pravic, ki so združene s posestjo železnice ali posameznih zemljišč ter se bodo v okolišu okrajnega sodišča izvrševale, naposled kazala bremen, ki se drže posameznih zemljišč in ki jih je sprejeti v železniški vložek, kakor tudi pravic, tretjim osebam iz razdeljenega lastništva ali iz solastništva pristoječih.

2. Mape služeče v to, da je moči pred oči postaviti si lego in mejo pridobljenih zemljišč.

3. Listine potrebne za presodbo povedanih pravnih razmerov.²⁾

4. Potrdila o posesti pridobljenih zemljišč in z njimi združenih pravic, ako ta potrdila niso že itak obsežena v listinah, pridobitev dokazujočih. Ta potrdila naj daje, kadar se zemljišče pridobiva po razlastitvi, politično oblastvo, a razen tega slučaja župan.

Listine v dokaz pridobitve služeče morajo imeti na sebi svojstva za zemljiškknjižni vpis potrebna.

Od listin omenjenih pod številom 3. in 4. predložiti je i izvornike i proste prepise.

¹⁾ Gl. § 42. ²⁾ Gl. §§ 5. in 9. u. 31. maja 1874, dz. 87.

§ 20. Hipotekarna in druga taka bremena vsled katerih bi se, da se v denar spravijo,

utegnilo železniško zemljišče siloma prodati, ne morejo vpisavati se v železniški vložek.

Ako se taka bremena drže zemljišča, ki se ni pridobilo po razlastitvi, ali če podjetje zahteva, da se ne vpišejo bremena, katerih vpis bi bil dopuščen, to je podjetje dolžno, ali privolitev upravičencev v bremena čist prenos zemljišča v železniški vložek dokazati z listinami, ki imajo na sebi svojstva zemljiškoknjižnemu vpisu potrebna, ali pa upravičence sodno pozvati dati, naj dado izrecilo o zahtevanem vsakega bremena čistem prenosu.

V poslednjem iz teh dveh slučajev je prošnji v § 18. omenjeni priložiti rubrike z naznambami potrebnimi za priznanilo upravičenim, in zlasti z oznamenilom zemljišča, ki se predene, in pravice idoče posameznemu upravičencu.

§ 21. Okrajno sodišče naj prošnjo preudari in če je treba kaj primerjati s kako javno knjigo, to delo opravi ali samo ali če se knjiga piše pri drugem sodišču, po tem sodišču opraviti da. Ako se zapazi kaj krivega (nepravega) ali če se pokaže potrebno kako pojasnilo, izdati je podjetju naročila na to stran, da ono popravi, kar manjka.

§ 22. Ako se najde prošnja, da je v redu, ali če se napravijo napake, katere bi se zapazile, to naj okrajno sodišče tiste, kateri menijo, da jim zahtev podjetja, izrečen o prenosu železničnih zemljišč v železniški vložek, dela

krivico, po izroku (ediktu) pozove, naj svoje pravice okrajnemu sodišču zglase.¹⁾

Rok tej zglasitvi je določiti najmanj na šest tednov in največ na tri mesece od dne, katerega se je izrok nabil, ter naznaniti mu iztek s tem, da se dotični dan po koledarju pové.

V izroku je omeniti, katera železnična zemljišča se hočejo predejati, njih katastersko oznamenilo in imena prednikov, ki so jih neposredstveno pred podjetjem imeli; tudi je dati na znanje, da je moči pri sodišču pogledati prošnjo, katero je podjetje podalo.

Izrok je nabiti pri okrajnem sodišču, in kadar je bilo treba primerjanja s knjigami, ki se pišejo pri kakem drugem sodišču, tudi pri tem sodišču, dalje razglasiti v tistih občinah, v katerih leže železnična zemljišča.

Posnetek iz izroka, v katerem bodi namesto oznamenila zemljišč in prednikov v posesti samo povedano, v katero mer drži železnica in katerih občin se dotika, uvrstiti je v deželni časnik, kateri je namenjen za uradne razglase.

Ta poziv je tistim, katerih izrecilo se mora dobiti po § 20, priznaniti z vročilom rubrik, namenjenih jim, in sicer s tem pristavkom, da se bode njihovo molčanje imelo za privolitev v bremen čisti predevke zemljišč. Pri tej priznanitvi je izpolnjevati predpise, veljajoče za vročevanje v lastne roke.

¹⁾ To se ima zgoditi tudi, ako bi bilo železniško posestvo dejanski vpisano v posebnem vložku ali v več vložkih brez bremen. Razp. prav. min. 9. jun. 1900, š. 4541, uk. 1900, s. 164. odst. 9.).

§ 23. Na stvarne pravice, katere se še le ta dan, katerega se nabije izrok pri okrajnem poizvedbe vodečem sodišču, ali po tem dnevu pridobodo proti prednikom podjetja na zemljiščih, katera se hočejo sprejeti v železniški vložek, ni ozirati se pri sprejemanju teh zemljišč v železniški vložek.

Te stvarne pravice razodevajo svojo moč samo v tem slučaju in toliko, ko bi se ta zemljišča v železniško knjigo ne sprejela.

V izroku je ljudi na to sosebnopozoriti, ter povedati dan, katerega se izrok nabija.

§ 24. Prošnja s prilogami (§ 19.) je hraniti pri okrajnem sodišču, pri katerem jo sme vsakdo pregledati.

§ 25. Zglasitvam postavljeni rok se ne sme razdaljšati; kedor ga zamudi, ne more biti v prejšnji stan postavljen.

Zglasitev more biti pismena ali ustna.

Prepozno zglasitev je uradoma odvrniti.

Glede tistih upravičencev, katerim se, — kar § 22, odstavek 6, veleva, — ni vsaj 14 dni pred iztekom ediktalnega roka priznanilo poslalo, postopati je, — če ni od njih došlo privolilo, — tako, kakor da so ti upravičenci svoj upor zglasili.

§ 26. O pravočasni zglasitvi je napraviti zasliševanje dotičnikov.

To zasliševanje se sme na samem mestu opraviti, kadar bi se zdelo primerno za poizvedbo, kako je stvar.

Pri razpravi si je prizadevati, da se dotičniki z lepo domenijo.

Ako se taka domemba ne doseže, to se je samo v slučajih omenjenih v §§ 27—29. spuščati v daljšen pretres zglasene pravice (iskovine).

§ 27. Ako se izpodbija posest zemljišč, katera je podjetje pridobilo, ali njih razmejitev po prostoru, in če se temu izpodbijanju ne vzame moč s predložbo listine, katero je politično oblastvo izdalo o posestnem odkazu, ali z drugo polne vere vredno listino o zakonitosti posesti, to naj se podjetju naloži, da si izprosi posestni odkaz po razlastilnem potu.

Ako se pa samo izpodbija pravost imen in števil, kakoršna se v kazalih in mapah podjetja rabijo v oznamenilo posameznih predmetov, tedaj je ta oznamenila v pretres vzeti in če je treba, popraviti.

§ 28. Ako se trdi iz razdeljenega lastništva ali solastništva izvajana pravica, zemljiška služnost ali druga, izvrševanje lastninske pravice utesnjujoča stvarna pravica, katera se hoče v železniški vložek vpisati, a ni bila povedana v kazalu, ki ga je predložilo podjetje ali ne prav, tedaj je to kazalo popraviti, če je obstanek pravice s sodelovanjem političnega oblastva dodeljene izkazan z obhodnim zapisnikom ali s potrdilom tega oblastva ali če ga podjetje samo priznava. Prepis listine, če bi se bila katera predložila, pridejati je spisom.

§ 29. Ako se v zglasitvi vgovarja proti temu, da se železnično, ne po razlastilnem potu

pridobljeno zemljišče bremen čisto predene, sme se ta vgovor odpraviti s plačilom dolga, kadar ide za terjatev po vsoti določeno. Upnik mora celo tedaj plačilo vzeti, če terjatev še ni bila za izplačilo dotekla; vendar se mu prihranja osebna pravica na odškodbo za škodo, katero bi imel odtod, da se mu je prezgodaj plačalo.

Kadar se hoče samo del obremenjenega zemljišča sprejeti v železniško knjigo, sme se vgovoru zoper bremena čisto predevanje tedaj odreči vsa moč, kadar se sodišče, pretehtavši razmere vrednosti, prepriča, da hipoteki ostaja § 1374. odz. primerna zakonska varnost neprikratena, če ravno se železnično zemljišče bremena čisto predene, ali da, če gre za kako drugo stvarno pravico, njena varnost očitno ne more priti v nikako kvaro.

Ako se vgovoru, ki se je vzdignil zoper bremena čisto predevanje, ali ki velja kakor da je vzdignjen, ne more moč vzeti ni s plačilom dolga, ni z razsodilom sodišča, to je naložiti podjetju, naj po razlastilnem potu napravi, da železnično zemljišče prejde brez bremen na podjetje.

§ 30. Kadar se sprožijo druge iskovine nego te, ki jih je razpravljati po §§ 27—29, kadar so se zlasti izpodbijale pridobilne listine, katere je podjetje po § 28. predložilo ali če iskovine v § 28. omenjene niso do dobrega rešene, prepustiti je strankam, da te iskovine pred pristojnim oblastvom zakonito uveljavijo.

Ali to uveljavljanje ne more ovirati sprejetja železničnih zemljišč v železniški vložek.

§ 31. Ko izteče ediktalni rok, je tista v kako zemljiško knjigo vpisana zemljišča, glede katerih se ni zglasila nikaka iskovina, ondi precej uradoma odpisati.¹⁾

Ako je bila kaka iskovina zglašena, naj se odpišejo še le po tem, ko je iskovina rešena po dogovoru stranke (§ 26.) ali po končno-veljavnem odločilu pristojnega oblastva po potu v tem zakonu povedanem (§§ 27—29), ali če se je pokazalo, da iskovina ni taka, da bi mogla sprejetje železničnih zemljišč v železniški vložek ovirati (§ 30).

Takisto je ravnati tudi glede vpisa drugih javnih knjig, katere je vsled sprejetja kakega zemljišča v železniški vložek treba izpraviti.

Ako se javna knjiga ne piše pri okrajnem sodišču, katero razpravlja sprejetje železničnih zemljišč v železniški vložek, to naj to sodišče pri onem sodišču, katero piše tisto knjigo, izprosi vpise, kolikor jih bode treba.

¹⁾ Prav. min. je mnenja, da ob poizvedbah za ugotovitev žel. zemljišč pri železničnih zemljiščih ni niti otvarjati novih zemljiškoknjižnih vložkov, niti opuščati ediktalnega postopanja. Uk. 1900, š. 164. odst. 8.

Prav. min. je z razp. 28. jun. 1905. š. 13433/5 sodiščem javilo, da je pod odpisom razumeti konečni odpis ne pa samo zabeležbo odpisa, ter da je pri oznaki posebnih delov, ležečih zdržema po obeh straneh železnice, ravnati kakor pri drugih delitvah parcel, sporazumno z evidenčnim uradnikom.

§ 32. Rešilo zglasitve naj sodišče priznani dotičnikom.

Ako je bilo podjetje napoteno na razlastilno pot, treba to na znanje dati vladnemu komisarju, kateri mu je pridani.

Priznanila o vpisih v javne knjige je opravljati po dotičnih zaukazih.

§ 33. Ko bodo vsi zahtevanemu sprejetju železničnih zemljišč v železniški vložek nasprotni zadržki odpravljeni in odpisi ter drugi popravki v javnih knjigah izvedeni, to naj sodišče od podjetja prejeta kazala, katera je po smeri železnice primerno v red dejati in kjer bi trebalo popraviti, z mapami vred, po tem prepise listin, katerih soglasnost z izvirniki je uradoma potrditi, naposled ostale razpravne spise pošlje tistemu sodnemu dvoru, pri katerem se je odprl začasni vložek za tisto železnico.

Izvirnike listin, kateri bi bili še ostali med spisi, dati je strankam nazaj.

§ 34. Sodni dvor naj brž, kakor mu dojdejo spisi od okrajnega sodišča, preudari, če se je pri poizvedovanju železničnih zemljišč delalo po zakonu, in če bi treba bilo, naj ukaže okrajnemu sodišču, da popravi in dopolni, kar manjka.

Kazala, o katerih se vidi da so v redu, je vložiti v železniškem vložku, in sicer kazalo železniških zemljišč v prvi razdelek imovinskega lista, kazalo pravic združenih s posedom železne ceste ali posameznih železničnih zemljišč v drugi razdelek imovinskega lista, in kazalo bremen držočih se tega ali onega železničnega zemljišča in pa pravic pristoječih tretjim osebam iz razdeljenega lastništva ali solastništva, v drugi razdelek bremenskega lista.

Prepise listin s tistimi spisi vred, katerih vsebina je podloga kateremu v kazalih obseženemu vpisu, shraniti je v listinsko zbirko.

Mape naj bodo del listinske zbirke, ali hraniti jih je posebej.

Ostale spise je hraniti v posebnem oddelku registrature sodnega dvora.

b) Za železnice ali železnične kose, po katerih se že vozi.

§ 35. Glede železnic ali železničnih kosov po katerih se takrat že vozi, ko pride ta zakon v moč, dolžno je podjetje v enem letu po tem času v § 19, številu 1. in 2. omenjena kazala in mape položiti pred politično okrajno oblastvo.

To oblastvo naj preiskuje, če se to, kar je podjetje povedalo, vjema z dejanskim posestnim stanom, če je zlasti v kazalih in mapah naštetih zemljišča imeti za železnična zemljišča (§ 2.) ter po tem na kazala in mape, bodi da so najdene pravilne ali da so bile po izvedenih poizvedkih dopravljenе, zapisati potrdilo, da so pravilne.

§ 36. V treh mesecih po tem, ko je prejelo potrdbo političnega oblastva, naj podjetje prosi pri pristojnem okrajnem sodišču za poizvedbe v § 18. omenjene, ter prošnji priloži potrjena kazala in mape.

Ako se najde, da je prošnja v redu, ali če so odstranjene napake, katere bi se bile za-

§ 35. 1. Pri osnovanju žel. knjige za železnico, ki je že v obratu, je odločilen le dejansko, po polit. oblastvu potrjeni obstoj stvarnih pravic na tuja zemljišča, kakor jih trdi železniška družba, ne da bi trebalo predlagati dotične listine 8. jun. 1880, š. 6471, JB. 1880, s. 32.

pazile, naj okrajno sodišče izda izrok ali edikt po § 22, v katerem ni povedati posameznih železničnih zemljišč, temuč naznaniti samo, v katero mer pojde železnica in katerih občin se bode dotikala.

Izrok je po gori omenjenih občinah razglasiti, na sodilnici nabiti in enkrat oznaniti po deželnem časniku, kateri je namenjen za uradne razglase.

§ 37. Glede nadaljšnjega postopka naj se dela po določilih §§ 24, 25, odstavkih 1—3; 26, 28, 30, 32, odstavku 1; 33, 34 a na mesto §§ 27 in 29. naj veljajo naslednja določila.

§ 38. Ako kedo izpodbija posest zemljišč, ki jih je pridobilo podjetje, ali njih meje, poizvedeti je na samem mestu dejanjski posestni stan ter po teh poizvedbah, če bi trebalo, izpraviti kazalo železničnih zemljišč.

Stranki, katere pri razpravi izrečeni zahtev ne obvelja, prepustiti je, da se za svojo iskovino pred pristojnim oblastvom po zakonitem potu potegne, a to ne more ovirati sprejetja železničnih zemljišč v železniški vložek.

§ 39. Ako kedo glede železničnega, ne po razlastilnem potu pridobljenega zemljišča kaj zahteva ter izvaja to iz bremena, kakoršno se v železniški vložek ne sprejmlje, tedaj takšna zglasitev ne ovira sprejetja železničnega zemljišča v železniški vložek.

Zglašujoči stranki je pridržano, s pravdo proti podjetju potegniti se za svoje povračilo glede bremena, katerega obstanek ona trdi.

Ako je pa podjetje priznalo obstanek tega bremena, naložiti mu je, da da primerno varščino za škodo, katera nastopi po odvzetju železničnega zemljišča, razen ko bi okrajno sodišče razsodilo da ostaja neprikratena § 1374. odz. primerna zakonita varnost za hipoteko, če tudi se zemljišče odvzame, ali da, če ide za kako drugo stvarno pravico, ona očitno ni v nikaki nevarnosti.

c) Za poznejše pridobitve.

§ 40. Ako podjetje pridobi novih železničnih zemljišč v okolišu okrajnega sodišča, v katerem so poizvedbe železničnih zemljišč že dovršene, ter stvar ni tako, da bi se novo pridobljena zemljišča na prošnjo podjetja po propisih občnih zemljiškoknjižnih zakonov knjižno pripisala,¹⁾ tedaj je ravnati po določilih, katera veljajo za ugotovitev železničnih zemljišč železnice še ne izročene občni službi.

¹⁾ Gl. § 74. zz. ter §§ 13. — 15. z. 6. febr. 1869. dz. 18.

C. Prenareja začasnega vložka v dokončni vložek.

§ 41. Ko so poizvedovalni spisi došli od vseh okrajnih sodišč, denejo se kazala v obojna razdelka imovinskega lista in v drugi razdelek bremenskega lista vložena teku (smeri) železnice primerno v red, vložek se opravi s preglednim listom in na mestu imena, da je začasen, zapiše se, da je dokončni ali končno-veljavni vložek.

Po dvršenem ugotavljanju bremenskega stanja (§ 16.) in po tem, ko se v prvem razdelku bremenskega lista stoječi, kolikor je zaradi preglednosti potrebno, denejo v vrsto po redu bremen, da se vložek vezati.

D. Podaljšanje rokov.

§ 42. Trgovinsko ministrstvo sme v §§ 19. in 35. določene roke prošnjam za poizvedbo železničnih zemljišč podaljšati, kadar se izkaže, da se jih podjetje ne more držati iz razlogov, katerih ni ono krivo.

Ta rok se sme glede tistih okrajnosodnih okolišev, v katerih se bodo nove zemljiške knjige napravljale, podaljšati tudi tedaj, kadar se vidi primerno namenu, da se železnična zemljišča poizvedavajo ob enem s poizvedovanjem potrebnim za napravo zemljiških knjig ali da se to zgodi še le po tem poizvedovanju.

E. Pravni leki ali pomočki.

§ 43. Sodne odredbe v postopku za napravo železničnih knjig smejo se s pravnim lekom utečaja (rekurza) izpodbijati.

Rok za utečaj traja 14 dni.

V ostalem je zmisloma uporabljati določila o utečajih v nespornem postopku.

F. Spreminjanje vložka s tem, da se narede nove knjižne ednice.

§ 44. Zedinjenje več knjižnih ednic s tem, da se pripišejo knjižni ednici katerega vložka, sme se zahtevati, kadar različnost vpisov obseženih v lastniškem listu in prvem razpisu

bremenskega lista pravno ne brani zedinjenja, ali če se ta zadržek hoče z zedinjenjem istodobno odpraviti.

Del železnice, ki je skup ena knjižna ednica, sme se samo tedaj od nje pisati in prepisati v samostalen vložek, kadar je že v dopustnem pismu ali v posebnem odobrenju trgovinskega¹⁾ ministrstva dovoljeno deliti to ednico na več knjižnih ednic. V vložek, ki se na novo odpre, prepisati je vpise, kateri se tičejo pravic tretjih oseb.

Kadar se merodavni uveti za pristojnost sodnega dvora glede pisanja železniške knjige izpremene s pripisom ali odpisom, to je izpremenjeni vložek, oziroma novo odprti vložek z deli listinske zbirke, ki se tičejo vložka, in ostalimi spisi vred poslati sodnemu dvoru, kateri je postal pristojen, ako podjetje ne prosi z odobrenjem trgovinskega¹⁾ ministrstva, da se železniški vložek ne predeva v drugo železniško knjigo.

Predevek železniškega vložka v drugo železniško knjigo je razglasiti z izrokom (ediktom), ki se nabije pri dotičnih sodnih dvorih ter enkrat natisne v časnik, namenjen javnim razglasom tiste dežele, oziroma tistih dežel, katerih se le-ta železnica dotika.²⁾

¹⁾ Sedaj železniškega. ²⁾ Prim. § 27. u. pod b).

G. I z b r i s ž e l e z n i š k e g a v l o ž k a.

§ 45. Kadar se opusti železnica, ki je skup ena knjižna ednica, je na prošnjo podjetju pridanege vladnega komisarja na čelu vložka prav očitno obeležiti, da se je to zgodilo.

Vsled te zabeležbe ni moči več izprositi vpisa takega bremena, katero bi zadevalo vso knjižno ednico.

Brž ko se izbrišejo utesnitve v lastniškem listu vpisane, in pa bremena v prvi razdelek bremenskega lista vpisana, označiti je vložek, da je minol. Ob enem je zemljišča, ki so skup bila knjižna ednica, — ako se za tiste katasterske občine, v katerih ta zemljišča leže, pišejo knjige, oziroma ingrosacijske knjige (Verfachbücher) — uradoma z vsemi posamezna zemljišča zadevajočimi vpisi in dotičnimi deli listinske zbirke in ostalih spisov predejati v tiste zemljiške oziroma ingrosacijske knjige, katere se jim prilégajo po kraju, v katerem leže.

Izbris železniškega vložka in predevka zemljišč v zemljiške knjige, oziroma ingrosacijske knjige, razglasiti je z izrokom, kateri naj se nabije pri sodnem dvoru, v katerega železniško knjigo je bil železnični vložek vpisan, in pri tistih sodiščih, katerim po zdaj pristoja stvarna sodna oblast nad posameznimi zemljišči, ter enkrat natisne v časnik, namenjen uradnim rasglasom, tiste dežele, oziroma tistih dežel, v katerih imevajo omenjena sodišča svoj sedež.

II. O hipotekarnih pravicah držECH se železnice in o zavarovanju pravic imetnikom železniških predstvenih obligacij.

1. Utesnjena moč zastavne pravice, pridobljene na železnici.

§ 46. Bremena in pravice, ki so se ustanovile pri ugotovitvi železničnih zemljišč ali

dale pozneje s privolitvijo državne uprave in ki so predmet drugemu razdelku bremenskega lista imajo prednost pred zastavno pravico, katera se je pridobila na knjižni ednici, vpisani v železniški vložek. Ta prednost velja tudi tedaj, če omenjena bremena ali pravice še niso bile vpisane takrat, ko se je kedo potegnil za zastavno pravico.

§ 47. Pri uporabi dohodka, ki se dobode od sekvestracije sodno ali po upravnem potu ukazane, in pri razdeljevanju skupila od prodaje v konkursu ali po izvršilu (eksekuciji) opravljene imajo pred hipotekarnimi terjatvami vpisanimi v železniški vložek, prednost tiste terjatve, ki izvirajo iz oprav, potrebnih za redni obrat v hipoteko služeče knjižne ednice (obratni troški), ali katerih (terjatev) predmet so take vsote, ki so se ob vzajemnem prometu javnih komunikacijskih zavodov pobrale za kak drug te vrste zavod, pa se mu še niso oddale (obračunski dolgovi).

Tem terjatvam pa pristojna prednost samo v toliko, ako niso nastale že prej nego leto dni pred sekvestracijo, ali posilno prodajo, oziroma pred odprtjem konkurza.

Predstvo, dodeljeno obratnim troškom in obračunskim dolgovom pristojna tudi terjatvam v § 39. omenjenim, v kolikor še niso zavarovane.

Terjatvam v zgornjih določilih omenjenim pristojna v razmeru ene do druge isti vrstni red.¹⁾

¹⁾ Kadar se sega z izvršbo na posestvo, vpisano v železniški knjigi, ali pa na knjižno vpisane pravice na takem posestvu, tedaj je tisto zborni sodišče izvršilno sodišče, pri katerem je železniška knjiga v kateri je vpisano posestvo. (§ 19. ir.)

2. Zavarovanje pravic imetnikom železniških predstvenih obligacij.

§ 48. Ako je železniško podjetje izdalo predno je ta zakon prišel v moč, na imetnike slovoče ali po prevodu¹⁾ prenosne delne zadolžnice ter v njih ali v posebni listini izreklo zagotovilo, da so glavnica ali dohodki vsega njegovega imetka, ali vsaj vsega nepremičnega imenja njegovega, ali posameznih določnih nepremičnin zastavljeni za odkup ali za obresti, ali da se bodo dohodki, ali vsote od države zagotovljene predstveno rabile za ta odkup ali za obresti, to pristojna imetnikom takih delnih zadolžnic (železniških predstvenih obligacij, prioritet) zastavna pravica zastran vseh nepremičnin, na katere se nanaša dano zagotovilo, in ki so v posesti podjetja ta čas, ko kedo prosi za knjižni vpis zastavne pravice; glede takih nepremičnin, na katere se zastavna pravica s knjižnim vpisom za to ne more pridobiti, ker knjige za to pripravne ni, merodaven je čas, o katerem se zastavna pravica kako drugače zakonito pridobode na teh nepremičninah.

Vrstni red več, na podlogi teh določil pridobljenih zastavnih pravic, ravna se po času danega zagotovila, ako se ni tačas, ko se je rodil dolg, ustanovil kak drug razmer vrstnega reda.

¹⁾ T. nahrbtnica, indosament,

§ 49. V slučaju, o katerem govori § 48, dolžno je podjetje ob enem, ko prosi za pravico začasnega vložka prositi tudi za vpis zastavne pravice v zavarovanje pravic imetnikom

izdanih železniških predstvenih obligacij na knjižno ednico, ki je predmet temu vložku, in zraven še prinese potrdilo podjetju pridanelega vladnega komisarja o tem, da se prošnja nanaša na vse železniške predstvene obligacije, katere je izdalo podjetje. Ako take prošnje ni, sme se začasen vložek odpreti samo tedaj, če se prinese potrdilo vladnega komisarja, da podjetje ni izdalo nikakih železniških prioritet.

Ako se zagotovilo podjetja tiče tudi drugih nepremičnin, ima vladni komisar oblast, ukazati podjetju, da izprosi v roku, ki mu ga je za to določiti, knjižni vpis zastavne pravice na te nepremičnine, da bodo imetnikom železniških predstvenih obligacij pravice zavarovane. Ako podjetje tega narečila ne izpolni, naj vladni komisar napravi, kar je treba, da se postavi skupen skrbnik (kurator)¹⁾ v zastop imetnikom železniških predstvenih obligacij, katerega dolžnost bode, storiti tako, da se tista zastavna pravica knjižno vpiše.

Prošnji za vpis zastavne pravice je v vseh slučajih pridejati potrdilo vladnega komisarja o tem, da so za vpis merodavne povedbe, zlasti pa povedbe o dolgu, koliko ga je še, pravične in popolne.

¹⁾ Gl. § 112. jn.

§ 50. Po tem, ko začne veljati le-ta zakon, ne smejo se železniške prioritete izdati predno je vknjižena zastavna pravica na knjižno ednico, katera je v hipoteko odmenjena ter stoji v železniškem vložku.

Ako se v zavarovanje železniških predstvenih obligacij poleg te knjižne ednice določijo še druge nepremičnine, na katere je moči pridobiti knjižno zastavno pravico, mora se takisto zastavna pravica v oziru na ta posestva vpisati pred, nego se izdado železniške predstvene obligacije.

§ 51. Železniškemu podjetništvu pridani vladni komisar dolžan je čuti nad tem, da se dela po določenih veljajočih za izdajo in odkup dotičnih železniških predstvenih obligacij, in se posebno da število izdanih predstvenih obligacij ne prestopa meje, katera je v teh določenih postavljena.

§ 52. Določila tega zakona o knjižnem zavarovanju zastavnih pravic nikakor ne zadevajo ostalih pravic, ki jih imajo posestniki železniških prioritet, in zlasti ne njihovih zahtev do dohodkov, za katere je porok država.

III. Končna določila.

1. Nadziranje¹⁾ podjetništev.

§ 53. Podjetjem železniškim pridani vladni komisarji naj čujejo nad tem, da se izpolnjujejo dolžnosti, katere jim ta zakon naklada.

Ako sodišče zapazi, da je katero podjetje mudno v izpolnjevanju svojih dolžnosti, naj to na znanje da vladnemu komisarju.

Podjetjem, katera ne izpolnijo svojih dolžnosti in posebno naročil, ki jim jih dado sodišča ali upravna oblastva, sme nadzorno oblastvo naložiti globe do 2000 gold. poleg tistih

posilnih drugovrstnih sredstev, katera so državni upravi dovoljena v namenu, da more čuti nad železniškimi podjetniki.

¹⁾ O.: prigledovanje.

2. Pristojbine ali davščine.

§ 54. Uradna dejanja, kar jih bode o povodu naprave železniškega vložka, uživajo štempeljsko in pristojbinsko prostost.

Po istem povodu pristoja vsem zapisnikom, odpravkom, vlogam in prilogam štempeljska in pristojbinska prostost v toliko, v kolikor služijo edino v izvedbo postopka v tem zakonu uravnanega, ne pa razpravam pravnemu potu pridržanim.

Vpis zastavne pravice poleg zgornjega slučaja tudi tedaj ni podvržen vpisnini, kadar se opravlja na podlogi zagotovila, da bode za dolg zastavljena nepremična imovina železniškega podjetja, ter je bilo to zagotovilo dano z listino predno je ta postava veljati začela.

Predevanje železniških zemljišč v druge javne knjige, katero bi sodišče v slučaju § 45. uradoma ukazalo, opravlja, se brez pristojbine; isto velja za predevanje bremen o tem zavodu, kadar ne ide za to, da bi se ob enem vpisala kaka prememba v osebi upravičenca.

Z določili tega zakona se nič ne izpreminja obsežek predmetov, katerih vrednost je pri odmerjanju pristojbinskega namestka (ekvivalenta) jemati v preudarek.

3. Izvršitveno določilo.

§ 55. Veljavnost tega zakona se začne z razglasnim dnevom.¹⁾

Izvršiti ga naročeno je ministrom za pravosodje, notranje reči, trgovino in finance.

¹⁾ 2. junija 1874.

b) Ukaz pravosodnega ministra od 31. maja 1874, dz. 87.,

s katerim se na podlogi § 55. zakona od 19. maja 1874 (dz. 70.) dogovorno z ministri za notranje reči, trgovino in finance dajo določila o napravljanju in pisanju železniških knjig.

1. naprava železniških knjig.

a) Osnutje začasnih vložkov.

§ 1. Vsak vložek imej čelni list.

Na njem je povedati, da je ta vložek začasen, kako se v trgovinskem življenju navadno imenuje knjižna ednica, katera je predmet vložku, in v katero mer drži tista železnica, ki naj se šteje za tako ednico. (§ 8, od. 2. z.).

Mer, v katero drži cesta železna, oznameniti je s tem, da se pove začetek in konec in to ne samo glavne proge, nego tudi pritičnih ali stranskih prog, katere bi spadale k isti knjižni ednici.

Začetne črke omenjenega imena je počititi na vsaki za vložek porabljeni poli.

Za pregledno mapo ali pregledni zemljevid (§ 13. št. 2. z.) naj se, če je moči, napravi mapa, katera na enem listu pred oči postavlja vso železniško progo.

§ 2. Lastninski list in prvi razdelek bremenskega lista je urediti po obrazcih 1 in 2. (§ 8., od. 3, 4. z.).

Na prvem razdelku bremenskega lista je namestiti tudi tiste vpise, kar jih je treba vsled postopka po § 16, od. 2. z. opravljenega.

§ 3. Priznanilo o vpisih, kar se jih pri osnutju začasnega vložka opravi na državno korist, obračati je na finančno prokuraturo, katera zastopa državno blagajnico v okolišu tistega sodnega dvora, pri katerem se odpre vložek.

b) Ovedovanje železničnih zemljišč.

§ 4. Priprava za poizvedbo železničnih zemljišč naj železniško podjetje sproži najpred glede tistih okrajnosodnih okolišev, v katerih je dovršena revizija katastrska za vse katastrske občine, katerih se železnica dotika.

Glede ostalih okrajnosodnih okolišev naj podjetje izprosi odločbo trgovinskega¹⁾ ministrstva o tem, je li rok za priprave zadevajoče gori omenjeno ovedovanje podaljšati do časa, ko bode dovršen pregled katastra v katastrskih občinah, katerih se železnica dotika. (§ 42. zakona).

§ 4. ¹⁾ sedaj železniškega.

§ 5. Da bode v § 53. zakona zapovedano nadziranje mogoče, nalaga se podjetju dolžnost, kazala o železničnih zemljiščih in mape, ki jih je za železnice ali železniške kose, še ne obratu izročene prilagati prošnji po § 19. zakona sodišču podani, polagati pred vladnega komisarja, še predno vpoloži to prošnjo.

Da se je to zgodilo, dokazati je sodišču s potrdilom, katero da vladni komisar.

§ 6. Za kazala po §§ 19, 35. zakona predlagana jemati je prav trden papir, ki ima tiskane rubrike (predelke).

Glede tajnih določil o obliki papirja in o obmerih posameznih rubrik naj bode merodavno, kar reče prezident tistega sodnega dvora, pri katerem se odpre železniški vložek.

§ 7. Kazalo železničnih zemljišč je sestaviti po obrazcu 3. (§ 8. od. 2. zakona).

Ako posest železniškega podjetja v katastru še ni poočitena po § 180. v letu 1865 izdanega navodila za izvršitev katastrske meritve, po katerem naj vse železniško ozemlje, kar ga leži v eni katastrski občini, bode samo ena zemljiška parcela, naj se parcele sestavljajo po tem navodilu, ko se vpisujejo v kazala železniških zemljišč

Tako narejene parcele je zaznamovati s števili, ki slede prva za poslednjimi katastro-parcelnimi števili.¹⁾

Tiste parcele, ki so v katastru naznanjene za stavbene parcele, naj se v kazalih naštevajo pred zemljiškimi parcelami.

Na enem listu moči je vpisati tudi po več kazal. V tem slučaju se rabi obrazec 4. Števila postavkov se za vsako kazalo ene katastrske občine začena zopet od kraja.

Med posameznimi v isti list vzetimi kazali naj se primeren prostor pusti prazen za kake odpise in pripise.

§ 8. Kazalom ali spiskom železničnih zemljišč, ki jih je vpolagati za železnice ali železnične kose, še ne izročene obratu, naj podjetje prilaga zapiske o katastrskih oznamenilih ali imenih, katera so posamezna zemljišča imela takrat, ko si jih je podjetje pridobilo, in o prednikih v posedu, od katerih jih je prejelo.

Te zapiske je urediti po obrazcu 5. (§ 19, š. 1. zakona).

§ 9. Kot mape je predlagati poverjene posnetke (kopije) tistih listov katastrske mape, iz katerih so razvidna železnična in sosedna jim zemljišča. (§ 19 š. 2. § 35. zakona).

V oziru na tiste občine, v katerih je kataster bil že pregledan, narediti je posnetke od že izpravljenih izvornih map.

Oblast, take posnetke poverjevati, imajo arhivi katastralnih map¹⁾.

§ 10. V slučaju, o katerem govori § 7. od. 2. tega ukaza, izpolnjevati je tudi pri posnemanju map to, kar veva § 180. v letu 1865 izdanega navodila v izvršbo katastr-

§ 7. ¹⁾ Po razp. fin. min. 22. aprila 1898, š. 14231 ni za vse žel. ozemlje v isti kat. občini napravljati samo ene parcele, kadar železnica vodi po cestah ali preko njih, katerih si ni pridobila. V takih slučajih je žel. parc. podeliti (Uk. 1898. s. 111)

§ 9. ¹⁾ Po razp. fin. min. pril. 3. I. 1884. š. 26. ima to oblast c. k. evidenčni zemljemerec dotičnega ozemlja.

§ 10. ¹⁾ Gl. op. pri § 9.

ske meritve, pri čemer je novo narejene parcele zaznamovati s tistimi parcelnimi števili, ki so našeta v kazalih nepremičnin.

Tako napravljene posnetke dati je po arhivu katastralnih map poveriti v tem, da so obriski pravilni.¹⁾

§ 11. Ako se posest železniških zemljišč ne vjema s tem, kar razkazuje poverjeni posnetek mape, to je z rudeče-punktiranimi črtami poočititi, kar je treba na tem posnetku predružačiti, držječ se zaukazil danih o sestavljanju in zaznamovanju katastralnih parcel.

§ 12. Ako so glede na posamezne dele katastrskih parcel v moči taki pravni razmeri, katere bi bilo vpisati v drugi razdelek železniškega imovinskega lista ali v drugi razdelek bremenskega lista, to je te dele na posnetku mape s svetlomodrimi črtami odmejiti ter zaznamovati z drobci (delini) svetlomodre barve.

Tem drobcem bodi katastralno-parcelno število števnik, a imenovalnike je določati počenši od 1 po aritmetičnem povrstnem redu.

§ 13. Ta kazala, katerih predmet so vpisi v drugi razdelek imovinskega in drugi razdelek bremenskega lista spadajoči, uravnati je po obrazcih 6 in 7. (§ 8, od. 2 in 4 zakona).

Pri vpisovanju v ta kazala izpolnjevati je predpise veljavne o vsebini zemljiškoknjžnih vpisov (§§ 5, 98, zz. § 9, od. 1 z. instr.)

V rubriko določeno za mapno število teh kazal je vpisavati katastralno število parcele, na katero se nanaša vpis, in kadar je po § 12. tega ukaza narediti drobec, le-ta drobec.

§ 14. Vsa taka katastralno-parcelna števila, ki se utegnejo predružačiti po pregledu katastra ali vsled tega, kar se naredi zaradi razvidnosti katastra, šteti je za začasna števila in postavljati v kazalih med oklepaje.

Podjetje naj začasna oznamenila in pa predružačbe v posnetkih map storjene sestavi tako, da bode katastrskemu oblastvu služilo v pojasnjenje, in kolikor je zaradi razločnosti potrebno, naj jih počiti z nariski.

§ 15. Kolikor se vsled ovedeb, storjenih zaradi zasledbe železničnih zemljišč pokaže potreba, kazala in posnetke map kako predružačiti, naj jih predružači okrajno sodišče ali pa pod sodniškim nadzorom podjetje samo.

Ako bi take predružačbe kazile razločnost, sme se podjetju naložiti, da predloži nova kazala ali nove posnetke map.

Kazala, ki se najdejo da so prav ali ki so bila izpravljena, skleniti (završiti) je s črtami, ki se potegnejo poprek po celi širini listov.

§ 16. Sestavo, katero mora podjetje po § 14. od. 2 tega ukaza narediti in kjer je potrebno, izpraviti po tem, kar se je pri poizvedovanju našlo, naj okrajno sodišče pošlje pristojnemu katastrskemu oblastvu ter ga poprosi, da sodnemu dvoru, pri katerem se piše železniški vložek, da na znanje, če je pri začasnih oznamenilih ostati ali pa če kaže zameniti jih s kakimi drugimi, in v koliko se je pri ugotavljanju katastra našlo, da so posnetki map prav izpremenjeni.

Zaprosbo je raztegniti tudi na to, naj se vsaka prememba v katastru, ki se pripeti glede oblike in oznamenila železničnih in sosednih jim zemljišč, zaporedoma naznanja gori omenjenemu sodnemu dvoru.

§ 17. Kadar je vsled uradnega dejanja, opravljenega v železniškem vložku predružačiti podobo ali oznamenilo katastrske parcele, naj se sodni dvor, pri katerem se piše železniški vložek, tudi takisto, kakor se je v § 16. povedalo, pomeni s pristojnim katastrskim oblastvom.

§ 18. Ako je iz priobčila katastrskega oblastva videti, da se kako začasno oznamenilo lahko pridrži, je izbrisati oklepaje, med katerimi stoji to oznamenilo.

Kadar se predružačba v mapi z rdečimi pikami prizna da je prav, tedaj je po mestih s temi pikami zaznamovanih potegniti rdeče črte.

§ 19. Kar se je v katastru glede železničnih ali sosednjih jim zemljišč predružačilo, to je po priobčilu prejetem od katastrskega oblastva predružačiti tudi v železniškem vložku in v mapi, ako ne brani praven zadržek.

Kadar je takšen zadržek, je katastrskega oblastva priobčilo hraniti pri mapi dotle, dokler ne dojde prošnja za knjižno izvedbo v katastru storjene premembe.

§ 20. O tem, kar se je v železniškem vložku ali v mapi po §§ 18, 19. tega ukaza predružačilo, dati je naznanilo železniškemu podjetju, da se napravi skladnost s tem, kar si podjetje samo o svoji posesti zapisuje.

§ 21. Predrugačbe v mapi je opraviti po izvedencu, kadar zemljeknjižnik ne zna dotičnih znamenj, kakor bi trebalo.

§ 22. Ako se kaj zemljišča pozneje pridobi ter predlože nove mape, ni treba prememb v posesti vpisavati v stare mape, marveč rabiti je precej nove mape namesto starih. Stare mape je poočititi z znamenjem, da niso več v rabi, ter hraniti pri zemljiškknjižnih spisih.

c) Osnutje dokončnega vložka.

§ 23. Kadar je več železniških prog ali potez, tedaj je kazala, ki naj tvorijo skup oba razdelka železničnega imovinskega in drugi razdelek bremenskega lista, tako dejati v red, da za glavno progo pridejo postranske proge.

V prvem kazalu železničnih zemljišč postranske proge vzklicavati se je na tisto kazalo železničnih zemljišč glavne proge, katero obsega parcelo, s katero se stika postranska ali krilna proga. (§ 41. zakona).

Kazala železničnih zemljišč je zaznamovati z rimskimi številkami v aritmetičnem povrstnem redu. Kazala spadajoča k drugemu razdelku železniškega imovinskega, in k drugemu razdelku bremenskega lista zaznamovati je s tistimi rimskimi številkami, ki so bile pristavljene kazalom železniških zemljišč, zadevajočim iste katastrske občine.

§ 24. Prvemu listu železničnega imovinskega lista pridodati je nekoliko po obrazcu 8. uravnanih listov, v katere se vpiše, kar se tiče tega razdelka. V rubriki določeni vzklicevalnim številom poočititi je katastralne parcele, katerih se tičejo vpisi, s pristavljeno številko dotične katastrske občine in s številom postavkov.

V drugem razdelku železničnega imovinskega in v drugem razdelku bremenskega lista je izvršiti vpise na listih določenih posameznim katastrskim občinam. Kadar se kateri vpis tiče več katastrskih občin, naj se vpiše stvar na tistem listu, kateri je po vrsti najprednji, a v ostalih listih je z opomnjo pokazovati na izvršeni vpis.

§ 25. Pri odmerjanju prostora posameznim listom in njih razdelkom misliti je na to, da ga bode dovolj za dalj časa. Drugemu razdelku imovinskega in drugemu razdelku bremenskega lista priložiti je primerno število pol čez potrebo za tega delj, da bode moči katastrskim občinam, katere v teh razdelkih še niso našteje, odpreti nove listove.

Kadar je prostor lista spadajočega k drugemu razdelku bodi imovinskega bodi bremenskega lista napolnjen, smejo se vpisi nadaljevati na belem prostoru kakega k istemu razdelku spadajočega lista.

Ako takega ni, osnovati je za nadaljevanje vpisov dopolnilni sešitek k dotičnemu listu oziroma njega razdelku.

Da podaljšek spada k prvotnemu listu, to je poočititi z vzajemnim vzklicem.

§ 26. Dokler železniški vložek ni vezan, držati je skrbno v redu pole k njemu spadajoče ter paziti, da se ne raztresejo, kadar jih je treba za rabo.

Predno se železniški vložek da vezati, zaznamovati mu je vsako stran s števili, ki zaporedoma teko od kraja do konca tudi tedaj, če se iz njega napravi po več zvezkov. Ta povrstni red števil je nadaljevati tudi v dopolnilnih sešitkih, če se kateri nasnuje.

Prezident sodnega dvora, pri katerem se piše vložek, naj na vsakem zvezku, in tako tudi na vsakem dopolnilnem sešitku navede, koliko strani da ima, ter naj pristavi svoj podpis in pritisne uradni pečat.

Na preglednem listu, ki se vlaga za čelnim listom, postaviti je podatke, po katerih je moči najti posamezne liste in njih razdelke.

§ 27. Kadar se več knjižnih ednic zedini v eno ali ena razdeli na več njih, sme se, ako preglednost s tem ne trpi, celi ali pa nekolikšni predevki vsebine obeh razdelkov imovinskega in drugega zazdelka bremenskega lista iz starega na novi železniški vložek nadomestiti z vzajemnim vzklicem.

A rimske številke v oznamenilo katastrskih občin, in na posameznih polah očitne začetne črke od imena knjižne ednice je vsakakor nadomestiti z oznamenili, kakor se vjemajo z novim železniškim vložkom.

d) Razvid o napredku del.

§ 28. Sodni dvor, pri katerem se odpre začasen vložek, naj od okrajnih sodišč, katerih delo je železnična zemljišča ovedovati, od časa do časa zahteva priobčenja, kako napreduje to ovedovanje, ter je dolžan dotle, dokler se ne naredi končnoveljavni vložek, vsako četrto leto poročati, kako stoje ti poslovi, in kaj se je na to stran zapazilo pri uradovanju sodnega dvora in okrajnih sodišč.¹⁾

Ta poročila naj po višem deželnem sodišču dohajajo ministrstvu pravosodja.

2. Pisanje železniških knjig.

a) Listinska zbirka.

§ 29. Listinsko zbirko je pisati za vsako knjižno ednico posebej, a kadar eno podjetje ima več knjižnih ednic, takrat jo je pisati vkupno za te ednice.

b) Uporaba zemljiškoknjižnega navodila.

§ 30. Na železniško knjigo, kako jo je pisati ali voditi, naj se ukaz od 12. januarja 1872 (dz. 5) zmislooma uporablja v toliko, kolikor v naslednjih določilih ni kaj drugega ukazano.

§ 31. Vloge, ki se tičejo pisanja železniške knjige, vpisavati je v poseben dnevnik, ki ga je osnovati za-nje.

Spise, ki se tičejo pisanja železniške knjige, hraniti je v zemljiškoknjižnem uradu, vendar posebej, t. j. odločene od zemljiškoknjižnih spisov.

Prepušča se prezidentom sodnih dvorov, pri katerih se pišejo železniške knjige, kakor oni sprevidijo, ali se napravijo iskalniki (kazala), da bode laglje kak vpis v železniških knjigah najti.

§ 32. Kadar kedo tako zahteva, lahko se poseben izpisek iz železniške knjige naredi s to omejitvijo, da bode razun tega, kar ima čelni list v sebi in razun še veljavnih spisov lastninskega lista obsegal ali samo tiste vpise, ki se tičejo cele knjižne ednice, ali pa samo one, ki se nanašajo na posamezne dele knjižne ednice.

S kraja naj se na vsakem izpisku prav očitno postavi, če je posnet iz začasnega ali pa iz končnoveljavnega vložka.

§ 33. V moč pride ta ukaz tisti dan, katerega bode razglašen.¹⁾

§ 28.¹⁾ O napredkih v napravi železniške knjige (§ 28. uk. prav. min. 31. maja 1874. l., dz. 87) je dajati v bodoče izkaz samo enkrat na leto, in to konci vsakega leta; izkazu je priložiti spisek vložkov železniške knjige in prememb, ki so v njih nastale med letom (§ 401. od. 2. or.).

Prav. min. je z u. 8. dec. 1899, uk. 50. izdalo za navedeno poročilo tiskovino (A) tikajočo se napredka v napravi žel. knjige in drugo (B) o otvoritvi začasnih žel. vlog in prememb v njih.

§ 33.¹⁾ 20. junija 1874.

Obrazec št. 1 k. § 1.
Lastninski list.¹⁾

Število postavka	V P I S

¹⁾ h.: vlastovnica.

Obrazec št. 2 k. § 2.
Bremenski list.¹⁾ Prvi razdelek.

Število postavka	V P I S	gl.	kr.

¹⁾ h.: teretovnica.

Obrazec št. 3 k § 7.

Imovinski (popisni) list.¹⁾ Prvi razdelek.

Dežela :

Okrajno sodišče :

Št.

Katastrska občina :

Število postavka	Katastr. število	Oznamenilo zemljišča

¹⁾ h.: imovnica železnička.

Obrazec št. 4. k § 7.
Imovinski list. Prvi razdelek.

Št. post.	Kat. št.	Oznamenilo zemlj.	Št. post.	Kat. št.	Oznamenilo zemlj.
		Dežela: Okraj. sodiš č:			
		Kat. občina:			
		Št.			

Obrazec št. 5. k § 8.

Zapisek o katastr. oznamenilu in prednikih v posedu.¹⁾

Dežela:

Okrajno sodišče:

Katastrska občina:

Št. post.	Kat. število*)		Oznam. zemljišča	Predniki
	staro	novi		

¹⁾ T.: posesti.

*) Za »staro« katastrsko število povedati je tisto število, s katerim je bilo zemljišče zaznamovano ta čas, ko ga je železnocestno podjetje za se pridobilo. V rubriki odločeni »novim« katastralnim številom postaviti je parcelno število, kakor je vpisano v kazalu železniških zemljišč.

Obrazec št. 6. k. § 12.

Imovinski list. Drugi razdelek.

Dežela :

Št.

Okrajno sodišče :

Katastr. občina :

Število postavka	V p i s	Število mape

Obrazec št. 7. k § 13.

Bremenski list. Drugi razdelek.

Dežela :

Št.

Okrajno sodišče :

Katastrska občina :

Število postavka	V p i s	Število mape

Obrazec št. 8. k § 14.

Imovinski list. Prvi razdelek.

Število postavka	V p i s	Vzklicno število

II. (IX.)

Predpisi o rudniških knjigah.*)**1. Iz občega rudniškega zakona od 23. maja 1854, dz. 146.**

Člen V. Vse one rudozdelnice (topilnice) in druga podjetja, za katerih ustanovitev so dopustila (koncesije) do sedaj sicer dajala rudarska oblastva, katerih ustanovitev pa po novem zakonu v prihodnje več ne podeljujejo rudarska oblastva, so podrejena od časa, ko pride ta zakon v veljavo, tako glede podelitve dovoljenja za njih ustanovitev, kakor tudi glede nadzorovanja njih obrata oblastvom, ki so postavljena za vodstvo obrtnih zadev in tovaren sploh.

Določbe, ki so obsežene o takih podjetjih v plavžnih redih, združenih predpisih in drugih zakonih, ostanejo vendar še v moči, dokler se ne bodo izdale druge odredbe v obrtnih in tovarniških zakonih.

S posebnimi ukazi se ustanovi, kako se naj ta posestva prenašajo v zemljiške ali druge javne knjige.

§ 7. Kedor more nepremično lastnino zakonito pridobiti in posedovati, je tudi vsposobljen, da doseže rudarske pravice ter pridobi in poseduje rudnike.

§ 8. Uradniki, ki so nastavljeni pri oblastvu, kateremu pristoja neposredni javni nadzor o rudarstvu ali prva odločba o rudniški podelitvi, dalje soproge in pod očetovsko oblastjo stoječa deca (otroci) takih uradnikov, ne smejo v okraju teh oblastev niti rudariti niti rudniške lastnine pridobiti ali posedovati.

§ 40. Kedor hoče po rudarskem oblastvu pridobiti lastninsko pravico do pridržanih rudnin, ki se dobe v mejah določenega prostora in pravico njih pridobivanja s potrebnim rudniškim obratom ali pravico za napravo in obrat lastnih pomožnih staveb ali okrožnih rovov, mora prositi v prvem slučaju za podelitev, v drugem pa za dopustilo (koncesijo).

*) Posebni predpisi o vodstvu rudniških knjig in zlasti določila o pristojnosti, obsežena v njih, se ne izpreminjajo. (Člen XVII. uv. zak. k sodn. prav).

§ 49. črka f. Prošnje za podelitev morajo izreči, je-li zaprosene mere vpisati samostavno v rudniško knjigo, ali jih je pripisati ondi že vpisani napravi (rudniku) kakor novo sestavino.

§ 64. Vsako podeljeno polje se mora, če ni po okrožnih ustavih nič drugega določenega, najdalje tekom enega leta po pravnomočni podelitvi, privzemši vse sosedne rudniške posestnike in rudosledne podjetnike ter zemljiške posestnike, na podlagi podelitvene listine in legokaznice (legovida, lista o legi) izmeriti in na vrhu (na površju) omejičiti.

§ 66. O izvršenem omejičenju je napraviti zapisnik, kjer je vsak mejnik natanko popisati in lego mejnikov vpisati v legokaznico.

Zapisnik mora potrditi rudarsko oblastvo, ki ga poda sodnemu oblastvu, da ga vpiše v rudniško knjigo.

§ 85. Rovi in predori izven podeljenega polja, ki služijo v njegovo vspešnejše obratovanje (pomožni rovi, pomožni predori), se smejo napravljati in rabiti (delati) le s privoljenjem rudarskega oblastva.

§ 86. Če prosi posestnik rudnika za kako pomožno zgradbo s svobodnega polja k svojemu lastnemu rudniku, naj se mu to dopusti, potem ko so se zaslislala udeležena oblastva in stranke, in ko se je odločilo o vgovorih zoper dopustilo.

Dopuščeno zgradbo je pripisati v rudniški knjigi kakor pritkino jamskemu polju prosilca.

§ 88. Tako pomožno zgradbo je dovoliti še-le potem, ko so se preiskale vse krajevne razmere in ko se je spoznalo, da je zgradba dopustna in potrebna ter vpisati jo je v rudniški knjigi kot samostojno rudarsko dovolilo.

Tudi se morajo vpisati obveznosti, ki jih je prevzel pomoči potrebni rudniški posestnik, kot breme na njegovo posestvo v ustanovitev stvarne pravice.

§ 90. Rudniška podjetja, s katerimi se ima celo rudniško okrožje (revir) z rovi odkopati, ali rudninska ležišča odkriti v globokejših legah in njih odkopavanje olajšati na kateri koli si bodi način, se imenujejo okrožni rovi.

§ 103. V rzsodilu je ob enem po izvidu izvedencev tudi začasno odločiti o načinu in velikosti odškodovanja.

Kedor se ne zadovoljuje s to odločbo, temu se pridruže sicer pravdna pot, rudniški posestnik pa ima pravico, zahtevati takoj, kakor hitro je odkupnino sodno položil, ali letno odškodnino pupilarno zavaroval, da se mu prepusti zemljišče.

§ 109. Podeljene jamske mere (§ 63.), osredki (§ 74.), pomožne zgradbe (§ 85.) in okrožni rovi so nepremična lastnina in predmet vpisa v rudniško knjigo. Kje in kako je le-to voditi, to določajo posebni predpisi.

§ 110. Okrožni rovi se vpisujejo v rudniški knjigi na posestnem listu imetnika rovov kakor pravica, obveznosti pa, ki so jih prevzeli drugi posestniki jam pogodbeno proti imetniku rovov, kakor breme na tista njihova posestva, ki so s temi obveznostmi zavezana. Obveznosti posestnikov pozneje podeljenih jamskih mer, ki prevzamejo dajatve imetniku rovov že s pridobljenjem svojih mer (§ 96.), so obsežene v njih podelitvenih listinah.

§ 111. Na novo podeljene jamske mere se po volji pridobilca v rudniško knjigo lahko vpišejo samostojno, ali pa pripišejo kakemu ondi že vpisanemu posestvu.

Odmerjeni osredki (§ 74.) in pomožne zgradbe, ki se dovolijo posestniku jam k njegovim lastnim jamam (§ 86.), se morajo pripisati vselej glavnemu posestvu, skupni osredki (§ 74.) in samostojne pomožne zgradbe (§ 87.) pa se morajo vpisati posebej.

§ 112. Posebej podeljene jamske mere ali jamska polja se lahko brez razločka, če so last taistega ali različnih posestnikov na njih prošnjo spojijo (zložijo) v eno samo večje polje z enim glavnim rudnikom:

- a) če mejijo neposredno drug na drugega;
- b) če se da s spojitvijo primerneje rudariti.

Če so na različnih takih jamah različna hipotekarna bremena, ali ista bremena v drugem redu vpisana, se sme zložitev jamskih polj dovoliti le tedaj, kadar upniki pritrdijo in izjavijo, v katerem redu naj se prenesejo bremena na spojeno posestvo.

§ 103. 1. Dopustna je zemljiškoknjižna zabeležba po § 103. rudn. z. podane tožbe, naj se opravi sodna cenitev v svrhu rudarstva razlaščenih zemljišč. 13. nov. 1900, š. 15373, uzb. 367.

§ 114. Pred dovolitvijo zložitve se mora vršiti vselej razprava po določbah §§ 54. in 57., pri kateri je treba preiskati, če je dopustno prošnji ugoditi (§ 112.), in napraviti nov legokaz (legovid).

§ 114. Da se odstrani nastali dvom, je-li dopustno, na podlagi prvotne podelitve v rudniški knjigi že posebej vpisane jamske mere ali jamska polja zediniti v en rudniškoknjižni predmet s tem, da se pozneje skupaj vpišejo, in je-li za to dovoljenje pristojno rudarsko sodišče samo in neodvisno od rudarskega oblastva, določa min. u. od 1. oktobra 1857, dz. 184.: 1. Z zložitvijo (§§ 112. — 114. rud. zak.) se zedinjajo neposredno sosedne jamske mere ali jamska polja v zakonito omejenem številu, v svrhu prikladnejšega rudarjenja, z izdatkom nove podelitvene listine v en sam rudniški in rudniškoknjižni predmet. — Z skupnim vpisom (§§ 49, lit. f. in 111. rud. zak.) se pa sosedne ali raztresene jamske mere ali jamska polja v poljubnem številu zedinjajo le rudniškoknjižno v veči in vrednejši zastavni predmet. 2. Z ozirom na določbe §§ 117. in 118. rud. zak. se lahko posebej podeljene, kakor tudi kot samostojna posest v rudniški knjigi že vpisane jamske mere ali jamska polja pozneje na prošnjo rudniškega posestnika rudniškoknjižno vpišejo skupaj. — Bistveno potrebno za to pa je, da morajo hipotekarni upniki, ki so zavarovani na različnih jamskih merah ali jamskih poljih, ravno tako kakor v slučajih §§ 117. in 118. rud. zak., pritrđiti in proti vsakemu vgovoru varno izjaviti, v katerem redu naj se preneso bremena, ki so vknjižena na različnih rudniških predmetih (entitetah), na posestvo, ki se naj rudniškoknjižno zedini. 3. Rudniške mere in rudniška polja, ki jih je vkupno vpisati, je navesti kakor posebne sestavine rudniškoknjižne entitete, ki je nastala z vkupnim vpisom, da bo možno v slučaju poznejše delitve ali v slučajih odvzeta ali opustitve katere vkupno vpisanih jamskih mer ali jamskih polj, izločiti posamezne entitete in na te pridobljene pravice. 4. Za dovolitev poznejšega rudniškoknjižnega vkupnega vpisa posebej podeljenih in v rudniški knjigi že vpisanih jamskih mer ali jamskih polj je pristojno v izvrševanje rudniško sodne oblasti postavljeno zborna sodišče prve stopinje samo in neodvisno od rudniškega oblastva, v kolikor ni vkupni vpis posledica zložitve, ki jo rudniška oblast obenem dovoli. — Zborna

Če ležijo posamezne jamske mere, ki se imajo zložiti, v okolišu različnih rudarskih oblastev, se sme zložitev dovoliti le v sporazumu vseh teh oblastev. Če bi le-ta ne odločila soglasno, odloča o tem skupno više oblastvo, ki določi ob enem tudi rudniško knjigo, v katero je vpisati zedinjeno celoto.

Če se je prošnji ugodilo, se izda z ozirom na prvotno podelitev nova podelitvena listina in se popravi rudniško knjigo.

§ 115. Enojna jamska mera se sme le takrat prostorno deliti, če se zedini vsak njen del s sosednim samostojnim jamskim posestvom.

Hipotekarna bremena, ki so na razdeljeni jami, preidejo na cela posestva, katerim se deli pripišejo. Če so pa na teh že druga bremena, ali v drugem redu, se zahteva da pritrdijo hipotekarni upniki in da izjavijo, kako naj se njih terjatve prenesejo.

§ 116. Razdelbeni načrt se mora predložiti rudarskemu oblastvu, da ga potrdi, in potem, ko je potrjen, izročiti sodnemu oblastvu, da izpravi rudniško knjigo.

§ 117. Vsa nadnevna poslopja, delavnice in naprave, ki so potrebne za izvrševanje rudarske pravice, ali katere v to določi posestnik rudnika, tvorijo z rudnikom eno celoto.

sodišče boše vendar radi potrebnega soglasja rudniške knjige z beležno knjigo rudarskega glavarstva moralo obvestiti rudarsko oblastvo o dovoljenem in v rudniški knjigi izvršenem vkupnem vpisu rudniških entitet. 5. V Dalmaciji, kjer so imeli do uvedbe javnih rudniških knjig rudniške entitete v razvidnosti le po rudarskooblastvenih podelitvenih in dovolitvenih knjigah, je pristojno za dovoljenje vkupnega vpisa, če se ne izvrši na podlagi sodobne zložitve jamskih mer ali jamskih polj, po določbah min. u. od 20. jul. 1857, dz. 135 in 138 za izvrševanje rudniškosodne oblasti poklicano zborna sodišče prve stopinje; rudniškosodno dovoljeni vkupni vpis v podelitveni in dovolitveni knjigi pa mora opraviti rudarsko oblastvo, kateremu je poverjeno vodstvo te knjige.

§ 117. 1. Nadnevna zemljišča, ki vsled odmembe rudniškega posestnika dejansko služijo v svrhe rudnika, se morajo, neozirajoč se na voljo rudniškega posestnika, vpisovati v rudniško knjigo. 7. dec. 1904, š. 18849, uzb. 855.

Odmemba teh posestev za sestavine rudnika se mora vpisati tako v rudniški knjigi, kakor tudi zaznamiti v zemljiških in drugih javnih listinah, kjer se morda nahajajo.

Ako so na slednja posestva predznamovane hipoteke, se more zedinenje izvršiti le s pritrditvijo predznamovanih hipotekarnih upnikov. Če bi ti ne pritrtili, je posestniku dano na voljo, pri sodišču položiti ali predznamovani hipotekarni dolg, ali pa njegovo cenilno vrednost, ki se naj sodno določi.

§ 118. Katera druga, če tudi ne neposredno rudarjenju služeča nepremična posestva hoče rudarski podjetnik z rudnikom rabiti in z zaznambo v javnih knjigah zediniti z njim v eno celoto, to je pripuščeno volji posestnika, ako ne nasprotujejo politični predpisi in tudi vpisi v javni knjigi niso na poti temu zedinjenju.

V slučaju, da bremene na njih hipotekarne terjatve, veljaj odločba § 117.

§ 119. Na nobeno z rudnikom knjižno zedinjeno zemljišče (§§ 117., 118.) se ne sme, dokler to zedinjenje traja, v zemljiških ali drugih javnih knjigah, kjer se morda nahaja, izvršiti nikak vpis z ozirom na posestni ali bremenski stan, in v rudniški knjigi izvršeni vpisi se raztezajo tudi na zemljišča na svetlem ležeča ki so pripisana rudniku.

§ 120. Čim pa preneha odmemba takih zemljišč (§§ 117., 118.) za rudarjenje, se morajo tudi v rudniški knjigi od rudnika odločiti in postaviti v dotične predelke v zemljiških ali drugih javnih knjigah, kamor po svoji lastnosti spadajo, z vsemi bremeni vred, ki so se med tem nanje vpisala v rudniški knjigi.

Razmere obdačevanja se pa s tem zedinjenjem ali ločenjem nič ne spreminjajo.

§ 121. Na rudniško pritiklino se ne more seči posebej z izvršbo.

Pritiklinam vsakega rudnika je šteti zlasti ondi nahajajoče se, za rudarjenje določene živali, stroje, orodje in priprave, zaloge materijala, pridelkov in drugih reči ter rude in druge izdelke, ki po kakovosti obrtovanja še niso v prodajnem stanju.

§ 131. Podelitev rudnika daje posestniku ob enem pravico:

- a) odkrivati dalje rudna ležišča in narejati za kopanje rudnin v lastnem polju, rove, predihe, jamske in nadnevne naprave;
- b) narejati v pridobivanje, vlačenje, (spravljanje, izvažanje), pripravljanje in izgotavljanje rudnin v blago, v zračenje (dovajanje za dihanje sposobnega zraka) in odpeljavanje vode (izpraznenje vod iz jam), vsakovrstne naprave, stroje in delavnice, kamor je prištevati zlasti tudi rudne mline in razdrobljevalnice, stope, izpiralnice, plavže, amalgamovnice, mline za razločevanje srebra, rudne žgalnice, koksove peči, lužnice, kristalizovalnice in rudne kovačnice;
- c) narejati za obrat rudniških naprav, ribnike, jezove in vodovode;
- d) napravljati za odhod in prihod ljudi in živali, za privoz in odvoz rudniških potrebščin in izdelkov poti, steze, mostove in železnice, za sipanje izspravljenih rudnin izsipališča;
- e) graditi, držeti se obstoječih zakonov in predpisov, poslopja v varstvo rudarstva, strojev, tvarin (materialij) in izdelkov in za stanovanje delavcev, paznikov in delovodij;
- f) izvrševati v svojih delavnicah s svojimi delavci za rudnik rokodelstva;
- g) preskrbljevati lastno delavsko osebje s potrebnimi živili, toda brez obrtniškega dobička.

§ 135. Od več solastnikov rudnika se sme sicer vsak deležnik tudi v rudniški knjigi kakor posestnik svojega deleža vpisati, in ga sme knjižno drugim oddati, kakor tudi zastaviti.

Taka knjižna delitev rudniške lastnine pa brez dovoljenja rudarskega oblastva na več kakor šestnajst delov celote (vsega rudnika) ni dopustna. Kjer sedaj obstojajo manjši deleži, se nadaljno deljenje ne sme dovoliti, in kakor hitro se zedini več manjših delov, se nadaljno razkosanje pod šestnajstino ne sme več dopustiti.

§ 137. Ako se mora solastnina rudnikov razdeliti v manjše dele kakor je šestnajstina celote, se to, če rudarsko oblastvo ni dovolilo (§ 135.), ne more zgoditi drugače, kakor da se napravi rudarska družba (§ 138.).

Ustanovitev rudarske družbe se mora rudarskemu oblastvu naznaniti in v rudniški knjigi zaznamiti, ter o tem narejeno listino, potem ko se je potrdila, pri rudarskem oblastvu vpisati, da jo vsakdo lahko vpogleda.

§ 140. Deleži družbenega premoženja se imenujejo kuksi in imajo pravno lastnost premičnih stvari

§ 141. O imetnikih kuksov vsake rudarske družbe se vodi zaznamek (družbena knjiga) le pri rudarskem oblastvu. Knjižna lastnina rudarske družbe se more le v celoti zastaviti ali sicer obremeniti..

§ 145. Pooblastilo ravnateljstva (rudarske družbe) in načelstva za sklepanje opravil je presojevati iz njegove službene pogodbe, ta pa mora ležati pri rudarskem oblastvu kakor tudi pri rudniški knjigi, da jo lahko vpogleda vsakdo.

§ 168. Tukaj dane predpise (§§ 138—167) je upotrebovati tudi na že obstoječe rudarske družbe. Rudarska oblastva jih morajo tedaj v sporazumu s sodnimi oblastmi

§ 168. Izvršujoč ta predpis določa u. prav. min. od 13. dec. 1854, dz. 314 (za Dalmacijo od 20. jul. 1857, dz. 139): § 1. Vsako rudarsko oblastvo naj v svojem okraju že obstoječe rudarske družbe sporazumno s sodnimi oblastvi, če treba z uporabo § 224. rud. zak., pozove da predlože tekom primerne roka, ki se naj določi, sklepe, katere so storile glede svojih ustavov v popravu svojih družbenih razmer v zmislu določil novega rudarskega zakona, kakor tudi o volitvi ravnatelja in izberi tvrdke z k tem pripadajočimi listinami, da se preskusijo in odobre ter v rudarski knjigi zaznamijo in v javno vednost pri rudarskem oblastvu vpišejo. — § 2. Pri tem so pozvati one rudarske družbe, katerih posamezni deležniki so sedaj v rudarski knjigi glede svojih deležev kot posestniki vpisani. zlasti tudi, če naj se pisanje zaznamka o imetnikih kuksov v zmislu § 141. rud. zak. prepusti izključno rudarskemu oblastvu in se tečaj vpis posameznih deležnikov v rudarski knjigi izbriše, ali če vztraja rudarska družba pri tem, da se posestni stan kuksov nadalje vodi v rudarski knjigi. — § 3. Pri opravljanju tega posla je rudarske družbe o olajšavi, ki se daje prometu s kuksi, s tem da se izločijo iz rudarske knjige in da se izdajo za prodajo kakor premično imetje pripravnih kuksni listi, za-

prisiliti, da svoje družbene določbe popravijo, volijo ravnatelj, izbero tvrdko in da predlože o tem listine, v to da se potrdijo, v rudniški knjigi zaznamijo in v javno vednost vpišejo pri rudarskem oblastvu.

§ 185. Vsak rudniški posestnik je zavezan: Čim se razširijo postranske zgradbe, v katere se cepi jamska zgradba, na več kakor sto sežnjev, napraviti natančne izkaze o rudniški meji in označiti na njih vse zgradbe, tako

dostno poučiti in opozoriti na to, da jim je, ako jim je več do nadaljnega vodstva rudarsko knjižnega posestnega stanu, to v zmislu § 135. rud. zak. sicer dano na voljo, da pa bodo sodna in rudarska oblastva nadzorovala natančno, če se izpolnujejo istotam dane določbe o bodoči omejitvi deljenja deležev. — § 4. Ako se izreče pri posvetovanju potrebna večina glasov posestnikov treh četrtink vseh deležev rudarske družbe (§ 154. rud. zak.) za to, da se naj prenese zazaamek o imetnikih kuksov izključno rudarskemu oblastvu, mora sodišče odrediti, da se v rudarski knjigi izbriše vpis posestva posameznih deležnikov in da se vpiše posest na rudarsko družbo kakor celoto, ali da se jo v posesti pusti. — § 5. Ako so na deležih posameznih deležnikov take rudarske družbe vpisani dolgovi ali druga bremena, tako je glede teh že vpisanih bremen voditi rudarsko knjigo dalje, dokler ne ugasnejo, na kuksne liste takih deležnikov pa naj sodišče predno jih jim izda, zaznami obstoj teh dolgov in bremen, Novih dolgov ali drugih bremen tudi na take deleže ni dalje vpisovati. Posestnikom slednjih je pa dano na voljo, deleže brez škode za knjižna bremena, ki so na kuksnih listih zaznamovana, otujiti in zastaviti. — § 6. Ako dovoli sodišče glede še obstoječih knjižnih bremen takih kuksov nadaljni knjižni prenos ali drug vpis, ali izbris, mora rudarsko oblastvo o tem obvestiti imetnika kuksa, ki je vpisan v družbeni knjigi. Ako se vpelje na kuks te vrste radi zaostalih plačil izvršba ali če se mu imetnik odpove, je postopati glede obveščanja knjižno vpisanih upnikov po predpisu § 169. rud. zak. — § 7. Vse vloge, ki jih morajo vložiti stranke izvršujoč § 168. rud. zak. v popravo ustavov in rudniške knjige glede že obstoječih rudarskih družeb, kakor tudi opravila in izdatki sodnih in rudarskih oblastev, so prosti kolka in pristojbine.

da je videti na izkazu vsako razširjanje kraja, ki prisega petdeset sežnjev.

Rudarsko oblastvo sme te izkaze v svrhu poprave okrožnih listov in le v službeno rabo vsaki čas pogledati in preisati, pri tem se mora pa omejiti na označenje podeljenih mer in v njih odkritih položeb.

§ 193. Ako se glede pripustitve kake v § 191. navedenih rudarskih služnosti udeleženci pogode, je predložiti ta dogovor rudarskemu oblastvu, ki ga mora, potem ko ga je preiskalo, z ozirom na potrebnost kakor tudi na primernost plačila potrditi (§ 197.) in sporočiti sodnemu oblastvu, da ga vpiše v rudarsko knjigo.

§ 194. Ako se udeleženci ne morejo zediniti, mora odločiti rudarsko oblastvo o dolžnosti prevzetja služnosti in nje obsegu, znesek povračila pa določiti, začasno s pridržkom pravne poti, če treba s privzetjem izvedencev.

§ 197. Od rudarskega oblastva potrjene pogodbe (§ 193.) o rudarskih služnostih in o tem izrečena razsodila imajo moč tudi proti hipotekarnim upnikom služečega in gospodujočega posestva.

§ 260. S tem (izrekom, da je rudarska pravica ugasnila) postanejo proste vse te mere z vsemi k njim pripadajočimi jamskimi in nadnevnimi gradnjami in v njih narejenimi zidanimi in lesenimi napravami, zastavnimi zaboji, zagradbami in drugimi zavarovalnimi sredstvi in se lahko podelijo dalje. Rudarsko oblastvo jih mora tedaj izbrisati ne le iz svojih lastnih beležnih knjig, temveč tudi ukreniti, da jih sodno oblastvo izbriše iz rudniške knjige in obvesti hipotekarne upnike, da so njih zastavne pravice na njih ugasnile.

Ob enem je opuščenje zaznamovati v okrožnih listih, javno razglasiti in selsko občino o tem obvestiti.

§ 261. Vsa na površju ležeča poslopja, zemljišča in naprave ter ostale pritikline ostanejo pa last dosedanjega posestnika, in na njih pridobljene zastavne pravice ostanejo neizpremenjene.

Skrbeti je pa, da se izpravijo javne knjige in torej ondi, kjer so vpeljane zemljiške knjige, v njih zopet napravijo predelki za ta posestva z vsemi bremen, ki so bila v rudniški knjigi vpisana na njih.

Tudi je odgovoren posestnik za povračilo troškov, ki so nastali z vršečim se postopanjem.

§ 263. Ako izjavi rudniški posestnik, da hoče opustiti svoje jamske ali nadnevne mere, je na to izjavo, kateri mora biti priložena podelitvena listina, izbrisati mere in popraviti javne knjige, če niso na rudniku vpisana nikaka hipotekarna bremena.

§ 264. Ako je pa rudnik obremenjen z dolgovi, mora rudarskosodno oblastvo pred izbrisom hipotekarne upnike obvestiti, da jim je na voljo dano zaprositi tekom šestdesetih dni sodno cenitev in prodajo, in ta je opraviti, če tudi samo en upnik za to prosi, po določbah §§ 254. do 258.

§ 265. Ako se v določenem roku ni prosilo za cenitev in prodajo, ali če prodaja ni imela zadostnega uspeha (§ 259.), je postopati glede izbriisa rudarske pravice in popravljanja javnih knjig po določbah §§ 260.—262.

Stroške cenitve in prodaje morajo trpeti v tem slučaju upniki, ki so prosili za njo.

§ 264. Min. u. od 16. marca 1858 dz. 41. Ako izjavi rudniški posestnik, da hoče svoje jamske ali nadnevne mere opustiti, mora pristojno rudarsko sodišče, kateremu se je to prijavilo, v bremenskem listu, v Dalmaciji pa v hipotečnih, odnosno notifikatnih knjigah, takoj zaznamiti, da je rešitev o odpovedi, katero je posestnik rudnika priglasi, v teku. — Ako rudnik o času vpisa te zaznambe s hipotekami ni obremenjen, mora rudarsko sodišče na zaprosbo rudarskega oblastva brez ozira na morda pozneje vpisane hipotekarne pravice izbrisati mere, kakor tudi izpraviti javne knjige in okrožne liste. — Ako je pa o času vpisa zaznambe rudnik hipotekarno obremenjen, in sporoči rudarsko oblastvo izjavo o opustitvi pristojnemu sodišču z zaprosbo, naj postopa o tem po predpisu §§ 264. in 265. rud. zak., imajo le oni hipotekarni upniki, ki so že iz časa vpisa zaznambe, pravico, tekom roka 60 dni sodno cenitev in prodajo rudnika zaprositi, zato sme rudarsko sodišče tudi le tem hipotekarnim upnikom pridržati uveljavljanje te pravice tekom jednakega roka šestdesetih dni, ki jim je določiti in katerega zadnji koledarski dan je označiti.

2. Min. u. od 24. febr. 1850, dz. 73 o razvidnosti rudniških knjig.

§ 1. Rudarska podelitvena oblastva so dolžna, kakor hitro podele bodisi iz lastnega uradnega delovanja, ali vsled posebne odredbe ministrstva za poljedelstvo in rudarstvo kako novo rudniško pravico (podelitev) ali kako novo koncesijo za rudarske phalnice, pralnice, rudozdelnice ali fužine, v kolikor so te pravice po dosedanjih zakonitih določbah predmet rudniške knjige, takoj o tem natančno naznaniti v vsaki kronovini določenemu rudarskemu senatu onega zbornega sodišča, v katerega rudarskosodnem okolišu je na novo podeljena pravica.

§ 2. V tem naznanilu je kolikor mogoče natančno označiti krajevno lego nove pravice in je priložiti oni načrt, na katerega podlagi se je pravica podelila ter je natančno povedati obseg pravice in navesti imena in bivališča onih oseb, katerim se je ta pravica kot rudarska lastnina podelila ter pridejati je izvirno podelitveno ali koncesijsko listino.

§ 3. Ako so se postavili v natančnejšo krajevno označenje take podelitve posebni mejniki, ali ako so se izvršila taka uradna dejanja glede starih podelitev še-le pozneje, je vposlati brez odloga tudi o tem sestavljene zapisnike z obličnostmi, ki so predpisane po sodnem redu, pristojnemu rudarskemu senatu.

§ 4. Rudarski senati morajo odrediti, da se vpišejo pridobitni čini v rudniške knjige, ki so pri njih voditi, po splošnih predpisih o napravi in vodstvu zemljiških knjig, izvirno podelitveno (koncesijsko) listino po tem potrditi in dotičnemu rudarskemu podelitvenemu oblastvu poslati nazaj, da popolni svoje beležne knjige in jo dostavi stranki, kakor tudi položiti poverjeni prepis o njej k zbirki listin rudniške knjige.

§ 5. Ako se zaprosi za kako novo pravico rudarstva ali koncesijo za rudozdelnice pri enaki, že v rudniški knjigi vpisani rudarski lastnini in jo rudarsko podelitveno oblastvo na tak način podeli, kakor se to godi n. pr. pri osredkih vedno, pri razširjenju rudozdelnic in fužin pa večinoma, tedaj mora rudarski senat odrediti le popolnitev objektivnega posestnega stanja pri oni rudniško-knjižni entiteti, pri kateri se je po vsebini listine podclitev na novo izvršila.

§ 6. Zapisnike o mejničenju, ki so jih sporočila rudarska podelitvena oblastva rudarskim senatom v zmislu § 3., je odkazati vodstvu rudniške knjige, da z njimi postopa enako kakor s podelitveno listino samo (§ 4.).

§ 7. Ako rudarsko podelitveno oblastvo prostovoljno sprejme popolno ali delno odpoved v rudniški knjigi vpisane rudniške pravice, koncesije za rudarske phalnice, pralnice, rudozdelnice ali fužine, ali po še veljajočih rudarskih, rudozdelniških in fužinskih redih spozna zapalo (v cesarsko prostost zapalo izreče), in ako je postalo tako razsodilo pravnomočno, tedaj mora rudarsko podelitveno oblastvo tozadevni izvorni spis (akt) poslati pristojnemu rudarskemu senatu s prošnjo, da povzroči v rudniški knjigi izbris odpovedane ali prostim izrečene pravice.

§ 8. Rudarski senat mora ta izbris v rudniški knjigi odrediti, morda vknjižene upnike o tem obvestiti, o tem potrjen uradni akt pa vrniti rudarskemu podelitvenemu oblastvu v nadaljno uradovanje ter pridržati poverjen prepis za listinsko zbirko rudniške knjige.

§ 9. Rudarski senat je zavezan vsako v rudniški knjigi odrejeno premembo lastnine kake rudniškoknjižne entitete naznaniti dotičnemu rudarskemu podelitvenemu oblastvu, da popravi svoje beležne knjige.

§ 10. Istotako mora rudarski senat rudarsko podelitveno oblastvo obvestiti tedaj, če so se vzprejele v bremenski stan kake rudniškoknjižne entitete take pogodbe, sodniška razsodila, izvršbena ali sekvestracijska dovolila, ki se nanašajo na utesnitev ali razširjenje tehničnega obrata rudarske pravice, o katerem mora rudarsko podelitveno oblastvo kot više nadzorovalno in rudarsko policijsko oblastvo neobhodno vedeti. Pri tem je ob sebi umevno, da mora rudarski senat obvestiti rudarsko podelitveno oblastvo tudi o odrejenem izbrisu take v rudniški knjigi vpisane obveznosti.

3. Razpis poljedelskega ministrstva od 12. sept. 1871, š. 4556.

Pravosodno ministrstvo je določilo sporazumno z poljedelskim ministrstvom sledeča načela za postopek pri izločitvi v členu V. razglasilnega patenta k občemu rudniškemu zakonu imenovanih industrijskih podjetij iz rud-

niške knjige. Izvršitev izločitve se prepušča c. kr. višim deželnim sodiščem, ki naj izdajo v to svrho potrebne ukaze uporabljajoč označena vodila in naj zlasti delujejo na to, da se napravi red tabularnega stanu, da ne bo isti predmet vpisan i v rudniški i v zemljiški knjigi

1. Izločitev v členu V. razgl. patenta k obč. rud. zakonu od 23. maja 1854. navedenih podjetij se izvrši uradoma in je uvesti takoj.

2. Rudarska glavarstva morajo na prošnjo rudarskih sodišč imenovati ona v rudniški knjigi vpisana podjetja, katerih ustanovitev in nadzorovanje je sedaj odtegnjeno vplivu rudarskih oblastev.

3. Ako ni zemljišče, na katerem so k takemu podjetju pripadajoče naprave, vpisano tudi v rudniški knjigi, je povabiti vse udeležence, in je pri tem skušati doseči sporazumljenje v tem zmislu, da se vsebina rudniškoknjižnega in zemljiškoknjižnega vložka zedini v en vložek.

4. Ako se to sporazumljenje ne doseže, je voditi o zemljišču in obrtnih napravah, ki so na njem, knjigo posebej toliko časa, da odpadejo ovire proti zedinjenju v en knjižni vložek.

5. Pred izločitvijo iz rudniške knjige je pozvati dotične rudniške podjetnike, da se izjavijo, je-li se hočejo poslužiti dopustitve § 118. občega rudarskega zakona. Če je posest obrtnih naprav in zemljišče na katerem so, v jedni roki, se naprave ali zemljišče vsako zase ne morejo posvetiti rudarstvu. Ako se obrtne naprave zedenijo posebe od zemljišča, na katerem so, s kakim rudnikom — v kolikor je to še dopustno — je to počitati v zemljiškoknjižnem vložku.

6. Ako se podjetja, ki bi se morala po svoji lastnosti izločiti iz zemljiške knjige, zedinijo s takimi podjetji, ki so se napravila na podlagi § 131. obč. rud. zakona, v eno tizično celoto, ostanejo vpisana v rudniški knjigi.

7. Prenos rudniškoknjižnega vložka v zemljiško knjigo je izvršiti ravno tako kakor se je odredilo glede naprave in predaje zemljiškoknjižnih izpiskov v instrukciji od 16. jun. 1849, § 40., š. 11, ki se je izdala na komisije o vreditvi.

8. Rudniškoknjižni izpiski se predajo onemu zemljiškoknjižnemu oblastvu, da jih nadalje vodi, v katerega

okolihu leži predmet, ki se je iz rudniške knjige izločil, ali če je ta na meji, njega večji del.

Deželni deski se preda rudniškoknjižni izpisek le tedaj, če je zemljišče, na katerem je podjetje, ki se je izločilo iz rudniške knjige, v deželni deski vpisano ali s kakim deželnoknjižnim telesom zedinjeno in vpisano v deželno desko.

9. Ako se po skrbni preiskavi stvarnega položaja ugotovi, da dejansko ni nikakega predmeta, ki bi odgovarjal rudniškoknjižnemu vložku, obstoječemu za podjetje, ki je izločiti, je vložek izbrisati ter o tem obvestiti udeležence.

10. Knjižni vložki, glede katerih se knjigovodstvo spremeni, kakor tudi dan te spremembe je razglasiti v uradnem listu.

Uradna dejanja, ki se izvrše o priliki izločitve v členu V ces. pat. od 23. maja 1854, dz. 146 imenovanih podjetij iz rudniške knjige in o priliki knjižnega izpravka, povzročenega po dvojnem vpisu predmeta v rudniški ali ingrosacijski (podkladniški) knjigi (Verfachbuch), so koleka in pristojbine prosti. To prostost uživajo vsi zapisniki, izdatki, vloge in priloge v toliko, kakor so določeni le v izvedbo v tem zakonu imenovane izločitve ali poprave, ki je izvršiti potom nespornega postopka (zak. od 18. marca 1872, dz. 32).

III. (X.).

Konverzija hipotečnih terjatev.

Zakon z dne 22. februarja 1907. (dz. 48.),

o konverziji hipotečnih terjatev za izdajanje zastavnih listov upravičenih zavodov in zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pravice v vrstnem redu že držeče se zastavne pravice.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Na zemljiškoknjižnem predmetu držača se zastavna pravica za terjatev kakega zavoda, ki je upravičen izdajati zastavne liste, se stem, da se za znižbo obrestne mere te terjatve namesto za njo izdanih zastavnih listov, izdado niže obrestni zastavni listi, ne izpreminja v svojem obstoju, svoji veljavnosti in vrstnem redu, ako se le ne preseže zemljiškoknjižna višina terjatve glavnice in postranskih obveznosti in v primeru, če so se na terjatev opravila že delna plačila, ne da bi se bila deloma izbrisala zastavna pravica, ne izda dolžniku več niže obrestnih zastavnih listov nego je treba za popolno poplačilo še ne plačanega ostanka terjatev in troškov, ki so združeni s konverzijo. Znesek dolžniku izročeni niže obrestnih zastavnih listov pa ne sme presegati ostanka terjatve, ki ga je še plačati, za več nego osem odstotkov.

Uporaba spredaj stoječih določil se s tem ne izključuje, da se ob znižbi obrestne mere ustanove daljši plačilni rokovi, nego so bili poprej določeni za terjatev.

Konverzije je zaznamovati v zemljiški knjigi na podstavi listine, ki so jo stranke naredile o njej. Zemljiškoknjižni prošnji je priložiti tudi legalizovan ali po oblastvu, oznamenjenem v § 3. zakona z dne 4. junija 1882. l. (dz. 67), poverjen izpisek iz knjig zavoda, ki je upravičen terjati; iz izpiska je razvidna prejšnja in sedanja višina njegove terjatve. — Ako se tiče konverzija terjatve, na katero so se že opravila delna plačila, ne da

bi se bila primerno deloma izbrisala zastavna pravica, je zemljiškoknjižna zabeležba konverzije dopustna le tedaj, če se hkratu izbriše zastavna pravica za delni znesek terjatve, ki ni prizadet s konverzijo.

§ 2. Ako se zahteva, da se vknjiži izbris kake na zemljiškoknjižnem predmetu držeče se zastavne pravice, lahko hipotečni dolžnik hkratu zahteva, da se na istem zemljiškoknjižnem predmetu v vrstnem redu zastavne pravice ki se izbriše, vpiše zastavna pravica za novo terjatev.

Tudi brez istočasne zahteve, naj se vknjiži izbris držeče se zastavne pravice, lahko hipotečni dolžnik zahteva, da se v vrstnem redu te zastavne pravice vpiše zastavna pravica za novo terjatev z omejitvijo, da dobi moč in veljavo samo, če se v šestih mesecih po dovolitvi vpisa nove zastavne pravice vknjiži izbris starejše zastavne pravice.

§ 3. Zahtevi stavljeni na podstavi § 2, se more ugoditi le tedaj, če terjatev, za katero se naj vpiše nova zastavna pravica, — 1. ne presega zemljiškoknjižne višine tiste terjatve, za katero že jamči zastavna pravica, in če ta terjatev zaradi danih delnih plačil ali iz drugih razlogov ne velja več docela, ne presega še veljavnega ostanka terjatve glavnice in postranskih obveznosti in če je — 2. nova terjatev za vsaj $\frac{1}{8}$ odstotka nižje obrestna nego starejša terjatev ali če se da, bodisi da se je znižala njena obrestna mera nasproti obrestni meri starejše terjatve, ali da ji je ostala enaka,

odplačati v razdolžnih obrokih in da je upnik ne more odpovedati, dočim pri starejši terjatvi niso dani ti odplačilni pogoji.

Istinoto neplačani znesek zemljiškoknjižno vpisane terjatve glavnice in postranskih obveznosti, za kojih razdolžbo je določena nova terjatev, mora hipotečni dolžnik v listini zadolžnici določno povedati. Ta izrečna napoved lahko izostane ob konverziji terjatev zavodov, ki so pod javnim nadzorstvom in po svojih ustavnih namenih vršijo kreditna opravila, če se predloži po predpisu § 1, odstavek 3. narejen knjižni izpisek.

Glede obrestne mere je obdobjna plačila, ki se izgovore poleg obresti (upravni prispevki i. d.) računati k obrestim.

Izjemni odpovedni pridržki in pridržki za zahtevo vračila, ki se ustanove v prid zavoda, ki vstopi kakor nov upnik, po njegovih pravilih ali opravih določilih, ako je hipotečni dolžnik zamuden v izpolnjevanju pogodbenih dolžnosti ali če ne more plačati, ter če se zmanjša vrednost hipotečnega predmeta ali če se deli, ne izključujejo lastnosti, da se terjatev ne da odpovedati v zmislu tega zakona. — Ako se vpiše nova zastavna pravica za terjatve skupnih sirotinskih blagajnic in hranilnic, urejenih po pravilniku, se opusti v številki 2. omenjena zahteva, da se terjatev ne da odpovedati.

§ 4. Ako se vpiše nova zastavna pravica za terjatev zastavnih listov in ako so se na starejšo terjatev že opravila delna plačila, ne

da bi se bila primerno deloma izbrisala zastavna pravica, ne sme znesek dolžniku izročenih zastavnih listov presegati ostanka terjatve, ki ga je še plačati, za več nego osem odstotkov, ako se le dolžniku ne izda več zastavnih listov, nego je treba za popolno razdolžbo ostanka terjatve in stroškov, združenih z izvršitvijo konverzije.

§ 5. Ako se nova terjatev obrestuje niže (§ 3, š. 2.), se lahko zahteva vpis zastavne pravice za postranske obveznosti tudi nad zemljiško-knjižno višino postranskih obveznosti starejše terjatve v vrstnem redu starejše zastavne pravice; večji znesek pa ne sme presegati trojnega zneska letnih obresti, ki bi prišle od nove terjatve, ako bi se dal v podstavo odstotni postavek, ki je enak razliki obrestne mere med starejšo in novo terjatvijo.

§ 6. Dovolitvi zahteve, stavljene na podstavi § 2, ne nasprotuje okolnost, da se ustanove za novo terjatev daljši plačilni rokovi, nego so bili določeni za starejšo terjatev.

§ 7. Šestmesečni rok za dosego izbrisa starejše zastavne pravice (§ 2, odstavek 2.) naj na prošnjo hipotečnega dolžnika podaljša zemljiškooknjižno sodišče za daljnjih šest mesecev, ako se dokaže ali ako je sodišču uradno znano, da je starejšo terjatev odpovedal dolžnik brez zamude najpozneje po sodnem obvestilu o vpisu nove zastavne pravice in je pravočasno ukrenil vse stvarnemu položaju ustrezajoče korake, da poplača terjatev in dobi izbrisne listine. — Kolodarski dan, s katerim mine zakoniti ali po

sodišču podaljšani rok, je v dovolilnem odloku določiti in vpisati v zemljiški knjigi. — Vložiti prošnjo za izbris starejše zastavne pravice ima razen hipotečnega dolžnika pravico tudi upnik, v čigar prid se je vpisala zastavna pravica za novo terjatev. — Ako se vloži prošnja še pred pretekom odprtega roka in ako se prošnji ugodi, je treba v dovolilnem odloku hkratu izreči in torej v zemljiški knjigi zaznamovati, da je dobila nova zastavna pravica moč in da je vstopila v vrstni red zastavne pravice, ki se izbriše. — Ako poteče rok, ne da bi se vložila oznamljena prošnja, ali ako se prošnji ne ugodi, ugasne nova zastavna pravica s časom, ko poteče rok, in jo je z vsemi vpisi vred, ki so se izvršili z ozirom nanjo, uradoma izbrisati.

§ 8. Ako je zastavna pravica, ki jo je izbrisati, obremenjena, se more vpis nove zastavne pravice v vrstnem redu prejšnje dovoliti le tedaj, oziroma pravna moč nove zastavne pravice in nje vstop v ta vrstni red izreči le tedaj, ako se vpiše izbris obremenitve, ali ako se obremenitev s privolilom udeležencev prenese na novo vpisano zastavno pravico.

§ 9. Ako se drži zastavna pravica, ki se izbriše, vkupno več zemljiškoknjižnih predmetov, se more vpis nove zastavne pravice v vrstnem redu prejšnje dovoliti le tedaj, oziroma pravna moč nove zastavne pravice in nje vstop v ta vrstni red izreči le tedaj, ako se izbriše starejša zastavna pravica glede vseh zemljiškoknjižnih predmetov, katerih se drži.

§ 10. Določila §§ 2. do 9. se zmislu primerno uporabljajo, ako naj stopi nova terjatev

na mesto dveh ali več hipotečnih terjatev, ki so v vrstnem redu neposrednje druga drugi. — Ako se obrestujejo starejše terjatve po različnih odstotnih postavkih, je določiti razliko obrestne mere v zmyslu § 3, št. 2. po povprečnem obrestovanju vsote teh terjatev.

§ 11. Hipotečno terjatev, ki je po tem zakonu vstopila v vrstni red starejše zastavne pravice, lahko v zmyslu člena XXVIII. uvodnega zakona k izvršilnemu redu, potem §§ 128, 165 in 213 izvršilnega reda izpodbija upnik iz razloga, ker je še vknjižena starejša zastavna pravica, toliko, kolikor sta tako on sam, kakor tudi tisti upnik, ki je dobil z vpisom nove zastavne pravice vrstni red starejše zastavne pravice, ob postanku svojih terjatev vedela, da je zemljiškooknjižno še držeča se starejša terjatev ali del nje v resnici že minila. — V zmyslu § 1. odstavek 1. in § 4. opravljena izdaja zastavnih listov do imenskega zneska, presegajočega za 8 odstotkov ostanek terjatve, ki ga je še poplačati, se ne more izpodbijati. — Prav tako je izključeno izpodbijanje zemljiškooknjižnega zagotovila postranskih obveznosti, ki se je vršilo po pripustitvi § 5.

§ 12. Tista določila zakona, ki se nanašajo na zastavne liste, naj se v zmyslu primerno uporabljajo na založene bančne zadolžnice, izdane na podstavi zakona z dne 27. decembra 1905. l. (dz. 213).

§ 13. Ta zakon dobi moč z dnem razglasitve. — Izvršiti ga je naročeno Mojemu pravosodnemu ministru.

Hkratu izgubi moč zakon z dne 14. junija 1888. l. (dz. 88) o konverziji hipotečnih terjatev za izdajanje zastavnih listov upravičenih zavodov in o zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pravice v vrstnem redu že držeče se zastavne pravice.

IV. (XI).

Pristojbinske olajšave ob konverziji novčnih dolgov.

a) Zakon z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 48.)

o pristojbinskih olajšavah ob konverziji novčnih dolgov.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Od listin, s katerimi se glede že posvedočenega denarnega dolga izpreminja samo višina obresti ali rok za vrnitev, ali pa se dolžni iznos preračunja na drugo vrednoto, je plačati, če je bilo dotično opravilo prvotno podvrženo zakoniti lestvični pristojbini¹⁾ in po lestvici II. ne gre manjša pristojbina, trdno pristojbino 1 K od vsake pole. — To določilo velja sosebnostno tudi za tiste listine, po katerih se za znižbo obrestne mere po § 1. zakona o konverziji hipotečnih terjatev za izdajo zastavnih listov upravičenih zavodov in o zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pra-

vice v redu že držeče se zastavne pravice,²⁾ izdajejo niže obrestni zastavni listi. — Ako se v tu spredaj označenih listinah hkratu zviša dolžni iznos, jih je glede razlike šteti za listine o novem opraviilu.³⁾

¹⁾ § 1. izv. u.; konverzija § 1. je bistveno druge vrste kakor konv. §§ 2. in nasl. (navodilo v fin. min. razp. 14. marca 1907. š. 19154, pril. š. 5. fin. uk.) katero hočemo dalje pozivati s «nav.» z dotično v številu pripisano točko.

²⁾ z. 22. febr. 1907, dz. 48. — ³⁾ izv. u., § 2.

§ 2. Ako pri javnih kreditnih zavodih,¹⁾ vštrevši hranilnice, urejene po pravilniku, zavarovalnice, registrovana kreditna in posojilna društva in vkupne sirotinske blagajnice, za pretvorbo obstoječih hipotečnih dolgov²⁾ tabularni dolžnik³⁾ vzprejme hipotečna posojila, je od izbrisnih listin in listin zadolžnic, ki jih je izdati o tem povodu, v kolikor ne gre po lestvici II. manjša pristojbina, pobrati samo 1 K trdne pristojbine od vsake pole in za vknjiženje ni vzeti pristojbine,

1. ako je iz listine dolžnice jasno, da se ali

a) obrestna mera znižuje za vso posojilno dobo in da znižba znaša najmanj $\frac{1}{4}$ odstotka, ali

b) da se nerazdolžna⁴⁾ ali s strani upniku odpovedna terjatev pretvarja v terjatev, ki se vrača v razdolžnih obrokih in⁴⁾ ki je ne more odpovedati upnik, ne da bi se pri tem zvišala obrestna mera; dalje

2. ako se v listini zadolžnici izrečno izgovori, da rok za poplačilo novega posojila —

ne krato določil prvega odstavka § 5. — ni ustanovljen na manj nego šest let;⁵⁾ slednjič

3. ako vsebina listine zadolžnice ali pa pred izbrisanom zastavne pravice za starejšo terjatev oddano, pri konvertujočem zavodu položeno izrecilo hipotečnega dolžnika, ki je opremljeno s poverjenim podpisom izdatelja, kaže, da je novo posojilo namenjeno za poplačilo starejše terjatve, ali da se je porabilo zanje.⁶⁾

¹⁾ § 3. izv. u.; druge juridične osebe nimajo več olajšav, katere so jim dajali prejšni zakoni (nav. 1.). — ²⁾ §§ 5, 7. izv. u. — Kreditne in kavcijske hipoteke, katerih izraba in obstoj terjatve ni razviden iz z. knjige, nimajo ugodnosti; vknjižene zamudne obresti niso obresti po tem zakonu (nav. 2, 3.).³⁾ Druge osebe nimajo navedenih ugodnosti, pač pa ugodnost ne odpade, ako se zast. pravica raztegne vsled pristopa druge osebe tab. dolžniku v pomoč. (nav. 4). ⁴⁾ oboje mora biti (nav. 5.) — ⁵⁾ § 6. izv. u.; odplačevanje razdolžnih obrokov se sme takoj pričeti (nad. 8). — ⁶⁾ §§ 8, 9.

§ 3. Da se ugotovi okolnost, ali se je opravila po § 2, š. 1, lit. a) potrebna znižba obrestne mere, oziroma ali se je izvršilo po § 2, š. 1, lit. b) ne pripustno zvišanje obrestne mere, je zemljiškoknjižno vpisano obrestno mero starejše terjatve primerjati z obrestno mero, po listini zadolžnici namenjeno za zemljiškoknjižni vpis nove terjatve. Glede nove terjatve je pa, če je obrestna mera po zemljiški knjigi nižja nego obrestovanje, ki ga je dajati po pogodbi, le-to merodajno. — Če je bila glede starejše ali nove hipotečne terjatve obrestna mera dogovorjena ne v trdni izmeri, ampak z najmanjšim in z najvišim iznosom, je ta najviši iznos vzeti ovedbi znižbe ali zvišanja

obrestne mere v podlago. — Ob primerjanju obrestne mere obeh terjatev in pa za vprašanje, je-li starejša terjatev obrestna ali ne, se v nemar puščajo zamudne obresti, katere bi bilo morebiti plačati. Upravne prispevke in druge poleg obresti izgovorjene občasne dajatve je priračuniti obrestim.¹⁾

¹⁾ Primer: a) Za staro terjatev so vknjižene 4 do 5 $\frac{0}{0}$ obresti. Dogovorno so se plačevale 5 $\frac{0}{0}$. V konv. zadolžnici se dovoljuje vknjižba zast. pravice za $4\frac{3}{4}\frac{0}{0}$, glasom pogodbe so pa plačevati $4\frac{1}{2}$ do 5 $\frac{0}{0}$. V tem primeru ni zakonite znižbe obrestne mere, tudi ako bi se za novo terjatev dejanski plačevalo samo $4\frac{3}{4}\frac{0}{0}$ ali manj.

b) Ako se je terjatev z vknjiženimi 5 $\frac{0}{0}$ obrestmi in $5\frac{1}{2}$ zamudnimi obrestmi premenila v terjatev, za katero naj se vknjižijo $4\frac{1}{2}\frac{0}{0}$ obresti in 6 $\frac{0}{0}$ zamudne obresti, tedaj je vzlic povišanju mere zamudnih obresti podana zahtevana znižba obrestne mere (nav. 6.) Navedena pravila veljajo tudi ob konverziji po § 2, š. 1, b) zak. (nav. 7.).

§ 4. Ugodnosti §§ 2. in 3. se ustrezno uporabljajo, ako so zmislooma dani v § 2, š. 1 in 2. navedeni pogoji, tudi na konverzije z odstopom obstoječih hipotečnih terjatev zavodom, oznamenjenim v § 2.¹⁾

¹⁾ § 10, od. 2. z.; § 14, od. 2. izv. u.

§ 5. Pridržki,¹⁾ ki se dogovore z ozirom na dospelost terjatve za primer, ko bi se ne izpolnile pogodbene zaveznosti hipotečnega dolžnika, ne ovirajo ugodnosti §§ 2 in 4. Isto velja za odpovedne pridržke in pridržke za zahtevo vračila, katere si izgovore hranilnice, urejene po pravilniku, zavarovalnice, skupne sirotinske blagajnice in hipotečni zavodi po naredbi svojih pravil ali po meri za te zavode obstoječih, državno odobrenih in razglašanih

opravilnih ali organizacijskih predpisov. — S pridržki v predstojećem odstavku navedene vrste se tudi pri starejši terjatvi ne izključuje, da se ne da odpovedati v zmislu § 2, 1. lit. b).²⁾

¹⁾ § 8. izv. u. — Pridržki, katerih uveljavljenja ni zakrivil dolžnik, ovirajo ugodnost, kadar jih ne stavijo v § 5. navedeni zavodi (nav. 9.).

²⁾ Ugodnost torej ne nastopa, ako se razdolžna terjatev, za katero so bili pogojeni dospelostni in drugi pridržki, označeni v § 5. od. 2., konvertira v razdolžno neodpovedno terjatev z enako obrestno mero (nav. 5.).

§ 6. Ako je iznos, ki je po izbrisnem izrecilu izbrisati od dolga, ki se naj konvertuje, viši nego novo posojilo ali ako novo posojilo presega dolg, ki naj se konvertuje, tedaj je k prvi poli izbrisnega izrecila ali listine zadolžnice, razen v § 2. ukrenjene trdne pristojbine 1 K, plačati od više vrednosti pristojbino po lestvici II.

Za vknjiženje novega posojila je od više vrednosti, če celokupni iznos posojila preseza 200 K., plačati v tarifnem postavku 45, B, a), zakona z dne 13. decembra 1862, 1. (dz. 89) ustanovljeno pristojbino.¹⁾

¹⁾ V višo vrednost je všteti tudi kavcija v zavarovanje postranskih pristojbin. (Razp. fin. min. 6. jun. 1907, š. 41039, pril. 10 fin. uk.

§ 7. Če se o posojilu, pogodovanem po §§ 2. do 6. ukrenejo dogovori, ki se ne zlagajo s tam označenimi pogoji za pristojbinske ugodnosti, se izgubi pravica do ugodnosti. Z ozirom na to izgubo je v primeru dodatnega zvišanja obrestne mere brez pomena, se li zvišana obrestna mera poočiti v zemljiški knjigi ali ne.¹⁾ — Stranke, ki sklenejo tak, kolkovni

davščini po občih predpisih pristojbinskih zakonov zavezan dogovor, so nerazdelno dolžne naravnost plačati po §§ 2 in 4. odpuščene lestvične in vpisne pristojbine. — Te stranke morajo za izmero teh pristojbin pristojnemu finančnemu oblastvu v osmih dneh po sklenjenem dogovoru priznati izpremenjene pogoje posojilnega opravila. — Ako se ne izpolni ta priznanilna dolžnost, je brez uvedbe kazenskega postopka, na podstavi prestopka poistinjajočega (ugotavljajočega) izvida od oseb, ki so dolžne plačati pristojbino, nerazdelno pobrati lestvične pristojbine v trojnem, vpisno pristojbino v dvojnem iznosu.

¹⁾ Po prejšnjem konv. zak. je bilo to drugače.

§ 8. Ako se kaka z vzprejemom novega posojila konvertovana hipotečna terjatev ne izbriše iz zemljiške knjige v enem letu po izdaji nove listine zadolžnice, tedaj se zmislooma uporabljajo določila § 7, alineja 2 do 4, in upniki in dolžniki, kateri so za novo posojilo zahtevali ugodnosti § 2, so nerazdelno dolžni, v osmih dneh po preteku te enoletne dobe finančno oblastvo obvestiti, da se ni opravil ta izbris, ter dodatno plačati pristojbine.¹⁾

¹⁾ Določila tega § se ne raztezajo na konverzijo z odstopnico in ne na one, za katere je zaprositi po § 10. z. (nav.)

§ 9. V § 2. označeni zavodi morajo o konverzijah hipotečnih dolgov, ki so jih izvršili, pisati zapiske (dnevnik), v katere je opisovati konverzijska opravila, za katera so se zahtevale v §§ 2. in 4. ukrenjene pristojbinske ugodnosti. Ti zapiski, o kojih vsebini in uredbi je ukazoma¹⁾ ukreniti natančnejša določila, mo-

rajo obsezati vse dejanske povedbe, iz katerih je moči povzeti, da so dani za pristojbinsko ugodnost ustanovljeni zakoniti pogoji. — Imenovani zavodi so nadalje dolžni, finančnemu oblastvu v določenih, občasno vračajočih se rokih, ki se naj ustanove ukazoma, predlagati sumarne izkaze o konverzijah v prvem odstavku označene vrste, katere so izvršili.²⁾

Finančno oblastvo ima pravico, pregledavati zavode, navedene v § 2, da po svojih organih vpogleda v zapiske, omenjene v prvem odstavku, ter pravilnost in popolnost teh pomagal preskusi primerjaje jih z izvirnimi listinami, katere naj jim predlože ti zavodi.³⁾ — Ako se ne izpolnijo ali ne izpolnijo v redu v predstoječih odstavkih oznamene dolžnosti, more se to, ne krateč eventualnih pravnih posledic v §§ 79 in 80. zakona z dne 9. februarja 1850 l. (dz. 50), kaznovati s kaznimi zaradi nereda od 5 K do 500 K.⁴⁾ — Ako se neupravičeno zahtevajo v §§ 2 in 4. ukrenjene ugodnosti, jamči konverzijo opravljajoči zavod za vse pristojbine, ki s tem odidejo državnemu zakladu, tudi v toliko, kolikor nima že po občih pristojbinskih predpisih plačilne dolžnosti za te pristojbine.

¹⁾ § 11. izv. u. in vzorec A. — Označenim zavodom ni več prositi za priznanje ugodnosti, to nastopa iz zakona (nav.). — ²⁾ § 12. izv. u. in vzorec B. — ³⁾ § 13. izv. u. — ⁴⁾ Te kazni se smejo izreči ponovno. (nov. 21.)

§ 10. Ako hipotečno terjatev konvertuje zavod, ki ima svoj sedež zunaj ozemlja veljavnosti tega zakona, naj se za ugodnosti v §§ 2 in 4. tega zakona oglasi konvertujoči zavod

ali dolžnik ter prinese potrebna dokazila naj-pozneje v 30 dneh po izdaji listine zadolžnice ali odstopne listine pri vodilnem finančnem ob-lastvu prve stopnje naravnost ali pa po dav-čnem uradu.¹⁾ — V takih primerih je, ako se ne konvertuje odstopoma (§ 4.), dovolitev pri-stojbinske ugodnosti zavisna od dokaza, da je izbrisan konvertovani dolg. — Zavodi, kakršni so označeni v prvem odstavku, niso zavezani predpisom v § 9; na konverzije, ki jih opravi-jo ti zavodi, se ne uporabljajo določila § 8.²⁾

¹⁾ Ta rok je prekluziven [nepreložen] (nav. 22).
²⁾ §§ 14, 15, 16. izv. u.

§ 11. Izpiski iz javnih knjig in prepisi listin, katere je morebiti prenesti za ugotovitev pogojev za pristojbinske ugodnosti, so v ta namen pogojno pristojbin prosti. — Na vloge in rekurze, vpodane v isti namen, se upo-rabljajo določila tarifnega postavka 44, lit. q.) zakona z dne 13. decembra 1862. l. (dz. 89.)¹⁾

¹⁾ § 17. izv. u.

§ 12. Zvijlačno pridobljenje ugodnosti tega zakona z neresničnimi povedbami v listinah za-dolžnicah, izbrisnih in odstopnih listinah, dnev-nikih (§ 9) in drugih v tem zakonu omen-jenih listinah in dokazilih ali z opravili na videz se kaznuje kot težek dohodarstven pre-stoppek po določilih v § 85. zakona z dne 9. februarja 1850. l. (dz. 50.)

§ 13. Ta zakon, s katerim se razvelja-vijo zakoni s dne 9. marca 1889. l. (dz. 30), z dne 26. dec. 1893. l. (dz. 209) in z dne 27. dec. 1899. l. (dz. 262), zadobi moč tisti dan,

katerega se razglasi,¹⁾ in se uporablja v vseh primerih, v katerih se je listina zadolžnica ali odstopna listina izdala po tem času.

¹⁾ 1. marca 1907.

§ 14. Izvršiti ta zakon je naročeno finančnemu ministru.

b) Ukaz ministrstva za finance v porazumu s pravosodnim ministrstvom z dne 25. februarja 1907. l. (dz. 50),

v izvršitev zakona z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49), o pristojbinskih olajšavah ob konverziji novčnih dolgov.

V izvršitev zakona z dne 22. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 49), o pristojbinskih olajšavah ob konverziji novčnih dolgov se ukazuje nastopno:

§ 1. Ugodnost v § 1. zakona je zavisna od pogoja, da je bila prvotna pravna listina o denarnem dolgu podvržena lestvični pristojbini v zakonitem iznosu, in se torej ne uporablja tedaj, ako se za to pravno listino, bodisi na podstavi posebnega zakonitega določila, bodisi v nemar pustivši zakonite predpise, lestvična pristojbina sploh ni plačala ali pa ne v polni izmeri.

§ 2. Ako se kaka terjatev pretvori v terjatev na drugo vrednoto slovečo, je v ta namen, da se ustanovi obseg v §§ 1, 2 in 4. zakona ukrenjenih ugodnosti, iznos terjatve preračunati na kronsko vrednoto (min. ukaz z dne 10. dec. 1901. l. [dz. 208]), in ugodnosti nimajo mesta, ako po podatku tega preračuna iznos nove terjatve preseza iznos prvotne (§ 1, odst. 3 in § 6. zakona).

§ 3. Z javnimi kreditnimi zavodi v zmislu § 2. zakona je (vštevši po hranilničnem pravilniku z dne 27. sept. l. 1844., z. p. z. 123. ustanovljene hranilnice, zavarovalnice, registrovana kreditna in posojilna društva in vkupne sirotinske blagajnice) umeti vse zavode pod javnim nad-

§ 3. ¹⁾ Gl. op. 1 pri § 2. z.

zorstvom, kateri se obrtno pečajo s kreditnimi opravili. — Samostojne pokojninske zavode, ki so v zmislu zavarovalnega pravilnika urejeni na zavarovalnotehnični podstavi in oblastveno odobreni, je glede na uporabo zakona prištevati zavarovalnim zavodom.¹⁾

§ 4. Ako v primerih §§ 2 in 4. zakona kot konvertno upnik nastopi kak javen kreditni zavod v § 3. tega ukaza označene vrste, ki ima svoj sedež v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, za dobavo ugodnosti ni potreba prositi finančnega oblastva. — Isto velja za tiste konverzije, ki jih samostojno opravi kaka podružnica javnega kreditnega zavoda (§ 3. tega ukaza), ki ima svoj sedež v deželah ogrske krone, v Bosni in Hercegovini ali v inozemstvu, podružnica, ki je v ozemlju veljavnosti tega zakona in je vpisana v trgovinskem, oziroma združnem registru.

§ 5. Terjatve, za katere se je zaradi tega, ker ni javnih knjig zastavna pravica na kako nepremičnino zadobila z zastavnim popisom, je šteti za hipotečne dolgove.

§ 6. Ako se rok za razdelbo kakega za konverzijo vzprejetega ali odstopljenega posojila v zmislu § 2. š. 2, oziroma § 4. zakona ustanovi na najmanj šest let, toda hkratu izgovori poplačilo posojila v letninah (obrokih), ta okolnost, da je del letninskih (obročnih) plačil opraviti v šestletni dobi opravila, ne nasprotuje pristojbinski ugodnosti. — Ako se poplača nova terjatev v šestletnem roku, s tem se, ako ni v § 7. zakona označenega primera, ne izgubi pravica do pristojbinske ugodnosti.

§ 7. Pravni naslov, iz katerega je nastala terjatev, ki jo je konvertovati, je brez pomena za uporabnost pristojbinskih olajšav §§ 1, 2 in 4. zakona.

§ 8. Pridržki, kateri se dogovore glede na dospelost terjatve, ako se ne izpolnijo pogodbene zaveznosti zastavnega (hipotečnega) dolžnika, ne ovirajo ugodnosti v §§ 2 in 4. zakona tudi tedaj ne, če konvertujoči kreditni zavod ne spada med zavode, označene v § 5. odst. 1. zakona, ali če ti pridržki niso izrečno ukrenjeni v pravilih, opravnih ali organizacijskih predpisih konvertujočega kreditnega zavoda. — Za hipotečne zavode v zmislu § 5. zakona je šteti vse tiste zavode v § 3. tega ukaza označene vrste, kateri so po svojih pravilih ali po drugih zanje

veljavnih, državno odobrenih in razglašanih opravičnih ali organizacijskih predpisih upravičeni za obratovanje hipoteknega opravila. Torej je posebno tudi s poljedelskimi okrajnimi posojilnicami in posojilnicami iz kontribucijskih zakladov, ustanovljenimi po zakonih z dne 30. junija 1896. l. dež. z. in uk. za Češko š. 56, z dne 26. aprila 1900. l. dež. z. in uk. za Češko š. 32, potem z dne 23. marca 1873. l. dež. z. in uk. za Moravsko š. 31, in z dne 15. marca 1888. l., dež. z. in uk. za Moravsko š. 57., glede v § 5. zakona omenjenih odpovednih pridržkov in pridržkov za zahtevo vračila ravnati kakor s hipotečnimi zavodi.

§ 9. Ako iznos ob konverziji v zagotovilo postranskih pristojbin izgovorjene varščine preseza iznos za postranske pristojbine prvotne terjatve izgovorjene varščine, je od večjega zneska plačati pristojbine po občih predpisih pristojbinskih zakonov.¹⁾

§ 10. Izbrisne listine, listine zadolžnice in odstopne listine, za katere se v zmislu §§ 2 in 4. zakona kolkovna pristojbina plača samo v tam označenem trdnem iznosu, naj stranke na prvi strani opremijo z zaznamkom, ki meri na to, da se zahteva pristojbinska olajšava (n. pr. «pristojbinska ugodnost v konverzijskih stvareh» ali en.). -- Ako se na podstavi s takim zaznamkom opremljene listine zahteva zemljiškoknjižna izvedba konverzije, ali če se v dotični tabularni prošnji omenja pravica do pristojbinske olajšave, naj se sodišča, oziroma v Dalmaciji obstoječi hipotečni uradi, nad pomanjkanjem kolka spotikajo samo tedaj in v toliko, kolikor se ni ravnalo po predpisu v §§ 2 in 4. zakona o plačevanju trdne pristojbine po 1 K od vsake pole listine. — Ako so izpolnjeni v predstoječem odstavku označeni pogoji, naj v primerih § 6, C. lit. b zakona z dne 13. decembra 1862. l. (dz. 89) s strani sodišča ne bode spotike zaradi tega, ker se niso priložile kolkovne znamke za zemljiškoknjižni vpis zastavne pravice v prid novi terjatvi.

§ 11. V § 4. tega ukaza označeni zavodi in podružnice naj, ako opravljajo konverzije zahtevajoč zakonite pristojbinske ugodnosti, po § 9, odstavku 1 zakona pišejo z zapiski, narejenimi za lastne svrhe, natanko zlagajoč se

§ 9. ¹⁾ Gl. op. 1. pri § 6. z.

dnevnik (žurnal) po pridejanem vzorcu *A*, ki ga je na vsakočasno zahtevo pokazati pregledujočim organom finančnega oblastva (§ 13. tega ukaza). — V te dnevnike, katere mora kreditni zavod hraniti najmanj pet let,¹⁾ je vpisati vse konverzije prej omenjene vrste, ki jih je zavod završil; pišoč dnevnike se je ravnati po navodilu za izpolnitev vzorca, prinatitnjem obrazcu *A*. — Konverzije, katere izvršuje samostojno v tozemstvu obstoječa podružnica kakega tuzemskega javnega kreditnega zavoda, zahtevajoč pristojbinske ugodnosti, je vpisavati v dnevnik, ki naj ga piše ta podružnica, držeč se v predstoječih odstavkih obseženih določil, v dnevnik pa, ki se morebiti piše v glavnem zavodu, naj se ne vzprejemajo.

§ 12. Za spisavanje v § 9. odst. 2, zakona ukrenjenih sumarnih izkazov, ki naj jih podajejo v § 4. tega ukaza navedeni zavodi in podružnice, je rabiti pridejani vzorec *B* z ozirom na njemu prinatitnjeno navodilo za izpolnitev obrazca. — Ti izkazi, v katerih je povedati celokupno število v dotični dobi z zahtevo pristojbinskih ugodnosti završenih konverzijskih opravil in celokupno vsoto tako konvertovane dolžne glavnice — posebe po konverzijah z najmanj $\frac{1}{4}$ odstotnim znižanjem obrestne mere z ene strani in drugih konverzijskih primerih z druge strani — naj obsezajo dobo po šest mesecev (od dne 1. januarja do 30. dne junija in od dne 1. julija do 31. dne decembra vsakega leta) in v najmanj štirinajstih dneh po preteku vsakega poluletja jih je s kolka prosto vlogo (§ 11. zakona) vpodati na tistem vodilnem finančnem oblastvu I. stopinje (pristojbinskem oddelku fin. okrajnega ravnateljstva, uradu za pristojbinsko izmero), v čigar uradnem področju je sedež konvertujočega zavoda. — Prvi sumarni izkaz te vrste, ki ga je podati potem, ko zadobi moč ta ukaz, je završiti dne 30. junija 1907. l. — Dolžnost predlagati sumarne izkaze imajo tudi tuzemske podružnice tuzemskih javnih kreditnih zavodov, v kolikor te podružnice samostojno opravljajo konverzijska opravila; nasproti pa naj se v takih primerih konverzijska opravila, ki jih samostojno izvršuje podružnica, ne vzprejemajo v izkaz, ki ga mora morebiti podajati glavni zavod.

§ 11. ¹⁾ Je računiti od konca poslovnega leta, za katero se vodi dnevnik (nav. 18.).

§ 13. V § 4. tega ukaza označeni zavodi in podružnice imajo v zmislu § 9. odst. 3. zakona dolžnost, o pregledih, ki jih opravlja finančno oblastvo, tako dnevnik (§ 11. tega ukaza), kakor tudi pri njih ležeče, za preskušnjo pravilnosti in popolnosti njihovih zapisov služeče listine in druga pomagala v izvorniku ali poverjenem prepisu pokazati organom finančne uprave. — Sosebno pa se morajo o tem povodu listina zadolžnica o novem posojilu ali odstopna listina, pravila in vsa druga opravilna in organizacijska določila konvertujočega zavoda, kako ločeno izrecilo hipotečnega dolžnika o namenu in svrhi novega posojila (§ 3. š. 3 zakona), sodni odlok o dovolitvi vknjiženja zastavne pravice za novo terjatev, zemljiškoknjižen posnetek o zastavljeni nepremičnini (pri vkupnih hipotekah o glavnem vložku), za lastne svrhe konvertujočega zavoda opravljeni dotični zapiski njegovi i. e. na zahtevo pokazati pregledujočemu finančnemu organu. — Ob pregledih, ki jih je opraviti pri vkupnih sirotinskih blagajnicah, mora pregledujoči finančni organ pogledati v listine in druga pomagala, potrebna za popreskušnjo vpisov v dnevnik, ako se nahajajo na c. kr. davčnem uradu (civilno-sodnem depozitnem uradu) kot sirotinskem uradu, na tem uradu.¹⁾

§ 14. Ako katero hipotečno terjatev konvertuje zavod, ki ima sedež zunaj ozemlja veljavnosti zakona (v deželah ogrske krone, v Bosni in Hercegovini ali v inozemstvu), tedaj naj ne krato določila v § 4, od. 2. tega ukaza, dovolitev ugodnosti §§ 2 in 4. zakona zaprosi konvertujoči zavod ali pa dolžnik. Prošnje je najpozneje v tridesetih dneh po izdaji listine zadolžnice ali odstopne listine, praviloma predloživši te listine v izvorniku ali poverjenem prepisu in pa vsa druga potrebna dokazila vložiti na vodilnem finančnem oblastvu I. stopnje (pristojbinskem oddelku finančnega okrajnega ravnateljstva, uradu za pristojbinsko izmero) naravnost ali po davčnem uradu tistega okraja, v katerem je za hipoteko zastavljena nepremičnina, pri istočasnih hipotekah tistega okraja, v katerem je glavni vložek. — Dovolitev pristojbinske ugodnosti je v takih primerih, ako se ne konvertuje z odstopom

§ 13. ¹⁾ Revizor sme vpogledati tudi v poslovne knjige zavoda, v kolikor se tičejo posamnih konverzij, (nav. 20.).

zavisna od dokaza, da se je izbrisal konvertovani dolg. Ako se ta dokaz ne poda hkratu s prošnjo za pristojbinske ugodnosti, je ugodnosti dovoliti samo s tem pogojem, da se omenjeni dokaz prinese v primernem roku, ki ga določi vodilno finančno oblastvo I. stopnje. — Ta rok lahko podaljša finančno deželno oblastvo. Ako se dokaz izvršenega izbrisa ne poda v dovoljenem ali podaljšanem roku, je preklicati dovolitev pristojbinskih ugodnosti ter predpisati zakonito pristojbino.

§ 15. Na zavode, označene v § 14. in na konverzije, ki jih opravijo ti zavodi, se ne uporabljajo določila §§ 8 in 9. zakona kakor tudi ne §§ 4 in 10, odstavka 1, in pa §§ 11 do 13. tega ukaza. — V § 10, odstavkih 2 in 3, tega ukaza ukrenjena eventualna opustitev spotikljaja zaradi pomanjkanja kolka je v primerih § 14. zavisna od pogoja, da se ob zaprosilu za knjižno izvršitev konverzije s poverjeno rubriko ali z uradnim potrdilom, pristavljenim k izvorni listini, dokaže, da se je prošnja za pristojbinske ugodnosti že podala na finančnem oblastvu.

§ 16. Odločba o zaprošenih pristojbinskih ugodnostih pristoji v primerih § 14. vodilnemu finančnemu oblastvu I. stopnje, (pristojbinskemu oddelku finančnega okrajnega ravnateljstva, uradu za pristojbinsko izmero). — Kedor meni, da se mu je krivica zgodila z odločbo I. stopinje, more držec se predpisov zakona z dne 19. marcija 1876. l. (dz. 28) poprijeti se rekurza. — Rešitev finančnega oblastva, s katero se dovoljuje pristojbinske ugodnosti, je zabeležiti na prvi poli dotičnih listin.

§ 17. Za tabularne prošnje, ki naj se predado o povodu konverzije dolgov, in druge sodne vloge je opraviti kolkovnino po občnih predpisih.

§ 18. Ta ukaz zadobi moč tisti dan, keterega se razglasi¹⁾, hkratu z zakonom z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49) in se uporablja v vseh primerih, v katerih se je izdala listina zadolžnica o novem posojilu, oziroma odstopna listina, po dnevu razglasitve. — Isti dan izgubi moč ukaz ministrov za pravosodje in za finance z dne 17. marca 1889. l. (dz. 31).

§ 18. ¹⁾ 1. marca 1907.

Ovojna pola.

Vzorec A.

Oznamenilo konvertujočega zavoda:

D n e v n i k

o konverzijah hipotečnih terjatev, opravljenih v mesecu leta zahtevajoč pristojbinske ugodnosti §§ 2. ali 4. zakona z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49).

Navedba odpovednih pridržkov in pridržkov za zahtevo vračila v § 5. zakona označene vrste, ki si jih je ob teh konverzijah izgovoril konvertujoči hipotečni zavod (§ 8, odst. 2. ukaza)

Navodilo za izpolnitev obrazca.

1. Splošna določila.

Vložni listi so namenjeni za vpis po enega konverzijskega primera, v katerem so se zahtevale ugodnosti §§ 2. ali 4. zakona z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49); pri tem je s kumulativno konverzijo več hipotečnih terjatev z vzprejemom enega novega hipotečnega posojila ravnati kakor z enim primerom konverzije. — Te vložne liste je s tekočimi števili po aritmetični vrsti opremiti tako, da se z vsakim koledarskim letom začenja novo z 1 pričenjajoče štetje. — Vložne liste, ki se nanašajo vsak na en koledarski mesec, je urejene po tekočih številih, vložiti v pripadno ovojno polo. Pri konverzijah, ki jih opravijo skupne sirotinske blagajnice, se morejo vložni listi na mesto po mesecih, vsak za eno poluletno dobo (od dne 1. januarja do 30. dne junija in od dne 1. julija do 31. dne decembra) zbrati v eni ovojni poli. — Za koledarski mesec, v katerega spada določeno konverzijsko opravilo, je merodajen dan izdaje listine zadolžnice o novem posojilu, oziroma odstopne listine.

2. Ovojna pola.

Na čelu je povedati ime in sedež konvertujočega zavoda. — Za povedbo odpovednih pridržkov in pridržkov

za zahtevo vračila pri novi terjatvi namenjeni stolpec je izpolniti samo tedaj, kadar je konvertujoči zavod hipotečen zavod (§ 5. zakona in § 8, odstavek 2, izvršitvenega ukaza) ali zavarovalni zavod. Izpolnjuje ta stolpec je dovolj, če se navedejo tista določila pravil ali za zavod obstoječih, državno odobrenih in razglašanih opravičnih ali organizacijskih predpisov, na katere se opirajo pogojeni pridržki, z navedbo dotičnih paragrafov, členov ali enakega. Dospelostne pridržke v § 8. odstavku 1 izvrš. ukaza označene vrste je v nemar pustiti v tem stolpcu.

3. Vložni listi.

V navpičnem stolpcu *A* naj se vzprejemajo podatki I do XII, katere je navesti z ozirom na starejšo terjatev, v navpičnem stolpcu *B* podatki stolpcev, katere je navesti glede nove terjatve. — Ako se o povodu konverzije obrestna mera zniža za najmanj $\frac{1}{4}$ odstotka (§ 2. št. 1, lit. *a* zakona), zadostuje izpolnitev I do VIII. Samo v drugih konverzijskih primerih (§ 2. št. 1, lit. *b* zakona) je poleg stolpcev I do VIII izpolniti tudi stolpce od IX do XII. — Pri kumulativnih konverzijah več starejših terjatev z eno novo terjatvijo je v vseh stolpcih glede starejših terjatev povedati podatke za vsako izmed njih posebe. V ta namen dobi vsaka starejša terjatev v stolpcu I tekoče ošteviljenje z arabskimi števili, na katera se je sklicavati v naslednjih stolpcih II, III in pa IX do XII. — V stolpcu I je glede starejše in nove terjatve pod *a*) vpostaviti višino terjatvenega iznosa, pod *b*) višino zemljiškoknjižno vpisane, oziroma (pri novi terjatvi) za zemljiškoknjižni vpis določene varščine za postranske pristojbine. — Izpolnjuje stolpec II (višina obrestne mere in kakih drugih občasni dajatev pri starejši in novi terjatvi) se je ozirati na določila v § 3. zakona. Glede starejše terjatve je povedati zemljiškoknjižno vpisano obrestno mero, glede nove terjatve — razen v § 3. odstavku 1, poslednji stavek, oznamenega izjemnega primera, v katerem je poočiliti obrestovanje, ki ga je dajati po pogodbi — po listini zadolžnici ali odstopni listini za zemljiškoknjižni vpis namenjeno obrestno mero; če je bila obrestna mera dogovorjena z najnižim in najvišim iznosom, je v vseh primerih vpostaviti najvišji iznos. Upravne prispevke in kake druge poleg obresti pogojene občasne

dajatve dolžnikove je izkazati posebe. — Stolpec III je namenjen za vzprejem zemljiškoknjižnega oznamenila za starejšo terjatev hipotekarno zastavljene nepremičnine (katastrska občina, vložno število); pri vkupnih hipotekah je dovolj, če se vpostavi zemljiškoknjižno oznamenilo za glavni vložek s pristavkom besede «glavni vložek». Če je zastavljena nepremičnina v kaki deželi, kjer ni še zemljiških knjig, je za natančnejše oznamenilo nepremičnine ozirati se na vpis v ingrosacijski ali hipotečni knjigi. — Stolpci IV do VIII se tičejo samo in edino nove terjatve. — V stolpcu IV je poočititi listino o novem posojilu z oznamenilom «listina zadolžnica» («dolžno pismo») ali «odstopna listina» in oznameniti dan izdaje te listine. V stolpcu V je navesti v listini zadolžnici ali odstopni listini izrečno pogojeni rok za razdolžbo novega posojila (§ 2. š. 2 zakona), in to brez ozira na kake pridržke v § 5, odstavku 1, zakona oznamenjene vrste. — Iz stolpca VI mora biti razvidno, ali je namen novega posojila za razdolžbo starejše terjatve (§ 2. š. 3 zakona) povedan v listini zadolžnici sami ali pa v izrecilu hipotečnega dolžnika, oddanem pred izbrisom zastavne pravice za starejšo terjatev in hranjenem pri konvertujočem zavodu; v poslednjem primeru je povedati datum izrecila. Pri konverzijah z odstopom seveda ni potreba izpolniti tega stolpca. — V stolpcu VII se je sklicati na sodni odlok, ki dovoljuje vknjiženje zastavne pravice za novo posojilo, s povedbo tabularnega sodišča, datuma in števila tega odloka. — Ako o priliki vzprejema novega posojila poleg dosedanjega tabularnega dolžnika vstopi nov dolžnik v dolžno razmerje, je to dejstvo s povedbo imena in bivališča tega novega dolžnika poočititi v stolpcu VIII.

Posebne opombe za primere § 2, š. 1, lit. b) zakona.

Stolpca IX in X naj z ozirom na starejšo in na novo terjatev imata povedbo, ali je terjatev vrniti v razdolžnih obrokih, in pa ali je taka, da jo more odpovedati upnik ali ne. Pri konverzijah, ki jih opravljajo hranilnice, urejene po pravilniku, in vkupne sirotinske blagajnice, se mora opustiti izpolnitev stolpca X glede nove terjatve. — Stolpec XI (oznamenilo starega upnika) je izpolniti samo tedaj, kadar je dosedanji upnik kak hipotečen zavod v zmislu § 8, odst. 2 izvrš. ukaza, kaka hranilnica, ure-

jena po pravilniku, zavarovalnica ali vkupna sirotinska blagajnica; v tem primeru je povedati ime in sedež tega zavoda. — Stolpec XII (odpovedni pridržki po § 5. zakona pri stari terjatvi) je treba izpolniti samo s tem pogojem, da je dosedanji upnik kak hipotečni zavod (§ 8, odstavek 2. izvrš. ukaza) ali kaka zavarovalnica; za izpolnitev tega stolpca je dovolj, če se navedo tista določila pravil ali za zavod obstoječih, državno odobrenih in razglašanih opravičnih ali organizacijskih predpisov, na katerih slone pogojeni pridržki, z navedbo dotičnih paragrafov, členov ali enakega. Dospelostne pridržke v § 8, odstavku 1 izvrš. ukaza oznamenjene vrste je v nemar pustiti v tem stolpcu.

Povedbe, ki imajo pomen za pravico do pristojbinskih ugodnosti §§ 2 ali 4. zakona, pa niso obsežene v prej omenjenih stolpcih, se lahko vpostavijo z opomnjo na zadnji strani vložnega lista.

Vložni list k vzorcu A.

Tekoče število

A. Starejša terjatev.

B. Nova terjatev.

I. Višina: a) terjatve, b) varščine postranskih pristojbin.

	a)	b)		a)	b)
1.			
2.			
3.
			
			

II. Višina obrestne mere in drugih občasnih dajatev (2, š. 1 in § 3. zak.):

ad 1.		
ad 2.
ad 3.		
		
		
		

III. Zastavljene nepremičnine.

(pri vkupnih hipotekah glavni vložek):

ad 1.
 ad 2.
 ad 3.

IV. Dan izdaje listine zadolžnice (§ 2. zak.) ali odstopne listine (§ 4 z.):

V. Rok za razdolžbo novega posojila (§ 2, š. 2. zak.):

VI. Namen konverzije (§ 2, š. 3. zak.) je povedan v listini zadolžnici

Dodatno izrecilo d. d.

VII. Sodni odlok o vknjižbi zastavne pravice za novo posojilo:

VIII. Pristop novega dolžnika:

Samo v primerih § 2 š. 1, lit. b) vrhutega še izpolniti:

IX. Razdolžnost:

ad 1.
 ad 2.
 ad 3.

X. Odpovednost:

ad 1.
 ad 2.
 ad 3.

XI. Oznamenilo starega upnika:

ad 1.
 ad 2.
 ad 3.

XII. Odpovedni pridrži po § 5. pri stari terjatvi:

ad 1.	
ad 2.	
ad 3. ,	
. ,	

Vzorec B.

Oznamenilo konvertujočega zavoda . . .

S u m a r n i i z k a z.

o konverzijah hipotečnih terjatev, opravljenih v dobi
 dne 1. januarja do 30. dne junija
 od dne 1. julija do 31. dne decembra leta
 zahtevajoč pristojbinske ugodnosti §§ 2. ali 4. zakona
 z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49):

Vrsta konverzije	Število kon- verzijskih primerov	Vsota konvertovanih glavničnih iznosov	
		K	h
z najmanj $\frac{1}{4}$ odstotno znižbo obrestne mere (§ 2, š. 1. lit. a) za- kona)			
drugi konverzijski primeri (§ 2, š. 1, lit. b) zakona . . .			
Vkupna vsota.			

Navodilo za izpolnitev obrazca.

Na čelu je povedati ime in sedež konvertujočega za-
 voda. — V izkazu je sumarno poodčititi konverzije, ki jih je
 zavod opravil v dobi po pol leta (od 1. januarja do 30.
 dne junija in od dne 1. julija do 31. dne decembra) in ki
 se zanje zahtevajo ugodnosti zakona z dne 22. februarja
 1907. l. (dz. 49). — Za koledarski mesec, v katerega
 spada določeno konverzijsko opravilo, je merodajen dan

izdaje listine zadolžnice o novem posojilu, oziroma odstopne listine. — Izkaz je izpolniti ločeno glede tistih konverzijskih primerov, v katerih se obrestna mera znižuje za najmanj $\frac{1}{4}$ odstotka (§ 2. 1, lit. a) zakona) in glede ostalih konverzijskih primerov § 2. š. I, lit. b) zakona). — V navpičnem stolpcu, oznamenjenem s «število konverzijskih primerov» je navesti število v dotičnem polletju opravljenih konverzij prej omenjene vrste — ločeno po obeh imenovanih kategorijah. — Pri tem je s kumulativno konverzijo v e č hipotečnih terjatev z vzprejemom enega novega hipotečnega posojila ravnati kakor z enim konverzijskim primerom. — V naslednjem navpičnem stolpcu je povedati vsoto tako konvertovanih glavninskih iznosov — istotako ločeno po obeh oznamenjenih skupinah. Varščine za postranske pristojbine se pri tem puščajo v nemar.

V. (XII).

1. Zakon od 24. aprila 1874, dz. 48.

o tem, kako se ščitijo (varujejo) pravice imetnikom zastavnih listov.¹⁾

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Zavod, kateri pod državnim nadzorom izdaje zastavne liste, ne more s tistimi predmeti imenja, kateri po pravilih (statutih) pred drugimi služijo v založbo zastavnih listov, razpolagati drugače nego samo s privolitvijo pridanega mu vladnega komisarja.

Vladni komisar sme samo tedaj privoliti v tako razpoložilo, kadar se je prepričal, da se z njim ne krati pravilom primerna založba (pokritje) zastavnih listov.

Na podlogi listine zavodove katera namerja tako razpoložilo, sme se samo tedaj opraviti vpis v javne knjige, kadar se je tudi vladni komisar na njo podpisal.¹⁾

¹⁾ Predpisi zakonov od 24. aprila 1874. dz., 48. in 49. se niso premenili z novim civ. pravnim redom (Čl. IV. š. 4. cp.).

§ 2. Imetnikom zastavnih listov pristoji pravica, iz zavodovih v § 1. omenjenih imovinskih predmetov v prvi vrsti dobiti svoje plačilo, in za to upniki kakega zavoda, katerih terjatve ne izvirajo iz zastavnih listov, ne morejo doseči izvršbe (eksekucije) nego samo brez škode za to pravico.

Ako zavod pride v konkurz, tedaj so vsi ti imovinski predmeti skup posebna masa, iz katere bode tiste upnike, katerih iskovine izvirajo iz zastavnih listov tega zavoda, izplačati pred drugimi konkurznimi upniki.

§ 3. Ako se imovinski predmet takega zavoda, ki ima pravico pod državnim nadzorom izdajati zastavne liste, vzame v izvršbo, more sodišče izvršbo dovoljuje to uradoma priznati vladnemu komisarju, kateri je dolžan, ako tisti predmet služi v založbo imetnikom zastavnih listov, le-to dati na znanje sodišču. Na podlogi tega priobčila naj sodišče dovoljeno izvršbo utesni po določilu, obseženem v § 2, odstavku 1. Vrh tega dolžan je vladni komisar, kadar meni, da so pravice imajočih zastavne liste v kaki nevarnosti, pri sodišču v to pristojnem izprostiti, da se postavi skupen skrbnik (kurator), ki bode te imetnike zastopal.

Kadar pride zavod v konkurz, naj konkurzno sodišče uradoma postavi kakega skrbnika.

Da se postavi tak skupen skrbnik, to sme zahtevati tudi tisti, komur bi se pravice v svojem teku ovirale odtod, ako bi imetniki zastavnih listov bili brez zastopnika.

Na te zastopnike uporabljajo se tista določila, katera veljajo o skupnih skrbnikih, zastopajočih imetnike na prinesitelja slovočih ali po prevodu (indossamentu) prenosnih delnih zadolžnic (obligaciji.¹⁾)

§ 1. ¹⁾ Točneje: na nji sopodpisan, (mitgefertigt ist).

Za avstrijsko-ogrsko banko uporabljajo se od zakonov, izdanih v obeh državnih polovicah, ne rušoč določil, urejujočih zastopstvo imetnikom zastavnih listov po skrbnikih, samo tisti predpisi, ki se nahajajo v teh pravilih (§§ 20. in 36.) [§ 11, lit. i pravil hipotečno kreditnega oddelka avstrijsko-ogrske banke, kakor se glase po ces. u. 21. sept. 1899., dz. 176.].

§ 4. Takšen zavod, kateremu se državna dovolitev izdajati zastavne liste, podeli še le po tem, ko je ta zakon že začel veljati, mora predmete imenja, določene pred drugimi v založbo zastavnih listov, zastaviti kot kavcijo za izplačilo tiskovin, izvirajočih iz zastavnih listov in to poočititi v svojih pravilih.

§ 5. Kolikor je takih v kavcijo danih imovinskih predmetov, da je na njih moči pridobiti knjižno pravico, treba je na podlogi izrecila, katero zavod izda, v javne knjige vpisati, da so kot kavcija zastavljeni v zavarovanje za izplačilo tiskovin iz zastavnih listov, izdanih od zavoda.

Za dosego popolnega ali delnega izbrisa kavcijske vezi zadosti je uradno potrdilo vladnega komisarja, da je obteženi imovinski predmet popolnoma ali deloma prestal služiti v kavcijo za izplačilo imajočih zastavne liste.

Vpis in tako tudi izbris kavcijske vezi je priznanjati vladnemu komisarju. Za tega delj ni treba postavljati vkupnega skrbnika.

Zaradi vpisa in izbrisa kavcijske vezi izdana pisma (listine) in knjižni vpisi v tem opravljeni prosti so štemplja in pristojbine.

§ 6. Kadar se, kolikor dopuščajo pravila, da do v kavcijo gotovi denarji ali vrednostni papirji, tedaj je take kavcijske predmete hraniti posebej, to je odločene od ostale zavodove imovine, in enključ do njih imej vladni komisar.

Taki vrednostni papirji, v katere se imenje človeka pod varstvom ali skrbstvom stoječega ne more naložiti, ne smejo se dajati v kavcijo.

§ 7. Na deželske zavode, ki izdajo zastavne liste, in za katerih obveznosti (dolžnosti) je zastavljeno deželno imenje, uporabljajo se določila tega zakona v tem zmislu, da nalog, kateri je v njem odkazan vladnemu komisarju, izpolnjuje deželni odbor in oziroma komisar, katerega postavi deželni odbor.

§ 8. Moč tega zakona se prične tistega dne, katerega bode razglašen.

§ 3. ¹⁾ Prim. §§ 1—10. z. 24. aprila 1874, dz. 49. in z. 5. dec. 1877. dz. 111.

S postavitvijo skupnega skrbnika imetnikom zastavnih listov ne prestane poslovanje vladnega komisarja. 13. maja 1885. š. 5411. G. H. 1885. š. 235.

Izvršiti ga naroča se ministrom za pravosodje, notranje roči in finance.

2. Zakon od 24. aprila 1874, dz. 49.

o skupnem zastopu pravic imetnikom na prinesitelja slovočih ali po prevodu (indosamentu) prenosnih delnih zadolžnic in o zemljiškoknjižnem ravnanju s hipotekarskimi pravicami danimi za takšne delne zadolžnice (obligacije).

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

I. O skupnem zastopu pravic imetnikom na prinesitelja slovočih ali po prevodu prenosnih delnih zadolžnic.*)

§. 1. Ako se o terjatvi iz zajma (posojila) izdado na prinesca slovoče ali s prevodom prenosne delne zadolžnice (parcijalne obligacije, predstvene obligacije ali prioritete, žrebovnice ali loži i. t. d.), naj sodišče vsakokratnim imetnikom teh delnih zadolžnic postavi skupnega skrbnika ali kuratorja v vseh tistih slučajih, v katerih je videti, da so pravice teh imetnikov v kakí nevarnosti za to, ker nimajo skupnega zastopnika, ali pa da se drugih ljudi pravice v svojem teku ovirajo. Zlasti je tudi tedaj, kadar se nad imetjem tistega, komur so delne zadolžnice v dolg pisane, odpre konkurs, postaviti skrbnika, da bode zastopal pravice imetnikom teh delnih zadolžnic.

§ 2. Postavljati skupnega skrbnika pristojen je tedaj, kadar je dolžnikova firma vpisana v vpisnik (register) kakega trgovinskega sodišča, ta sodni dvor, razen tega slučaja pa je pristojen tisti sodni dvor prve stopinje, v katerega okolišu so se izdale delne zadolžnice, ali, ako izdatbeni kraj v delnih zadolžnicah ni imenovan ali ne biva na ozemlju, za katero velja ta zakon, tisti sodni dvor, v katerega okolišu je plačilni kraj, spadajoč k ozemlju, za katero velja ta zakon.

* Tega zakona ni premenil novi civ. pravdni red (Čl. IV. š. 4. uv. z. k ep.).

Ako je več na tem ozemlju ležečih krajev imenovanih, da so ondi zadolžnice izdane ali da se ondi izplačajo, tedaj je merodaven prvič imenovani kraj.

Sodni dvor, kateri je postavil skupnega skrbnika, ima tudi oblast, do njega izvrševati naloge skrbstvenega oblastva.

Kadar je delne zadolžnice izdalo podjetje, katero stoji pod posebnim državnim nadzorom, prepušča se skrbstvenemu oblastvu na voljo, v vseh dotičnih rečeh, kar se jih pripeti, dogovarjati se z javnim organom ta nadzor izvršujočim (nadzornim oblastvom ali njegovim odbranim komisarjem).

§ 3. Da se postavi skupen zastopnik na brambo v nevarnost pripravljenih pravic imetnikov takih delnih zadolžnic, to zahtevati sme vsak udeleženec, in kadar je delne zadolžnice izdalo podjetje pod posebnim državnim nadzorom stoječe, tudi javni to nadzorstvo izvršujoči organ.

V prošnji je povedati stanje stvari, katero je dalo povod temu zahtevku, in pa namen, v katerega naj bi se postavil skrbnik.

Kadar tako zahteva kateri imetnik delnih zadolžnic, mora on svojo pravico do te prošnje posvedočiti s tem, da pokaže kaj delnih zadolžnic ali izvornik listine pričajoče, da ima svojih delnih zadolžnic shranjenih pri kakem javnem oblastvu ali pri zavodu stoječem pod državnim nadzorom.

Ako sodišče najde, da je zahtevanje utrjeno, naj postavi skrbnika ter pove povod in namen te postavitve.

Ako to zahtevanje izhaja od imetnika delnih zadolžnic, sme se naložiti mu uvet, da primerno varščino da za troške odtod izvirajoče, ter je skrbnika samo pod tem uvetom postaviti.

§ 4. Kadar je skupnega skrbnika postaviti v ta namen, da bi pravice koga drugega ne bile v svojem teku ovirane, mora ta, ako se neče prej s prošnjo za postavljenje skrbnika obrniti na sodni dvor, kateri je po § 2. v to pristojen, v tisti vlogi, s katero se njegova reč pri kakem sodišču v tek požene, imenovati tisti sodni dvor, katerega delo je postaviti skupnega skrbnika, ter poprositi,

da se poskrbi, da bode skrbnik postavljen po tem sodnem dvoru. Rešujoč to vlogo zaprositi je ob enem uradoma ta sodni dvor, naj postavi skrbnika in priznani mu izdano rešilo, ter priobčiti, zakaj in čemu je skrbnika treba.

Zlasti velja to tudi tedaj, kadar bi dolžnik rad dosegel kak zemljiškoknjižni vpis, katerega bi bilo imetnikom delnih zadolžnic priznaniti.

V sodnem sklepu, ki določuje postavitev skrbnika, povedati je povod in namen te postavitve.

§ 5. Sodišče, katero je postavilo skupnega skrbnika, naj z izrokom (ediktom) razglasi njegovo ime in tako tudi povod in namen njegove postavitve.

Ta izrok ali edikt je pri sodišču, katero je postavilo skrbnika, in pa pri onem sodišču, pri katerem teče stvar, postavljanju skrbnika povod dajoča, nabiti in enkrat razglasiti po deželnem za uradne oglase namenjenem časniku.

Ako se delne zadolžnice v uradnem cenovniku (kursnem listu) notujejo, to je izrok razglasiti tudi po Dunajskem časniku «Wiener Zeitung» in nabiti na vseh borsah, kolikor jih je po ozemlju, za katero velja ta zakon.

Toda izrok naj se ne izdaje v tistih slučajih, v katerih se skrbnik postavlja samo zategadelj, da bode moči opraviti priznanilo o knjižnem vpisu zastavne pravice za imetnike delnih zadolžnic ali izbrisu te zastavne pravice vsled odkupila delnih zadolžnic.

§ 6. Z nalogo, za katero je bil postavljen, omejene pravice in dolžnosti skupnega skrbnika soditi je, — kolikor niso v tem zakonu obsežena posebna določila, — po občnih (splošnih) predpisih, zadevajočih skrbnike, katerih delo je potezati se za pravice oskrbovancev v posameznih poslovi.

Troške skrbstva (kuratele) plačuje tisti, komur so delne zadolžnice v dolg pisane, a določa na njegovo ali skrbnikovo prošnjo tisto sodišče, katero je skrbnika postavilo.

§ 4. Ako je treba vsled izvršbe postaviti posestnikom na imetnika slovočih ali prenosnih delnih zadolžnic skupnega skrbnika zato, da bi ne bili drugi ovirani v zasledovanju svojih pravic, sme izvršilno sodišče pri sodišču, katero je po zak. od 24. aprila 1874. dz. 49. za to pristojno, uradoma predlagati, da naj se postavi skrbnik (Cl. XXIV. uv. z. k izvrš. r.).

Ali to se ne dotika tistih določil, ki veljajo za razsodbo o sodnih troških v prepirnem postopku (pravdi).

Razen tega je pridržano omenjenemu dolžniku, zahtevati povračilo skrbstvenih troškov, katere je on plačal, od tistih imetnikov delnih zadolžnic, kateri so dali povod, da se je skrbnik postavil, ko ni bilo čemu.

§ 7. Kadar podjetje, katero je izdalo delne zadolžnice, stoji pod posebnim državnim nadzorom, tedaj naj javni to nadziranje izvršujoči organ podpira postavljenega skrbnika, daje mu na znanje, kar potrebuje vedeti, da svojo nalogo izpolni.

§ 8. Skrbnikova dolžnost je, imetnikom delnih zadolžnic, katere on zastopa, kratkoma (kratkim potom) dati vednost o bistvenih dejanskih rečeh, katere se tičejo njihovih pravic.

§ 9. V takih rečeh, ki se nanašajo na skupne pravice imajočih delne zadolžnice, se posamezni imetniki ne morejo poganjati samostalno vsak za svojo pravico.

Ali ni jim zabranjeno, pravde, katera teče s skupnim skrbnikom, deležiti se ob svojem trošku kakor pristopniki.

Kadar ide za tako reč, katera izvira iz posebnega razmerja med posameznim imetnikom delnih zadolžnic in tistim, komur so na dolg pisane, tedaj pristoji temu imetniku, samostalno potegniti se za svoje pravice.

§ 10. Imetnikom delnih zadolžnic, katere zastopa skupen skrbnik, ni zabranjeno, če zapazijo kaj takega, iz česar bi se dalo dvomiti nad prikladnostjo (sposobnostjo) ali zanesljivostjo skupnega skrbnika, priobčiti to sodišču, katero ga je postavilo.

Enakšnega kaj sodišču priobčiti je stvar tudi javnega organa, nadzirajočega podjetje, katero je izdalo delne zadolžnice.

Ako je od potrebe, naj sodišče stvar poizvedeti da ter po tem razloči, je li skupnega skrbnika odstaviti ali pustiti.

II. O zemljiškoknjižnem ravnanju s hipotekarnimi pravicami, danimi za delne zadolžnice, katere slovo na prinesca ali ki se po prevodu predevajo (prenašajo).

§ 11. Zastavna pravica za imetnike delnih, na pri-nesitelja slovočih ali s prevodom prenosnih zadolžnic, se

vpisuje na podlogi listine, s katero dolžnik zastavo daje, a kakemu imenovanemu upniku vpisana zastavna pravica se na imetnike delnih zadolžnic prenaša (predeva) na podlagi listine o prinosu zastave, katero izda imenovani upnik. Zaradi vpisa zastavne pravice ni potreba predlagati dolžnega ali odstopnega pisma.

Kadar je delne zadolžnice izdalo podjetje, katero stoji pod posebnim državnim nadzorom, prinese je potrdilo nadzor izvršujočega javnega organa o tem, da vsebina listine o dajanju ali prenosu zastave ustreza določilom za izdajanje delnih zadolžnic veljajočim.

Potrdilo o vpisu zastavne pravice, katero vpis izvršujoča oblast pristavlja za predloženo pismo, naj izdajatelj takih delnih zadolžnic, katere se izdajo še le po tem, ko se je moč te postave že začela, na zadolžnicah v misel jemlje, navedši datum in opravilno število rečenega potrdila.

§ 12. Pri vpisovanju zastavne pravice za imetnike delnih zadolžnic ali pri predevanju zastavne pravice na-nje povedati je namesto imena upravičene osebe skupno vsoto terjatve, za katero se daje zastavna pravica, z bistvenimi, v predloženi listini obseženimi določili o izdavi delnih zadolžnic, o njih številu in znesku, in tako tudi o njih odplačilu.

§ 13. S pridobitvijo delne zadolžnice pridobiva se ob enem zastavno pravico po vrstnem redu, razvidnem iz knjižnega vpisa za skupno vsoto terjatve (§ 12).

Pridobitev posameznih delnih zadolžnic se zemljiško-knjižno ne vpisava.

§ 14. Bremena prosto sme se del hipoteke imetnikom delnih zadolžnic dane odločiti samo, če skupni imetnikom delnih zadolžnic postavljeni skrbnik izrekoma privoli in skrbstvena oblast to privolitev odobri.

Kadar je delne zadolžnice izdalo podjetje pod posebnim državnim nadzorom stoječe, lahko to privolitev nadomesti potrdilo dotičnega nadzirajočega javnega organa o tem, da odločitev ne krati varnosti delnih zadolžnic.

Z zakonom od 6. februarja 1869 (dz. 18) zapovedano pozivanje hipotekarnih upnikov nima mesta glede na imetnike delnih zadolžnic.

§ 15. Zastavna pravica vpisana za imetnike delnih zadolžnic izbrisuje se popolno ali deloma ne samo po splošnih, za izbris knjižnih pravic veljajočih predpisih, nego tudi tedaj, kadar se izkaže, da je pravica ugasnila, in sicer s tem izkaže, da se po določenih v tem oziru veljavnih odkupljene delne zadolžnice predlože, potem ko so bile z očitnimi znamenji tako pokvarjene, da niso več za promet.

V tem poslednjem slučaju je prošnji za izbris priložiti spisak ali kazalo predloženih delnih zadolžnic, ki navaja oznamenila, potrebna v dokaz istosti. Skupnemu skrbniku je priznati izbris in ob enem stem priznanilom vročiti to kazalo. Prepis kazala je namesto delnih zadolžnic vložiti v listinsko zbirko.¹⁾

Izkaz, ki se daje s predložbo odkupljenih delnih zadolžnic, moči je tedaj, kadar ide za delne zadolžnice kakega pod posebnim državnim nadzorstvom stoječega podjetja, nadomestiti s potrdilom, katero da o tem javni to nadzorstvo izvršujoči organ, da so se odkupljene delne zadolžnice tako pokvarile, da niso za nobeno rabo, in da se je njih odkup opravil po dotičnih veljavnih določilih.

Da je ugasnila pravica iz take delne zadolžnice, katera se po dobi določeni ji v odkup izreče za amortizirano, to se lahko izkaže s prineseno pobotnico o nje odplačilu in z izrecilom, da se ni izdal dvojniki (duplikat), katero izrecilo izdasta upravičenec in dolžnik ter potrdi tudi državno nadzorstvo izvršujoči organ, kadar gre za slučaj prejšnjega odstavka.

III. Končna določila.

§ 16. Uporabo tega zakona ne izločuje to, da se ne smejo pesamezne delne zadolžnice vsled vinkulacije izplačevati samo določnim osebam.

§ 15. ¹⁾ Prim. § 105. zz. in § 1428. odz. — Kadar se poda zaprosilo po § 15, od. 3. tega zakona za popolni ali delni izbris zastavne pravice, vpisane v korist posestnikom delnih zadolžnic, je v zmislu § 4. predzadnji odst. in § 5. zadnji odst. pozvanega zakona uradoma postaviti skrbnik, da se obvesti o izbrisu. O. 27. sept. 1892, š. 11129, R. 155. Zb. 14339, Uzb. 1892. s. 175.

§ 17. Na take delne zadolžnice, katere je izdala država, kaka dežela, kak okraj ali kaka občina, uporabljajo se določila tega zakona samo tedaj, kadar se v zavarovanje imetnikom delnih zadolžnic da hipoteka in o tem naredi zastavodajna listina, in tudi v tem slučaju samo v toliko, kolikor ide za zemljiškoknjižno ravnanje s hipotečnimi pravicami ali za to, da bi se jim veljava zadobila.

Dajanje v §§ 14 in 15. omenjenih potrdil pristoji finančnemu ministru, kadar gre za delne zadolžnice od države izdane, deželnemu odboru, če je take zadolžnice izdala dežela, in zadnjič političnemu deželnemu poglavarstvu, kadar je delne zadolžnice izdal kak okraj ali kaka občina.

§ 18. Pripisovanje štempeljskih pristojbin, dopuščeno s § 29. zak. od 9. februarja 1850 (dz. 50) in pa določilo § 18. zak. od 6. julija 1868. (dz. 96) o tem, da država povračuje gotove troške, ne velja z ozirom na skupne skrbnike, postavljane vsled tega zakona.

§ 19. Moč tega zakona se prične s tistim dnevom, katerega bode razglašen.

Izvršitev se naroča ministrom za pravosodje, notranje reči in finance.

3. Zakon od 5. decembra 1877. dz. 111., s katerim se dajo dopolnjujoča določila k zakonoma od 24. aprila 1874. (dz. 48 in 49), o zastopu imetnikov zastavnih listov ali slovočih na imetnike ali po prevodu prenosnih delnih zadolžnic.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Kadar se v zastop imetnikom zastavnih listov ali na prinesitelje (imetnike) slovočih ali po prevodu prenosnih delnih zadolžnic (obligacij) postavi skupen skrbnik (kurator) o povodu, iz katerega je razvidno, da bode skrbnik moral storiti takšno pravno dejanje, katero zaradi važnosti svoje potrebuje odobrenja skrbstvenega sodišča, to naj skrbstveno sodišče poskrbi, da se napravi zbor po

skupnem skrbniku zastopanih imetnikov v ta namen, da se oni zaslišijo (dovprašajo) in da izvolijo tri može svojega doverja (zaupanja) in tri nastopnike ali namestnike jim, katerih delo bo, izpolniti nalogo odkazano jim s tem zakonom, še predno se podeli odobrilo skrbstvenega sodišča.

§ 2. Zbor, omenjeni v § 1. sklicuje skrbstveno sodišče z izrokom (ediktom).

Če skupni skrbnik ni prosil, da bi se sklical ta zbor, sklicuje se uradoma ter se v slučaju velike silnosti sme sklic narediti ob enem, kakor se skupni skrbnik postavlja.

V poslednjem slučaju sme se zbor sklicevati s tistim izrokom, kateri na znanje daje, da je skupen skrbnik postavljen.

§ 3. Z izrokom ali ediktom je imetnike po skupnem skrbniku zastopane pozvati, naj se snidejo na ročišče, da bodo zaslišani in da si volijo doverne ali zaupne može in zastopnike.

V tem pozovu je tudi določiti, s čim da bode na ročišču moral vsak izkazati, da res ima dotičnik vrednostnih papirjev.

Ako so pred skrbstveno sodišče položeni kaki skrbnikovi nasveti o pravnem dejanju, potrebujočem odobrenja skrbstvenega sodišča, treba je tudi te nasvete v izroku povedati; če skrbnik poprosi, smejo se v izrok kratkoma sprejeti tudi razlogi, na katere jih opira.

Skrbstveno sodišče lahko skupnemu skrbniku naroči, da naj o prej omenjeni ali kakoršni koli drugačni vsebini izroka svetuje, kar bi mu se vzvidelo, oziroma, da predloge o skrbnikovi zaprosbi stoječe dopolni.

§ 4. Izrok naj se nabije na tabli naznanilnici skrbstvenega sodišča in razglasi tudi s tem, da se enkrat uvrsti v deželni časnik, določen za uradne razglase.

Kadar gre za vrednostne papirje, ki se notujejo v javnem cenovniku, nabiti je izrok tudi na vseh borzah, kar jih je v okolišu veljavnosti tega zakona, in razglasiti po «Dunajskem Časniku» (Wiener Zeitung).

Sodišče lahko zaukaže, da se izrok razglasi še po drugih v zgornjem odstavku ne označenih časnikih, ali pa da se po večkrat razglasi.

Dan ročišča za zbor sklicanih imetnikov naj se določa tako, da bode med razglasitvijo izroka po deželnem časniku in dnevom za ta zbor postavljenim najmanj štirinajst dni in največ šest tednov vmes.

§ 5. Vrh tega mora skrbnik imetnikom, katere zastopa, kolikor so mu znani, izdani edikt v priporočenih zavitkih pošiljati po pošti.

Kadar gre za vrednostne papirje, ki jih je izdalo kako podjetje, stoječe pod posebnim državnim nadzorom, naj skrbstveno sodišče en izrok priobči javnemu organu, kateri izvršuje ta nadzor.

§ 6. Ročišče poklicanih imetnikov se vrši pod vodstvom uda skrbstvenega sodišča, katerega določi sodišča načelnik.

Poklicani imetniki smejo se dati zastopati po pooblaščenih.

§ 7. Po začetem ročišču treba je v zapisniku poistiniti imena tistih imetnikov, kateri so prišli, oziroma njihovih pooblaščenecov, nominalno vsoto vrednostnih papirjev, kolikor jih vsak posamič ima, in pa, po katerem načinu je kedo izkazal in dotrdil, da jih ima, ali da je komu pooblaščenec.

§ 8. Ročišče vodeči ud sodišča poreče najpred skrbniku, naj on razloži, kako stvari stoje.

Če je prišel organ, ki izvršuje državni nadzor, dati mu je priliko, da kako reč pojasni, ako bi mu se zdelo.

§ 9. Imetniki, kar jih je prišlo na ročišče, imajo pravico, povedati vsak svoje mnenje o tem, kar je skupni skrbnik o stanju stvari govoril, in o nasvetih, katere bi bil on svoji razložbi pristavil ali kedo izmed pričujočih imetnikov sprožil.

Ako izustila deležnikov kažejo kako razglasje, naj razprave ravnatelj sestavi (formulira) vprašanja, iz katerih — kakor se ali potrdijo ali zanikajo — bode moči mnenje zbranih o vsakem nasvetu dozvedeti.

O teh vprašanjih naj prisedši imetniki glasujejo po imenu.

Bistveno vsebino oddanih izustil in glasovanje je dejati v zapisnik in sodišče naj se uradoma ozira na to v vseh razločilih (razsodilih), katera se tičejo tiste skrbstvene stvari.

§ 10. Na to se pristopi k volitvi zaupnih mož in po tem k volitvi nastopnikov. Za zaupnika in tako tudi nastopnika, sme se izvoliti samo neomadežanega imena mož, ki mu zmožnost osebnega dejanja ni omejena, in kateri stanuje v mestu skrbstvenega sodišča ali blizu tega mesta. Volitev se ne utesnjuje na krog tistih imetnikov, katere zastopa, skupni skrbnik. Za izvoljenega šteje se, kdor v sebi zbere nadpolovično večino glasov.

Ako se pri drugi volitvi ne doseže absolutna večina, napraviti je ožjo volitev.

Večina glasov računi se po nominalni vsoti vrednostnih papirjev, ki jih imajo glasujoči.

Izvoljeni mora še pred koncem ročišča izreči, da prejme volitev za ves čas skrbstva; ako ne, mora se napraviti nova volitev.

§ 11. Ako neposrednje po tem, ko se oznani, kako se je izšla volitev, kedo izmed glasujočih kaj vgovarja, da volitev ni veljavna, ali če razpravo vodeči ud sodišča sam pomiselke ima zoper veljavnost volitve, treba se je pred koncem ročišča obrniti na skrbstveno sodišče, da ono sklene o tisti reči.

Ako se skrbstvenemu sodišču vzvidi uničiti volitev, naj se brž nova volitev napravi.

Pri tem naj se šteje za merodajen izrek sodišča, da kedo ima pravico glasovati ali da je zmožen izvoljen biti.

Razsodilo skrbstvenega sodišča, s katerim je kaka volitev za veljavno priznana ali pa uničena, in uspeh volitve na ročišču ne izpodbijane ne more se podreti z nikakim pravnim lekom.

Ud sodišča, kateremu je volitev ročišča izročena, naj izvoljenim podeli potrdilo o tem, da so izvoljeni.

V tem potrdilu je poočititi, po katerem redu so nastopniki zvani na mesto zaupnikov. Red ta se ravna po velikosti števila glasov, katero so zastopniki dosegli pri volitvi. V slučaju enakega števila glasov določa se red z žrebom (lozom).

§ 12. Dolžnost dovernikov ali zaupnikov je, ustno občujoč s skupnim skrbnikom in, če je treba, pregledujoč spise, zaporedoma ohraniti si znanje poslov, ki jih mora skupni skrbnik opravljati, ter podpirati ga s svojim svetom.

Dolžni so, če se tudi ne štejejo med imetnike po skrbniku zastopane, priobčiti skrbstvenemu sodišču, kadar bi zapazili kaj takšnega, zaradi česar bi se dalo dvomiti nad sposobnostjo ali zanesljivostjo skupnega skrbnika.

§ 13. Skupni skrbnik mora o vseh važnih poslovih zaslišati mnenje zaupnih mož. Kadar se skrbnik obrne na skrbstveno sodišče, da bi mu podelilo odobrenje, dolžan je predložiti izustilo zaupnih mož, ako oni niso soglasja s skrbnikovimi mislimi pokazali s tem, da so se podpisali z njim vred na njegovo vlogo.

Razsodba skrbstvenega sodišča izdana na takšno vlogo, vroča naj se tudi zaupnim možem, kateri jo lahko zakonito izpodbijajo z dopuščenimi pravnimi leki.

§ 14. Zaupnim možem dodeljene pravice in naložene dolžnosti mora, kadar se med njimi pokaže raznomislije, izvrševati vsak njih samostalno.

Službovanje zaupnih mož in nastopnikov ugasne z dokončanim skrbstvom.

Kadar kateri zaupni mož odpade ali če mu kak zadržek brani, stopi na njegovo mesto za čas potrebe tisti nastopnik, kateri je najbližji v vrsti, določeni po § 11. Vzrok, zaradi katerega mora vstopiti kak nastopnik, dolžan je skupni skrbnik naznaniti sodišču za vsak slučaj posebej.

Ako skrbnik dokaže, da je postalo nemogoče privzeti potrebno število zaupnikov, oziroma nastopnikov, sme skrbstveno sodišče o skrbnikovi prošnji za odobrilo kakega pravnega dejanja razsoditi, če sta najmanj dva zaupna moža, oziroma nastopnika šodelovala pri skrbnikovi zaprosbi.

Neogibni troškovi, ki jih napravi volitev in delavnost zaupnih mož in nastopnikov, naj se čislajo za skrbstvene troške.

§ 15. Kadar skrbnik namerja pravna dejanja, ki potrebujejo odobrenja skrbstvenega sodišča in zastran katerih ni bil noben nasvet zboru imetnikov predložen v izraz mnenja, tedaj ima on pravico, zahtevati vnovični sklic takega zbora. Tudi skrbstveno sodišče sme vsled skrbnikove zaprosbe za odobrilo takih pravnih dejanj uradoma narediti sklic vnovičnega zbora.

Glede tega, kako se zbor ta sklicuje, in kako na samem ročišču postopa, veljajo določila dana za prvi zbor.

§ 16. Rzsodila na prvi ali drugi stopinji storjena, s katerimi se v zaprosbo za odobrilo, omenjeno v § 13., privoljuje po vsem ali deloma, naj skrbstveno sodišče razznanja z izroki (edikti), ki jih je razglašati po predpisih § 4.

Ta rzsodila sme vsak izmed imetnikov, kar jih zastopa skupni skrbnik, izpodbijati z zakonito dopuščenimi pravnimi leki. Več imetnikom se je moči enega takega leka poprijeti s skupno vlogo.

Rok pravnega leka začenja se posameznim imetnikom dan po tem, ko se je razglasil izrok v deželnem časniku, kakor veleva § 4. odstavek 1.

Poprijemajoči se pravnega leka imetnik mora svojo pravico do tega izkazati s predložbo vrednostnih papirjev, kar jih ima, ali z izvorno listino o shranitvi svojih vrednostnih papirjev pri javnem oblastvu ali pri zavodu stoječem pod državnim nadzorom. Na zahtev imetnikov ima skrbstveno oblastvo predložene vrednostne papirje, oziroma hranilne listine, pregledavši jih, dati nazaj ter — predlagaje spise na višo stopinjo — potrditi, kateri imetniki so svojo pravico do zaprosbe izkazali.

§ 17. Izvršitev tega zakona je naročena ministrom pravosodja, notranjih reči in trgovine.

VI. (XIII.)

Melijoracijski zajmi.

a) Zakon z dne 6. junija 1896. dz. 144.,

o zajmih, ki se vzprejmejo zastran izboljšave sveta ali tal (melijoracijskih zajmih).

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

§ 1. Kadar se pri zajmih, ki so določeni za izvršitev namakalnih ali razmakalnih naprav (drenaž) [(melioracijskih zajmih)], dogovori, da je

zajem povračevati s ponavljajočimi se rentami, tedaj ima ta rentna terjatev¹⁾ po meri določil tega zakona glede zemljišča, katero je izboljšati, prednost pred vsemi drugimi knjižnimi zaveznostimi, izvzemši cesarske davke in javne davščine in pa zaveznosti, ki se zemljišča morda že drže po § 23. zak. z dne 30. maja 1869. l. (dz. 93) in po § 44. zak. z dne 7. jun. 1883. l. (dz. 92).²⁾

Prednostna pravica se doseže s tem, da se rentna terjatev z izrečnim oznamenilom kot »melijoracijska renta« zavaruje z zemljiško-knjižnim vpisom zastavne pravice na zemljišču, katero je zboljšati.

¹⁾ Prim. § 6.. ter § 8. odst. 3. in 4. t. z. ²⁾ Gl. pozv. zak. v tej knjigi.

§ 2. Rentna terjatev se more v javni knjigi kot melijoracijska renta oznameniti samo, če nastopijo ti-le pogoji:

1. Zajem, za katerega se dodeli rentna terjatev, mora biti določen v § 1. povedanemu namenu ter dan iz zaklada, stoječega pod javno upravo, ali po kakem kreditnem zavodu, ki je dolžan dajati javen račun.

2. Od melijoracijske podjetbe, za katero se zajem vzprejme, se mora po strokovnjaški preskušnji za zemljišče pričakovati kmetijska korist, presegajoča stroške, ki se napravijo.

3. Vsota zajma ne sme presegati zneska stroškov namerjane melijoracijske podjetbe.

4. Vsota zajma dalje ne sme biti večja kakor deseternati katastrski čisti donos zemljišča, ki ga je zboljšati, prištevši polovico pri-

rastka na vrednosti, ki ga je pričakovati od melioracijske podjetbe.

Ako je zemljišče, katero je zboljšati, z drugimi nepremičninami združeno v eno zemljiškoknjižno telo, se meja zajmu določa po deseternatem katastrskem čistem donosu vseh nepremičnin, ki sestavljajo to zemljiškoknjižno telo, in po veči vrednosti, ki jo je doseči za vse.

5. Zajem se mora obrestovati in razdolžiti s plačevanjem rente, katero je vpisati.

Ta renta mora dospovati vsaj vsako leto ter biti odmerjena tako, da daje poleg trajnega največ štiriodstotnega obrestovanja v razdolžbo zajma vsako leto vsaj tri odstotke.

Tisti deli melioracijske rente, kateri se po meri rastoče razdolžbe zajma ne potrebujejo več v njega obrestovanje, služijo v razdolžbo zajma.

V pogodbi o zajmu se more določiti, da v prvih treh letih renta ne sme preseči zneska, potrebnega za obrestovanje zajma.

Obrestovanje in razdolžba se sme računati samo za že izplačane zneske zajma.

Zajmodalec ne more zajma odpovedati. Zajemnik pak ima pravico, po polletni odpovedi razdolžiti rentni dolg s plačilom še ne razdolžene glavnice.

6. Zajmodalec si more pridržati odstop od pogodbe za primer, ko bi zemljiški lastnik v roku, za to določenem, dejanski ne pričel melioracijskih del ali ko bi prirodni dogodki še pred pričetkom del onemogočili njih počrtežno izvršitev.

7. Prispevke k upravnim stroškom (gospodarske prispevke) more zajmodalec pobirati samo kot priklade k melijoracijskim rentam.

Vsakčas dopuščena najviša izmera teh prispevkov se določi ukazoma¹⁾.

8. Zajmodalec si more izgovoriti varščino v zalaganje pravnih in eksekucijskih stroškov, ki se nabere vsled izterjevanja zaostalih zneskov melijoracijske rente.

Dopuščena največa izmera te varščine se določi ukazoma.²⁾

¹⁾ Gl. § 1. u. pod b) ²⁾ Gl. § 2. u. pod b).

§ 3. Korist melijoracijske podjetbe, višino za njeno izvršitev potrebnih stroškov in, ako bi vsota zajma presegala deseternati katastrski čisti donos, prirastek na vrednosti, ki ga je pričakovati od melijoracijske podjetbe (§ 2., š. 2. do 4), je naprej ustanoviti po upravnem potu.¹⁾ Na podstavi te ustanovitve mora sodišče, če treba doprašavši hipotečne upnike, odločiti, ali dogovorjeni pogoji zajma vstrezajo v vseh točkah zahtevam § 2.

V ta namen se mora prošnji za vknjižbo mimo enega izvoda pogodbe o zajmu, ako spisi o poprej opravljenem upravnem postopanju niso bili sodišču poslani uradoma, priložiti oblastveno spričevalo o okolnostih, ustanovljenih po upravnem potu. Zastran katastrskih podatkov, važnih za ovedbo meje, do katere je zajem dodeliti, si mora sodišče izprositi uradno pojasnilo davčnega urada.

Sodno postopanje, katero se mora po odstavku 1. opraviti pred dovolitvijo vknjižbe,

se ravna po občih ukazilih ces. pat. z dne 9. avgusta 1854. l. (dz. 208). Za dovolitev in izvršitev vknjižbe veljajo določila občega zakona o zemljiški knjigi z dne 25. jul. 1871. l. (dz. 95). O dovolitvi vknjižbe melioracijske rente je uradoma po predpisu § 124. v občem zakonu o zemljiških knjigah z dne 25. jul. 1871. l. (dz. 95) obvestiti tudi vse osebe, za katere se starejše stvarne pravice drže zemljišča, ki ga je zboljšati.

¹⁾ Gl. §§ 3. do 8. ukaza pod b).

§ 4. Zajem, za katerega se v javni knjigi vpiše melioracijska renta, je izplačati po meri, kakor napredujejo melioracijska dela. Vsota zajma se sme uporabiti samo v izvršitev podjetbe, za katero se je zajem dovolil. Lastnik z rento obremenjenega zemljišča ne sme odlašati s počrtežno izvršitvitjo melioracijskih del, ampak jih mora namenu vstrezno izvršiti in izvršene melioracijske naprave v dobrem stanu vzdržavati ves čas, dokler traja rentna dolžnost.

Izpolnitev teh obveznosti je nadzirati in podrobnejša določila zastran primerne nadzora izda ministrstvo za poljedelstvo ukazoma.¹⁾ Pri tem je moči, v kolikor se melioracijska dela opravljajo pod vodstvom deželne melioracijske pisarnice, ti sami prepustiti potrjevanje počrtežne uporabe dodeljenega melioracijskega zajma, izdajanje nakaznic, potrebnih za potezanje obrokov zajma, in naposled zahvaljevanje (kolavdacije) vsak čas dokončanih del in naprav.

Stroške nadzora plačuje, ako za nje ni poskrbljeno drugači, vsakočasni lastnik z rento

obremenjenega zemljišča, in pobirati jih je od njega po političnem prisilnem potu, če bi to bilo treba.

Določila tega paragrafa veljajo tudi tedaj kadar je zemljišče dano v zakup.

¹⁾ Glej §§ 8. do 12. ukaza pod b).

§ 5. Za izterjavo zaostalih melijoracijskih rent se more z eksekucijo segati samo na zemljiškoknjižno telo, na katerem je renta zavarovana z zastavno pravico; eksekucija na druge imovinske predmete se zastran nje ne vrši.

Ako se za melijoracijsko rento poroštvojoče zemljišče med izvršitvijo ali po dovrstitvi melijoracijskih del proda prostovoljno ali pa po prisilni dražbi, preidejo z dovolitvijo melijoracijskega zajma za prejšnjega lastnika osnovane pravice in dolžnosti po pravu na novega pridobitelja zemljišča; kaki nasprotni dogovori, zlasti nasprotna določila o pogojih dražbe nimajo nobene veljavnosti.

Pred prisilno dražbo opravljena odpoved zajma (§ 2., š. 5) izgubi z dodelitvijo domika veljavnost sama ob sebi, ako zajem ni bil do tega časa povrnjen.

§ 6, Po § 1. melijoracijskim rentam pridobljena prednostna pravica gre v primeru prisilne dražbe zastavnega predmeta samo vsak čas ne dalje kakor tri leta zaostalim rentnim zneskom in pa kakim upravnim (gospodarskim) prispevkom in varščini, položeni za pravnne in eksekucijske stroške.

Izjema od tega nastane samo v toliko, v kolikor te zaostale dajatve pri prisilni dražbi,

opravljeni po dovršitvi melioracijskih del, presegajo povečano vrednost na dražbi prodane nepremičnine, ki se je dokazno dosegla po melioracijski podjetbi. V takem primeru je po predlogu ene izmed onih oseb, za katere so že pred vpisom melioracijske rente bile na zemljišču osnovane stvarne pravice in bremena, omejiti prednostno pravico melioracijske rente na znesek izkupila, ki je enak dejanskemu prirastku na vrednosti.

§ 7. Ako bi zemljiški lastnik ali zakupnik v trajni dobi rentne dolžnosti počrtežno izvršitev melioracijskih del po njih pričetku brez zadostnega razloga ustavil, zatezal, neprimerno izvršil ali ako bi zanemarjal vzdrževanje izvršenih melioracijskih naprav, mora sodišče po zaprosbi dovoliti prisilno upravo (sekvestracijo) zemljišča, ki ga je izboljšati, v ta namen, da se pričeta melioracijska dela pod vodstvom prisilnega upravnika dokončajo ali da se na stroške zemljiškega lastnika izvrše potrebne obnove in poprave.

Zahtevati prisilno upravo smejo tako zakladi in kreditni zavodi, ki so zajem podelili, kakor tudi po § 4. v nadzor poklicani organi in na zemljišču vknjiženi hipotečni upniki.

Preden odloča o predlogu o prisilni upravi, mora sodišče zaslišati zemljiškega lastnika ali zakupnika in melioracijo nadzirajoče organe, eventualno tudi veščake. Kadar bi bilo odlašati nevarno, se sme prisilna uprava začasno dovoliti tudi brez te zaslišbe.

§ 8. Ako prirodni dogodki počrtežno izvršitev in dovršitev pričelih melioracijskih del

onemogočijo ali vsaj odtegnejo ali znatno zmanjšajo iz melijoracijske podjetbe pričakovano korist, je brez odloga ustaviti melijoracijska dela in plačila, ki se dajejo na račun melijoracijskega zajma. Taka ustavitve pristoji organom, po § 4. poklicanim v nadziranje; morejo jo predlagati zlasti, tudi na zemljišču vknjiženi hipotečni upniki. Proti ustavitvi melijoracijskih del more vsak udeleženec vgovarjati na sodišču v nepreložnem roku štirinajstih dni po izdaji naredbi o ustavitvi. O takem vgovoru odloča sodišče s sklepom, zaslišavši nadzorni organ, zemljiškega lastnika in tiste osebe, za katere so že pred vpisom melijoracijske rente bile na zemljišču osnovane stvarne pravice in bremena, in pa doprašavši, če treba, deželno melijoracijsko pisarnico ali drugačne veščake; sklep se more izpodbijati z rekurzom.

Kadar se melijoracijska dela ustavijo dokončno (definitivno), neha najmodalcu pravica do rente in mu gre samo pravica do povračila onih obrokov zajma, ki so se do ustavitve izplačali, odbivši zneske, v zapalih melijoracijskih rentah za razdolžbo zajma že poplačane (§ 2., š. 5). Vsoto zajma, ki se potemtakem pokaže, je obrestovati največ s štirimi odstotki ter jo povrniti proti polletni odpovedi.

Ta vsota zajma ima prednostno pravico melijoracijske rente v toliko, kolikor sega prirastek na vrednosti, dosežen z melijoracijskimi deli.

Za oni del zajma, ki je izločen od prednostne pravice melijoracijske rente, se knjižni

vrstni red določuje po času vpisa melioracijske rente (§ 29. zz.).

V reševanje poslov, sodiščem naloženih v spredaj stoječih paragrafi, je pristojno samo ono sodišče, na katerem se hrani knjižni vložek o zemljišču, ki ga je izboljšati.

Glede pristojnosti za ustanovitev po upravnem oblastvu, oznamenjeno v § 3., se uporabljajo predpisi zakonov o rabi, napeljevanju in odvrčanju voda tako, da proti ti ustanovitvi prve stopinje ni dopuščen priziv.¹⁾

¹⁾ Gl. §§ 13. in 14. ukaza pod b),

§ 10. Določila tega zakona o zemljiško-knjižnih vpisih in o njih moči je zmislooma uporabljati tudi tam, kjer še imajo knjige polkladnice.

§ 11. Dolžna pisma in pogodbe o melioracijskih zajmih, dodeljenih po zmislu tega zakona, dalje prejemna potrdila zakladov in kreditnih zavodov o plačanih rentnih zneskih, naposled vpisi zastavne pravice za melioracijske rente se oproščujejo kolkov in pristojbin.

Za melioracijske namene potrebovane mape je oddajati po znižani ceni. Izmera te znižbe v ceni se določi ukazoma.

§ 12. Izvršiti ta zakon in izdati vse v njegovo izvršitev potrebne ukaze je naročeno Mojim ministrom za notranje stvari, pravosodje, poljedelstvo in finance.

b) Ukaz ministrstev za poljedelstvo, notr. stvari, prav. in fin. z dne 20. aprila 1897. l., dz. 144., s katerim se izdajejo izvršitvena določila k zak. z dne 6. jul. 1896. l. (dz. 144) o zajmih, ki se vzprejmejo zastran izboljšave sveta ali tal (melijoracijskih zajmih).

Po zmislu § 2. točke 7. in 8., § 3. odst. 1. in § 4. v z. 6. jul. 1896. l. o zajmih, ki se vzprejmejo zastran izboljšave sveta ali tal (melijoracijskih zajmih), se izdajejo nastopna ukazila:

A. K § 2. točki 7. zakona.

§ 1. Največa izmera upravnega prispevka se ustanavlja z $\frac{1}{4}$ odstotkom vsakikrat še nepoplacane glavnice zajma. Pri zajmih nad 50.000 gl. se pak del zajma, presegajoč ta znesek, ne vpoštevata za odmero upravnega prispevka. — Na vkupni znesek, ki ga je potemtakem dati, dokler traja rentna dolžnost do upravnih prispevkov, se je sicer ozirati ob presoji razmerja med koristjo, ki se pričakuje iz melijoracijske podjetbe, in med stroški, ki se porabijo v to (§ 2. točka 2. zak.), vendar ga ni vpoštevati med stroške, kateri določajo po § 2. točki 3. zak. največo pripustno mero zajma.

B. K § 2. točki 8. zakona.

§ 2. Varščina za kake pravdne in izvršilne stroške ne sme pri zajmih do všteti 10.000 gl. presegati $10\frac{0}{10}$, pri viših zajmih ne $5\frac{0}{10}$ tiste vrste, katera vstreza trojnemu znesku melijoracijske rente, ki jo je dati na leto, če se prišteje ves zajem in ko nastopi popolna (ne po zmislu § 2. točke 5. odst. 4. v zak. omejena) rentna dolžnost.

C. K § 3. zakona.

§ 3. Glede pristojnosti za vgotovitev koristnosti melijoracijske podjetbe, glede stroškov, potrebnih za nje izvedbo in eventualno glede vrednostnega prirastka, ki ga je pričakovati po podjetbi (§ 3. odst. 1. zak.), je mero-dajna naredba § 9. odst. 2. v zak. tudi tedaj, kadar bi za izvršbo podjetbe ne bilo potreba oblastvenega dovolila po zmislu zakonov o pravicah do vode (vodopravnih zakonih).

§ 4. Na to vgotovitev merečo postopanje se uvaja po zaprosilu prositelja zajma. — On mora priložiti svoji prošnji vsa tista pomagala, ki so potrebna v presojo prašanj, katera je po § 3. odst. 1, zak. odločiti po upravnem potu. Zlasti mora predložiti domembe, vkrenjene začasno z zajmodalcem glede na obrestovanje in razdolžbo zajma, potem glede na upravne prispevke (§ 2. toč. 7. zak.), ter privzeti v proračun tudi zneske, ki so prav tako potrebni za odškodbo drugih zemljiških lastnikov ali upravičencev do vode. — Pristojnemu političnemu oblastvu je prepuščeno zahtevati od prositelja kaka dopolnila njegovega zaprosila in priloženih pomagal, ki bi se mu zdela potrebna.

§ 5. Vsled prošnje, obložene tako, kakor je povedano spredaj, mora pristojno politično oblastvo preskusiti namerjano podjetbo, privzemši izvedence, in to, če treba, na mestu samem, ter pri tem vravnati po natančnejših določilih nastopnega odstavka tudi, kako bo o svojem času nadzirati podjetbo. — K ti razpravi je povabiti prositelja zajma in zajmodalca in pa vdeležence pri zgoraj (§ 4.) omenjenih prašanjih odškodbe; na to razpravo se uporabljajo zmislooma določila zakonov o pravicah do vode glede komisijskih razprav, ki jih je opraviti po povodu prošenj za dovolitev naprav v rabo, vodbo in za-
brambo voda.

§ 6. Na podstavi opravljene poizvedbe in razprave mora potem politično oblastvo izdati prositelju zajma rešilo, v katerem je vgotovili, je-li od melioracijske podjetbe pričakovati za dotično zemljišče kake poljedelske koristi, presegajoče vkupni potrošek (stroške za izvedbo podjetbe, obresti za glavnico zajma, upravne prispevke, stroške za nadziranje) in v primeru § 2. točke 4. zakona tudi, koliko bo znašal prirastek vrednosti, ki ga je pričakovati.

§ 7. Prositelj zajma sme zahtevati, da se vgotovitev, ki jo je po § 3. odstavku 1. zakona dolžno opraviti politično oblastvo in katera je natančnejše vravnana tu spredaj (§§ 5. in 6.), združi s kakim postopanjem zastran pravic do vode, ki bi bilo morda potrebno za izvršitev melioracijske podjetbe. — Na drugi strani sme tudi pristojno politično oblastvo, v kolikor bi se v § 3. odst. 1. zak. oznamenjene točke ne dale popolnoma vgotoviti pred iz-

vršbo postopanja zastran pravic do vode, opraviti to vgovitev še le, ko se pravnomočno odloči o pravicah do vode.

D. K § 4. zakona.

§ 8. Kako je nadzirati izvedbo melijoracijskih del in njih vzdržbo med trajanjem rentne dolžnosti, to vredi politično oblastvo ob postopanju, ki se za primer, da se sklene pogodba o zajmu, opravi po zmislu § 3. odst. 1. v zak. oziroma po zmislu zgoraj pod C vkrenjenih določil. — V ta namen je pri komisijski razpravi, ki jo je opraviti med tem postopanjem, zaslišati uradoma privzete izvedence tudi o odredbah, ki jih je izdati po predlogih strank zastran nadziranja, oziroma uradoma, ter je potemtakem v odločilu, ki je izda politično oblastvo, tudi ustanoviti, kako bo, če se sklene pogodba o zajmu, opravljati nadzorno službo, s katero je združiti tudi izdajanje za pobiro zajemnih obrokov potrebnih nakaznic in preskus stavbnih računov.

§ 9. Kadar da država, dežela, deželni zemljedelski svet ali kaka poljedelska družba brezplačno na razpolaganje primerne organe za nadziranje melijoracijskih del ali njih vzdržbe, tedaj je pri vredbi, ki jo je opraviti po § 8. poveriti nadziranje tem organom. — Kadar se ne da doseči brezplačno opravljanje nadzorne službe, tedaj je paziti na to, da se kolikor moči zmanjšajo stroški, ki nastanejo iz nadziranja zajmojemcu, in da bo temu mogoče, še preden sklene pogodbo o zajmu, kolikor moči natančno presoditi breme, ki ga zadene s tem. — V ta namen se je najprej držati tega, da bo, če se dela izvrše pod vodstvom deželne melijoracijske pisarnice, opustiti vredbo kake drugačne nadzorne službe med dobo, ko se vrše ta dela, in da bo mimo tega primera nadziranje izvrševanja in vzdržbe, v kolikor se ono ne da brez škode svojega namena zagotoviti ceneje, izročiti bližnjemu c. k. stavbnemu okraju.

§ 10. Nadalje je v odločilu, ki je vkrene politično oblastvo, na podstavi mnenja izvedencev določiti tudi, v katerih obrokih in po katerih pogojih (nastop povodnji i. k. e.) mora nadzorni organ med izvrševalno dobo in po nje preteku opravljati pregled, in koliko bodo previdoma znašali letni stroški nadzora med izvrševanjem del, oziroma med trajanjem rentne dolžnosti.

§ 11. Kadar se po § 10. proračunjena vsota stroškov prekorači v tem ali v drugem letu, tedaj mora pristojno oblastvo na zaprosilo tistega, ki je dolžan plačati, prekusiti presežek in eventualno s pripravnimi navodili, ki jih da nadzornim organom, ali če treba, s primerno premembo dosedanje vredbe ukazati, kar je treba, da se v bodoče pride temu v okom.

§ 12. Premembo nadzorne službe mora uvesti pristojno politično oblastvo med izvrševanjem melioracijskih del ali med trajanjem rentne dolžnosti, če se pokaže, da dosedanja vredba ne vstreza zakonitemu namenu nadzorne službe ali da se ta da zagotoviti tudi ceneje. Novo vredbo nadzorne službe je v takih primerih izvršiti takoj, uporabljaje zmislova v §§ 9. in 10. ustanovljenja načela.

E. Končna določila.

§ 13. Zoper vgotovitve, ki jih vkrenejo politična oblastva prve stopinje, izvrševaje § 3. zakona o melioracijskih zajmih, oziroma dotična določila tega ukaza, ni dovoljen po § 9. odstavku 2. ravnokar navedenega zakona priziv.

§ 14. Odobrilni ogled (kolavdacija) izvršenih melioracijskih del, ki pristoji morda političnim oblastvom na podstavi zakonov o pravicah do vode, se ne prikrajšuje z vredbo nadzorne službe, ki jo zahteva zakon o melioracijskih zajmih, vendar ga je kolikor moči združiti z opravljanjem te službe.

VII. (XIV.)

Druga pristojbinska in drugačna olajšila pri knjižnem vpisu ali izbrisu nekaterih pravic.

a) Zakon z dne 29. marca 1907 l., dz. 20.

o dovolitvi pristojbinskih olajšav in pristojbinskih oprostitev za zajme dežel, okrajev, občin in drugih samoupravnih zvez.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

Člen I. Deželam, okrajem, občinam in drugim samoupravnim zvezam se glede zajmov, ki jih vzprejemajo v izvršitev njim izročeni javnih nalog ali v preobrnilne namene, dovoljuje oprostitev kolkov in neposrednih pristojb.

Ta oprostitev se razteza zlasti na zadolžnice ki se izdado, oziroma pri izdajnih zajmih na obligacije, začasnice in kupone, ki se izdado, nadalje na prejemne potrdilnice, ki se izdado, na zastavodajne listine, izbrisne izjave za zemljiškknjižne vpise, ki se dosežejo, in pa na vloge, ki jih je izročiti pri upravnih oblastvih.

Člen II. Spredaj oznamenjene samoupravne združbe, ki se poslužijo te pristojbinske oprostitve, naj pri pristojnem deželnem finan-

čnem oblastvu zaprosijo za priznavo, da so dani zato potrebni zakoniti uveti.

Člen III. C. kr. vlada ima oblast, tudi že vzprejetim posojilom omenjenih samoupravnih zvez, za katera se še niso plačale pristojbine, dovoliti oprostitev kolkov in pristojbin.

Člen IV. Da izvrši ta zakon, ki stopi v moč z dnem razglasitve, je naročeno Mojemu finančnemu ministru,

b) Zakon z dne 16. junija 1894. l. dz. 127.

o pristojbinskih olajšilih za posojila in podpore, da se obnove po trtni uši (*Phylloxera vastatrix*) vničeni vinograd.

S pritrdilom obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Kadar v kaki občini, ker je trtna uš (*Phylloxera vastatrix*) nastopila pustošeč, posestniki vinogradov pridejo v začasno stisko ter se jim po okrajih, občinah, hranilnicah, zavodih ali drugih jurističnih osebah za obnovitev vničenih vingradov dodele posojila ali podpore tedaj ima vlada oblast, dovoljevati pristojbinska olajšila tako, da se od dolgovnih in izbrisnih listin, ki jih je o tem povodu izdati, kolikor po lestvici II. s pribitkom vred ne pripada manjša pristojbina, pobira samo trdna pristojbina 50 kr. od vsake pole, od drugih, na to se nanašajočih pravnih listin, vlog in knjižnih vpisov pak da se ne pobira nobena pristojbina.

§ 2. Izvršitev tega zakona se naroča Mojima ministroma za finance in poljedelstvo.¹⁾

¹⁾ Izvršitveni u. 10. aprila 1902., dz. 92. določa v § 6.: Na zadolžnicah, drugih pravnih listinah in vlogah glede katerih veljajo pristojbinske olajšave, je poočiti podatke razpisa dež. finančnega oblastva, s katerim so se dovolile pristojbinske olajšave. — Slično velja o vlogah, listinah in vknjižbah po zak. 8. jul. 1902. dz. 144. o ugodnostih za poslopja z zdravimi in cenimi delavskimi stanovališči.

c) Zakon od 31. marcija 1875, dz. 52

o časni oprostivji od kolka in pristojbin in o polajšilih v postopku pri razpravah merečih na izbris malih v zemljiško knjigo vpisanih dolgov.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

I.

V tistih slučajih, v katerih skupna vsota v javne knjige vpisane denarne terjatve, brez ozira na kake postranske pristojbine, ne presega 100 gl., naj se vpologe za izbris take terjatve iz javnih knjig ali za pogon amortizacijskega postopka, izrecila izbris dovoljujoča¹⁾ in poverilo podpisov dotičnih strank na teh izrecilih, potem takih izbrisnih razprav tičoči se zapisniki, odpravki in uradna dejanja oproščajo kolka in pristojbin.²⁾

To isto velja pri pravadah zaradi izbrisa takih knjižnih terjatev tudi glede spisov, ki jih stranke vpomagajo, in glede sodnih razsodil.

Prostim in vidimiranim prepisom, izdanim zaradi takih izbrisov, potem prilagam gori omenjenih vpolog, zapisnikov in spisov izhajajočih od strank pristoji tudi prostost kolka in davščin,

vendar samo toliko, kolikor služijo edino v dovršbo takšne izbrisne razprave; zaradi tega je treba, pri njih izdajanju na mestu sicer za kolkovno znamenje določenem zapisati nasprotno stranko, predmet terjatve in sodišče, po katerem se ima izbris opraviti.

¹⁾ Tudi kadar vsebujejo pobotnico ali drugače potrdilo o spolnitvi obveze (Razp. fin. min. 8. dec. 1875, š. 32753, uk. fin. min. š. 33. s. 198.) — ²⁾ Ta oprostitev velja po razp. fin. min. 11. apr. 1900. š. 21111 tudi ob izbrisu več takih postavkov brez obzira skupnega zneska, kadar za istega upnika temeljem ene listine vpisane terjatve oziroma pravice brez postranskih pristojbin ne presegajo zneska 200 K. (Obj. prav. min. v uk. 1900, s. 144.) Potrdila političnih oblastev na takih listinah so v tem postopanju pristojbin prosta glasom razp. fin. min. 24 okt. 1899, š. 41929. (Obj. prav. min. v uk. 1899, s. 398.)

II.

Določila člena I je uporabljati tudi tedaj, kadar gre za izbris v javnih knjigah vpisane pravice do enkratne oprave v blagu (do nabave živinčet ali kake pohišne reči, do naprave ženitnine ali pogreba i. t. d.)

Ona pa ne veljajo za izbris pravice do ponavljajočih se dajatev v blagu in služnosti (užitka izgovorjenega, pravice stanovanja ali porabe i. t. d.)

III.

Zaukazila členov I, II. se tičejo samo izbrisa pred 1. dnem julija 1875 opravljenih vpisov.

IV.

Kadar je zavoljo izbrisa pravic, kakoršne so omenjene v členih I, II, III. treba upravičence

I. Zemljiškknjižni izpiski ne spadajo med take kolka proste odpravke. 8. okt. 1889, š. 11623, Zb. 12940.

z izrokom (ediktom) poklicati, sme se ta poklic glede vseh udeležencev tistih te vrste pravic, katere so vpisane v enem zemljiškknjižnem vložku (knjižnem vpisu), veljavno izvršiti z enim vkupnim izrokom.

V.

Moč tega zakona se začne 1. dan jul. 1875, ter se konča 31. dan dec. meseca 1878.¹⁾

Izvršiti ga je naročeno Mojima ministroma za pravosodje in finance.

¹⁾ Veljavnost tega zakona se je zadnjič podaljšala na nedoločen čas z zak. 28. dec. 1890, dz. 234.

a) Zakon od 28. marca 1875. dz. 37.

o tem, kako moč imajo v javnih knjigah vpisane rodovinsko-utezne pravice, in kako je postopati, kadar ide za izbris neveljavnih te vrste vpisov.

Da se odpravijo kjekod nastali dvomi o moči rodovinsko-uteznih pravic, vpisanih v javne knjige, ter uravna postopek o izbrisu neveljavnih vpisov te vrste, vzvidelo Mi se je s privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazati tako:

§ 1. Pravno moč takih ukazil ali naredeb, s katerimi se ljudem spadajočim k neki določni rodovini pridržuje pravica, prekupiti sebi nepremičnino, kadar bi se imela predejeti na osebo, ki ne spada k rodovini to prednost imajoči (rodovinsko-utezna pravica), gre od tistega dne, katerega je občni državljanski (civilni) zakonik od 11. junija 1811. dobil zakonsko

moč, soditi po določilih §§ 1072 do 1079. tega zakonika, ki uravnavajo pravico prvokupstva (predkupa).

Od omenjenega dneva dalje ne more se torej več ustanoviti (osnovati) rodovinsko-utezna pravica, in prej ustanovljena je ugasnila brž kakor več ne živi ni ena tistih oseb, katere bi takrat, ko je občni civilni zakonik prišel v moč, bile o dotičnem slučaju smele poprijeti se takšne utezne pravice.

§ 2. Na prošnjo lastnika take nepremičnine, ki se je drži rodovinsko-utezna pravica, dolžno je zemljiškoknjižno sodišče z izrokom (ediktom), ki se nabije na sodni hiši in po trikrat natisne v časnike sodnim razglasom namenjene, pozvati tiste, kateri menijo, da jim je moči kako po § 1. še veljavno pravico opirati na knjižni vpis rodovinsko-utezne pravice, da se za to pravico v enem letu potegnejo s tožbo pri zemljiškoknjižnem sodišču podano, ker bi se sicer ta zemljiškoknjižni vpis izbrisal.

Ako se takšna tožba v izročnem (ediktalnem) roku ni vpoložila, to je na lastnikovo vnovično prošnjo dovoliti izbris.

§ 3. Pričujoči zakon pride v moč tisti dan, katerega se razglasi.

Izvršiti ga naroča se ministrstvu pravosodja.

VIII. (XV.).

Radicirani obrti.**Postopanje pri ugotavljanju stvarnega značaja obrtov, vpisanih v zemljiških knjigah za radicirane.**

Ukaz ministrstev za pravosodje in trgovino od 31. oktobra 1856, dz. 204.

Da so doseže urejeno postopanje pri ugotavljanju stvarnega značaja obrtov, v rednih zemljiških knjigah radicirano vpisanih, ukazujeja ministrstvu za pravosodje in trgovino sledeče:

§ 1. O vprašanju, če ima kak v javnih knjigah za radiciranega vpisan obrt, v resnici stvarni značaj, sodijo in odločajo izključno obrtna oblastva.

§ 2. Ako je o tem odločiti, mora obrtno oblastvo pozvati lastnika obrta, da izkaže v primernem roku, ki se naj določi, njegov stvarni značaj in mu obenem naznaniti, da se bo po preteku tega roka odločilo in obrt izbrisal iz javnih knjig, če se ne bo spoznal, da je radiciran.

Obenem mora obrtno oblastvo zaprositi ono sodišče, kateremu je poverjeno vodstvo dotične javne knjige, da obvesti o lastniku danem nalogu one osebe, ki imajo na vpisanem obrtu kako hipotekarno pravico in jim pri-

pomniti, da jim je dano na voljo, da obrtnemu oblastvu predlože, ali sami za se, ali skupno z lastnikom, tekom roka, ki ga naj obrtno oblastvo določi, dokaze za stvarni značaj obrta, ki so jim morda na razpolago.

§ 3. O tem mora sodišče dati vednost na način, ki je predpisan za zemljiškknjižne stvari, obenem pa v javni knjigi zaznamiti, da je razprava radi priznanja stvarnega značaja obrta v teku.

Ta zaznamba ima učinek, da so pozneje vpisani hipotekarni upniki izključeni od razprave in da niso upravičeni vgovarjati proti odločbi, ki ima iziti.

Izkaz, da so se hipotekarni udeleženci obvestili na predpisan način, je vposlati pred pretekom roka obrtnemu oblastvu, ki bo v slučaju, da nastopijo kake ovire, rok primerno podaljšalo.

V onih slučajih, kjer z imovino kake hiše spojena vpisana obrtna pravica sicer ni izrecno kot taka v zemljiški knjigi, vendar pa je dotični tabularni predmet na tak način označen v zemljiški knjigi, da se da sklepati, da se je nekdanj pri tem predmetu izvrševal ž njim spojeni obrt, je uporabljati min. u. od. 31. okt. 1856. dz. 204. in je tedaj zemljiškknjižno zaznamiti uvedbo tozadavnega postopanja. (Sklep avstr. višega dež. sod. od. 5. okt. 1892. š. 11826 s privolitvijo pravosod. min. od 19. avg. 1892, š. 16205, uk. 1892. str. 157.) — Glej tudi razglas od 9. marca 1896.

§ 4. Po preteku roka preskusi obrtno oblastvo vdane dokaze in odloči z ozirom na izrečene izjave po obstoječih predpisih in sicer

brez ozira na morebitni obstoj hipotekarnih terjatev, ali ima obrt, vpisan za radiciranega stvarni značaj ali ne.

§ 5. Ako se spozna, da je vpisani obrt radiciran, tedaj je odločbo takoj sporočiti sodišču, ki jo mora uradoma vpisati v javno knjigo in izbrisati po § 3. napravljeno zaznambo. V. nasprotnem slučaju je odločiti i proti lastniku obrta i proti hipotekarnim upnikom ter izdati jim je odločbo s tem, da se smejo prizvati na više oblastvo.

Samo iz naslova zastavne pravice ali radi zmanjšanja ali izgube zastavnega predmeta, se ne more vgovarjati proti odločbi.

Ko postane odločba pravnomočna, je na prošnjo obrtnega oblastva obrt izbrisati iz javnih knjig.

§ 6. Ta ukaz nima nikakega vpliva na prejšnje odločbe obrtnih oblastev, ki so postale že pravnomočne in je te na prošnjo teh oblastev vpisati v javne knjige.

Ako se pa vsed tega izbriše kak za radiciranega vpisani obrt, je obvestiti o tem hipotekarne udeležence, da branijo morebitne svoje pravice.

§ 7. S tem se razveljavljajo predpisi o predmetu tega ukaza, ki so veljali doslej in ki ne soglašajo z gornjimi določbami.

IX. (XVI).

**Predpisi o cerkvenih posestvih z
ozirom na javne knjige.****a) Ukaz ministrstva za uk in bogo-
častje od 20. junija 1860, dz. 162,**

o otujitvi in obremenitvi premoženja kato-
liških nadarbin, cerkev in duhovskih
zavodov.*)

Po členu XXX. konkordata (dz. 195 iz
leta 1855) se ne smejo cerkvena posestva niti
prodati niti z večjimi dolgovi obremeniti, ako
tega nista privolila Sveta stolica, kakor tudi
Njegovo Veličanstvo cesar ali oni, katere le-ti
pooblaste k temu.

V izvršitev teh določeb se odreja vsled
najvišega sklepa od 9. junija 1860 tako:

Da se dobi privoljenje Njegovega Veličan-
stva za otujitev cerkvenega posestva, ki pre-
sega vrednost sto goldinarjev avstrijske veljave
je predložiti prošnjo s potrebnimi prilogami
škofu, ki jo bo izročil ob enem s svojim mnen-
jem političnemu deželnemu oblastvu. — Če
se gre za cerkveno posestvo, katerega vrednost
ne presega osem tisoč goldinarjev avstrijske

* Določbe tega ministrskega ukaza ostanejo v moči
izvemši one odredbe, po katerih treba takim opravi-
lom potrditve papeške kurije. (§ 51. zak. od 7. maja 1874.
dz. 50).

veljave, tedaj izreče lahko politično oblastvo vsled najvišega pooblastila cesarsko privoljenje, ako škof podpira prošnjo za privolitev otujitve. — Ako škof prošnje ne podpira, ali če se gre za kako višo vsoto, tedaj je predložiti stvar ministrstvu za uk in bogočastje, ki ima izprositi, ako presega vrednost posestva, ki je prodati, vsoto dvajset tisoč goldinarjev avstrijske veljave, najviši sklep. — Radi otujitve kakega posestva škofovske mize mora pridejati škof svoji prošnji mnenje svojega metropolita in stolnega kapiteljna, metropolit ali izvzeti (eksemptni) škof mnenje dotičnega metropolitskega in stolnega kapiteljna ter jo predati političnemu deželnemu oblastvu, da more predložiti zadevo ob enem s svojim mnenjem ministrstvu za uk in bogočastje. — Obremenitev cerkvenega posestva, ki presega vsoto en tisoč goldinarjev avstrijske veljave, je imeti za večjo obremenitev. Kakor s tako je nadalje ravnati, kadar se dajo zemljišča, stanovališča ali pravice za več kakor tri leta v zakup oziroma najem, kakor tudi, če se pogodi, da je plačevati zakupnino ali najemnino več kakor eno leto naprej. — Radi obremenitve cerkvenih posestev ali prihodkov z večjimi dolgovi je predložiti prošnjo za cesarsko dovoljenje s potrebnimi prilogami škofu, ki jo bo poslal obenem s svojim mnenjem političnemu deželnemu oblastvu. — Ako obremenitev ne presega vsote petnajst tisoč goldinarjev a. v., ravnatako ako se gre za sklep zakupne ali najemne pogodbe, ki velja kakor večja obremenitev, za ne več kakor petnajst let, je blago-

volilo Njegovo Veličanstvo pooblastiti politično deželno oblastvo, da naj da v to dovoljenje v slučaju, ako škof podpira prošnjo za dovoljenje. Če škof prošnje ne podpira, ali če se gre za kako večjo vsoto ali za zakupno ali najemno pogodbo daljše dobe, je predložiti zadevo ministrstvu za uk in bogočastje, ki ima izprositi najviši sklep, ako se obremeni cerkveno posestvo z vsoto, ki presega višino štirideset tisoč goldinarjev av. veljave, ali če se sklene zakupna ali najemna pogodba za dobo več kakor tridesetih let. — Radi obremenitve posestva škofovske mize mora pridejati škof svoji prošnji mnenje metropolita in stolnega kapiteljna, metropolit ali eskemptni škof mnenje metropolitanskega ali stolnega kapiteljna in jo izročiti političnemu deželnemu oblastvu, ki bo predložilo zadevo ob enem s svojim mnenjem ministrstvu za uk in bogočastje. K prilogam, ki so pridejati prošnjam za cesarsko privoljenje otujitve ali obremenitve, spada po kakovosti slučaja mnenje patrona ali njegovega namestnika. Da se more otujitev ali večja obremenitev, za katero se je dosegla cesarska privolitev, vpisati v javne knjige, ima oddati politično deželno oblastvo izjavo, da se je zadostilo posebnim, o otujitvi ali obremenitvi cerkvenega posestva veljavnim predpisom. —

[To se sme vendar še-le tedaj zgoditi, kadar se dokaže, da je dala Sveta stolica, odnosno njen pooblaščenec dovoljenje za dotično otujitev ali obremenitev, ali da za otujitev ali obre-

menitev, o kateri se razpravlja, ni treba takega dovoljenja.] — Pri otujitvi cerkvenega posestva, ki ne presega vrednosti sto goldinarjev avstrijske veljave, in pri manjši obremenitvi takega posestva, je ravnati po določbah, ki so merodajne za upravo cerkvenega premoženja. — Potrdila, da se je zadostilo posebnim, o otujitvi cerkvenega posestva veljavnim predpisom, ne sme politično deželno oblastvo dati, dokler ni izkazano, da ni otujitvi ali obremenitvi v cerkvenem oziru ničesar na poti. — Otujitev ali obremenitev cerkvenega premoženja, ki se je izvršila ne vpoštevajoč predpise tega zakona je smatrati neveljavno.

Vpisi pravnih opravil te vrste v javne knjige, določene za pridobitev stvarnih pravic na nepremične stvari, se morajo izvršiti le tedaj, če se poleg izpolnitve ostalih zakonitih zahtev, dovede izrecna izjava političnega deželnega oblastva, da se je zadostilo posebnim o otujitvi ali obremenitvi cerkvenega posestva obstoječim predpisom. — S tem pa se vendar ne dotika pravica, ki jo dajejo veljavni zakoni upnikom nadarbinarja v izterjanje njih terjatev iz pridelkov nepremičnega nadarbinskega imetja potom realne izvršbe, v kolikor je po obstoječih zakonih dopustna. — I sodnim oblastvom i hipotečnim uradom v Dalmaciji se zaukazuje, da naznanijo vsak vpis otujitve ali obremenitve cerkvenih posestev v javne knjige nemudoma političnemu deželnemu oblastvu (min. u. od 13. jul. 1860, dz. 175., ki ostane glasom § 51. zak. od 7. maja 1874, dz. 50. v veljavi še nadalje.)

b) Iz ukaza ministrstev za uk in bogočastje in za pravosodje od 13. jun. 1858 dz. 95.

o zahtevah in izkazu zakonitega obstoja duhovskih redov in kongregacij, kakor tudi o pogojih, ki so za nje merodajni pri sklepu pravnih opravil.

§ 5. V Avstriji zakonito obstoječi duhovski redovi in kongregacije obeh spolov so upravičeni sklepati pravna opravila, držoč se zakonitih predpisov in oziroma določeb o otujitvi in obremenitvi cerkvenega premoženja in zlasti, v kolikor pripuščajo pravila njih redov, pridobivati lastnino na vsak zakonit način.

Pri tem jih zastopajo, ne glede na tekoča opravila navadnega gospodarstva, njih krajevni predstojniki, ki pa morajo, če so po redovni ustavi podrejeni provincijalnemu predstojniku, izkazati le-teh pritrditev. Redovne predpise, ki omejujejo krajevne predstojnike pri sklepanju pravnih opravil tudi v drugem oziru, je predložiti ministrstvu za uk in bogočastje, da se obče razglase. Iz takih ustavov se sme vgovarjati le proti veljavnosti takih pravnih opravil, ki so se sklenila po tem razglasu.

§ 6. Pri vseh razpravah, ki se vrše v državljanskih pravnih in drugih zadevah pred javnimi oblastvi, morajo imenovani redovni predstojniki izkazati o tej svoji lastnosti škofovsko potrdilo. Pri lastninskih pridobitvah naj škof obenem tudi posvedoči, da je dotična du-

hovna združba po redovnih pravilih zanje zmožna.

§ 7. Oblastva, katerim je poverjeno vodstvo javnih knjig, so dolžna naznaniti vsako pridobitev nepremičnega premoženja po duhovnih redovih ali kongregacijah političnemu deželnemu oblastvu. Isto se mora zgoditi pri vseh premembah glede nepremične, v javnih knjigah vpisane lastnine takih združeb, naj se že tičejo njene otujitve ali kakoršnekoli si bodi obremenitve.

c) Iz razglasa min. za bogoč. in nauk 15. dec. 1891, dz. 4. l. 1892,

z ustavom evangeljske cerkve avgsburške in helvetske izpovedbe.

§ 66. š. 4, zadnji od. Premembe nepremične občinske imovine v premično in nasprotno, nadalje sploh prodaje nepremične in premične občinske lastnine, kolikor ima umetalniško, zgodovinsko ali znanstveno vrednost, in pa nove naprave cerkvenih poslopij, naposled zajmi, ki presegajo polovico rednih letnih dohodkov občine, potrebujejo dovolila višega cerkvenega sveta.¹⁾

¹⁾ Prav. min. je na ravnanje po teh predpisih opozorilo z u. 31. maja 1897., uk. 19.

O vpišu lastninske pravice pri katoliških in nekat. cerkvenih posestvih, pri posestvih redov in nadarbin glej min. u. za Tirolsko 19. okt. 1897, uk. 97.

X. (XVII).

Predpisi o delitvi dedine pri kmetijah srednje velikosti.

d) Zakon od 1. aprila 1889; dz. 52,

s katerim se uvajajo za kmetijska posestva srednje velikosti posebni predpisi o delitvi dedine.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Za srednje velika kmetijska posestva, s katerimi je združena hiša za stanovanje, (domačije), zadobe po tem zakonu in po tistih deželnih zakonih, ki se bodo izdali na podlagi pričujočega, glede delitve dedine veljavo posebni predpisi.

Deželno zakonodajstvo določi, katere domačije naj se v zmislu tega zakona štejejo med domačije srednje velikosti. Prav tako določi deželno zakonodajstvo tudi, katere ležine in užitne pravice se morajo všteti v sestavine domačije, kadar se o nji odločuje, ali je domačija srednje velikosti.

§ 2. Fidejkomisna in fevdna dobra ne spadajo pod ta zakon.

§ 3. Lastnik take domačije, ki je podvržena določilom tega zakona, s tem še ni omejen, prosto razpolagati z domačijo ali s posameznimi deli niti med živimi niti na slučaj smrti.

Določila tega zakona veljajo o zakonitem dedinskem nasledstvu vselej, pri oporočnem

ali pogodbenem nasledstvu pa le tedaj, kadar zapustitelj določi za prejemnika osebo, v občnem državljskem zakoniku vzprejeto med zakonite dediče, pri čemer pa ni navezan na zakoniti nasledni red in tudi ne na tistega, ki ga določi deželno zakonodajstvo.

§ 4. Ako prehaja po lastniku domačije zapuščina na več oseb, more domačija sama z vso pristojnino vred pripasti samo eni osebi, namreč prejemniku (zemljiščnemu dediču).

Kaj je šteti v pristojnino kake domačije, to določuje občni državljski zakonik. K pristojnini spada posebno tudi gospodarski inventar, kolikor ga je potreba za redno gospodarstvo na domačiji. Kadar se dedinski deležniki o tem ne bi mogli sporazumeti, tedaj naj po dogovoru z izvedenci sodišče ustanovi obseg potrebnega gospodarskega inventarja.

Ako bi se morda v gospodarskem inventarju kaj pogrešalo, ne more se za to zahtevati, da se naj popolni vrednost iz siceršnje zapuščine.

§ 5. Deželno zakonodajstvo določuje prejemnika tako, da se drži pravic in redu o zakonitem dedinskem nasledstvu ter v teh mejah ustanovi nasledni red, po katerem so med več dediči, po zakonitem dedinskem nasledstvu dedino ob enem nastopajočimi, posamezniki poklicani, da dedino prevzamejo, ako bi se ne mogli sporazumeti. Vendar more deželno zakonodajstvo izdati določilo, da naj se neposredno za potomci zapustiteljevimi in pred ostalimi njegovimi sorodniki pokliče za pre-

jemnika preživeli zakonski. Rodni otroci prihajajo na vrsto pred adoptovanimi, zakonski pred nezakonskimi. Legitimovani otroci so enaki zakonskim otrokom.

§ 6. Pri delitvi dedine se prideli domačija (§ 4.) prejemniku, kateri pa zato postane dolžnik zapuščine do visokosti neobremenjene (čiste) vrednosti domačijske.

§ 7. Vrednost domačije se ustanovi po pogodbi udeležencev, kadar pak bi se ti ne mogli pogoditi, po sodišču, katero jo da izvedencem oceniti in dovpraša o nji župana (občinskega načelnika) ter jo določi po pravični presodbi tako, da prejemnik še more dobro izhajati.

Vdeležencem je na voljo dano, biti pričujočim pri cenitvi in delati svoje opomnje.

Kadar se ustanavlja vrednost domačije, ozirati se je sicer primerno tudi na gospodarski inventar, vendar se ta ne sme ceniti samostojno.

Deželno zakonodajstvo sme določiti, da more na mesto te sodiške ustanovitve stopiti taka ocena, kateri se vzame za podlago mnogokratnik čistega dohodka katastralnega.

§ 8. Pri delitvi zapuščine naj se na mesto domačije postavi znesek, ki je prejemniku po § 6. zaračunjen v dolg.

Ta delitev med sodediči s prejemnikom vred se vrši po določilih občnega državljskega zakonika in postopanja v neprepirnih zadevah. Vendar se mora delitev dedine vršiti vselej pri sodišču, ali pa se mora sodišču predložiti v odobrilo.

§ 9. Kadar se stranke ne morejo sporazumeti o roku in obrokih izplačevanja ter o tem kako naj se znesek, ki se mora izplačati sodedičem, do tega časa obrestuje, tedaj to odloči po pravični presodbi sodišče. Vendar pa se mora prejemniku domačije na njegovo zahtevo dodeliti v popolno odplačilo tega zneska rok treh let od tistega dne počenši, katerega je prisojilo zadobilo pravno moč.

Z druge strani pa se proti volji tistih, ki imajo pravico kaj zahtevati, izplačilni rok ne sme določiti nad ta čas.

Tudi naj se poskusi, da se dotičniki med sabo dobrovoljno pogode, kako naj bi se zneski, katere je treba izplačati, med tem časom zavarovali. Ako se taka pogodba ne posreči, ukaže naj se v prisojilni listini, da se lastninska pravica prejemnikova na prideljeno mu domačijo more v zemljiške knjige vpisati le tedaj, ako se vanje ob enem v zavarovanje zneskov, ki se morajo sodedičem izplačati, vpiše tudi zastavna pravica na domačijo.

Zmislju primerno velja to določilo v deželah, kjer nimajo zemljiških knjig, nego knjige popisnice.

Ako se prevzeta domačija po kakem pravnem poslu med živimi popolnoma ali deloma prenese tretji osebi v lastnino, predno preteče gori omenjeni rok, upravičeni so sodediči, zahtevati izplačilo takoj brez ozira na čas, za to določen.

§ 10. Kadar sodišče ustanovi prejemno ceno (§ 7, odstavek 1.), tedaj more deželno za-

konodajstvo ukazati, da se ob enem na korist prejemnikovo odšteje znesek, kateri pa ne sme prekoračiti ene tretjine neobremenjene (čiste) cene domačijske, najdene po sodišču.

§ 11. Zapustitelj mora prednost prejemnika omejiti, odpraviti ali pa razširiti v mejah pravice na dolžni del.

§ 12. Vrednost, za katero glavni dedič prevzame domačijo po določilih tega zakona, naj se vzame tudi za podlago odmeri pristojbin, ki jih je plačati državi za prenos premoženja.

Izvemši slučaj, da je sodišče s cenitvo ustanovilo ceno (§ 7.), ne sme sicer nikdar ta vrednost biti manjša nego najmanjši znesek, določeni v členu III. zakona od 7. junija 1881 (dz. št. 49.) in v razpisu fin. ministrstva od 25. jan. 1884 (dz. 18.), oziroma v § 13 zak. od 9. febr. 1882 (dz. št. 17.).

§ 13. Pravica na dolžni del se s temi predpisi o delitvi dedine ne ruši.

Preračunu dolžnega dela je vzeti za podlago vrednost domačije, ustanovljeno po § 7. tega zakona. Vendar ta vrednost nikdar ne sme biti manjša kakor tisti znesek, po katerem je odmeriti pristojbino, ki se mora plačati državi za prenos premoženja.

Ne sme se to smatrati za omejitev dolžnega dela, ako

1. sodišče v zmislu § 9. ustanovi plačilni rok ;

2. zapustitelj v veljavni poslednji volji odloči tako, da se :

- a) rodnemu očetu ali, rodni materi prejemnikovi do njegove polnoletnosti daje pravica, po zapustiteljevi smrti vzprejeti domačijo v svoj užitek in svojo upravo, toda z dolžnostjo, da tako dolgo, kakor traja ta užitek in uprava, vzgojuje in ako treba na domačiji vzdržuje prejemnika in njegove nedoletne sodediče, poslednje do tistega časa, ko dospe njih dedinski del, in ako pred dospeljem kak sodedič postane polnoleten, do dosežene polnoletnosti;
- b) dospelje dedinskega dela odlaša do polnoletnosti sodediča, toda z dolžnostjo, da prejemnik sodediče do tega časa primerno vzgojuje, in ako treba, vzdržuje.

V obeh slučajih (*a* in *b*) ima dosežena samosvojnost tisto moč, kakor dosežena fizična polnoletnost. Prav tako stopi v obeh slučajih na mesto dolžnosti naravne prehranitve dolžnost izplačevati dogovorjene ali sodiški ustanovljene obresti tedaj, kadar se kak sodedič nameni za tak poklic, da se s pripravljanjem zanj in z njegovim izpolnjevanjem ne da združiti naravna prehranitev na domačiji.

§ 14. Določila tega zakona ne veljajo za domačijo, katera je lastnina več oseb.

Izjemo delajo v tem oziru tiste domačije, ki so solastnina dveh zakonskih in leže v takih ozemljih, za katera deželno zakonodajstvo določi, da je v slučaju smrti enega izmed obeh zakonskih drugi, ki ga preživi upravičen prevzeti k zapuščini, spadajočo polovico domačije,

kolikor tega ne zabranjujejo poslednevoljne določbe zapustiteljeve ali pa pogodbe.

V tem slučaju določi deželno zakonodajstvo tudi, ali in v kaki meri veljajo določila §§ 7, 9 in 10. tudi tedaj, kadar je prejemnik preživeli zakonski.

§ 15. Kadar spada h kaki zapuščini več takih domačij, kakor so označene v § 1. in več oseb po § 4 in 5. tega zakona nastopi dedino kot zakoniti dediči, tedaj so te osebe po tistem redu, kakoršnega določi deželno zakonodajstvo, poklicane, da prevzamejo vsaka po eno domačijo, in po tem istem redu si smejo izbrati to ali ono domačijo. Toisto se ponavlja, kadar je več domačij nego dedičev.

Potomci umrlega dediča stopijo na mesto njegovo. Med njimi sme izbirati oni, katemu gre prednost po omenjeni vrsti.

§ 16. Kadar deželno zakonodajstvo za domačije kakor so v § 1. označene, ustanovi omejitev proste delivnosti ali pa izda določila, da takih domačij ne smejo po nikakem ali samo pod posebnimi pridržki in omejitvami pridobiti ljudje, ki so že lastniki takih domačij ali večih kmetijskih posestev, tedaj veljajo določila tega zakona do take mere, da je lastnik domačije po deželno zakonitih predpisih rečene vrste omejen v svojem razpolaganju z domačijo.

§ 17. Ta zakon zadobi v posameznih deželah moč ob enem s tistimi zakonitimi določili, katera izda o njegovem predmetu zakonodajstvo dotičnih dežel za te dežele ali posa-

mezne njih dele na podlagi pričujočega zakona ali na podlagi že obstoječih določil.

Za dedine, katere pripadejo predno ta zakon zadobi moč, on nima veljave.

§ 18. Izvršitev tega zakona se naroča Mojim ministrom za notranje reči, pravosodje, poljedelstvo in finance.

b) Zakon od 16. septembra 1903, dež. 33, veljaven za vojvodino Koroško o vpeljavi posebnih predpisov o delitvi dedine za kmetijska posestva srednje velikosti (dedne domačije).

Na predlog deželnega zbora Moje vojvodine Koroške ukazujem na podlagi določeb, obseženih v državnem zakonu od 1. aprila 1889, dz. 52, sledeče:

§ 1. Za srednje velika kmetijska posestva, s katerimi je združena hiša za stanovanje (dedne domačije, § 2.), in ki so lastnina ene same osebe, zadobe po tem zakonu glede delitve dedine veljavo posebni predpisi.

V koliko veljajo določbe tega zakona glede onih domačij, ki so lastnina več oseb, določa § 15.

§ 2. Za srednje velike domačije v zmislu tega zakona je šteti one domačije:

- a) katerih čisti katastralni donesek znaša najmanj 50 kron, pri čemer površinska mera ne sme znašati manj kakor 5 hektarjev;
- b) katerih čisti katastralni donesek znaša ne glede na površinsko mero k večjem 1000 kron.

Deželna vlada sme določiti sporazumno z deželnim odborom za posamezne občine nižjo najmanjšo mero čistega katastralnega doneska, odnosno površinske mere.

§ 3. Za sestavine domačije je imeti vse lastniku domačije lastne, kmetijskim smotrom služeče nepremičnine, ki se obdelujejo navadno iz domačije (z doma) in tvorijo gospodarsko enoto.

Za sestavine domačije je imeti tudi one nepremičnine, ki bi jih bilo smatrati sicer za srednje velike domačije v

zmislu § 2. tega zakona, ki se pa obdelujejo z druge domačije in tvorijo potrebno pritiklino za njeno redno gospodarstvo (pristave).

Za sestavine domačije je imeti nadalje s posestvom domačije ali nje posameznih delov združene (radicirane) obrti in užitne pravice, zlasti pravice paše, drvarjenja in vodne pravice na občinskih zemljiščih ali na drugih tujih ali skupnih zemljiščih.

Ali je imeti posestvo za domačijo srednje velikosti v zmislu tega zakona in katera zemljišča, kakor tudi užitne pravice je smatrati sestavinami domačije, to naj ugotovi zapuščinsko sodišče po zaslišanju občinskega zastopstva in izvedencev.

§ 4. je enak § 2. drž. zak. od 1. apr. 1889, dz. 52.

§ 5. Posestnika domačije, ki je zavezana določbam tega zakona, ta zakon ne omejuje v razpolaganju o domačiji ali njenih posameznih delih niti med živimi niti za slučaj smrti.

Določbe tega zakona je uporabljati pri zakonitem dednem nasledstvu vselej, pri oporočnem ali pogodbenem pa le tedaj, če določi zapustnik za prevzemnika osebo, ki je v občnem državljskem zakoniku med zakonitimi dediči, pri čemer pa ni vezan niti na povrstni red občega državljskega zakonika, niti na onega, ki ga določa ta zakon.

§ 6. je enak § 4. drž. zak. od 1 apr. 1889, dz. 52.

§ 7. Prevzemnik se določi po pravu in po redu zakonitega dednega nasledstva. Ako nastopi ob enem več dedičev, in se ne more doseči med njimi sporazumljenja, so poklicani posamezni za prevzetje domačije tako-le:

1. Navadno gre prednost moškim dedičem pred ženskimi in med več dediči istega spola starejšemu pred mlajšimi; pri enaki starosti odloča žreb. Vendar imajo po kolenu bližnji sorodniki prednost pred bolj oddaljenimi.

2. Rodni otroci imajo prednost pred posinovljenci, zakonski pred nezakonskimi. Vzakonjeni otroci so zakonskim sovrstni.

3. Ako je umrl zapustnik brez otrok in ako je podedoval domačijo celo ali po večini po enem roditelju, pripade domačija onemu sodediču, kateremu bi pripala, če bi bili dedni vdeleženci le od dotičnega roditelja.

4. Od prevzetja domačije so izključeni navadno oni:

- a) katerim je sodišče odtegnilo pravico prostega oskrbovanja imovine;
- b) kateri se zde sicer radi duševnih ali telesnih hib nesposobni za osebno obdelavanje domačije;
- c) kateri so očitno nagnjeni k zapravljivosti;
- d) kateri so po svojem poklicu zadržani, domačijo obdelovati iz nje same osebno;
- e) kateri so nad 2 leti odsotni, ne da bi poročali o svojem bivališču in je po okolnostih njih odsotnosti dvomljivo, če se bo odsotni vrnil v primernem času.

Ako za prevzetje domačije ni drugih dedičev kakor takih, glede katerih se kaže po predstoječih določbah kak izključilni razlog, je vendar določiti takega dediča za prevzemnika, če se ne spozna primernejše prodati domačijo po zakonitih določbah, veljajočih za varovance in razdeliti zapuščinsko premoženje po načelih občega državljanjskega zakonika.

Odločba, s katero se določi prevzemnik domačije v slučajih, omenjenih v predstojećem odstavku, dalje odločba o prodaji domačije ali o tem, da obstoje izključilni razlogi po lit. b—e, se pridržuje zbornemu sodišču I. stopinje, kateremu naj predloži v takih slučajih okrajno sodišče razpravne spise s svojim mnenjem. (§ 109 jn.)

5. Ako je zemljiški dedič ob času pripada dedščine že samolastnik kake domačije srednje velikosti ali kakega še večjega kmetijskega posestva, tedaj je njegova pravica, prevzeti domačijo zapustnika, za drugimi sodediči, in pripade tedaj domačija onemu, ki je po določbah tega zakona v drugi vrsti poklican, če ne odstopi prvi svoje lastno posestvo raje drugemu za ceno, ki je določiti po § 9. Ako neče noben sodedič prevzeti tega slednjega posestva, ugasne njih pravica, zahtevati, da bi se za prevzetje domačije poklicani zapostavljal.

6. Če tekmujejo izključeni dediči in ne izključeni dediči, pripade domačija onemu slednjih, kateremu bi pripala, če bi prvih sploh ne bilo.

§ 8. Pri delitvi dedine se odkáže domačija (§ 6.) zemljiškemu dediču, ki postane dolžnik zapuščine do višine bremen proste vrednosti domačije.

§ 9. Vrednost domačije je določiti dogovorno z udeleženci. — Ako ni moči doseči dogovora, naj določi sodišče s cenitvijo izvedencev, zaslišavši občinsko zastopstvo in udeležence vrednost, domačije po mnogokratniku katastralnega čistega doneska po pravičnem izprevidu, tako da bo mogel prevzemnik izhajati. — Ako se udeleženci ne morejo sami zastopati, je pritegniti njih zakonite zastopnike, ki so upravičeni, pri tem izreči svoje opazke. — Z ozirom na nasprotujoče se koristi zemljiškega dediča in sodedičev je skrbeti, če so ti mladoletni ali varovanci, da se ločeno (posebej) zastopajo. - Vsak izvedenec je dolžan, označiti dejanske uvete, na katerih temelji njegovo mnenje, kakor tudi ostale podlage svojega vrednostnega preračuna. — Na obstoječi obratni inventar se je sicer primerno ozirati pri določitvi vrednosti domačije, vendar ga ni ceniti samostalno.

§ 10. Pri delitvi zapuščinskega premoženja je všteti mesto domačije znesek, ki se zaračuni prevzemniku po § 8., kakor dolg. — Ta delitev se izvrši med sodediči vštevši prevzemnika po določbah občega državljanskega zakonika in izvenspornega postopanja, vendar je opraviti delitev dedine vedno pri sodišču ali jo predložiti sodišču v odobritev. — V dotični listini je povedati, da se je izvršila delitev dedine po tem zakonu.

§ 11. Ako se stranke ne zedinijo o roku, obrokih izplačila in medčasnem obrestovanju zneska, ki je izplačati sodedičem, tedaj naj odloča sodišče o tem po pravičnem izprevidu. V vsakem slučaju se mora vendar prevzemniku domačije na njegovo zahtevanje dovoliti v popolno poravnanje tega zneska rok treh let od dneva pravomočnosti prisojila. — Nasprotno se izplačilni rok proti volji upravičencev ne sme določiti čez to dobo. — Ravno tako naj se skuša doseči z lepa dogovor glede začasnega zavarovanja zneskov, ki jih je izplačati. Ako se tak dogovor ne more doseči, je v prisojilni listini odrediti, da se more lastninska pravica prevzemnika do odkazane domačije zemljiškoknjižno vpisati le z istočasnim vpisom zastavne pravice za sodediče na domačijo v zavarovanje izplačilnih zneskov.

Ako se prepiše prevzeta domačija pred pretekom gorenjega roka vsled pravnega opravila med živimi popolnoma ali deloma v last kaki drugi osebi, so sodediči upravičeni, zahtevati izplačilo takoj brez ozira na čas za to določen.

§ 12. Zapustnik sme prednost prevzemnika omejiti, odpraviti ali v mejah pravice do dolžnega deleža razširiti.

§ 13. Vrednost, za katero prevzame zemljiški dedič domačijo po določbah tega zakona, je vzeti za podlago tudi pri odmeri imovinske prenosnine, ki jo je plačati državi.—V nobenem slučaju, izvzemši slučaj, ko določi vrednost sodišče v zmislu § 9. tega zakona po cenitvi, pa se ne sme vzeti ta vrednost manjšo (§ 12. zak. od. 1. apr. 1889, dz. 52) kakor sedemdesetkratni zemljiški davek brez popusta (razp. fin. min. od 23. dec. 1897, dz. 301). od- nosno šestdesetkratni hišnonajemninski davek brez popusta (§ 13. zak. od 9. febr. 1882, dz. 17).

§ 14. se glasi enako kakor § 13. drž. zak. od 1. apr. 1889, dz. 52 z razločkom, da stoji v drugem odstavku mesto «po § 7.,» «po § 9.,» in v tretjem odstavku št. 1. mesto «v zmislu § 9.,» «v zmislu § 11.»

§ 15. Na domačijo, ki spada pod določbo tega zakona in ki je last več oseb, je uporabljati določbe tega zakona le tedaj, če sta solastnika soproga in če je eden od njih umrl brez potomcev. — V tem slučaju je preživeli del, v kolikor ne nasprotujejo naredbe, vpravičen, prevzeti izpraznjeno polovico domačije po določbah §§ 9. in 11. — Pa tudi ako so otroci iz tega zakona, prevzame lahko, posebno pri prezadolženih zapuščinah, preživeli soprog s privoljenjem varstvenega sodišča v zapuščino pripali del domačije po določbah §§ 9. in 11., če ne nasprotujejo ženitne pogodbe ali druge pravnoveljavno ukrenjene naredbe. — Tak predlog je zavrniti, če je vdova še (starosti), v kateri se lahko pričakuje, da se bo zopet pov dobi ročila in s tem odškodovali otroci iz prvega zakona.

Soprog, ki je po lastni krivdi ločen, vendar ne more zahtevati v tem paragrafu danih pravic.

§ 16. 1. in 2. odstavek se glasita enako kakor 1. in 2. odstavek § 15. drž. zak. od 1. apr. 1889, dz. 52, z raz-

ločkom, da stoji v 1. odstavku mesto «po §§ 4. in 5.» «po §§ 6. in 7.».

Odstavek 3.: Preživelemu seprogu po § 15. pristojna pravica do prevzetja izpraznjene polovice domačije je omejena tudi v slučaju, kedar bi bil preživel soprog solastnik vseh k zapuščini spadajočih domačij, na eno teh domačij, vendar si sme preživel soprog izvoliti domačijo, katere solastnik je bil.

§ 17. Ta zakon zadobi veljavo tri mesece po svoji razglasitvi.¹⁾ Na pripade dedščine, ki nastopijo pred veljavnostjo tega zakona, ga ni uporabljati.

§ 18. Izvršitev tega zakona se naroča Mojim ministrom za notranje stvari, pravosodje, poljedelstvo in finance.

XI. (XVIII).

Razdelba skupnih zemljišč in uredba dotičnih skupnih pravic.

A) Državni zakon od 7. junija 1883 dz. 94.,

o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

§ 1. Oblastva po zakonu od 7. junija 1883 (dz. 92) pristojna v rečeh zemljiške zložbe pristojna so ob enem v postopku pri razdeljevanju zemljišč, in tako tudi v postopku pri uravnavanju vkupnih pravic do porabe in uprave zem-

§ 17. ¹⁾ Torej 15. januarja 1904.

ljišč, katera ostanejo nerazdeljena, in glede katerih ali

- a) med bivšimi grajščinskimi gosposkami in občinami ali nekdanjimi podložniki in tako tudi med dvema ali več občinami bivajo skupne pravice do posesti in porabe (uživanja), ali pa katera
- b) bodi vkupno bodi eden za drugim (po čredi) uživajo (rabijo) vsled tega, ker so sami osebno soudje ali ker se kot posestniki štejejo za soude, vsi ali neki udje katere občine, enega ali več občinskih oddelkov, soseščin ali podobnih kmetijskih (agrarnih) občestev (kmečkih razredov, posestnikov hiš s posebno ali staro pravico, singularistov it.) ali so upravičenci glede menjalnih zemljišč, kakeršna bivajo po nekih deželah.

Tem oblastvom kot takim pristoji tudi razprava in razloka preprirov, ki nastanejo med sodeložniki zgoraj imenovanih zemljišč (§ 2. črka b) tega zakona) o posesti ali lasti posamičnih delov teh zemljišč, potem razprava in razloka o kaki nasprotni (vračilni) dajatvi za porabo takih zemljišč, ter naj ta oblastva vsak čas že o začetku svoje delavnosti pretehtujejo, če obstoje ali ne zgornji uveti njih pristojnosti.

Deželno zakonodajstvo določa¹⁾, kedaj se začne pristojnost teh oblastev, ter izloča (izključuje) le-ta prav od te dobe počenši pristojnost vseh onih oblastev, v katerih zakonito področje te reči sicer spadajo. Ako so vendar takšne reči ob oni dobi uže tekle pri rednem

sodniku, to se pristojnost razdelbenih in uredbenih oblastev ne dotika tako osnovane pristojnosti njegove. Samo da je treba takšne reči nadaljevati po predpisih za okrajšani (sumarni) postopek veljajočih,²⁾ razven ko bi se s tem kratila kaka formalna pravica, katero je ena ali druga stranka uže pridobila.

¹⁾ Predpisi, pridržani deželnemu zakonodajstvu, so se dali: za Moravsko z zak. 13. febr. 1884, dež. 31 in izvrš. u. 5. jul. 1886., dež. 68.; za Koroško z. zak. 5. jul. 1885., dež. 23., 18. maja 1896., dež. 24. in 21. febr. 1900., dež. 14. in izvrš. u. 18. dec. 1886., dež. 2. iz. l. 1887.; za Nižno Avstrijo z zak. 3. jun. 1886., dež. 39. in 18. maja 1896. dež. 49. ter izvrš. u. 8. febr. 1887., dež. 20.; za Kranjsko z zak. 26. okt. 1887. dež. 2. iz. l. 1888. in 18. maja 1896., dež. 30. ter izvrš. u. 30. jul. 1888. dež. 17.; za Šlezijsko z zak. 8. dec. 1887., dež. 13. iz. l. 1888. in izvrš. u. 20. jan. 1890. dež. 25.; za Solnograško z zak. 11. okt. 1892. dež. 32.; za Galicijo z zak. 9. dec. 1899., dež. 20. l. 1900. ²⁾ Sedaj po predpisih civ. pravd. reda (Čl. II. cp.).

§ 2. V § 1. tanje določena zemljišča se razdeljujejo, in skupne pravice do rabljenja in upravljanja te vrste zemljišč, katera ostanejo nerazdeljena, uravnujejo se po besedah tega zakona in ukazil, ki se zastran tega izdado z deželnimi zakoni.

Pri tem se deželnemu zakonodajstvu pridržuje, da se posebno določi:

- a) kedaj naj takšna zemljišča ostanejo nerazdeljena, in se torej imajo samo dotične pravice do rabe in uprave podvreči uravnovanju;
- b) če je in po katerih načelih je takšna zemljišča, čim so kot kmetijska zemljišča ob

enem podvržena zložbi, moči razdeliti samo v zvezi z zemljiško zložbo;

- c) če je in kedaj je postopek razdeljevanja ali uravnavanja začeti uradoma, a kedaj stoprv na zahtevo sodeležnikov, takisto tudi, če je in kedaj je take osebe, katere sicer še niso sodeležniki, a se vendar s katerega koli pravnega razloga laste pravice, takšna zemljišča skupno ali po čredi uživati, moči pod izgubo svoje pravice pozvati z izrokom (ediktom) rok od devetdeset dni postavljajočim, da se za to svojo pravico poženo pri rednem sodniku po predpisih, ki veljajo za okrajšani (sumarni) postopek;¹⁾
- d) kako naj se postopa pri ustanavljanju razdelbenega ali uredbenega črteža, kedaj potrebuje ta črtež sklepa posamičnih sodeležnikov, in kako naj se ta sklep ukrene;
- e) v koliko je v uredbenem črtežu redno upravo in porabo moči izročiti upravniku, ki ga izvolijo sodeležniki ali postavi oblastvo, a v koliko se morajo pri važnih premenah, ki so bile nasvetovane zarad ohrambe ali v boljšo porabo takega zemljišča, z večino glasov premoženi (preglasovani) sodeležniki podati izreku kakega razsodništva ali upravnega oblastva;
- f) po katerih načelih je treba v zvezi z razdelbo ali uredbo vkupne naprave, katere so neogibno potrebne v to, da bode v zameno dano zemljišče uporabno za kmetovanje ali da se bodo uravnane pravice

¹⁾ Glej op. 2) pri § 1.

varno izvrševale, narediti in stalno vzdrževati, pri čemer ima vendar netakneno ostati zakonito področje onih oblastev, ki so pristojna v oziru na železnice in javne poti kakor tudi v rečeh, uravnanih s stavbinskimi redi ali zakoni;

- g) če ima postopek ta obsežati samo zemljišča ali tudi druge nepremičnine ali celo tudi premičnine agrarnih občestev, omenjenih v § 1.;
- h) kak vpliv naj okrajni ali deželni odbori imevajo na tek razprave;
- i) naposled naj deželno zakonodavstvo tedaj, kadar bi v poprejšnjem § 1. v misel vzeti državni zakon od 7. junija 1883 (dz. 92) v dotični deželi ne bil stopil v moč, ker manjka deželnega zakona o skladanju zemljišč (§ 45. dotičnega državnega zakona), izda za svrho pričujočega zakona sosebno potrebne nadaljnje predpise v soglasju z načelnimi določili omenjenega državnega zakona od 7. junija 1883 (dz. 92).

§ 3. Na zahtev katerega sodeležnika sme se s privolbo oblastva (§ 1.) tudi zemljišče, katero njemu edinemu pripada, privzeti v razdelbo, čim se vidi, da bi to bilo v pospeh zadovoljujočemu poboganju sodeležnikov. Iz istega razloga smejo se pri kaki razdelbi ali uredbi neznatne razlike med pravicami posamičnih sodeležnikov v oziru na delež, in zamenili, katera jim pripadejo, poravnati v novcih. — Kolikor to ni nevarno za pravice tretjih oseb, smejo se taki v poravnanje določeni novci so-

deležnikov, katerim so odkazani izročiti že med tekom samega razpravljanja.

§ 4. Tretje osebe, katere imajo kako vknjiženo pravico na zemljišču samem, katero je privzeto v razdelbo ali uredbo, ali na tuji užitni pravici, katera se drži tega zemljišča, ali pa na onem zemljišču, s čigar posestjo je združena ta užitna pravica, smejo se sicer, da varujejo to pravico, udeleževati razdelbenega in uredbenega postopanja, toda s svojim ugovorom razdelbe ali uredbe ne morejo ubraniti. — Niti ni zaslišati takih oseb pri vpisih, kateri se izvrše na podstavi takšne razdelbe ali uredbe.

§ 5. Pravice tretjih oseb, katere so vknjižene na zemljišču privzetem v razdelbo, preneso se na dele, ki se naredo iz tega zemljišča. Od tega so izvzete zemljiške služnosti (§ 474. odz.), katere vsled razdelbe same ali z razdelbo združenih naprav za dovajanje ali odvajanje voda ali novih potov postanejo gospodovalnemu zemljišču nepotrebne ter odpadejo brez pravice do odškodnine. — Pravice tretjih oseb, katere so vknjižene samo na tuji pravici do uživanja v razdelbo privzetega zemljišča, predenejo se na tista oddelila, katera stopijo na mesto odpravljene užitne pravice. — Le-ta oddelila stopijo na mesto odpravljene užitne pravice tudi glede onih pravic, katere so vknjižene na zemljišču, s čigar posestjo je bila združena taka užitna pravica.

§ 6. Po številki določene terjatve, katere so knjižno zavarovane na katerem v razdelbo

privzetem zemljišču, ostanejo tedaj, kadar se ob razdelbi kakšen delež tega zemljišča odkáže občini, občinskemu oddelku, sosesčini ali poljedelski združbi, zavarovane izključno samo na tem delu, če se take terjatve popolnoma pokrijejo s prvima dvema tretjinama vrednosti tega deleža, katero je določiti po dvajseternem katastralnem čistem donosu. — Ako se omenjene terjatve ne pokrijejo tako, morajo vsi sodeležniki nepokriti ostanek takšne terjatve, a če ni bil nobeden del razdeljenega zemljišča odkazan občini, občinskemu oddelku, sosesčini ali poljedelski združbi, morajo oni vso terjatev verovniku precej plačati nazaj, vsak v primeri k svoji pravici do deleža, ki je bila razdelbi vzeta v podstavo. Verovnik se v takem slučaju ne sme braniti, vzeti plačila, sklicuje se na to da njegova terjatev še ni dospela za plačilo. — Kadar znesek terjatve, ki je knjižno zavarovana na kakšnem v razdelbo privzetem zemljišču ni določen po številki, tedaj si mora oblastvo v določitev takega zneska prizadevati, udeležence pripraviti do tega, da se sami domenijo o njem, in po le-tem, kakor se taka domemba doseže ali ne doseže, mora ali uporabiti tega paragrafa določila, ali pa terjatev kot skupni dolg napotiti na vsa iz razdeljenega zemljišča odkazana od-delila. — Na knjižno zavarovane terjatve takih zavodov, ki smejo po svojih pravilih novce posojati samo proti večji varnosti, uporabljati je zgornja določila samo v toliko, v kolikor to ne zadeva takim zavodom v pravilih predpisane večje varnosti.

§ 7. V teku razdelbenega ali uredbenega postopanja oddane izjave ali sklenene poravnave ne potrebujejo niti privolitve tretjih oseb, niti potrditve upravnih ali varstvenih in skrbstvenih oblastev, toda ne da bi se s tem kakor koli si bodi omejila potrditvena pravica, pridržana po dež. zakonu (§ 2.) okrajnim deželnim odborom. — Vendar je namestu potrditve varstvenega ali skrbstvenega oblastva potrebna potrditev deželne ali ministrske komisije.

§ 8. Načrt o razdelbi in uredbi potrebuje oblastvenega odobrila. — Zoper potrjeni načrt razdelbe ali uredbe se ne sme zahtevati vzpostava v poprejšnji stan.

§ 9. Ako je bila vrednost katerega razdelbenemu načrtu v podstavo vzetega oddelila, predno se je prepodalo, vsled kake, če tudi slučajne okolnosti zmanjšana, sme sodeležnik, komur je to oddelilo odkazano, v 60 dneh potem, ko je dotični del načrta izvršen, zahtevati od ostalih sodeležnikov izravnavo vrednosti katero je tedaj, kadar se je zmanjšalo zemljišče, dati v zemljišču, v vseh drugih slučajih pa v novcih. — Ako je bil sodeležnik s tem, da se ni izpolnilo, kar je oblastvo ukrenilo zaradi prehoda v nove, vsled razdelbe nastopajoče razmere posesti ali uživanja, ali kako drugače prikrajšan, sme v 60 dneh po izvršitvi dotičnega dela načrtovega zahtevati od onih sodeležnikov, ki so krivi take prikrajšanosti, povračilo v novcih. — Kadar se je pri taki razdelbi ali uredbi primeril pogršek v izmeri ali v računu, tedaj sme s tem odškodovani sodeležnik v jednom

letu po zvršitvi dotičnega dela načrtovega od onih sodeložnikov, katerim je bil ta pogrešek na korist, zahtevati povračilo, katero je tam, kjer se pogrešek tiče zemljišča, dati v zemljišču, v vseh drugih slučajih pa v novcih.

§ 10. Kadar se razmere zemljiške posesti, na katerih je osnovan razdelbeni načrt, v času med potrdilom in izvršitvijo tega načrta po viši moči (če vodovje spremeni svoj tek ali trajno opustoši zemljišče, če se udere zemlja ali če se primeri kaj drugega enakega) tako znatno premene, da v § 9. omenjena izravnava vrednosti ne more pomagati, tedaj sme deželna komisija na zahtevo enega izmed neposredno udeleženih razdelbeni načrt po vsem ali nekoliko razveljaviti, in, v kolikor bi bila po okolnostih razdelba še možna in koristna, ukazati nova osnovna dela in sestavo novega razdelbenega načrta. — Zoper takšno odrebo se sme vsak sodeložnik v 14 dneh, počenši od dne, ko mu je bila vročena ta odredba, pritožiti na ministrsko komisijo.

§ 11. Pravice, ki so na zemljišču, privzetem v razdelbo, zavarovane za tretje osebe, predevajo se brez vse pristojbine na oddelilno zemljišče, ako se s tem predetjem ne namerava vpisati niti prememba v osebi upravičenega, niti prememba v obsegu same pravice. — Imovinski prenos ali pridobitve pravic na podstavi razdelbenega ali uredbenega načrta so prosti pristojbine 15 let potem, ko stopi ta zakon v veljavo.

§ 12. V tem postopanju od oblasti, v to postavljenih, storjene pravoveljavne sodbe in odobrene poravnave imajo pravno moč sodnih ali, v kolikor gre za stvari politične uprave, političnih razsodbe, oziroma poravnave, in izvrševati jih je, kakor te, oblastvom, ki bi bila razen slučaja po tem zakonu izvršene razdelbe ali uredbe v to pristojna.

§ 13. Vse vloge, vsi zapisniki, priloge, pravne listine, izrecila, izdatki, razsodbe, poravnave, poverila podpisov in prepisov v razdelbenem ali uredbenem postopanju so, v kolikor se ne rabijo za nič drugega, prosti kolkov in neposrednih pristojbin. — K tem postopanju potrebni odtiski katastralnih map se oddajajo po polovični tarifni ceni.

§ 14. Kar se v tem postopanju nabere stroškov za nagrade, potnine in pisarnične izdatke krajnega komisarja, kakor tudi državnih uradnikov, ako bi kateri v tem kaj dela imeli, plačujejo se iz državnega zaklada. — Deželno zakonodajstvo določa, kedo naj nosi drugovrstne troške in kako je take troške deliti med one, ki jih imajo plačati.

§ 15. Ta zakon pride v moč ob enem (istodobno) z zakonitimi ukazali, katera se v njem pridržujejo deželnemu zakonodajstvu, ter vprav s to dobo prestane veljavnost ces. patenta od 5. julija 1853 (dz. 130) v oziru na skupne pravice do posesti in uživanja, omenjene ondukaj (§ 1. š. 4).

§ 16. Izvršitev tega zakona je naročena Mojim ministrom za poljedelstvo, za notranje stvari, za pravosodje in za finance.

B) Deželni zakoni. a) Kranjsko

a) Zakon z dne 26. oktobra 1887. l., dež. 2. iz 1. 1888.*)

S pritrditvijo deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske na podstavi določil, katera obseza državni zakon z dne 7. junija 1883. l., dz. 94, o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja, ukazujem tako :

Prvo poglavje.

O razdelbi in uredbi v obče.

§ 1. Po določilih tega zakona in ukazil, ki se izdado na njega podstavi, smejo se razdeliti zemljišča, oziroma urediti se teh zemljišč tikajoče se skupne pravice do njih uživanja in oskrbovanja, glede katerih zemljišč ali

- a) med bivšimi graščinskimi gosposkami in občinami ali nekdanjimi podložniki, kakor tudi med dvema ali več občinami obstajajo skupne pravice do njih posesti in uživanja, ali
- b) katera vsi ali samo nekateri občani, eden ali več občinskih oddelkov, sosesčin ali podobnih poljedeljskih družeb (vrst kmetov, posestnih hiš s posebno ustanovno pravico, singularistov in dr. t.) skupno ali premenjevalno (drug za drugim) uživajo vsled tega, ker so sami osebno soudje, ali ker se kot sopoestniki štejejo za soude, ali ker so soupravičenci glede spolovinskih ali premenjevalnih zemljišč.

§ 2. Kjer se v tem zakonu govori o skupnih zemljiščih brez drugega oznamenila, razumeti je zemljišča, ki so zaznamovana v § 1. — K tem zemljiščem je prištevati zlasti tudi tista, katera se kot občinsko blago po določilih veljavnega občinskega reda uživajo skupno, kakor tudi

*) Pojasnila k posameznim točkam daje pri njih pozvanim niže pod b) v nekaterih določilih natisnjeni izvršitveni ukaz (skrajšano : dež. u.)

tista, katera so se bila v izvrševanju cesarskega patenta z dne 5. julija 1853, l., dz. 130, odstopila, da so zdaj v posesti kakšne vasi, občine ali skupnosti upravičencev. Nasproti pa k zemljiščem, v § 1. zaznamenovanim, ni prištevati h glavinskemu premoženju občinskemu spadajočih zemljišč, katerih občani ne uživajo neposredno, ampak katera se s tem, da so dana v zakup, ali na kakšen drug način obračajo na korist občinskemu premoženju.

§ 3. Pod skupnim ali spolovinskim uživanjem kakoga zemljišča, ki je potrebno, da se sme nanje uporabljati ta zakon, je razumeti:

1. skupno ali spolovinsko rabo sveta za obdelovanje ali za pašo; ali

2. skupno ali spolovinsko pridobivanje trave, trstja, drv, rupe ali šote, lubja, barskega mahovja, stelje in drugih takih reči.

§ 4. Ako zahteva kakšen sodeležnik (§ 20.), sme se s privolitvijo oblasti tudi zemljišče, katero pripada njemu edinemu, privzeti v razdelbo, kadar se vidi, da bi to pospešilo ugodno združbo skupnosti. — Iz istega razloga se smejo pri razdelbi ali uredbi neznatne razlike med deležnimi pravicami posameznih sodeležnikov in na te deležne pravice spadajočimi oddelili izravnati v novcih. — Take novčne izravnave se smejo, v kolikor bi to ne bilo nevarno za pravice tretjih oseb, že med tekom razpravljanja izročiti sodeležnikom, katerim so odkazane (§ 3. drž. zakona). — Za neznatno razliko v zmislu drugega odstavka je vsekako smatrati ono, katera ne preseza dvajsetega dela vrednosti tistega deleža dotičnega sodeležnika, kateri delež je v novcih oddeliti ali urediti, in to oziraje se na zmanjke in prirastke (§§ 84., 85.), ki se pokažejo glede gospodarskih naprav ali glede odkupila povratnih odpravil v zemljišču.

§ 5. Deli skupnih zemljišč, ki so po svoji leži izpostavljeni posebnim poškodbam, ali katerih se drže taka posebna bremena, ki bistveno zavirajo razdelbo, smejo se od nje izključiti. K takim zemljiščem je prištevati zlasti tista, ki so v primeri z drugimi skupnimi zemljišči izpo-

stavljena večji nevarnosti poškodbe po zasipih, zemljiških plazovih, podmolih in povodnjih, ali katerih se drže posebno visoka ali taka realna bremena, katerih vrednost je težko določiti.

§ 6. Druga, nego v § 1. zaznamenovana nepremična posestva občin, občinskih oddelkov ali agrarskih združeb, kakor tudi njih premično imetje je po tem zakonu toliko privzeti v razdelbo in uredbo, v kolikor oblastva spoznajo, da taka nepremična posestva, kakor na pr. pastirske koč, planinske svisli (senice) i. dr. t. r. služijo za uživalne namene skupnih zemljišč, oziroma, da nepremična posestva ali premično imetje, kakor zlasti glavnice in terjatve izvirajo iz prodaje, iz drugačne uporabe ali iz dohodnih pribitkov skupnih zemljišč ali njih delov.

§ 7. Uredba skupnih užitnih pravic obstaja v tem, da se po razmerah, ki se pokažejo v vsakem posamičnem slučaju, ali določijo alikvotni deleži, po katerih je posameznim upravičencem med-se razdeliti skupni užitek, ki se pokaže perijodično, ali pa da se določijo posamezne užitne pravice same, ali eden del teh užitnih pravic po obsegu, kraju in načinu njih rabe, kakor tudi po času, trajanju in meri njih uživanja. — Uredba oskrbovalnih pravic glede skupnih zemljišč se po tem zakonu izvršuje samo v toliko, v kolikor oskrbovanje takih zemljišč ni že uravnano po občinskem redu ali po drugih občinskega blaga tikajočih se predpisih, ali v kolikor se v mejah nazadnje omenjene uredbe za primerno oskrbovanje zemljišč, ki se uživajo kot občinsko blago, za potrebne spoznajo še posebne odredbe.

§ 8. Z razdelbo in uredbo vred se morajo narediti take skupne naprave, katere so potrebne za to, da se k oddelilnim zemljiščem, kar je največ moči, brez služnosti dohaja, da se lahko s primernim obdelovanjem uživajo, in da se uravnane pravice morejo gotovo rabiti; a pri tem se ne sme presezati mera dejanske potrebe in zlasti pri že obstoječih potih, jarkih, potokih in mostovih je prena-rejati samo to, kar je neizogibno treba. Proti dotičnim odredbam je drugim osebam, kot sodeležnikom, vgovor samo takrat dopuščen, kadar bi jim iz takih odredb nastala izdatna škoda.

Drugo poglavje.

I. O oblastvih postavljenih za razdelbo in uredbo.

§ 9. V postopanju pri razdelbi skupnih zemljišč, kakor tudi v postopanju pri uredbi skupnih užitnih in oskrbovalnih pravic pri zemljiščih, ki ostanejo nerazdeljena, so pristojni:

zapriseženi krajni komisarji, deželna komisija pri političnem deželnem oblastvu, ministerska komisija v poljedelskem ministerstvu. — Kjer se v tem zakonu govori o oblastvih brez natančnejšega oznamenila, razumeti je spredaj omenjena oblastva.

§ 10. Tem oblastvom kot takim pristaja tudi razpravljati in razsojati spore, kateri nastanejo med sodeležniki (§ 20. tega zakona) v § 1. omenjenih zemljišč o posesti ali lastnini do posameznih delov teh zemljišč, potem razprava in rzsodba o morebitnih povratnih odpravilih za uživanje takih zemljišč ali njih posameznih delov, in ta oblastva morajo vselej že pri začetku svojega delovanja presoditi, obstajajo li zgoraj omenjeni pogoji njih pristojnosti. — Spori o vlasti ali posesti kakega posestva, s čigar posestjo je združen delež na skupnih zemljiščih, združena užitna ali oskrbovalna pravica v zmislu tega zakona ali pravica po § 23., spadajo pred rednega sodnika tudi po tem, ko se je pričela pristojnost teh oblastev. — § 60. tega zakona določuje, kedaj se začenja pristojnost teh oblastev, in nje pričetek izključuje pristojnost vseh onih oblastev v katerih zakonito področje sicer spadajo take stvari. Ako so bile pa take stvari takrat, ko se prične pristojnost teh oblastev, že pred rednim sodnikom, tedaj se na ta način utemeljene pristojnosti njegove ne dotika pristojnost razdelbenih in uredbenih oblastev. Samo da je potem take stvari nadaljevati po predpisih, veljavnih za sumarno postopanje¹⁾ razven, če bi se s tem eni ali drugi sporni stranki kratila že pridobljena formalna pravica.

§ 11. Za vprašanja, katera je dognati glede gospodarskih, z razdelbo in uredbo združenih naprav, oziroma glede njih narejanja in prihodnjega vzdrževanja, pristojna

§ 9. Dež. u. 3., 28. § 10. ¹⁾ Sedaj po civ. pravdn. redu. (gl. čl. II. cp.)

so tudi v § 9. imenovana oblastva. — Ta oblastva so pristojna tudi v onih stvareh, katere potrebujejo za namene razdelbe in uredbe razsodbe v gozdno-pravnem oziru. Pri tem je predpise vodnega prava, oziroma gozdne predpise, uporabljati v toliko, v kolikor ni v tem zakonu kaj drugega določeno. — Nasprotno pa ta oblastva niso pristojna v takih pri razdelbi ali uredbi pripetivših se stvareh, katere se tičejo železnih cest ali javnih potov, ali katere uravnava stavbinski red; za vse v takih stvareh potrebne razsodbe in odredbe se je obračati do tistih oblastev v katerih zakonito področje spadajo te stvari.¹⁾

§ 12. Preiskava o sporih stranek pristaja v razdelbenem in uredbnem postopanju krajnemu komisarju, razsodba o njih ostane pridržana deželni komisiji, zoper katere razsodbo je dovoljena pritožba na ministrsko komisijo. — Obe komisiji morata po določenih dotičnih zakonov razsojati in pri tem, skrbno uvažujoč vso vsebino razprave, presoditi, je li dejansko trditev smatrati za resnično ali za neresnično, ne da bi bili pri tem vezani na zakonita dokazna prava. — Okolnosti, ki so bile za njiju prepričanje odločilne, morata navesti v vtemeljitvi svojih razsodb.

§ 13. Krajne komisarje je postaviti izmed takih oseb katere so izprašane za sodniško službo ali za politično upravo, za advokaturo ali za notarijat ter imajo za razdelbeno in uredbno postopanje potrebne kmetijske znanosti, ali pa izmed teoretično in praktično izobraženih poljedelcev ali gozdarjev, kateri dokažejo, da poznajo razdelbe in uredbe tikajoče se ali ž njima v zvezi stoječe zakone in predpise. — Krajne komisarje, kateri niso že kot državni uradniki prisegli službene prisege, vzeti je za njim izročeno

§ 11. ¹⁾ Z. 3. sept. 1894. dež. 27. § 1.: Kadar hočeta krajni komisar ali deželna komisija za agrarne operacije pri izpeljavi kake razdelbe ali uredbe v zmislu § 11. zakona z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888, kaj ukreniti na podlagi o pogozdovanju Krasa za vojvodino Kranjsko izdanega zakona z dne 9. marca 1885., dež. 12., morata pri tem dogovorno postopati s komisijo za pogozdovanje Krasa.

§ 13. Dež. u. §§ 5., 6.

opravilo v prisego; taisti imajo glede na to opravilo pravice in dolžnosti zapriseženih uradnikov. — O težavnih slučajih se smejo za pravoznanski in gospodarski del razdelbe in uredbe postaviti posebni krajni komisarji; enemu izmed njih se izroči vrhovno vodstvo.

§ 14. Deželna komisija pri političnem deželnem oblastvu je sestavljena iz deželnega predsednika ali njegovega namestnika kot načelnika, poročevalca, iz treh članov izmed sodniškega stanu in enega člana deželnega odbora. — V slučajih, navedenih v § 17., pomnožiti je deželno komisijo še z enim članom izmed sodniškega stanu. — Načelnik glasuje kakor drugi komisijni članovi, in kadar se glasovi jednako porazdele, obvelja tisti predlog za sklep, za katerega je on oddal svoj glas.

§ 15. Poročevalca deželne komisije imenuje poljedelski minister dogovorno z ministrom notranjih stvari; člane iz sodniškega stanu določi pravosodni minister, deželno-odborskega člana izvoli deželni odbor sam. — Na enak način je poskrbeti, da se postavi primerno število namestnikov, katerim je stopiti v komisijo takrat, kadar je zadržan stalni član, kakor tudi takrat, kadar je stalni član pri dotični razdelbi in uredbi udeležen kot stranka ali pa kot krajni komisar.

§ 16. Sestavo ministrske komisije izvrši po predpisih § 17. poljedelski minister dogovorno z ministrom notranjih stvari in s pravosodnim ministrom.

§ 17. Deželna komisija, kakor tudi ministrska komisija razsojata v zbornih sejah z večino glasov; polovica članov teh komisij, ki imajo pravico glasovati, mora biti iz sodniškega stanu. Kadar mora pa na ta način sestavljena komisija razsojati spore, za katere bi bila razven slučaja razdelbe in uredbe pristojna redna sodišča, tedaj je komisijo pomnožiti še z enim članom izmed sodniškega stanu. Pri gospodarskih vprašanjih je privzeti poljedelce ali gozdnarje in deželno-kulturne tehnike, da kot izvedenci dajo svoj svet.

§ 18. Oblastva smejo na prestopke začasnih in drugih odredb, izdanih v stvareh tega zakona, ustanavljati

in nalagati do 100 gld. znašajoče globe, kakor tudi redovne globe. — Omenjene globe je, ako se ne morejo izterjati, premeniti v zapor 24 ur za vsakih pet goldinarjev. — Globe se stekajo v deželno-kulturni zaklad.

§ 19. Natančnejša določila o poslovanju zgoraj navedenih oblastev kakor tudi o postavljanju gospodarskih in tehniških izvedencev zaradi svetovanja komisijam, ustanovijo se po ukazni poti.

II. Kedo je udeležен pri razdelbi in uredbi.

§ 20. Za sodeležnike je smatrati:

1. tiste, ki so v posesti skupnih zemljišč, ali kateri
2. so v posesti take pravice, udeleževati se užitkov, ki se opira na to, da sodeležniki spadajo h kakšni do užitka upravičeni skupnosti nekdanjih podložnikov, k upravičnim občanom ali k članom upravičenih vrst, oziroma k skupini udeležencev pri užitku spolovinskih ali premenjevalnih zemljišč, bodisi, da je to spadanje utemeljeno v osebem svojstvu ali v lastninski posesti kakega drugega zemljišča; naposled

3. tiste, ki so v dejanskem užitku dohodnih prebitkov, ki preostanejo po tem, ko so se pokrile zahteve užitnih upravičencev.

Tisti, ki niso sodeležniki v zmislu zgoraj navedenih določil, pa si vendar iz kakeršnega koli pravnega vzroka prilastujejo skupno ali premenjevalno užitno pravico pri takih zemljiščih, smejo se za to pravico poganjati samo tako, kakor je določeno v § 70. — Pod tistimi, ki so pri razdelbi in uredbi neposredno udeleženi, razumevajo se sodeležniki in v zmislu § 23. udeležene osebe v nasprotju s tistimi, ki so v zmislu §§ 25. do 28. samo posredno udeleženi.

§ 21. Pri razdelbi ima vsak sodeležnik po dogovorno ali na podstavi mnenja izvedencev določeni vrednosti svojega deleža pri skupnih zemljiščih in pri drugih zemljiščih, ki se v zmislu § 4. morebiti privzemo v razdelbo, pravico do oddelila iz teh zemljišč s pridržkom morebiti potrebnih izravnav v novcih za neznatne razlike in s pridržkom zmanjšanja razdelbene zemljiške površine v obče, katero se pokaže po gospodarskih napravah in po odkupilu povratnih odpravil v zemljišču. — V kolikor posebne

okolnosti ne utemeljujejo drugega razmerja, tedaj je v prvem odstavku navedeno razmerje odločilno tudi za pravico sodeležnikov pri oddelilu iz skupne vrednosti drugih nepremičnin in imenj, ki so se v zmislu § 6. morebiti privzele v razdelbo.

§ 22. Pri uredbi ima vsak sodeležnik pravico, da se mu pripozna tak alikvoten delež skupnega užitka, kateri je po kakovosti in množini primeren razmerju njegove dozdaje pravice proti pravicam drugih sodeležnikov, ali ako uredba obstaja v določitvi posamezne užitne pravice same, da se mu neprikrajšane puste njegove pravice, v obeh slučajih s pridržkom za neznatne razlike morebiti potrebnih izravnav v novcih in s pridržkom tistih omejil, katera so ali z namenu primerno uredbo izvrševanja posameznih pravic neizogibno združena, ali katera se pokažejo iz primernega zmanjšanja vseh ali nekaterih užitkov, da se s tem trajno zagotovi stanovita plodnost zemljišča. — Ako bi se morali za ta zadnji namen določeni užitki tako zmanjšati ali izključiti, da bi bili s tem posamezni sodeležniki neprimerno oškodovani, tedaj je te sodeležnike za to, obremenivši skupnost sodeležnikov, odškodovati v novcih ali pa s tem, da se jim pripoznajo ali razširijo drugi užitki, kakor je v vsakem slučaju posebej ta ali oni postopek stvari sami prikladnejši in željam udeleženih primernejši.

§ 23. Tiste osebe, katerim pristaja pravica do povratnih odpravil, zlasti do perijodičnih davščin, katere morajo vsi ali posamezni sodeležniki kot taki dajati za užitek skupnih zemljišč ali njih posameznih delov (§ 1., odst. 2. drž. zakona), smejo zahtevati, da se pri razdelbi odkupilo njih dotičnih zahtevnih pravic izvrši ali v novcih ali v zemljišču, kakor v vsakem posameznem slučaju oblastvo ta ali oni način odkupila spozna za primernejši in se pri uredbi dotične razmere uravnajo obestranskim koristim primerneje. — Ti udeleženci se smejo, tudi ko bi ne bili sami sodeležniki, razdelbenih in uredbenih razprav udeleževati v toliko, v kolikor je potrebno, da dobi njim pristojna zahteva in zgoraj omenjena pravica svojo veljavnost.

§ 24. V ostalem se je za to, da se prvemu odstavku § 21. primerno cenijo deleži na zemljiščih, in da se poizvedo in odkážejo dotična oddelila, kakor tudi za to da se določilom § 22. primerno uredé užitne pravice in v zmislu § 23. v poštev jemlje morebitna povratna odprava, ravnati po predpisih o razdelbenem in uredbnem postopanju (III. oddelek) in po napotkih, podanih v dotičnih ukazih.

§ 25. od. 1. in 2. sta enaka § 4. r. in u. drž. zak.; od. 3. in 4.: Krajni komisar mora posredno udeležene povabiti k razpravi, če se mu to v pojasnilo razmer ali v dosego poravnave primerno zdi, vendar smejo taki udeleženci tudi brez oblastvenega povabila priti k razdelbenim in uredbnim razpravam. — Oblastva morajo vselej, zlasti pa pri potrditvi razdelbenega ali uredbnega načrta, paziti nato, da se z razdelbo ali uredbo ne krajšajo pravice posredno udeleženih oseb.

§§ 26. 27. in 28. so enaki §§ 5. 6. in 7. r. in u. drž. zak.

§ 29. V teku razdelbenega in uredbnega postopanja po oblastvenih razsodbah in odredbah ali po izjavi, oddani od udeležencev pred oblastvom, v izvršitev kakšne razdelbe ali uredbe narejeni pravni položaj je pri nastopivših posestvenih premembah vezaven tudi za pravne naslednike, in to celo takrat, kadar so ti posest pridobili na podstavi sodne dražbe.

§ 30. Izjave, ki so bile v teku razdelbenega in uredbnega postopanja pismeno ali ustno oddane pred oblastvom, smejo se preklicati samo takrat, ako se po stanju razdelbenih in uredbnih del po sprevidnosti deželne komisije ni bati, da bi se s takim preklicem ta dela izdatno motila.

§ 31. Razdelbeno in uredbno postopanje, med tem časom tekoče, zavira ali preminja izvrševanje pravic samo v toliko, v kolikor je oblastvo začasno kaj ukrenilo, da se s tem doseže primerni prehod v novi stan zemljiške posesti. — Preko tega traja ob tem postopanju dosedanje

izvrševanje pravic neizpremenjeno, ali razdelbeno in uredbeno postopanje ne ovira izvrševanja eksekucij na podstavi pravomočnih razsodbe ali sodnih poravnav.

III. Postopanje pri razdelbi in uredbi.

A. Splošna določila.

§ 32. Vabila k oblastvenim razpravam, ki so v teku postopanja potrebna s posameznimi udeleženci ali z njih skupinami, morajo obsezati:

1. najmanj splošno oznamenilo predmeta, o katerem bode razprava;
2. napoved, kje in kedaj bode razprava;
3. morebitna napoved, kje in kedaj bodo na vpogled razpoloženi spisi, načrti, nasveti itd., odnašajoči se na predmet razprave;
4. zapretilitev morebitnih glob, katere zadenejo tiste, ki se razprave niti osebno, niti po pooblaščenih ne udeležijo, in tudi pred razpravo ali pri nji ne vložijo svoje pismene izjave.

§ 33. V vseh slučajih, v katerih je pismeno povabilo ali kakšno drugo naznanilo potrebno ali po dolžnosti sprevidnosti krajnega komisarja primerno, mora ta izdati tako povabilo ali naznanilo ter skrbeti za to, da se na najcenejši način vroči ali naravnost po postavljenih poslih ali po pošti, ali po zaprošnji drugih oblasti.

Vsako vročitev ali povabilo je, v kolikor se pri tem ne rabi okrožnica, katero je podpisati adresatom, izkazati s prejemnim listom ali z vročitveno polo, ki morata biti toliko popolnjena, da prejemnik zapiše potem nanja samo datum in ime. — Tisti udeleženci, ki stanujejo zunaj sodnega okraja, kjer se vrši razdelba ali uredba, morajo na poziv krajnega komisarja v sodnem okraju samem postaviti pooblaščenca, da prejema vročila, če ne, postavi ga jim krajni komisar sam.

§ 34. K razpravam morajo povabljeni priti osebno ali poslati pooblaščenca, da jih zastopajo, dajati zahtevana pojasnila ter polagati potrebne listine in pripomočke. — Razprave je praviloma voditi ustno, dopuščati pa se smejo k njim pravo znanski in drugi v stvari izvedeni pomočniki.

§ 35. Pride li stranka potem, ko se je razprava že pričela, dopustiti jo je k nadaljni razpravi.

V slučajih, kadar se razprava ne nadaljuje zdržema stikaje se z določenim razpravnim dnevom, in se nadaljevanju postavi nov rok, mora se stranki, ki je izostala pri prejšnji razpravi, dati na znanje novi rok in mora se povabiti nanj. Pride li stranka na to povabilo, zaslišati jo je tudi o razpravah, ki so se izvršile v nje nenavzočnosti, a stranka mora plačati tudi stroške, ki so morebiti nastali zategadelj, ker je ona izostala.

§ 36. Pri razpravi se morajo udeleževati :

1. za nedoletne, oskrbovance in kridatarje: očetje, varuhi, skrbniki in konkurznega imetja upravniki;

2. za duhovske skupščine (kongregacije in redove): samostanski predstojnik s svojim namestnikom vred;

3. za cerkveno blago: cerkveni predstojnik, za cerkvene nadarbine (prebende): uživalec;

4. za cerkvene ustanove: njih pravilni oskrbnik;

5. za deželo in posvetne občine, posvetne juristične osebe, korporacije, združbe in društva: tiste osebe ki se po obstoječih zakonih ali določenih njih opravih postavljene, da jih na zunaj zastopajo.

6. za državno blago, zaklade in ustanove, ki so pod državno upravo, načelnik tistega oblastva, kateremu pristaja v deželi vrhovni nadzor o njih upravi.

Tudi te osebe ki so upravičene udeleževati se razprav, smejo k njim poslati pooblaščenca da jih zastopajo, ako so pa te osebe pri razdelbi in uredbi glede svojega osebinskega premoženja same udeležene, udeleževati se morajo zanje njih namestniki ali pooblaščenca teh namestnikov. — Skupno zastopanje sodeležnikov je dopuščeno samo v slučajih § 91., alinea 1., 2. in 3. pri vseh drugih razdelbenih in uredbenih razpravah mora vsak sodeležnikov svoje interese samostojno zastopati.

§ 37. Ako se za takega, ki mu pristaja po razdelbi ali uredbi zadeta pravica, ne more poizvedeti, ali je bivališče takega udeleženca neznano, in ako ta v zadnjem slučaju ni zapustil rednega skrbnika, mora krajni komisar od sodišča izprositi da postavi dotičnega skrbnika v zmyslu § 276. odz.

§ 38. Kadar je posestvo, s čigar posestjo je združen delež na skupnih zemljiščih, užitna ali oskrbovalna pravica v zmislu tega zakona, ali pravica po § 23. v solastnini več oseb, tedaj imajo le-te glede zastopanja tega posestva vse skupaj samo eden glas, in velja to za glas vseh solastnikov, za kar se odloči po velikosti deležev posameznih solastnikov zračunjena večina izmed njih. Kadar je razmera v deležih solastnikov negotova ali sporna, tedaj se vzame, da so vsi deležniki enako upravičeni, ako morebiti ne priznajo vsi solastniki enemu ali večim izmed njih več nego enega enakega deleža, ali ako se eden ali se jih več izmed njih ne zadovolji z manjšim nego enakim deležem. Kadar se glasovi solastnikov enako porazdele, obvelja tisti glas za misel vseh, ki je razdelbi ali uredbi ugodnejši. -- Kadar je last kakega posestva s čigar posestjo je združen delež do skupnih zemljič, ali je združena užitna ali oskrbovalna pravica v zmislu tega zakona ali pravica po § 23., razdeljena na glavnega in na užitnega lastnika, tedaj pripada glas glede zastopanja tega posestva samo užitnemu lastniku. Kadar je last takšnega posestva sporna, tedaj je njegov posestnik upravičen glasovati. Kadar je posest sporna, tedaj morajo sporne stranke, ali, ako te opuste, mora deželna komisija na prošnjo kakega deležnika ali na poročilo krajnega komisarja postaviti skupnega glasovalca.

§ 39. Udeleženci, ki imajo skupne interese, smejo k razpravam tikajočim se teh interesov poslati skupne pooblaščenke. Vendar je pridržano krajnemu komisarju, da kjer se mu v varstvo pravic ali v pospešilo razprave primerneje zdi, pozove pooblastnike, da pridejo sami osebno k razpravi. — Za prejemanje vročil morajo pa po skupnem interesu udeležene stranke na poziv krajnega komisarja imenovati skupnega pooblaščenca, drugače ga postavi krajni komisar sam.

§ 40. Pooblaščenca se morajo, da se puste k razpravi, izkazati s pismenim pooblastilom svojega pooblastnika. Samo zakonski mož se ima tudi brez pooblastila za pooblastnika svoje žene, razven, če bi bil od nje ločen, ali če bi ne bil samovlasten, ali če bi se to molčeče pooblastilo pred krajnim komisarjem izrecno preklicalo.

Pooblastila se smejo tudi pred krajnim komisarjem pred sodiščem ali pred županom dejati v zapisnik. Glasiti se morajo na izvršitev razdeleb in uredieb v občē, ki se gode po tem zakonu, ali na izvršitev dotične posebne razdelbe ali uredbe, dati morajo pravico, da sme pooblaščenec oddajati pravozavezne izjave, sklepati poravnave, voliti razsodnike ter se brezpovračilno odpovedovati pravicam in ne smejo obsezati nobenih omejitev ali pridržkov glede potrditve po pooblastniku, drugače se pooblaščenec ne spozna za takega ter se ne pusti k razpravi.

§ 41. K ogleodom, katere je izvršiti na licu mesta, mora krajni komisar povabiti izvedence in ako je treba tudi stranke. — Izvedencem je v njih poučilo dopustiti vpogled v dotične razpravne spise in pripomočke; tudi smejo pri krajnem komisarju predlagati dopolnilna pojasnila s tem, da se pripravijo še potrebni pripomočki ali zaslišijo priče, pametniki ali stranke same.

Stranke, ki so povabljene k zaslišanju izvedencev, so upravičene v ta namen, da se predmet temeljiteje presodi, predlagati povpraške, in so dolžne, izvedencem podati pojasnila in pripomočke, katerih želijo.

§ 42. Ob razpravah, poižvedbah in sklenenih poravnava-
h je pisati zapisnike in prebrati jih strankam; potem jih morajo pa voditelj razprave ali poižvedbe in stranke, in, kadar se je upotrebljeval poseben zapisnikar, tudi ta podpisati. — Kadar se stranka upre, da neče podpisati zapisnika, tedaj je to okolnost in tudi povedani vzrok zapisati v zapisnik. Tak upor pa razpravi ne vzame veljavnosti, ako se je pri pisanju zapisnika praviloma postopalo. V kolikor pa gre za poravnave, ki se tičejo posebnega interesa tistega, ki se brani podpisati zapisnik, tedaj takih poravnav ni smatrati za sklenjene. — Na enak način in z enako izjemo glede poravnav je zapisnik veljaven proti tistim, ki odidejo, predno je zapisnik sklenen.

§ 43. O takih sporih, kateri po določilih drugega odstavka § 10. spadajo pred rednega sodnika, pa še niso pred njim, mora krajni komisar poskusiti, da doseže poravnavo. — Dogovori in poravnave, v kolikor se jih udeležujejo občine, občinski oddelki ali občinske naprave kot neposredno udeleženi, potrebujejo potrditve deželnega odbora.

§ 44. Vsa vprašanja in vse stvari, ki jih je urediti pri razdelbenem in uredbnem postopanju, za katere so razdelbena in uredbna oblastva pristojna, mora če niso v zmislu § 12. kot sporne stvari ali po posebnem zakonu določilu izrecno pridržane razsojanju viših oblastev, v prvi stopinji razsojati krajni komisar. — Rzsodbe krajnega komisarja se smejo, ako je predmet s poprej izvršeno razpravo popolnoma pojasnjen, navzočnim udeležencem tudi takoj pri razpravi ustno na zapisnik razglasiti. Vendar se jim mora, ako to zahtevajo, in ob njih stroških, rzsodba v treh dneh, potem ko se razglasi, z razlogi vred v prepisu izročiti.

§ 45. Zoper rzsodbo krajnega komisarja je dopuščena pritožba na deželno komisijo, katera rzsodi končno-veljavno. Proti rzsodbam, katere izdaja deželna komisija kot prva stopinja, odprta je pritožba na ministrsko komisijo. (§ 12.) — Pritožbe se morajo v roku, katerega je v rzsodbi prve stopinje izrecno navesti, pri krajnem komisarju pisмено vložiti ali na zapisnik dati. — Ta rok je v slučajih, v katerih ta zakon izrekoma ne določuje nič drugega, izmeriti s 14 dnevi. — Pritožbe zoper rzsodbe, katere je deželna komisija izrekla o strankarskih spornih stvareh kot prva stopinja, vlagati je v dveh izvodih, in enega izmed njih je vročiti nasprotni stranki, katera sme v 14 dneh podati nasprotno izjavo.

§ 46. Pritožbe zoper take odredbe ali rzsodbe krajnega komisarja ali deželne komisije, katerih precejšnja izvršitev je za redni tek razdelbe ali uredbe potrebna in se more po okolnostih, v posameznem slučaju vladajočih, brez škode za udeležence izvesti, nimajo odloživne moči, s tem pridržkom, da se, ako se iz više rzsodbe pokaže potreba, pozneje primerno popravi stan, katerega je ustvarila oporekana odredba ali rzsodba.

§ 47. Oblastva so vsak čas upravičena, v slučaju, kadar se jim resničnost ali popolnost izvedeniškega mnenja zdi dvojben, v dopolnilo in popravilo ukazati presojo po drugih izvedencih ali drugačne poizvedbe.

§ 48. Prošnje za postavitev v prejšnji stan ali za opravičbo zaradi izostanja je praviloma združevati s pritožbo. — Take prošnje so samo v onih slučajih dopuščene,

v katerih se dopuščajo proti sodniškim razsodbam. — O tem, jih je li dopuščati ali ne, razsodi v prvi stopinji deželna komisija.

§ 49. Najde li deželna ali ministrska komisija vsled pritožbe ali po nadzoru, katerega ji je uradoma izvrševati, da so se pri preiskavi kake stvari zgodili bistveni nedostatki, ali prezrle očitno znatne dejanske razmere, ali da se je zakon prestopil tako, da bi to vplivalo na posledek vse razdelbe ali uredbe, ali da so bili s tem posamezni udeleženci v svojih pravicah oškodovani, tedaj mora ukazati novo razpravo ali poizvedbo, ter sme taisto, ako je treba, naložiti tudi drugemu, nego doslej postavljenemu krajnemu komisarju.

B. Uvod postopanja; priprava, ustanovitev in izvršitev razdelbenega ali uredbenega načrta.

§ 50. Glavna razdelba skupnih zemljišč, to je njih razdelitev

1. med bivšimi gosposkami na eni in občinami ali bivšimi podložniki na drugi strani, ali

2. med županijami ali občinskimi oddelki, ali

3. med županijami ali občinskimi oddelki na eni in med poljedelskimi združbami (med vrsto kmetov, posestnikov hiš s posebnimi ustanovnimi pravicami, singularistov i. dr. t.) na drugi strani se more zgoditi na prošnjo (provzročitev, provokacijo) te ali one zgoraj navedenih stranek, med katerimi je izvršiti razdelitev.

Kadar izhaja provzročitev od nekdanjih podložnikov, od kakšnega občinskega oddelka ali kakšne poljedelske združbe, treba je k temu najmenj polovice¹⁾ vseh do skupnega uživanja upravičenih nekdanjih podložnikov, oziroma članov občinskega oddelka ali poljedelske združbe. — Provzročitev od županije se mora opirati na sklep občinskega odbora, katerega je potrdil deželni odbor. — Provzročitev v imenu občine ali občinskega oddelka sme

§ 49. Dež. u. 40, 56.

§ 50. ¹⁾ Premenjeno s § 2. z. 3 sept. 1894. dež. 27: V § 50. alinea 2., oziroma v § 51. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz 1. 1888., omenjena provzročitev izhajati mora najmanj od ene tretjine vseh ondot omenjenih užitnih upravičencev.

uradoma vložiti tudi deželni odbor sam. — Glede takšnih zemljišč, katera so bila s pritrditvijo deželnega odbora v dobi od 1. januarja 1861. leta do dobe, ko stopi ta zakon v veljavnost, vsled zemljiške razdelitve, izvršene med občino ali občinskim oddelkom in med užitnimi upravičenci, odkazana občini ali občinskemu oddelku kot občinsko blago, ne smejo vložiti provzročitve niti občina ali občinski oddelek, niti užitni upravičenci, ampak smejo v imenu občine ali občinskega oddelka vložiti samo deželni odbor.

§ 51. Nadrobna razdelba skupnih zemljišč, to je nadaljna razdelba pri glavni razdelbi pripalega skupnega deleža ali skupnega zemljišča v občē

1. med nekdanjimi podložniki, ali

2. med člani poljedelske združbe (vrstjo kmetov, posestnikov hiš s posebno ustanovno pravico, singularistov i. dr. t.), ali

3. med soupravičenci do spolovin in menjalek (do spolovinskih in premenjevalnih zemljišč), se izvrši na provzročitev, katera mora izhajati najmenj od polovice¹⁾ vseh upravičencev do skupnega uživanja.

§ 52. Provzročitev glavne razdelbe ne obseza v sebi provzročitve nadrobne razdelbe; zadnja razdelba se mora ako se želi, da bi se izvršila stikoma z glavno razdelbo provzročiti izrekoma. — Enojne ali singularne razdelbe, to je oddelila in izobčila enega ali več soupravičencev tako, da ostali soupravičenci ostanejo v skupnosti, ni možno provzročiti po tem zakonu, in prepušča se posameznim soupravičencem doseči tako poravnave po redni pravni poti, kakor to določujejo na posamezni slučaj morebiti uporabna določila XVI. poglavja, II. dela občnega državlanskega zakonika.

§ 53. Glede skupnih gozdov se sme provzročena glavna ali posebna razdelba v občē samo v toliko izvršiti, v kolikor to ni kvarno skrbnemu gojenju posameznih gozdnih delov in primernemu gospodarstvu ž njimi.

§ 54. Za razdelbe občinskega blaga po tem zakonu ni treba nikake više privolitve.

§ 51. ¹⁾ Premenjeno. Glej op 1. pri. § 50.

§ 55. Uredbo na skupna zemljišča se odnašajočih užitnih in oskrbovalnih pravic je izvršiti po uradni poti:

1, kadar tako uredbo pri gozdnih zemljiščih iz gozdno-gospodarskih ali gozdno-policijskih ozirov, ali pri drugih zemljiščih v kakšnem po nerednem uživanju in oskrbovanju v nevarnost pripravljenem javnem interesu politično deželno oblastvo spozna za potrebno; ali

2, pri glavnih razdelbah, v kolikor se ne izvrši nadaljna nadrobna razdelba.

§ 56. Razven slučajev, navedenih v § 52., izvršiti je uredbo samo na provzročitev. — Na vlaganje te provzročitve se zmiselno uporabljajo v § 50, in, v kolikor gre za spolovinska in premenjevalna zemljišča, v § 51. obsežena določila.

§ 57. Na podstavi provzročitve kake razdelbe ali uredbe, ali ako je uredbo na razsodbo političnega deželnega oblastva izvršiti po uradni poti (§ 55., š. 1.), mora deželna komisija postaviti krajnega komisarja, kateremu je najprej naloženo, pripraviti in sestaviti razdelbeni ali uredbeni načrt. — Razdelbeni načrt mora obsezati cenitev zemljišč in pravic, na katere se je ozirati pri oddelilu ali pri izravnavi, potem oznamenilo primernih oddelil in obrazložbo za potrebne spoznanih skupnih naprav. (§ 8.). — Uredbeni načrt mora obsezati stanovito plodovitost skupnih zemljišč glede posameznih užitnih vrst, oznamenilo urejenih pravic in njih bodočega izvrševanja v zmislu § 7., določitev morebitnih novčnih izravnav, v zadnjem odstavku § 22. omenjenih odškodnin in za potrebne spoznanih skupnih naprav (§ 8.), naposled, v kolikor uredba oskrbovalnih pravic ni v obče izključena v zmislu drugega odstavka § 7., tudi naredbe, ki se napravijo glede bodočega oskrbovanja skupnega zemljišča (oskrbovalni statut).

§ 58. Natančnejša določila o obliki provzročitve in dokaznih pismih (listinah), katera ji je pridejati, o načinu, kako je provzročitev vlagati, o pogojih, pod katerimi se sme dopustiti, da se posamezne parcele skupnega zemljišča že naprej ne vzemo v provzročitev, kakor tudi o oblastvenih poizvedbah, katere je morebiti opraviti, da se pretehta provzročitev sama, izdado se po ukazni poti.

§ 59. Ako se pokaže, da je provzročitev vložena od manjšega števila upravičencev, nego li je po določilih §§ 50., oziroma 51. in 56. potrebno, ostanejo oni, ki so jo vložili, še šest mesecev od dobe nje vložitve nanjo vezani za ta slučaj, ako se v tej dobi s pristopom drugih upravičencev doseže poprej omenjeno število. ¹⁾

§ 60 Dan katerega se prične uradno poslovanje krajnega komisarja, je po uradnem deželnem časopisu, potem pa tudi po občinah tistega ozemlja, čez katero se bode raztezalo njegovo uradno poslovanje, javno razglasiti z opazko, da z ravno tistim dnevom stopijo v veljavnost določila tega zakona glede pristojnosti oblastev, potem neposredno in posredno udeleženih, kakor tudi glede izrecil, katera ti oddado, ali poravnava, katere sklenejo, naposled glede zaveznosti pravnih naslednikov, da morajo pripoznati zaradi izvršitve razdelbe ali uredbe ustvarjeni pravni položaji.

§ 61. Poleg krajnega komisarja morajo po določilih tega zakona in dotičnih ukazov pri razdelbi in, v kolikor je treba, pri uredbi sodelovati:

1. odposlanec deželnega odbora;
2. za zemljemerska dela potrebno tehniško osebje;
3. vrhu tega potrebni tehniški pomočniki in izvedenci.

§ 62. Deželni odbor je upravičen, k tistim razdelbam in uredbam, pri katerih je neposredno udeležena kaka občina ali kak občinski oddelek, odposlati svojega člana ali svojega uradnika ali zaupnega moža, in tega odposlanca mora krajni komisar vabiti k vsem razpravam, ki vplivajo na to, da se določijo in v poštev vzamejo pravice in interesi občine ali občinskega oddelka.

Temu odposlancu tudi pristaja, pri krajnem komisarju izprožiti take poizvedbe, razprave ali drugačne odredbe, ki se mu v varovanje interesov občine ali občinskega oddelka zde potrebne ali zaželene. Toda zoper dotično odklonitev krajnega komisarja se ne more pritožiti; ampak obrniti se mu je, ako je treba, do deželnega odbora, kateremu je dano na voljo, dotično stvar naznaniti deželni komisiji zaradi tistih odredb, katere bi bilo tej ukreniti v izvršitev uradoma ji naloženega nadzora. (§ 49.)

§ 59. Glej op. pri § 50.

§ 62. Dež. u. 51.

§ 63. Prvi 3 odstavki določajo, kedo postavlja zemljemerca, ki so pridejati krajnemu komisarju.

Ta določila so premenjena s kasnejšimi dogovori med državo in deželo.

Odst. 4. : S postavljanjem zemljemerca se sme, ako posebne okolnosti ne zahtevajo kaj drugega, čakati dotlej, da dospe stvar do v § 83. tega zakona zaznamenovane stopinje postopanja, in med tem je potrebne zemljemerske podatke jemati iz dotičnih katastralnih zemljemerskih del.

§ 64. Določa, da krajni komisar postavlja za druga tehniška dela potrebne strokovnjake, in to razven nujnih slučajev, zaslišavši odbor udeležencev. Vse takšne osebe je zapriseči, da bodo vestno izpolnovale naložena jim opravila.

§ 65. Določa, kako ima krajni komisar razdeliti delo strokovnjakov.

§ 66. Določa, da so kr. komisarju pridejani ali od njega postavljeni strokovnjaki (§§ 63., 64.), njemu podložni v toliko, v kolikor gre za odredbe, ki so potrebne v zagotovilo zakonitega in rednega teka razdelbe ali uredbe.

§ 67. Če je sploh za razdelbo ali uredbo porabiti in v koliko je porabiti dotična katastralna zemljemerska dela, to določi krajni komisar, sporazumevši se z zemljemercem. Ako se ta dva ne moreta zediniti o tem, razsodi konečno-veljavno deželna komisija. — Kadar se katastralna zemljemerska dela vsa ali deloma rabijo pri razdelbi ali uredbi, tedaj je mape skrbno pregledati ter pri tem vse, kar je za razdelbena ali uredbena dela treba, vanje vpisati, oziroma popraviti, kar se je napačnega našlo. — Kadar je izdelati zemljemerske načrte (situacijske načrte), tedaj je glede njih izdelovanja, v kolikor morajo ti načrti služiti tudi uporabi zemljiško-knjižnega sodišča in v namene razpreglednosti zemljiško-davčnega katastra, uporabljati dotična določila ministrstev pravosodja in financ z dne 1. junija 1883. l. dz. 86.

§ 68. Pri začetku osnovnih del je na povod krajnega komisarja meje skupnih zemljišč s privzetimi mejnimi kazalci obhoditi, in kjer se za potrebno spozna, mejnike

§ 63. Dež. u. 14, 142. — § 64. Dež. u. 27., 147. —

§ 65. Dež. u. 14. — § 66. Dež. u. 14. — § 67. Dež. u. 82. — § 68. Dež. u. 71.

postaviti. K temu obhodu je povabiti sosedne zemljiške posestnike, dalje, ako so meje ozemlja ob enem meje občinske, zastopnike sosedne občine in v vseh slučajih znane sodeležnike. O obhodu je spisati zapisnik in, ako se pri obhodu pokažejo lastninski ali posestni spori med sodeležniki samimi, skrbeti je za najhitrejšo poizvedbo o teh sporih, ako so pa taki spori z drugimi osebami, postopati je po določenih § 43., odst. 1.

§ 69. Ob enem mora krajni komisar uradno s tem, da zasliši županstva in poizve druge namenu primerne stvari, kolikor je moči, popolnoma in natanko določiti vse osebe, ki so pri razdelbi ali uredbi neposredno udeležene. — Imenik neposrednih udeležencev, katerega sestavi krajni komisar na podstavi teh poizvedeb, je na primernem kraju ozemlja, v katerem se vrši razdelba ali uredba, razgrniti 14 dni na splošni vpogled. Kraj in čas razgrnitve je najmanj tri dni poprej v občinah ravno omenjenega ozemlja, kakor tudi v tistih drugih občinah, v katerih bi mogli po preudarku vseh okolišnosti biti še neznani udeleženci, razglasiti z opazko, da je vsakemu dano na voljo, v dobi, ki je za razgrnitev določena in v dobi nadaljnih osmih dni proti pravilnosti in popolnosti imenikovi pri krajnem komisarju vložiti vgovore, o katerih razsoja deželna, in v slučaju nadaljne pritožbe ministrska komisija. — Z odobrilom deželne komisije se sme v zgoraj stoječem odstavku predpisana razgrnitev imenika in primerno razglasilo kot samostojno dejanje postopanja opustiti ter se z razgrnitvijo v § 79. omenjenega registra deležnih pravic združiti.¹⁾

§ 69. Dež. u. 80. 93. ¹⁾ Z. 10. sept. 1894. dež. 28. § 3.: Pri takšnih razdelbah in uredbah, pri katerih je manjše število oseb neposredno udeleženo in katere se ne dotikajo javnih interesov, sme se z odobrenjem deželne komisije opustiti v §§ 69. in 79. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz l. 1888., predpisano postopanje glede imenika neposrednih udeležencev in glede registra deležnih pravic, če ni upravičenega dvoma o popolnosti po krajnem komisarju poizvedenega števila neposrednih udeležencev in če so deležne pravice zemlje-knjižno določene ali dogovorno uravnane. — Tudi v teh slučajih mora se izvršiti obravnava v zmislu §§ 96. in 98. zak. z dne 26. okt. 1887.,

§ 70. Ako deželna komisija v tej ali v poznejši stopinji postopanja po okolnostih, ki se pokažejo v posameznem slučaju, za primerno spozna, mora krajnega komisarja napotiti, da v uradnem deželnem časopisu objavi razglas te vsebine, da se morajo osebe, ki sicer še niso sodeležniki, pa se vendar iz kakeršnega koli si bodi pravnega vzroka laste skupne ali premenjevalne pravice do uživanja skupnih zemljišč, katera se razdeljujejo ali uravnavaajo, za to svojo lastitev — pod taiste izgubo — v devetdesetih dneh, sklicuje se na ta razglas, pognati pri rednem sodniku po predpisih, obstoječih za sumarno postopanje.¹⁾ — Sodišča, pri katerih se utrjujejo take lastitve, so dolžna, to naznaniti krajnemu komisarju, in deželna komisija sme, kadar se pokaže, da bi bilo nadaljevanje razdelbenega ali uredbenega postopanja pred končno-veljavno ralsodbo o teh lastitvah neprimerno, ukazati, da to postopanje preneha za primeren čas.

§ 71. Glede določevanja deležnih pravic posameznih sodeležnikov mora krajni komisar v vsakem slučaju najprej delati na poravnavo v toliko, v kolikor morebiti s dež. 2 iz l. 1888., y ta namen, da se načrt o razdelbi ali uredbi oblastveno odobri. Vrhu tega pa je pri takih razdelbah o tej obravnavi neposredne udeležence obvestiti vsakega posebej in z dostavkom, da morajo morebitne vgovore zoper načrt v 30 dneh, ki se računajo od prvega dne razgrnitve pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti, ali ustno dati na zapisnik. — Pri navedenih uredbah je razven osebnega obveščanja, katero določuje gori navedeni § 98. tudi kraj in čas obravnave najmanj 8 dni poprej dati na znanje z razglasilom, katero je istočasno objaviti po uradnem deželnem časopisu in po občinah, v katerih se ima vršiti uravnavanje, s pozivom, da so tako neposredni, kakor posredni udeleženci upravičeni, svoje morebitne vgovore zoper načrt v 30 dneh, ki se računijo od dneva obravnave, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti, ali ustno dati na zapisnik. — Po normalu c. k. dež. komisije za Kranjsko od 5. aprila 1905. št. 133. odpade razpoložitev imenika neposredno udeleženih in registra deležnih pravic pri starih (dejansko že obstoječih) razdelbah, ki se obdrže neizpremenjeno

§ 70. ¹⁾ Sedaj po predpisih civ. pr. r. (Čl. II. cp.). — Dež. u. 80, 93. — § 71. Dež. u. 76. 78. 78.

tem pravice tretjih oseb ne pridejo v nevarnost. — Ako se taka poravnava ne doseže, poizvedeti je deležne pravice na podstavi listin, oblastvenih razsodeb in poizvedenega zakonitega posestnega stanu. Kjer ni takih pravnih naslovov, določiti je razmerje deleštva po poprečnih posledkih dejanske rabe užitnih pravic v neposredno poprejšnjih desetih letih, predno se je pričelo uradno poslovanje krajnega komisarja; a pri tem se ne jemlje v poštev na eni strani očitno nedopusčeni presežki in na drugi strani samo slučajno provzročeni zmanjški užitka. —

Ako iz te desetletne dobe ni za poprečni posledek dovoljnih dokazov, ali, ako užitne pravice ni bilo rabiti vsako leto, je pristojno mero užitka poizvedeti v prvem slučaju z ozirom na hišno in posestveno potrebo, v drugem slučaju z ozirom na vse odločilne okolnosti na podlagi mnenja izvedencev na letni, oziroma perijodični znesek.

§ 72. Za presojanje v zgornjem paragrafu omenjenih nedopusčenih presežkov ali slučajnih zmanjškov užitka postaviti se je, v kolikor posebne pravne razmere ne utemeljujejo drugačne mere za presojo, na to stališče, da je nad hišno in posestveno potrebo rabljene užitke imeti za nedopusčene presežke, vsled kuge, vojske, slabih letin in drugih nenavadnih okolnosti pod to potrebo ostale užitke pa za slučajne zmanjške.

Hišno in posestveno potrebo je izmeriti:

1. Glede paše in stelje po številu živine, katero je potrebno za družinsko gospodarstvo sodeležnikovo; to število je, v kolikor se po izreku izvedencev ne izmeri više, postaviti na eno kravo v tistem kraju navadnega plemena; k temu številu živine je pri onem sodeležniku, ki poseduje za pridelovanje zimske krme primerna zemljišča, ono število živine, katero se more s krmo, pridelano na teh zemljiščih, čez zimo prehraniti, prištevati v toliko, v kolikor se za število živine, potrebna poletna krma ne more pripraviti iz drugih pravic do paše in košnje dotičnega sodeležnika ali iz njegovih pašnikov;

2. glede travne košnje tudi po številu živine, katero je možno s krmo, pod 1. točko omenjeno, čez zimo prehraniti v kolikor je za nje poletno krmljenje treba do-

bivati travo iz skupnih zemljišč ker dotični sodeležnik nima drugih pravic do paše ali nima svojih pašnikov ;

3. glede dobivanja trstja, barskega mahovja, lubja po uporabi teh predmetov, navadni v tistem kraju in po najprimernejši meri za določitev potrebe ;

4. glede stavbnega lesa, kar ga je treba za vzdrževanje hiše in gospodarskih poslopij posameznega sodeležnika pri stavbnem načinu navadnem v istem kraju, in glede drv za kurjavo in rupe (šote) po prečni, v istem kraju navadni potrebi za domačo rabo ene družine.

Med zemljišča v točkah 1. in 2. omenjena, za pridevanje zimske krme primerna, je šteti samo taka, katera so bila že med desetletno, v § 71. omenjeno dobo oskrbovana s posestva dotičnega sodeležnika.

§ 73. Deležne pravice posameznih sodeležnikov je v vseh razdelbenih slučajih in v onih uredbenih slučajih, v katerih bi bilo to treba, ceniti ob enem, ko se določijo. Ceniti je tudi zemljišča sama, katera je deliti, oziroma njih posamezne dele, po meri njih plodovitosti, in pri uredbah je poizvedeti trajna plodovitost skupnega zemljišča glede posameznih vrst uživanja. — Cenitev zemljišč, katera je deliti, izvrši se z uporabo §§ 74. do 76., cenitev drugih, v zmislu § 6. morebiti privzetih nepremičnih posestev ali premoženj, kakor tudi cenitev deležnih pravic posameznih sodeležnikov, in izrek o plodovitosti zemljišča pri uredbah izvrši krajni komisar na podlagi mnenja izvedencev. — Z odobrilom deželne komisije se sme posebna cenitev deležnih pravic in zemljišč, katera je razdeliti, opustiti v toliko, v kolikor v posameznem slučaju napoved znanega momenta, kakor na pr. obsega deležne pravice ali ploskovne mere tal zadostuje v razložitev zanesljive primerne vrednosti.

§ 74. Vrednost v razdelbo privzetih zemljišč se mora določiti po sporazumu ali na podstavi mnenja izvedenci. V prvem slučaju potrebuje sporazum potrdila krajnega komisarja, v drugem pristaja njemu cenitev na omenjeni podstavi, in on mora v obeh slučajih v zmislu

splošnega predpisa četrtega odstavka § 25. paziti na to, da se ne prikrajšajo pravice posredno udeleženih oseb.

Izvedenci morajo pri oddajanju svojega zgoraj omenjenega mnenja postopati potom bonitacije, to je vcenitve v vrednostne razrede, in to s tem, da se:

1. določijo dobrotni ali bonitatni obrazci, to so obrazci v razdelbenem ozemlju obstoječih stopinj plodovitosti zemljišč;

2. klasifikujejo, to je določijo in krajno omejijo oni deli razdelbenega ozemlja, kateri se morajo prištevati enemu ter istemu razredu, oziroma posameznim razredom bonitativnega obrazca;

3. določijo tarife, to je, da se določi čisti znesek vsakega posameznega razreda bonitativnega obrazca.

§ 75. Pri bonitaciji je paziti na to, da se vsako zemljišče, oziroma vsak zemljiški del ceni po tisti iznosni vrednosti, katero mora po svojem prirodnem ali s trajnimi investicijami doseženem talnem svojstvu, po svoji legi in po svojem stanju ob času cenitve dajati vsakemu posestniku v dotičnem kraju pri spodobni, tisto - krajnim razmeram primerni gospodarski porabi. Vendar je doslej neobdelana zemljišča in za izkrčitev določena gozdna zemljišča, ki so pripravna za premenitev v obdelan svet, vceniti v dotične razrede po svoji bodoči vrednosti kot obdelan svet, a vzeti je pri tem v poštev za to potrebne obdelovalne stroške.

§ 76. Naslednjih razmer in predmetov pri cenitvi zemljišč ni jemati v poštev:

1. začasen, nenavadno visok ali vsled zanemarjenja oslabil obdelavni in gnojivni stan;

2. še ne do celega izrabljena najnovejša gnojitev in na perijodične užitke izdani obdelovalni stroški;

3. na zemljiščih nahajajoči se, posebnemu užitku služeci nasadi, na pr. sadno drevje, murbe i. dr. t. r.;

4. zlasti za dobivanje lesa odločeni gozdni deli, z razločevanjem, če je les v njih že dorasel za sekanje ali ni;

5. posebne, na zemljiščih se nahajajoče poljedelske naprave, ki se dajo od zemljišč ločiti, ne da bi se njih vrednost izdatno zmanjšala. na pr. zagraje.

Izravnava glede teh razmer in predmetov se izvrši po določilih § 91.

§ 77. Pravice drugih v zmislu § 23. pri razdelbi ali uredbi tudi neposredno udeleženih oseb mora krajni komisar tudi poizvedeti. — V kolikor gre za razdelbo skupnih zemljišč in s tem za odkupilo ravno teh pravic, mora te pravice krajni komisar na podstavi izvedeniškega mnenja oceniti v dvajseternem znesku čiste vrednosti na leto pripadajoče davščine ali zaveznosti. — Pri tej poizvedbi in cenitvi je, kadar ni določnih pravnih naslovov, vzeti za podlago dotične dejanske razmere v neposredno poprejšnjih desetih letih pred pričetkom uradnega poslovanja krajnega komisarja. Ako iz te desetletne dobe ni dovoljnih dokazov, ali ako zaveznosti ni bilo vsako leto opravljati, tedaj je njih izmero in vrednost na podstavi izvedeniškega mnenja poizvedeti na drugi primerni podlagi. Zadnjega ravnanja se je držati tudi v vseh slučajih, v katerih se pravica, pobirati davščino, za udeležbo na uživanju občinskega blaga v omenjeni dobi ni upotrebljevala, ali pa se je pobirala samo neprimerno majhna davščina.

§ 78. Na terjatve v § 27. omenjene vrste se pri cenitvi zemljišč, vršeci se po § 73. ni ozirati. A pojasniti je, kako so te terjatve nastale in koliko znašajo in zlasti, ako se zavarovana terjatev ne glasi na znesek, določen po številki, storiti je vse, kar je treba, da se doseže v § 27. omenjena poravnava. Tudi je z ozirom na način, kako je takšna terjatev nastala in kako se je za to vplačani znesek uporabil, doizvedeti, komu v prid in oziroma v breme je v § 27. omenjeno bodoče zavarovanje vse terjatve na enem delu skupnega zemljišča, oziroma tam v misel vzeta plačilna zaveznost vseh sodeložnikov ali skupna zaveza vseh oddelil zaračunjati, in v kakem razmerju so med seboj tedaj vse, po določilih §§ 73. in 77. doizvedene pravice neposredno udeleženih oseb.

§ 79. Deležne pravice posameznih sodeležnikov in pravice v zmislu § 23. udeleženih oseb z njih dotičnimi cenitvami, medsebojno razmerje teh pravic in vrednosti z ozirom na določila § 78., cenitev zemljišč, katere je razdeliti, kakor tudi podatke o stanoviti plodovitosti skupnega zemljišča glede posameznih užitnih vrst, katere je urediti, mora krajni komisar na podstavi svojih poizvedeb in določitev sestaviti v register (popis deležnih pravic). Ta register je 14 dnij na pripravnem kraju ozemlja, v katerem se vrši razdelba ali uredba, razgrniti na splošni vpogled. Kraj in čas razgrnitve je najmenj tri dni poprej razglasiti v občinah ravno imenovanega ozemlja.

Ob enem je vsakemu neposredno udeleženemu njega se tikajoči izpisek iz registra deležnih pravic vročiti, oziraje se na določila § 81. — Pri takih razdelbah ali uredbah, pri katerih je manjše število oseb neposredno udeleženih, in katere se ne dotikajo javnih koristi, sme se s pritrditvijo deželne komisije opustiti zgoraj omenjena razgrnitev registra in dotično razglasilo, ako se je že razgrnil imenik, kakor predpisuje § 69. in se to ni morebiti odložilo v zmislu konečnega odstavka onega paragrafa. V takih slučajih se mora pa vsakemu neposredno udeleženemu vročiti ne samo izpisek iz registra, ampak register sam v polno-obsežnem prepisu.¹⁾

§ 80. Kadar se je s privolitvijo deželne komisije v zmislu zadnjega odstavka § 69. opustilo razgrniti tam omenjeni imenik, tedaj se mora v § 79. predpisano razglasilo tudi v onih drugih občinah izvršiti, v katerih bi mogli po premisleku vseh okolnosti biti še neznani udeleženci.

§ 81. Proti določitvam pravic in cen, kakor jih obsega register deležnih pravic, in tako tudi zoper druge v njem obsežene kakoršne koli si bodi podatke, sme vsak udeleženec pri krajnem komisarju vložiti pritožbo, o kateri je s strankami razpravljati in razsojati po sodnih stopinjah.

Rok za vlaganje pritožeb jenja osem dni potem, ko je ponehal rok za razgrnitev registra, za one udeležence pak, katerim je vročiti izpiske iz registra ali ves register, nikakor ne pred 14 dnevi po tej vročitvi.

§ 79. ¹⁾ Glej op. 1.) pri § 69. — Dež. u. 80, 93,

§ 81. Dež. u. 59. 94.

§ 82. V tej stopinji postopanja je razsoditi tudi vprašanje, če smejo pri podrobnih razdelbah tisti sodeložniki, ki žele morebiti ohraniti skupnost po oddelilu provročiteljev (provokantov) in onih, ki so se pridružili zadnjim, ostati v tej skupnosti, ali če je tudi v tem slučaju urediti njih užitne in oskrbovalne pravice na skupnem oddelilu. — O tem, da se ohrani skupnost, razsodi krajni komisar in končno-veljavno deželna komisija, pri čemer se želji, da bi se ohranila skupnost, samo takrat ne sme zadostiti, kadar so zoper to morebiti pretežne koristi deželne kulture ali izdatni javni oziri v obče. O vprašanju uredbe je, kadar se ta ne provzroči, izprositi razsodbo po določilih § 55., točke 1.

§ 83. Po končno-veljavni razsodbi o pritožbah, omenjenih v § 81., in o vprašanih, zaznamenovanih v § 82., mora krajni komisar na podstavi določenih dozdanjih pravic neposredno udeleženih oseb določiti oddelilni načrt, oziroma načrt bodoče uredbe, in sicer: pri razdelbah mora poizvedeti za deležnim pravicam primerna oddelilna zemljišča, pri uredbah mora dozvedeti v mejah stanovite plodovitosti skupnega zemljišča dopuščeno in najprimernejšo uravnavo skupnega užitka in v zmislu končnega odstavka § 22. morebiti pokazavših se odškodnin, ravno tako mora razpravljati o bodočem oskrbovanju skupnosti in v obeh slučajih ob enem dozvedeti, kakšnih gospodarskih naprav je treba (§ 8.), koliko znašajo izravnave, katere je plačati v novcih, in odkupila, katera je izvršiti v zmislu § 23. — Krajni komisar mora skrbeti za to, da se naredo potrebni preračuni in načrti, pri čemer se je ozirati na morebitno obremenilo deležnih kosov s takimi pravicami ali terjatvami, katere se morajo v zmislu prvega odstavka § 26. ali v izvršitev § 27. na dotične deležne kose prenesti ali na njih pustiti, dalje na obremenilo deležnih kosov s služnostimi, omenjenimi v § 89., oziroma na zmanjške vrednosti, ki se pokažejo iz tega.

§ 84. Kadar površina pripadajočih potov, jarkov ali drugačnih naprav proti površini, ki je potrebna za pota, jarke in druge naprave, zaznamovane v § 8., pokaže kakšen presežek, tedaj ga je, kadar ni drugačnega dogovora, razdeliti med sodeložnike po razmeri vrednosti, s

katerimi se udeležujejo razdelbe ali uredbe, oziroma primerno se je ozirati nanje pri določevanju njih oddelil. Kadar se morebiti potrebuje več površine, pripraviti jo morajo po tisti razmeri sodeležniki, in je oddelila temu primerno okrajšati. — Kadar se skupne naprave šele pozneje v taki stopinji postopanja spoznajo za potrebne, v kateri bi se presežni ali še potrebni svet mogel preračunati le po dolgotrajni ali dragi premembi za razdelbo ali uredbo narejenih osnovnih del, tedaj morajo dotični sodeležniki potrebni svet odstopiti proti polni novčni odškodnini, katero določi, kadar ni dogovora, oblastvo.

§ 85. Na naprave, katere imajo namen povzdigniti gospodarsko porabnost samo določenih posameznih oddelilnih zemljišč, uporabljati je predpise prvega odstavka § 84, z omejitvijo, da se mora svet pripraviti na račun ravno teh oddelil, v kolikor se ni morebiti že pri cenitvi ravno teh oddelil gledalo na to, da se naprave narede na račun vseh sodeležnikov.

§ 86. Taki sodeležniki, katerih zemljišča bi po gospodarskih, z razdelbo ali uredbo združenih napravah ne imela nobenega dobička, ali pa samo neznaten, z mero, povedano v prvem odstavku § 84. ne v razmeri stoječ dobiček, odvezati je popolnoma ali pa v delu, primernem dejanskim razmeram, od udeležbe pri pripravljanju zemljišč, potrebnih za naprave.

§ 87. Stroške za to, da se narede gospodarske naprave kakor tudi, da se v zmislu drugega odstavka § 84. dobi potrebni svet ali novčne odškodnine, katere je plačevati iz drugih naslovov, morajo, kadar ni drugačnega dogovora ali posebne pravoveljavne dolžnosti, plačati sodeležniki v tistem razmerju, v katerem so leti po določilih § 84. do 86. deležni zemljiškega presežka, oziroma v kolikor jim je preskrbeti svet, kar ga je več treba.

§ 88. Po istih načelih, ki veljajo za narejanje skupnih naprav, uravnati je tudi dolžnost za bodoče redno vzdrževanje teh naprav; pri tem pa se smejo, v kolikor gre za vzdrževanje vodnih staveb, udeleženci v zmiselni uporabi § 45. zakona z dne 15. maja 1872. leta, dež. 16, o rabi, dovajanju in odvajanju voda po oblastvenem izreku

združiti v vodno zadrugo, ne da bi bilo za to treba posebnega deželnega zakona.

§ 89. Ako se potrebščinam primerne porabnosti kakega oddelilnega zemljišča ne more ustreči drugače, nego da se prizna služnost tako, da se obremene kake druge v razdelbo privzete zemljiške parcele, določiti je dotično služnostno razmero ter jo primerno v poštev vzeti pri cenitvi zemljišča, ki se obremeni; oziroma, ako se morebiti že izvršena cenitev brez zamudne ali drage premembe vseh osnovnih del ne more opovreči, je, kadar ni drugačnega dogovora, odškodnino v novcih oblastveno določiti.

§ 90. Pri določevanju posameznih oddelil v zemlji in svetu se je na želje neposredno udeleženih oseb ozirati v toliko, v kolikor je to možno, ne da bi se žalili zakoniti predpisi ali da bi se oškodovale take pretežne javne koristi, katerim se more ustreči z razdelbo. — Zlasti se je tedaj, kadar je pri razdelbi občina ali občinski oddelek udeležen neposredno, ozirati na to, da se take po § 6. v razdelbo privzete nepremičnine, katere občina ali občinski oddelek potrebuje za javne namene, ne odtegnejo tem namenom, in da se v take namene previdoma še potrebna zemljišča odkazujejo občini ali občinskemu oddelku v primerni legi. Na zadnjo stvar se je ozirati zlasti pri razsojevanju vprašanja, če je katero v § 23. omenjeno terjatev odkupiti v novcih ali v zemlji, kakor tudi pri določevanju dotičnega odkupila v zemlji.

§ 91. Za razmere, ki po § 76., š. 1 in 2, pri cenitvi posameznih zemljišč niso prišle v poštev, plačati je izravnavo v novcih, ako se med tistim, kateremu je odkazati dotični del skupnega zemljišča ali po § 4. v razdelbo privzeto privatno zemljišče (posestni naslednik) in med zastopnikom skupnosti, ki se razveže, oziroma med odstopajočim posestnikom ne doseže drugačen dogovor. — V § 76., š. 3, omenjene nasade mora posestni naslednik, ako to zahteva zastopnik skupnosti, oziroma odstopajoči posestnik, prevzeti ter plačati zanje cenilni znesek. — Zadnje določilo velja tudi o nedoraslem lesu, omenjenem v § 76 š. 4, a že dorasli les sme po svoji volji za odstopajočo združbo postavljeni zastopnik, oziroma dozdanji posestnik, sam v primerni dobi posekati, ali pa ga mora

posestni naslednik prevzeti ter zanj plačati cenilni znesek. Kadar si dozdanji posestnik pridrži posekati les, pristaja tistemu, ki prejme oddelilno zemljišče, primerna odškodnina za navadni dohodek, ki mu začasno uide glede dotičnega sveta. — V § 76. š. 5, naštete naprave je po volji tistega, kateremu se zemljišče odkaže, ali proti plačilu cenilnega zneska pustiti na zemljišču, ali pa jih mora združba, ki se razveže, oziroma odstopajoči posestnik, odstraniti v primerni dobi.

Za oddajanje izrecil v imenu združbe o volitveni oblasti, ki ji je dovoljena po predstojčih določilih, morajo sodeložniki izvoliti skupnega zastopnika. Volitev se izvrši v zboru, katerega skličje krajni komisar in h kateremu je po predpisu § 32. povabiti vse sodeložnike, po večini glasov navzočnih sodeložnikov brez ozira na velikost deležnih pravic.

§ 92. Pri uredbah, ki se tičejo takih gozdnih zemljišč, katerih skrbno gojenje je iz javnih ozirov posebno želeli, postaviti je ob enem načrt za gospodarstvo dotičnega gozda, oziroma ako že obstoji morebiti tak gospodarski načrt, pregledati ga je znova. — Gospodarski načrt mora ustrezati načelu stanovite plodovitosti, in tam, kjer bi bila ta oškodovana vsled prekomernega užitka ali iz kakega drugega vzroka, skrbeti je v gospodarskem načrtu za to, da se ta spet popravi. Postranske užitke zlasti je omejiti na tisto mero, pri kateri se ni bati, da bi se oškodovala tistemu kraju primerna vrsta lesa in gospodarstva ž njim. — Ako je pa vsa gozdna površina tako neznatna, ali so gospodarske razmere tako priproste, da ni treba uravnati gospodarstva z gozdom po posebnem načrtu, napraviti je namesto popolnega gospodarskega načrta samo skrajšan tehniški program, kako je ravnati z gozdom v prvih desetih letih. — Ob enem je gozdnim posestnikom naložiti, da naj tehniške programe za naslednja desetletja vselej pravočasno predložje političnemu oblastvu v potrdilo, in da naj si od ravno istega oblastva izprosijo dovolitve, da smejo v slučaju izredne potrebe deloma odstopiti od gospodarskega načrta ali skrajšanega programa, kakor tudi, ako se morebiti vsled bistveno premenjenih okolišnosti pozneje pokaže potreba, premeniti načrt ali program.

§ 93. Pri uredbah, omenjenih v zgoraj stoječih paragrafih, je dalje ustanoviti gozdni red, kateri mora obsezati:

1. napotek, kako je ravnati pri skupnem užitku in pri njega razdelbi ali pri rabi posameznih užitnih pravic po tem, kakor se izvrši ta ali oni način uredbe (§ 22.), pri čemer je zlasti izdatno določiti, kako je ravnati, da ne trpe škode pomlajšani gozdni deli, v ostalem pa zmiselno uporabljati ona gozdno-zakonska določila, ki veljajo za gozde, obremenjene z gozdnimi služnostimi;

2. posestnim razmeram in pod navadnimi okolnostimi na dotičnih krajih prevladajoči večji ali manjši nevarnosti pred žuželkami, kolikor je največ moči, primerna določila glede tega, kako naj se gozdni pridelki spravijo iz gozda, ali kako je drugače ravnati z njimi, da se odvrne nevarnost pred žuželkami.

§ 94. Pri ustanovitvi oskrbovalnega statuta (§ 57.) je postopati, kakor se pokažejo razmere v posameznem slučaju in s posebnim ozirom na okolnost, če so na rednem oskrbovanju skupnega zemljišča več ali menj udeležene javne koristi. — Po tem in, kolikor je moči, oziraje se na želje in nasvete udeležencev, je urediti naprave za bodoče oskrbovanje skupnega zemljišča, pri čemer se sme določiti, da redno oskrbovanje pristaja oskrbniku, katerega izvolijo sodeležniki, ali, če se taka izvolitev ne doseže, postavi politično oblastvo, da se morajo pa pri važnejših premembah, katere se morebiti nasvetujejo za vzdrževanje ali boljše uživanje takega zemljišča, preglasovani sodeležniki podvreči izreku razsodišča ali upravnega oblastva. — Kadar gre za skupne gozde, za katere se v izvršitev določil §§ 92. in 93. ustanovijo gospodarski načrt ali tehniški program ali gozdni red, tedaj je skrbeti vselej tudi za to, da se za vsak slučaj posebej ali po volitvi sodeležnikov, ali pa, ako je treba, po političnem oblastvu, postavi tisti sodeležnik, kateremu je paziti na to, da se izvršuje gospodarski načrt ali program in gozdni red.

§ 95. je enak § 8. r. in u. drž. zak.

§ 96. Razprava glede oblastvenega potrdila razdelbenega načrta, oziroma načrta za odelilo v prejšnji stopinji

§ 93. Dež. u. 169. — § 94. Dež. u. 169, 172. — § 96. Dež. u. 59, 111.

postopanja že konečno-veljavno določenih pravic neposrednih udeležencev, godi se tako, da krajni komisar po določenih §§ 83.— 91. napravljeni oddelilni načrt v občinah, v katerih je izvršiti razdelbo, skozi 14 dni javno razgrne na vpogled vseh udeležencev, da se ta načrt na lici mesta s količi obmeji, in da ga, ako udeleženci to zahtevajo, krajni komisar pojasni. Z dovolitvijo deželne komisije se sme pri razdelbah manjšega obsega ali priprostejšega načina sploh opustiti obmejitve s količi in pojasnilo na lici mesta. — Kraj in čas razgrnitve, kakor tudi obmejitve načrta, ki jo je morebiti izvršiti, je najmenj osem dni poprej dati na znanje z razglasilom, katero je istočasno objaviti po uradnem deželnem časopisu in po zgoraj omejenih občinah, s pozivom, da morajo tako neposredni, kakor posredni udeleženci svoje vgovore proti temu načrtu v 30 dneh, ki se računijo od prvega dne razgrnitve v občini, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti ali ustno dati na zapisnik. — O vgovorih, ki se vložijo vsled tega poziva, razsoja potem deželna komisija in v pritožbeni poti ministrska komisija. — Pritožbeni rok znaša 14 dni in se začne s tistim dnem, ki pride neposredno za dnevom, ko se je vročila razsodba deželne komisije.

§ 97. Krajni komisar mora potem, v kolikor bi bilo to še treba, načrt s predležječimi razsodbami deželne in ministrske komisije spraviti v soglasje ter njegovo končno-veljavno potrdilo, kakor tudi za njegovo izvršitev potrebna vodila izprositi od deželne komisije. — Potrdilo razdelbenega načrta in ukazila deželne komisije glede njegove izvršitve mora krajni komisar občinam, v katerih se vrši razdelba, razglasiti ter neposrednim udeležencem vročiti vsakemu posebej.

§ 98. Uredbeni načrt, katerega je naredil krajni komisar po določenih §§ 92. do 94., mora on neposrednim udeležencem v posebni za to odmenjeni razpravi v vseh podrobnostih ustno na znanje dati in pojasniti ter ga tudi na dalje 14 dni za nje zaradi vpogleda odprtega imeti. K tej obravnavi je neposredno udeležene vsakega posebej povabiti z opazko, da morajo morebitne vgovore zoper načrt v 30 dneh, od dneva razprave dalje, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti ali ustno dati na zapisnik.

— Sicer veljajo tudi glede uredbenega načrta v obeh zadnjih odstavkih § 96. in v § 97. obsežena določila o razdelbenem načrtu.

§ 99. Kadar je pri izvrševanju potrjenega načrta terjatveno pravico v zmyslu § 23. odkupiti v novcih, morajo od dotične glavnice posamezni sodeležniki po izmeri svojih dotičnih, v načrtu določenih dolžnosti terjatvenemu upravičencu, ako se ne primeri morebiti pobot z nasprotno terjatvijo kakega po § 6. v razdelbo privzetega premoženja, ali ako se ne doseže kakšen drugačen dogovor, plačevati zakonite obresti od tedaj, ko prevzamejo oddelilna zemljišča, in ako se glavnica odpove, morajo jo vrniti v desetih enakih letnih rokih, od katerih prvi dospe šest mesecev po odpovedi. — Ta dolg je na oddelilnem zemljišču, ki pripade pri razdelbi dotičnemu sodeležniku, po uradni dolžnosti knjižno zavarovati za drugimi bremenii, katera je na podstavi tega zakona zavarovati na njem.

Dolžniku je dano na voljo, dolg poplačati tudi v krajši dobi.

§ 100. je enak § 9. r. in u. drž. zak.

§ 101. Določila § 100. se zmiselno uporabljajo tudi v takih slučajih, v katerih bi bil prikrajšan ali odškodovan udeleženec, ki je bil oddeljen po § 23.

§ 102. je enak § 10. r. in u. drž. zak.

§ 103. O novih posestnih in pravnih razmerah, ki se razodenejo iz razdelbenega ali uredbenega načrta, kakor tudi o razmerah, ki se tičejo narejanja, užitka in ohranitve z razdelbo ali uredbo združenih gospodarskih naprav, mora krajni komisar, v kolikor razdelbeni ali uredbeni načrt sam ne zadostuje v pojasnilo položaja vseh stvari, sestaviti posebno listino (reces) in o tem razpravljati z ozirom na rabsodbene stopinje. — Reces se sme razdeliti v dva dela, tako, da glavni reces pojasnjuje novo posestno stanje, da pa obrazložba drugih posestnega stanja ne neposredno se tikajočih toček ostane pridržana posebnim razpravam in dodatnemu recesu.

§ 104. Ako se pokaže pri izvršitvi razdelbenega načrta, da je z ozirom na novo omejitve parcel in posestnih

§ 99. Dež. u. 118. — § 100. Dež. u. 60, 132. —

§ 101. Dež. u. 60, 132. — § 103. Dež. u. 125. —

§ 104. Dež. u. 100.

stanov, ki so nastali vsled razdelbe, želeći premembe v občinskih mejah, mora krajni komisar pričeti potrebno razpravo v zmislu v tem oziru obstoječih zakonov in predpisov.

§ 105. Po eno, določilom končnega odstavka § 67. primerno kopijo zemljemerskega, potrjenemu razdelbenemu načrtu za podlago vzetega načrta (situacijskega načrta), kakor tudi po en prepis drugače potrebnih pripomočkov je podati deželnemu nadsodišču in finančnemu deželnemu oblastvu v ta namen, da se popravi zemljiška knjiga, in da se ohrani v razpreglednosti zemljiško-davčni kataster.

§ 106. Sklep razdelbenega ali uredbenega postopanja mora deželna komisija vselej javno razglasiti tako, kakor predpisuje § 60. — Z dnevom, ko se objavi razglas, neha pristojnost v § 9. navedenih oblastev, tako da le-ta ostanejo odslej pristojna samo še v razsojevanje v § 100. v misel vzetih zahtev.

§ 110. Natančnejši predpisi k zgornjim določilom glede priprave, sestave in izvršitve razdelbenega ali uredbenega načrta, kakor zlasti o merilu kart in načrtov, o uredbi zemljemerskih del, o dopuščenih razlikah v izmeri in izračunu, o tem, kako se je ravnati pri ovedbi hišne in posestne potrebe, kakor tudi pri cenitvi zemljišč in deležnih pravic, o izobčilu posameznih parcel, da se ob svojem času prodado v pokritje ali zmanjšek splošnih razdelbenih stroškov, o tem, na kar se je ozirati pri načrtovanju skupnih gospodarskih naprav, o obrazcih, katere je rabiti, i. t. d. — izdado se po ukazni poti.

IV. Stroški razdelbe in uredbe.

§ 111. je enak § 14. r. in u. drž. zak.

§ 112. Za zakonita dela krajnega komisarja in tistih oseb, ki po § 61. sodelujejo na njegovi strani, potrebne prostore je v za to primerni legi in velikosti, kakor tudi v namenu primernem stanju brezplačno pripraviti, vzdrževati in kuriti. — Ako je tisti kraj dela v razdelbenem ali uredbenem ozemlju, v katerem mora krajni komisar ali zemljemerec izvršiti uradno opravilo, od prostorov, določenih za to razdelbo ali uredbo, ali od stanovišča omenjenih opravnikov oddaljen ne menj kot 3 in ne več kot

§ 106. Dež. u. 132. — § 111. Dež. u. 141. —
§ 112. Dež. u. 15. 136, 140.

15 kilometrov, tedaj je brezplačno pripraviti občila za prevažanje krajnega komisarja in zemljemera od uradnih prostorov ali od stanovišča na kraj dela in nazaj. — V to je zavezana skupnost na razdelbi ali uredbi neposredno udeleženih oseb, katere morajo tehniškemu osebju pripraviti brezplačno tudi za tehniška dela potrebne strežnike, kakor tudi merske količe, znamenjske drogeve in druge enake stvari, katere je lahko dobiti. — V kolikor se tem dolžnostim ne ustreže primerno in pravočasno, upravičen je krajni komisar, preskrbeti to, česar pogrēša, in dotične stroške na račun mudljivcev predjemno poplačati iz novčene zaloge, omenjene v § 114.

§ 113. Nasledne stroške in zneske, kakor;

1. nagrade v § 64. omenjenih, pri pripravljanju, sestavi, razgrnitvi, obmejitvi in izvršitvi razdelbenega in uredbenega načrta uradoma uporabljenih strokovnjakov, stroške za mape in druge risalne in pisalne stvari, ki jih potrebujejo strokovnjaki in zemljemersko osebje za ravno našteta dela, kakor tudi druga povračila za opravila ali tvarine, ki so se potrebovale za navedene namene v splošnem interesu razdelbe in uredbe;

2. zneske za novčne izravnave, katere morajo plačati neposredno udeleženi (§§ 4., 91., 100., 101.) z zneski za odškodnine vred, ki so omenjene v drugem odstavku § 22.; naposled

3. pristojbine odposlanca, katerega morebiti odpošlje deželni odbor v zmislu § 62.

plačuje — in sicer pod točko 1. in 3. navedene stroške uradoma, pod točko 2. navedene pa na zahtevo dotičnih oseb, ki so dolžne plačati — krajni komisar predjemno po dospelosti iz novčene zaloge, omenjene v § 114., ter jih z dodanimi plačilnimi dokazili primerno zaračunjava.

§ 114. V zgornjih določilih omenjeno novčno zalogo je krajnemu komisarju po potrebi, kakor se pokaže pri dotični razdelbi in uredbi, že naprej nakazati iz deželnih novcev.

§ 115. Kedo končno-veljavno plača stroške, oziroma kedo je dolžan povrniti po določilih §§ 112. in 113. iz zaloge predplačane zneske, o tem razsoja na podstavi

§ 113. Dež. u. 142. — **§ 114.** Dež. u. 142, 144, 145.

§ 112. in naslednjih §§ 116.—118. v prvi stopinji krajni komisar in v drugi in zadnji stopinji (§ 45.) deželna komisija, razven, če je vprašanje o stroških v zmislu zadnjega odstavka § 118. razsoditi z glavno stvarjo, in v tem zadnjem slučaju je soditi tudi glede stroškov zaporedoma po stopinjah predpisanih za glavno stvar.

§ 116. V § 113., š. 1, omenjene stroške morajo plačati pri razdelbi ali uredbi neposredno udeleženi po razmeri vrednosti, s katerimi so se udeležili razdelbe ali uredbe. — To določilo velja tudi glede povračila, katero bi morebiti deželni odbor zahteval za tehniško osebje, postavljeno za zemljemerska dela.

§ 117. V § 113., š. 2, omenjene stroške plačajo tisti, na katerih zahtevo in račun so bili predplačani. — V § 113., š. 3, navedene pristojbine morajo plačati občine ali občinski oddelki, na katerih korist se je odposlanec deželnege odbora udeležil razprave.

§ 118. V zgornjih določilih ne omenjene stroške in zlasti :

1. stroške in izgube dobička, ki nastanejo udeležencem samim, ker se ali osebno udeleže razprav ali odpošljejo pooblaščenca k njim;

2. stroške za morebitne pravne in izvedeniške pripomočke posameznih udeležencev;

3. stroške za prepise razpravnih zapisnikov ali drugih spisov in kopij načrtov, katere zahtevajo stranke;

4. stroške za razprave, ki so za pravilni tek razdelbe ali uredbe nepotrebne, pa jih provzročijo posamezni udeleženci zaradi posebnih svojih koristi;

5. stroške za razprave, ki nastanejo po zadolženju kakega udeleženca, zlasti iz tega, da pride šele o roku poznejše razprave, ali zaradi nagajivih zahtev in ravno takih vgovorov:

6. stroške za postavljanje kamenih mejnikov, kakor tudi stroške in morebitne novčne odškodnine za skupne ali za take gospodarske naprave, katere so namenjene za to, da povišujejo porabnost samo določenih posameznih oddelilnih zemljišč (§§ 8. in 85.),

morajo plačati dotični udeleženci, oziroma dolžni sami in neposredno, to je, ne da bi se stroški predplačali iz zaloge, omenjene v § 114.; a pridržano je glede stroškov in odškodnin za skupne gospodarske naprave deželnemu odboru, v posebnega ozira vrednih slučajih dovoljevati posojila in podpore iz deželnih novcev. — Če se je glede določene razprave pod š. 4 in 5 omenjeni slučaj pripetil ali ne, in v koliko je propala stranka dolžna, povrniti po svojem zadolženju drugim udeležencem napravljene stroške za pravne in izvedeniške pripomočnike, to je v teku dotične razprave razsoditi z glavno stvarjo.

§ 119. Tisti, ki morajo po zgornjem določilu končno-veljavno plačati iz novčne zaloge krajnega komisarja predplačane stroške, dolžni so povrniti te zajme (predplačila), kakor tudi poplačati deželi morebiti zahtevano povračilo stroškov za pozvano zemljemersko osebo v 30 dneh po vročitvi dotičnega plačilnega naloga.

§ 120. Razdelbeni in uredbeni stroški, oziroma povračila, ki gredo deželi za v ta namen dovoljene zajme, pobirajo se po politični eksekuciji. — V ostalem je natančnejše predpise k zgornjim določilom glede razdelbenih ali uredbenih stroškov izdati po ukazni poti.

V. Konečna določila.

§ 121. Prestopke določil kakega uredbenega načrta, oziroma takšnega recesa, kaznuje, v kolikor niso ti prestopki po drugih zakonih, zlasti po gozdnem zakonu, kazniva dejanja, politično okrajno oblastvo po tem zakonu z globo od enega do dvajset goldinarjev ali z zaporom od šestih ur do štirih dni. — Kadar zanemarja dolžno skrb tisti, komur je v zmislu zadnjega odstavka § 94. naložen nadzor o tem, da se ravna po gospodarskem načrtu ali programu in po gozdnem redu, tedaj ga kaznuje politično okrajno oblastvo z globo od enega do desetih goldinarjev, zmiselno uporabljaje določilo v drugem odstavku § 18. — Te globe se stekajo v ubožni zaklad tiste občine, v kateri je bil storjen prestopok.

§ 122. Rok, s katerim stopi ta zakon v veljavnost, ustanove po določitvi dotičnih ukazov dogovorno z deželnim odborom ministri, katerim je naročena tega zakona

§ 119. Dež. u. 161. — § 122. Ta zakon in nasl. ukaz. sta stopila v moč 1. sept. 1888. (Rg. dež. preds. 17. avg. 1888. š. 2208 Pr., dež. 18.)

izvršitev; ta rok se razglasi po deželnem zakoniku in ukaznem listu.

§ 123. je enak § 15. r. in u. drž. zak.

§ 124. Posebna določila, katera bi se morala uporabljati v slučaju, ko bi se morebiti s posebnim deželnim zakonom ukazala razdelba skupnih zemljišč v ta namen, da bi se voda primerno navajala na večja zemljišča ali odvajala ž njih, ustanovijo se za vsak slučaj posebej v obsegu državnega zakona z dne 7. junija 1883. l., dz. 94. z dotičnim posebnim deželnim zakonom.

§ 125. je enak § 16. r. in u. drž. zak.

b) Iz ukaza ministrov za poljedelstvo, za notranje stvari, za pravosodje in za finance z dne 30. julija 1888, (dz. 17),

o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja (o agrarskih operacijah) na Kranjskem.

Na podstavi zakonov z dne 7. jun. 1883. l., dz. 94, in z dne 26. okt. 1887. l., dež. za Kranjsko š. 2 ex 1888, ukazuje se tako :

Občna določila.

§ 1. Kjer se rabi v tem ukazu oznamenilo «agrarska operacija», razumeti je pod tem razdelbe skupnih zemljišč in uredbo dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja v zvezi med seboj, kakor tudi takšne razdelbe in uredbe same zase.

§ 2. Pri razpravah, katere je izvrševati po določilih tega ukaza, navajati je zdolaj zaznamenovana zakona, kakor se to godi tudi v tem ukazu samem, na skrajšan način, in sicer :

1. Zakon z dne 7. jun. 1883. l., dz. 94, o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja z «r. in u. drž. zak.» (razdelbeni in uredbeni državni zakon):

2. zakon z dne 26. okt. 1887. l., dež. 2 ex 1888, o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja z «r. in u. dež. zak.» (razdelbeni in uredbeni deželni zakon).

Oblastva.

§ 3. je v početku enak § 9. r. in u. dež. zak. --- Dalje določa:

Kjer se v tem ukazu omenjajo oblastva brez posebnega označenja, razumeti je agrarska oblastva. — Ta oblastva morajo v izvrševanju njih nalog, kolikor je mogoče, podpirati vsa druga oblastva in vsi drugi uradi; ustrezati morajo kar najhitreje vsem v zmislu zakonov in tega ukaza njim stavljenim prošnjam.

§ 4. določa da so uradni dopisi in pošiljatve agr. oblastev prosti poštnine.

§ 5. Krajne komisarje imenuje poljedelski minister dogovorno s pravosodnim ministrom, in deželna komisija jih postavi za agrarske operacije enega ali več določenih okrajev ali njih delov ali za posamezne agrarske operacije.

Odst. 2. daje uvete za postavljenje a. komisarjev.

Odst. 3. govori o njih zaprisegi.

Odst. 4.: Za agrarske operacije postavljeni krajni komisarji so v službenem in disciplinarnem oziru podložni deželni in v zadnji vrsti ministrski komisiji.

§ 6. navaja, da je v težavnih slučajih postaviti po dva krajna komisarja.

§ 7. govori o pomočnikih (asistentih) krajn. komisarja.

§ 8. o njegovem uradnem sedežu.

§ 9. istotako o neposrednem dopisovanju in uradnem pečatu

§ 10. o njegovem opravnem zapisniku.

§ 11. o razpravnem zvezku, za vsako posamezno operacijo.

§ 12. o opravnem in letnem poročilu krajn. komisarja.

§ 13. Krajni komisar si mora spisovati dnevnik, iz katerega je razvideti njegovo poslovanje v stvareh posameznih agrarskih operacij. — Dnevnik je predložiti deželni komisiji, kadar to zahteva.

Organi, sodelujoči s krajnim komisarjem.

Od toček pod tem nadpisom govore:

§ 14. o postavljanju, zaprisežbi in službenem razmerju zemljemercev.

§ 21. Za izvedence pri gozdno-tehniških vprašanjih mora krajni komisar uporabljati ali gozdne tehnike, ki so v državni službi, ali pa take zasebne gozdarie, kateri ustrezajo zahtevam okrožnega razpisa poljed. minist. z dne 5. febr. 1883. l., š. 17119 ex 1882. l. (zbirka zak. poljed. min. III. zv., s. 70.).

§ 28. Po določenih §§ 14. 15. in 17. r. in u. dež. zak. sestavljena deželna komisija pri političnem deželnem oblastvu je samostojno, neposredno ministrski komisiji podložno deželno oblastvo in ima ta naslov: «C. kr. deželna komisija za agrarske operacije na Kranjskem» (§ 9. r. in u. dež. zak.).

Izključitev oblastvenih oseb.

§ 38. Krajni komisar je izključen od preiskave strankarskih spornih stvari in poprijetih pravnih pripomočkov, kakor tudi od rzsodbe v prvi stopinji,

1. kadar je sam kot stranka udeležen strankarske sporne stvari, vgovora, pritožbe, opomina ali priziva;

2. kadar je z eno spornih stranek ali s stranko, katera so je poprijela kakega pod š. 1 zaznamovanega pravnega pripomočka, združen z zakonsko vezjo, ali je vštrevši četrto koleno ž njo v sorodu, ali vštrevši drugo koleno ž njo v svaštvu, ali ž njo v razmerju posinovnika ali rednika, ali posinovljenca ali rejenca, ali varuha;

3. kadar je bil v dotičnem strankarskem sporu ali v kakem pod š. 1 omenjenem pravnem pripomočku, oziroma v kaki za njiju presojevanje znatni stvari pravni zastopnik.

§ 39. Za zemljemerce ali izvedence je poklicati samo take osebe, pri katerih ni nobenega v § 38. š. 1 do 3 navedenega vzroka izključitve.

§ 40. Ako je izključen krajni komisar, mora se vzdržati vsega nadaljnega delovanja v dotičnem slučaju in o tem poročiti deželni komisiji, katerega ukaže, da kedo drugi primerno nadomestuje krajnega komisarja pri tem uradnem opravilu. — Ako je izključen zemljemerec ali

kak izvedenec, skrbeti mora krajni komisar za primernega namestnika. — Ako se je izključen krajni komisar, zemljemerec ali izvedenec udeležil kakega uradnega posla, zaznamovanega v § 38. tega ukaza, imajo oblastva pravico, tudi ako bi se nikedo ne poprijel nobenega pravnega pripomočka, naročiti po §§ 47. in 49. r. in u. dež. zak. potrebno presojevanje dotičnega uradnega opravila.

§ 41. Načelnika deželne in ministrske komisije morata paziti na to, da se člani, svetovalci in tehniški organi komisij pripravljajeta za razsodbo ali sklepanje, oziroma posvetovanja in razsojevanja ali sklepanja o vseh stvareh, ki so zavisne od komisijne razsodbe, ne udeležujejo v toliko v kolikor je njih nepristranost pri stvari, ki jo je razsoditi, dvojbena z ozirom na kak v § 38. š. 1 2 in 3 tega ukaza naveden razlog ali na druge razloge, zlasti na prejšno uradno sodelovanje v prvi stopinji (§ 15. r. in u. dež. zak.). Zaznamenovane osebe morajo naznaniti načelniku, se li nahajajo taki razlogi, in ta razsodi v tem slučaju, kakor tudi, ako sam zve o tem, je li izključiti dotično osebo ali ne.

§ 43. Ako se sploh nahaja za razdelbeni in uredbeni predmet zemljiškoknjižna vloga, ali ako se deležne pravice zemljiško-knjižno združene z posestjo določenih nepremičnih posestev, ne sme se od onega časa, ko se je operacijsko ozemlje naznanilo zemljiško-knjižnemu sodišču (§ 72. tega ukaza), v zemljiško knjigo, oziroma v zemljiško-knjižne vloge, katere se tičejo zemljiško-knjižnih posestev, iz katerih obstoji operacijsko ozemlje, ali takih zemljiško-knjižnih posestev, s katerih posestjo so združene deležne pravice, nič vknjižiti, kar bi ne bilo v soglasju z operacijo, ki jo je izvršiti. — V ta namen se morajo vse zemljiško-knjižne prošnje, ki se vložijo po tem času, ali ki so bile že poprej vložene, pa še niso rešene, in se odnašajo na operacijsko ozemlje, dokler se ne popravi zemljiška knjiga, pošiljati z načrtom odloka, ki ga je izdati, krajnemu komisarju, da se kar najhitreje izreče o njih. — Izvzete so one zemljiško-knjižne prošnje, ki jih zemljiško-knjižno sodišče odbije iz kakega zasebno-pravnega razloga, ali ki se tičejo samo vpisovanj zastavnih pravic, izbrisanj in zaznamkov po §§ 20. a, 52. in 59. zak. z dne 25. jul. 1871. l., dz. 65.

§ 44. Ako se krajni komisar tako izreče, da je predložena in po vsebini načrtanega zemljiško-knjižnega odloka od sodišča za dopuščeno šteta vknjižba nezdružna z operacijo, mora zemljiško-knjižno sodišče odloku pridejati dostavek, da je dovoljena vknjižba po izreku krajnega komisarja nezdružna z agrarsko operacijo in da se boče tedaj — v slučaju nje izvršitve in v slučaju, da krajni komisar ostane pri svojem izreku — pri popravi zemljiške knjige štela za brezmočno, da pa je vendar udeležencem proti izreku krajnega komisarja v 14 dneh od vročbe prost priziv na deželno komisijo. — Ta priziv je vložiti pri zemljiško-knjižnem sodišču, katero ga pošlje krajnemu komisarju, da ga predloži deželni komisiji. — V zmiselni uporabi teh določil mora se deželno nadsodišče, eventualno najviše sodišče, ako gre za to, da bi se kaka v prejšnji stopinji ali v obeh prejšnjih stopinjah odbita vknjižba dovolila v pritožbenem potu, obrniti na deželno, eventualno na ministrsko komisijo, da se izreče o dopustnosti vknjižbe iz stališča agrarske operacije, ter po tem izreči odločbo. — Ako se je sklep postopanja razglasil še pred popravo zemljiške knjige, mora se zemljiško-knjižno sodišče obrniti po deželnem nadsodišču na deželno komisijo, da se izreče o dopustnosti kake vknjižbe. Priziv je v tem slučaju odprt na ministrsko komisijo.

Postopanje.

A. Pri agrarskih operacijah sploh.

§ 45. Razglasila se objavljajo po občinah s tem, da se pri občinskem uradu nabijejo med časom za to določenim, ali pa na drug v lotičnem kraju navaden način.

§ 46. Osebna naznanila se morajo, v kolikor niso že izrečno predpisana, izdati v vseh slučajih, v katerih je potrebno, da so določene osebe navzočne pri kakem uradnem poslovanju, ali da izvedo kakšne dogodke, zlasti izdane odredbe, ker bi to bilo ali njim v korist, ali važno za nadaljevanje postopanja. Oblastvenim organom (izvedencem, deželno-odborskimi poslancem) je pošiljati osebno vsa naznanila. — V kolikor ni vsled posebnega predpisa ali vsled dolžnostne izprevidnosti krajnega komisarja osebno poslati pismenega naznanila, sme se osebno naznanilo izvršiti po zapisniku.

§ 55. Rok, ki je določen za kako poizvedbo ali razpravo, preložiti je uradoma v vseh slučajih, v katerih je to na korist postopanju. Razven teh slučajev je preložitev na prošnjo stranke dovoliti le takrat, kadar more stranka zadostno utemeljiti svojo prošnjo.

§ 58. Glede sprejemanja dokazov za odločbe, katere je krajnemu komisarju odločati v prvi stopinji, in pri prireditvi strankarskih spornih stvari, vgovorov, pritožeb in prizivov je zmiselno uporabljati določila zakona z dne 27. aprila 1873. l., dz. 66, «III dokaz», §§ 31.—65. Dokazovanje s tem, da se zaslišijo stranke kot priče, dopuščeno je le v strankarskih spornih stvareh.¹⁾

§ 59. Pri pritožbah proti določitvam, kakoršne obsega register deležnih pravic (§ 81. r. in u. dež. zak.), v kolikor se tičejo cenitve zemljišč in užitkov, privzeti je za izvedence navadno boniterje ali druge izvedence, kateri so izvršili cenitev, in sicer eventualno glede klasifikacije, kakor tudi glede določitve tarif, zemljemerca pa je privzeti, da izvrši klasifikacijo. — Pri mejnih sporih, glede katerih se je ravnati po §§ 850.—853. odz. kakor tudi pri vgovorih zoper operacijski načrt (§ 96. r. in u. dež. zak.), ako se ti vgovori tičejo prikrateb pri doizvedbi oddelil, mora krajni komisar navadno privzeti zemljemerca.

§ 60. Vse vgovore, pritožbe, prizive in prošnje, s katerimi se hočejo obrniti stranke do oblastev med postopanjem, vlagati je pismeno ali pa povedati na zapisnik pri krajnem komisarju. Ako je postopanje že končano, morajo se zahteve, za katere se je poganjati po §§ 100. in 101. r. in u. dež. zak., pismeno vložiti pri deželni komisiji.

§ 61. določa, da je o vseh poizvedbah, razpravah in sklenenih poravnavaх spisovati zapisnike. V zapisnikih je ob kratkem in jedernato brez kvare popolnosti in natančnosti poočiti vse važne postopanja se tikajoče prigodbe. Zlasti je navajati v zapisnikih, če in iz katerih vzrokov se ni zaslišala kaka stranka, isto tako, je bila li kaka priča zaprisežena ali ne. — Pri večjem številu udeležencev je napraviti pred razpravo imenike. Te imenike je k zapisniku priti in na njih pripomniti, katero izmed

§ 58. ¹⁾ To postopanje se sedaj vrši po ciy. pr. r. (čl. II. cp.).

povabljenih oseb so bile navzoče in katere odsotne. — Popravke v besedah zapisnikovih mora poveriti voditelj razprave. Ako se za zapisnik potrebuje več nego ena pola, zaznamenovati je posamezne strani z zaporednimi številkami in na koncu zapisnika navesti število strani. Pole se morajo sešiti in konec niti je zapečatiti z uradnim pečatom.

§ 62. V izdanih razglasilih in naznanilih sme oblastvo za neizpolnovanje začasnih in drugih odredob, v kolikor se mu zdi to v interesu postopanja potrebno, zapretiti globe, in sicer do največjega zneska po 100 goldinarjev. — Ako so stranke, katerih navzočnost bi bila v interesu postopanja potrebna, nadalje priče ali pametniki brez utemeljenega razloga izostali od pravilno jim naznanjenih poizvedeb ali razprav, ali ako se brez pravice branijo izpovedati, smejo se jim večkrat nalagati globe v največjem znesku po 50 goldinarjev. — Vsi, ki motijo pravilen tek postopanja z nespodobnim vedenjem ali z očitno nagajivim vgovarjanjem ali z dejanji, smejo se kaznovati z redovnimi globami do najvišjega zneska po 15 goldinarjev. — Omenjene globe je, ako se ne morejo izterjati, premeniti v zapor 24 ur za vsakih pet goldinarjev (§ 18. r. in u. dež. zak.).

§ 64. Rzsodbe je z razlogi vred vsem udeležencem, katerih se tičejo, vročiti ali razglasiti na zapisnik. Rzsodbe deželne in ministrske komisije razglašča krajni komisar.

§ 65. Kadar je še odprt priziv na deželno ali ministrsko komisijo, tedaj je prošnja za povrat v poprejšni stan in za opravičbo zaradi izostanja vložiti v prizivnem roku, in je ako se sme priziv še vložiti, združiti obrazložbo prošnje za povrat v poprejšni stan ali za opravičbo izostanja z obrazložbo priziva. — O prizivu je rzsoditi šele takrat, ko se je prošnja za povrat v poprejšni stan in za opravičbo zaradi izostanja pravoveljavno odbila. — Ako prizivni rok ni več odprt, vložiti je prošnja za povrat v poprejšni stan zaradi zamujenega zapadnega roka v 14 dneh po pretoku tega roka in prošnja za opravičbo izostanja v 14 dneh po onem dnevu, ko je minila zãpreka, ki je provzročila zamudo.

B. Pri posameznih agrarskih operacijah.

I. Pri podrobnih razdelbah.

Osnovno postopanje.

§ 67. Kadar hoče najmenj polovica¹⁾ vseh do skupnega uživanja upravičenih zahtevati nadrobno razdelbo, tedaj je dotični predlog pismeno ali ustno dati na zapisnik pri političnem okrajnem oblastvu, pri kakem v tem političnem okraju poslujočem krajnem komisarju, pri kakem advokatu ali pri kakem c. kr. notarju, da ga takoj pošlje načelniku deželne komisije.

Predlog mora obsezati:

- a) vsaj splošno oznamenilo ozemlja, katero je podrobno razdeliti;
- b) nepremičnine in imetja, na katere se je ozirati po § 6. r. in u. dež. zak., kakor tudi zemljišča, pripadajoča izključno posameznim sodeležnikom, o katerih zemljiščih se morebiti želi, da se po § 4 r. in u. dež. zak. privzemo v razdelbo;
- c) dozdevno število neposredno udeleženih;
- d) imena predlagateljev.

Načelnik deželne komisije mora skrbeti za to, da se predlog po političnem okrajnem oblastvu, po krajnem komisarju ali po posebnem odposlancu, ako je treba, tudi po poizvedbah na mestu samem, priredi v toliko, v kolikor je potrebno, da ga more potem deželna komisija vzeti v pretres v zmislu § 68. — Organ, kateremu se izroči priredba predloga, mora si, v kolikor gre za vprašanja o gozdnih stvareh, izprositi tudi mnenje za dotični okraj postavljenega gozdnega tehnika politične uprave in tisto priložiti svojemu poročilu.

§ 68. Pravilno prirejeni predlog je predložiti deželni komisiji, katera ga mora presoјati z ozirom na to, je li zakonito dopuščen, pri čemer je, ako je vprašanje tudi o gozdnih stvareh, privzeti deželnega gozdnega nadzornika, da odda kot izvedenec svoj svet. — Ako se je pri priredbi doizvedelo, da je po določenih § 55. š. 1 r. in u. dež. zak. razdelba uradoma potrebna, mora načelnik deželne komisije še pred razsodbo te komisije provzročiti

¹⁾ Tretjina (gl. op. pri § 50. dež. r. in u. zak.).

političnega deželnega oblastva odločbo o tem, če bi se morala uredba, v kolikor bi se ne dovolil razdelbeni predlog, uradoma izvršiti. — Ako deželna komisija zavrže stavljeni predlog, naznaniti je to prelagateljem zaeno z razlogi vred v roko tistega organa, pri katerem se je vložil predlog, eventualno kazaje na določila § 59. r. in u. dež. zak. z opazko, da je poznejše izjave k pristopu vložiti pri načelniku deželne komisije. — Ako se je pritrnilo predlogu za pričetek nadrobne razdelbe ali takoj, ali pa šele po poznejših izjavah k pristopu, mora deželna komisija postaviti krajnega komisarja, in izdati je po § 60. predpisano razglasilo, katero je zaeno poslati načelniku ministrske komisije, pristojnemu zemljiško-knjižnemu sodišču in pristojnemu organu katastrskega razvidnostnega urada. — V obče je zaeno z imenovanjem krajnega komisarja skrbeti tudi za to, da se postavi zemljemerec. Do v § 83. r. in u. dež. zak. omenjene stopinje postopanja se sme imenovanje zemljemerca odlašati samo takrat, kadar ni treba nadrobne bonitacije, da se doizvedo vrednostne razmere.

§ 69. V teku osnovnega postopanja je postaviti skupnega računovodjo, nadalje je, v kolikor je to že na tej stopinji namenu primerno, skrbeti za potrebne izvedence.

Nadaljni 3 odstavki naštevajo poslove, ki jih ima krajni komisar v rečenem oziru.

§ 70. Da se ustanovi razdelbeno ozemlje, priskrbeti je navadno, ako ni treba razdelbenega ozemlja v vsem njegovem obsegu znova izmeriti, najmenj eden popravljen, uravnan in s številkami katastralnih parcel zaznamovan suhotiskan izvod mape o vsem občinskem ozemlju; ta izvod je naročiti pri arhivu katastralnih map. Razven tega potrebne izvode je omisliti brez poprav, uravnav in katastralnih številok. — Nadaljnih 6 odst. tega § določa naročilo in kakovost naročenih map.

§ 71. Potem je s privzetim zemljemercom in ravnaje se po določenih § 68. r. in u. dež. zak. obhoditi skrajne meje razdelbenega ozemlja. — Na to je določiti, oziroma razsoditi, katera zemljišča se morajo po § 4. r. in u. dež. zak. privzeti v razdelbo. — Daljnih 7 odst. našteva ne bistvene podrobnosti pri določbi razdelb. ozemlja; zadnji odstavek:

Ob ustanovitvi razdelbenega ozemlja je tudi določiti, oziroma razsoditi, katera nepremična posestva in premična imetja, v dozdanjem postopanju morebiti ne vzeta v poštev, je privzeti po § 6. r. in u. dež. zak. v razdelbo.

§ 72. Kadar je določeno razdelbeno ozemlje, mora krajni komisar ona zemljišča, ki so privzeta v operacijo, oziroma ona zemljišča, s katerih posestjo so združene deležne pravice, naznaniti zemljiško-knjižnemu sodišču z opazko, da je od dneva, ko dojde tja to naznanilo, uporabljati določila §§ 43. in 44. tega ukaza. — Na enak način je naznaniti zemljiško-knjižnemu sodišču ona zemljišča, katera se privzamejo pozneje v teku postopanja v operacijo.

§ 73. Ko je dospelo v § 72. omenjeno naznanilo, mora zemljiško-knjižno sodišče vpisati to in v zmislu § 60. r. in u. dež. zak. izdano razglasilo v dnevnik in nabiti oba v zemljiško-knjižnem uradu in na sodniško desko ter zaeno z ozirom na naznanilo in razglasilo počititi pričetek postopanja pri dotičnih zemljiško-knjižnih vlogah. — Na naličen način je postopati, ako se zemljiško-knjižnemu sodišču naznanijo zemljišča, ki so se pozneje privzela v postopanje. — Od one dobe, ko je dospelo omenjeno naznanilo, do izvršetka postopanja je vpisovati vse na dotična zemljiško-knjižna zemljišča odnašajoče se zemljiško-knjižne prošnje — brez izjeme —, potem ko so se vpisale v dnevnik, v poseben zaznamek, ki se mora spisovati poleg dnevnika, in ta zaznamek je pokazati krajnemu komisarju vselej, kadar to zahteva. — O vsaki rešitvi, ki se izda o prošnji, vpisani v zgoraj imenovani zaznamek, poslati je uradno izdani odpravek krajnemu komisarju in, da se je to zgodilo, opaziti v posebnem razpredelu tega zaznamka in navesti v njem dan odpošiljatve in vročila. — Kadar se prične novi zemljiško-knjižni vložek, mora zemljiško-knjižno sodišče naznaniti vsebino novonarejenega vložka krajnemu komisarju s tem, da mu dopošlje uradni zemljiško-knjižni izpisek. V slučaju, da pričetek novega zemljiško-knjižnega vložka provzroči razdelbo parcele, naznaniti je krajnemu komisarju poleg tega z odločbeno prošnjo predloženi razdelbeni načrt, eventualno po § 1. zakona z dne 23. maja 1883. l., dz. 82, razdelbeni načrt nadomestujoči popis proti hitri povrnitvi.

§ 75. V tisti meri, kakor napredujejo dela v ustanovitev razdelbenega ozemlja, mora krajni komisar doizvedeti udeležence in njih pravice, kakor tudi natančneje določiti dejansko in pravno razmerje v razdelbenem ozemlju. — Dalje je v tem § opisano kako ima komisar urediti dotične poizvedbe.

§ 79. Neposredno in posredno udeležene je sestaviti s podatki, ki se tičejo njih soudeleštva in so važni za postopanje, v glavni imenik, katerega je sestaviti v dveh delih; v njem je zaznamenovati neposredno udeležene s črkami. — Premembe glede udeležencev in njih pravic, ki nastanejo morebiti v teku postopanja, imeti je na razpregledu in vzeti v delo zaradi pravočasne izvršitve vse za poznejše postopanje odločilne momente. Zlasti je oskrbeti, da se pravočasno postavijo skrbniki po določitih § 37. r. in u. dež. zak. — V kolikor je že v zdanjem stadiju mogoče, mora krajni komisar zlasti poizvedeti, katere pravice tretjih oseb odpadejo po določitih § 26. r. in u. dež. zak., oziroma katere se prenese na oddelila.

§ 80. Ko so se poizvedeli neposredno udeleženi, mora krajni komisar po določitih § 69. r. in u. dež. zak. objaviti razglasilo glede imenika udeležencev ter razgrniti imenik udeležencev. — Imenik neposredno udeleženih mora obsezati poleg imen kakovost — ne velikost — pravic vsakega posameznika; razven tega je pridejati, so li posamezni udeleženci «sodeležniki» v zmyslu § 20. r. in u. dež. zak., ali samo «neposredno udeleženi» v zmyslu § 23. r. in u. dež. zak. — Krajni komisar mora, ako se mu zdi primerno, razgrnitev imenika neposredno udeleženih združiti z razgrnitvijo registra deležnih pravic (§ 79. r. in u. dež. zak.) in isto tako objaviti razglasilo po § 70. r. in u. dež. zak., staviti pravočasno dotične nasvete deželni komisiji. Ako se objavi to razglasilo, razglasiti je isto tudi po občinah razdelbenega ozemlja in doposlati zemljiško-knjžnemu sodišču.

§ 81. Krajni komisar mora še v teku osnovnega postopanja objaviti ona ukazila (začasne odredbe), katera so v zavarovanje rednega gnojenja in obdelovanja zemljišč, v vzdrževanje drevesnih nasadov in ograj, v varstvo gozdov, kakor tudi talnega bistva proti rezanju rušine in odkopavanju zemeljske tvarine itd. potrebna do izvršitve dotične razdelbe.

§ 85. Cenitev zemljišč, privzetih v razdelbo na podstavi mnenja izvedencev, vrši se potom bonitovanja. Izvršujejo jo klasifikatorji in boniterji, razpada pa:

- a) v nastavo bonitatnega obrazca,
- b) v klasifikacijo, in
- c) v določitev tarif.

Nadaljni odstavki tega § določajo kako je postaviti boniterje in klasifikatorje ter kako je ocenjevati zemljišča i pravice na njih.

§ 86. Da se nastavi bonitatni obrazec, določiti je za sledeče kulturne vrste, in sicer:

a) za njive, — b) za travnike, — c) za vrte, — d) za pašnike, — e) za gozde, — f) za površine, katere bode še za obdelovanje pripraviti s pomočjo klasifikatorjev potrebne bonitativne razrede po stopinjah plodnosti zemljišč, nahajajočih, se v teh kulturnih vrstah.

Dalje je podrobno opisano uvrstovanje zemljišč v navedene bon. razrede ter sklepa se:

Rezultate razrednega določevanja je vpisati v bonitatni obrazec, v katerem je tudi natančneje zaznamenovati vzorne zemljiške površine.

§ 87. Ko se je nastavlil bonitatni obrazec, pričeti je s klasifikacijo, t. j. z določitvijo in krajevno omejitvijo onih delov operacijskega ozemlja, kateri se morajo prištevati enemu in istemu razredu, oziroma posameznim razredom bonitatnega obrazca, in sicer brez ozira na omejitve v razdelbenem ozemlju ležečih posestvenih obsegov. — V daljnih 4. odst. se izvaja kako se klasifikacija opravlja.

§ 88. Po končani klasifikaciji mora krajni komisar določiti tarife. t. j. doizvedeti mora čisti dohodek za po en hektar vsakega bonitatnega razreda v raznih kulturnih vrstah, kateri čisti dohodek je določiti v novcih. Za izmero čistega dohodka ni odločilen katastralni čisti dohodek. Določevanje tarif se vrši na podstavi mnenja boniterjev, katero je oddati na zapisnik. — Doizvedene čiste dohodke mora krajni komisar za vsak posamezni bonitatni razred v vsaki kulturni vrsti s podatki, odnašajočimi se na preračunjenje, sestaviti v «klasifikacijski tarifi». — Od zneskov čistega dohodka je postaviti dvajseterni znesek kot glavnično vrednost, katero je okroglo preračunovati po celih goldinarjih na en hektar.

§ 89. Cenijo se deležne pravice neposredno s tem, da se primerjajo s površinami, ki pridejo na-nje, oziroma s površinami in cenami v vsaki kulturni vrsti. Kadar je uvaževati terjatvene pravice po določenih § 23. r. in u. dež. zak. in je te odkupiti z zemljiščem, tedaj se morajo primerni namestitki odšteti pred ustanovitvijo cen posameznih deležnih pravic — Cenitev pravic v zmislu § 23. r. in u. dež. zak. udeleženih po določenih § 77. r. in u. dež. zak. kakor tudi cenitev v zmislu § 6. r. in u. dež. zak. morebiti privzetih nepremičnin in imetij izvršuje krajni komisar, in sicer, v kolikor je potreba, na podstavi mnenja izvedencev. — V nadaljnih 3 odstavkih je navedeno, kako so oceniti obremenila in izravnave v primerih §§ 76. in 91. r. in u. dež. zak.

§ 90. Po prenosu cenitvenih ali bonitatnih oddelkov (§§ 84. in 87.) iz narisov v izvirno mapo mora zemljemerec na podstavi razložitve v izvirni mapi preračunjati površine posameznih posestvenih obsegov, cenitvenih ali bonitatnih oddelkov. — Ako se popolnoma ali deloma uporabljajo katastralni izdelki, obdržati je tudi v njih navedene površine, s pridržkom, da se morebiti popravijo po skrbni presoji. — Rezultate površinskega preračuna je vpisati v preračunski zapisnik.

§ 91. Na podstavi preračunskega zapisnika je narediti register posestnega stanu. Ta razpada v dva dela. — Prvi del (register posestnega stanu) mora poleg splošnega popisa operacijskega ozemlja obsezati dokaz vseh posestvenih obsegov po zaporednih številkah, drugi del (klasifikacijski register) pa dokaz posameznih vrednostnih in bonitatnih oddelkov. — Kadar se po določenih § 73., odstavek 3 r. in u. dež. zak. opusti posebna cenitev deležnih pravic in zemljišč, katera je razdeliti, tedaj odpade drugi del registra posestnega stanu. — Kadar se po določenih § 4. r. in u. dež. zak. privzemo v razdelbo zemljišča posameznih sodeležnikov, tedaj se morajo posebej izkazati v prvem delu registra posestnega stanu. — Premembe v registru posestnega stanu, ki se morebiti pripete pozneje, vpisati je z rudečo tinto, in tisti, ki vpiše to premembo, potrditi mora, da je resnična.

§ 92. Potem, ko je končan register posestnega stanu, narediti je register deležnih pravic.

Ta register mora obsezati v prvem delu :

1. pravice po § 23. r. in u. dež. zak. udeleženih poleg dotičnih cenitev, ako je te pravice odkupiti v zemljišču, ter tudi površine in vrednosti, ki pridejo nanje ;

2. deležne pravice sodeležnikov, in sicer po skupinah, kakor so se doizvedele po določilih § 71. odst. 1.—4. r. in u. dež. zak.

Posameznim deležnim pravicam je pridejati :

a) ako se je po določilih § 73., odst. 3. r. in u. dež. zak. opustila posebna cenitev deležnih pravic in zemljišč, katera je razdeliti, na deležne pravice spadajoče površine v vsaki kulturni vrsti ; b) ako so se cenile deležne pravice in zemljišča, katera je razdeliti, na deležne pravice spadajoče površine in vrednosti v vsaki kulturni vrsti ; — c) ako je treba, vzajemno razmerje deležnih pravic z ozirom na pravice, katere je odkupiti v zemljišču v zmislu § 23. r. in u. dež. zak. ; — d) ako je treba, vzajemno razmerje deležnih pravic z ozirom na določila § 78. r. in u. dež. zak. — V drugem delu registra je navesti pravice v zmislu § 23. r. in u. dež. zak., ako jih je odkupiti v novcih, in terjatve v zmislu § 27. r. in u. dež. zak. poleg dotičnih cenitev in prinosnih razmer sodeležnikov. — Te prinose je izkazati v novcih, ali, v kolikor je to nemožno, po odstotkih skupne vrednosti. — V tretjem delu registra je poočiliti po § 6. r. in u. dež. zak. privzete druge nepri-
mičnine in imetja z dotičnimi cenitvami in deležnimi razme-
rami sodeležnikov.

Naprava razdelbenega načrta.

§ 96. Po končanem obravnavanju o registru deležnih pravic mora krajni komisar odrediti, da naredi zemljemerec projekt, ako je treba, s privzétimi izvedenci, o vseh onih skupnih napravah, ki so potrebne, da so oddelilna zemljišča kolikor mogoče brez služnosti pristopna in se morejo v gospodarskem oziru primerno uživati. — K tem napravam spada: naprava, oziroma preložitev ali uredba poti, pašnikov, potokov, jarkov, mostov, prelazov, jezov, spadajo naprave za odvajanje, po okolnosti tudi dovajanje voda, zgradbe za zavarovanje bregov itd., kakor tudi naprava prostorov, katere je pridržati ali izločiti, ker so potrebni pri skupnih napravah za dobivanje gradiva ali za odkladališča. — Skupne naprave je navadno projekto-

vati najprej na mapi in jih potem, v kolikor je v presojevanju njih lege potrebno, omejiti na mestu samem, ter na to na mapi narisati z mejnimi črtami. Obstranske potne jarke je le takrat posebej poočititi, kadar se to zdi primerno v razvedbo o pravici vodnega odtoka, ali ako je z vodnim odtokom združena kaka služnost. — O pričetku projektovanih del mora krajni komisar pravočasno poročiti načelniki deželne komisije, da se eventualno odpošlje poslanec ali kak tehniški organ.

§ 98. Ako se zahtevam primerne uporabe oddelilnega zemljišča ne more ustreči brez dovolitve služnosti v breme druge v razdelbo privzete zemljiške parcele, mora krajni komisar določiti dotično služnostno razmerje. Nadalje mora v § 79., odst. 3. tega ukaza navedena uradna opravila, v kolikor se še niso mogla izvršiti ob določitvi udeležencev in njih pravic, zdaj pričiti, oziroma končati. — Odst. 2. in 3. določata, da je vsled takih služnosti zmanjšana vrednost zemljišč oceniti ter služnostni del na mapi poočititi. Odst. 4.: Doizvedene vrednostne premembe je zaradi izvršitve pri oddelilnem preračunu sestaviti v poseben spisek.

§ 100*). Na tej stopinji postopanja mora krajni komisar: 1. Razpravljati in odločiti o poznejšem privzetju zemljišč v razdelbo. — 2. Z udeleženci razpravljati o tem, ali in katera zemljišča je v pokritje ali zmanjšanje razdelbenih stroškov prodati; ali in katere površine je udeležencem določiti za kakšne skupne namene. — Izločitev onih zemljišč, katera so določena za predajo ali za skupne kmetijske namene, izvrši se, ako niso vsi neposredno udeleženi s tem zadovoljni, onim v bremekateri so privolili, in deležne razmere do izločenih zemljišč se določijo po meri za to plačanih donosov. — 3. Določiti, katerih nepremičnin, oziroma zemljišč potrebuje občina ali občinski oddelek za javne namene v zmyslu § 90. r. in u. dež. zak.

4. V kolikor se more že presoditi, da je želeti premembe občinskih meja, ukreniti potrebno v zmyslu § 104. r. in u. dež. zak.

§ 101. Nato si mora dati krajni komisar po zemljemercu narediti oddelilni preračun. Oddelilni preračun

*) 100. je naveden le po vsebini.

mora obsezati računsko doizvedbo oddelilne pravice vsakega posameznega udeleženca, katero pravico je izpolniti v zemljišču. — Ako pripada enemu neposredno udeležnemu več posestev (pristav, domovanj itd.), s katerih posestjo so združene užitne pravice, preračunati je v oddelilnem preračunu posebej oddelilne zneske, ki pridejo na vsako posestvo. — Nadaljni 3. odst. so le posledice prvih dveh.

§ 102. Po končanem oddelilnem preračunu si mora krajni komisar od zemljemerca dati narediti na mapi projekt nove uravnave zemljiškega posestva (razdelitveni projekt). — Oddelilna zemljišča je doizvedeti tako, da dobi vsak neposredno udeleženi po možnosti v oddelilnem preračunu določeno površino naravi deležne pravice primerne kulturne vrste. Nadalje se morajo oddelilna zemljišča doizvedeti v kar je možno gospodarski obliki in v primerni zvezi med seboj in s posestjo zasebnih zemljišč in po možnosti v poprečno srednji daljavi razdelilnih zemljišč od gospodarskih poslopij sodeležnikov, in naposled se je tudi ozirati na primerni prostor za dovažanje in za pristop, kakor tudi na vodni odtok. — Kadar so glavne poteze dotične razdelitve določene v toliko, da se more upravičenost morebitnih želja neposredno udeleženih presoditi glede oddelilnih zemljišč, katera je za nje doizvedeti, tedaj je udeležence glede njih želja v poučilo zaslišati. — Krajnemu komisarju je prepuščeno, da privzame k dotičnim pogovorom skušene poljedelce, da dajo pojasnila o bodočem gospodarstvu. — Na izrečene želje posameznih udeležencev se je ozirati, kolikor je možno, v kolikor se morejo namreč združiti z namenom agrarske operacije.

§ 103. Novčne izravnave za neznatne različnosti (§ 4. r. in u. dež. zak.) ne smejo presezati štiridesetega dela vrednosti dotične terjatve neposredno udeleženega, katero terjatev je navadno oddeliti v zemljišču. Novčne izravnave se smejo povišati do dvajsetega dela navedene vrednosti, ako ni drugače doseči primerne uravnave zemljiškega posestva. — Nad dvajseti del vrednosti je dovoljena novčna izravnava samo v onih slučajih, kadar je dotični neposredno udeleženi s tem zadovoljen in ne nastane zaradi tega pri drugih neposredno udeleženih dvajseti del dotične vrednosti njih terjatve presegajoča novčna izravnava.

§ 104. Po dovršenih projektih delih mora zemljemerec doizvedena oddelilna zemljišča in v poprejšnjem stanu ostale zemljiške obsege operacijskega ozemlja zaznamenovati na mapi z raporednimi številkami in s črkami onih posestnikov, katerim jih je odkazati. — Skupne naprave se morajo tudi zaznamenovati z zaporednimi številkami.

§ 106. Nato si mora krajni komisar dati po zemljemercu narediti oddelilni register na podstavi pripravljenih preračunov. — V tem je za vsakega udeleženca zemljišča in vrednosti, ki mu gredo, po oddelilnem preračunu in doizvedena posamezna oddelilna zemljišča pregledno sestaviti. — Potem mora zemljemerec krajno premeriti in zaznamenovati meje oddelilnih zemljišč, kakor tudi skupnih naprav. V ta namen mora narediti v pravem času posebne poljske narise. — Čas za ta merska dela je določiti z ozirom na stanje poljskih pridelkov in na čas, kedaj se najbrž v posest vzemo oddelila, in ta dela je temu primerno pospešiti.

§ 109. Nadalje mora krajni komisar določiti ustanovitve, katere so potrebne glede bodočega uživanja in oskrbovanja skupnih naprav, ter doizvedeti donosno dolžnost k stroškom za izvršitev in vzdrževanje vseh ali posameznih skupnih naprav po odstotkih skupnega zneska. — Odst. 2. in 3. določata, da se za to oskrbovanje lahko postavi poseben odbor in ustanovi poseben statut.

Deli razdelbenega načrta.

§ 110. Po končanih krajnih merskih delih in uradnih opravilih, omenjenih v §§ 107. in 109., mora krajni komisar izvršiti razdelbeni načrt zaradi razgrnitve.

Razdelbeni načrt obseza naslednje dele:

a) imenik neposredno udeleženih § 80.; — *b)* register posestnega stanu § 91.; — *c)* register deležnih pravic § 92.; *d)* oddelilni preračun § 101.; *e)* oddelilni register § 106.; *f)* izvirno mapo s posnetkom, kazočim novi posestni stan; *g)* glavni spis, kateri mora poleg morebiti potrebnih pojasnil pod *a)* do *e)* navedenih načrtovih delov obsezati obrazložbo vseh onih razmer, katere se iz teh načrtovih delov ne razodevajo popolnoma jasno in pregledno.

Viša oblastva morajo pred razgrnitvijo razdelbenega načrta provzročiti presoje zemljemerskih del.

(Tu se naštevajo dolžnosti pregledovalnega zemlje-merca in drugih uslužbencev pri tej presoji).

Razgrnitev, obmejitev in potrditev razdelbenega načrta.

§ 114. Po pravoveljavni razsodbi o vloženi vgovorih, oziroma, ako ni bilo vloženi nič vgovorov, po preteku za to določenega roka, poslati je načrtove izdelke z vsemi spisi vred in s priloženim glavnim poročilom o razdelbi deželni komisiji v potrditev v zmislu § 97. r. in u. dež. zak.

§ 115. Razsodbo in v izvršitev načrta izdane odredbe deželne komisije mora krajni komisar objaviti po § 97. r. in u. dež. zak. po občinah, spadajočih k razdelbenemu ozemlju, osebno vročiti neposredno udeleženi in poslati pristojnim zemljiško-knjižnim sodiščem.

Izvršitev in zabeležitev razdelbenega načrta.

§ 116. Po potrditvi dotičnega načrta mora krajni komisar z ozirom na splošna ukazila, dana mu za izvršitev načrta, ukreniti za to potrebne podrobne odredbe in izvršiti razdelbeni načrt. — V ta namen mora krajni komisar pred vsem po dotičnih občinah razglasiti roke za prevzete posesti oddelilnih zemljišč, s katerih nastopom morajo neposredno udeleženi stopiti v posest odkazanih jim oddelilnih zemljišč, in mora objaviti začasne odredbe, uravnajoče izvrševanje gospodarstva z ene strani na skupnih in na zasebnih zemljiščih, katere je eventualno oddeliti, in z druge strani na oddelilnih zemljiščih. — (Nadaljna 2 odstavka navajata posebne primere odkazov in končujeta:) Ako je treba, mora krajni komisar prositi pri pristojnem sodišču vpeljave udeležencev v posest po izvršilni poti.

§ 126. O listini (recesu) je v dosego soglasja z načrtovimi izdelki in z glavnim spisom, kakor tudi z razsodbami in odredbami, izdanimi po potrditvi načrta, obravnavati in razsojati po sodnih stopinjah. — V ta namen je listino 14 dni razgrniti. Čas in kraj razgrnitve, kakor tudi rok, v katerem se smejo vlagati vgovori tudi po preteku roka za razgrnitev, razglasiti je po občinah razdelbenega ozemlja. Ta rok ne sme biti daljši od 14 dni. —

Po pravoveljavnosti izdanih razsodeb in po morebiti potrebni popravi listine, kakor tudi, ako ni bilo vgovorov, poslati je listino s priloženimi razpravnimi spisi deželni komisiji, da jo potrdi ter nanjo udari uradni pečat. — Po en prepis potrjene listine je izročiti dotičnemu političnemu okrajnemu oblastvu, kakor tudi predstojništvom pri razdelbi udeleženih občin.

Konečno postopanje.

Poprava javnih knjig, izravnava stroškov in konec postopanja.

§ 127. Pripomočki, katere si je napraviti za popravo zemljiške knjige, so:

1. Posnetek mape. Ta mora obsezati: skupne naprave, oddelilna zemljišča in delna oddelila, poslopja in vse druge na izvorni mapi narisane važne stvari, kakor tudi kulturne meje, ki pridejo v poštev pri zemljiškodavčnem razpregledu. — V posnetek je vpisati številke oddelilnih zemljišč, črke posestnikov in pri izmeri določene izvirne mere. — Ta posnetek je sestaviti na enak način kakor posnetek, ki ga je narediti za razpreglednost katastra.

2. Izkaz vseh zemljiško-knjižnih vlog s katastralnimi številkami dotičnih, v razdelbo privzetih parcel, kakor tudi onih takih parcel, katere so vzprejete v zaznamek, ki ga je narediti po določilih § 31., odstavek 2. z. z dne 25. marcija 1874. l., dež. 12. potem izkaz dotičnih oddelilnih zemljišč.

3. Načrt izprememb, katere je izvršiti v listu o posestnem stanu, eventualno tudi v sem spadajočih drugih listih vsake posamezne vloge, kakor tudi v zaznamku, omenjenem pod št. 2.

4. Prepis listine, ako se sploh katera naredi. V nasprotnem slučaju je na podstavi načrtovih izdelkov sestaviti one podatke, kateri bi bili vsebina listine.

Ako je glede razdelbenega ozemlja pristojnost deljena med več zemljiško-knjižnih sodišč, podati je vsakemu izmed njih pod š. 1. do 4. omenjene pripomočke popolnoma, druge pa samo v toliko, v kolikor se tičejo posameznega sodišča. — Za popravo zemljiške knjige potrebne pripomočke je sestaviti tudi takrat, kadar do zčaj

ni bilo knjižne vloge za skupna zemljišča in niso deležne pravice bile združene s posestjo dotičnih zemljišč

§ 128. Pripomočki, katere je napraviti za razvidnost zemljiško-davčnega katastra, so:

1. Posnetek mape. Tega je narediti po u. min. za prav. in fin. 1. junija 1883. l., dz. 86, in u. min. za fin. z dne 11. junija 1883. l., dz. 91.

2. Prepis listine ali ukaza, omenjenega v § 125. lit. b) tega ukaza.

Pridejati je tudi druge pripomočke, kateri so važni za napravo novih ali za popravo obstoječih katastralnih izdelkov, na pr. načrt o krajevni legi, ki se morebiti nahaja, zapisek koordinat trigonometerskih točk, triangulacijske liste, ako je treba tudi poljske narise itd.

§ 129. V §§ 127. in 128. omenjene pripomočke mora krajni komisar po potrditvi dotične listine, ali ako se listina sploh ni naredila, po prevzetju oddelilnih zemljišč v posest, poslati deželni komisiji, da jih izroči deželnemu nadsodišču in finančnemu deželnemu oblastvu. — Odst. 2. ima določila za slučaj, da se naredi listina, ki bi se previdoma mogla potrditi še le dalj časa po izvršitvi dotičnega načrta. — Odst. 3. pa za slučaj, da so zemljišča, katera so bila privzeta v razdelbo, zavezana donašati za vodne naprave ali gozdne varstvene naredbe (v prepoved dejane gozde).

§ 130. Poprava zemljiške knjige se izvrši uradoma. Deželno nadsodišče mora takoj, ko so dospeli od agrarskih oblastev poslani mu pripomočki, dati zemljiško-knjižnemu sodišču ukazilo, če je razdelbene posledke izvršiti v dozdanji zemljiški knjigi, ali pa če je napraviti novo zemljiško knjigo. V zadnjem slučaju mora zemljiško-knjižno sodišče na podstavi pripomočkov, podanih od agrarskih oblastev, kakor tudi na podstavi dozdanjih zemljiško-knjižnih vpisov po določenih §§ 29. do 31. zakona z dne 25. marcija 1874. l., dež. 12, napraviti nove zemljiško-knjižne vloge in spisek po določenih § 31. tega zakona. — Pri popraviljanju zemljiške knjige je zemljiško-knjižno sodišče vezano na podatke, naznanjene od agrarskih oblastev. — Kadar se pokažejo kaki pomisleki, mora se zemljiško-knjižno sodišče obrniti do krajnega komisarja za pojasnila, in ako je postopanje že končano, po deželnem nadsodišču do deželne komisije.

§ 131. S premembami v posestnem stanu, ki nastanejo vsled razdelbe, ravnati je pri razvidnostnem uradu zemljiško-davčnega katastra po določilih z. z dne 23. marc. 1883. l. dz. 83.

§ 132. Po eventualni potrditvi listine, oziroma po dovršenih skupnih napravah mora krajni komisar končno urediti vprašanje o stroških po določilih naslednjih paragrafov. — Po končnoveljavni uredbi razdelbenih stroškov je razglasiti završetek postopanja v zmislu § 106. r. in u. dež. zak. — in sicer eventualno z dodatkom, da je zahteve po določilih § 100. in 101. r in u, dež. zak. vlagati pri deželni komisiji. To razglasilo je naznaniti načelniku ministrske komisije in krajni komisar mora izročiti spise. — Razpravne spise, izvirne listine, mape in načrte je shraniti v arhivu deželne komisije. — Pripomočke, po § 129. tega ukaza izročene deželnemu nadsodišču, shrani dotično zemljiško-knjižno sodišče. — Načrte in listine, katere so se naredile v vodopravnih stvareh, poslati je političnemu okrajnemu oblastvu.

O razdelbenih stroških.

§ 133. Nagrade krajnega komisarja in njegovih asistentov, kakor tudi tehniških organov deželne ali ministrske komisije, katere je postavilo poljedelsko ministerstvo, določi, v kolikor se na te upravnike ne ozirajo določila zak. z dne 15. aprila 1873. dz. 47., poljedelski minister pri imenovanju ali postavljanju.

Druga 2 odstavka določata, kako se sicer plačujejo pota krajn. komisarja ter članov, tehni. organov in sosvetovalcev minist. in deželne komisije.

§ 134. se sklicuje glede pristojbin organov sodelujočih ob strani krajn. komisarja na § 63. r. in u. dež. zak.

§ 135. določa, da se pristojbine pričam in pametnikom izplačūjejo le s pogōji kakor v kazenskem postopanju in le, če so pristojbino zahtevali najpozneje v 24 urah potem, ko so bili zaslišani.

II. Pri uredbi užitnih in oskrbovalnih pravic glede skupnih zemljišč.

§ 162. Določila, navedena v §§ 67, do 81. glede osnovnega postopanja pri podrobnih razdelbah, uporabljajo se zmiselno tudi pri uredbah.

169. Določila o sestavi razdelbenega načrta veljajo zmiselno tudi pri sestavi uredbenega načrta.

§ 170. Določila §§ 111. do 115. o podrobnih razdelbah uporabljajo se tudi pri uredbah; vendar pa ni objaviti v § 111. zaznamovanega razglasila. Nasproti pa je po določitih § 98., odst. 1. r. in u. dež. zak., k razpravi, pri kateri je naznaniti in pojasnjevati načrt, vsakega neposredno udeleženega posebej povabiti. Načrt je samo tedaj obmejiti, kadar se pripeti v § 164. omenjeni slučaj in kadar krajni komisar spozna to za potrebno. Da bi bil krajni komisar, razven določenih razpravnih dni, navzočen v kraju razgrnitve, ni potreba.

171. Določila, veljavna za podrobno razdelbo o izvršitvi in zabeležitvi razdelbenega načrta se zmiselno uporabljajo tudi o izvršitvi in zabeležitvi uredbenega načrta. V listini je narediti namesto izkaza, omenjenega v § 125. pod lit. b), pregled užitnih površin, odkazanih posameznim udeležencem, in pregled načina, kako se izvršujejo, oziroma uživajo. Ako so se napravili gospodarski načrti, gozdni redi, tehniški programi, oskrbovalna ali zadružna pravila, kazati je v listini na te obstoječe izdelke ter pridejati oskrbovalna in zadružna pravila listini kot prilogo.

§ 172. V kolikor gre sploh vsled uredbe za popravo zemljiške knjige in za razvidnost zemljiško-davčnega katastra, uporabljati je primerno glede tega, kakor tudi glede stroškov dotične uredbe in završetka dotičnega postopanja določila, dana za podrobno razdelbo. Kadar se izroče spisi, podati je eden izvod morebiti napravljenega oskrbovalnega načrta, tehniškega programa in gozdnega reda organu, kateremu je izročeno dotično nadzorstvo po § 94., odst. 3. r. in u. dež. zak., in drugi izvod pristojnemu političnemu okrajnemu oblastvu.¹⁾

2) Koroško.

a) Zakon od 5. julija 1885. l., dež. 23., o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.*)

¹⁾ Ta ukaz in r. in u. zak. za Kranjsko sta stopila v moč 1. sept. 1888. (rg. dež. preds. 17. avg. 1888, št. Pr. 2208., dež. 18.). *) Ta zakon, ki doslej ni imel slovenskega prevoda, je po vsebini in večinoma tudi po besedilu enak onemu za Kranjsko, natisnjenemu zgoraj pod a); zato navedem tu izrecno le razlike. Kratica za ta Kranjski zakon bodi «Kr.».

I. O razdelbi in uredbi v občē.

§ 1. Po določilih tega zakona se smejo skupna zemljišča razdeliti ali urediti pravice do uživanja ali upravljanja skupno ostalih zemljišč, kadar obstoja skupnost:

- a) med bivšimi graščinskimi gosposkami in pa občinami ali nekdanjimi podložniki;
- b) med krajnimi občinami ali občinskimi oddelki;
- c) med krajnimi občinami ali občinskimi oddelki in pa poljedelskimi združbami ali posameznimi posestniki;
- d) med vsemi ali nekaterimi občani, med enim ali več občinskimi oddelki, med selišči (kraj), soseščinami ali sličnimi poljedelskimi združbami, vsled tega, ker so sami osebno soudje, ali ker so soudje zaradi sopošesti;
- e) med soupravičenci na spolovinskih in premenjevalnih zemljiščih.

§ 2. je enake vsebine kakor § 2. Kr., ima pa odst. 2.: Ako so zemljišča posljednje vrste v resnici razdeljena, ne da bi se bilo za to dalo oblastveno dovoljenje, tedaj jih je imeti vendar še za skupno lastnino ter je glede razdelbe ali uredbe ravnati z njimi po istih določilih,

§ 3. je enak § 3. Kr. s pristavkom: Ako se skupno ali spolovinsko uživanje kakega zemljiška vrši za druge kakor kmetovalstvene svrhe, n. pr. v dobivanje kamnja, apna, peska, ilovice, tedaj je moč uporabljati ta zakon, ako se spozna, da je razdelba ali uredba užitnih pravic v gospodarsko ali javno korist.

§ 4. je po vsebini enak § 6. Kr.

§ 5. je enak § 20. Kr., samo da so v njem pozvani §§ 62., 31., 33. do 35.

§ 6. Za razdelbo občinskega zemljišča po tem zakonu ni treba po § 61. obč. reda od 15. marca 1864. zahtevanega posebnega zakona,

§ 7. Vsled razdelbe pripadejo kosi prej skupne zemlje bivšim sodeležnikom v prosto posest. Kadar je prejšnji sodeležnik občina, občinski del ali agrarska skupščina, tedaj more skupnost le-tem dosojenega zemeljskega kosa (oddelilnega zemljišča) razvezati samo nova razdelba.

§ 4. Dež. u. 73, 167.

§ 8. odst. 1. je enak 1. odst. § 7. Kr. — 2. odst. je razveljavljen. ¹⁾

§ 9. je razveljavljen. ¹⁾

§ 10. je enak § 4. odst. 1. 2. in 3. Kr.

II. Uvod razdelbenega ali uredbenega postopanja.

§ 11. Razdelba skupnih zemljišč se izvrši na zahtevanje (provzročitev, provokacijo) sodeležnikov ali na odredbo oblastva kakor je navedeno v naslednjih točkah.

§ 12. V primerih § 1 a, b, c, ima provzročitev podatki ena izmed ondi navedenih stranek, med katerimi je razdelba opraviti. — Ako provzročitev podajo nekdanji podložniki ali jo poda poljedelska združba, tedaj jo ima podatki vsaj četrtina vseh do vkupnega uživanja upravičenih nekdanjih podložnikov, oziroma drugov poljedelske združbe.

Provzročitev krajevne občine ali občinskega oddelka ima skleniti občinski odbor in mora sklep potrditi deželni odbor. — 4. odst. je razveljavljen. ¹⁾

§ 13. V primerih § 1., črka d) in e), in pa v primeru, če je dalje deliti oddelilno zemljišče, pripalo pri razvezi občine, občinskega oddelka ali poljedelske združbe (§ 7.), ima provzročbo podatki vsaj desetina k skupni uporabi upravičenih. Kadar ni več kot deset upravičencev, tedaj lahko vsak sodeležnik zahteva razdelbo.

§ 14. je enak 2. odst. § 52. Kr.

§ 15. in 16. sta razveljavljena. ¹⁾

§ 8. § 8. odst. 2., §§ 9. in 12. odst. 4., in pa §§ 15, 16, 46, 71 in 110, odst. 2. zak. od. 5. jul. 1885. dež. 23. so ob veljavo. (§ 12. zak. 21. febr. 1900, dež. 14.). — § 9. ¹⁾ Glej op. pri § 8.

§ 10. Dež. 73, 92, 102. — § 12. Dež. u. 68. — ¹⁾ Glej op. ¹⁾ pri § 8.

§ 13. Razdelbeni predlog sme dež. odbor podatki uradoma i v primerih § 12. odst. 1 i v onih § 13. zak. 5. jul. 1885. dež. 23. (§ 2. zak. nav. pri op. ¹⁾ § 8.). — §§ 15. in 16. ¹⁾ Glej op. ¹⁾ pri § 8. — Pozvani zak. 21. febr. 1600, dež. 14. preminja r. in u. dež. zak. v naslednjem: § 1. sprejema vodila § 7. odst. 2. Kr. (kranjskega r. in u. dež. zak.) — § 2. je naveden zgoraj pri § 13. — § 3. sprejema določila § 53. Kr. za razdelbe s ploh ne samo

§ 17. soglašaja s prvim odstavkom § 8. Kr. do nadpičja.

§ 18. Kadar so bili sodeložniki na svojo zadovoljnost skupne uživalne pravice že uredili brez oblastvenega sodelovanja, ali kadar so enako, razun v primeru § 2., že razdelili skupno zemljišče, tedaj ima oblastyo dovršeno uredbu ali razdelbo samo presoditi po določilih tega zakona, oziroma jo potrditi ali prenarediti, ter ukreniti, da se napravi pismena listina, kadar je ni.

§ 19. Vselej, kadar se uredba napravi z nova ali kadar se presodi in potrdi, je glede bodoče uprave skupnega zemljišča odrediti naprave po določilih tega zakona ter sestaviti jih je v pravila (statut).

III. O b l a s t v a

§ 20. je enak § 9. Kr.

§ 21. ima isto vsebino kakor §§ 10. in 11. Kr.; v njem je pozvan § 55.

§ 22. je enak § 12. Kr.

§ 23. je spremenjen s zak. 18. maja 1896, dež. 24., po katerem se smejo za krajne komisarje nastaviti razun uradnikov politični uprave, katerim so deželne razmere

za r. gozdov ter pristavlja, da si dež. komisija sme pridržati sklepanje o razdelbeni prošnji do dobe § 9. tega zak. — § 4. določa da se ima uredba uživalnih in upravnih pravic izvršiti uradoma: 1. in 2. kakor v § 55. odst. 1. in 2. Kr., 3. kadar in kolikor se po § 3. tega zak. ni vstreglo prošnji za razdelbo ali kadar se razdelba izvrši v zmislu § 9. št. 2. tega zak. tako, da se obdrže skupne rabne pravice ali skupnost sama; 4. kadar se je v zmislu zak. 14. jan. 1891, dež. 18. izvršila začasna (provizorična) uredba uprave in uživanja skupnih zemljišč, razdelba ali uredba pa se ni upotila v desetih letih po pravokrepnosti dotične odredbe. — § 5. je enak § 56. Kr. — § 6 je enak § 36. zadnji odst. in § 38. Kr. — § 7. je enak § 39. Kr. — § 8. je enak § 7. odst. 2. K. — § 9. je enak § 82. Kr. § 10. ima določila § 3. zakona za Kranjsko 10. sept. 1894. dež. 28. ki je natisnjen k § 69. r. in u. dež. zak. za Kranjsko. — § 11. je sličen § 119. Kr. — § 12. je naveden zgoraj k § 8.

§ 22. Dež. u. 64.

§ 24. je enak § 14. Kr. — § 25. je enak § 15. Kr. — § 26. enak § 16. Kr. — § 27. enak § 17. Kr. — § 28. enak § 18. Kr., z razločkom, da Koroški zakon nima srednjega odstavka o premembi glob.

IV. Kedo je udeležjen pri razdelbi in uredbi.

§§ 29. enak § 21. Kr., s pozivom na §§ 10 in 4.

§§ 30. in 31. sta enaka §§ 22. in 23. Kr.

§ 32. je v 1. odst. enak § 24. Kr., ter se poziva na §§ 29. 30. in 31., in pa na V. oddelek. — 2. odst. je enak 4. odst. § 4. Kr. stem, da se v njem pozivata §§ 73. in 74.

§ 33. je enak 1. in 2. odst. § 25. Kr.

§§ 34. do vštetelega 39. so enaki §§ 26. do vštetelega 31. Kr.

V. Postopanje pri razdelbi in uredbi.

A. Splošna določila.

§§ 40. do vštetelega 43. so enaki §§ 32. do vštetelega 35. Kr.

§ 44. je enak § 36. Kr., z razliko, da je pod št. 5. za razpravnega udeleženca pri fidejkomisih naveden fidejmisni imetnik ter, da je mesto zadnjega odstavka določilo: Kadar so varuhi ali skrbniki udeleženi, tedaj imajo izposlovati le-ti ali krajni komisar postavitev skrbnika na čin (ad actum).

§ 45. je enak § 37. Kr. — § 46. je razveljavljen.¹⁾

§§ 47. 48 in 49. so enaki §§ 40., 41. in 42. Kr.; §§ 50., 51. in 52. §§ 47., 48. in 49. Kr.

B. Priprava, ustanova in izvršitev razdelbenega ali uredbenega načrta.

§ 53. V razpravljanje o razdelbi in uredbi ima deželna komisij apostaviti krajnega komisarja, ki mora naj-

§ 25. Dež. u. 41. — § 30. Dež. u. 167. — § 31. Dež. u. 76, 90. — § 32. Dež. u. 105. — § 34. Dež. u. 78. — § 35. Dež. u. 86. — § 41. Dež. u. 50, 53., — § 43. Dež. u. 48. — § 44. Dež. u. 54, 78.

§ 45. Dež. u. 78. — § 46. ¹⁾ Glej op. pri § 8.

§ 50. Dež. u. 57. — § 51. Dež. u. 36., 66. — § 52. Dež. u. 57.

prej razdelbeni ali uredbeni načrt pripraviti in sestaviti. — Drugi in tretji odst. sta kakor v § 57. Kr., samo, da so pozvani §§ 17., 8., 30. in 9.

§§ 54., 55., 56., in 57. so enaki §§ 54 do vštetega 62. Kr. samo da se v § 57. ne poziva noben §.

§ 58. Tehniško osebje in druge strokovnjake (odst. 2. in 3. § 56.) postavlja krajni komisar, in sicer — ako ni nujno — po zaslišanju udeležencev izmed oseb, skušanih v svoji stroki ter mora jih zapriseči, da bodo vestno izvrševali opravila, ki se jim bodo dala — Drugi odst. je enak 4. odst. § 63. Kr., poziva se pa na § 72.

§ 59. prvi odst. je enak § 67. odst. 1. Kr. — Drugi odst.: Kadar se situacijski črteži napravijo na novo, tedaj veljajo za njih osnove določila min. ukaza od 1. jun. 1883. dz. 86.

§ 60. je enak § 68. Kr. brez dostavka po besedi «spornih».

§ 61. je enak § 69. Kr.; v zadnjem odst. je pozvan § 68.¹⁾

§ 64. odst. 1. je enak dotičnemu, odst. § 72. Kr., drugi odstavek ima samo oddelke *a)* in *b)* ki sta iste vsebine kakor § 72 š. 1. in 4. Kr. — Odst. 3.: Za druge užitke je hišno in posestveno potrebo izmeriti kakor so pri rednem gospodarju. — Odst. 4. je enak zadnjemu odst. § 72. Kr., samo da se začinja: Med zemljišča v točki *a)* . . . in da se v njem poziva § 63.

§ 65. je enak § 73. Kr., samo, da je v 2. odst. izpuščeno mesto «izvrši se z uporabo §§ 74. do 76.» in da je ondi pozvan § 10.; dalje, da se med 2. in zadnjim odstavkom nahaja še: V § 80. navedenih ali sličnih posebnih razmer ali predmetov ni vpoštevati pri vcenjenjanju.

§ 66. je enak § 77. Kr., stem, da se poziva § 31.

§ 55. Dež. u. 78. — § 57. Dež. u. 52. —

§ 58. Dež. u. 27, 71.

§ 59. Dež. u. 84. — § 60. Dež. u. 73.

§ 61. Dež. u. 82.¹⁾ Gl. § 10. v op. k § 16. — § 62. Dež. u. 82. — § 63. Dež. u. 76, 80, 81. — § 64. Dež. u. 76, 80, 81. — § 65. Dež. u. 85, 92, 167. — § 66. Dež. u. 90. — § 67. Dež. u. 76, 86.

§ 67. je enak § 78. Kr., s pozivom §§ 35., 65. in 66.

§ 68. je enak § 79. Kr., s pozivom §§ 31., 67. in 70.¹⁾

§ 69. je enak § 80. Kr., s pozivom §§ 61. in 68.

§ 70. je enak § 81. Kr. — § 71. je razveljavljen.¹⁾

§ 72. odst. 1. in 2. sta enaka § 83. Kr.; pridejani 3. odst. se glasi:

Kadar so deliti zemljišča, ki so se bila, izvršujoč ces. patent od 5. jul. 1853. dz. 130., odstopila v posest kakemu selišču, občini ali skupini upravičencev in delila na drobno brez oblastvenega dovoljenja (§ 2. alineja 2.), tedaj je dejanski položaj kolikor moč vpoštevati, ko je razdelbo vršiti po tem zakonu.

§ 73. je enak § 84. Kr., le, da poziva § 17.

§ 74. je enak § 85. Kr., le, da poziva § 73.

§ 75. je enak § 86. Kr., le, da poziva § 73.

§ 76. je enak § 87. Kr., le, da poziva § 73. in 73. do 75.

§ 77. je enak § 88. Kr., le, da poziva § 52. zak. 28. avg. 1870., dež. 46.

§ 78. je enak § 89. Kr., § 79. je enak § 90. Kr., le, da poziva §§ 4. in 31.

§ 80. je po vsebini enak § 91. Kr. brez zadnjega odstavka.

§ 81. je enak § 92. Kr. — § 82. je enak § 93. Kr., stem, da v njem ni pozvan noben §.

§ 83. odst. 1. in 2. do besede «zemljišča», sta enaka § 94. Kr. z nadaljevanjem: s pravili (statutom). — Vsaka pravila imajo določati: kedo ima oskrbnništvo postaviti in kako; da sme upravno oblastvo postaviti oskrbnništvo, ako bi ga upravičenci ne bili; da so pravila obvezna za vse naslednje sodeležnike na skupnem zemljišču; da sme le upravno oblastvo pravila preurediti; da se morajo pri važnejših premembah, katere se nasvetujejo za vzdrževanje ali boljše uživanje skupnega zemljišča, preglasovani sodeležniki podvreči izreku upravnega oblastva; da upravno

§ 68. Dež. u. 60, 94. ¹⁾ Gl. §§ 9. in 10 v op. k § 16. — § 69. Dež. u. 94. — § 70. Dež. u. 95. — § 71. Dež. u. 96, 171. ¹⁾ Gl. op. pri § 8.

§ 74. Dež. u. 100. — § 79. Dež. u. 101. — § 80. Dež. u. 120. — § 83. Dež. u. 172.

oblastvo prestopke po oskrbništvu v zmislu ustanovljenih določil, kolikor ti pristopki niso kaznjivi po kakem zakonu, kaznuje z globami do 10 gold. ter, da sme upravno oblastvo nemarnost oskrbništvu v oskrbovanju, katero je po pravilih dolžno, kaznovati z globami ali zaporom.

§ 84. je enak § 95. Kr.

§ 85. je enak § 96. Kr., le da poziva §§ 72. — 80.

§ 86. je enak § 97. Kr. — § 87. je enak § 98. Kr., le da se poziva na §§ 81 do 85. ter 85. do 86.

§ 88. je enak § 99. Kr., le da poziva §§ 31., 4. in 94. dež. zak. in § 11 drž. r. zak., ter, da določa obrestovanje glavnice po 5 od sto.

§ 89. je enak § 100. Kr. — § 90. je enak § 101. Kr., le da poziva §§ 89 in 31.

§ 91. je enak 102. Kr., le, da se v njem poziva § 89.

§ 92. je enak § 103. Kr.

§ 93. določa, da ima oblastvo o vsaki razdelbi obvestiti uradoma tisto sodišče, ki je pristojno za pisanje javne knjige, v kateri je doslej skupno zemljišče, zato, da opravi dotične odpise in pripise. — Ako je bilo skupno zemljišče, oziroma je bila skupna uživalna pravica pritiklina gotovih domačij, tedaj je v isto svrhu obvestiti tudi knjižno sodišče teh domačij. (Glej kranjski zakon § 105.).

§§ 94. do 97. so enaki §§ 107. do 110. Kr.

VI. Stroški razdelbe in uredbe.

§ 98. je enak § 111. Kr. — § 99. je enak § 112. odst. 1., 3. in 4. Kr., le, da se v njem pozivata §§ 61. in 144.

§ 100. je enak § 113. Kr., le da se v njem pozivajo §§ 56, š. 3., 10. 80., 89. in 90., 30., 57., in 101.

§ 101. je enak § 114. Kr., — § 102. je enak § 115. Kr., le da se v njem pozivajo §§ 99, 100., 103. in 104.

— § 85. Dež. u. 113. — § 86. Dež. u. 116, 117.
 — § 89. Dež. u. 61, 134. — § 90. Dež. u. 61, 134. —
 § 92. Dež. u. 127. — § 93. Dež. u. 131. — § 95.
 Dež. u. 67, — § 99. Dež. u. 138, 139, 142. — § 100. Dež.
 u. 144. — § 101. Dež. u. 144.

§ 103. je enak §§ 116. in 117. Kr., stem, da so v njem pozvani §§ 100., š. 1. 2. in 3.

§ 104. je enak § 118, Kr., s tem, da so v njem pozvani §§ 17, in 74 ter 101.

§§ 105. in 106. sta enaka §§ 119. in 120. Kr.

VII. Konečna določila.

§ 107. je enak § 44. Kr., le, da sta v njem pozvana §§ 20 in 22.

§ 108. prvi trije odst. so enaki prvim 4. odst. Kranjsk. dež. zakona s tem, da je v 2. odstavku pozvan § 20.; četrti in zadnji odst. je enak § 46. Kr.

§ 109. je enak § 121. Kr., samo, da stoji v 2. odst. mesto «v zmislu zadnj. odstavka § 94.» —: «s oskrbnimi pravili», dalje mesto «z globo —:» z globo od 1. do 20 gold., ne kratač odškodniske zahtevke oškodovanega. — V 3. odst. je za «Te globe» — pristavek: «in pa redovne kazni (§ 83.).»

§ 110. je v 1. odst. enak §§ 122. Kr.; 2. odst. je razveljavljen s § 12, zak. pri § 8.

§ 111. je enak § 123. Kr. — §§ 112. in 113. sta enaka §§ 124. in 125. Kr.

b) Ukaz ministrov za poljed., za notr. stvari, za prav. in finance od 18. dec. 1886., dež. 2. iz 1. 1887.

Določila tega ukaza se večinoma dobesedno ali vsaj po vsebini vjemajo z zgoraj natisnjenim izvršitvenim ukazom za Kranjsko ter so z večine vpoštevati le v ožjem delokrogu agrarnih oblastev. Pod črto deželnega zakona so se naveli oni §§ tega ukaza, ki se opirajo na zakon; kogar zanimajo, jih torej lahko vpogleda v dež. zakoniku.

Nekoliki razločki od ukaza za Kranjsko so:

v § 68. da je provzročitev podati v primeru § 12., alinea 4. dež. r. in u. zak. pri predsedniku deželne komisije, sicer pa le pri polit. okrajnem oblastvu ali pri krajnem komisarju, poslujočem v okraju. (Gl. § 67. Kr.).

Dalje ima § 69. določila le odst. 1. in 3. § 69. Kr.

§ 103. Dež. u. 145, 159. — § 104. Dež. u. 125, 146.
— § 108. Dež. u. 67. — § 109. Dež. u. 127.

Ta ukaz tudi ne pozna «glavnih razdeleeb združenih s podrobnimi razdelbami» (§§ 174, Kr. u), glavnih razdeleeb združenih z uredbami (§ 176, Kr. u.), in glavnih razdeleeb, združenih s podrobnimi razdelbami in uredbami (§ 176 Kr. u.). Druge nebitvene razlike temelje na razlikah med Koroškim in Kranjskim dež. zakonom. — Ta ukaz ter r. in u. zak. za Koroško sta stopila v moč dne 1. marca 1888. (rg. dež. preds. 22. dec. 1887. š. 14079, dež. 40.

XII. (XIX.).

Zložba (komasacija) zemljišč.

A) Državni zakon od 7. junija 1883., dz. 92.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Zaradi uspešnejšega obdelovanja se smejo poljedelska zemljišča določenega ozemlja ob sodelovanju oblastev po razmerju tega zakona in ukazil, ki se izdado na njega podstavi, podvreči zložbi (komasaciji). — Zemljišča, glede katerih se je zložba po tem zakonu že izvršila, se morejo zoper voljo njih posestnika vnovič zložiti samo takrat, kadar deželni zakon ukaže njih zložbo zategadelj, da bi se mogli večji kosi sveta primerneje z vodo namakati ali pa osuševati.

§ 2. Deželno zakonodajstvo določa, kaj naj se v zmyslu § 1. šteje za kmetijsko zemljišče in pa za okoliš, katera zemljišča te vrste se smejo zaradi posebnih svojstev, ki jih imajo na sebi, samo z lastnikovim privoljenjem zla-

gati pa tudi zoper lastnikovo voljo od zložbe izvzeti, naposled kedaj je moči tudi posamična gozdarstvu služeča (gozdarska) zemljišča privzeti v zložbo.

§ 3. Deželno zakonodajstvo določa, če se imajo in po katerih načelih se imajo v zvezi z zložbo razdeliti zemljišča, v zložbeni postopek privzeta, glede katerih ali:

a) med bivšimi graščinskimi gosposkami in občinami ali nekedanjsimi podložniki in tako tudi med dvema ali več občinami bivajo vkupne pravice do posesti ali porabe (uživanja), ali pa katera

b) bodi vkupno bodi eden za drugim (po čredi) uživajo (rabijo) vsled tega, ker so sami osebno soudje ali ker so soudje kot posestniki, vsi ali neki udje katere občine, enega ali več občinskih oddelkov, sosesčin ali podobnih kmetijskih občestev (kmečkih razredov, posestnikov hiš s posebno ali staro pravico, singularistov, itd.), ali so upravičenci glede menjalnih zemljišč, kakeršna bivajo v nekih deželah, — odnosno, če se in po katerih načelih imajo se dotične posestne in uživalne pravice urediti.

§ 3. Odredbe za zložbo zemljišč so doslej sprejele s pos. zakoni naslednje kronovine: Gališko, zak. 9. dec. 1899, dež. 18 iz l. 1900, Koroško, zak. 21. febr. 1900, dež. 15., Kranjsko, zak. 7. nov. 1900, dež. 28., Moravsko, zak. 13. febr. 1884, dež. 30, 22. jul. 1892, dež. 65, in 18. maja 1896, dež. 57., Niža Avstrija, zak. 3. jun. 1886, dež. 40, in 18. maja 1896, dež. 49., Šlezija 28. dec. 1887, dež. 12, iz l. 1888 in 18. maja 1896, dež. 35., Solnograško, zak. 11. okt. 1892, dež. 31, in 18. maja 1896, dež. 16.

Takisto določa tudi deželno zakonodajstvo, po katerih načelih bode treba izvajati in stalno v dobrem stanu vzdržavati vkupne naprave, katere so neogibno potrebne v gospodarstveno porabnost zamenilnih kosov.

§ 4. Pravice, ki so na zemljišču, privzetem v zložbo, zavarovane za tretje osebe, se pristojbine prosto preneso na oddelilno zemljišče, kadar se s prenosom ne vpiše niti prememba v osebi upravičenca, niti prememba v obsegu pravice. — Imovinski prenosi ali pridobitve pravic na podstavi zložbenega načrta so pristojbine prosti 15 let potem, ko ta zakon stopi v veljavnost.

§ 5. Vse vloge, vsi zapisniki, priloge, pravne listine, izjave, izdatki, razsodila, poravnave, poverila podpisov in prepisov v zložbenem postopanju so, dokler se ne rabijo za nič drugega, prosti kolkov in neposrednjih pristojbin. — Za to postopanje potrebni odtiski katastralnih map se oddajajo po polovični tarifni ceni.

I. O zložbenih oblastvih.

§ 6. V zložbenih stvareh so pristojni:

Dalje kakor § 9. dež. r. in u. zak. za Kranjsko (gl. zgoraj).

Sestavo in opravljeni red min. komisije za apr. operacije vreja ukaz min. od 5. jul. 1886, dz. 108.

§ 7. Pristojnost teh oblastev se razteza, če je v § 29., oziroma 33. tega zakona v misel vzeti razglas po uradnem deželnem časopisu izvršen, na razpravo in razsodbo o vseh dejanstvenih in pravnih razmerah, katere ne morejo, če se zložba izvede, ostati v svojem dosedanjem

stanju, in izključuje zatorej, od dneva tega razglasa počenši pristojnost oni oblasti, v katerih zakonito področje spadajo stvari izvan slučaja zložbe. — Od tega izvzeti so spori o lastnini ali posesti zemljišč, privzetih v zložbeno postopanje, ki tudi po tem razglasu spadajo pred rednega sodnika; potem — stvari, ki se tičejo železnic in javnih poti, ali ki jih ureja stavbinski red, v kolikor se je treba za vsa v takšnih stvareh potrebna razsodila in ukrepila obračati tudi po tem razglasu na ona oblastva, v katerih zakonito področje spadajo te stvari.

§ 8. Kadar so spori, ki so v zvezi z zložbo tako, kakor je povedano v poprejšnjem paragrafu (§ 7., odst. 1.), začeli teči že pri rednem sodniku, preden je izdan ondud kaj omenjeni razglas, se ta razglas ne dotika tako utemeljene pristojnosti rečenega sodnika. — Vendar je treba take spore, [v kolikor se za njih rešitev ne uporablja civilni pravdni red po členu XLVII. uvodnega zakona k njemu (zakon z dne 1. avgusta 1895, dz. 112)], pričenši z dnevom omenjenega razglasa, nadaljevati po predpisih, veljavnih za sumarno postopanje, razen ko bi se s tem kratila formalna pravica, ki jo je že pridobila ena ali druga pravdna stranka.

§ 9. Instrukcija sporov strank v zložbenem postopanju pristoji krajnemu komisarju, razsodba o njih ostane pridržana deželni komisiji, zoper katere razsodbo je dovoljena pritožba na ministrsko komisijo. — Obe komisiji morata

§ 8. V oklepu [—] navedeni odstavek se nahaja samo v § 16. dež. zakona za Kranjsko.

po določenih dotičnih zakonov razsojati in pri tem, skrbno uvažajoč vso vsebino razprave, presoditi, je li dejansko trditev smatrati za resnično ali za neresnično, ne da bi bili pri tem vezani na zakonita dokazna pravila. — Okolnosti, ki so bile za njiju prepričanje odločilne, morata navesti v utemeljitvi svojih rzsodieb.

§ 10. Deželno zakonodajstvo okreplje tanja določila o postavljanji lokalnih komisarjev in o sestavi deželnih komisij. — Tako deželne komisije, kakor tudi ministerijalna komisija ukrepajo svoje razloke v zbornih sejah z večino glasov; polovica glasujočih soudov teh komisij mora pripadati sodniškemu stanu. Kadar pa ima komisija tako sestavljena razločati prepire, za katere bi zunaj zložbe pristojna bila redna sodišča, treba je to komisijo še z enim udom sodnikom podkrepiti. Pri gospodarstvenih vprašanjih dovpraševati je kmetovalce ali tehniko deželno-zemljedelstvene kot pridane svetovalce.

§ 11. Končnoveljavna rzsodila v § 6. imenovanih oblastev, kakor tudi od njih odobrene poravnave imajo pravno moč sodnih in, v kolikor gre za stvari politične uprave, pravno moč političnih rzsodil, oziroma poravnav, izvršujejo jih pa, kakor le-ta, oblastva, ki so razen slučaja zložbe v to pristojna. — Pri vpisih v javne knjige, ki se opravljajo na podstavi teh listin, ni zaslišati takih oseb, za katere so vknjižene stvarne pravice.

II. O udeležencih pri zložbah.

§ 12. Vsak zemljiški lastnik, čigar zemljišča se privzamejo v zložbo — neposrednj;

udeleženec — ima po meri sporazumnosti ali na podstavi mnenja izvedencev ustanovljene vrednosti teh zemljišč, pravico do oddelila iz zemljišč, podvrženih zložbi. — Pri tem se smejo neznatne razlike med zemljišči, v zložbo privzetimi in med oddelilnimi zemljišči izravnati v novcih, ako bi tako kazalo iz ozirov na uspešnejše obdelovanje ali na boljšo zaokrožbo. Tako izravnanje pa proti voljši tistega, komur gre oddelilo, vendar ne sme nastopiti tedaj, kadar bi imelo zmanjšanje oddelila v zemljišču dokazno za nasledek premembo v njegovi volilni pravici glede občinskega ali kakega višega zastopa.

§ 13. Neposrednjemu udeležencu odkazana oddelilna zemljišča, in njemu po § 12. morebiti odkazane novčne izravnave stopijo glede vseh pravnih odnošajev do tretjih oseb v toliko namesto njegovih zložbi podvrženih zemljišč, kolikor ta zakon ne ukazuje drugače. — Novčne izravnave, ravno tako tudi novci, izračunjeni v odškodbo za predmete, ki so bili pri cenilu iz računa puščeni ter posebni cenitvi pridržani, se smejo neposrednjim udeležencem, katerim so odkazani, izročiti že v teku razprave, kadar v tem ni videti nobene nevarnosti za pravice tretjih oseb. — Kadar so posamični deli zemljišč, ki jih je oddeliti, različno obremenjeni, ali kadar so posamični deli teh zemljišč prepirni, tedaj mora oblastvo delna oddelila, primerno različno obremenjenim ali prepirnim posamičnim delom določiti ter iz oddelilnih zemljišč v toliko izločiti, da mora provzročiti, da

se ta delna oddelila v katastru s posebnimi parcelnimi številkami označijo in da se zanje odpro posebni knjižni vložki.

§ 14. Kadar je zložbi podvrženo zemljišče v solastnini več oseb, tedaj imajo solastniki skupaj samo en glas, ter velja za glas vseh solastnikov to, za kar se odloči večina med njimi, ki se izračuni po velikosti deležev posameznih solastnikov. Kadar je deležno razmerje solastnikov negotovo ali pa prepirno, se vzame, da imajo vsi udeleženci enako pravico, ako ne bi morebiti vsi solastniki enemu iz svoje srede ali več takim pripustili več nego enakšen delež, ali ako bi se zadovoljil eden ali več izmed njih z manj nego enakim deležem. Kadar se glasovi solastnikov enako porazdele, velja za glas vseh tisto mnenje, ki je zložbi ugodnejše. — Kadar je last kakega zemljišča razdeljena med glavnim in užitnim lastnikom, pristoji glas samo užitnemu lastniku. — Kadar je last kakega zemljišča prepirna, tedaj ima njegov posestnik glasovalno pravico. — Kadar je posest prepirna, tedaj si morajo prepirne stranke ali, kadar one to opuste, tedaj mora deželna komisija na zaprosbo kakega udeleženca ali na poročilo krajnega komisarja postaviti skupnega glasolavca.

§ 15. Tretje osebe, katere, kakor fevdne gospode, pričakovalce ali skrbnike fevdnih, fideikomisnih ali substitucijskih posestev, realne upnike ali zakupnike, zložba v njih pravicah samo posrednje zadeva, — posrednji udeleženci — ne morejo zložbe z vgovorom ubraniti, pač

pa smejo zoper določeno izmero oddelila, ali zoper izmero cenila v § 13., odst. 2, omenjenih predmetov ali drugih zemljiških izboljšav ali investicij, kakor tudi zoper odpravo ali prenos služnosti vgovarjati, kolikor bi se jim zdelo, da se s tem kratijo njih pravice. — Krajni komisar mora posrednje udeležence povabiti k razpravi, ako kaže, da bi bilo to za pojasnjenje razmer in za napotek poravnave primerno, vendar smejo oni tudi brez oblastvenega povabila priti k zložbenim razpravam. — Oblastva morajo vsak čas, zlasti pa takrat, kadar potrjujejo zložbeni načrt, paziti na to, da se posrednjim udeležencem z zložbo ne kratijo njih pravice.

§ 16. Zemljiške služnosti (§ 474. odz.) odpadejo brez razločka na to, če se gospodujoče in služno zemljišče ali samo eno izmed obeh teh zemljišč privzame v zložbo, brez pravice do odškodbe, kadar se po zložbi sami ali po ž njo združenih napravah za odvajanje ali dovajanje vode ali po novih potih doseže, da jih gospodujoče zemljišče lahko pogreša. — Zemljiške služnosti, pri katerih ni tako, ostanejo na služnem zemljišču. — Nepravilne in navidezne služnosti (§ 479. odz.) se smejo raz služno zemljišče prenesti na oddelilno zemljišče, kadar je to z ozirom na obstoječe razmere namenu primerno.

§ 17. Preužitek se mora, v kolikor med udeleženci v tem oziru ni bilo drugače dogovorjeno, vselej prenesti na oddelilno zemljišče, — Kadar je s katerim v zložbo privzetim zemljiščem združena taka pravica ali dolžnost, ki

je bila po ces. pat. z dne 5. julija 1853, dz. 130, že podvržena uredbi, se mora vselej poskusiti, bi se li ne dala po dogovoru odkupiti. Se li ne sklene dogovor, tedaj se je v prvi vrsti ozirati na določila uredbene listine, kolikor se dudo porabiti na tisti slučaj, a kadar takih določil ni, se je ozirati na obstoječe gospodarske razmere, kako bi bilo realno breme premeniti v primeri k novi podobi zemljišča; s temi prembami pa se ne sme niti glede izmere realnega bremena, niti v kakem drugem oziru kvara delati gospodarstvu na udeleženih zemljiščih. — V ostalem se uporabljajo na realna bremena določila § 16.

§ 18. Kadar se zemljišča, zložbi podvržena drži osebna služnost rabe ali uživanja (§ 478. odz.) tedaj je nanjo zmiselno uporabljati tisto, kar naslednji paragrafi ukazujejo glede zakupnega razmerja, razen, ko bi se prenosu služnosti upiralo posebno svojstvo pravice do rabe, ali ko bi se s takim prenosom izvrševanje te pravice izdatno otežilo, v katerih slučajih mora pravica do rabe ostati na služnem zemljišču. — Osebna služnost stanovanja (§ 478. odz.) ostane na služni hiši, ako stranke ne sklenejo drugačnega dogovora.

§ 19. Kadar je zložbi podvrženo zemljišče dano v zakup, tedaj stopi zakupnik, v kolikor ni morebiti že v zakupni pogodbi sami pre-skrbljeno za slučaj zložbe, v uživanje zakupodalcu odkazanih oddelilnih zemljišč, ter je — ravna se po tem, če ima zakupodalec v izravnanje neznatnih razlik v vrednosti po § 12. morebiti še nekaj v novcih prejeti ali pa plačati

— letno zakupščino za pet od sto te izravnalne vsote ali zmanjšati ali povišati. — Isto velja tudi glede onih zneskov, ki jih ima zakupodalec prejeti ali plačati za take predmete, ki so bili pri ocenjevanju samih zemljišč, izpuščeni iz računa ter pridržani posebni cenitvi. — Zakupodalec mora stroške zlaganja, kakor tudi vsled zložbe na oddelilnih zemljiščih potrebne stalne naprave poplačati in zatorej zlasti potrebne poti, jarke, napajališča in ograde ali sam narediti ali pa, če prepusti zakupniku, da izgotovi te naprave, temu povrniti stroške, ki jih ima odtod.

§ 20. Ako zakupnik s pogoji, navedenimi v poprejšnjem paragrafu, neče dalje ostati v zakupnem razmerju, ga sme tudi odpovedati, preden preteče izrekoma ali molče za to pogojeni čas. — Vendar se v takem slučaju ne more zahtevati odškodba radi tega, ker je bila zakupna pogodba z uporabo tega določila razvezana pred pogojenim časom.

§ 21. Določila §§ 19. in 20. je zmiselno uporabljati tudi na najemno in na ono razmerje, ki ga določuje § 1103. odz.

§ 22. Po številki določene terjatve, ki so knjižno zavarovane na katerem v § 8. natančneje določenem zemljišču, ostanejo, kadar se to zemljišče v zvezi z zložbo razdeli in pri tem kakšen delež tega zemljišča odkaže občini, — *dalje se ta § glasi kakor § 6. drž. r. in u. zak. z razločkom, da stoji v 3. odst. „na katerem v § 3. natančneje določenem zemljišču“, mesto: „na katerem v razdelbo privzetem zemljišču.“*

§ 23. V teku zložbenega postopanja po oblastvenih razsodbah ali odredbah ali po izjavah, oddanih od udeležencev pred oblastvom, v izvršitev kake zložbe ustanovljeni pravni položaj, je pri nastopivših posestvenih premembah tudi za pravne naslednike, in to celo takrat vezalen, kadar so ti posest pridobili na podstavi sodne dražbe.

§ 24. V teku zložbenega postopanja pred oblastvom oddane izjave in sklenjene poravnave ne potrebujejo niti pritrditve posrednjih udeležencev, niti potrditve upravnih ali varstvenih in skrbstvenih oblastev. — Vendar je namesto potrditve varstvenega in skrbstvenega oblastva potrebno odobrenje deželne komisije.

§ 25. Izjave, ki so bile v teku zložbenega postopanja pismeno ali ustno oddane pred oblastvom na zapisnik, se smejo preklicati samo takrat, kadar se po stanju zložbenih del po izprevidnosti deželne komisije ni bati, da bi se s takim preklicom ta dela izdatno motila.

§ 26. Zložbeno postopanje zavira ali preminja med tem časom tekoče izvrševanje pravic samo v toliko, v kolikor je oblastvo začasno kaj ukrenilo, da se doseže s tem primeren prehod v novi stan zemljiške posesti. — Preko tega traja ob tem postopanju dosedanje izvrševanje pravic neizpremenjeno in zložbeno postopanje ne ovira izvrševanja eksekucij na podstavi pravomočnih razsodeb ali sodnih poravnav.

III. Zložbeno postopanje.

§ 27. Osnovna dela za zložbo in zložbeni načrt se smejo narediti le pod vodstvom krajnega komisarja (§§ 28. do 30. tega zakona) ali pa jih smejo narediti eden ali več lastnikov onih zemljišč, ki jih je zložiti (§§ 31. do 33. tega zak.).

Zložbeni načrt mora obsegati cenitev zemljišč in pravic, na katere se je ozirati pri dajanju oddelila in izravnave, oznamenilo zemljišč, ki se komu vzamejo zaradi zložbe in ki se mu dajo v oddelilo, in napoved tistih skupnih naprav, za katerere se je spoznalo, da so potrebne za to, da je mogoče oddelilna zemljišča gospodarstveno uporabljati.

§ 28. Kadar najmanj polovica lastnikov h kakemu zložbenemu ozemlju (§§ 1. in 2.) spadajočih poljedelskih zemljišč zahteva krajnega komisarja zaradi zložbe teh zemljišč, ravno tako kadar deželni zakon ukaže njih zložbo zategadelj, da bi se mogli večji kosi sveta primerneje z vodo namakati ali osuševati, tedaj deželna komisija postavi krajnega komisarja, da izvrši potrebna osnovna dela in da naredi zložbeni načrt.

§ 29. Dan, katerega se prične uradno poslovanje krajnega komisarja, je naznaniti deželnemu odboru in po uradnem deželnem časopisu, potem pa tudi po občinah istega ozemlja, čez katero se bode raztezalo njegovo uradno poslovanje, javno razglasiti z opazko, da z ravno tistim dnevom stopijo v veljavnost določila tega zakona glede pristojnosti oblastev,

glede neposrednjih in posrednjih udeležencev, kakor tudi glede izjav, katere ti oddado, ali poravnav, katere sklenejo, naposled glede zaveznosti pravnih naslednikov, da morajo pripoznati zarad izvršitve zložbe ustvarjeni pravni položaj.

§ 30. Deželno zakonodajstvo določa, kako je postopati pri opravi priredbenih (pripravljalnih) del in pri ustanavljanju zložbenega črteža pod vodstvom lokalnega komisarja, ter uravnjuje pri tem zlasti, kako je postavljati zemljemerce, cenitelje in druge veščake, kako precenjati zemljišča, komu zarad zložbe odvzeta in v zameno dana, kakor tudi predmete posebni oceni pridržane, in kako izračunjati novce, ki bi se imeli komu izplačati v zameno, naposled kako gre zložbeni črtež zakliniti ali obtakniti in na samem mestu vzeti v pretres.

§ 31. Kadar se hoče eden ali več lastnikov takih zemljišč, katera bi bilo zložiti, poprijeti del zložbi v pripravo potrebnih in pa sestave zložbenega črteža brez lokalnega komisarja, se smejo oni, še predno začno ta priredbena dela, obrniti na deželno komisijo za odločbo o tem, če krajevni razsežaj namerjane zložbe ustreza določilom §§ 1. in 2. ali ne. — Kadar so okoliščine take, da se da za trdno uspešna izvršitev take zložbe pričakovati, tedaj sme to oblastvo podjetnikom na njihovo prošnjo tudi za neko tem okoliščinam primerno dobo podeliti oblast, da opravijo po vsem zložbenem okoliščinam potrebne ovedbe in meritve, vendar pod dolžnostjo, povrniti škodo, katero bi morebiti

komu s tem naredili. — O dolžnosti povračila odloča v prepiru redni sodnik.

§ 32. Zložbeni črtež, ki ga postavi eden ali več lastnikov zemljišč v zložbo namenjenih, treba je po občinah spadajočih k zložbenemu okolišu štirinajst dni javno razgrnen imeti, da ga lahko pogledajo vsi neposrednje udeleženi posestniki, ter se mora to vsakemu izmed njih posebej dati v vednost, in po tem ko bode večina izmed njih s podpisom izrekla, da za zdaj v to privoljuje, treba ga je položiti pred deželno komisijo z razložbo tistih dotičnih razmerov, pri katerih so udeležene tudi druge osebe zaradi nastopajočih premen glede kake služnosti ali kakega stvarnega obtežila ali zaradi kake namerjane gospodarstvene naprave, in pa s pristavkom, če so bili ti razmeri z lepa uravnani, ali pridržani odločbi oblasti.

§ 33. Kadar predloženi zložbeni črtež ne ustreza določilom § 27. ali če ta črtež zaradi drugih važnih nedostatkov, — kamor spada sosebeno tudi to, da se z njim pomešana leža zemljišč dovolj ne odpravlja, — niti za to, da bi služil nadaljnjim razpravam v podlogo, naj deželna komisija dotičnikom na voljo da, predložiti poboljšan črtež, glede katerega bode treba vnovič izpolniti vse, kar vелеva § 32. — V vseh drugih slučajih naj deželna komisija za takšno zložbo postavi lokalnega komisarja, kakor je pisano v § 29. javno razglasi dan, katerega začne le-ta svoje uradovanje, in na podlogi njegovih na samem mestu storjenih ovedeb, — brez dopuščenega vzklica na ministerijalno komisijo, — določi, bode li precej razgrniti zlož-

beni črtež po naslednjih predpisih ali pa dopolniti razpravo glede omenjenih na koncu § 32. pridržanih odločeb in kjer bi treba bilo, še kaj v kakem drugem oziru.

§ 34. Zložbeni črtež se mora — bodisi, da se je napravil pod vodstvom krajnega komisarja ali brez njega po enem ali več lastnikih zemljišč, ki jih je zložiti —, v občinah, spadajočih v zložbeno ozemlje, 30 dni javno razgrniti na vpogled vseh udeležencev; krajni komisar ga mora na licu mesta s količi zatekniti ter na zahtevanje udeležencev pojasniti. — Kraj in čas razgrnitve, kakor tudi za količenje zložbenega načrta je najmanj osem dni poprej dati na znanje z oklicem, ki ga je istočasno objaviti po uradnem deželnem časopisu in po zgoraj omenjenih občinah s pozivom, da morajo tako neposrednji kakor posrednji udeleženci svoje vgovore proti temu načrtu v 45 dneh, ki se računijo od prvega dne razgrnitve v občini, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti, ali ustno dati na zapisnik.

§ 35. O vgovorih, ki se podajo vsled tega poziva, razsoja deželna komisija in v pritožbeni poti ministrska komisija. — Pritožbeni rok znaša 14 dni in se začneja s tistim dnem, ki pride neposrednje za dnevom, ko se je vročila razsodba deželne komisije.

§ 36. Kadar v oklicnem roku, določenem po § 34. zoper zložbeni načrt ni bilo vloženih nič vgovorov, ali kadar deželna komisija, oziroma ministrska komisija zoper načrt vloženim vgovorom ni ugodila, tedaj je provzročiti skle-

panje neposredno udeleženih o zložbenem načrtu. Kadar pa so se vsled vloženih vgovorov odredile premembe pri zložbenem načrtu, mora krajni komisar ta načrt poprej s predležječimi razsodbami deželne in ministrske komisije spraviti v soglasje, istega, v kolikor je deželna komisija izrekla, da je to za poočitjanje takšnih prememb potrebno, iznova na licu mesta s količi zatekniti ter potem končno provzročiti sklepanje neposrednjih udeležencev (§ 37.). — To sklepanje neposrednjih udeležencev o zložbenem načrtu odpade, če je bila zložba ukazana z deželnim zakonom zategadelj, da bi bilo možno večje kose sveta primerneje z vodo namakati ali pa osuševati.

§ 37. Končni sklep neposrednjih udeležencev o zložbenem načrtu se naredi pod vodstvom krajnega komisarja z glasovanjem in pri tem velja zložbeni načrt kot sprejet, ako mu je pritrdila večina vseh pri zložbi neposrednje udeleženih in ako katastralni čisti donos tej večini lastnih in zložbi privzetih zemljišč sestavlja najmanj dve tretjini katastralnega čistega donosa vseh v tem ozemlju v zložbo privzetih zemljišč. Postopek pri tem glasovanju določa deželno zakonodajstvo, katero sme pri tem za vzprijetje zložbenega črteža zahtevati tudi večjo večino neposrednje udeleženih, večji katastralni čisti donos tej večini in zložbi privzetih zemljišč in poleg tega še neki del skupnega površja vseh v tem okolišu zložbi privzetih zemljišč.

§ 38. Pri tem glasovanju doseženo glasovno razmerje mora krajni komisar precej po

končanem glasovanju v občinah, spadajočih k zložbenemu ozemlju, javno dati na znanje s pozivom, naj glasovalci, ki menijo, da jim postopek, kakršen je bil pri glasovanju, ali pa glasoštetje dela krivico, svoje dotične pritožbe v 14 dnevih, ki se računijo od dneva tega oznanila, krajnemu komisarju pismeno oddado ali pa ustno na zapisnik povedo. — Po preteku tega roka položi krajni komisar pred deželno komisijo zložbeni načrt, zapisnik o glasovanju in kake podane pritožbe.

§ 39. Deželna komisija razloči o teh pritožbah, nedopuščajoč vzklica, ter razsodi, ko se je bilo to zgodilo, o zložbi s tem, da zložbeni načrt ali potrdi ali pa da mu potrjenje odreče. — Kadar se je pri glasovanju o zložbenem načrtu našla v § 37. zahtevana večina, tedaj ga deželna komisija potrdi, izreče, da se mora manjšina neposrednje udeležениh na podlagi istega vdati v zložbo ter da krajnemu komisarju ukazila, potrebna za izvršbo tega načrta. — Kadar se pri glasovanju ni našla ta večina, tedaj odreče deželna komisija zložbenemu načrtu potrdilo ter izreče, pod pridržkom poznejše razsodbe o kakih stroških, da je zložbena razprava sklenjena. — Kadar je deželni zakon ukazal zložbo zategadelj, da bi se večji kosi sveta dali uspešneje z vodo namakati ali osuševati, tedaj mora deželna komisija precej razsoditi o zložbi, potem ko je končno javno razsojeno o vgovorih, vloženih zoper zložbeni načrt v oznamenilnem roku § 34. — Zložbeni načrt, ki ga je deželna komisija potrdila, ni pod-

vržen vzklicu, niti se ne more proti takšnemu načrtu zahtevati postavitve v poprejšnji stan.

§ 40. Kadar se je vrednost zložbi podvrženega predmeta, preden se izroči novemu lastniku, vsled kakega slučajnega prigodka zmanjšala, tedaj sme novi lastnik v 60 dnevih potem, ko je bil dotični del zložbenega načrta izvršen, od prejšnjega lastnika zahtevati, da mu pozneje izravna vrednost. Tako izravnanje je, kadar je zmanjšana vrednost zemljišča ter bi bilo to mogoče brez znatne kvare za novo uredbo zemljiške posesti, opraviti z zemljiščem, a v vseh drugih slučajih z novci. Kadar se je pri izvršitvi zložbe pripetil pregrešek v meri ali računu, tedaj sme s tem oškodovani v letu dni po izvršitvi dotičnega dela zložbenega načrta od tega, komur je pogrešek prišel v korist, zahtevati povračilo v novcih, a če je ta pogrešek zadeval zemljišče, in bi bilo to mogoče brez znatne kvare za novo uredbo zemljiške posesti, v zemljišču. Kedor je bil s tem, da se ni izpolnilo, kar je oblastvo ukazalo zaradi prehoda iz obstoječih razmer v novo uredbo zemljiške posesti, v užitkih njemu odkazanih oddelilnih zemljišč ali kako drugače prikrajšan, sme v 60 dnevih po izvršitvi dotičnega dela zložbenega načrta od prejšnjega lastnika teh zemljišč zahtevati za to povračilo v novcih.

§ 41. Kadar se razmere zemljiške posesti, na katerih je osnovan zložbeni načrt, v času med potrdbo in izvršbo načrta po višji moči (če vodovje premeni svoj tek, če nastopijo dalje trpeče povodnji, ki pustošijo zemljišča, če se udere zemlja ali primeri kaj enakega)

tako znatno premene, da v § 40. omenjeno izravnanje vrednosti ne more pomagati, tedaj sme deželna komisija po zahtevi neposrednjega udeleženca zložbeni načrt popolnoma ali deloma razveljaviti ter, v kolikor bi bila po okolnosti zložba še mogoča ali koristna, ukazati nova osnovna dela in sestavo novega zložbenega načrta. Zoper tako odredbo je vsakemu neposrednjemu udeležencu v 14 dneh, počenši od dneva, ko mu je bila ta odredba vročena, odprta pritožba na ministrsko komisijo.

§ 42. Sklep zložbenega postopanja mora deželna komisija vselej javno razglasiti tako, kakor predpisuje § 29. — Z dnevom, ko se objavi razglas, neha pristojnost zložbenih oblastev, tako da le-ta ostanejo odslej pristojna samo še v razsojanje v § 40. v misel vzetih zahtev.

IV. Stroški zložbe.

§ 43. Kolikor stroški zložbe obstoje v nagradi za krajnega komisarja, v njegovih potninah in pisarniških stroških, se ti stroški plačujejo iz državnega zaklada. — Deželno zakonodajstvo določa, kedo naj dobavi in vzdržuje uradovalnico lokalnemu komisarju ter nosi drugovrstne zložbene troške in kako je te troškove porazdeljevati med obvezance.

§ 44. Deželnemu zakonodajstvu se pridržuje poskrbeti za to, da bodo lastniki zemljišč zložbi podvrženih iz deželnih sredstev, iz deželnih zavodov ali naposled pod sodelovanjem dotične dežele iz drugih javnih zalogov pod

primernimi uveti dobivali zajme, s katerimi bi plačali delež zložbenih troškov, kolikor pride na vsakega, in pa plačali novce v poravnanje, kolikor mora kedo njih opraviti po § 12. — V kolikor se taka posojila po oblastvenem potrdilu uporabijo v zaznamovane namene, se drže posojilne terjatve na dolžniku odkazanih oddelilnih zemljiščih in se plačujejo pred hipotekarnimi terjatvami neposrednje po cesarskih davkih in davščinah, kadar pa se teh zemljišč drže združne zaveznosti v zmislu § 23. drž. zak. z dne 30. maja 1869, dz 93 neposrednje za temi. — Enako prednost uživajo tudi ne dalje nego tri leta zaostale obresti takšnih posojilnih terjatev. — Obstoj takšnih posojilnih terjatev je poočititi v zemljiških knjigah.

V. Končna določila.

§ 45. Ta zakon pride v vsaki izmed posamičnih kraljevin in dežel v moč istodobno z deželnim zakonom, ki se ima izdati o tem predmetu.

§ 46. Izvršitev tega zakona je naročena Mojim ministrom za poljedelstvo, za notranje stvari, za pravosodje in za finance.

B) Deželni zakoni. 1. Kranjsko.

Zakon od 1. listopada 1900., dež. 28.,
o zložbi poljedelskih zemljišč.

I. O zložbi v občeh.

§ 1. je enak § 1. drž. zak.

§ 2. Za poljedelska zemljišča v zmislu prvega odstavka § 1. je šteti:

§ 2. zl. u. 69.

1. Njive, travnike, pašnike, planine, poljske vrtove in hmeljnike, meje in vzare brez razločka na to, če so ta zemljišča z drevjem zasajena ali ne:

2. poti, steze za živinsko gonjo, jarke in neobdelovane površine.

S poljedelskimi zemljišči je nadalje za namene tega zakona kot enake šteti:

3. Posamezne med zemljišči navedenimi pod 1. in 2. ležeče ali vanje segajoče gozdne, z grmovjem porastle parcele, loke ali za pogozdenje določene parcele, v kolikor je njih trajna uporaba za druge namene kot za one gozdnih nasadov v javnem interesu dopustna in je privzetje teh zemljišč v zložbo primerno, to pospeševati ali vsaj ne oteževati.

§ 3. Zemljišča, ki ne spadajo v katero v § 2. omenjenih kategorij, ali katera imajo, ako spadajo v katero izmed teh kategorij, zaradi svoje posebne lege ali lastnosti tako gospodarsko vrednost, da se z odkazanjem kakega drugega zemljišča ne more primerno povrniti, se smejo tudi razen slučaja omenjenega v drugem odstavku § 1., podvreči zložbi samo s pritrditvijo njih posestnikov.

K tem zemljiščem je zlasti prištevati:

1. zemljišča, ki jih je po njih legi smatrati za stavbišča ali za okolico, odmenjeno spomenikom ali rodbinskim grobom; — 2. hišne vrtove in parke; — 3. zemljišča ograjena z zidom; — 4. zemljišča, v prvi vrsti odmenjena vinarstvu in sadjarstvu; — 5. hmeljnike, ki obstoje najmanj tri leta in obsegajo skupaj se držečo površino najmanj pol hektara; — 6. gozde, ki ne spadajo pod določila § 2. štev. 3; — 7. jame za prod, gramoz, glino, lapor in pesek, lome za kamen, apnenik in skril, šotne in malčeve sklade, v kolikor se te jame, lomi in skladi kot taki uporabljajo; — 8. zemljišča, na katerih se nahajajo slatine in zdravilne vode, v kolikor je teh zemljišč treba za primerno uporabo teh studencev, kakor tudi zemljišča, ki jih začasno ali stalno pokriva takšno stoječe vodovje, ki služi za riborejo ali za obrtne namene, ali ima posebno vrednost za domače gospodarstvo; — 9. zemljišča, ki so določena, da služijo za izsipališča jalovega kamenja ali za skladišča ali kako drugače tehničnemu obratu kakega rudnika ali kake obrtne naprave.

§ 4. Zemljišča, ki so po svoji legi izpostavljena posebnim poškodbam, ali katerih se drže taka posebna bremena, ki bistveno ovirajo zložbo, se smejo od nje izključiti, tudi če spadajo h kateri v § 2. omenjenih kategorij ali bi se moglo njih privzetje na podstavi posestnikove pritrditve v smislu § 3. izvršiti. K takim zemljiščem je prištevati zlasti tista, ki so v primeri z drugimi zemljišči zložbenega ozemlja izpostavljena izdatno večji nevarnosti, da bi jih ne poškodovali zasipi, zemeljski udori, podmoli ali povodnji, ali katerih se drže posebno visoka ali taka realna bremena, katerih vrednost je težko določiti.

§ 5. Ozemlje, na katero se ima raztegniti zložba (1. odstavek § 1.), mora obsezati ali

1. celo davčno občino, ali

2. enega ali več, k eni ter isti ali k različnim davčnim občinam spadajočih zemljiških kosov (delov), ki so omejeni z očitno vidnimi prirodnimi ali umetnimi mejami, kakor zlasti s cestami, potmi ali železnicami, gozdi, vinogradi in z drugimi v zmislu § 3. zložbi ne podvrženimi zemljišči, ali ki se vsled svojega obdelovanja iz kakega kraja kažejo kot samostojne okrajine, v teh dveh slučajih vendar s pogojem, da je iz take omejene zložbe še vedno pričakovati izdatnih koristi za zemljedelstvo in da se v tem ne poseže v razsežnejšo, previdoma še z izdatnejšimi koristmi združeno zložbo, ki jo je pričakovati.

§ 6. V zložbenem ozemlju, določenem po § 5. morajo vsa ona zemljišča biti predmet zložbe, ki spadajo h kategorijam, navedenim v § 2. ali, v kolikor spadajo pod določilo § 3., ki se privzemajo s pritrditvijo posestnikov. — Od zložbe ostanejo izključena samo ona zemljišča zložbenega ozemlja, ki ne spadajo k nobeni v § 2. omenjenih kategorij, nadalje ona, katerih posestniki ne dajo po § 3. potrebne pritrditve, in končno ona zemljišča, ki se izključijo na podstavi § 4.

§ 7. Izjemoma se smejo dalje čez meje po § 5. določenega zložbenega ozemlja, oziroma s tem, da se to ozemlje razširi, privzeti v zložbo:

1. Sosednja zemljišča, katerih posestniki zahtevajo privzetje, če je to primerno, zložbo pospeševati ali je vsaj

4. zl. u. 73, 75. — § 5. zl. u. 5.

§ 7. zl. u. 75.

ne oteževati; — 2. sosednja poljedelska zemljišča (§ 2), neodvisno od pritrditve njih posestnikov, v kolikor je privzetje takšnih zemljišč potrebno, da se doseže primerna obmejitev oddelilnih zemljišč ali primerna prireditvev gospodarskih naprav (§ 10).

§ 8. Kadar so med zemljišči, ki imajo biti predmet zložbi, zemljišča, glede katerih ali:

a) med bivšimi graščinskimi gosposkami in občinami ali nekdanjimi podložniki, kakor tudi med dvema ali več občinami obstoje skupne pravice do njih posesti ali uživanja, ali

b) katera vsi ali samo nekateri občani, eden ali več občinskih oddelkov, sosesčin ali podobnih poljedelskih združeb (vrst kmetov, posestnikov hiš s posebno ustanovno pravico, singularistev i. dr. t.) skupno ali premenjevalno (drug za drugim) uživajo vsled tega, ker so sami osebno soudje, ali ker se kot sosesestniki štejejo za soude, ali ker so soupravičenci glede spolovinskih ali premenjevalnih zemljišč, — tedaj se morajo, kolikor se ne uporabi določilo naslednjega § 9. razveljaviti skupne pravice do posesti in uživanja teh zemljišč z razdelitvijo ravno teh zemljišč, ki se zveže z zložbo, oziroma s primernim vpoštevanjem pravic posameznih sodeležnikov pri polzvedovanju in določevanju oddelil, ki pri zložbi spadejo nanje. — Pravice posameznih sodeležnikov je določiti po deželnem zakonu z dne 26. okt. 1887. (dež. 2 in 1. 1888.) o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

§ 9. Kadar so med zemljišči, omenjenimi v § 8., gozdi, ki so bili v zmislu § 3. s pritrditvijo posestnikov v zložbo privzeti, se smejo isti samo toliko razdeliti, da s tem skrbno gojenje in primerno obdelovanje posameznih delov ne pride v nevarnost. Ako mora zatorej za posamezne dele skupnost trajati še dalje, se morejo dotične razmere uravnati po določilih na koncu § 8. navedenega dež. zakona. — Glede zemljišč kake druge obdelovalne vrste se sme popolna ali delovita ohranitev skupnosti kot izjema od pravila § 8. dopustiti takrat, kadar za to govore posebni gospodarski razlogi. Tudi v tem primeru pa mora nastopiti uredba po navedenem zakonu.

§ 10. Z zložbo vred se morajo narediti take skupne naprave, ki so potrebne za to, da se k oddelilnim zemljiščem, kar je največ moči, brez služnosti dohaja in da se lahko s primernim obdelovanjem uživajo. Zlasti se morajo napraviti, oziroma preložiti ali uravnati poti, jarki, potočki in mostovi, in proti dotičnim odredbam je osebam, ki pri zložbi niso neposrednje udeležene, (§ 27), vgovor dopuščen samo takrat, kadar bi jim iz takih odredb nastala izdatna škoda. — Natančnejša določila o teh napravah so obsežena v III. oddelku drugega poglavja.

§ 11. Na služnosti se ne opirajoča skupna živinska paša na zemljiščih, privzetih v zložbo, se sme po prejemu oddelilnih zemljišč izvrševati samo s pritrditvijo posestnikov teh oddelilnih zemljišč, brez kvare za pašo, ki se je morebiti v zmislu drugega odstavka § 9. na skupnih zemljiščih obdržala in uravnala.

§§ 12. in 13. sta enaka §§ 4. in 6. drž. zak.

II. O zložbenih oblastvih.

§§ 14. do 16. so enaki §§ 4. do 8. drž. zakona s tem, da se pozivajo v § 15. tega zakona § 69., v § 16. pa tega zakona (§ 15. odst. 1.) ter, da je v 2. odst. § 16. za prvo vejico vstavljeno «v kolikor se za njih rešitev ne uporablja civ. pravdni red po čl. XLVII. uvodnega zakona k njemu (zak. 1. avg. 1895, dz. 112)».

§ 17. So li zemljišča tako, kakor je povedano v § 8. privzeta v zložbo, tedaj so v § 14. imenovana oblastva pristojna tudi glede razdelbe teh zemljišč, oziroma glede uredbe skupnih pravic do uživanja in oskrbovanja nerazdeljeno ostalih zemljišč te vrste po določenih dotičnega deželnega zakona z dne 26. okt. 1887. (dež. 2 iz l. 1888.), oziroma zak. z dne 3. sept. 1894. l. (dež. 27). — Ta oblastva so tudi izvzemši slučaje iz drugega in tretjega odstavka § 15. pristojna glede vseh vprašanj, ki so združena s tem, da se narede v § 10. omenjene gospodarske naprave in uravna njih prihodnje vzdrževanje. — Pristojna so naposled v onih stvareh, ki v zložbene namene potrebujejo razsodbe v gozdnopravnem oziru. — Pri tem je predpise vodnega prava, oziroma gozdne predpise uporabljati v toliko, kolikor v tem ali v zakonu, navedenem v prvem odstavku, ni obseženo drugačno določilo.

§ 18. je enak § 9. drž. zakona.

§ 19. je enak § 13. dež. r. in u. zak. s tem, da ima prvi odstavek pridevek: Razen zgoraj označenih oseb se smejo za krajne komisarje postaviti tudi tisti, ki so v zmislu ukaza poljedeljskega ministra z dne 18. nov. 1895, dz. 175. usposobljeni v dosego z IX. činovnim redom združene službe v stanu juridično-upravnih uradnikov državne ali zakladnih posestev uprave, ter imajo za zložbo potrebne poljedelske znanosti,

§ 20. do 24. so enaki §§ 14. do 18. dež. r. in u. zak. s razločkom, da je v njih govor o zložbi mesto o razdelbi in uredbi zemljišč ter, da se poziva v §§ 20. in 22. tega zakona § 23.

§ 25. je enak § 19. dež. r. in u. zak.

§ 27. je enak § 12. drž. zak.

§ 28. Nikomur se ne sme zoper njegovo voljo odkazati tako oddelilno zemljišče, ki bi ga ne mogel drugače obdelovati, nego da bi prestavil svojo domačijo ali da bi bistveno premenil ves dozdanji način svojega gospodarstva na glavnem posestvu. — Kadar se pokaže preložitev poslopij za stanovanje ali za gospodarstvo primerni izvršitvi zložbe posebno koristna, tedaj je onim neposrednim udeležencem, ki se radovoljno odločijo za tako preložitev, oddelilo odkazati blizu nakazanih stavbišč. Oblastvo sme določiti, da se jim nakloni pomoč v novcih, v vožnji, v delu ali v stavbenem gradivu. K tej pomoči morajo drugi, pri zložbi neposrednje udeleženi, kadar ni drugega dogovora, pomagati po oblastveno določenem razmèrju tiste koristi, ki se zanje pokaže iz tega, da so se jim vsled preložitve oddelilna zemljišča mogla dati bliže njih gospodarskih poslopij.

§ 29. V ostalem se je zaradi prvemu odstavku § 27. primerne cenitve zemljišč, ki jih je oddeliti, in zaradi določbe in odkaza oddelilnih zemljišč ravnati po ukazilih, obseženih v predpisih o zložbenem postopanju (III. odd.) in v dotičnih ukazih. — Za neznatno razliko v zmislu drugega odstavka § 27 je vsekako smatrati ono, ki ne presega dvajsetega dela vrednosti dotičnemu neposred-

njemu udeležencu pripadajočega zemljišča, ki ga je oddeliti, in sicer z ozirom na primanjkljaje in prirastke (§§ 86., 87.), ki se pokažejo zaradi gospodarskih naprav.

§§ 30., do 38. so enaki §§ 13. do 21. drž. zak.

39. Odpoved mora v slučaju § 37. zakupnik izvršiti v 90 dneh od tistega dne, ko mu je krajni komisar dal na znanje, da je deželna komisija potrdila zložbeni načrt (§ 40). — Zakup preneha tedaj, kadar ni drugačnega dogovora, s koncem ravno tekočega zakupnega leta, v katerem je potekel 90 dnevni odpovedni rok ali, kadar bi ostala zakupna doba potem znašala manj kot tri mesece po preteku zgoraj zaznamovanega odpovednega roka. Ta določila veljajo tudi glede odpovedi v § 1103. odz. določenega razmerja, Glede najemov veljajo ista določila s to premembo, da odpovedni rok znaša samo 30 dni, da namesto zakupnega leta stopi čas, ki se po § 1115. odz. šteje za molče narejeno obnovitev dotične najemne pogodbe in da je kot za najmanjšo ostalo najemno dobo vzeti en mesec.

§ 40. Kadar se poljedelska zemljišča zlagajo v zvezi z razdelbo ali uredbo, tedaj se glede po razdelbi ali uredbi udeležениh uporabljajo §§ 20. do 23., 25. in 26. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888. Vendar stopi namesto prvega odstavka § 26. navedenega zakona določilo § 33. tega zakona, in nadalje je namesto § 27. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888. uporabljati nastopni § 41. tega zakona.

§§ 41. do 45. so enaki §§ 22. do 26. drž. zak. z razločkom, da se v § 41. poziva § 8. tega zak.

III. Postopanje pri zložbi.

A.) Splošna določila.

§§ 46. do 50. so enaki §§ 32. do 36. dež. r. in u. z.

§ 51. je v 1. odstavku po vsebini enak § 37. dež. r. in u. z. — 2. odstavek: Glede zastopanja kakega zemljišča, ki se nahaja v solastnini več oseb ali v razdeljeni vrhovni in v užitni lastnini ali v lastninskem ali posestnem prepiru, veljajo določila § 31.

§ 31. zl. u. 85. — § 43. zl. u. 50. — § 45. zl. u. 41.

§ 47. zl. u. 52. — § 49. zl. u. 47. — § 50. zl. u. 53.

§§ 52. do 62. so enaki §§ 39. do 49. dež. r. in u. zak. s tem, da se v § 56. ki nima 2. odstavka, poziva § 15. v §§ 7. in 558. pa § 18. tega zakona.

§ 63. Oblastva morajo tistim svojim odredbam in rzsodilom, ki se imajo izvršiti samo v slučaju končne potrditve zložbenega načrta (§ 39.), izrekoma pridejati primerni pridržek. — Pri tem se morajo oblastva ravnati po pravilu, da dovršene razprave, kar je moči, koristi donašajo v javnem interesu in v onem stranek, zlasti po odstranitvi sporov, tudi za slučaj, ko bi se ne potrdil zložbeni načrt, in da je tedaj take rzsodbe, ki nimajo potrdila zložbenega načrta za brezuveten pogoj, izreči brez zgoraj omenjenega pridržka s pravno močjo, zaznamenovano v § 25. — Predstoječa določila se ne uporabljajo, kadar gre za zložbo, ki jo je ukazal deželni zakon zategadelj, da bi se mogli večji kosi sveta primerneje z vodo namakati ali osuševati, in pri kateri tedaj v zmislu §§ 36. in 39. oblastveno potrdilo zložbenega načrta ni odvisno od končnega sklepanja neposrednih udeležencev

§ 64. Kadar je zložba poljedelskih zemljišč združena z razdelbo ali uredbo, tedaj je za postopanje, ki se izvrši v mejah zložbenega postopanja za posebne namene razdelbe in uredbe, zmiselno uporabljati občna določila §§ 46. do 63. tega zakona z nastopnimi razlikami:

1. Glede zastopanja sodeležnikov ali zastopanja zemljišča, s katerega posestjo je združen delež pri skupnih zemljiščih, užitna ali upravna pravica v zmislu zakona z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz l. 1888., ali pravica po § 23. naved. zak. je uporabljati zadnji odst. § 36., ozir. § 38. zak. z dne 26. okt. 1887, dež. 2 iz l. 1883.;

2. določilo § 56. tega zakona se toliko ne uporablja, v kolikor so oblastva po prvem postavku § 10. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888., sama pristojna tudi za razpravo in rzsodbo sporov, ki obstoje med sodeležniki o posesti ali lasti posameznih delov skupnih zemljišč.

B) Ustanovitev in izvršitev zložbenega načrta.

§§ 65. in 66. sta enaka §§ 27. in 28. drž. zak. s tem, da se v prvem pozivajo §§ 65. do 93., v drugem pa 1. in 5. tega zakona.

§ 52. zl. u. 52. — § 53. zl. u. 53. — § 59. zl. u. 67. — § 60. zl. u. 39. 56. — § 62. zl. u. 39., 56. — § 63. zl. u. 63.

§ 67. Natačnejša določila o obliki in inštrukciji v predstojećem paragrafu omenjene zahteve, o uporabi, ki jo morejo najti že v tem stanju postopanja določila § 4., kakor tudi o oblastvenih poizvedbah, katere je morebiti opraviti, da se pretehta predlog sam, se izdado po ukazni poti.

§ 68. Ako se pokaže, da je zahteva stavljena od manj nego od polovice lastnikov k zložbenemu ozemlju spadajoćih poljedelskih zemljišč (§ 66.), ostanejo oni, ki so jo stavili, še eno leto od dobe zahteve nanjo vezani za ta slučaj, ako se v tej dobi s pristopom drugih lastnikov doseže poprej omenjena potrebna polovica.

§ 69. je enak § 29. drž. zak.

§ 70. Poleg krajnega komisarja morajo po doloćilih tega zakona in dotićnih ukazov pri zložbi sodelovati:

1. Odbor udeležencev;
2. za zemljemerska dela potrebno tehniško osobje;
3. vrhutega potrebni tehniški pomoćniki in izvedenci.

Kadar se zložbenega postopanja kot neposrednji udeleženec udeležuje kakšna občina ali kakšen občinski oddelek kot lastnik zemljišč, ki so se privzela v zložbo, ali pa glede zemljišč, omenjenih v § 8., tedaj je deželni odbor upravićen, odposlati svojega uda ali svojega uradnika ali zaupnega moža. Tega odposlanca mora krajni komisar povabiti k vsem razpravam, ki vplivajo na doloćitev in vpoštevanje pravic in koristi občine ali občinskega oddelka. — Temu odposlancu tudi pristoji, pri krajnem komisarju sprožiti take poizvedbe, razprave ali drugačne odredbe, ki se mu zde potrebne ali zaželjene v varstvo koristi občine ali občinskega oddelka. Vendar se odposlanec zoper dotićno odklonitev krajnega komisarja ne more pritožiti, ampak mora se, če treba, obrniti na deželni odbor, kateremu je dano na prosto voljo, da dotićno stvar naznani deželni komisiji, da ta ukrene tiste odredbe, ki se ji zde potrebne izvrševaje pri tem svoj uradni nadzor (§ 62.).

§ 71. Odbor udeležencev obstoji, kakor doloća krajni komisar iz štirih do dvanajstih udov, katerih polovico izvolijo najprej neposrednji udeleženci z relativno večino

§ 68. zl. u. 69. § 69. zl. u. 69. — § 70. zl. u. 14, 51.

glasov iz svoje srede, drugo polovico pa jih pokliče krajni komisar iz vrste neposrednih udeležencev tako v odbor, da so v njem zastopani mali, srednji in veliki zemljiški posestniki. — Zoper določilo krajnega komisarja o številu odbornikov, zoper njegov izrek o pravilnosti volitev in zoper poklice v odbor, ki jih sam izvrši, ni dopuščena pritožba.

§ 72. Preko števila odbornikov, ki ga določi krajni komisar, spadajo nadalje v odbor občinski predstojniki tistih selskih občin, v katerih ozemlju leže zemljišča, ki se privzamejo v zložbo; krajni komisar jih mora povabiti, naj stopijo v odbor.

§ 73. Odbor udeležencev posluje kot pridejani svetovalec krajnega komisarja v vseh onih vprašanjih, ki se tičejo zložbe vobče in s tem združenih skupnih gospodarskih naprav. Toda vprašanja, pri katerih gre neposredne za poizvedbo in določitev pravic posameznih udeležencev ali za njih oddelilo, kakor tudi vobče za zasebne koristi, niso predmet odborovih razprav. — Odbor skliče krajni komisar, kateremu pristoji tudi odboru predsedovati, kadar nanese potreba. K odborovim razpravam je vselej privzeti tudi zemljemerca; ostale pri zložbi sodelujoče tehnične pomočnike je privzeti takrat, kadar gre za stvari njih stroke. — Na podstavi §§ 71. in 72. k odboru spadajoči udje imajo pravico do povračila gotovih stroškov, ki so združeni z njih delovanjem v odboru, kakor tudi pravico do povračila časovne zamude, ki jim izvira iz onega delovanja. To povračilo se izmeri na podstavi tarifa, ki ga, poprašavši poprej odbor, sestavi krajni komisar, in ki je odvisen od potrdila deželne komisije.

§§ 74. do 79. so enaki §§ 63. do 68. dež. r. in u. zak. z razločkom, da ne govore o razdelbi in uredbi temuž zložbi zemljišč, da se pozivajo v § 77 §§ 74. in 75. tega zakona, v § 78. zakon 7. jul. 1890, dz. 149., v § 79. pa § 56. tega zak. oziroma določila dež. r. in u. zakona.

§§ 80. do 82. so enaki §§ 74. do 76. dež. r. in u. zak., s tem, da se pozivajo v § 80. §§ 27. in 32. v § 82. pa § 93. tega zakona.

§ 75. zl. u. 26. — § 79. zl. u. 75. — § 80. zl. u. 88, 89.

§ 83. Cenitev zemljišč, za katero se odloči krajni komisar na podstavi po bonitaciji doseženega mnenja izvedencev, oziroma iz tega za zložbeno ozemlje izvirajoči bonitetni načrt, kakor tudi vpisnik posestnega stanja, kateri zadnji mora obsegati vsako posamezno zemljišče z imenom njegovega lastnika, z imenovanjem sveta, skupne površine in od te vsak v posamezno vrsto sveta in bonitetni razred spadajoči površinski del, je 14 dni na pripravnem kraju zložbenega ozemlja razgrniti na vpogled tistim, ki so pri zložbi udeleženi, ter kraj in čas razgrnitve, najmanj tri dni poprej razglasiti v občinah zložbenega ozemlja. — Obenem je vsakemu neposrednjemu udeležencu njega se tikajoči izpisek iz vpisnika posestnega stanja vročiti, oziraje se na določila § 84.

§ 84. Zoper podatke, ki se pokažejo iz bonitetnega načrta in iz vpisnika posestnega stanja glede cenitve zemljišča ali zemljiškega dela smejo pri zložbi udeleženi pri krajnem komisarju vlagati opomine. Kadar se ti opomini vložijo ustno, jih je vzeti na zapisnik. Krajni komisar je dolžan preiskati, so li ti opomini utemeljeni, ter nedostatke bonitetnega načrta, ki se dejansko pokažejo pri tem, v popravilo nadaljnjega postopanja imeti v razpregledu. — Vendar v tem stanju postopanja o takih opominih ne nastopi razprava in rzsodba po stopinjah; temveč ostane strankam pridržano, da svoje pritožbe v tem oziru, ako ostanejo veljavne, vložijo ob povodu, navedenem v § 95. — Zoper druge podatke vpisnika posestnega stanja in zlasti zoper v njem navedene površine smejo pri zložbi udeleženi, tako glede svojih, kakor glede tujih zemljišč pri krajnem komisarju vlagati vgovore, o katerih je z udeleženiimi strankami razpravljati in, ako preporno vprašanje spada pod pristojnost zložbenih oblastev, rzsoditi po stopinjah. — Rok za vlaganje opominov in vgovorov neha osem dni potem, ko je ponehal rok za razgrnitev bonitetnega načrta in vpisnika posestnega stanja, za one udeležence pak, katerim je vročiti izpiske iz vpisnika, nikakor ne pred 14 dnevi po tej vročiti.

§ 85. Po končno veljavni določitvi vpisnika posestnega stanja se mora krajni komisar lotiti poizvedbe primernih oddelilnih zemljišč, dotičnih gospodarskih naprav

(§ 10.) in izravnay, ki jih je plačati v novcih, ter poskrbeti za to, da se naredi za to potrebni računi in načrti. — Je li z zložbo kakega v § 8. omenjenega zemljišča združena razdelba, tedaj je po deželnem zakonu z dne 26. okt. 1887, dež. 2 iz 1. 1888., določene pravice pri tem neposrednje udeleženih tudi oddeliti in v ta namen pri omenjenih računih in načrtih primerno vzeti v poštev. — Oddelilna zemljišča, ki morajo po določenih §§ 33. do 35. ostati obremenjena s služnostmi ali realnimi bremenami in se morajo odkazati novemu posestniku, potem taka zemljišča, na katerih mora po § 41. ostati vknjižena kakšna terjatev, je, kakor v § 91. omenjena oddelilna zemljišča, vpoštevaje manjšo vrednost, ki izvira iz te obremenitve, postaviti v račun.

§§ 86. do 91. imajo o zložbi zemljišč ista določila kakor §§ 84. do 89. dež. r. in u. zak. o razdelbi zemljišč s tem, da se pozivajo v § 86. § 10. v §§ 87. in 88. § 86., v § 89. §§ 86 do 88. tega zakona.

§ 92. ima v 1. odst. o zložbah taka določila kakor § 90. dež. r. in u. zak. — Dalje se glasi:

Na vsak način je o splošnih vodilih, po katerih se bo ravnati pri določevanju oddelilnih zemljišč in projektiranju skupnih gospodarskih uprav, pravočasno zaslišati odbor udeležencev.

Kadar je z zložbo združena razdelba kakega v § 8. zaznamovanega poljedelskega zemljišča, in je kaka občina ali kakšen občinski oddelek pri tem neposrednje udeležen, tedaj je na to, koliko ta občina ali ta občinski oddelek potrebuje zemljišča za javne namene, vzeti v deželnem zakonu z dne 26. oktobra 1887. (dež. zak. št. 2 iz leta 1888) predpisani ozir.

§ 93. Za razmere, ki po § 82., št. 1 in 2, pri cenitvi posameznih zemljišč niso prišle v poštev, je plačati izravnavo v novcih, ako se med posestnikom teh zemljišč in med tistim, kateremu naj se odkažejo v oddelilo, ne doseže drugačen dogovor.

Daljna 2 odst. tega §. imata enaka določila kakor § 91. dež. r. in u. zak., s tem, da se v njih poziva § 82. š. 3. 4. in 5. tega zakona.

§ 94. ima ista določila kakor § 110. dež. r. in u. zak.

§ 86. zl. u. 114. — § 93. zl. u. 94, 129. — § 94 zl. u. 103.

C) Razgrnitev in zakoličenje zložbenega načrta in sklepanje o njem.

§§ 95. do 98. soglašajo s §§ 34. do 37. drž. zakona s tem, da se v § 97. poziva § 98. tega zakona.

§ 99. Za glasovanje mora krajni komisar sestaviti imenik pri zložbi neposrednje udeleženih oseb z napovedjo katastralnega čistega donosa njih v zložbo privzetih zemljišč in s pridejanima dvema rubrikama «Za zložbeni načrt» in «Zoper zložbeni načrt». — O dobi, ki je za glasovanje določena in ki mora znašati najmanj osem ur. je obvestiti vse neposrednje udeležence in to vsakega posebej, ter razen tega razglasiti primeren razglas v občinah zložbenega ozemlja najmanj osem dni pred glasovanjem. — Vsak neposrednji udeleženec sme v določeni dobi svoj glas oddati za zložbeni načrt ali zoper njega. Glasovi se smejo oddajati od neposrednjih udeležencev samo osebno ali pa vsled določil § 53. po pooblaščenih osebah, in sicer tako, da dotičnik v navzočnosti glasovalne komisije svoje ime v vpisnikovo rubriko za zložbeni načrt ali zoper njega sam vpiše ali vpisati da. Omejilne, pogojne ali drugačne opazke pri tem vpisovanju niso dopuščene in se smatrajo kot za nevpisane. Glasovalna komisija je sestavljena iz krajnega komisarja in iz dveh pri zložbi neposrednje udeleženih, ki ju v komisijo pokliče krajni komisar.

§ 100. So li med zemljišči, v zložbo privzetimi, taka skupna zemljišča, ki ob zložbi niso podvržena v § 8. omenjeni razdelbi, katerih skupno zastopanje pa v zmislu § 31. pristoji več solastnikom tako, da bi razprava s temi solastniki zaradi določitve in oddaje glasu tek glasovanja v redni dobi § 99. previdoma zadrževala ali motila, tedaj je glede teh zemljišč razpisati primerno dolge posebne dobe, pri njih za dotična zemljišča od solastnikov oddane glasove in končni rezultat, ki se pokaže po § 31., protokolarno določiti, in ta končni rezultat vpiše krajni komisar v glasovnik, sklicevaje se na zapisnik.

§ 101. V kolikor se morajo skupna zemljišča ob zložbi v zmislu določila § 8. razdeliti že po zakonu samem, je skupno število tistih, katerih deležne pravice pri teh zemljiščih se oddele z zemljo, s katastralnim čistim do-

nosom teh skupnih zemljišč uradoma vpisati v rubriko tistih, ki glasujejo za zložbeni načrt. Tistim pa, ki so z drugimi svojimi zemljišči neposrednje udeleženi pri zložbi ostane glede teh zadnjih zemljišč glasovanje po § 99., oziroma po § 100. neodvisno in odločeno od poprej omejenega vpisa pridržano.

§ 102. Kedor navzlic zakonitemu obvestilu o glasovalni dobi svojega glasu v tej dobi ne odda v predpisani obliki, tega mora krajni komisar na koncu dobe pozvati, naj v treh dneh, ki se štejejo od dneva, ki pride po vročitvi poziva, svoj glas pismeno odda, in sicer se mora ta poziv zgoditi z izrecnim pristavkom, da, ako se dotičnik iznova zdrži glasovanja ali pošlje nedoločno ali pogojno izjavo, se bo to štelo kot pritrdilo k zložbenemu načrtu. — Tiste, ki tudi na ta poziv ne glasujejo ali pošljejo nedoločno ali pogojno izjavo, je potem uradoma vpisati v rubriko tistih, ki glasujejo za zložbeni načrt, in k temu vpisu je pristaviti opazko, ki se sklicuje na pričujoče določilo.

§§ 103. in 104. sta enaka §§ 38. in 39. drž. zakona s tem, da se v § 104. poziva § 98. tega zakona.

§ 105. Po določitih § 104. od deželne komisije izrečeno razsodbo, s katero se je zložbeni načrt potrdil ali s katero se je potrdilo odreklo, kakor tudi ukazila deželne komisije glede izvršitve potrjenega načrta mora krajni komisar razglasiti v občinah, spadajočih k zložbenemu ozemlju, ter njih neposrednjim udeležencem, kakor tudi tretjim osebam, katerim po § 39. pristoji odpovedna pravica, vsakemu posebej vročiti.

§§ 106. in 107. sta enaka §§ 40. in 41. drž. zakona s tem, da se v § 107. poziva § 106. tega zakona.

§ 108. ima o zložbenem načrtu ista določila kakor § 104. dež. r. in u. zak. o razdelbenem načrtu.

§ 109. istotako o recesu enaka določila kakor § 103. dež. r. in u. zak.

§ 102. zl. u. 123. — § 103. zl. u. 123. — § 104. zl. u. 124. — § 105. zl. u. 125. — § 106. zl. u. 60, 145.

§ 108. zl. u. 103. — § 109. zl. u. 138.

§ 110. se glasi kakor § 105. dež. r. in u zak., sklicuje pa na § 78. tega zakona.

§ 111. je enak § 42. drž. zak., poziva pa §§ 69. in 106. tega zakona.

§ 112 pravi, da se natančneje določila o zložbenem načrtu in recesu izdado z ukazom.

§ 113. Kadar je zložba poljedelskih zemljišč združena z razdelbo in uredbo, tedaj se je pri določevanju razmer, ki jih je pri zložbenem načrtu in pri njega izvršitvi vpoštevati in ki se tičejo skupnih zemljišč, ravnati po §§ 60. do 82., 90., 91. in 99. zak. 26. okt. 1887. dež. 2 iz l. 1888, in nadalje po določenih tega zakona. — Vendar v takšnih slučajih pri sestavljanju registra deležnih pravic, kakor je predpisan po § 79. zak. z dne 26. okt. 1887. dež. 2 iz l. 1888. ni izvršiti cenitve skupnih zemljišč; temveč ta cenitev nareja po določenih § 83. tega zakona sestojni del bonitetnega načrta, ki ga je sestaviti za zložbeno ozemlje. Določila § 3. zak. z dne 3. septembra 1894, dež. 27. se ne uporabljajo, kadar se zložba izvrši v zvezi z razdelbo ali uredbo.

§ 114. Kadar je na skupna zemljišča se odnašajoče užitne ali upravne pravice uravnati ob zložbi poljedelskih zemljišč, tedaj se je glede priprave, sestave in izvršitve uredbenega načrta ravnati po dotičnih za uredbo veljavnih določenih §§ 60. do 109. zak. 26. okt. 1887. dež. 2 iz l. 1888. — Tudi v tem slučaju se ne uporabljajo določila § 3. zak. z dne 3. sept. 1894. dež. 27.

IV. Stroški zložbe.

§ 115. je enak § 43. drž. zakona.

§ 116. Kar se tiče nadaljnih stroškov, veljajo o njih določila nastopnih §§ 117. do 128. tega zakona tudi takrat, kadar je zložba poljed. zemljišč združena z razdelbo in uredbo, in sicer s to razširbo, da je tudi zneske za odškodnine, omenjene v drugem odstavku § 22. zak. z dne 26. okt. 1887, dež. 2 iz l. 1888., šteti k zneskom omenjenim v § 120., š. 2 tega zakona.

§ 111. zl. u. 125, 145. — § 113. zl. u. 177. — § 114. zl. u. 177. — § 115. zl. u. 154. — § 117. zl. u. 149. — § 118. zl. u. 151. — § 119. zl. u. 153. — § 120. zl. u. 155., 168. — § 121. zl. u. 158.

§§ 117, 118, in 119. imajo enaka določila kakor § 112. dež. r. in u. zak. s tem, da § 117. v 1. odstavku poziva § 70., § 119. pa §§ 117. in 118. ter § 121. tega zakona.

§ 120. je enake vsebine kakor § 113. dež. r. in u. zak. s tem, da se v š. 1. poziva § 75, tega zakona, da se glasi š. 2.: zneske za novčne izravnave, katere morajo plačati neposrednje udeleženi (§§ 27., 93., 106.); š. 3.: pristojbine odposlanca, katerega morebiti odpošlje deželni odbor v zmislu § 70., kakor tudi one odbornikov udeležencev (§ 73.) . . . omenjene v § 121.

§§ 121. in 122. soglašata s §§ 114. in 115. dež. r. in u. zak., ter se v § 122. pozivajo §§ 119. in 120, 123. do 125., (§ 58.) in zadnji odst. § 125. tega zakona.

§ 123. V § 120. št. 1. omenjene stroške morajo, če je zložbeni načrt potrdila deželna komisija v zmislu 2. odst. § 104., plačati pri zložbi neposrednje udeleženi. Te udeležence je, vsakega po stopinji, v kateri se razkosavanje njih skupne zemljiške posesti v zložbenem ozemlju zmanjšuje, razdeliti v tri razrede. Tisti, katerih skupna zemljiška posest kaže največji zmanjšek razkosavanja (1. razred), prispevajo k omenjenim stroškom v razmerju vse vrednosti svojih v zložbo privzetih zemljišč; oni drugega razreda v razmeri 80 odstotkov in oni tretjega razreda 60 odstotkov te vrednosti. — Kadar bi se pri tem postopanju posamezni neposrednje udeleženci, katerih skupno zemljiško posestvo se je po zložbi neznatno premenilo, nerazmerno obremenili, tedaj je za te posameznike iti tudi pod konkurenčno merilo 3. razreda do neke dejanskim razmeram primerne vsote zemljiške vrednosti. — Kadar pa zložbeni načrt za to, ker ni bilo po § 98. potrebne večine glasov, od deželne komisije ni bil potrjen, tedaj morajo v § 120., š. 1, zaznamovane stroške po razmerju vrednosti svojih v zložbeni načrt privzetih zemljišč plačati tisti neposrednji udeleženci, ki so zahtevali, naj se odpošlje krajni komisar (§ 66.), v kolikor ni deželni odbor te stroške na prošnjo tistih, ki so jih dolžni plačati, prevzel na deželna sredstva. To prošnjo je vložiti pri deželnem odboru, preden se zahteva, naj se odpošlje krajni komisar. — Predstoječa določila veljajo tudi glede povračila, ki ga morebiti zahteva deželni odbor na podstavi 3. odst. § 74. za to, da

je priskrbel tehnično osebje za zemljemerska dela, kakor tudi glede v § 120., š. 3, omenjenih pristojbin za odbornike udeležencev (§ 73.). — V § 120., š. 2, omenjeni zneski obremene tiste, na kojih zahtevo in račun so bili kot ponapredščina založeni.

§ 124. je enak 2. odstavku § 117. dež. r. in u. zak.

§ 125. je enak § 118. dež. r. in u. zakona s tem, da se pozivajo v predzadnjem odstavku §§ 10 in 87 ter 121. tega zakona.

§ 126. odst. 1. je enak § 119. dež. r. in u. zak.

Dalje se glasi: Kadar pa se zložbeni načrt izvrši, tedaj veljajo te ponapredščine, v kolikor se ne povrnejo morebiti iz izkupila za zemljišča, ki so po zložbenem načrtu v to določena (§ 97.), kakor tudi za priskrbitev zemljemerskega osebja morebiti zahtevano povračilo, kot posojilo, ki ga je deželni zaklad posodil plačilnim zavezanecem, da so ž njim poravnali nanje spadajoči del zložbenih stroškov, kakor tudi da so ž njim poravnali novčne izmere, ki jih morajo plačati, in to posojilo je ravno tako kakor posojila, ki so bila dana v poravnanje stroškov in odškodnin za skupne gospodarske naprave in novčne zneske v slučaju preložitve poslopij iz deželnih sredstev, od časa, ko se je izreklo, da je zložbeno postopanje sklenjeno (§ 111.), ali od morebiti poznejšega časa, ko se je dala ponapredščina, obrestovati s štirimi odstotki ter jih v petih, eventualno v več od deželnega odbora dovoljenih enakih letnih obrokih povrniti deželnemu zakladu.

§ 127. je enak § 44. drž. zakona.

§§ 128. 129. in 130. imajo slična določila kakor §§ 122. do 124. dež. r. in u. zakona.

§ 131. je enak § 46. drž. zakona.

§ 125. zl. u. 127, 157. — § 126. zl. u. 171, 174. — § 127. zl. u. 175.

b.) Iz ukaza min. za poljedeljstvo, za notr. stvari, za prav. in za finance, 9. jul. 1903., dež. 9.,

o zložbi poljedelskih zemljišč na Kranjskem.

§ 1. Kjer se v tem ukazu rabi oznamenilo «agrarska operacija», je pod tem razumeti zložbe poljedelskih zemljišč same, kakor tudi zložbe v zvezi z razdelbami skupnih zemljišč in uredbami dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

§ 2. Pri razpravah, ki se izvrše po tem ukazu, je navajati spodaj navedene zakone in ta ukaz v naslednji okrajšani obliki, ki se uporablja tudi v tem ukazu samem :

1. Zakon z dne 7. junija 1883., drž. zak. št. 92, o zložbi poljedelskih zemljišč kot «zl. drž. zak.» («zložbeni državni zakon»);

2. zakon z dne 7. novembra 1900., dež. zak. št. 28, o zložbi poljedelskih zemljišč, kot «zl. dež. zak.» (zložbeni deželni zakon).

3. ta ukaz k zakonu, navedenemu pod 2, kot «zl. u.» (zložbeni ukaz).

Nadaljne točke tega ukaza so po vsebini in celo po vrstnem redu skoraj popolno enake onim izvršilnega ukaza k. dež. r. in u. zakonu 30. jul. 1888, dež. 17, ki se nahaja med predpisi o razdelbi zemljišč, z razločkom, da govori oni o razdelbi ta pa o zložbi zemljišč. — Posebne razločke navajamo tu niže.

§ 14. Kadar presega število neposrednjih udeležencev sto, je določiti število odbornikov na dvanajst, in kadar ni več nego dvanajst neposrednjih udeležencev, na štiri. V vseh drugih primerih je prepuščeno izprevidnosti krajnega komisarja, da določi število odbornikov (§ 71, zl. dež. zak.).

§ 15. Krajni komisar mora gledati na to, da pokliče v odbor udeležencev take osebe, ki dobro poznajo zložbeno ozemlje in so za to opravilo vsled svoje stopinje pružabnega življenja posebno primerne.

§ 16. Krajni komisar mora povabiti neposrednje udeležence, da izvolijo polovico odbora. Kar ima več oseb enako število glasov, nego jih je potrebnih za polno število odbornikov, ki jih je izvoliti, tedaj razsodi žreb, koga je šteti za izvoljenega. Izvoljeni morajo brez odloga izjaviti pri krajnem komisarju, če sprejmo volitev. Kadar ne sprejmo volitve, je napraviti potrebno novo volitev.

§ 17. Pri odborovih posvetovanjih, ki se tičejo izključno predmetov tehnične vsebine, sme krajnega komisarja pri predsedovanju zastopati voditelj ali kakšen drugi pripadnik tehničnega oddelka (§ 19. zl. u.). — O vsakem odborovem posvetovanju je pisati zapisnik, v katerega se zabeležujejo bistvene stvari posvetovanja. — Krajnemu komisarju je dano na prosto voljo, da tiste odbornike, ki niso prišli k odborovi seji, pozneje vpraša za njih mnenje; v tem primeru je dotične izjave poočiliti v dodatku k zapisniku.

§ 18. Odposlanec, ki ga v primeru § 70, odstavek 2., zl. dež. zak. pošlje deželni odbor, je tudi upravičen, udeležiti se odborovih posvetovanj udeležencev in krajni komisar ga mora povabiti k posvetovanjem.

§ 19. Za agrarske operacije potrebna zemljemerska dela opravi tehnični oddelek, ki je prideljen krajnemu komisarju. Ta oddelek je pod neposrednjim tehničnim vodstvom tehnika (nadzornika), ki ga postavi predsednik ministrske komisije. — Za imenovanje tega opravitelja in ostalega osebja tehničnega oddelka, kakor tudi za uredbo službe pri njem, je merodajen na podstavi zakona z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz l. 1888, izdani ukaz c. kr. dež. predsednika za Kranjsko z dne 12. jun. 1897, dež. o uredbi tehnične službe za agrarske operacije.

§ 37. Krajni komisar je izključen od preiskave strankarskih spornih stvari in poprijetih pravnih pripomočkov, kakor tudi od razsodbe v prvi stopinji v vseh primerih, v katerih se sme po §§ 19. in 20. pravilnika sodne oblasti v civilnih pravnih, kakšen sodnik odkloniti, oziroma od izvrševanja sodniške službe izključiti.

§ 38. Tehniki tehničnega oddelka, strokovnjaki in izvedenci so od uradnih dejanj, naštetih v § 37. zl. u. izključeni iz onih razlogov, ki po § 355. civilnopravnega reda upravičujejo, da se odklonijo izvedenci.

§§ 42. in 43. določata o zemljiških vpisih in odlokih na knjižne prošnje isto kakor §§ 43. in 44. u. k. dež. r. in u. zakona.

§ 44. Kadar se izvrši zložba v zvezi z razdelbo ali uredbo, se uporabljajo glede razdelbenega ali uredbenega predmeta in nepremičnih posestev, s katerih posestjo so združene vknjižene deležne pravice, določila §§ 43. in 44. ukaza z dne 30. julija 1888., dež. zak. št. 17.

§ 58. Glede sprejemanja dokazov za razsodbe, ki jih je krajnemu komisarju razsojati v prvi stopinji, in pri priredbi strankarskih razpornih stvari, ugovorov, pritožeb in prizivov je zmiselno uporabljati določila §§ 266 do 389 civilnega pravnega reda v kolikor se morajo upotrebljevati na postopanje v izvršitev agrarske operacije. Dokazovanje s tem, da se zaslišijo stranke kot priče,¹⁾ je dopuščeno le v strankarskih spornih stvareh.

§ 62. je sicer enak § 62. u. k. dež. r. in u. zakona, nima pa 4. odstavka.

§ 66. Pri izračunanju na podstavi zl. dež. zak. in zl. u. tekočih, oziroma določenih rokov se ni ozirati na dneve morebitnega poštnega teka; vendar se končajo ti rokovi, kadar pade zadnji dan, pa če je tudi koledarsko določen, na nedeljo ali občni praznik, šele prvi prihodnji delavnik.

Vlaganje in prirejanje predlogov.

§ 68. Kadar hoče najmenj polovica vseh k zložbenemu ozemlju spadajočih zemljišč zahtevati zložbo, tedaj je dotični predlog pismeno ali ustno dati na zapisnik pri političnem okrajnem oblastvu, pri kakem v tem političnem okraju poslujočem krajnem komisarju, pri kakem advokatu ali pri kakem c. kr. notarju, da ga takoj pošlje načelniku deželne komisije. Predlog mora obsezati:

- a) vsaj splošno oznamenilo ozemlja, ki se vzame v zložbo;
- b) dozdevno število neposrednje udeleženih;
- c) imena predlagateljev.

Predlog je takoj poslati načelniku deželne komisije, ki mora skrbeti za to, da se predlog po političnem okraj-

§ 58. ¹⁾ pomotno mesto: Dokazovanje z zaslišanjem strank.

nem oblastvu, po krajnem komisarju ali po posebnem odposlancu, ako je treba, tudi po poizvedbah na mestu samem priredi v toliko, v kolikor je potrebno, da ga more potem deželna komisija vzeti v pretres v zmyslu § 69 zl. u.

§ 76. in 77. določata o naznanilu operacijskega ozemlja knjižnemu sodišču in o ravnanju z zemljiško-knjižnimi prošnjami med agrarsko operacijo isto kakor §§ 72. in 73. izvrš. u. k dež. in u. zakonu.

§ 106. Ploskovna izmera oddelilnih zemljišč, ki jih je odkazati neposrednjim udeležencem, mora biti proti njih vrednosti v istem razmerju, kakor ploskovna izmera zemljišč, ki jih je oddeliti, proti njih vrednosti. Razlika od tega do vštetega petega dela tega razmerja je dopuščena, ako se brez nje ne da doseči primerna zveza oddelilnih zemljišč ali njih ugodna oblika in lega, ali če se ne more ohraniti v § 112. o razdalji oddelilnih zemljišč od gospodarskih poslopij obseženo določilo, ali če se ne morejo izvršiti primerne skupne naprave za odvajanje ali dovanje vode.

Čez peti del navedenega razmerja segajoča razlika je dopustna samo v onih primerih, kadar je dotični neposrednji udeleženec s tem zadovoljen in pri drugih neposrednjih udeležencih vsled tega ne nastopi nobena peti del tega razmerja presegajoča razlika.

Kulturna vrsta oddelilnih zemljišč.

§ 107. Oddelilna zemljišča, ki jih je odkazati posameznim neposrednjim udeležencem v vrtovih, njivah in travnikih, morajo biti praviloma v istem razmerju proti njegovemu skupnemu oddelilu, v katerem so njegova zemljišča te kulturne vrste, ki jih je oddeliti, proti njegovim skupnim zemljiščem. Neizogibne razlike v tem oziru je z ozirom na posebne gospodarske razmere posameznih neposrednjih udeležencev namenu primerno izravnati. Pri tem je paziti na to, da se pri tistih udeležencih, katerih travniki so bili proti njivam doslej v neprimernem razmerju, to razmerje z novo uredbo ne napravi še neugodnejše; dalje, da se takim udeležencem, katerih oddelilo se mora v eni zgoraj navedenih kulturnih vrst prikratiti, da zadostno nadomestilo z zemljiškimi ploskvami, ki se morajo izpremeniti v dotično kulturno vrsto.

§ 108. Vsakemu neposrednjemu udeležencu je odkazati oddelilna zemljišča v kolikor mogoče skupaj se držeči legi in v obliki, ugodni za obdelovanje. Pri tem je zlasti gledati na to, da so posamezna oddelilna zemljišča v primeri zvezi med seboj, da oddelilna zemljišča v njivah proti svoji širini niso nerazmerno dolga, da imajo, kolikor moči, dosedanje smer parcel in tako obliko, da se morejo namenu primerno obdelovati.

§ 109. Oddelilna zemljišča je, kolikor moči, tako urediti, da meje vsaj z eno stranjo na javno ali skupno vozno pot, vrtovi pa vsaj na pešpot. Pri doizvedbi oddelil je dalje paziti na to, da se more voda v obstoječe vodobere ali pa v vodobere, ki se naredo kot skupne naprave, kolikor mogoče neposrednje odtakati.

§ 110. Novčne izravnave za neznatne različnosti (§§ 27. in 29. zl. dež. zak.) ne smejo presežati štiridesetega dela vrednosti dotične terjatve neposrednjega udeleženca, katero terjatev je navadno oddeliti v zemljišču. Novčne izravnave se smejo povišati do dvajsetega dela navedene vrednosti, ako ni drugače doseči primerne uravnave ali zaokrožitve zemljiškega posestva. V obeh slučajih pa so novčne izravnave dopustne samo pod pridržkom § 27., odst. 2. zl. dež. zak. — Nad dvajseti del vrednosti je dovoljena novčna izravnava samo v onih slučajih, kadar je dotični neposrednji udeleženec s tem zadovoljen in ne nastane zaradi tega pri drugih neposrednjih udeležencih dvajseti del dotične vrednosti njih terjatve presegajoča novčna izravnava.

§ 111. Kadar poseduje neposrednji udeleženec v enem delu zložbenega ozemlja zdržema zvezan večji zemljiški obseg, tedaj je oddelilo za to, kolikor moči, napraviti iz teh zemljišč. — Kadar so v zložbe privzeta zemljišča od večjega v zvevi stoječega zemljiškega obsega kakega drugega posestnika popolnoma ali večjidel obdana, tedaj je, v kolikor drugi oziri to dopuščajo, taka zemljišča praviloma odkazati posestniku tega v zvezi stoječega zemljiškega obsega, in sicer tudi takrat, kedar je ta zemljiški obseg od zložbe izključen, to pa samo tedaj, če je v tem slučaju dotični posestnik z drugimi zemljišči udeležen pri zložbi. — Takim neposrednjim udeležencem, katerih oddelilna terjatev je neznatna in kateri za obdelovanje svoje

zemljiške posesti nimajo vprežne živine, je odkazati oddelilna zemljišča, v kar največji bližini njih stanovanj, v kolikor se v tem ne kratijo interesi drugih udeležencev. Tudi je, kolikor moči, skrbeti za to, da oddelilna zemljišča teh malih zemljiških posestnikov niso obdana od zemljišč, ki spadajo k večjim gospodarstvom.

112. Oddelila za zemljišča, privzeta v zložbo, neposrednim udeležencem ni odkazati v večji povprečni oddaljenosti od gospodarskih poslopij, kakor v oni, v kateri leže zemljišča, ki jih je oddeliti. Izjema od tega je dopuščena samo takrat, kadar je dotični neposredni udeleženec s tem zadovoljen, ali kadar je iz tega izvirajoča škoda vsled boljše zveze oddelilnih zemljišč med seboj, ali s primernejšimi potmi ali s kako drugo koristjo izravnana.

2) Koroško.

a) Zakon od 21. febr. 1900., dež. 15., o zložbi poljedelskih zemljišč.

Oddelki in točke tega zakona imajo isto vsebino, večinoma tudi isto število in red kakor enaki zakon za Kranjsko od 7. nov. 1900, dež. 28., z občnim razločkom, da se seve pozivi v točkah nanašajo na njim odgovarjajoče točke tega koroškega zakona oziroma na druge zakone te dežele ondi kjer se v zakonu za Kranjsko pozvane točke iz njega ali iz drugih domačih predpisov.

V posebnem omenjamo še naslednje razlike:

§ 24. nima srednjega odstavka o premembi glob v zaporne kazni.

§ 43. nima tretjega odstavka o potrditvi dogovorov po deželnem odboru.

§ 50. ima v š. 5. »Za fidejkomise: fidejkomisni imetniki»; š. 6. in 7. imajo vsebino š. 5. in 6. kranjskega zakona.

§ 58. nima 5. odstavka o protilizjavah na pritožbe.

§ 64. zadnji stavek š. 1. se glasi: — je uporabljati § 6. zak. 21. febr. 1900, dež. 14.

§ 65. ima pri 1. odstavku dopolnek: ali brez njega (krajnega komisarja) po enem ali več lastnikih v zmislu §§ 91. do 93. tega zakona.

§ 73. določa v 3. odst., da na podstavi §§ 71 in 72. k odboru spadajoči udje nimajo pravice do kakega povračila, ker je njih poslovanje le častna služba.

§ 74. določa, da krajni komisar določa in zaprisega za zemljemerska dela potrebno tehniško osebje.

V kranjskem dež. zakonu pod §§ 75. do 77. navedenih določil ni v koroškem zakonu, temuč se § 75. in nasl. koroškega zakona strinjajo s § 78. in nasl. kranjskega.

§§ 91, 92, in 93. so sprejeti §§ 31., 32. in 33. zl. drž. zakona, katerih kranjski zakon ni sprejel.

§ 94. in nasl. do konca obdelujejo stvarino zopet v istem redu, kakor § 94. in nasl. zl. dež. zak. za Kranjsko

§ 120. pri š. 3. nima pristavka: «kakor tudi one odbornikov udeležencev (73.).»

§ 121. koncem 4. odstavka tudi dosledno ne zaključuje: «kakor tudi glede v § 120., š. 3. omenjenih pristojbin za odbornike udeležencev (73.).»

Ta zakon je stopil v moč 1. dan januarja 1904.

(razgl. dež. preds. za Koroško od 12. okt. 1903., š. 1999., dež. 32.)

b) Iz ukaza min. za poljedelstvo, za notr. stvari, za prav. in finance, 11. jul. 1903, dež. 31.,

o zložbi poljedelskih zemljišč na Koroškem.

Tudi ta ukaz je do malega popolno enak istemu ukazu za Kranjsko od 9. jul. 1903., dež. 9. (zgoraj pod 1.) b).

V posameznem so naslednji razločki.

§ 177. govori o pooblaščenju za osnovna dela takim posestnikom, ki hote zložiti poljedelska zemljišča v zmislu

§ 91. in nasl. dež. zl. zakona. V to je deželni komisiji predložiti odtis katastralne mape, v kateri so označene parcelne številke zemljišč, ki jih hote zložiti. Sicer je prošnjo sestaviti tako, kakor kadar se prosi, da bi se zložba izvela uradno.

Kadar se prosi pooblaščenja tudi v zmislu § 91., odst. 2. zl. dež. zak., je navesti tudi osebe, ki bodo opravile poizvedbe in merjenje. — Pooblaščenje za poizvedbe in merjenje se daje navadno za eno leto, ta rok pa se prosečim udeležencem lahko podaljša, ako se izkažejo, koliko poizvedeb in izmer so že napravili. — Deželna komisija obvesti dotična politična in občinska oblastva, kaka pooblastila je dala.

§ 178. določa da je po končanju osnovnih del in po § 92. zl. dež. zak. izpolnjenih predpisih zložbeni načrt poslati deželni komisiji. Zložbeni načrt mora biti sestavljen kakor uradno napravljeni ter izkazati je da so se oddelilna zemljišča izmerila na mestu samem in, da se je z načrtom ravnalo kakor velewa § 92. zl. dež. zak. Preskusiti je, ako se izdelki strinjajo s predpisi §§ 65. in 92. zl. dež. ukaza in tega ukaza. — Predsednik dež. komisije ali komisija sama lahko odredi pregled zemljemerskih del. Predsednik mora to ukazati vselej, kadar dotičnih izdelkov ni napravil kak za agrarske operacije usposobljen zemljemerec ali oblastveno potrjen civilni zemljemerec. Ako se poizvedbe dajo v dopolnitev krajnemu komisarju, ima poslovati tako kakor pri uradnih zložbah.

Končno §§ 179. in 180. soglašata s §§ 177. in 178. zl. u. za Kranjsko.

XIII. (XX.)

a), Zakon od 7. junija 1883., dz. 93.,
 mereč na to, da se gozdni svet tujih
 osredkov očisti in meje gozdov za-
 okrožijo.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako;

§ 1. Kadar se hoče gozdnat svet očistiti tujih osredkov ali oključkov (enklavov), katere ta svet oklepa po vsem ali po nekoliko, ali kadar se hočejo gozdom meje zaokrožiti, ter se zategadelj pogodbe, o meni kmetijskih ali gozdarstvu namenjenih zemljišč sklenejo z odobrenjem deželne ali ministerijalne komisije, pristojne v rečeh zemljiške zložbe, (§ 6. z. 7. junija 1883 (dz. 92), vendar zunaj slučaja zemljiške zložbe, tedaj uživajo le-te pogodbe v § 2, 3, 5 in 6. tega zakona pripuščene ugodnosti.

§ 2. Ako je last zemljišča, katero se ima zameniti, razdeljena, ne potrebuje taka pogodba o meni ni privolitve glavnega lastnika, ni odobrenja kakega upravnega ali skrbstvenega oblastva.

Odobrenje deželne ali ministerijalne komisije nadomešča tu odobrenje skrbstvenega oblastva.

§ 3. Kadar menjalci pri taki pogodbi namerjajo prenos knjižno vpisanih pravic ali dolžnosti z enega izmed zamenjanih zemljišč na drugo ali na kako drugo kmetijstvu ali gozdarstvu služeče zemljišče, ki je njihovo, in če se upravičenci ali zavezanci (dolžniki) dobrovoljno ne udajo v ta prenos, sme se manj-

kajoče privoljenje njihovo na zahtev menjalcev nadomestiti s privoljujočim izrekom deželne ali ministerijalne komisije, ako namreč iz namerjavanega predetja ne nastane zavezancem ali upravičenim nikaka ali če jim iz njega nastane samo neznatna škoda ter se v slučajih, kjer bi bilo kaj malo škode, ponudi za njo primerna zamena ali odškodba.

§ 4. Ako deželna komisija odreče odobrenje kake pogodbe o meni, ali če odreče privoljujoči izrek v oziru na prenos knjižno vpisanih pravic ali dolžnosti, smejo menjalci, a če ta komisija izreče svoje privoljenje v namerjani prenos knjižno vpisanih pravic ali dolžnosti, smejo upravičenci ali zavezanci (dolžni) uteči (vzklicati) se pred ministerijalno komisijo.

Rok v to teče 14 dni počenši s prvim dnevom po tem dnevnu, katerega jim je bil vročen ukrep deželne komisije.

§ 5. Pogodbe o meni, katere je v zmislu § 1. oblastvo odobrilo, takisto tudi vse vloge, vsi zapisniki, druge pravne listine ali pisma, izrecila, izdatki, razsodila, nagodbe, poveritve podpisov in prepisov, kar se jih potrebuje v postopku po tem zakonu, vse to je, dokler se ne rabi za nič drugega, prosto kolkov in neposrednjih pristojbin (davščin).

V ta postopek potrebni odtiski katastralnih map oddajo se za polovico tarifne cene.

§ 6. Prenosi lasti zamenjanih zemljič na temelju pogodbe o meni, katero je oblastvo

odobrilo po § 1. prosti so pristojbine 15 let po tem, ko pride ta zakon v moč.¹⁾

Knjižno vpisane pravice ali dolžnosti predevajo se izmed tako zamenjanih zemljišč z zemljišča na zemljišče ali tudi na katero drugo zemljišče, ki je last menjalcev, na podlogi pismenih izrecil privoljenja ali na podlogi privoljujočega izreka, ki ga ima § 3. na misli, vsake pristojbine prosto tedaj, kadar se s tem predetjem nima vpisati ni premena v osebi upravičenega ali zavezanega, niti premena v obsegu te pravice ali te dolžnosti.

¹⁾ Z razpisom fin. min. z dne 5. nov. 1904. š. 72391. ustavlja se pobiranje tozadevnih pristojbin do 31. dec. 1906, z razpisom istega min. z dne 18. okt. 1906 š. 73094. do 30. jun. 1908. To velja glede pristojbin pri vseh agrarskih postopanjih in sicer za slučaj, da se do tedaj dotične vladne predloge ne rešijo ustavno.

§ 7. Ta zakon pride v moč ob enem s tistimi ukazili, katera izda deželno zakonodajstvo o sestavi deželne komisije za ovedbe ali razprave v takih rečeh potrebne¹⁾.

Ta ukazila deželnega zakonodajstva naj se skladajo z določili § 10. odstavek 2. zakona od 7. jun. 1883 (dz. 92).

¹⁾ Taka ukazila so izšla: za Moravsko z zak. 13. febr. 1884, dež. 32.; za Nižo Avstrijo z zak. 3. jun. 1886. dež. 41.; za Kranjsko, zak. 26. okt. 1887. dež. 3. iz l. 1888; za Šlezijo z zak. 28. dec. 1887, dež. 14. iz l. 1888; za Koroško z zak. 22. febr. 1890. dež. 10; za Salcburško z zak. 11. okt. 1892, dež. 33; za Galicijo z zak. 4. dec. 1899. dež. 19. iz l. 1900.

§ 8. Izvršiti ta zakon naročeno je ministrom za poljedelstvo, notranje reči, pravosodje in finance, kateri naj izdado tudi ukaze v njega izvod potrebne.

b Ukaz ministrov za poljedelstvo, notranje reči, pravosodje in finance od 5. julija 1886 dz. 109.,

o očiščevanju gozdnega zemljišča tujih osredkov in zaokroževanju gozdnih mej.

Na podlogi zakona od 7. jun. 1883 (dz. 93), o očiščevanju gozdnega zemljišča tujih osredkov in zaokroževanju gozdnih mej, ukazuje se tako:

Pristojna oblastva.

§ 1. Po § 1. zak. od 7. jun. 1883 (dz. 93), gre deželni in ministerijalni komisiji, katera je pristojna v oziru na zlaganje zemljišč, tudi pristojnost za reči, ki se odnašajo na očiščevanje gozdnega zemljišča tujih osredkov in zaokroževanje gozdnih mej.

Komisijским razpravam ministerijalne komisije naj se privzema kot pridodan svetnik en gozdni tehnik poljedelskega ministrstva.

Vsebina pogodbe o meni.

§ 2. Pogodbe o meni (zameni) morajo biti sklenene pod uvetom, da jih odobri deželna, odnosno ministerijalna komisija, ter jih je predlagati v dveh primerkih in enem golem prepisku deželni komisiji.

Priredba prošnje za odobrenje pogodbe o meni.

§ 3. Prošnji za odobrenje pogodbe o meni morajo biti priložena naslednja pospešila (pomagala) in sicer vsako v izvorniku in enem prepisku, namreč:

1. En primerek (eksemplar) odtiska katastralne mape ali en prepisek dotičnega njegovega kosa, na katerem so poočitena v zameno določena zemljišča, ter naznanjene katastralne številke. Vrhu tega je treba pridonesti izpisek iz parcelskega protokola, na katerem je povedano, koliko je čistega donosa in koliko meri površina, in pa, kako se imenuje tisti kos zemljišča.

Če pa meje zemljišč, katera je zameniti eno za drugo, na posamičnih krajih niso razločno očitne ali če se ne skladajo s tem, kakor jih katastralna mapa pred-

čuje, tedaj je treba pridonesti geometričen ležni črtež narejen na podlogi posebnega merjenja in po določenih ukazih ministrstev za pravosodje in finance od 1. junija 1883 (dz. 86).

Prepisek katastralne mape mora v oziru na to, da se vjema z izvirnikom, biti overovljen po uradniku, kateri je postavljen za službo arhiva katastralnih map, odnosno po poljemerskem uradniku, ki je postavljen, da imej zemljarinski (zemljiškega davka) kataster v razpregledu.

2. Izpiski iz zemljiške knjige, iz katerih mora biti razvidno, kako je lastninsko stanje zemljišč, ki se hočejo zameniti, in pa katera bremena in katere pravice so bile z njimi v zvezi ta čas, ko se je pogodba sklenila.

3. Ako se imajo ob enem zemljiškoknjižne pravice predejeti na zemljišča, katera se hočejo zameniti, — naznamba onih tretjih, katerim v prid so na zamenjana zemljišča knjižno vpisane kake pravice ali dolžnosti; dalje, — ako se zamenjevalci ne poprimejo rajši tega, kar določa § 6. tega ukaza, — izrecila, ki jih oni tretji od sebe dajo v oziru na namerjani prenos njihovih pravic in dolžnosti.

4. Razložba sestavljena po gozdnem tehniku po poklicu pristojnega okrajnega oblastva o trajni (stalni) donosnosti v zameno namenjenih zemljišč glede užitkov, katerih prenos se namerjava.

Predevanje zemljiškoknjižnih pravic na druga zemljišča.

§ 4. Ako zamenjevalci po § 3. zak. od 7. jun. 1883 namerjajo pravice držече se zemljišč, ki jih hočejo zameniti, predjati na druga njihova kmetijstvu ali gozdarstvu služuča zemljišča, treba je podati pospešila, povedana v § 3, š. 1—4. tega ukaza, tudi glede teh zemljišč.

Dopolnila pogodbe o meni in ovedbe.

§ 5. V oziru na pretehtovanje predloženih pogodb o meni imajo tako komisije v § 1. tega ukaza imenovane, kakor tudi njih prvosedniki pravico, uradoma strankam nalagati, da v postavljenih rokih dopolnijo pogodbe o meni, v čemer je potreba, ter narejati, da se opravijo vse one ovedbe, ki jih je treba, da bodo predloženi spisi (operati) popravljeni ali dopolnjeni in pravice tretjih ohranjene.

Izrecilo tretjih, dano na zahte v prvosednika deželne komisije.

§ 6. Ako zamenjevalci v prošnji izrazijo željo na to stran, sme prvosednik deželne komisije o trošku zamenjevalcev zahtevati, od teh, kateri imajo v zmislu § 3, š. 3, kako stvarno (realno) pravico, da v postavljenem roku podajo potrebovano izrecilo o namerjanem prenosu pravic. Pod istim uvetom sme prvosednik deželne komisije od pristojnega gozdnega tehnika zahtevati v § 3, š. 4, omenjeno razložbo.

Ako izrecilo v to pozvanih upravičencev ne dojde v postavljenem dotičnem roku, velja to za odreko privoljenja.

Postavljanje skrbnikov nepričujočim.

§ 7. Ako tega, čegar knjižna pravica se hoče predehati, ni moči uganiti ali če njegovo bivališče ni znano in v tem poslednjič omenjenem slučaju on ni pustil (ostavil) nobenega rednega odvetnika, naj se zamenjevalci potegnejo za to, da mu sodišče v zmislu § 276 odz. postavi skrbnika.

Oblika pogodbam o meni in izrecilom privoljenja.

§ 8. Na pogodbe o meni in na izrecila drugih upravičencev, s katerimi izrekujejo privoljenje v to, da se knjižne pravice z enega izmed zamenjanih zemljišč prede nejo na drugo ali pa na katero drugo kmetijstvu ali gozdarstvu služeče zemljišče, ki je last zamenjevalcev, uporabljati je v oziru na obliko za zemljiškknjižne (tabularne) listine potrebna določila zakonov od 25. jul. 1871 (dz. 95) in 4. jun. 1882 (dz. 67).

Razloke deželne in ministerijalne komisije.

§ 9. Razloko deželne komisije vročati je za prejemni list pogodnikom, in kjer se namerja prenos kakih knjižnih pravic, tudi tretjim osobam, katere so udeležene v tem.

Vzklice zoper razloko deželne komisije vlagati je pri deželni komisiji v enem primerku.

Kadar je pogodba o meni odobrena, naj deželna komisija — odnašaje se na svoje upravokrepljeno ali v slučaju vzklica po ministerijalni komisiji izrečeno odobrenje pogodbe o meni — istopisa pogodbe opravi z odobrilnim pristavkom in pritisne na vsakega uradni pečat. Na pri-

merku mape, prepiska ali ležnega črteža, ki ga je dati nazaj, treba je poočtititi, da je dotična pogodba bila odobrena.

Izvirniki pogodeb o meni naj se nazaj dajo pogodnikom a izvirniki pospešil, omenjenih v § 3, š. 1—4 tega ukaza, pogodniku, kateri je v prošnji prvi imenovan; njih prepiski in pa prepisek pogodbe o meni naj se hranijo pri deželni komisiji.

Knjižno izvedenje pogodeb o meni.

§ 10. Kadar je katera pogodba o meni bila pravokrepno odobrena, prepuščeno je strankam, potegniti se pri pristojnem sodišču za njih zemljiškknjižno izvedenje po določenih obč. zak. o zemljiški knjigi.

Dolžnost nositi in povračati troškove.

§ 11. Troške ovedeb, ki bi potrebne bile za pretehtovanje pogodeb o meni, naj nosijo, kadar ni izkazana drugačna domemba, menjajoče stranke po enakih delih. Dotične iznose povrniti je onim proračunom (etat), iz katerih so razhodki bili opravljeni.

Oprave ali storitve udeležencev.

§ 12. Kake v ovedovanje potrebne prepise katastralnih spisov (operatov), strežnike, kole, droge in kaj drugega takšnega naj o svojem trošku dajo menjajoče stranke. kakor jim naroče oni, katerim je to ovedovanje poverjeno,

Začetek veljavnosti pričujočega ukaza.

§ 13. Ta ukaz dobode moč v posamičnih kraljevinah in deželah tisti dan, kateri se v deželnem zakoniku in ukazniku pove, istodobno z državnim od kraja napomnjenim zakonom in z dotičnim deželnim zakonom.

XIV. (XXI.).

Nekoliko predlogov, sklepov, vpisov in potrdil za zemljiško knjigo*).

a) prošnje (predlogi), b) sklepi
K §§ 10. in nasl. zz. 1. Vknjižba lastninske pravice temeljem kupne pogodbe na celo zemljišče.

a) Vzorec pismene, že rešene prošnje:

Odvetnik Dr. A. B. v Rudolfovem, Mestni trg, št. 7.

Kolki
za 3 K.

C. k. okrajno sod. v Rudolfovem. *ob 9 h 15 m dop.*
Št. dn. 306.
VI. št. 3. davč.
obč. Brusnice.

Došlo 25. dan januarja 1908.
1 krat, 5 prilog. 9 rubrik
in kolki za 3 K. —h.

Knjižni predlog.

Slavnemu c. k. okrajnemu sodišču

v

Rudolfovem, odd. III.

Josip Zorec, trgovec v Velikih Brusnicah, h. št. 10.
ki ga zastopa Dr. A. B. v Rudolfovem.

Lustrum:

Knjižnega zadržka ni.

S. l. r,

c. k. knjigovodja.

za vknjižbo svojelastninske pravice na zemljišče vl. št. 3. d. obč. Brusnice.

b) (Koncept sklepa:)

S.

[iz predloga]

R. 26/1. 1908.

Enojno s pril. A. in B.
v izv. in prepisu, 9
rubr. ter kolki za 3 K.

S.

* Ti vzgledi se podajajo le bolj iz jezikovnega obzira, za dejansko potrebo bode pač izdati posebno, obširno knjigo. — Vzgledi zaznamb iz izvrš. reda se nahajajo v III. zvezku «Pravnikove» zbirke (Izvršilni red).

Vročili je:

Odpravke pod 1. do 8.
navedenim z ondi ome-
njenimi prilogami.

Prepis c. k. davč. uradu
v Rudolfovem.

Predlagam, da se izda
naslednji sklep:

(2. stran prošnje:)

[Na podlagi kupne pogodbe od 15. januarja 1908. in pooblastila od 20. decembra 1907., se dovoljuje privl. št. 80. d. obč. Brusnice vknjižba lastninske pravice Zorec Josipu trgovcu v Velikih Brusnicah, h. št. 10.

O tem se obveščajo:

1. Dr. A. B. odvetnik v Rudolfovem, pooblaščenec Josipa Zorca, z vračilom pogodbe v izvirniku;

2., 3. Ivan in Marija Rogelj, posestnika v Kandiji, h. št. 4;

4. c. k. davčni urad v Rudolfovem, s prepisom kupne pogodbe v odmero pristojbine;

5. c. k. urad za razvidnost katastra v Rudolfovem;

6. c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

c) Vpis v lastninskem (B) listu, glej niže v vpisih c), vl. št. 80. pod št. 2. lista B str. 276.

d) Potrdilo vpisa na kupni pogodbi:

Temeljem te listine se je vsled sklepa c. k. okrajn. sodišča v Rudolfovem od 26. januarja 1908., št. dn. 306. vknjižila lastninska pravica pri vložku št. 80. d. obč. Brusnice za Josipa Zorca iz Velikih Brusnic, h. št. 10. v B. tek. št. 2.

C. k. okrajno sodišče v Rudolfovem odd. III. dne 30. januarja 1908.

S.

2. Lastninska pravica za več kupcev; prodajalec v knjigi še nedoleten.

a) Na sodni zapisnik dana prošnja (predlog):

C. k. okrajno sodišče v Žužemberku 15/1. 1908.

Prisotni:

I. D. c. k. z. knjigovodja.

kolek za
3 K.

Lustrum:

*Knjižnega za-
držka ni.*

S.

knjigovodja.

Jakob Turček, posestnik na Dvoru
poda niže imenovane listine A, B, C
in D, ter predlaga, da se izda sklep:
[(Temeljem dekreta o polnoletnosti,
izdanem po c. k. okrajnem sodišču v
Trebnejem dne 5. januarja 1908. opr.
št. P. I. 212/98, kupne pogodbe dne

15

6. januarja 1908, ženitne pogodbe
dne 8. januarja 1908. in poročnega
lista dne 10. januarja 1908. št. 11.)
se dovoljuje pri vl. št. 3. d. obč. Žu-
žemberk, vpisanem za pl. Antona
Tomšiča, vknjižba lastninske pravice
za:

b) koncept sklepa:

S.

*[iz zapisnika].
Ž. 16/1. 1908.*

Dr. K.

- a) Vehovec Fortunata, trgovca v
Praprečah h. št. 2.,
- b) Vehovec Marijo, trgovca so-
progo v Praprečah h. št. 2. za vsa-
kega na polovico.]
- c) O tem se daje vednost:
 1. g. Tomšič Antonu v Dobrniču
h. št. 3.;
 2. g. Vehovec Fortunatu v Pra-
prečah h. št. 2, s privitkom listin
A—D v izv.
 3. g. Vehovec Mariji, soprogi pod
2. navedenega v Praprečah;

4. c. k. davčn. uradu v Žužemberku s pristavkom, da mu je bila kupna pogodba predložena pod t. št. 12, reg. B. l. 1908;

5. c. k. uradu za razvidnost katastra v Trebnjem;

6. c. k. okrajn. glavarstvo v Rudolfovem.].

Sklep ob 10h 10m dop.

Podpisi:

c) Vpis v lastninskem (B) listu:

Praes. 15. januarja 1908., št. d. n. . .

(kakor v predlogu a)) se je vknjižila lastninska pravica za

a) Vehovec Fortunata, trgovca v Praprečah, h. št. 3. na polovico — $\frac{1}{2}$

b) Vehovec Marijo, trgovca soprogo, v Praprečah, h. št. 2. na polovico — $\frac{1}{2}$.

d) Potrdilo vpisa na kupni listini:

Temeljem te listine se je vknjižila v listu B. t. št. 12 pri vl. št. 3 d. obč. Žužemberk, vpisanem za nl. Antona Tomšiča, lastninska pravica za Vehovec Fortunata, trgovca v Praprečah h. št. 2. in njegovo soprogo Marijo od ondi, za vsakega na polovico.

C. k. okrajno sodišče v Žužemberku dne 16. januarja 1908.

K § 12. in nasl. zz.

3. Služnost užitka.¹⁾

a) in b) predlog, oz. sklep:

Temeljem pogodbe, dane v Ložu dne 3. februarja 1907. se dovoljuje pri vl. št. 5. d. obč. Stari trg vknjižba pravice dosmrtnega užitka za Benčina Antonijo, posestnico v Podcerkvi h. št. 6.

To se daje v znanje:

¹⁾ Pri tem in naslednjih primerih se je opustila glava (nadpis) prošnje, ker je slična kakor pri primerih 1. in 2.

1. Benčina Antoniji v Podcerkvi h. št. 6. z vračilom notarske pogodbe v izv.;

2. Vidmar Juriju, kočarju v Danah h. št. 9.;

3. c. k. davčn. uradu v Ložu, s pristavkom da mu je bila notarska listina predložena pod t. št. 35. reg. B. l. 1907.;

4. c. k. razvidnosti katastra v Logatecu;

5. c. k. okrajnemu glavarstvu v Logatecu;

c) vpis v bremenskem (C) listu:

Praes 16. februarja 1907.

Temeljem pogodbe, dane v Ložu dne 3. februarja 1907. se je vknjižila pravica dosmrtnega užitka za Benčina Antonijo, posestnico v Podcerkvi h. št. 6.

d) potrdilo na pogodbi:

Na podlagi te pogodbe se je vknjižila v listu C. t. št. 6. pri vl. št. 5. d. občine Stari trg pravica dosmrtnega užitka za Benčina Antonijo, posestnico v Podcerkvi, h. št. 6.

C. k. okrajno sodišče v Ložu dne 20. februarja 1907.

4. Služnost voznega pota, ob enem odpis parcele od neobremenjenega gospodujočega zemljišča in pripis k služnemu zemljišču.

a) in b): Temeljem kupne pogodbe od 10. septembra 1907. se dovoljuje:

1) pri vl. št. 30. davčne obč. Brusnice odpis zemljiške parc. št. 540. njiva in nje pripis k vl. št. 80. iste občine;

2) vknjižba pravice služnosti voznega pota v zmislu t. 4. navedene kupne pogodbe v posestnem listu gospodujočega zemljišča vl. št. 30.

davčne obč. Brusnice in v bremenskem listu vl. št. 80. iste davčne občine.

O tem se obveščajo:

1. 2. Ivan in Marija Rogelj, posestnika v Kandiji, h. št. 4. s pravitkom kupne pogodbe v izv. v roke prvemu;

3. Jakob Mikolič, krojač na Ratežu h. št. 2;

4. c. k. davčni urad v Rudolfovem s prepisom kupne pogodbe v odmero pristojbine;

5. c. k. urad za razvidnost katastra v Rudolfovem;

6. c. k. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

Datum.

Podpis.

c) — Vpisa sta razvidna nižepod c) v vl. 80. list C. t. št. 1. in v vl. 30. list A. t. št. 1 in 2. na str. 277 in 281.

d) — Potrdilo je napraviti lahko po besedilu vpisov, vsled česar se pri nadaljnih vzgledih ne navaja besedilo potrdil.

K §§ 13. in nasl. zz.

5. Vknjižba zastavne pravice za terjatev; glavni vložek s sovložki.

a) in b): Na podlogi zadolžnice od 5. decembra 1907. se dovoljuje pri vl. št. 80, 40 in 46 davčne občine Brusnice vknjižba zastavne pravice za posojilno terjatev Mestne hranilnice v Ljubljani v znesku 4400 K s 5 % obrestmi in varščino za druge obveznosti do višine 440 K, s tem, da je vl. št. 80. glavni vložek, druga dva pa sta sovložka.

O tem se daje vednost:

1. G. Zorec Josipu, trgovcu v Brusnicah, h št. 10;

2. Mestni hranilnici v Ljubljani, s pravitkom zadolžnice v izv.;

3. c. kr. davčnemu uradu v Rudolfovem s pripomnjo, da je omenjena zadolžnica kolkovana z kolki 15K —h;

4. c. k. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

Datum.

Podpis.

c) Vpis glej nižje v vl. št. 80, list C. t. št. 2. str. 277.

6. Vknjižba izbrisa zastavne pravice za del terjatev pri glavnem vložku, ozir. pri sovložkih.

Dovoljuje se :

a) in b): 1. Temeljem pobotnice in ob enem izbrisne izjave od 10. januarja 1908: pri glavnem vložku št. 80. d. obč. Brusnice vknjižba izbrisa zastavne pravice za terjatev iz zadolžnice od 5. decembra 1907, vknjižene na 2. mestu glavnega vložka v znesku 4400 K s prip. glede delnega zneska 2000 K, ter izbris zaznambe skupne zastave glede cele te terjatve s pripadki pri vl. št. 40. in 46. d. obč. Brusnice, s tem, da velja odslej glavni vložek za singularni vložek;

2. Temeljem pobotnice in ob enem izbrisne izjave od 11. januarja 1908. pri glavnem vložku št. 45. d. občine Brusnice vknjižba izbrisa zastavne pravice glede delnega zneska 3300 K s prip. od terjatve 6600 K, zastavopravno zavarovane pod r. št. 4. in zaznamba tega izbrisa pri vl. št. 80. d. občine Brusnice, s tem, da velja odslej vl. št. 45. za singularni vložek.

O tem se obveščajo :

1. 3. 4. (Kakor pri vzorcu št. 5., Jos. Zorec s privitkom listin A in B in c. k. davčni urad brez pripomnje);

2. Mestna hranilnica v Ljubljani;

5. gospa Marija Vehovčeva na Dvoru, h. št. 11.

Datum.

Podpis.

c) Vpis ad 1. glede glavnega vložka v listu C, t. št. 4, ad 2. glede sovložka v listu C, t. št. 5. str. 277. in 278.

7. Nadzastavna pravica na vknjiženo terjatev.

a) in b): Na podlogi zadolžnice od 25. januarja 1908, se dovoljuje na korist Golobič Janezu z Vrha, h. št. 11. vknjižba zastavne pravice za posojilno terjatev v znesku 600 K s 5 % obrestmi in drugimi zaveznostmi do višine 60 K na terjatev Franceta Hrena z Vrha h. št. 20, v znesku

10000 K s prip., ki je zastavopravno zavarovana na vl. št. 80. davčne občine Brusnice pod t. št. 6.

O tem se obveščajo:

1. Janez Golobič z Vrha h. št. 11;

2. Fran Hren z Vrha h. št. 20;

3. Josip Zorec v Brusnicah h. št. 10;

4. c. k. davčni urad v Rudolfovem, s tem, da je omenjena zadolžnica kolkovana z kolki 1 K 88 h;

5. c. k. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

Datum.

Podpis

c): Vpis glej pod c) list C, t. št. 7 str. 278.

8. Prenos zastavne pravice, s pristojbinskimi olajšavami v zmislu konverzijskega zakona od 22. febr. 1907, dz. 49.

a) in b): Temeljem odstopnice od 20. januarja 1908. se v korist Mestni hranilnici v Rudolfovem dovoljuje:

1. pri vl. št. 80. davčne obč. Brusnice vknjižba prenosa pod t. št. 2. za Mestno hranilnico v Ljubljani vknjižene zastavne pravice glede konvertirane terjatve v ostanku 2400 K, s $4\frac{1}{2}$ oziroma $4\frac{3}{4}$ ‰ mesto 5 ‰ obrestmi, 6 ‰ zamudnimi obrestmi in varščino v ostali višini 240 K.

2. pri sovložkih 40. in 46. iste d. občine za znamba pod 1) navedenega prenosa.

3. pri vl. št. 80. d. občine Brusnice vknjižba izbrisa $\frac{1}{4}$ ‰ obresti in varščine v znesku 240 K, vknjiženih za prenešeno terjatev v znesku 2400 K.

4. izbris zaznambe o tožbi pod t. št. 9.

To se priznanja:

1. in 4. kakor v vzorcu št. 5;

2. Mestni hranilnici v Ljubljani;

3. Mestni hranilnici v Rudolfovem s privitkom odstopnice A v izvirniku;

5. c. k. davčn. uradu v Rudolfovem z opazko, da se je posojilo vzelo za konverzijo poprej Mestni hranilnici v Ljubljani dolžne terjatve iz

zadolžnice od 5. decembra 1907, v ostalem znesku 2400 K s prip.

c) — Vpis glej pod t. št. 10 in 11. bremenskega lista C, str. 279.

9. Zaznamba zastavne pravice dokler se ne predloži izvirna listina.

a) in b): Temeljem tusodnega sklepa od 10. februarja 1908, opr. št. 340, se dovoljuje pri vl. št. 80. d. občine Brusnice zaznamba zastavne pravice za terjatev Antona Kajfeža trgovca iz Novega Kota h. št. 2. v znesku 1600 K s 6 $\frac{0}{10}$ obrestmi dokler se dopošlje izvirnik zadolžnice.

O tem se obveščajo;

1. G. Josip Zorec v Brusnicah h. št. 10;

2. G. Anton Kajfež v Novem Kotu h. št. 2.

c) — Vpis glej pod t. št. 15. in 16. str. 280.

10. Služnost zasilne poti in uradoma izvršeno zavarovanje dotične odškodnine.

a) in b): Vsled tusodnega sklepa od 2. marca 1908, opr. št. Ne I. 25/8 in k njemu spadajočega ležnega

6

črteža se odreja v zmislu § 17. zakona od 7. julija 1896, drž. zak. št. 140. uradoma, da se na bremenskem listu vl. št. 80. d. občine Brusnice kakor služočem posestvu vknjiži služnost zasilne vozne poti, natančneje označene v ležnem črtežu, čez parc. št. 502. pašnik davčne obč. Brusnice v korist vsakočasnemu imetniku parc. št. 690. pašnik d. obč. Brusnice, pripisane k posestvu vl. št. 30. iste davčne občine, kakor gospodujočemu posestvu, na posestnem listu ravnokar omenjenega vl. št. 30. pa, da se ta služnost zaznami, dalje, da se na istem vl. št. 30. vknjiži zastavna pravica za odškodninsko terjatev Zorec Josipa trgovca v Velkih Brusnicah h. št. 10, določeno mu ob dovolitvi zasilne poti za parc. št. 690. d. obč. Brusnice v znesku 60 K s 5 $\frac{0}{10}$ obrestmi od 1. julija 1908.

To se naznanja:

1. g. Zorec Josipu v Velk. Brusnicah h. št. 10;
2. g. Mikolič Jakobu na Ratežu h. št. 3;
3. c. k. davčnemu uradu v Rudolfovem;
4. c. k. okrajnemu glavarstvu v Rudolfovem.

Datum.

Podpis.

- c) Vpise gl. niže v listu A, t. št. 3, vl. št. 30, in v listu C, t. št. 17, vl. št. 80., za vpis zastavne pravice nedostaje lista C prvonavedenega vložka.

c) Vpisi.

A.

Št. zemlj. vložka: 80.

Katastrska občina: Brusnice.

Urb. št. 125.

Graščina Volavče.

Sodni okraj: Rudolfovo.

Tekoča št.	Katastrska št.	Oznamenilo parcele.	Tekoča št.	Katastrska št.	Oznamenilo parcele.
1	54	stavbišče			
v. 1 2	500	travnik			
v. 3 3	501	njiva			
4	502	pašnik			
5	540	njiva			
Tekoča št.	V p i s o v a n j e.				
1.	<i>Vlož. dne 16. decembra 1906, dn. št. 1400. Na podlagi kupne pogodbe z dne 30. novembra 1906, B. št. 2000. se je tu odpisala parcela št. 500. travnik in vpisala v novi vložek št. 40. kat. obč. Brusnice.</i>				
2.	<i>Vlož. dne 16. decembra 1906, dn. št. 1400. Parcela št. 502. pašnik, odpisana od zemljišča vlož. št. 60. kat. obč. Brusnice, se je tukaj vpisala.</i>				
3.	<i>Vlož. dne 10. januarja 1907, dn. št. 18. Na podlagi odpisnega dovoljenja z dne 10. januarja 1907, B. št. 101, se je odpisala parcela št. 501. njiva in pripisala k zemljišču vlož. št. 90. kat. občina Brusnice.</i>				
4.	<i>Vlož. dne 16. septembra 1907, dn. št. 1300. Parcela št. 540. njiva, odpisana od zemljišča vlož. št. 30. te kat. obč., se je tukaj pripisala.</i>				

Kurzivno (položno) tiskane črke in tanke črte kakor tudi točke pod besedami bi imele biti rudeče, radi prestejšega tiska pa so se le označile na omenjeni način.

Tekoča št.	V p i s o v a n j e
1.	<p>Vlož. dne 25. septembra 1870, dn. št. 1280.</p> <p>Na podlagi kupne pogodbe z dne 20. septembra 1870 B. št. 1600. se je vknjižila lastninska pravica za</p> <p>a) Rogelj Ivana v Kandiji, h. št. 4 na polovico — $\frac{1}{2}$</p> <p>b) Rogelj Marijo, v Kandiji, h. št. 4 na polovico — $\frac{1}{2}$</p>
2. v. 3.	<p>Vlož. dne 25. januarja 1908, dn. št. 500.</p> <p>Na podlagi kupne pogodbe od 15. januarja 1908. in pooblastila od 20. decembra 1907. se je vknjižila lastninska pravica za</p> <p>Zorec Josipa, trgovca v Velkih Brusnicah, h. št. 10.</p>
3. ad 2. v. 4.	<p>Vlož. dne 30. marca 1908, dn. št. 800.</p> <p>Na podlagi sklepa c. kr. okrožnega sodišča v Rudolfovem z dne 28. aprila 1907. opr. št. $\frac{S\ 4/7}{2}$ se je vpisala <u>zaznamba</u> o razglasitvi konkurza o imovini Zorec Josipa.</p>
4. ad 3.	<p>Vlož. dne 30. novembra 1908, št. 2000.</p> <p>Izbrisala se je zaznamba o konkurzu pod red. št. 3.</p>

C.

Tekoča št.	Vpisovanje.	K	h.
1.	Vlož. dne 16. septembra 1907, dn. št. 1300. Na podlagi kupne pogodbe z dne 10. septembra 1907. se je vknjižila služnost voznega pota po parceli št. 540. v korist zemljišču vl. š. 30. kat. obč. Brusnice.	» » » » » » » »	»
2. v. 4. 9. 10. 11. Konverzija	Vlož. dne 28. decembra 1907, dn. št. 4040. Glavni vložek. Na podlagi zadolžnice z dne 5. decembra 1907. se je vknjižila zastavna pravica za posojilno terjatev mestne hranilnice v Ljubljani v znesku štiri tisoč in štiristo kron s 5% obrestmi in za druge obveznosti v določenem najvišem znesku štiristo in štirideset kron 440 K. in zaznamila skupna zastava v vložkih št. 40, 46. te kat. obč. kakor sovložkih.	4 4 0 0	
3. v. 5.	Vlož. dne 28. decembra 1907, dn. št. 4040. Sovložek. Na podlagi zadolžnice z dne 25. decembra 1907 se je vknjižila (vpis glej glavni vložek) in zaznamila skupna zastava v vl. št. 20. te kat. občine kot glavnem vložku.	6 6 0 0	
4. ad. 2	Vlož. dne 20. januarja 1908, dn. št. 48. Na podlagi pobotnice in izbrisne izjave z dne 10. januarja 1908. se je vknjižil izbris zastavne pravice glede delnega zneska 2000 kron od terjatve pod red št. 2. v znesku 4400 kron s pripadki, s pravomočnostjo v tem glavnem vložku in v vseh sovložkih in izbrisala zaznamba skupne zastave.		

C.

Tekuća št.	Vpisovanje.	K	h.
5. ad. 3.	<p>Vlož. dne 20. januarja 1908, dn. št. 48.</p> <p>V glavnem vložku vknjiženi izbris zastavne pravice glede delnega zneska 3300 kron od terjatve pod red. št. 3. v znesku 6600 kron s pripadki se je lukaj zaznamoval in izbrisala se je za znanba skupne zastave.</p>		
6. v. 7. 14.	<p>Vlož. dne 28. februarja 1908, dn. št. 980.</p> <p>Na podlagi zadolžnice od 15. decembra 1907. se je vknjižila zastavna pravica za terjatev France-ta Hren-a z Vrha, h. št. 20. v znesku deset tisoč kron s 6⁰/₀ obrestni, 6⁰/₀ zamudnimi obrestmi in za druge postranske zaveze v najvišem znesku tisoč kron 1000 K</p>	1 0 0 0 0	
7. ad. 6.	<p>Vlož. dne 15. marca 1908, dn. št. 1050.</p> <p>Na terjatev Franceta Hrena v znesku 10000 K s pripadki pod red. št. 6.</p> <p>Na podlagi dolžnega pisma od 25. januarja 1908 se je vknjižila zastavna pravica za posojilno terjatev Janez-a Golobiča z Vrha, h. št. 11. v znesku šeststo kron 600 K s 5⁰/₀ obrestmi ter za druge zaveznosti do višine šestdesetih kron 60 K</p>		
8.	<p>Vlož. dne 20. marca 1908, dn. št. 1080.</p> <p>Na podlagi prisojilne listine z dne 10. januarja 1907, opr. št. A 4517 se je vknjižila pravica</p> <p>12</p> <p>dosmrtnega užitka njive parcela št. 540. za Katarino Jarčevo s Hriba. h. št. 3.</p>	» » » » » » » »	

L.

Tekoča št.	Vpisovanje.	K	h.
9. ad. 2. v. 11.	<p>Vlož. dne 22. marca 1908, dn. št. 2000.</p> <p>Zaznamila se je tožba mestne hranilnice v Ljubljani glede pod red. št. 2 vknjižene terjatve v ostalem znesku 2400 kron s pripadki.</p>		
10. ad. 2.	<p>Vlož. dne 30. marca 1908, dn. št. 2100.</p> <p>Na podlagi odstopnice od 20. januarja 1908 se je: a) vknjižil v korist mestni hranilnici v Rudolfovem prenos pod red. št. 2 za Mestno hranilnico v Ljubljani vknjižene zastavne pravice za terjatev v ostanku 2400 K s $4\frac{1}{2}\%$ oziroma $4\frac{3}{4}\%$ obrestni in 6% zamudnimi obrestmi;</p> <p><i>dalje</i></p> <p>b) vknjižil izbris $\frac{1}{4}\%$ obresti in varščine v znesku 240 K, vknjiženih za prenešeno terjatev v znesku 2400 K,</p> <p>c) izbrisala zaznamba o tožbi pod red. št. 9.</p>		
11. ad. 2. 9.			
12.	<p>Vlož. dne 2. aprila 1908, dn. št. 2118.</p> <p>Zaznamila se je zavrnitev predloga za vknjižbo zastavne pravice za terjatev Janeza Bevca v znesku 1000 K s pripadki.</p>		
13. v. 14.	<p>Vlož. dne 8. aprila 1908, dn. št. 2200.</p> <p>Na podlagi dolžnega pisma z dne 20. decembra 1906. in prednostne izjave z dne 2. februarja 1908. se je a) vknjižila zastavna pravica za terjatev France-ta Bevca v Kandiji, h. št. 80. v znesku štirideset kron</p>		4 0

C.

Tekoča št.	Vpisovanje.	K	h.
14. ad. 6. 13.	z 8 ⁰ / ₀ obrestmi in drugimi vezami in se jeb) zaznamila prednost terjatvi pod red. št. 13. v znesku 40 K s prip. pred terjatvijo Franceta Hrena pod red. št. 6. v znesku 10000 kron s prip.		
15. v. 16.	Vlož. dne 10 aprila 1908, dn. št. 2220. Vsled tusodnega sklepa z dne 10. februarja 1908. opr. št. 340. se je zaznamila zastavna pravica za terjatev Anton-a Kajfeža iz Kota v znesku 1000 K s 6 ⁰ / ₀ obrestmi in sicer do časa, da se doloži izvirnik.		
16. ad. 15.	Vlož. dne 20. aprila 1908, dn. št. 2240. Na podlagi dolžnega pisma z dne 15. februarja 1908. se je vknjižila zastavna pravica za terjatev Anton-a Kajfeža iz Kota v znesku tisoč šeststo kron s 6 ⁰ / ₀ obrestmi v vrstnem redu št. 15. že zaznamovane zastavne pravice.	1 6 0 0	
17.	Vlož. dne 30. aprila 1908, dn. št. 2300. Temeljem tus. sklepa od 2. marca 1908, opr. št. Nc I. <u>25/8</u> 6 in k njemu spadajočega ležnega črteža se je vknjižila služnost zasilne vozne poti, označene v istem ležnem črtežu, čez parc. št. 502. pašnik v korist vsakčasnemu imetniku parc. št. 690. pašnik d. obč. Brusnice, pripisane k vl. št. 30. iste d. občine.	» » » » » » »	

A.

Št. zemlj. vložka: 30.

Katastrska občina: Brusnice.

Gorsko št. 125.

Graščina Tolstivrh.

Sodni okraj: Rudolfovo.

Tek. št.	Kat. št.	Oznamenila parcele	Tek. št.	Kat. št.	Oznamenila parcele
v. I 1 ^r	540	njiva.			
2	680	travnik.			
3.	690	pašnik.			
Tekoča št.	V p i s o v a n j e.				
1.	<p>Vlož. dne 16. septembra 1907, dn. št. 1300. Temeljem kupne pogodbe z dne 10. septembra 1907, B. št. 2400 se je tu odpisala parcela št. 540 in pripisala k zemljišču vlož. št. 80 kat. obč. Brusnice; končno</p>				
2.	<p>se je vknjižila služnost voznje, hoje in zabračanja pluga na parceli št. 540 pod vl. št. 80 kat. obč. Brusnice v zmislu točke 4. iste kupne pogodbe</p>				
3.	<p>Vlož. dne 30. aprila 1900, dn. št. 2300. Temeljem tus. sklepa od 2. marca 1900, opr. št. Nc I. $\frac{25}{8}$ in dotičnega ležnega črteža se je zaznamila pri vl. št. 80 d. obč. Brusnice vknjižena služnost zasilne poti za parc. št. 690 pašnik tega vložka čez parc. 502 pašnik vl. št. 99 d. obč. Brusnice,</p>				

XV. (XXII.).

Kolkovna in vpisna zemljiško-knjižnih predlogov (prošeni)*).

A. Prošnje. 1. Te se kolkujejo, (tudi ako se dado na sodni zapisnik), po vrednosti pravice do 100 K za vsako polo s kolkom 1 K, čez 100 K do 200 K za prvo polo 1 K 50 h, čez 200 K, ali, ako se pravica ne da ceniti, za prvo polo 3 K, za daljne pole po 1 K. To velja brez razločka, je li pridobiti nepogojno pravico (vknjižbo) ali pogojno (predznambo), ali, kadar se vpis izvrši v druge svrhe (zaznambe), in tudi kadar se ob enem prosi več vpisov.

Kadar je vsled iste vloge opraviti vpise v knjigah raznih sodišč, tedaj je na prvo polo prilepiti tolikratni kolek, kolikor je sodišč. To ne velja, kadar se sodišče glavnega vložka samo prosi, da pošlje izvornik sodišču sovložka, pač pa velja pri prošnji, vloženi za vpis izbrisa zastavne pravice pri sodišču glavnega vložka s predlogom, da se izbris zaznami tudi pri sodiščih sovložkov.

Pri izmeri kolkovnine (in tudi vpisnine) za prošnjo je odločilna cena nepremičnine, za katero se vpisuje lastninska pravica, oziroma visokost terjatve z vsemi pripadki (n pr. obresti do prošnje in varščina za posebne obveze). V sodnem izvršbenem postopanju opravljeni vpisi pa se ne ozirajo pri odmeri odstotne pristojbine na obresti in stroške, razun, ako ti so samostojen predmet izvršbi (U. fin. min. 5. jan. 1899, š. 56323.).

Kadar je vrednost zastavnine manjši kakor vpisana obveznost, se pristojbina ravna po zastavnini (zastavnem predmetu). To velja posebno pri vpisih nadzastavne pravice, kadar je prvotno vknjižena terjatev manjša kakor nanjo zavarovana terjatev podupnika. (Rp. fin. min. 19. aprila 1905, š. 26780.).

2. Prošnje za prisilno upravo ali za prisilno dražbo nepremičnin je kolkovati kakor druge knjižne prošnje po višini terjatve (brez pripadkov), kadar za te še

*) Tu ni govora o kolkovanju pogodbenih listin.

ni vpisana zastavna pravica. Ako je pa zastavna pravica že zagotovljena, je take prošnje kolkovati kakor navadne vloge, t. j. do 100 K — 24 h, čez 100 K — 1 K na vsaki poli.

3. Prošnje za zaznambo izvršljivosti kake terjatve, kakor tudi prošnje za rubež knjižno zavarovane terjatve z zaznambo izvršljivosti se kolkujejo tudi kakor navadne vloge, kajti je za izvržbene terjatev že prej knjižno zagotovljena zastavna pravica na nepremičnini, oziroma na terjatvi, ki se rubi. — Zato je prošnje za vpis izvršbene zastavne pravice in ravno tako za rubež knjižne terjatve z vpisom nadzastavne pravice v korist izvršilni terjatvi kolkovati kakor knjižne vloge.

4. Prošnje za preodkaz knjižno zavarovane terjatve v poteg ali mesto plačila se kolkujejo kakor knjižne prošnje.

5. Prošnje za zaznambo izvršljivosti vtoženega obrestnega zneska, knjižno zavarovanega skupno z glavnico, se kolkujejo po višini obrestnega zneska ali s 24 h. (do 100 K) ali z 1 K (čez 100 K), (rp. fin. min. 8. sept. 1900, š. 24,784.).

6. Predlogi za ustavitve izvršbe, izvršene po osnovi zastavne pravice in za dvignenje doslej izvršenih izvršbenih činov so kolkovati kakor vloge za knjižne vpise. (rg. fin. min. 2. maja 1901, š. 13043). Rp. fin. min. 16. febr. 1906. š. 88903/5.: Prošnje pa, ki zahtevajo samo ustavitve prisilne dražbe ali uprave, ne tudi izbrisa dotične knjižne zaznambe, je kolkovati le z 1 K, oz. 12 h.

7. Ako se je knjižna prošnja vrnila vsled oblikovnih pogrškov (§ 95. zz.), ali ako se je preklicala predno se je odločalo o njej, je izpravljeno prošnjo predložiti z navadnim kolkom (24 h ali 1 K), razun, ako se je bila prošnja zavrnila a podaje se z nova (rp. fin. min. š. 56948 l. 1865). Tu bi trebalo kolka po š. 1.

8. Ni odločilno, se je li zaznambe v zemljiški knjigi prosilo s posebno vlogo ali v tožbi. V poslednjem slučaju mora biti en odpravek tožbe kolkovan s knjižnim kolkom (rp. fin. min. 21. dec. 1873 š. 33585).

9. Vloge, s katerimi se samo predlagajo listine s prepisi v svrhu, da bi se uradoma izveli knjižni vpisi, katerih temelj je bil ugotovljen v zapuščinskem po-

stopanju, trebajo navaden kolek, razun, ako so ob enem knjižne vloge. Te priloge pa se smejo predložiti samo brez predloga; ako se prosi vpisa temeljem prisojilne listine po zapuščini s pravim knjižnim predlogom, je seve tudi vlogo kolkovati v tem zmislu.

10. Prošnje za amortizacijo (umrtvenje) knjižnih terjatev čez 200 K se kolkujejo in sicer: prva prošnja, na katero se izda edikt, po 2 K na prvo polo, po 1 K na druge pole; druga prošnja za izrek amortizacije in izbris kakor navadne knjižne prošnje. — Prošnje za amortizacijo malih obveznosti (do 200 K brez pripadkov) so brez kolka.

11. Vloge, ki so ob enem pravne listine (n. pr. izbrisne izjave) morajo imeti razun kolka za prošnjo, tudi pristojbino za dotično pravno pogodbo.

12. S posebnimi predpisi so se osvobodili kolkov popolno ali delno zapisniki, vloge z njih prilogami, listine. Tako je n. pr. ob raznih javnih stavbah, vodovodih za zajme ob melioracijah zemljišč, po trtni uši uničenih vinogradov, zajmih občin, ob konverziji knjižnih terjatev, ob dopolnitvi, obnovi in izpravi zemljiških knjig, otvoritvi železničnih vložkov i. t. d. (Dotični zakoni se nahajajo v dr. Volčiča zborniku <Zakoni o javnih knjigah>.)

13. Gola naročila knjižnih izpiskov (ekstraktov) so brez kolka, če se opravijo s posebnim dopisom n. pr. dopisnico ali na kuponu nakaznice, s katero se smejo poslati tudi novci za kolke izpiska. — Pri izpiskih iz zemljiških knjig spada na vsako polo kolek za 2 K, tudi ako je na poli napisanih več vložkov. Dopolnitev izpiska na praznini staršega izpiska pa je kolkovati zopet s 2 K tudi kadar ni treba nove pole, razun, ako se dopolnitev v izvršbenem postopanju odredi uradoma. — Pravica ubogih za pravde se razteza tudi na knjižne izpiske, izgotovljene za dotični spor (rp. fin. min. 12. jan. 1903. š. 74600/2). — Pismena pojasnila, ki bi jih knjigovodja dal tudi ustno in na katerih ni sodnega pečata, so brez kolka; potrdila iz z. knjige so kolkovati na prvi poli z 2 K, na drugih z 1 K; pravi izpiski pa so kolkovati, kakor zgoraj povedano. (Rp. fin. min. 24. sept. 1906. š. 5173.).

Nekolekovane knjižne izpiske dovoljujejo tudi posomezni predpisi, n. pr. za konverzijo terjatev.

B. **Priloge** knjižnih kolkovanih prošenj, se kolkujejo s 30 h. za vsako polo, v spornih stvareh do 100 K samo s 20 h. za polo. Izvirniki ležnih (situacijskih) črtežev, pridejani k listini so imeti za njeno sestavino in so kolkovati po 1 K pola, kadar so pa samo priloga (v pojasnilo) so kolkovati kakor pole prilog (rp. fin. min. 29. maja 1907, š. 29725.).

Listin, kolkovanih že prej po drugih zakonskih predpisih, ali takih, za katere je bila pristojbina plačana poprej, ni več kolkovati, kadar se rabijo kasneje za priloge.

Prepisi listin za zbirko listin in pristojbinski urad so brez kolka. Ravno tako posnetki (kopije) črtežev za razvidnost (evidenco) katastra.

C. **Rubrike** (napisi) so sploh brez kolka.

D. **Rekurzi** (pritožbe) se kolkujejo na prvi poli z 2 K, na daljnih z 1 K, v malotnih stvareh (do 100 K) na prvo polo z 1 K, na daljnih s 24 h. Ako kak upnik v govarja proti menjavanju zemljišč, namenjenim kmetovalskemu obdelovanju, se kolkujejo dotični recurzi z 2 K 50 h, na prvi poli in z 1 K na drugih polah (§ 12. zak. 6. febr. 1869., dz. 18.).

E. **Vpisnina**. 1. Pri vknjižbi (predznambi) lastninske pravice: a) kadar se od pravnega dogovora ali pridobitnega imena plačuje prenosna pristojbina — se ne odmerja nikaka vpisnina (p. 45 A a). Tudi kadar prenosna pristojbina odpade po § 2. š. 1 a) zak. 18. jun. 1901, dz. 74, ni plačevati vpisnine; b) v drugih primerih — $1\frac{1}{2}\%$ (brez doklad) vcenitve (p. 45 A b in § 4. zak. 18. jun. 1901, dz. 74.).

2. Za vknjižbo (predznambo) drugih stvarnih pravic, torej posebno služnosti (zlasti rabe in užitka nepremičnin), najemne pravice (vcenitev po § 16. prist. zak., kjer je pa pridržek predčasne odpovedi brez pomena), zastavne pravice, (tudi vknjižba pravice do skupnosti imetja po § 1236. odz.):

a) kadar je predmet vcenilen in več ko 200 K vcenjen, $\frac{1}{2}\%$ s 25% doklado od cene dejanski vpisane pravice;

b) kadar predmet ni vcenilen ali kadar ni nad 200 K vcenjen, — nikaka pristojbina (p. 45 B). — Knjižni vpis zakonite užitne pravice za preživečega soproga

(§ 757 odz.) na zapuščinske nepremičnine je brez pristojbin. — Po § 9. ces. u. 26. dec, 1897, dz. 305. so v §§ 98. in 134. ir. omenjene knjižne zaznambe prisilne uprave in uvedbe dražbenega postopanja, ali pristopa k dražbenemu postopanju (§ 139. ir.) zavezane, ako se že ne drži v izvršbo vzete ali druge nepremične stvari zastavna pravica na korist dotični terjatvi zahtevajočega upnika in se je plačala pristojbina za nje vpis, polovični pristojbini navedeni pod 2a). (To velja tudi, kadar je bila zastavna pravica sicer vpisana, toda brez pristojbin). Potemtakem plačana pristojbina se vračuni v pristojbino za dodatni vpis zastavne pravice na korist isti terjatvi, v kolikor se zaprosi za ta vpis zastavne pravice pred izbrisom dotičnega zaznamka. (Ako prosilci niso pridejali vpisnine v kolkih, tedaj morajo sodišča prepise dotičnih zaznambenih sklepov dostaviti pristojnemu davčnemu uradu v svrhu pristojbinske odmere. Po § 8. konverzijskega zak. 22. febr. 1907, dz. 49. so upniki in dolžniki, kateri so za novo posojilo zahtevali ugodnosti § 2., nerazdelno dolžni, v 8 dneh po preteku enoletne dobe finančno oblastvo obvestiti, da se ni opravił izbris konvertovane hipotečne terjatve, ter dodatno plačati pristojbine). — Knjižne zaznambe v §§ 158. do 161. ir. omenjene začasne uprave po dražbi prodane nepremičnine, in pa prisilne uprave, zaukazane po § 201. ir. namesto dražbenega postopanja, so proste pristojbin, kakor vse druge zaznambe.

Vpisnina bodi prošnji pridejana v nenalepljenih kolkih najbolje v ovitku, kadar ne presega 10 K. Večje vpisnine se smejo priložiti v kolkih, treba pa tega ni. Kadar je vpisnino vrniti, ako se vpis ni dovolil ali se je preklical, tedaj ima sodišče v svojem sklepu povedati njen znesek v številkah in besedah, osebo, ki je vpravičena za sprejem, ter ima na odlok pritisniti uradni pečat. V to svrho ni treba posebnega ukazila na pristojbinski urad.

Polna vpisnina in prenosnina knjižnih (hipotečnih terjatev ($1\frac{1}{2}\%$ in 25% doklade od zneskov);

Od kron	Do		Kron	vin.
	kron	vin.		
200	241	99	1	50
242	281	99	1	75
282	321	99	2	—
322	361	99	2	25
362	401	99	2	50
402	441	99	2	75
442	481	99	3	—
482	521	99	3	25
522	561	99	3	50
562	601	99	3	75
602	641	99	4	—
642	681	99	4	25
682	721	99	4	50
722	761	99	4	75
762	801	99	5	—
802	841	99	5	25
842	881	99	5	50
882	921	99	5	75
922	961	99	6	—
962	1001	99	6	25
1002	1041	99	6	50
1042	1081	99	6	75
1082	1121	99	7	—
1122	1161	99	7	25
1162	1201	99	7	50
1202	1241	99	7	75
1242	1281	99	8	—
1282	1321	99	8	25
1322	1361	99	8	50
1362	1401	99	8	75
1402	1441	99	9	—
1442	1481	99	9	25
1482	1521	99	9	50
1522	1561	99	9	75
1562	1601	99	10	—

Vpisnino in prenosnino od terjatev nad 1601 K 99 h določa c. k. davčni- oz. c. k. urad za odmero pristojbin ali pa se tudi lahko pridene v kolkih in sicer za vsakih 40 K po 25 h več.

3. Vpisnine posebno ne zahtevajo:

- a) Vpisi za izbris pravic. Ako pa zapuščinsko sodišče vsled prošnje, podane za izbris zapustnikove terjatve, katera je bila dedičem plačana in po njih kvitirana, dovoli samo prenos terjatve na dediče, knjižno sodišče pa odredi izvršitev, ob enem pa dovoli in odredi izbris, tedaj se mora za prenos odpraviti vknjižnina $\frac{1}{2}\%$ z dokl.
- b) Ponovni ali obnoveni vpis iste pravice vsled spora ali izvršbe za isto osebo, kadar je bil vpisnina poravnana ob prvotnem vpisu.
- c) Vpis iste pravice pri nadaljnih nepremičninah (§ 1. zak. 6. febr. 1869., dz. 18., § 222. od 4. ir.), kadar je bila vpisnina ob prvotnem vpisu ali vpisu na prvotno stvar že plačana.
- d) Vpis, s katerim se izvede razdelitev doslej nerazdelno vpisane lastninske pravice ali užitne pravice na posamezne delnike, kadar je bila vpisnina odpravljena pri prvotnem vpisu.
- e) Vpisi pravic, katere si je bil odstopajoči lastnik, uživalec itd. ob prepodaji dotične nepremičnine izgovoril za se (znesek kupnine, najemninsko pravico itd.; vendar se ne da brez vpisnine intabulirati zastavna pravica za kupnino v korist dedičem, ako se je nepremičnina prodala pred zapuščinskim prisojilom.
- f) Vpisi potrebni, da se poslednji pridobitelj knjižno zavarovane pravice vpiše za pravnega naslednika.
- g) Vpis notarske varščine, zavarovane hipotečno (rp. fin. min. 26. marca 1861, š. 10164.).

4. Ako se je vpis zastavne pravice vsled rekurza razveljavil (ne pa kadar se je to zgodilo s pravdo), se vrne odpravljena vpisnina ali njen del na nekolkovano prošnjo, če jo stranka opremi s potrebnimi prilogami.

XVI.. (XXIII).

Različni predpisi, tikajoči se javnih knjig in hipotek.

a) Iz cesarskega ukaza od 16. marca 1851.
dz. 67,

s katerim se predpisuje več določeb
glede opravil deželne in zemljiške
knjige.

Ta najprj za Avstrijo nad in pod Anižo, Češko, Moravsko, Šleško, Štajarsko, Koroško in Kranjsko izdan, z dnem 2. maja 1851., dz. 107, na Trst, Goriško, Gradiško in Istro, potem z dnem 26. junija 1851., dz. 157, tudi za Solnograško uveljavljen predpis ima moč še v onih določilih, katerih niso izrecno izpremenili zemljiško-knjižni zakon, navodilo k temu in novi pravilni red.

III. Vpisovanje odlokov.

§ 6. Pri onih javnih knjigah (deželnih ali fevdnih, rudniških, mestnih ali zemljiških knjigah, ki sestojijo iz glavnih knjig ali te namestujočih priročnih knjig (manualov) in iz listinskih in dokaznih knjig, je vpisovati odloke v glavne ali priročne knjige.

Lastinske in dokazne knjige je skleniti in jih ni več rabiti za vpisovanje (vpise listin).

§ 7. Ako glavne ali priročne knjige niso tako urejene, da bi se mogli odloki v nje popolnoma vpisovati, tedaj se naj ondi zaznamujejo dovoljene vknjižbe ali zaznambe na način, ki je bil dosedaj v navadi. Vendar je vpisovati odloke popolnoma v one knjige, v katere se je vpisovalo dosedaj prošnje z odloki in listinami, ali tudi le listine same.

Sklicevanja *per juxta* ali *in margine*, ki so se narejala dosedaj poleg vpisanih listin, je narejati poleg odlokov, ki se vpisujejo mesto listin.

§ 10. Pri onih zemljiščih, glede katerih izvirna zemljiška knjiga ni bila izročena okrajnemu sodišču, v katerega okolišu ta zemljišča leže, naj glavno knjigo nadomestujejo mesto zemljiške knjige iz nje podani izpiski, zato je vpisovati knjižne odloke v te zemljiško-knjižne izpiske.

§ 11. Ako so kje zemljiške knjige, tako pomanjkljive ali tako slabo ohranjene, da ne dajejo zanesljivega pregleda iz zadostne varnosti za knjižne čine, ki so v njih izvršiti, je treba sestaviti od slučaja do slučaja, ko je rešiti kako prošnjo za vknjižbo ali zaznambo glede zemljišča, katerega posestni ali bremenski stan je vpisan v takih zemljiških knjigah, o tem zemljišču popolen zemljiško-knjižen izpisek, ki naj nadomestuje takoj, kakor v slučaju § 10., glavno knjigo in ki ga je imeti za glavno knjigo pri nadaljnih vpisih.

§ 12. Odločba § 11. je uporabljati tudi pri onih zemljiških knjigah, v katerih ni več prostora za vpisovanje odlokov.

§ 13. Oni zemljiško-knjižni izpiski ki naj nadomestujejo glavno knjigo, se morajo izgotoviti kakor uradne listine. Goli osnutki se ne smejo uporabljati za nadaljno knjigovodstvo.

Pri izgotovitvi zemljiškooknjižnih izpiskov se je ozirati na to, da se pusti nekaj strani praznih i za posebne premembe i za nove vpise v bremenskem stanu.

Ako zemljiškooknjižni izpiski nimajo prostora za nadaljevanje, naj se jim prišije nekaj listov. V vseh slučajih, kadar sestojе zemljiškooknjižni izpiski iz dveh ali več pol, je pritrčiti oba konca niti, s katero se bile pole sešite, z uradnim pečatom.

Liste je treba urediti po straneh (paginirati) in število strani je sodno zaznamovati na zemljiškooknjižnem izpisku.

§ 14. Ako stranke predložē, mogoče vsled razglašēnega poziva, na razpolago izvirne zemljiškooknjižne izpiske, ki jih potrebuje okrajno sodišče, bodisi da jih pošlje po § 10. okrajnemu sodišču, v katerega okolišu veže zemljišča ali, da knjige po §§ 11. in 12. samo nadalje podi, nadomestujejo le-ti lahko glavno knjigo. Mora se jim la pridejati sodno potrdilo, da se ni izvršila od dneva

njih izdanja nikaka prememba o tozadevnem zemljiško-knjižnem stanju, ali pa se morajo pripetivše se premembe dopolniti uradoma, če je to lahko mogoče.

§ 15. Ako se je izdal zemljiškknjižen izpisek, ki naj bi nadomestoval glavno knjigo, tedaj je zaznamiti to okolnost izrecno na primernem mestu v onih knjigah, iz katerih se je zemljiškknjižni izpisek sestavil, odnosno je zaključiti dosedanji knjižni vložek.

§ 16. Ako so se okrajnemu sodišču lege vposlali poleg popolnih zemljiškknjižnih izpiskov tudi k tem pripadajoči prepisi listin po napatilu izročilnih predpisov, tedaj je položiti k vsakemu zemljiškknjižnemu izpisku pripadajoče prepise listin v ovojno polo, jih na tej zaznamiti in shraniti v zemljiškknjižnem uradu, sklicujoč se na zemljiškknjižni izpisek, h kateremu pripadajo.

§ 17. V §§ 10—16. omenjene zemljiškknjižne izpiske je porazdeliti po davčnih občinah in jih v zaklenjenih omarah hraniti v zemljiškknjižnem uradu.

b) Zakon od 23. maja 1883., dz. 82, s katerim se deloma izpremenujeta §§ 74. in 76. občnega zemljiškknjiž- nega zakona.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Zemljiškknjižna delitev kake katastralne parcele (katere omejne črte delajo ali kvadrat ali pravokotnik 20 metrov največ širok, ter je delitev opraviti po nekolikih delih parcele¹⁾ more se dovoliti samo na podlogi poverjenega geometričnega črteža (ležnega črteža), ki ga je naredil poljemerski uradnik katastrski ali pa upravičen zaseben tehnik.²⁾

V slučajih, ko črteža ni potreba, mora se delitev v listini, katera bodi podloga vknjižbi, na tanko opisati.

Ta opis, kakor tudi črtež treba da se vjemata z določili, ki so merodajna za razvidnost katastra, in se razglasijo ukazoma.

Poleg izvornika kakega črteža mora stranka predložiti dva poverjena, štemplja prosta posnetka (kopiji), katerih eden se, ako se dovoli zahtevana delitev, vzprime v listinsko zbirko, drugi pa se priloži odloku, ki ga je priznaniti oblastvu za izmero pristojbin.³⁾ Posnetek določen listinski zbirki nadomesti se lahko z izvornikom.

Ako ima zemljiškoknjižno sodišče pred seboj po katastralnem oblastvu priznanjeni načrt o delitvi kake katastralne parcele, to se sme stranka, proseč za izvedbo zemljiškoknjižne delitve, naslanjati na ta načrt, in tedaj ni treba prilagati črteža in prepisov njegovih.

¹⁾ Ta zakon se ima v olajšanje strankam bistveno spremeniti po vladnem načrtu «o zakonu tikajočem se zemljiškoknjižne delitve katastrskih parcel, dalje o dopustu sestavljati pred sodišči listine za pridobitev malenkostnih nepremičnin», ki se je sprejel v seji gospodske zbornice 8. julija 1907. Med kljuke dano mesto § 1. ima odpasti popolno, ker v navedenem slučaju ne bi trebalo nikakega črteža. —

Glej u. 7. jul. 1890, dz. 149. — ²⁾ O numeraciji parcel pri delitvi zemljišč temeljem ležnega črteža, izgotovljenega po oblastno poverjenem zasebnem tehniku gl. u. prav. min. 14. avg. 1902, uk. 40. — ³⁾ Sedaj uradu za razvidnost katastra.

§. 2. Zemljiškoknjižne vpise, katerim so se podloge ustanovile v tečaju ostalinske razprave, tako kakor je za vknjižbo potreba, naj se, ako ni obstoječim zakonitim naredbam ustrezajoče prošnje udeležencev, izprožijo uradoma po ostalinskem sodišču, po tem ko

je prisodba pravno moč zadobila, ako ima sodišče listine za dovoljenje vpisa potrebne pred seboj, v kolikor te listine niso izdatbe razlok ostalinskega sodišča.

Z uradnimi naredbami naj se, ako ni nasprotujočega izrecila udeležencev, čaka do iztečaja šestih tednov, potem ko je prisodba pravno moč zadobila.

Prepise listin, potrebne za listinsko zbirko in za priznambo oblastvu za izmero pristojbin, naj stranka za časa položi pred ostalinsko sodništvo, drugače jih je uradoma napraviti, za kar se pobira dvakrat toliko pristojbine, kolikor je določene za uradne poverjene prepise.¹⁾

Stranki, katera predlaga listine ali listin prepise, da se izvedejo zgornja določila, naj se, ako zahteva, potrdi prejem.

Ako se zemljiška knjiga, v katero naj se vpisuje, ne piše pri ostalinskem sodišču, naj ono zaprosi pristojno zemljiškoknjižno sodišče, da izvrši vpis.

¹⁾ O izvedbi teh določil govore razp. prav. min. 6. jun. 1883, š. 8330. in 17. jan. 1905, š. 25600/4, uk. s. 21., ki odreja, da je od strank, ki žele, da se dotične vknjižbe izvedo uradoma, zahtevati toliko kolkov po 1 K, kolikor je dotičnih listinskih pol ter da je vknjižbo izvršiti v 6. tednih po dostavitvi prisojilne listine, oziroma precej po pravomočnosti prisojila, ako so stranke se odpovedale rečenemu roku. — O pregledu pristojbin radi opušenega donosa listinskih prepisov gl. razp. fin. min. od 3. avg. 1894, pri § 90. zz.

§ 2. Zemljiškoknjižni vpisi, ki jih je opraviti po § 2. zak. 23. maja 1883. dz. 82, uradoma, se tičejo stvarnih pravic brez omejitve, ne samo takih, ki so podlaga obvezam za zemljarino. 8. aprila 1896, š. 3577, Jk. 134. Zb. 15759.

§ 3. Ako pride zemljiškoknjižnemu sodišču vsled kake ostalinske razprave uradno na znanje, da se je vknjižba kake stvarne pravice, ki je v podlogo dolžnosti zemljiškega davka, opustila, ali če katastralno oblastvo prosi zemljiškoknjižno sodišče, naj naredi, da se izvrši opuščena vknjižba take pravice, to naj sodišče obotavljajoči se stranki, zaslišavši jo, določi rok, do katerega je dolžna urediti stanje zemljiške knjige, ali pa v slučaju kakih nasprotujočih ovir, izkazati se, kaj je storila, da se odstranijo te ovire.

Prestop tega roka, katerega dostanje naj se uradno nadzira, kaznuje se z 1 do 50 gld. avstr. veljave globe, katero je naprej pretiti in povišati, ako se prestop ponovi.¹⁾

Postop naj se ravna po določilih o postopu v nepravdnih stvareh.

Vloge, zapisniki, priloge, rubrike, v kolikor zadevajo samo uporabo zgornjih določil in nimajo za predmet prošnje kake stranke, da se ji dovoli zemljiškoknjižni vpis, proste so štemplja.²⁾

¹⁾ Prošnje za podaljšanje roka v ureditev zemljiškoknjižnega stanja (§ 3. zak. 23. maja 1883, dz. 82.) se smejo dajati v sodni pisarni na zapisnik (§ 321. š. 7. or.). — Prav. min. se je s fin. min. sporazumilo, da naj se tudi te globe dajo ubožnemu zakladu kraja v katerem ima oglobljeni bivališče, ako pa to v tuzemstvu ni znano, kraju, na katerem ima sedež kaznujoče sodišče (Obj. prav. min. v uk. 1899. s. 263).

²⁾ Prav. min. je z u. 11. maja 1901, uk. 14. odredilo, da je določila tega zakona uporabljati tudi radi ureditve zemljiške knjige po izvršitvi zasilne dražbe nepremičnin. Ako je izvršilno sodišče ob enem knjižno sodišče, naj dotično postopanje izvede samo, sicer pa naj za to obvesti

pristojno knjižno sodišče. Z vknjižbo kupčeve lastinske pravice je v zmislu § 237, od. 1. ir. izknjižiti vse dražbanja se tikajoče zaznambe.

§ 4. Izvršiti ta zakon naročeno je ministroma za pravosodje in za finance.

c) Iz zakona od 23. maja 1883, dz. 83. kako v razvidnosti imeti zemljarinski¹⁾ kataster.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

I. Splošna določila.

Čemu je kataster v razvidnost imeti.

§ 1. Izdelke napravljene na podlogi zakona od 24. maja 1869, (dz. 88) o uredbi zemljiškega davka in poznejših zakonov od 6. aprila 1879. (dz. 54) in 28. marcija 1880 (dz. 34) treba je zategadelj, da se bode zahteval davek od vsakokratnega dejanskega posestnika po meri davek dolžnega posestnega razsežaja v eni davčni (katastralni) občini, v natančni razvidnosti imeti, da se bo vedelo za vsako spremeno. Soposestniki veljajo glede davčnega predmeta samo za enega obdačenca²⁾, in davčni zahtev staviti je samo na enega izmed njih. — Zemljiškim posestnikom je posestne pole vročiti enočasno s plačilnimi nalogi o dokončnem pripisilu zemljiškega davka, storjenem na onih podlogi za leto 1883. Za vsako polo plačati je 5 kr. pristojbine.

¹⁾ Izvirnik: zemljedavkovni. — ²⁾ Izv.: davkovca.

Predmet razvidnosti.

S p l o š n o.

§ 2. Razvidnosti predmet sploh so torej vse spremene, katere se primerijo glede razsežaja

davčne občine, posestnikove osebe, davčnih predmetov, in pa vsled izprave prvotnega izdelka zemljiškoposestnih pol kakor tudi map.

P o s e b n o.

f) Glede pisnih pogreškov.

§ 8. Kot pisni pogreški potrebujejo poprave oni slučajji, v katerih se posestnik, imenovan v zemljiško posestni poli, ali v njej obseženi nastavki obdelavne vrste, razreda in davčne dolžnosti ali prostosti ne vjemajo z vcenitvenim, odnosno pritožbenim izdelkom. —

Sem spadajo tudi tisti slučajji, v katerih so se v obstoječih katastralnih izdelkih, resničnim razmerom nasprotno, zasebni poti oznamenili za javno lastnino (svojino), ali javni poti za zasebno imovino. V zadnjih dveh slučajjih naj se te premene izvedejo stoprav, ko je za to pristojno upravno oblastvo ali pa sodišče dalo od sebe dokončno razloko.

g) Glede računskih pogreškov.

§ 9. Za računske pogreške, katere je popraviti, naj se smatrajo v zemljiškoposestnih polah nahajajoče se razlike z izmernimi, cenilnimi, odnosno pritožbenimi izdelki glede nastavkov površinske mere ali čistega donosa.

h) Glede pogreškov v predočbi na mapah.

§ 10. Mapa naj se popravi, ako se predočba leže in oblike parcel na mapi ne vjema z resničnimi razmerami.¹⁾

¹⁾ Gl. op. pri § 35.

Soglasje zemljiške knjige s katastrom.

§ 11. Zemljedavčni kataster z ene strani in železniške, rudarske, potem nove zemljiške knjige (deželne knjige) osnovane na podlogi izdelkov zemljedavčne uredbe z druge strani naj se hranijo v vednem soglasju. — V to svrho naj se kake premene glede zemljiškoknjižne celote,¹⁾ oznamenila posameznih predmetov in njih predočbe na mapi, izvedejo v katastru in pa v zemljiški knjigi.²⁾

¹⁾ = zemljiškoknjižnega telesa.

²⁾ Glasom u. prav. min. 16. marca 1889, uk. 13., tikajočega se izjavljanja sodišč ob novem merjenju večih ozemelj je fin. min. sporočilo, da se nove izmeritve ukrenejo samo, kadar se vsled obširnih posestnih in predmetnih prememb popolno predrugači na katastralni mapi poočiteni posestni stan ali pa ako je zemljemerski naris v starih kat. mapah v večem obsegu netočen. Kadar je taka merjenja započeti, je prej obvestiti dotična knjižna sodišča s točno razložbo odločujočih razmer ter vselej tudi razjasniti, jeli naj ostane stara numeracija parcel ali naj se napravi nova. — Vsled tega pravn. min. odreja, da ima knjižno sodišče na tako obvestilo z ozirom na vodstvo (pisanje) zemljiške knjige, posebno zaradi potrebne premembe zemljiške knjige in zemljiškoknjižne mape, poročati s svojim mnenjem višemu dež. sodišču, katero potem to poročilo s svojim posebnim mnenjem odpravi na finančno oblastvo. — Kadar je dotično ozemlje v okolišu več sodišč, odstopi prvo sodišče svoje pisano poročilo drugemu in poslednje odda poročila vseh sodišč viš. dež. sodišču. — Paziti je, da ta poročila dojdejo fin. oblastvu v 6. tednih po obvestilu prvega sodišča. — Ako je pa opraviti le malenkostne delne nove meritve, ni sodišč zasliševati, pač pa jih je o tem obvestiti z naznanilom dotičnih parcel.

Sodelovanje javnih oblastev in organov.

§ 13.

Javnih oblastev in organov dolžnost je, da se ohrani stan katastrskih izdelkov v so-

glasju z resničnimi razmerami, sodelovati, priznajoč poljemerskemu uradniku premene, za katere so izvedela. — Ako on zahteva, izdati mu je uradna potrdila o premenah, katere so po spisih poistinjene. — Posebno sodelovanje zemljiškoknjižnih oblastev in davčnih uradov ustanavlja se v naslednjih določilih.

Postopek v določitev (konstatiranje) prememb.

e) Posebno glede zemljiških delitev.

§ 23. (odst. 2.) Ako ne pridejo stranke in tudi ni omejitve, naj se izmera opravi po kakih znamenjih delitve, v naravi očitnih, ali po podatkih, ki so v dotičnih listinah, ali po povedbah na to stran večjih mejašev, in ko bi takih ne bilo, dveh dovernikov, in stori se naj, da se zamejiči delitvena črta.¹⁾ — V tem slučaju je udeleženi posestnikom po občinskem starešinstvu priznani opravljeno delitev s pristavkom, da se podatek izmere vzame v podlogo izvedbi delitve v katastrskih izdelkih in zemljiških knjigah, in da se po vgovoru, ko bi se kateri vpokložil v 14 dneh, vnovična izmera opravi samo ob troških tistega, ki vgovarja.

Izmera po poljemerskem uradniku naj se opusti:

- a) ako ide za parcelo, katere omejne črte delajo kvadrat ali pravokotnik 20 metrov največ širok, in je delitev opraviti po nekotikih delih parcele;
- b) ako stranka vprinese poverjen geometričen črtež (ležen črtež), ki ga je naredil upravičen zaseben tehnik, in so bili v obeh slučajih [*a*] in [*b*]] izpolnjeni uveti predpisa,

ki ga o tem izda finančno ministrstvo dogovorno s pravosodnim ministrstvom.²⁾

¹⁾ Kako je ob novih meritvah označiti zedinjenje parcel in sporne posestne meje določa fin. min. v razm. 4. febr. 1903, š. 68416 ex 1902 (obj. uk. 1903. s. 56.).

Pravn. min. je z. u. 31. dec. 1902, (uk. 57.) objavilo razp. fin. min. od 9. dec. 1902, š. 71291, kako je izvesti parcelacijo ozemlj v zemljarinskem katastru in v zemljiški knjigi.

²⁾ Ukaz ministrstev za prav. in za fin. z dne 7. jul. 1890. l., dz. 149.,

s katerim se razglašča nov predpis o pogojih, kedaj je opustiti izmero po merskem uradniku pri zglašanih zemljiških delitvah (§ 23. v zak. o razpreglednosti zemljarinskega katastra z dne 23. maja 1883. l., dz. 83.).

Ker se je pri novih izmerah v napravo novih katastrskih map uvela poligonalna (teodolitska) metoda, razveljavlja se z ukazom z dne 1. junija 1883. l. (dz. 86.) razglašeni predpis o pogojih, kedaj naj se opusti izmera po merskem uradniku pri zglašanih zemljiških delitvah, in na mesto njegovo stopi naslednji predpis.

I. Ako je deliti parcelo, katere mejne črte delajo kvadrat ali pravokotnik, največ 20 metrov širok, naj se izmera opusti, če je delitev opraviti po nekolikih (aliquotnih) delih parcele, in če poda zglasujoča stranka naslednje podatke:

1. Katastrsko številko in v zemljarinskem katastru vpisano vrsto obdelovanja parcele, katero je deliti; — 2. imena posestnikov, katastrske številke in v zemljarinskem katastru vpisane vrste obdelovanja sosednih parcel; — 3. število kvot, katere je napraviti iz parcele; — 4. ležo bodočim posestnikom pristoječih kvot v mejah prvotne parcele in nasproti sosednim neizpremenjenim parcelam.

II. Geometrične črteže (ležne črteže), kateri naj imajo ta namen, da se bo mogla zemljiška delitev izvršiti v zemljarinskih izdelkih po razpreglednosti, ne da bi poprej merski uradnik izmero opravil, napraviti je tako-le:

1. Pri sestavi geometričnih ležnih črtežev je uporabljati:

A. glede tistih občin, kjer še ni katastrskih map, narejenih na podstavi nove izmere:

- a) če gre za zemljiške obsege v mestih ali v zaprtih krajih, merilo 1 : 1440,
- b) če gre za drugačna zemljišča, merilo 1 : 2880 prirodne dolžine,
- c) če se pa izjemoma vzame za podstavo katastrske mape merilo 1 : 720, to merilo.

B. glede tistih občin, kjer so že napravljene katastrske mape na podstavi nove izmere, pa merilo, katero se je vzelo za podstavo novi mapi.

Pri napravi novih katastrskih map na podstavi novih izmer se je namreč glede meril, katera je uporabljati, ravnati po naslednjih načelih:

- a) Pri novih izmerah celih občin se uporablja praviloma merilo 1 : 2500.

Samo tedaj, kadar se podrobnosti v tem merilu ne morejo postaviti na videž s potrebno jasnostjo, uporablja se merilo 1 : 1250, eventualno 1 : 625;

- b) Če se samo en del občinskega okoliša z nova premeri, napravi se mapa v tistem merilu, katero se je uporabilo za očrt tistega dela občinskega okoliša, ki ni obsežen v novi izmeri.

Ako se torej opravi taka nova izmera v dopolnitev že napravljenih katastrskih map, izvrši se na novih mapah očrt v merilu 1 : 2880, eventualno 1 : 1440 ali 1 : 720.

2. Ležnim črtežem je pridejati poved, katero merilo se je uporabljalo.

3. Premenjene ali z nova postale parcele naj se očrtajo v neposrednem stiku s parcelami, ki so ostale neizpremenjene; vse nepremične točke, od katerih se je pri načrtovanju začinjalo, naj se na črteži postavijo na videž, in z nova postale meje naj se od parcelnih mej, ki so ostale neizpremenjene, razločijo s črtami druge barve.

4. Dolžinske in kotne mere, katere so potrebne za načrtanje parcelnih omejitev, naj se tedaj kadar se je katastrska mapa dotičnega občinskega okoliša napravila na podstavi izmere po poligonski (teodolitski) metodi, izkažejo na ležnem črtežu v vseh slučajah; ako pa je bila katastrska mapa narejena samo po izmeri z mersko mizo, izkažejo naj se tedaj, kadar tudi ležni črtež ni narejen na podstavi izmere z mersko mizo.

5. Ako meri zasebni tehnik in morebiti zapazi kakih pogreškov v prvotnem očrtu posestnih mej na katastrski mapi, naj se ti pogreški na videž postavijo tako, da se pomotne črke katastrske mape najprej vrišejo, potem pa prekrižajo.

6. Na črteži je postaviti na videž: ime katastrske občine, katastrske številke parcel, katere je premena zadel, kakor tudi očrtanih sosednih parcel, potem vrsto obdelovanja parcel s pravnimi znamenji, veljavnimi za napravo katastrskih map, in naposled tudi čas načrtovanja.

Ukaz ministrstev za pravosodje in finance z dne 9. febr 1907. l. dz 29.

Točki 7 in 8 II. oddelka z min. u. z dne 7. jul. 1890. l. (dz. 149) razglašenega predpisa naj izgubita v svojem sedanjem besedilu moč in naj se glasita.

7. Glede pripustnih mej pogreškov ob dolžinskih izmerah je treba razlikovati, ali je bila katastrska mapa *A* narejena po izmeri z mersko mizo ali *B* na podstavi izmere po poligonalni (teodolitski) metodi.

V primeru *A* naj veljajo naslednje meje pogreškov:

a) razlika med dolžinskimi merami, izkazanimi na situacijskem črtežu, in med dodatno izmero (preskusno izmero) ne sme presegati v priloženi tabeli I navedene meje pogreškov;

b) iz situacijskega črteža z merilom povzete dolžine se morajo ujemati s podatkom neposrednjega merjenja dolžine, ako je katastrska mapa nastala iz merjenja, izvršenega pred letom 1905, in ako znaša dolžina

več nego 150 metrov, do $\frac{1}{200}$ dolžine, sicer pa do

meje pogreškov, navedene v tabeli I, pomnoženo z $\frac{M}{5000}$ metra; pri tem pomenja *M* merilo orisa. (Pri

orisih v merskem razmerju 1 : 2500 je torej čez mejo pogreškov, navedeno v tabeli I, dopusten še

nadaljnji pogrešek $\frac{2500}{5000}$ metra = 0.5 metra.)

V primeru *B* razlike

a) med dolžinskimi izmerami, izkazanimi na situacijskem črtežu, in med dodatnim merjenjem (preskusnim mer-

jenjem) ne smejo presegati mej pogreškov, označenih v priloženi tabeli II,

- b) med dolžinami, povzetimi z merilom iz situacijskega črteža, in med podatkom neposrednje izmere dolžine pa ne mej pogreškov, označenih v tabeli II, pomnoženo za količino $\frac{M}{7000}$ metra; pri tem pomenja

M mersko razmerje orisa.

8. Črtež mora imeti potrdilo oblastveno pooblaščenega zasebnega tehnika, da so bile delitvene črte omejeničene.

Nadalje mora imeti črtež glede svoje pravilnosti potrdilo oblastveno pooblaščenega zasebnega tehnika in zlasti njegovo potrdilo, da se ne presega meja pogreškov.

f) Po občasnem pregledu.

§ 24. V tečaju treh let najmanj naj poljemerski uradnik v odkazanem mu okolišu poleg uradnih poslov, kateri se podado po došlih naznanilih, v posameznih občinah do dobrega pregleda stanje posestev tako, da ne sme za nobeno občino, tudi ko bi ne bilo prišlo nič naznanil o premenah, preteči tri leta časa, da bi ne bil poljemerski uradnik do dobrega pregledal, je li so napovedbe, kar se tiče posestnikov oseb, kakor tudi davčnih predmetov, popolnem resnične.¹⁾

Ako treba, naj se zategadelj obhodijo polja, privzemši občinsko starešinstvo ali zastopnika njegovega (zastopnika samostojne graščine) in dva posestnika iz dotične občine, ki poznata kraj in posestne razmere, in k temu obhodu naj se povabijo posestniki s posebnim priznanilom. Tudi naj poljemerski uradnik ob tem pregledu pazi na predmetne premene, ter čas njih početka uradoma ugotovi (poistini). Te preglede je začeti v letu 1884.

¹⁾ O oznaki c. k. erarja kakor posestnika, oziroma lastnika eraričnih zemljišč v zemljarinskem katastru in v zemljiški knjigi, gl. razp. fin. min. 22. avg. 1902, š. 5886 in dotični u. prav. min. 2. sept. 1902, uk. 41.

IV. Izvedbe premen.

§ 34. Poizvedene premene naj se v katastralnih izdelkih ali dokončno ali začasno izvedejo po merskih organih.

Dokončna izvedba.

a) Splošno.

§ 35. Dokončna izvedba naj se opravi:

1. z ozirom na upravnim potem zaukazane premene v mejah davčnih občin;

2. z ozirom na poizvedene pisne in računске pogreške, potem pomote v predočbi na mapi, z utesnilom, obseženem v § 8, zadnja alineja;

3. z ozirom na poistinjene stalne predmetne premene, potem ko se je poprej zadržala razloka finančnega deželnega oblastva, kar se tiče časne davčne oprostitev (§ 33);

4. z ozirom na tiste premene v osebi posestnikov, za katere se je

a) posestna premena izkazala z javnimi ali zasebnimi listinami ter že dala privolitev upravnega ali sodnega oblastva, katera je bila morebiti potrebna za pravovezni prenos posesti; ali se je

b) v zemljiški knjigi kaj premenilo v vpisu, o čemer se ima priznanilo zemljiškooknjižnega sodišča.¹⁾

¹⁾ Sklep viš. dež. sodišča v Gradcu od 2. marca 1892. š. 1347. izreka glede numeracije parcelnih delov ob

izpravi pogreškov v orisu na kat. in knjižni mapi, da imajo zglasilni listi merskih uradnikov biti podloga začetku dotičnega uradovanja in da to uradovanje ni omejeno samo na tiste primere v katerih se ploskva, ležeča med prvotno nepravo črto in pravim omejitvenjem na mapi počiti za posebno parcelo in označi s svojo številko (obj. uk. 1892. š. 60.).

b) Posebno, kar se tiče tistih občin, kjer ni novih zemljiških knjig.

§ 36. Kar se tiče tistih občin, v katerih ni novih zemljiških knjig, naj se dalje opravi dokončna izvedba posestnih premen v katastrskih izdelkih tudi v slučajih, povedanih v § 20, alinea 2. — Vendar naj se v teh slučajih ko bi bilo morebiti v pravovezni posestni prenos potreba privoljenja kakega upravnega ali sodnega oblastva, čaka do tega privoljenja. Ako se je pa premena v osebi posestnikov poistnila golo na v § 20, alinea 3, oznanjeni način, je vrhu tega poprej udeležencem po občinskem starešinstvu priobčiti nameravano izvedbo s tem pristavkom, da jim je na prosto voljo proti njej pri merskem uradniku ali davčnem uradu pismeno vgovarjati, drugače se bode, izkazavši opravljeno priobčilo, po preteku pritožnega roka izvedla posestna premena.

§ 37. Ako se poda tak vgovor in s tem stvar dobi drugo lice, naj se izvedba za nekaj časa pusti «in suspenso» in merski uradnik naj, ko prvič zopet pride v dotično občino, zasliši ljudi, kakor treba da se stvar pojasni. Ako se na ta način stranke vgovor ne more izpodbiti, naj se premena vpisa v katastre opusti, dokler ena stranka ne prinese izkaza o posestni méni.

e) Posebni postopek, kar se tiče tistih občin, v katerih so zemljiške knjige že uvedene.

§ 40. Da se ustanovi in ohrani soglasje zemljiške knjige s katastrom (§ 11.), za to so najprej priznanila, ki dobajajo od zemljiškoknjižnega sodišča davčnemu uradu (uradu za izmero pristojbin).

§ 41. Na podlogi teh priznanil naj davčni urad (urad za izmero pristojbin) opravi predbeležbo, ako bi bila za izmero pristojbine potrebna, ter priznanilo zemljiškoknjižnega sodišča na to izroči merskemu uradniku. — Ta naj o tem postopa, kakor veva § 19.

§ 42. Z druge strani naj se zemljiškoknjižnemu sodišču po davčnem uradu nemudoma priobčijo premene, poistinjene po merskem uradniku, v kolikor z ozirom na-nje ni že soglasnih priznanil zemljiškoknjižnega sodišča.¹⁾ — Davčni urad pa naj poprej, z ozirom na premene, katere so se vsled tega izvedle v katastrskih izdelkih, izproži predbeležbo, potrebno v izpolnitev pristojbinske dolžnosti in v davčno porazdelitev.

¹⁾ Ta priobčila so dajati le kjer so že nove zemljiške knjige. (U. prav. min. 27. sept. 1887, uk. 31.)

§ 43. Zemljiškoknjižno sodišče bode to priznanilo z ozirom na njih soglasje z vpisi v zemljiški knjigi preskušalo. — Ako se pri tem pokaže kaka različnost, kar se tiče vpisov, ki so predmet zemljestanskemu listu, ter se odnašajo na obsežek zemljiškoknjižne celote, na oznamenilo parcel, kakor tudi na predočbo na mapi, to bode zemljiškoknjižno sodišče postopalo po zakonih o osnovi zemljiških knjig

in po izvršilnih predpisih, ki so jim pridodani. — Ako pa pride po priznanilu merskega uradnika zemljiškoknjižnemu sodišču na znanje, da se je vknjižba kake stvarne pravice, ki je podloga osebni zemljarinski dolžnosti, opustila, izproži zemljiškoknjižno sodišče postopek, ki ga zategadelj veleva zakon od 23. maja 1883 (dz. 82).

§ 44. Kar se je podalo po preskušnji in po kakem nadaljšnjem postopku, priznani je, tudi če se ni nič premenilo v vpisu v zemljiški knjigi, davčnemu uradu in od tega merskemu uradniku. — Ako bi bila vsled tega kaka različnost med zemljiško knjigo in dokončnim vpisom v katastrskih izdelkih glede osebe posestnikove, je vendar zahtevo davka nameriti na dejanskega posestnika. — V katastrskem izdelku pa naj se poleg tega tudi poočiti ime tistega, kateri je v zemljiški knjigi vpisan za posestnika.¹⁾

¹⁾ Glej ukaz niže pod *d*)

Začasna izvedba.

§ 45. Začasna izvedba premen bodi, kadar se:

1. zaradi obširnejih izmer, katere je opraviti (n. pr. pri osnovi novih železnic); — 2. zaradi privolitve upravnega ali sodnega oblastva, potrebne v pravovezen prenos (predevček) posestva (§ 35, št. 4, lit. *a*, § 36, alineja 2); — 3. zaradi nedošlega priznanila zemljiškoknjižnega sodišča (§ 44) — ne more izvršiti dokončna izvedba v rokih, katere v to določa ta zakon.

X. Splošna pravica vpogledati v katastrske mape in razvidnostne izdelke.

§ 58. V katastrske mape in razvidnostne izdelke sme vsakdo pri davčnem uradu, ali ko bi bili ti izdelki v rokah drugje poslujočega merskega uradnika, pri njem vpogledati.¹⁾ — Ako bi kedo želel posnetkov od map ali prepisov od drugih izdelkov, jih lahko dobi za tarifne postavke, katere zdaj pa zdaj finančno ministrstvo določi ter razznani z nabitkom pri davčnem uradu če jih naroči pri davčnem uradu ali mapnem arhivu.²⁾

¹⁾ Gl. razjasnila niže v ukazu d) k § 58.

²⁾ Tarif za om. izdelke je fin. min. postavilo z razp. 6. dec. 1895, š. 49113.

Zabeležke iz operatov zemljarskega katastra smejo sodišče jemati in dati so jim dotični izdelki tudi v sodni urad, kadar jih potrebujejo zaradi izprave zemljiške knjige (zak. 23. maja 1883, dz. 82.) ali soglasja katastra s zemlj. knjigo (zak. 23. maja 1883, dz. 83.) Razp. fin. min. 25. aprila 1892, š. 14219; obj. prav min. 1892, uk. s. 77.

Prav. min. je z u. 23. jul. 1890, uk. 55. objavilo, da je fin. min. z razp. 7. jul. 1890, š. 20748 zaukazalo vsem fin. dež. ravnateljstvom, da smejo tudi notarji, kadar so sodni komisarji, po obsegu sodnega naročila jemati zabeležke iz davčn. katastra ter jih opozorilo na razp. prav. min. 3. sept. 1884, š. 14732. po katerem smejo sodišča sama poizvedovati v d. katastru in od fin. oblastev zaprosati kolikor se da kratke izpiske z obvestilom ali bode dotične troške povrnila stranka ali, če se želi brezplačni prepis. — O porabi izdelkov zemljarskega katastra po sodiščih gl. obj. v uk. 1902, s. 158. — Fin. min. je z razp. 5. okt. 1898, š. 39201, sklicujoč se na prejšnje razpise, izreklo, da si sme vsakdo iz izdelkov zemljarskega katastra, samo ne iz kat. map, delati beležke, vendar ne popolne prepise. Jemati beležke iz kat. map je dovoljeno le v slučajih v katerih jih predpisi dovoljujejo izrecno. Pač pa se smejo delati posnetki uradnika in škic vendar ne po-

rabljajoč prozorni papir. — Stranka sme od merskega uradnika pri naročilu geometričnih črtežih zahtevati izkaz parcelnih površinskih mer; mora pa nanj čakati do prihodnje zimske dobe, ako more tedaj niso izračunjene. Tarifa v to se je izdala z razp. 6. dec. 1895, š. 49113. (Obj. prav. min. uk. 1898, s. 264).

d) Iz ukaza fin. ministrstva od 11. jun. 1883, dz. 91.

K § 8. in 9. Takoj ko se vzglasijo ali uradoma zapazijo pisni ali računski pogreški taki, kakoršni se povedujejo v §§ 8 in 9, izvedo se naj v izdelkih prav tako, kakor vsaka druga premena, ki je razvidnosti predmet. Poprave, o katerih je govor v § 8, alineji 2, opirajo se na to, ker se je opazilo, da so se v nekaterih slučajih, nekoliko izvršujoč dela v svrhu zemljarinske uredbe, nekoliko pri osnovi novih zemljiških knjig, vsled pomotnih strankinih napovedeb zasebni poti oznamenili za javno lastnino (svojino) in narobe javni poti za zasebno imovino, in da se je na podlogi priznanila zemljiškoknjižnih sodišč dotična premena opravila tudi v izdelku zemljarinske uredbe. A v teku pritožnega postopka se je pokazalo v večini takih slučajev, da se oznamenilo v zemljiški knjigi ne vjema z dejanskimi razmerami. Taki slučaji naj se v dogovoru z zemljiškoknjižnim sodiščem razjasnijo, in ako stvar tako nanese, popravijo po razsodbi v to pristojnega upravnega oblastva ali sodišča.

K § 16. odst. 3—5. O slehernem razvidnostnem slučaju, t. j. o sleherni premeni, katera se je podala z ozirom na celo posestvo ali na posamezno parcelo, napraviti je zglasilno polo po obrazcu A. Ako glede kake parcele nastane ob istem času posestna in predmetna premena, obravnati je obe na eni in isti zglasilni poli. Pisne in računske pogreške deti je samo tedaj kot posebne razvidnostne slučaje v posebno zglasilno polo, ako niso bili ovedeni enočasno z drugimi premenami.

K § 23. Dasi je dalje finančna uprava samo dolžna, po svojih opravnikih opraviti dati tiste omejitve in izmere, katere se potrebne vidijo, da se izvedo uže izvršene posestne in predmetne premene v katastrskih izdelkih, naj se vendar podobne zasebne koristi posestnikov

pospešujejo v toliko, kolikor je moči ne kvareč pravilnih razvidnostnih uradnih dejanj in ne obremeneč državne blagajnice. Torej je poljemerskim uradnikom dovoljeno, ako zaprosijo posestniki, izmere ali omejitve opraviti tudi tedaj, ko ni še nobenega razvidnostnega slučaja. Mejo tem služnim delom dajo uradna dejanja, katera je merskemu uradniku opraviti, da izvrši popolnem svojo razvidnostno nalogo. Z ozirom na velikost te naloge o začetku del na podlogi zakona mora se za sedaj izmerjanje o zasebni zaprosbi utesniti samo na posamezne slučaje.

Za tehnički postopek pri izmerjanju merodajna so posebna izmerna določila.

Glede tistih slučajev, v katerih o zglašanih zemljiških delitvah ni treba opravljati izmere po merskem uradniku, merodajen je ukaz ministrstev za pravosodje in finance od 1. jun. 1883 (dz. 86), kateri obseza prepis o uvetih, pod katerimi je pri zglašanih zemljiških delitvah opustiti izmerjanje po merskem uradniku. Merski uradnik naj v vsakem posebnem slučaju preizkuša, če so uveti tega prepisa izpolnjeni. Ako se pokaže tu kak pogrešek, katerega ni moči odpraviti brez izmere, naj se izmera opravi. Ker bode v tem slučaju stranka dolžna opraviti potarifne pristojbine in je torej materialno na škodi, naj se z nova izmera opravi samo tedaj, ako se pokaže, da je izmera zares potrebna, zaradi pogreškov prinesenega črtežnega načrta, katere je neizogibno odpraviti v razvidnosti svrhu. Nasprotno je posestnikom na korist, da se pazijo večkratne oškodbe po takih pogrešnih izdatkih. Ako bi bili torej kakšni neresnični izdatki geometričnih črtežev s strani upravičenih zasebnih tehnikov, naj se to priznani c. kr. okrajnemu glavarstvu, kateremu bode nalog, da to naznani oblastvu, pristojnemu upravičevati zasebne tehnike.

IV. Izvedba premen.

K § 11, 34 do 49.

A. Postopanje merskega uradnika.

Izvedba premen, izločivši stalne obdelavne premene in časne predmetne premene, naj se opravi v izkazu o premenah po obrazcu M, in v individuvalnih posestnih polah na podlogi zglasilnih pol, katere obsegajo poizvedeb podatke.

1. Postopanje z zglasilnimi polami.

Takoj, ko so se premene ugotovile (poistinile), kakor veleva zakon in, ako treba, izmerile ter se je površina s čistim donosom vred izračunila, naj merski uradnik izpolni dotične predele zglasilne pole, ter podatke prenese v premembni izkaz. — Dalje naj se tekoče število premembnega izkaza po razločku, ali se je izvedba dokončno opravila ali začasno, postavi v zglasilno polo. — Tako uradovane posestne pole, s kakimi dokazili vred, naj se dalje glede tistih občin, za katere se imajo nove posestne pole, koncem vsakega meseca izroče davčnemu uradu, da naj on dalje z njimi uraduje po zmislu § 42., potem pa tudi zemljiškoknjižno sodišče po zmislu §§ 43, in 44. zakona. — Takoj ko se te zglasilne pole vrnejo od zemljiškoknjižnega sodišča po davčnem uradu, naj merski uradnik preiskua, če se je po priznanilih zemljiškoknjižnega sodišča na zglasilnih polah zemljiška knjiga v soglasje dela s katastrom, ali če bivajo še kake razlike. — Ako te razlike merijo na take vpise, kateri so predmet zemljestanske (imovinske) pole (parcelno število, ali drugo oznamenilo parcele) in predočbe na mapi zemljiškoknjižnega sodišča, naj merski uradnik izproži razjasnilo ali odpravo razlik po naslednjih določilih in potem eventualno popravi zglasilno polo. — Ako se pa iz priznanila zemljiškoknjižnega sodišča pokaže, da se, poleg postopka izvršenega po § 43. alineji 3, zakona, glede osebe posestnikove, vpis zemljiške knjige ne strinja z vpisom na zglasilni poli, ostane vpis na zglasilni poli v veljavi tedaj, ako je do dobrega zanesljivo poistinjeno, da oseba vpisana na zglasilni poli dejansko biva v posesti in torej glede osebe posestnikove knjižna uredba ni še gotova. A v tem slučaju naj se, po besedah § 44. alineje 3. zakona, ime posestnika vpisanega v zemljiško knjigo poočiti tako na zglasilni poli, kakor v ostalih razvidnostnih izdelkih. — Vendar, ko bi se po podatku sodnega postopka pokazalo, da se ni izvršila posestna mena, katero je poizvedel merski uradnik, odnosno, da se je morala razveljaviti, naj tudi ne bode nadaljnje izvedbe v razvidnostnih izdelkih na podlogi zglasilne pole, odnosno, ako bi se bila taka izvedba že začasno zgodila po naslednjih določilih, naj se po glasu § 29. zakona vzpostavi v prvotno stanje.

2. Postopek s premembnimi izkazi.

Kakor je bilo prej rečeno k 1. naj se, ko so poistinjene premene, podatki zglasilne pole preneso v premembni izkaz. — Ta izkaz ostane pri razvidnostnem izdelku in iz njega bodi moči vsak čas razpregledati izvršena uradovanja merskega uradnika. — Pri tistih razvidnostnih slučajih, katerih ni moči takoj dokončno izvesti po naslednjih določilih, naj se za sedaj v predelu «Opomnje» zapiše pristavek «začasno». — Premembne izkaze je pisati po občinah in letih in koncem leta pridenejo se parcelnemu zapisniku, odnosno popravljeni po občinski razredni sestavi.

3. Postopek s posestnimi polami.

Izvedbo v posestnih polah je postopno (sukcesivno) v teku leta opraviti, in to najprej glede tistih premen, katere je moči izvesti dokončno. Pri dokončni izvedbi premen paziti je na razloček, kateri se podaje iz tega, če se imajo za dotično občino nove zemljiške knjige ali ne. Z ozirom na tiste občine, katerim niso osnovane nove zemljiške knjige, razteza se dokončna izvedba na slučaje v § 35, oznamenjene in vrhu tega tudi še na slučaje § 36, ker za take občine ni potreba dogovora z zemljiškoknjžnim sodiščem, nego je postopati samo s tako opreznostjo, da se zagotovi davčna porazdelitev, kakor ustreza dejanskim razmeram. Vendar se more tudi v slučaju, ko je po § 36, alineji 2. v pravovezen posesten predevok potreba privolitve kakega upravnega ali sodnega oblastva, izvedba začasno opraviti tedaj, če je posestna mena že dejanjsko nastala, ker je upati privolitve. Priznanilo v slučaju § 36, alineji 3, naj se izproži po obrazcih $N/1$ in $N/2$ proti prejemnemu potrdilu in to vsem udeležencem. A izvedba ne sme se začeti, dokler ni dokaza, da se je opravilo priznanilo, in dokler ne poteče pritožni rok. Kar se tiče tistih občin, za katere se že imajo nove zemljiške knjige, sme se izvedba, razen slučajev oznamenjenih v § 35, za sedaj opraviti samo začasno. Začasna izvedba premen v slučajih, imenovanih v § 45, š. 2 in 3, naj se prične stoprav 15. novembra vsakega leta glede tistih slučajev, za katere, kakor kaže, v tečaju tistega leta ne bode moči odpraviti ovire dokončne izvedbe. Koncem leta naj se davčnemu uradu izroče vse posestne pole, pri katerih ni bilo nikake premene, ali pa se je v njih premena že dokončno ali začasno izvedla, s tistimi zgla-

silnimi polami vred, na katerih podlogi je dodatno opraviti prepis ali odpis ali pa zadobiti privolitev časne davčne prostosti zaradi okrcenja, da se bode nanje ozir jemal o porazdelitvi davka za prihodnje leto. Tudi je priložiti spisek tistih posestnih pol, pri katerih se izvedba še opravlja (n. pr. zaradi tega, ker jim je še izračuniti površino in čisti donos). Poslednje treba da dojdejo postopno do 15. aprila prihodnjega leta najpozneje davčnemu uradu, in davčni urad naj pusti porazdelitev davka za to leto glede tistih, ki so tu udeleženi, «in suspenso», in pobere naj se sedaj po § 5, zakona od 9. marcija 1870, (dz. 23) davek samo po izmeri poprejšnjega leta, tako da bode poravnava pozneje.

B. Posebna določila, da se doseže soglasje zemljarskega katastra s zemljiško knjigo za tiste občine, za katera se osnovavajo nove zemljiške knjige ali pa so se že odprle.

K § 11, 40 do 44.

Da se doseže, kakor je načelno izrečeno v § 11. zakona, soglasje zemljarskega katastra z železniškimi in rudarskimi knjigami, dalje z novimi zemljiškimi knjigami, osnovanimi na podlogi izdelkov zemljarske uredbe, razločati je po § 43. zakona med vpisi, kateri so predmet imovinski poli in onimi, kateri se odnašajo na kako stvarno pravico (posestno, svojinsko pravico), katera je podloga osebni davčni dolžnosti. — Da se doseže soglasje z vpisi na imovinski poli, naj merski uradnik priznanila, katera mu od zemljiškoknjižnega sodišča vsled osnove novih zemljiških knjig, kakor tudi po odprtju nove zemljiške knjige po izvršitvenih določenih pravosodnega ministrstva k zakonom, kako osnovati, popravljati in pisati zemljiške knjige, dohajajo o premenah v parcelnih številah in drugačnih oznamenilih parcel, potem v predočbi na mapi zemljiškoknjižnega sodišča, preizkuša na podlogi katastrske mape in razvidnostnih izdelkov. — Ako ni o preizkušnji nikake izpotike, naj se priobči zemljiškoknjižnemu sodišču, da se dotične premene izvedo po oznamenilih, katere je ono izvolilo, v zemljarskem katastru, in je izvedbo takoj izprožiti. — Ako ni moči ohraniti oznamenil, katera je izvolilo zemljiškoknjižno sodišče, ali pa priznanjeni ležni začrti niso taki, da bi bilo moči po njih izprožiti predočbo premene na katastrski

Pri napravljanju zemljiških knjig imajo se one nepremičnine držati za predmete deželoknjižne, katere so denes zapisane v štajerski deželni knjigi.

Glede nepremičnin, nedeželnoknjižnih napravljajo zemljiškoknjižni vložki skupaj eno glavno knjigo, kateri obsegajo nepremičnine ene katastralne občine.

Za vse mestne občine sme se, ako tako zahteva preglednost, napraviti več po kraju razdeljenih delov, za katere se napravi po ena glavna knjiga.

Ako treba, naj se napravijo dopolnitni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo posebe.

a) Zadržaj zemljiškega vložka.

§ 4. Zemljiški vložek sme splošno obsegati samo en knjigovpisen predmet (telo).

Izjemno sme se v zemljiških knjigah, katere obsezajo deželnoknjižne nepokretnine, več knjigovpisnih predmetov (teles) majhne vrednosti, enega ter istega lastnika, ako on privoli, vpisati v en vložek, ako se ni bati, da bi se iz tega porodil nered zemljoknjižnega zadržaja.

§§ 5—39. soglašajo s §§ 5—39 zakona za Koroško, z naslednjimi razlikami:

§ 7. ima pristavek: Konečno se ima na tem listu izreči, ali je to zemljiškoknjižno telo v stari zemljiški knjigi in s katerim znakom.

V § 8. zadnjem stavku ni za besedama «ob enem besed — z vpisom.

§ 12. se glasi: Za vsako glavno knjigo se ima voditi kazalnik (iskalnik) o osebah in stvareh.

§ 14. je enak § 14. zakona za Kranjsko.

V § 17. ni oznanilnega roka 14 dni; v § 19. ni pozvan § 14.

V § 21. š. 1. ni dostavka: tudi se ima po potrebi privzeti prisežen izvedenec.

V § 27. od. 2. stoji: Za vsakega samoposestnika kakor tudi za skupino sopoestnikov se ima napraviti poseben posesten list. V vsakem posestnem listu se imajo vpisati vse. . .

V § 28. ni besed: najmanj 14 dni.

§ 30. od 1. se glasi: «Zvršivši razpravljanje, iztekajoče iz prigovorov zoper posestne pole se imajo predložiti spisi, kateri se dotikajo nepremičnin deželne knjige,

predsedniku deželnega sodišča v Gradcu, vsi ostali spisi pak predsedniku zbornega sodišča prve stopinje, v čegar obsegu leži katastralna občina, o kateri so poizvedbe, za točni pregled, ali se je pri poizvedbah postopalo zakonito.

V § 32. ni določil 2. odstavka.

§ 33. je enak § 31. zakona za Kranjsko.

Ta zakon se je razglasil 25. dan aprila 1874.

b) Ukaz prav. ministrstva od 18. majnika 1874, (dež. 33.).

s katerim se dajo izvršilna navodila k gornjemu zakonu.

Ta ukaz se glasi kakor izvršilni ukaz za Koroško z razlikami:

§ 6. je enak § 6. ukaza za Kranjsko.

V § 16. sta pozvana §§ 13, 14.

V §§ 17, 18, in 33. je pozvan gorenji zakon.

V § 46. od. 1. je pristavek: V osebni kazalnik (iskalnik) se imajo zapisati imena onih, za koje in proti kojim se je vpisovalo v zemljiško knjigo. — Ni pa tu določil 3. odstavka ukaza za Koroško.

Ta ukaz se je razglasil 7. dan spravila 1784.

